

नालन्दा-देवनागरी-पालि-ग्रन्थमालाय

सुत्तपिटके
खुड्कनिकाये

अपदान (२)-बुद्धवंस- चरियापिटकपालि

पद्मानसंतीव्रको
भिक्षु जगदीसकस्तपो

बिहारराजकीयेन पालिपकासनमण्डलेन
पकासिता

बु०२५०३

१९५६

वि०२०१६

101

10

THE
APADĀNA (II)-BUDDHAVAMSA-
CARIYĀPIṬAKA

[KHUDDAKA-NIKĀYA, Vol. VII.]

tain/ 4
to go
in

General Editor

BHIKKHU J. KASHYAP

PĀLI PUBLICATION BOARD
(BIHAR GOVERNMENT)

B. E. 2503

V. E. 2016

1959

ASIAN LIBRARY
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 44441

Date 18.6.1966

Call No. BPa3/Khu/Kas

GENERAL PREFACE

The teaching of the prophets is generally distorted by the beliefs of the world and the interpretations of the priests. If we wish to ascertain what the founders of great religions taught, we have to get back to the original sources.

Buddhism in all its forms goes back to the life and teaching of the Buddha. While the austerities practised by him till he attained enlightenment appeal to the Hinayāna, the Pāli, or the Southern school, his life of service and compassion for 45 years after the attainment of enlightenment is the authority for the Mahāyāna, the Sanskrit or the Northern school.

The religious quest springs from the consciousness of the imperfection and suffering of the world. The questions which worried Tolstoy in the fiftieth year of his life disturb all thinking men. "What is life? Why should I live? Why should I do anything? Is there any meaning in life that can overcome inevitable death?" Nijinsky summed up the whole problem in his *Diary* when he wrote: "The whole life of my wife and all of mankind is death." How can we be saved from the body of this death? This is the problem of religion.

The Buddha traces suffering to selfish desire. Suffering is the result of tension between a living creature's essential impulse to try to make itself into the centre of the universe and its essential dependence on the rest of creation. Craving is that which binds the individual to the creative process. The individual with selfish desire becomes the slave of the universe. We can overcome suffering only if we get rid of *trṣṇā* or *taṇhā*. To attempt to get rid of suffering through the various devices of self-deception is not to cease to suffer but to suffer in a different way.

The Buddha formulates the eight-fold path of morality which helps us to eliminate selfish desire and overcome suffer-

Presented by Shri D. R. Rantia, Asst. Secy. to the Govt. of India, Ministry of Education, New Delhi
at 6/6/66

ing. When the Upaniṣads declare, "That thou art", *tat tvam asi*, it is not a mere statement of fact. It is a call to action. Make thyself that which thou know thou canst be. Whereas the Hindu mind believes in a permanent element in the individual which can stand firm and unshaken in the midst of change, the Buddhist stresses the dynamic character of the self. No change is possible with an unchanging consciousness. We can achieve the possibilities in us by the exertion of the will rather than by the play of the intellect. Religion is not a creed, but a vital process. It is no use railing against God or destiny when we are ourselves the authors of our disgrace. If few are chosen, it is because few choose to be chosen. The Buddha laid stress on the creative freedom of man. The Buddha did not encourage dependence on the supernatural. He could not conceive of a being capable of creating a world for the express purpose of its creatures praising him. The ten veramaṇis or prohibitions or abstinences called *daśaśīla* or *daśaśikṣāpada* which the novices in the Path of Buddhism utter are given in these words : "I take upon myself the abstinence, (1) from destroying life, (2) from taking what is not given, (3) from leading an unchaste life, (4) from speaking untruth, (5) from giving myself to intoxicating drugs, (6) from eating at irregular hours, (7) from seeing musical and dancing performances and other shows and pageants, (8) from wearing garlands, perfumes, unguents and other bodily decorations, (9) from using high couches and seats, (10) from accepting gifts of gold and silver." The first five are the Buddhist *pañcaśīla*.

Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Kāmesu micchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Surā-merayamajja-pamādaṭṭhānā

veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi

Conflicts in the world are conflicts in the human soul enlarged. If men were at peace within themselves, the outer conflicts between nations would inevitably cease. By practising the Buddha's *pañcaśīla* we will develop patience, courage, love

and unselfishness. The Buddha teaches us that even in an age of anxiety and violence, it is possible to gain and maintain inner harmony, which is not at the mercy of outward circumstance.

Nirvāṇam paramam sukham : Nirvāṇa is the highest bliss. It is not a negative state of annihilation but a positive state of joy, consciousness grown from an unhappy to a beatific one. The Buddha does not tell us that man is but a bubble on the turbulent surface of nature and that he has no destiny save to undergo dissolution. The Hindu affirms that man can realise his identity with Brahman, the ground of all being; the Buddhist says that man can live in a transfigured world where *saṃsāra* and *nirvāṇa* are one. In *Mahā-saccaka Sutta*, the Buddha himself is reported to have described the supreme triumph of reaching the goal of his quest as follows :

“When this knowledge, this insight had arisen within me, my heart was set free from intoxication of lusts, set free from the intoxication of becomings, set free from the intoxication of ignorance. In me, thus emancipated, there arose the certainty of that emancipation. And I came to know : “Rebirth is at an end. The higher life has been fulfilled. What had to be done has been accomplished. After this present life there is no further for this or that. This last insight did I attain to in the last watch of the night. Ignorance was beaten down, insight arose, darkness was destroyed, the light came, inasmuch as I was there strenuous, earnest, master of myself”. Thus ended the struggle of six long years.

The Buddha is said to be a physician. Even as the physician strives to restore to health a sick man, the Buddha tries to restore us to our normal condition. If our leaders become normal, we may be able to replace the present social order in which division, falsehood and violence prevail, by a new one in which humanity, truth and brotherhood will reign.

On the occasion of the 2,500th anniversary of the Buddha's parinirvāṇa, the Government of India decided to publish

standard versions in Devanāgarī script of the complete Pāli and the Sanskrit texts of the two schools, Southern and Northern, in the hope that some of the readers of these books may be impelled to love the good, to practise altruism and hold their spirit aloof from the desires and ambitions of the world.

S. Radhakrishnan

INTRODUCTION

The Apadāna is a collection of the previous life-stories of the Buddha, Solitary Buddha, the Chief Disciples, and many other Arahants. The chief concluding stress being to show that even the smallest meritorious act has the potentiality to give great results even after aeons. Due to the mythological nature of these, scholars are of opinion that the compilation of this book represent a date much later than that of any other. All the Apadānas are in *Gāthās*, stanzas, put in the mouth of the saints themselves, with the note at the end—"thus the Venerable.....spoke the above stanzas."

The main book of the Apadāna consists of two parts—relating to the male and female saints. We have followed the suggestion of the Burmese Chaṭṭhasaṇḍagāyana in distributing the contents of the book in the two volumes, and including the Buddhavaṃsa and the Cariyāpiṭaka in the second.

The Buddhavaṃsa gives an account of the previous Buddhas with whom the Bodhisatta had come in contact and about whom they had made the prediction that he would attain Perfect Enlightenment. It is interesting to note that the Jain mythology also gives a similar account of the previous Tirthaṅkaras. It is interesting all the more that even the number of the previous Buddhas and previous Tirthaṅkaras are not very different.

The Cariyāpiṭaka is series of matrical narrations, put in the mouth of the Buddha himself giving accounts of his previous lives, taken from the Jātakas, showing how he had fulfilled the ten *Pāramitās* for the attainment of Buddhahood.

As these two volumes are completely in *Gāthās*, they provide rich materials for studies in old Pāli prosody.

As regards the principles of editing we have tried our best to observe the same as adopted in the previous volumes.

This presents a co-ordinated edition in Devanāgarī of the seventh Volume of the Khuddaka Nikāya, the Apadāna (II), Buddhavaṃsa & Cariyāpiṭaka based on the following Versions of the text:—

The Apadāna II:—Burmese—Chaṭṭhasaṅgāyana publication, 1956; Siamese—Mahāmakūṭa Government publication, 1926 and Sinhalese, edited by Bhikkhu A. P. Buddhadatta Mahāthera, 1930.

The Buddhavaṃsa-Cariyāpiṭaka:—Burmese—Chaṭṭhasaṅgāyana publication, 1956; Siamese—Mahāmakūṭa Government publication, 1926 and Roman, edited by Rev. Richard Morris (P.T.S. 1882).

**

**

**

Our learned Editor, Shri Birbal Sharma, M. A.; Bhikkhu Kumar Kassapa and Shri Paraspati Nath Sinha, M. A. have made the final revision of the press copy and have supervised the printing of the same.

Vārānasi.
21.11.59.

Bhikkhu J. Kashyap

आमुख

प्रस्तुत ग्रन्थ में बुद्ध, प्रत्येक बुद्ध, प्रमुख शिष्य तथा अनेकानेक ग्रंथों के पूर्व जन्म की कथाएँ हैं। ये कथाएँ पूर्णतः गाथाबद्ध हैं, जो उन सन्तों के अपने मुँह से कहाई गई हैं। प्रत्येक के अन्त में यह आता है कि —“इस प्रकार आयुष्मान् .....ने यह गाथाएँ कहीं।”

अपदान के दो मुख्य भाग हैं—पुरुष सन्तों से सम्बन्धित और स्त्री सन्तों से। यदि पूरा ग्रन्थ एक ही जिल्द में छापा जाता, तो इसका आकार अपेक्षाकृत बड़ा हो जाता। अतः हमने, बर्मी, छट्ट-सङ्गायन के विभाजन के अनुसार, इसे दो जिल्दों में बाँट दिया है। और, दूसरे में बुद्ध-वंश और चरियापिटक को भी सम्मिलित कर लिया है।

बुद्धवंश में पूर्व बुद्धों का उल्लेख है, जिनसे बोधिसत्व का साक्षात्कार हुआ था, जिन्होंने यह भविष्यत् वाणी की थी कि—“यह सम्यग् सम्बुद्धत्व का लाभ करेगा।” यह ध्यान देने योग्य बात है कि जैन परम्परा में भी इसी प्रकार पूर्व तीर्थङ्करों का उल्लेख मिलता है, और यह भी कि उनकी संख्या समान ही है।

चरियापिटक गाथाबद्ध एक छोटा ग्रन्थ है। इसमें जातक के अनुसार बुद्ध के पूर्व जन्मों की कथाएँ वर्णित हैं, जो बुद्ध के अपने मुँह से कहाई गई हैं, और जो यह दिखाती हैं कि बुद्धत्वलाभ करने के उद्देश्य से बोधिसत्व ने पारमिताओं के पालन में कैसे महान् प्रयत्न किये।

प्राचीन पालि छन्द के अध्ययन करने के लिए इन ग्रन्थों का बड़ा उपयोग है।

इनके सम्पादन में हमने वे ही सिद्धान्त स्वीकार किये हैं जो इस माला के पूर्व ग्रन्थों में अपनाये गये हैं।

प्रस्तुत ग्रन्थ खुद्दकनिकाय के अपदान (२), बुद्धवंश और चरियापिटक का नया देवनागरी संस्करण है। यह संस्करण निम्नलिखित ग्रन्थों के आधार पर तैयार किया गया है—

अपदान (२):—बर्मी-संस्करण, छट्ट-सङ्गायन प्रकाशन (१९५६); स्वामी-संस्करण, महामकुट राजकीय प्रकाशन (१९२६) और सिंहली-संस्करण, भिक्षु ए० पी० बुद्धदत्त महाधरे द्वारा सम्पादित (१९३०)।

बुद्धवंश-चरियापिटक:—बर्मी-संस्करण, छट्ट-सङ्गायन प्रकाशन (१९५६); स्वामी-संस्करण, महामकुट राजकीय प्रकाशन (१९२६) तथा रोमन-संस्करण, श्री रिचाई मोरिस द्वारा सम्पादित (पालि टेक्स्ट सोसायटी, १८८२)।

***

***

***

हमारे विद्वान् सम्पादक, श्री बीरबल शर्मा, एम० ए०; तथा भिक्षु कुमार कसप और श्री पारसपति नाथ सिंह, एम० ए० ने पाण्डुलिपि का अन्तिम संशोधन कर अवधि के भीतर छपाई का कार्य पूरा किया है।

वाराणसी

भिक्षु जगदीश काश्यप

२१.११.५६.

THE PĀLI ALPHABET IN DEVANĀGARĪ AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

अ a   आ ā   इ i   ई ī   उ u   ऊ ū   ए e   ओ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

क ka	ख kha	ग ga	घ gha	ङ ṅa
च ca	छ cha	ज ja	झ, ञ jha	ञ ña
ट ṭa	ठ ṭha	ड ḍa	ढ ḍha	ण ṇa
त ta	थ tha	द da	ध dha	न na
प pa	फ pha	ब ba	भ bha	म ma
य ya	र ra	ल la	व va	स sa
		ह ha	ळ ḷa	अँ aṁ

VOWELS IN COMBINATION

क ka का kā कि ki की ki कु ku कू kū के ke को ko
ख kha खा khā खि khi खी khī खु khu खू khū खे khe खो kho

CONJUNCT-CONSONANTS

क्क kka	ञ्च ñca	द dva	म्ब mba
क्ख kkha	ञ्छ ñcha	ध dhya	म्भ mbha
क्य kya	ञ्ज ñja	ध्व dhva	म्म mma
क्रि kri	ञ्झ, ञ्झ ñjha	न्त nta	म्य mya
क्ल kla	ट्ट ṭṭa	न्तव ntva	म्ह mha
क्व kva	ट्ठ, ठ्ठ ṭṭha	न्थ nthā	व्य yya
ग khya	ड्ड ḍḍa	न्द nda	य्ह yha
ख्व khva	ड्ढ, ढ्ढ ḍḍha	न्द्र ndra	ल्ल lla
ग्ग gga	ण्ट ṇṭa	न्ध ndha	ल्य lya
ग्व ggha	ण्ठ ṇṭha	न्न nna	ल्ह lha
ग्य gya	ण्ड ṇḍa	न्य nya	व्ह vha
ग्र gra	ण्ण ṇṇa	न्ह nha	स्त sta
ङ्क ṅka	ण्ह ṇha	प्प ppa	स्त्र stra
ङ्ख ṅkha	त्त tta	प्फ ppha	स्न sna
ङ्ग, ङ्ग ṅga	त्थ ttha	प्य pya	स्य sya
ङ्घ ṅgha	त्व tva	प्ल pla	स्स ssa
च्च cca	त्य tya	ब्ब bba	स्म sma
च्छ ccha	त्र tra	ब्भ bbha	स्व sva
ज्ज jja	द्द, द्द dda	व्य bya	ह्य hma
ज्झ, ञ्झ jjha	द्ध ddha	ब्र bra	ह्व hva
ञ्ज ñña	द्य dya	म्प mpa	ज्ह jha
ञ्ह ñha	द्र dra	म्फ mpha	

१=ā; २=i; ३=ī; ४=u; ५=ū; ६=e; ७=o

१	२	३	४	५	६	७	८	९	०
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

थेरापदानपालि

(द्वितीयो भागो)

सूची

	पिट्ठका		पिट्ठका
४३. सकिसम्मज्जकवग्गो		६. कळम्बदायकत्थेरअपदानं	२१
१. सकिसम्मज्जकत्थेरअपदानं	३	७. अम्बाटकदायकत्थेर-	
२. एकदुस्सदायकत्थेरअपदानं	४	अपदानं	२१
३. एकासनदायकत्थेरअपदानं	६	८. हरीतकदायकत्थेरअपदानं	२२
४. सत्तकदम्बपुण्ड्रियत्थेर-		९. अम्बपिण्डियत्थेरअपदानं	२३
अपदानं	८	१०. अम्बफलियत्थेरअपदानं	२३
५. कोरण्डपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	८	तत्सुदानं	२४
६. घतमण्डदायकत्थेरअपदानं	९	४५. विभीतकवग्गो	
७. एकधम्मस्सवनियत्थेर-		१. विभीतकमिञ्जियत्थेर-	
अपदानं	१०	अपदानं	२५
८. सुचिन्तितत्थेरअपदानं	११	२. कोलदायकत्थेरअपदानं	२५
९. सोवण्णकिञ्चुणियत्थेर-		३. विल्लियत्थेरअपदानं	२६
अपदानं	१४	४. भत्तातदायकत्थेरअपदानं	२६
१०. सोण्णकोन्तरिकत्थेर-		५. उत्तलिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	२७
अपदानं	१५	६. अम्बाटकियत्थेरअपदानं	२८
तत्सुदानं	१६	७. सीहासनिकत्थेरअपदानं	२८
४४. एकविहारिवग्गो		८. पादपीठियत्थेरअपदानं	२९
१. एकविहारिकत्थेरअपदानं	१७	९. वेदिकारकत्थेरअपदानं	३०
२. एकसङ्खियत्थेरअपदानं	१८	१०. बोधिघरदायकत्थेर-	
३. पाटिहीरसञ्जकत्थेर-		अपदानं	३०
अपदानं	१९	तत्सुदानं	३१
४. ज्ञाणत्थविकत्थेरअपदानं	२०	४६. जगतिदायकवग्गो	
५. उच्छुखण्डिकत्थेरअपदानं	२०	१. जगतिदायकत्थेरअपदानं	३२

पिठुङ्गा

पिठुङ्गा

२. मोरहृत्थियत्थेरअपदानं	३२
३. सीहासनबीजियत्थेर-	
अपदानं	३३
४. तिणुक्कधारियत्थेर-	
अपदानं	३३
५. अक्कसनदायकत्थेर-	
अपदानं	३४
६. वनकोरणिडियत्थेरअपदानं	३४
७. एकद्धत्तियत्थेरअपदानं	३५
८. जातिपुप्फियत्थेरअपदानं	३६
९. पट्टिपुप्फियत्थेरअपदानं	३६
१०. गन्धपूजकत्थेरअपदानं	३७
तत्सुदानं	३७
४७. सालकुसुमियवग्गो	
१. सालकुसुमियत्थेरअपदानं	३८
२. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं	३८
३. चित्तकनिब्बापकत्थेर-	
अपदानं	३९
४. सेतुदायकत्थेरअपदानं	३९
५. सुमनतालवण्टियत्थेर-	
अपदानं	३९
६. अवटफलियत्थेरअपदानं	४०
७. लवुजफलदायकत्थेर-	
अपदानं	४०
८. पिलक्खफलदायकत्थेर-	
अपदानं	४१
९. सयंपटिभानियत्थेर-	
अपदानं	४१
१०. निमित्तव्याकरणीयत्थेर-	
अपदानं	४२
तत्सुदानं	४४

४८. नळमालिवग्गो

१. नळमालियत्थेरअपदानं	४५
२. मणिपूजकत्थेरअपदानं	४५
३. उक्कासतिकत्थेरअपदानं	४७
४. सुमनबीजनियत्थेरअपदानं	४८
५. कुम्मासदायकत्थेरअपदानं	४९
६. कुसटुकदायकत्थेरअपदानं	४९
७. गिरिपुत्तागियत्थेरअपदानं	४९
८. वल्लिकारफलदायकत्थेर-	
अपदानं	५०
९. पानधिदायकत्थेरअपदानं	५०
१०. पुलिनचङ्कुमियत्थेरअपदानं	५२
तत्सुदानं	५२

४९. पंसुकूलवग्गो

१. पंसुकूलसञ्जकत्थेर-	
अपदानं	५३
२. बुद्धसञ्जकत्थेरअपदानं	५३
३. भिसदायकत्थेरअपदानं	५५
४. जाणथविकत्थेरअपदानं	५६
५. चन्दनमालियत्थेरअपदानं	५६
६. धातुपूजकत्थेरअपदानं	६१
७. पुलिनुप्पादकत्थेरअपदानं	६२
८. तरणियत्थेरअपदानं	६४
९. धम्मरुचियत्थेरअपदानं	६६
१०. सालमण्डपियत्थेरअपदानं	६८
तत्सुदानं	७०

५०. किङ्कुणिपुप्फवग्गो

१. तिकिङ्कुणिपुप्फियत्थेर-	
अपदानं	७१
२. पंसुकूलपूजकत्थेरअपदानं	७१
३. कोरण्डपुप्फियत्थेरअपदानं	७२

पिड्डु

४. किसुकपुष्पियत्थेरअपदानं	७३
५. उपड्डुत्सदायकत्थेर-	
अपदानं	७३
६. घनमण्डदायकत्थेरअपदानं	७४
७. उदकदायकत्थेरअपदानं	७५
८. पुलिनथूपियत्थेरअपदानं	७५
९. नळकुटिदायकत्थेरअपदानं	७८
१०. पियालफलदायकत्थेर-	
अपदानं	७६
तस्सुदानं	७६
अय वग्गुदानं	८०

५१. कणिकारवग्गो

१. तिकणिकारपुष्पियत्थेर-	
अपदानं	८१
२. एकपत्तदायकत्थेरअपदानं	८४
३. कासुमारफलियत्थेर-	
अपदानं	८५
४. अबटफलियत्थेरअपदानं	८५
५. पादफलियत्थेरअपदानं	८६
६. मातुलुङ्गफलदायकत्थेर-	
अपदानं	८६
७. अजेलिफलदायकत्थेर-	
अपदानं	८६
८. अमोदफलियत्थेरअपदानं	८७
९. तालफलदायकत्थेर-	
अपदानं	८७
१०. नाळिकेरफलदायकत्थेर-	
अपदानं	८८
तस्सुदानं	८९

५२. फलदायकवग्गो

१. कुरञ्चियफलदायकत्थेर-	
अपदानं	९०

पिड्डु

२. कपित्थफलदायकत्थेर-	
अपदानं	९०
३. कोसम्बफलियत्थेर-	
अपदानं	९१
४. केतकपुष्पियत्थेरअपदानं	९१
५. नागपुष्पियत्थेरअपदानं	९२
६. अज्जुनपुष्पियत्थेरअपदानं	९२
७. कुटजपुष्पियत्थेरअपदानं	९३
८. घोससञ्जकत्थेरअपदानं	९३
९. सच्चफलदायकत्थेर-	

अपदानं ९४

१०. पदुमधारिकत्थेरअपदानं	९६
तस्सुदानं	९६

५३. तिणदायकवग्गो

१. तिणमट्टिदायकत्थेर-	
अपदानं	९७
२. मञ्चदायकत्थेरअपदानं	९८
३. सरणगमनियत्थेरअपदानं	९८
४. अम्भञ्जनदायकत्थेर-	
अपदानं	९९
५. सुपटदायकत्थेरअपदानं	९९
६. दण्डदायकत्थेरअपदानं	१००
७. गिरिनेलपूजकत्थेर-	
अपदानं	१००
८. बोधिसम्मज्जकत्थेर-	
अपदानं	१०१
९. आमण्डफलदायकत्थेर-	

अपदानं १०३

१०. सुगन्धत्थेरअपदानं	१०३
तस्सुदानं	१०७

पिडङ्गा

पिडङ्गा

५४. कच्चायनवगो

१. महाकच्चायनत्येर-	
अपदानं	१०८
२. वक्कलित्येरअपदानं	११०
३. महाकप्पिनत्येरअपदानं	११३
४. दब्बमल्लपुत्तत्येरअपदानं	११६
५. कुमारकस्सपत्येरअपदानं	१२०
६. बाहियत्येरअपदानं	१२२
७. महाकोट्टिकत्येरअपदानं	१२६
८. उरुवेळकस्सपत्येर-	
अपदानं	१२८
९. राधत्येरअपदानं	१३२
१०. मोघराजत्येरअपदानं	१३४
तस्सुदानं	१३७

५५. भद्दिपवगो

१. लकुण्डभद्दित्येरअपदानं	१३८
२. कल्लारेवतत्येरअपदानं	१४०
३. सीवलित्येरअपदानं	१४२
४. वज्जीसत्येरअपदानं	१४५
५. नन्दकत्येरअपदानं	१४६

६. कालुदायित्येरअपदानं १५१

७. अभयत्येरअपदानं १५३

८. लोमसकङ्गित्येर-
अपदानं १५६

९. वनवच्छत्येरअपदानं १५८

१०. चूलसुगन्धत्येरअपदानं १५९

तस्सुदानं १६२

अथ वामुदानं १६३

५६. यस्सवगो

१. यस्सत्येरअपदानं	१६४
२. नदीकस्सपत्येरअपदानं	१६६
३. गयाकस्सपत्येरअपदानं	१६६
४. किमिलत्येरअपदानं	१६७
५. वज्जीपुत्तत्येरअपदानं	१६७
६. उत्तरत्येरअपदानं	१६८
७. अपरउत्तरत्येरअपदानं	१७१
८. भद्दित्येरअपदानं	१७१
९. सिवकत्येरअपदानं	१७२
१०. उपवानत्येरअपदानं	१७३
११. रट्टपालत्येरअपदानं	१७७
तस्सुदानं	१७८

थेरीअपदानपालि

१. सुमेधावगो

१. सुमेधाथेरीअपदानं	१८१
२. मेखलादायिकाथेरी-	
अपदानं	१८३
३. मण्डपदायिकाथेरी-	
अपदानं	१८३
४. सङ्कमनत्थाथेरीअपदानं	१८४

५. नळमालिकाथेरीअपदानं १८४

६. एकपिण्डपातदायिका-
थेरीअपदानं १८५७. कटच्छुभिक्खादायिका-
थेरीअपदानं १८६८. सत्तुप्पलमालिकाथेरी-
अपदानं १८७

	पिठुङ्गा		पिठुङ्गा
६. पञ्चदीपिकाथेरी-		५. नन्दाथेरीअपदानं	२४८
अपदानं १८८		६. सोणाथेरीअपदानं	२५२
१०. उदकदायिकाथेरी-		७. भट्टकापिलानीथेरी-	
अपदानं १९०		अपदानं २५४	
तस्सुदानं १९२		८. यसोधराथेरीअपदानं	२५६
२. एकूपोसथिकवग्गो		९. यसोधरापमुखदसभिव्खुनी-	
१. एकूपोसथिकाथेरी-		सहस्सअपदानं २६७	
अपदानं १९३		१०. यसोधरापमुखअट्टारस-	
२. सळलपुण्णिकाथेरी-		भिव्खुनीसहस्सअपदानं २६८	
अपदानं १९४		तस्सुदानं २७३	
३. मोदकदायिकाथेरी-		४. खत्तियावग्गो	
अपदानं १९५		१. यसवतीपमुखभिव्खुनी-	
४. एकासनदायिकाथेरी-		सहस्सअपदानं २७४	
अपदानं १९५		२. चतुरासीतिभिव्खुनी-	
५. पञ्चदीपदायिकाथेरी-		सहस्सअपदानं २७५	
अपदानं १९७		३. उण्णलदायिकाथेरी-	
६. नळमालिकाथेरीअपदानं १९९		अपदानं २७८	
७. महापजापतिगोतमीथेरी-		४. सिङ्गालमातुथेरी-	
अपदानं २००		अपदानं २८०	
८. खेमाथेरीअपदानं २१६		५. सुक्काथेरीअपदानं २८३	
९. उण्णलवण्णाथेरीअपदानं २२३		६. अभिरूपनन्दाथेरी-	
१०. पटाचाराथेरीअपदानं २३०		अपदानं २८५	
तस्सुदानं २३४		७. अट्ठकासिथरीअपदानं २८७	
३. कुण्डलकेसीवग्गो		८. पुण्णिकाथेरीअपदानं २८८	
१. कुण्डलकेसाथेरीअपदानं २३५		९. अम्बपालिथेरीअपदानं २९०	
२. किसानगोतमीथेरीअपदानं २३६		१०. पेसलाथेरीअपदानं २९१	
३. धम्मदिन्नाथेरीअपदानं २४२		तस्सुदानं २९२	
४. सकुलाथेरीअपदानं २४५		अथ वग्गुदानं २९३	

बुद्धवंसपालि

	पिट्ठक		पिट्ठक
१. रतनचङ्कमनकण्डं	३६७	१६. अत्थदस्सीबुद्धवंसो	३५२
२. सुमेधपत्थनाकथा	३०५	१७. धम्मदस्सीबुद्धवंसो	३५४
३. दीपङ्करबुद्धवंसो	३१६	१८. सिद्धत्थबुद्धवंसो	३५६
४. कोण्डञ्जबुद्धवंसो	३२२	१९. तिस्सबुद्धवंसो	३५८
५. मङ्गलबुद्धवंसो	३२५	२०. फुस्सबुद्धवंसो	३६०
६. सुमनबुद्धवंसो	३२८	२१. विपस्सीबुद्धवंसो	३६३
७. रेवतबुद्धवंसो	३३०	२२. सिखीबुद्धवंसो	३६६
८. सोभितबुद्धवंसो	३३३	२३. वेस्सभूबुद्धवंसो	३६८
९. अनोमदस्सीबुद्धवंसो	३३५	२४. ककुसन्धबुद्धवंसो	३७०
१०. पदुमबुद्धवंसो	३३७	२५. कोणागमनबुद्धवंसो	३७३
११. नारदबुद्धवंसो	३४०	२६. कस्सपबुद्धवंसो	३७५
१२. पदुमुत्तरबुद्धवंसो	३४२	२७. गोतमबुद्धवंसो	३७६
१३. सुमेधबुद्धवंसो	३४५	२८. बुद्धपकिण्णककण्डं	३८१
१४. मुजातबुद्धवंसो	३४७	२९. धातुभाजनीयकथा	३८३
१५. पियदस्सीबुद्धवंसो	३५०		

चरियापिटकपालि

१. अकित्तिवग्गो		२. हत्थिनागवग्गो	
१. अकित्तिचरिया	३८७	१. मातुपोसकचरिया	४००
२. सङ्खचरिया	३८८	२. भूरिदत्तचरिया	४०१
३. कुरुराजचरिया	३८८	३. चम्पेय्यनागचरिया	४०१
४. महासुदस्सनचरिया	३८९	४. चूळबोधिचरिया	४०२
५. महागोविन्दचरिया	३९०	५. महिसराजचरिया	४०३
६. निमिराजचरिया	३९०	६. रुराजचरिया	४०४
७. चन्दकुमारचरिया	३९१	७. मातङ्गचरिया	४०५
८. सिविराजचरिया	३९१	८. धम्मदेवपुत्तचरिया	४०५
९. वेस्सन्तरचरिया	३९२	९. अलीनसत्थुचरिया	४०६
१०. ससपण्डितचरिया	३९७	१०. सङ्खपालचरिया	४०७
तत्सुद्धानं	३९९	तत्सुद्धानं	४०८

	पिड्डा		पिड्डा
३. युधञ्जयवग्गो		८. सच्चतापसचरिया	४१५
१. युधञ्जयचरिया	४०६	९. वट्टपोतकचरिया	४१५
२. सोमनस्सचरिया	४०६	१०. मच्छराजचरिया	४१६
३. अयोधरचरिया	४११	११. कण्हदीपायनचरिया	४१७
४. भिसचरिया	४११	१२. सुतसोमचरिया	४१८
५. सोणपण्डितचरिया	४१२	१३. सुवण्णसामचरिया	४१८
६. तेमियचरिया	४१३	१४. एकराजचरिया	४१९
७. कपिराजचरिया	४१४	१५. महालोमहंसचरिया	४१९
		तत्सुदानं	४२०

सुत्तपिटके खुद्दकनिकाये

थेरापदानं

(द्वितीयो भागो)

थेरापदानपालि

(द्वितीयो भागो)

४३. सर्किसम्मज्जकवग्गो

१. सर्किसम्मज्जकत्थेरअपदानं

१. "विपस्सिनो भगवतो, पाटलि बोधिमुत्तमं ।
दिस्वा व तं पादपग्गं, तत्थ चित्तं पसादयि ॥
२. "सम्मज्जनि गहेत्वान, बोधि सम्मज्जि तावदे ।
सम्मज्जित्वान तं बोधि, अवन्दि पाटलि अहं ॥
३. "तत्थ चित्तं पसादेत्वा, सिरे कत्वान अज्जलि ।
नमस्समानो तं बोधि, गच्छि पटिकुटि^१ अहं ॥
४. "तादिमग्गेन^२ गच्छामि, सरन्तो बोधिमुत्तमं ।
अजगरो मं पीळेसि^३, घोररूपो महव्वलो ॥
५. "आसन्ने मे कतं कम्मं, फलेन तोसयी ममं ।
कळेवरं मे गिलति, देवलोके रमामहं ॥
६. "अनाविलं मम चित्तं, विमुद्धं पण्डरं सदा ।
सोकसल्लं न जानामि, चित्तसन्तापनं मम ॥
७. "कुट्टं गण्डो किलासो च, अपमारो वितच्छिका ।
दद्दु कण्डु च मे नत्थि, फलं सम्मज्जनायिदं^४ ॥
८. "सोको च परिदेवो^५ च, हृदये मे न विज्जति ।
अभन्तं उज्जुकं चित्तं, फलं सम्मज्जनायिदं ॥
९. "समाधीसु^६ न मज्जामि^७, विसदं^८ होति मानसं ।
यं यं समाधिमिच्छामि, सो सो सम्पज्जते ममं ॥

B. vol. II, I

5

10

15 B. 2

१-१. गच्छि पटिकुटी - सी० । २. चारिमग्गेन - सी०, स्या० । ३. पीळेसि - स्या० । ४. सम्मज्जने इदं - सी० । ५. परिहत्तो - स्या० । ६-६. समाधीसु न मज्जामि - सी०; समाधि पुन पज्जामि - स्या० । ७. विमुद्धं - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा एकदुस्सदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. एकासनदायकत्थेरअपदानं

३६. "हिमवन्तस्साविदूरे, गोसितो" नाम पव्वतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
३७. "नारदो नाम नामेन, कस्सपो इति मं विदू ।
सुद्धिमगं गवेसन्तो, वसामि गोसिते तदा ॥
३८. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्माम् पारगू ।
विवेककामो सम्बुद्धो, अगञ्छि अनिलञ्जसा ॥
३९. "वनगो गच्छमानस्स, दिस्वा रंसि महेसिनो ।
कट्टमञ्चं पञ्जापेत्वा, अजिनञ्च अपत्थरि ॥
४०. "आसनं पञ्जापेत्वान, सिरे" कत्वान अञ्जलि ।
सोमनस्सं पवेदित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
४१. 'सल्लकत्तो महावीर', आतुरानं तिकिच्छको ।
मम" रोगपरेतस्स", तिकिच्छं देहि नायक ॥
४२. 'कल्लंत्थिका' ये पस्सन्ति, बुद्धसेट्ठ तुवं मुने ।
घुवंत्थसिद्धिं पप्पोन्ति, एतेसं अजरो भवे ॥
४३. 'न मे देय्यधम्मो' अत्थि", पवत्तफलभोजिहं ।
इदं मे आसनं अत्थि, निसीद कट्टमञ्चके ॥
४४. "निसीदि तत्थ भगवा, असम्भीतो" व केसरी ।
मुहुत्तं वीतिनामेत्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
४५. "विसट्ठो" होहि मा भायि, लद्धो जोतिरसो तया ।
यं तुय्हं पत्थितं सब्बं, परिपूरिस्सतिनागते" ॥

B. 5

20

१. गोसिको - सी०; कसिको - स्या० । २. अगञ्छि - स्या० । ३. सीसे - स्या० ।
४. तुवं वीर - स्या० । ५-५. मम रागपरेतस्स - स्या० । ६. पुञ्जत्थिका - स्या० ।
७. वज्जरो - सी०, रो० । ८-८. देय्यं तव अत्थि - सी०, स्या० । ९. अञ्छिम्भितो - स्या० ।
१०. विसत्थो - सी०, रो०; विसट्ठो - स्या० । ११. परिपूरिस्सतासनं - स्या० ।

४६. 'न' मोघं तं कतं तुय्हं', पुञ्जवखेत्ते अनुत्तरे ।
सक्का उद्धरितुं अत्ता, यस्स चित्तं पणीहितं ॥
४७. 'इमिनासनदानेन, चेतनापणिधीहि च ।
कप्पसतसहस्सानि, विनिपातं न गुच्छसि ॥
४८. 'पुञ्जासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्ससि । 5
असीतिक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्ससि ॥
४९. 'पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्वियं ।
सव्वत्थ सुखितो हत्वा, संसारे संसरिस्ससि' ॥
५०. "इदं वत्वान् सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
नभं अब्भुग्गमी वीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥ 10
५१. "हत्थियानं अस्सयानं, सरथं सन्दमानिकं ।
लभामि सव्वमेवेतं, एकासनस्सिदं फलं ॥
५२. "काननं पविसित्वा^१ पि^२, यदा इच्छामि आसनं ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, पल्लङ्को उपतिट्ठति ॥
५३. "वारिमज्जगतो सन्तो, यदा इच्छामि आसनं । 15
मम सङ्कप्पमञ्जाय, पल्लङ्को उपतिट्ठति ॥
५४. "यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
पल्लङ्कसतसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ॥
५५. "दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे । B. 6
दुवे कुले पजायामि^३, खत्तिये अथ^४ ब्राह्मणे ॥ 20
५६. "एकासनं ददित्वान्, पुञ्जवखेत्ते अनुत्तरे ।
धम्मपल्लङ्कमादाय^५, विहरामि अनासवो ॥
५७. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 25
५९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१-१. न थोकं मुक्तं पुञ्जं - स्या० । २. सुनीहितं - स्या० । ३-३. पविसित्वान् - स्या० । ४. चजायापि - स्या० । ५. जापि - स्या० । ६. धम्मपल्लङ्कमञ्जाय - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा एकासनदायको धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. सत्तकदम्बपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

६१. "हिमवन्तस्साविहारे, कुक्कुटो^१ नाम पव्वतो ।
तम्हि पव्वतपादम्हि, सत्त बुद्धा वसिसु ते ॥
६२. "कदम्बं पुण्ड्रितं^२ दिस्वा^३, पग्गहेत्वान अञ्जलि ।
सत्त माला गहेत्वान, पुञ्जचित्तेन ओकिरि ॥
६३. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
६४. "चतुस्रवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
६५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवो ॥
६६. "स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कर्त बुद्धस्स सासनं ॥
६७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कर्त बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सत्तकदम्बपुण्ड्रियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. कोरण्डपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

६८. "वनकम्मिको पुरे आसि, पितुमानुमतेनहं ।
पसुमारेण जीवामि, कुसलं मे न विज्जति ॥
६९. "मम आसयसामन्ता, तिस्सो लोकगनायको ।
पदानि तीणि दस्सेसि, अनुकम्पाय चक्खुमा ॥
७०. "अक्कन्ते च पदे दिस्वा, तिस्सनामस्स सत्थुनो ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पदे चित्तं पसार्दयि ॥
७१. "कोरण्डं पुण्ड्रितं दिस्वा, पादपं धरणीरुहं ।
सकोसकं^४ गहेत्वान, पदसेट्टमपूजयि ॥

१. कदम्बो—सी०, स्वा०, रो० । २-२. पुण्ड्रं दिस्वान—स्या० । ३. पितुपिता-
महेनहं—सी०, स्या०, रो० । ४. सकोटकं—सी०; सकोटिकं—स्या० ।

७२. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

७३. "यं यं योनूपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
कोरण्डवण्णको येव, सुप्पभासो^१ भवामहं ॥

७४. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पदपूजायिदं फलं ॥

७५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवो ॥

७६. "स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कोरण्डपुप्फियो थेरो इमा गाथायो १०
अभासित्था ति ।

६. घतमण्डदायकत्थेरअपदानं

७८. "सुचिन्तितं भगवन्तं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
उपविट्ठं महारज्जं, वातावाधेन पीडितं ॥

७९. "दिस्वा चित्तं पसादेत्वा^२, घतमण्डमुपानयिं ।
कतत्ता अचित्तत्ता^३ च, गज्जा भागीरथी^४ अयं ॥

८०. "महासमुद्धा चत्तारो, घतं सम्पज्जरे मम ।
अयं व पथवी घोरा, अप्पमाणा असङ्खिया ॥

८१. "मम सङ्कुप्पमज्जाय, भवते मधुसक्करा^५ ।
चानुदीपा^६ इमे स्ख्खा, पादपा धरणीरुहा ॥

८२. "मम सङ्कुप्पमज्जाय, कप्पस्ख्खा भवन्ति ते ।
पज्जासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि ॥

८३. "एकपज्जासक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

८४. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, घतमण्डस्सिदं फलं ॥

१. सप्पभासो - सी०, स्पा० । २. पसादेत्वा - स्पा० । ३. अचित्तत्ता - स्पा० ।

४. भागीरथी - सी०, स्पा० । ५. मधुसक्करा - सी०, स्पा० । ६. चानुदीपा - सी०;
चतुर्दिता - स्पा० ।

८५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवो ॥

८६. "स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आरयस्मा घतमण्डदायको थेरो इमा गाथायो

५ अभसित्था ति ।

७. एकधम्मस्सवनि यत्थेरअपदानं

८८. "पटुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मान पारगू ।

चतुसच्चं पकासेत्तो, सन्तारेसि ब्रह्मं जनं ॥

B. ११

८९. "अहं तेन समयेन, जटिलो उभगतापनो ।

धुनन्तो वाकचीरानि, गच्छामि अम्बरे तदा ॥

10

९०. "बुद्धसेट्ठस्स उपरि, गन्तुं न विसहामहं ।

पक्खी व सेलमासज्ज, गमनं न लभामहं ॥

९१. "उदके वोवकमित्वान^१, एवं गच्छामि अम्बरे ।

न मे इदं भूतपुब्बं, इरियापथविकोपनं ॥

९२. "हन्द मेतं गवेसिस्सं, अप्पेवत्थं लभेय्यहं ।

15

ओरोहन्तो अन्तलिक्खा, सद्धमस्सोसि सत्थुनो ॥

९३. "सरेन रजनीयेन, सवनीयेन वग्गुना^२ ।

अनिच्चतं कथेन्तस्स, तज्जेव उग्गहि तदा ।

अनिच्चसञ्जामुग्गह, अगमासि ममस्समं ॥

९४. "यावतायुं वसित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ।

20

चरिमे वत्तमानमिह, सद्धम्मस्सवनं सरि ।

९५. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।

जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

९६. "तिसकप्पसहस्सानि, देवल्लोके रमि अहं ।

एकपञ्चासवत्तुं च, देवरज्जमकारयि ।

25

९७. "एकवीसतिवत्तुं^३ च, चक्कवत्ती अहोसहं ।

पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असत्त्वियं ॥

६८. “अनुभोमि” सकं पुञ्जं, सुखितोहं भवाभवे ।
अनुस्सरामि तं सञ्जं, संसरन्तो भवाभवे ।
न^१ कोटिं पटिविज्जामि^२, तिब्बानं अच्चुतं पदं ॥
६९. “पितुगेहे निसीदित्वा, समणो भावितिन्द्रियो ।
कथं स^३ परिदीपेन्तो, अनिच्चतमुदाहरि^४ ॥ ५
१००. ‘अनिच्चा वत सङ्खारा, उप्पादवयधम्मिनो ।
उप्पज्जित्वा निरुज्जन्ति, तेसं वूपसमो सुखो’ ॥
१०१. “सह गाथं सुणित्वान, पुब्बसञ्जामनुस्सरि^५ ।
एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणि ॥
१०२. “जातिया सत्तवस्सेन, अरहत्तमपापुणि । 10
उपसम्पादयी बुद्धो, धम्मस्सवनस्सिदं फलं ॥
१०३. “सतसहस्सितो कप्पे, यं धम्ममसुणि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धम्मस्सवनस्सिदं फलं ॥
१०४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१०५. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 15
१०६. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा एकधम्मस्सवनियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. सुचिन्तितत्त्वेरअपदानं

१०७. “नगरे हंसवतिया, अहोसि कस्सको तदा ।
कसिकम्मेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥ 20
१०८. “सुसम्पन्नं तदा खेतं, वञ्चं मे फलिनं^६ अहु ।
पाककाले च^७ सम्पत्ते, एवं चिन्तेसहं तदा ॥
१०९. “नच्छन्नं^८ नप्पतिरुपं^९, जानत्तस्स गुणागुणं ।
योहं सङ्गे अदत्तवान, अगं भुञ्जेय्य चे^{१०} तदा^{११} ॥

१. अनुभोमि - सी० । २-२. न केनचिहं विज्जामि - स्या० । ३. कथं - सी०, रो० । ४. अनिच्चं तत्पुदाहरि - स्या० । ५. सब्बसञ्जं अनुस्सरि - स्या० । ६. फलितं - सी०, रो० । ७. व - स्या० । ८-८. नमेच्छन्नं नपटिरुपं - स्या० । ९-९. भतना - स्या० ।

११०. "अयं" बुद्धो असमसमो, द्वितिसवरलक्ष्णो ।
ततो^१ पभावितो^२ सङ्घो, पुञ्जक्खेतो अनुत्तरो ॥

१११. "तत्थ दस्सामहं दानं, नवसस्सं पुरे पुरे ।
एवाहं चिन्तयित्वान, हट्ठो पीणितमानसो" ॥

B. 11 5 ११२. "खेत्ततो षञ्जमाहत्वा", सम्बुद्धं उपसङ्कमि ।
उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, इदं^३ वचनमब्रवि ॥

११३. 'नवसस्सं च सम्पन्नं, आयागोसि' च त्वं मुने ।
अनुकम्पमुपादाय, अधिवासेहि चक्खुम' ॥

10 ११४. "पटुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, इदं वचनमब्रवि ॥

११५. 'चत्तारो च पटिपन्ना, चत्तारो च फले ठिता ।
एस सङ्घो उजुभूतो, पञ्जासीलसमाहितो ।
यजन्तानं मनुस्सानं, पुञ्जापेक्खान पाणिनं ॥

15 ११६. 'करोतोपचिकं' पुञ्जं, सङ्घे दिन्नं महण्फलं ।
तस्मि सङ्घे वं^४ दातब्बं^५, तव^६ सस्सं तथेतरे ॥

११७. 'सङ्घतो उद्दिसित्वान, भिक्खू नेत्वान' सं धरं' ।
पटियत्तं धरे सन्तं', भिक्खुसङ्घस्स देहि त्वं' ॥

20 ११८. "सङ्घतो उद्दिसित्वान, भिक्खू नेत्वान सं धरं ।
यं धरे पटियत्तं मे, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥

११९. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१२०. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, सोवण्णं सप्पभस्सरं"^७ ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥

एकूनवीसतिमं भाणवारं ।

१-१. सम्बुद्धो असमो लोके - स्या० । २-२. ततो च भावितो - स्या० । ३. पीतिक-
मानसो - स्या० । ४. षञ्जमाहरित्वा - सी०, स्या० । ५. इमं - सी० । ६. आया-
गोपि - सी०; इध होसि - स्या० । ७. करोतु उपचिकं - स्या० । ८-८. पदातब्बं - सी०;
च दातब्बं - स्या०, रो० । ९. नव - सी० । १०-१०. नेत्वा सकं धरं - स्या० ।
११. संतं - सी० । १२. सुपभस्सरं - सी० ।

१२१. "आकिण्णं भवनं मय्हं, नारीगणसमाकुलं ।
तत्थ भुत्वा पिबित्वा च, वसामि त्तिदसे अहं ॥
१२२. "सतानं तीणिक्खत्तुं च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पञ्चक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
१२३. "भवाभवे संसरन्तो, लभामि अमितं धनं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१२४. "हत्थियानं अस्सयानं, सिविकं सन्दमानिकं ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१२५. "नववत्थं नवफलं, नवग्गरसभोजनं ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१२६. "कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१२७. "दासीगणं दासगणं, नारियो च^१ अलङ्कता^२ ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१२८. "न मं सीतं वा उण्हं वा, परिळाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं, हृदये मे न विज्जति ॥
१२९. "इदं^३ खाद इदं^३ भुज्ज, इमम्हि सयने सय ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१३०. "अयं पच्छिमको दानि, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जा पि देय्यधम्मो मे, फलं^४ तोसेसि^५ सब्बदा ॥
१३१. "नवसस्सं ददित्वान, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
१३२. "वण्णवा यसवा होमि, महाभोगो अनीतिको ।
महापक्खो^६ सदा होमि, अभेज्जपरिसो सदा ॥
१३३. "सब्बे मं अपचायन्ति, ये केचि पथविस्सिता ।
देय्यधम्मा च ये केचि, पुरे पुरे लभामहं ॥

5

B. 12

10

15

20

25

१. तिसक्खत्तु - स्या० । २-२. समलङ्कता - स्या० । ३-३. इमं खाद इमं - सी०, स्या० । ४-४. फलं तोसेति - सी०; ममं तोसेति - स्या० । ५. महं भक्खो - स्या० ।

१३४. "भिक्षुसङ्घस्स वा मज्जे, बुद्धसेट्ठस्स सम्मुखा ।
सब्बे पि समतिक्कम्म, देन्ति ममेव^१ दायका ॥

१३५. "पठमं नवसस्सं हि, दत्त्वा सङ्घे गणुत्तमे ।
इमानिसंसे अनुभोमि, नवसस्सस्सिदं फलं ॥

B. 13 5 १३६. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, नवसस्सस्सिदं फलं ॥

१३७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ;,

१३८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१३९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10 इत्थं सुदं आयस्मा सुचिन्तितो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. सोवण्णकिङ्कुणियत्थेरअपदानं

१४०. "सद्धाय अभिनिक्खम्म, पव्वजि अनगारियं ।
वाकचीरधरो आसि, तपोक्कम्ममपस्सितो ॥

15 १४१. "अत्थदस्सो तु भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
उप्पज्जि तम्मिह समये, तारयन्तो महाजनं ॥

१४२. "बलं च वत मे खीणं, ब्याधिना परमेन तं^२ ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वान, पुलिने थूपमुत्तमं ॥

१४३. "करित्वा हट्ठचित्तोहं, सहत्थेन^३ समोकिरि ।
सोण्णकिङ्कुणिपुप्फानि, उदग्गमनसो अहं ॥

20 १४४. "सम्मुखा विय सम्बुद्धं, थूपं परिचरि अहं ।
तेन चेतोपसादेन, अत्थदस्सिस्स तादिनो ॥

१४५. "देवलोकं गतो सन्तो, लभामि विपुलं सुखं ।
सुवण्णवण्णो तत्थासि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

25 १४६. "असीतिकोटियो मय्हं, नारियो समलङ्कता ।
सदा मय्हं उपट्ठन्ति, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१४७. “सट्ठितुरियसहस्सानि, भेरियो पणवानि च ।
सह्वा च डिण्डिमा तत्थ, वग्गू वज्जन्ति^१ दुन्दुभी ॥

१४८. “बुल्लासीतिसहस्सानि, हत्थिनो^२ समलङ्कता ।
तिघापभिन्नामातङ्गा^३, कुञ्जरा सट्ठिहायना ॥

१४९. “हेमजाताभिसञ्छन्ना, उपट्ठानं करोन्ति मे ।
बलकाये गजे^४ चेव, ऊनता मे न विज्जति ॥

१५०. “सोण्णकिङ्कणिपुष्फानं, विपाकं अनुभोमहं ।
अट्ठपञ्चासक्खत्तुं च, देवरज्जमकारयि ॥

१५१. “एकसत्ततिक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पथव्या रज्जं एकसत्तं, महिया कारयि अहं ॥

१५२. “सो दानि अमतं पत्तो, असह्जतं मुदुदसं^५ ।
संयोजनपरिक्खीणो, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१५३. “अट्ठारसे कप्पसते, यं पुष्फमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१५४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१५५. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१५६. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोवण्णकिङ्कणियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. सोण्णकोन्तरिकत्थेरणपदानं

१५७. “मनोभावनियं बुद्धं, अत्तदन्तं समाहितं ।
इरियमानं ब्रह्मपथे, चित्तवूपसमे रतं ॥

१५८. “नित्तिण्णओषं^६ सम्बुद्धं, ज्ञायि ज्ञानरतं मुनि ।
उपतित्थं^७ समापन्नं, इन्दिवरदलप्पभं^८ ॥

१५९. “अलाबुनोदकं गह्ह, बुद्धसेट्ठं उपागमि ।
बुद्धस्स^९ पादे धोवित्वा^{१०}, अलाबुकमदासहं ॥

१. नदन्ति — सी० । २. अतिथयो — स्या० । ३. तिघपभिन्ना मातङ्गा — स्या० ।
४. भवे — स्या० । ५. गम्भीरं दुर्दत्तं पदं — स्या० । ६. नित्तिण्णओष — स्या० । ७-९. उपविट्ठो-
सी०; उपतिट्ठं समापत्तिं इन्द्रियसंवरणहं — स्या० । १०-११. बुद्धपादे धोवित्वा — स्या० ।

B. 15

१६०. "आणापेसि च सम्बुद्धो, पदुमुत्तरनामको ।
 'इमिना दकमाहत्वा, पादमूले ठपेहि मे' ॥

१६१. "साधूतिहं पटिस्सुत्वा, सत्थु गारवताय च ।
 'दकं' अलाबुनाहत्वा', बुद्धसेट्ठं उपागमि' ॥

१६२. "अनुभोदि महावीरो, चित्तं निव्वापयं मम ।
 'इमिनालाबुदानेन, सङ्कप्पो ते समिज्झतु' ॥

१६३. "पन्नरसेसु कप्पेसु, देवलोके रमि अहं ।
 'तिसतिक्खत्तुं' राजा च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

१६४. "दिवा वा यदि वा रत्ति, चङ्कमन्तस्स तिट्ठतो ।
 सोवण्णं कोन्तरं गय्ह, तिट्ठते' पुरतो मम ॥

१६५. "बुद्धस्स दत्तानलाबुं, लभामि सोण्णकोन्तरं ।
 अप्पकं पि कतं' कारं, विपुलं होति तादिसु ॥

१६६. "सतसहस्सितो कप्पे, यं लाबुमर्ददि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, अलाबुस्स इदं फलं ॥

१६७. "किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१६८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोण्णकोन्तरिको धेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

सकिसम्मज्जकवग्गो तेचतालीसमो ।

तस्सुदानं

२० सकिसम्मज्जको धेरो, एकदुस्सी^१ एकासनी^१ ।
 कदम्बकोरण्डकदो^२, धतस्सन्निको पि च ॥
 सुचिन्तिको^३ किङ्कणिको, सोण्णकोन्तरिको पि च ।
 एकगाथासतञ्चेत्थ^४, एकसत्ततिमेव च ॥

— : ० : —

१-१. ० अलाबुनाहत्वा - सी०; उदकं लाबुनाहत्वा - स्मा० । २. उपागमि -
 स्या० । ३. तिसतिक्खत्तुं - स्या० । ४. तिट्ठन्ति - सी०, स्या० । ५. करं - स्या० ।
 ६-६. एकदुस्सासनपदा - स्या० । ७. कदम्बकोरण्डकदा - सी०, स्या० । ८. सुचिन्तितो -
 सी०, स्या० । ९. एकगाथासतञ्चेव - सी० ।

४४. एकविहारिवग्गो

१. एकविहारिकत्थेरअपदानं^१

१. "इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
२. "निप्पपञ्चो निरालम्बो, आकाससममानसो ।
सुञ्जातावहुलो तादी, अनिमित्तरतो वसी ॥
३. "असङ्गचित्तो^२ निक्लेसो^३, असंसट्ठो कुले गणे ।
महाकारुणिको वीरो, विनयोपायकोविदो ॥
४. "उय्युत्तो परकिच्चेषु, विनयन्तो सदेवके ।
निब्बानगमनं मग्गं, गतिं पङ्कविसोसनं ॥
५. "अमतं परमस्सादं^४, जरामच्चुनिवारणं^५ ।
महापरिसमज्जे सो, निसिन्नो लोकतारको^६ ॥
६. "करवीकरुतो^७ नाथो, ब्रह्मघोसो तथागतो ।
उद्धरन्तो महादुग्गा^८, विप्पनट्ठे अनायके ॥
७. "देसेन्तो विरजं धम्मं, दिट्ठो मे लोकनायको ।
तस्स धम्मं सुणित्वान, पब्बजि अनगारियं ॥
८. "पब्बजित्वा तदापाहं^९, चिन्तेन्तो जिनसासनं ।
एको व वने रम्मे, वसि संसग्गपीळितो ॥
९. "सक्कायवूपकासो^{१०} मे, हेतुभूतो ममाभवी^{११} ।
मनसो वूपकासस्स^{१२}, संसग्गभयदस्सिनो ॥
१०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
तागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

B. 16

5

10

15

20

१. एकविहारिकत्थेरअपदानं - सी०, स्या० । २-२. धामञ्जकचित्तो निक्लेपो - स्या० ।
३. परमस्सासं - सी० । ४. जरामरणनिवारणं - स्या० । ५. लोकतारणो - सी०, स्या० ।
६. करविकरुतो - स्या०, रो० । ७. महादुक्खा - स्या० । ८. तदापाहं - सी०; तदावाहं -
स्या० । ९. सक्कायवूपकस्सो - सी०; सक्कायवूपकस्सो - स्या० । १०. ममागमी - स्या०,
रो० । ११. वूपकस्सस्स - सी० ।

११. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१२. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

५ इत्थं सुदं आयस्मा एकविहारिको शेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. एकसङ्ख्यत्येरअपदानं

१३. "विपस्सिनो भगवतो, महाबोधिमहो अहु ।
महाजना समागम्म, पूजेन्ति बोधिमुत्तमं ॥
१४. "ने^१ हि तं ओरकं मञ्जे^२, बुद्धसेट्ठो भविस्सति ।
यस्सायं ईदिसा^३ बोधि, पूजनीया च^४ सत्थुनो ॥
१५. "ततो सङ्खं गहेत्वान, बोधिरुक्खमुपट्ठहि ।
धमन्तो^५ सब्बदिवसं, अवन्दि बोधिमुत्तमं ॥
१६. "आसन्नके कतं कम्मं, देवलोकं अपापयी^६ ।
कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमामहं ॥
१७. "सट्ठितुरियसहस्सानि, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ।
सदा मय्हं उपट्ठन्ति, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१८. "एकसत्ततिमे कप्पे, राजा आसि सुदस्सनो ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुमण्डस्स^७ इस्सरो ॥
१९. "ततो अङ्गसता^८ तुरिया^९, परिवारेन्ति मं सदा ।
अनुभोमि सकं कम्मं, उपट्ठानस्सिदं फलं ॥
२०. "यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
मातुकुच्छिगतस्सापि, वज्जरे भेरियो सदा ॥
२१. "उपट्ठित्वान^{१०} सम्बुद्धं, अनुभूत्वान^{११} सम्पदा ।
सिवं मुखेम^{१२} अमतं^{१३}, पत्तोमिह अचलं पदं ॥

१-१. महावीरहितो पञ्चो - स्या० । २-२. ईदिसो बोधि, पूजनीयो व - स्या० ।
३. धमेन्तो - सी० । ४. अपापयि - सी०, स्या० । ५. जम्बुमण्डस्स - सी०, जम्बूद्वीपस्स -
स्या० । ६. अपट्ठिता - स्या० । ७. तूर - सी० । ८. उपट्ठित्वा - सी० । ९. अनुभूत्वा -
सी०, स्या० । १०-१०. अमतं अमरं - स्या० ।

२२. “एकनवुत्तितो कण्णे, यं कम्ममकारि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२३. “किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 16

5

इत्थं सुदं आयस्मा एकसङ्खियो थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

३. पाटिहीरसञ्जकत्थेरअपदानं

२६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
 वसीसतसहस्सेहि, नगरं पाविसी तदा ॥
२७. “नगरं पविसन्तस्स, उपसन्तस्स तादिनो ।
 रतनानि^१ पज्जोत्तिमु^२, निग्घोसो आसि तावदे ॥
२८. “बुद्धस्स आनुभावेन, भेरी^३ वज्जुमघट्टिता^४ ।
 सयं वीणा पवज्जन्ति, बुद्धस्स पविसतो पुरं ॥
२९. “बुद्धसेट्ठं नमस्सामि^५, पदुमुत्तरमहामुनि ।
 पाटिहीरञ्च^६ पस्सित्वा, तत्थ चित्तं पसादयि ॥
३०. “अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थुसम्पदा ।
 अचेतनापि तुरिया, सयमेव पवज्जरे ॥
३१. “सतसहस्सितो कण्णे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥
३२. “किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३३. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३४. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

15

20

इत्थं सुदं आयस्मा पाटिहीरसञ्जको थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

१-१. रथियापच्चुगमतादीमु - स्या० । २-२. अशक्ति अघट्टिता - स्या० ।

३. नपस्सामि - वी० । ४. पाटिहीरञ्च - स्या०, सी० ।

४. आणत्थविकत्थेरअपदानं

B. 19

३५. “कणिकारं व जलितं, दीपरक्खं व जोतितं ।
कञ्चनं व विरोचन्तं, अद्दसं द्विपदुत्तमं ॥

३६. “कमण्डलुं ठपेत्त्वान, वाकचीरं च कुण्डिकं ।
एकंसं अजितं कत्वा, बुद्धसेट्ठं थवि अहं ॥

5

३७. ‘तमन्धकारं विधमं, मोहजालसमाकुलं ।
आणालोकं दस्सेत्त्वान’, नित्तिण्णोसि^१ महामुनि^२ ॥

३८. ‘समुद्धरसिमं लोकं, सब्बावन्तमनुत्तरं ।
आणे ते उपमा नत्थि, यावता^३ जगतो गति^४ ॥

10

३९. ‘तेन आणेन सब्बञ्चू, इति बुद्धो पवुच्चति ।
वन्दामि तं महावीरं^५, सब्बञ्चुतमनावरं^६ ॥

४०. “सतसहस्सितो कप्पे, बुद्धसेट्ठं थवि अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आणत्थवायिदं^७ फलं ।

४१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ।

४२. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

15

४३. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा आणत्थविको धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. उच्छुखण्डिकत्थेरअपदानं

४४. “नगरे बन्धुमतिया, द्वारपालो अहोसहं ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥

20

४५. “उच्छुखण्डिकमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, विपस्सिस्स महेसिनो ॥

B. 20

४६. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं उच्छुमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उच्छुखण्डस्सिदं फलं ॥

१. दस्सायित्वा - सी०, स्वा० । २-२. तिण्णो अस्ति तुवं मुनि - स्वा० ।

३-३. यावता च गतो गति - रो० । ४. महावीर - सी० । ५. सब्बञ्चुतं अनासवं - स्वा० ।

६. आणत्थुमनाविदं - स्वा० ।

४७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

४८. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४९. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उच्छुखण्डिको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

5

६. कळम्बदायकत्थेरअपदानं

५०. “रोमसो नाम सम्बुद्धो, वसते^१ पव्वतन्तरे ।

कळम्बं तस्स पादासि, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

५१. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।

दुग्गति नाभिजानामि, कळम्बस्स इदं फलं ॥

५२. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 10

५३. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५४. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कळम्बदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. अम्बाटकदायकत्थेरअपदानं

५५. “विपिनै^२ बुद्धं दिस्वान, सयम्भुं अपराजितं ।

15

अम्बाटकं गहेत्वान, सयम्भुस्स अदासहं ॥

५६. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं फलमददि तदा ।

दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

५७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

B. 21

५८. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 20

५९. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बाटकदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. हरीतकदायकत्थेरअपदानं^१

६०. "हरीतकं आमलकं, अम्बजम्बुविभीतकं^२ ।
कोलं भल्लातकं बिल्लं^३, सयमेव हरामहं ॥
६१. "दिस्वान पम्भारगतं, शार्पि ज्ञानरतं मुनि ।
आवाधेन आपीळ्ळन्तं^४, अदुतीयं^५ महामुनि ॥
६२. "हरीतकं गहेत्वान, सयम्भुस्स अदासहं ।
खादमत्तम्हि^६ भेसज्जे^७, व्याधिपस्सम्भि तावदे ॥
६३. "पहीनदरथो बुद्धो, अनुमोदमकासि^८ मे^९ ।
'भेसज्जदानेनिमिना, व्याधिवूपसमेन च ॥
६४. 'देवभूतो मनुस्सो वा, जातो वा अज्जाजातिया ।
सव्वत्थ सुखितो होतु^{१०}, मा च ते व्याधिमागमा' ॥
६५. "इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, सयम्भू अपराजितो ।
नमं अब्भुग्गमी धीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥
६६. "यतो हरीतकं^{११} दिन्नं^{१२}, सयम्भुस्स महेसिनो ।
इमं जाति उपादाय, व्याधि मे नुपपज्जथ ॥
६७. "अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
तिस्सो विज्जा सच्छिकता^{१३}, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, भेसज्जमददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, भेसज्जस्स इदं फलं ॥
६९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... त्रिहरामि अनासवो ॥
७०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा हरीतकदायको श्वेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१. हरीतकदायक० - स्या० । २. अम्बजम्बुविभीतकं - स्या० । ३. बेल्लं - स्या० ।
४. आपीळ्ळन्तं - सी०; आपीळितं - स्या० । ५. अदुतीयं - स्या० । ६-६. कतमत्तम्हि
भेसज्जे - सी०; कतमत्तम्हि भेसज्जं - स्या० । ७-७. अनुमोदनिअं अका - सी०, स्या० ।
८. होहि - सी०, स्या० । ९-९. हरीतकमदं - सी०; हरीतकमदं - स्या० ।
१०. अनुपत्तो - स्या० ।

६. अम्बपिण्डियत्थेरअपदानं

७२. “हत्थिराजा तदा आसि, ईसादन्तो उरुब्धवा^१ ।
विचरन्तो ब्रह्मारब्धे, अद्दसं लोकनायकं ॥
७३. “अम्बपिण्डं^२ गहेत्वान, अदासि सत्थुनो अहं ।
पटिग्गण्हि महावीरो, सिद्धत्थो लोकनायको ॥
७४. “मम निज्झायमानस्स, परिभुञ्जि तदा जिनो ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तुसितं उपपज्जहं ॥
७५. “ततो अहं चवित्वान, चक्कवत्ती अहोसहं ।
एतेनेव उपायेन, अनुभुत्वान सम्पदा ॥
७६. “पधानपहितत्तोहं, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥ 10
७७. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं फलमददि^३ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
७९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८०. “पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ 15

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बपिण्डियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. अम्बफलिपत्थेरअपदानं^४

८१. “पदुमुत्तरबुद्धस्स, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
पिण्डाय विचरन्तस्स, धारतो^५ उत्तमं यसं ॥ B. 23
८२. “अग्गफलं गहेत्वान, विप्पसत्तेन चेतसा ।
दक्खिण्यस्स वीरस्स, अदासि सत्थुनो अहं ॥ 20
८३. “तेन कम्मेन द्विपदिन्द^६, लोकजेट्ट नरासभ ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

१. उरुब्धवो - मी०; उरुब्धवो - स्या० । २. अम्बपिण्ड - मी०, स्या० ।

३. दानमददि - स्या० । ४. अम्बफलिपत्थेरअपदानं - मी०; अम्बफलिप - स्या० ।

५. धारतो - मी० । ६. द्विपदिन्द - मी०, स्या०, रो० ।

८४. "सतसहस्रितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, अग्गदानस्सिदं फलं ॥
८५. "किलेसा ज्ञापिता मग्गं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
८६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बफलियो धेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

एकविहारिवग्गो चतुच्चत्तालीसमो ।

तस्सुदानं

- धेरो एकविहारी च, सङ्खियो^१ पाटिहीरको ।
 थविको उच्छुखण्डी च, कलम्बअम्बाटकदो^२ ॥
- हरीतकम्बपिण्डी च, अम्बदो^३ दसमो यति ।
 छलसीति^४ च गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

—:०:—

१. सङ्खिको - सी०, स्या० । २. कलम्बम्बाटकदो - सी०, स्या० । ३. अम्बदो -
 सी०; अम्बुदो - स्या० । ४. छलसीति - सी०, स्या० ।

४५. विभीतकवग्गो

१. विभीतकमिञ्जियत्थेरअपदानं

१. "ककुसन्धो महावीरो, सब्बधम्मान पारगू ।
गणम्हा वूपकट्ठो सो, अगमासि वनन्तरं ॥
  २. "बीजमिञ्जं" गहेत्वान, लताय आवुण्णि" अहं ।
भगवा तम्हि समये, ज्ञायते पव्वतन्तरे ॥
  ३. "दिस्वानहं देवदेवं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
दक्खिण्ययस्स वीरस्स, बीजमिञ्जमदासहं ॥
  ४. "इमस्मियेव" कप्पम्हि", यं मिञ्जमददि" तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बीजमिञ्जस्सिदं फलं ॥
  ५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
  ६. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
  ७. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा विभीतकमिञ्जियो थेरो इमा गाथायो 15
अभासित्था ति ।

२. कोलदायकत्थेरअपदानं

८. "अजिनेन निवत्थोहं, वाकचीरधरो तदा ।
खारिया" पूरयित्वान, कोलंहासि ममस्समं ॥
९. "तम्हि काले सिखी बुद्धो, एंको अदुतियो अहु ।
ममस्समं उपागच्छि, जानन्तो" सब्बकालिकं ॥

१. विभेदकविग्गो - स्या० । २. विभेदकबीजियत्थेरअपदानं - स्या० । ३. बीज-
बीजं - स्या०; बीजबीजं - रो० । ४. आवरि - स्या० । ५-५. इमस्मिञ्चैव कप्पस्मि -
सी०; ० कप्पस्मि - स्या० । ६. फलमददि - सी०, रो०; बीजमददि - स्या० ।
७-७. खारिभारं हरित्वा, कोलमाहरिमस्समं - सी०, रो०; भारिया०, कोलं हासि ० -
स्या० । ८. ज्ञातेत्तो - स्या० ।

१०. "सकं चित्तं पसादेत्वा, वन्दित्वान च सुव्वतं ।
उभो हत्थेहि पग्गह्, कोलं बुद्धस्सदासहं ॥
११. "एकतिसे इतो कप्पे, यं फलमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कोलदानस्सिदं फलं ॥
१२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा कोलदायको धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. विल्लियत्थेरअपदानं

१५. "चन्दभागानदीतीरे, अस्समो सुकतो मम ।
विल्लिक्खेहि^१ आकिण्णो, नानादुमनिसेवितो ॥
१६. "सुगन्धं वेलुवं दिस्वा, बुद्धसेट्ठमनुस्सरि ।
खारिभारं पूरयित्वा, तुट्ठो संविग्गमानसो ॥
१७. "ककुसन्धं उपागम्म, विल्लपक्कमदासहं ।
पुञ्जक्खेत्तस्स वीरस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
१८. "इमस्मियेव कप्पस्मि, यं फलमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि; फलदानस्सिदं फलं ॥
१९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा विल्लियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. भल्लातदायकत्थेरअपदानं

२२. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, द्वित्तिसवरलक्खणं ।
विपिनग्गेन^२ गच्छन्तं, सालराजं व फुल्लितं ॥

१. विल्लियत्थेरअपदान - सी०; वेलुक्खेहि - स्या० । २. वेलुक्खेहि - सी०; वेलुक्खेहि - स्या० । ३. भल्लातक - सी०, स्या० । ४. पवनग्गेन - सी०, स्या०, रो० ।

२३. “तिणत्थरं^१ पञ्जापेत्वा, बुद्धसेट्ठं अयाचहं ।
‘अनुकम्पतु मं बुद्धो, भिक्खं इच्छामि दातवे’ ॥
२४. “अनुकम्पको कारुणिको, अत्थदस्सी महायसो ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, ओरुहि^२ मम अस्समे ॥
२५. “ओरोहित्वान^३ सम्बुद्धो, निसीदि पण्णसन्धरे ।
भल्लातकं गहेत्वान, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
२६. “मम निज्जायमानस्स, परिभुञ्जि तदा जिनो ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, अभिवन्दि तदा जिनं ॥
२७. “अट्ठारसे कप्पसते, यं फलमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
२८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भल्लातदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. उत्तलिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

३१. “निग्रोधे हरितोभासे, संविरुह्हि पादपे ।
उत्तलिमालं^४ पग्गय्ह, बोधिया अभिरोपयि ॥
३२. “इमस्मियेव कप्पमिह, यं बोधिमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिपूजायिदं फलं ॥
३३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उत्तलिपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१. तिणसन्धरं - स्या० । २. ओरुही - सी०; ओरुह् - स्या० । ३. ओरुहि-
त्वान - सी० । ४. उम्मागालिह् - स्या० ।

६. अम्बाटकियत्थेरअपदानं

३६. "सुपुष्कितं सालवनं, ओगय्ह वेस्सभू मुनि ।
निसीदि गिरिदुग्गेसु, अभिजातो व केसरी ॥
३७. "पसन्नचित्तो सुमनो, अम्बाटकमपूजयि ।
पुञ्ञक्खेत्तं अनूत्तरं^१, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३८. "एकतिसे इतो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयि ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा अम्बाटकियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. सीहासनिकत्थेरअपदानं

४२. "पदुमुत्तरस्स भगवतो, सब्बभूतहितेसिनो ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सीहासनमदासहं ॥
४३. "देवलोके मनुस्से वा, यत्थ यत्थ वसामहं ।
लभामि विपुलं व्यम्हं, सीहासनस्सिदं फलं ॥
४४. "सोण्णमया रूपिमया, लोहितङ्गमया^२ बहू ।
मणिमया च पल्लङ्का, निव्वत्तन्ति ममं सदा ॥
४५. "बोधिया आसनं कत्वा, जलजुत्तमनामिनो ।
उच्चे कुले पजायामि, अहो धम्मसुधम्मता ॥
४६. "सतसहस्सितो कप्पे, सीहासनमकासहं ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, सीहासनस्सिदं फलं ॥
४७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. महावीरं - सी०, स्या० । २. लोहितङ्गमया - सी०, स्या०, री० ।

इत्थं सुदं आयस्मा सीहासनिको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. पादपीठियत्थेरअपदानं

५०. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, अगो^१ कारुणिको मुनि^२ ।
तारयित्वा बहू सत्ते, निव्वुतो सो महायसो ॥
५१. "सीहासनस्स सामन्ता, सुमेधस्स महेसिनो । ५
पसन्नचित्तो सुमनो, पादपीठमकारयि ॥
५२. "कत्वान कुसलं कम्मं, सुखपाकं सुखुद्रयं ।
पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, तावतिसमगच्छहं ॥
५३. "तत्थ मे वसमानस्स, पुञ्जकम्मसमङ्गिनो । B. 29
पदानि उद्धरन्तस्स, सोण्णपीठा भवन्ति मे ॥ 10
५४. "लाभा तेसं सुलद्धं वो^३, ये लभन्ति उपस्सुति ।
निव्वुते कारं कत्वान, लभन्ति विपुलं सुखं ॥
५५. "मया पि सुकतं कम्मं, वाणिज्जं^४ सुप्पयोजितं^५ ।
पादपीठं करित्वान, सोण्णपीठं लभामहं ॥
५६. "यं यं दिसं पक्कमामि, केनचि किच्चयेनहं^६ । 15
सोण्णपीठे अक्कमामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
५७. "तिसकप्पसहस्समिह, यं कम्ममकरि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पादपीठस्सिदं फलं ॥
५८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
५९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 20
६०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पादपीठियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१-१. कारुणिको महामुनि - स्या० । २. ते - स्या० । ३-३. वाणिज्जे सुप्पयोजितं -
स्या० । ४. पच्चयेनहं - सी०, रो० ।

६. वेदिकारकत्थेरअपदानं^१

६१. “पदुमुत्तरस्स^२ भगवतो^३, बोधिया पादपुत्तमे ।
वेदिकं सुकतं कत्वा, सकं चित्तं पसादयि ॥
६२. “अतोळारानि^४ भण्ढानि, कतानि अकतानि च ।
अन्तलिक्खा पवस्सन्ति, वेदिकाय इदं फलं ॥
६३. “उभतो व्यूहसङ्गामे, पक्खन्दन्तो भयानके ।
भयभेरवं न पस्सामि, वेदिकाय इदं फलं ॥
६४. “मम सङ्कुप्पमञ्जाय, व्यम्हं निव्वत्तते सुभं ।
सयनानि महग्धानि, वेदिकाय इदं फलं ॥
६५. “सतसहस्सितो कप्पे, यं वेदिकमकारयि ।
दुम्माति नाभिजानामि, वेदिकाय इदं फलं ॥
६६. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
६७. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६८. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वेदिकारको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. बोधिघरदायकत्थेरअपदानं^५

६९. “सिद्धत्थस्स भगवतो, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बोधिघरमकारयि ॥
७०. “तुसितं^६ उपपन्नोम्हि, वसामि रत्तने घरे ।
न मे सीतं वा उण्हं वा, वातो गत्ते न सम्फुसे ॥
७१. “पञ्चसट्ठिम्हितो कप्पे, चक्कवत्ती अहोसहं ।
कासिकं नाम नगरं, विस्सकम्मेन^७ मापितं ॥
७२. “दसयोजनआयामं, अट्टयोजनवित्थतं ।
न तम्हि नगरे अत्थि, कट्ठं वल्ली च मत्तिका ॥

१. वेदिकारक० - स्पा० । २-२. पदुमुत्तरबुद्धस्स - सी०; ० बुद्धस्स - स्पा० ।

३. अपतोळारानि - सी०, रो०; अगोळारानि - स्पा० । ४. बोधिवरियत्थेरा० - सी०;

बोधिघरकार० - स्पा० । ५. तुस्सितं - स्पा० । ६. विसुक्कम्मेन - स्पा० ।

७३. “तिरियं योजनं आसि, अद्वयोजनवित्थत्तं^१ ।
मङ्गलो नाम पासादो, विस्सकम्मेन मापितो ॥

७४. “चुल्लासीतिसहस्सानि, धम्भा सोण्णमया^२ अहुं^३ ।
मणिमया च निव्यूहा, द्धदनं रुपियं अहु ॥

७५. “सव्वसोण्णमयं धरं, विस्सकम्मेन मापितं ।
अज्झावुत्थं मया एतं, धरदानस्सिदं फलं ॥

3 B. 31

७६. “ते सव्वे अनुभोत्वान, देवमानुसके भवे ।
अज्झपत्तोमिह^४ निव्वानं, सन्तिपदमनुत्तरं ॥

७७. “तिसकप्पसहस्समिह^५, बोधिघरमकारयि ।
दुम्मति नाभिजानामि, धरदानस्सिदं फलं ॥

10

७८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

७९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८०. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिघरदायको धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

15

विभीतकवग्गो पञ्चवत्तालीसमो ।

तस्सुदानं

विभीतकी^६ कोलफली^७, विल्लभल्लातकप्पदो ।

उत्तलम्बटकी^८ चेव, आसनी पादपीठको ॥

वेदिको^९ बोधिघरिको, गाथायो गणिता पि^{१०} च^{११} ।

एकूतासीतिका सव्वा, अस्मि वग्गे पकित्तिता ॥

—:०:—

१. अद्वयोजनवित्थत्तं — सी०; अहुं० — स्या० । २-२. सोवणिमया अहु — स्या० ।
३. अज्झ पत्तोमिह — सी०, स्या० । ४. चतुनवुत्ते इतो कप्पे — सी० । ५-५. विभेदकि कोल-
फलि — स्या० । ६. निम्बोपम्बाटकी — सी०; उम्मा अम्बाटकि — स्या० । ७. वेदिका — स्या० ।
८-८. विह — सी० ।

४६. जगतिदायकवग्गो

१. जगतिदायकत्थेरअपदानं

१. "धम्मदस्सिस्स मुनिनो, बोधिया पादपुत्तमे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, जगति कारयि अहं ॥
२. "दरितो पब्बततो^१ वा, रुक्खतो पतितो अहं ।
चुतो पतिट्ठं विन्दामि, जगतिया इदं फलं ॥
३. "न मे चोरा विहेसन्ति^२, नातिमञ्जन्ति खत्तिया^३ ।
सब्बामित्तेतिक्कमामि, जगतिया इदं फलं ॥
४. "यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
सब्बत्थ पूजितो होमि, जगतिया इदं फलं ॥
५. "अट्टारसे कप्पसते, जगति कारयि अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, जगतिदानस्सिदं फलं ॥
६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
७. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्ज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जगतिदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. मोरहत्थियत्थेरअपदानं

९. "मोरहत्थं गहेत्वान, उपेसि लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, मोरहत्थमदासहं ॥

१. जगतिवग्गो - स्या० । २. पब्बततो - ततो, स्या० । ३-३. पसहन्ति,
नातिमञ्जन्ति खत्तिवी - सी०, रो० ।

१०. "इमिना मोरहत्थेन, चेतनापणिघीहि च ।
निब्बायिमु^१ तयो अग्गी, लभामि विपुलं सुखं ॥

११. "अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थुसम्पदा ।
दत्तवानहं मोरहत्थं, लभामि विपुलं सुखं ॥

१२. "तियग्गी^२ निब्बुता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, मोरहत्थस्सिदं फलं ॥

१४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मोरहत्थियो थैरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. सीहासनवीजियत्थेरअपदानं^३

१७. "तिस्सस्साहं भगवतो, बोधिरुक्खमवन्दियं ।
पग्गय्ह वीजनि तत्थ, सीहासनमवीजहं ॥

१८. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, सीहासनमवीजहं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, वीजनाय इदं फलं ॥

१९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सीहासनवीजियो थैरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. तिणुक्कधारियत्थेरअपदानं^४

२२. "पदुमुत्तरबुद्धस्स^५, बोधिया पादपुत्तमे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, तयो उक्के^६ अधारयि ॥

१. निब्बुता मे - स्या० । २. तिपग्गी - स्या०; तिपग्गी - रो० । ३. सीहासन-
वीजकत्थेर० - सी० । ४. सीहासनमवीजयि - सी०; ० मविज्जहं - स्या०, रो० । ५. तिणुक्का-
धारकत्थेर० - सी० । ६. पदुमुत्तरस्स बुद्धस्स - स्या० । ७. उक्का - सी० ।

२३. "सतसहस्सितो कप्पे, सोहं" उक्कमधारियि ।
 दुग्गति नाभिजानामि, उक्कदानस्सिदं फलं ॥
२४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा तिणुक्कधारियो धेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

५. अक्कमनदायकत्थेरअपदानं

२७. "ककुसन्धस्स मुनितो, ब्राह्मणस्स वुसीमतो ।
 दिवाविहारं वजतो, अक्कमनमदासहं ॥
२८. "इमस्मियेव कप्पमिह, यं दानमददि तदा ।
 दुग्गति नाभिजानामि, अक्कमनस्सिदं फलं ॥
२९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा अक्कमनदायको धेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

६. वनकोरण्डियत्थेरअपदानं

३२. "सिद्धत्थस्स भगवतो, लोकजेदुस्स तादिनो ।
 वनकोरण्डमादाय, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
३३. "चतुअवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
 दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वनकोरण्डिको धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

वीसतिमं भागवारं ।

७. एकवृत्तियत्थेरअपदानं

३७. "अङ्गारजाता पथवी, कुक्कुळानुगता मही ।
पदुमुत्तरो^१ भगवा, अब्भोकासम्हि चङ्कमि ॥
३८. "पण्डरं छत्तमादाय, अद्धानं^२ पटिपज्जहं । 5
तत्थ दिस्वान सम्बुद्धं, वित्ति^३ मे उपपज्जथ ॥
३९. "मरीचियोत्थटा^४ भूमि, अङ्गारा व मही अयं ।
उपहन्ति^५ महावाता, सरीरस्सामुखेपना^६ ॥
४०. "सीतं उण्हं विहनन्तं^७, वातातपनिवारणं ।
पटिग्गण्ह इमं छत्तं, फस्सयिस्सामि निव्वृत्ति ॥ 10
४१. "अनुकम्पको कारुणिको, पदुमुत्तरो महायसो^८ ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, पटिग्गण्हि^९ तदा जिनो ॥
४२. "तिसकप्पानि देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।
सत्तानं पञ्चक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
४३. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं । 15
अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बे सुकतमत्तनो ॥
४४. "अयं मे पच्छिमा जाति, चरिमो वत्तते भवो । B. 36
अज्जा पि सेतच्छत्तं^{१०} मे, सब्बकालं धरीयति ॥
४५. "सतसहस्सितो कप्पे, यं छत्तमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, छत्तदानस्सिदं फलं ॥ 20
४६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४७. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४८. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. पदुमुत्तरो च - सी० । २. अद्धाना - सा० । ३. वित्तं - स्वा० । ४. मरीचि-
वोफुना - स्वा०; मरीचिवोफुटा - रो० । ५. उपहन्ति - स्वा०; उपवायन्ति - सी०, रो० ।
६. सरीरसामुखेपना - स्वा० । ७. विहनन्ति - स्वा० । ८. महायसि - सी० । ९. पटि-
ग्गण्हि - सी० । १०. सेतच्छत्तं - स्वा० ।

इत्थं सुदं आयस्मा एकद्धित्तियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. जातिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

४९. “परिनिव्वुते भगवति, पटुमुत्तरे महायसे ।
पुण्ड्रवटंसके^१ कत्वा^२, सरीरमभिरोपयि ॥
५०. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, निम्मानं अगमासहं ।
देवलोकगतो सन्तो, पुञ्जाकम्मं सरामहं^३ ॥
५१. “अम्बरा पुण्ड्रवस्सो मे, सब्बकालं पवस्सति ।
संसरामि^४ मनुस्से चे^५, राजा होमि महायसो ॥
५२. “तहि कुसुमवस्सो मे, अभिवस्सति सब्बदा ।
तस्सेव^६ पुण्ड्रपूजाय, बाहसा सब्बदस्सिनो ॥
५३. “अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जा पि पुण्ड्रवस्सो मे, अभिवस्सति सब्बदा ॥
५४. “सतसहस्सितो कप्पे, यं पुण्ड्रमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, देहपूजायिदं फलं ॥
५५. “किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
५६. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५७. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जातिपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

९. पट्टिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

५८. “नीहरन्ते सरीरमिह, वज्जमानासु^१ भेरिसु ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पट्टिपुण्ड्रमपूजयि^२ ॥
५९. “सतसहस्सितो कप्पे, यं पुण्ड्रमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, देहपूजायिदं फलं ॥

१-१. पुण्ड्रवटंसके नहेत्वा - स्या०; पुण्ड्रवटंसके - रो० । २. सरामहं -
स्या० । ३-३. संभवामि मनुस्से वे - स्या० । ४. कायंमु - स्या०; तापेव - रो० ।
५. सत्तिपण्णियत्थेर० - स्या० । ६. विज्जमानासु - स्या० । ७. सत्ति० - स्या०, रो० ।

६०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

६१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं मुदं आयस्मा पट्टिपुण्णियो^१ थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

5

१०. गन्धपूजकत्थेरअपदानं

६३. “चित्तमु^२ कुरुमानामु^३, नानागन्धे समाहटे ।

पसन्नचित्तो सुमनो, गन्धमुट्ठिमपूजयि ॥

६४. “सत्तसहस्सितो कण्णे, चित्तकं यमपूजयि ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, चित्तपूजायिदं फलं ॥

६५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 10

६६. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 38

इत्थं मुदं आयस्मा गन्धपूजको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

जगतिदायकवग्गो छचत्तालीसमो ।

तत्सुद्धानं

जगती मोरहत्थी^४ च, आसनी^५ उक्कधारको ।

15

अक्कमि वनकोरण्डि, छत्तदो जातिपूजको ॥

पट्टिपुण्णी^६ च यो थेरो^७, दसमो गन्धपूजको ।

सत्तसट्ठि च गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

—:०:—

१. सत्तिपण्णियो — स्या०, रो० । २-२. चित्तेसु कविरमानेसु — सी०; चित्तकेसु
कुरुमानेसु — स्या० । ३. मोरहत्थी — स्या० । ४. आसनि — स्या० । ५-५. सत्तिपण्णियो
थेरो च — स्या० ।

४७. सालकुसुमियवग्गो^१

१. सालकुसुमियत्थेरअपदानं

B. 39

१. "परिनिब्बुते भगवति, जजुलत्तमनामके ।
आरोपितम्हि चितके, सालपुष्फमपूजयि ॥
२. "सतसहस्सितो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयि^२ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चितपूजायिदं फलं ॥
३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
४. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छलभिज्जा सच्चिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा सालकुसुमियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

२. चितकपूजकत्थेरअपदानं

६. "ज्ञायमानस्स भगवतो, सिखितो लोकबन्धुनो ।
अट्ट चम्पकपुष्फानि, चितकं अभिरोपयि ॥
७. "एकतिसे इतो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चितपूजायिदं^३ फलं ॥
८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

15

B. 40 20

इत्थं सुदं आयस्मा चितकपूजको थेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

१. सालपुष्फवग्गो - स्या० । २. पुष्फमभिपूजयि - स्या० । ३. चितकपूजायिदं -
सी० । बुद्धपूजायिदं - स्या० ।

३. चितकनिव्वापकत्थेरअपदानं

११. “दय्हमाने सरीरम्हि, वेस्सभुस्स महेसिनो ।

गन्धोदकं गहेत्वान, चितं निव्वापयिं अहं ॥

१२. “एकत्तिसे इतो कप्पे, चितं निव्वापयिं अहं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, गन्धोदकस्सिदं फलं ॥

१३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ ५

१४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चितकनिव्वापको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. सेतुदायकत्थेरअपदानं

१६. “विपस्सितो भगवतो, चङ्कमन्तस्स सम्मुखा । 10

पसन्नचित्तो सुमनो, सेतुं कारापयिं अहं ॥

१७. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं सेतुं कारयिं अहं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, सेतुदानस्सिदं फलं ॥

१८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 15

२०. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सेतुदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. सुमनतालवण्टित्थेरअपदानं

२१. “सिद्धत्यस्स भगवतो, तालवण्टमदासहं । B. 41

सुमनेहि पटिच्छन्नं, धारयामि महायसं ॥ 20

२२. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, तालवण्टमदासहं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, तालवण्टस्सिदं फलं ॥

२३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ 25

इत्थं सुदं आयस्मा मुमनतालवण्टियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

६. अवटफलियत्थेरअपदानं^१

२६. "सतरंसी नाम भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेककामो सम्बुद्धो, गोचरायाभिनिक्खमि ॥
२७. "फलहृत्थो अहं दिस्वा, उपगच्छि नरासभं ।
पसन्नचित्तो मुमनो, अदासि अवटं फलं ॥
२८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
२९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३१. "पटिसम्मिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अवटफलियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

७. लवुजफलदायकत्थेरअपदानं^२

३२. "नगरे बन्धुमतिया, आरामिको अहं तदा ।
अहसं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ॥
३३. "लवुजं फलमादाय, बुद्धसेट्टस्सदासहं ।
आकासे व ठितो सन्तो, पटिग्गण्हि महायसो ॥
३४. "वित्तिसञ्जनतो मय्हं, दिट्ठधम्मसुखावहो ।
फलं बुद्धस्स दत्त्वान, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
३५. "अधिगच्छि^३ तदा पीति, विपुलं सुखमुत्तमं ।
उप्पज्जते व^४ रतनं, निव्वत्तस्स तहि तहि ॥
३६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

१. अवटफलिय ० - सी० । २. लवुजदायक ० - सी० । ३. अधिगच्छि - सी०;
अधिगच्छि - स्या० । ४. व - सी०; मे - स्या० ।

३७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

३८. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३९. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा लबुजफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

5

८. पिलक्खफलदायकत्थेरअपदानं

४०. “वनन्तरे^१ बुद्धं दिस्वा^२, अत्थदस्सि महायसं ।

पसन्नचित्तो सुमनो पिलक्खस्स^३ फलं अदा ॥

४१. “अट्टारसे कप्पसते, यं फलं अददि तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

४२. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 10

४३. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४४. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 43

इत्थं सुदं आयस्मा पिलक्खफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

९. सयंपट्टिभानियत्थेरअपदानं

४५. “ककुधं विलसन्तं व, देवदेवं नरासभं । 15

रथियं पटिपज्जन्तं, को दिस्वा न^४ पसीदति^५ ॥

४६. “तमन्धकारं नासेत्वा, सन्तारेत्वा बहुं जनं ।

आणालोकेन जोतन्तं, को दिस्वा न पसीदति ॥

४७. “वसीसतसहस्सेहि, नीयन्तं लोकनायकं ।

उद्धरन्तं बहू सत्ते, को दिस्वा न पसीदति ॥ 20

४८. “आहनत्तं^६ धम्मभेरिं, मद्दन्तं तित्थिये गणे ।

सीहनादं विनदन्तं^७, को दिस्वा न पसीदति ॥

१. मिलक्खफल ० - स्या० । २-२. वनन्ते बुद्धं दिस्वान - सी०, रो० । ३. पिलक्खस्स - रो० । ४-४. नप्पसीदति - सी०, स्या० । एवमुपरि पि । ५. आहनित्वा - स्या० ।

६. व नदन्तं - स्या० ।

४६. “यावता ब्रह्मलोकतो”, आगन्त्वान् स ब्रह्मका ।
पुच्छन्ति निपुणे पञ्चे, को दिस्वा न पसीदति ॥
५०. “यस्सञ्जलिं करित्वान्, आयाचन्ति” स देवका ।
तेन पुञ्जो अनुभोन्ति, को दिस्वा न पसीदति ॥
५१. “सञ्चे जना समागन्त्वा, सम्पवारेन्ति चक्खुमं ।
न विकम्पति अज्झिट्ठो, को दिस्वा न पसीदति ॥
५२. “नगरं पविसतो यस्स, रवन्ति” भेरियो बहू ।
विनदन्ति गजा मत्ता, को दिस्वा न पसीदति ॥
५३. “वीथिया” गच्छतो यस्स, सञ्चाभा” जोतते सदा ।
अवमुन्नता समा होन्ति, को दिस्वा न पसीदति ॥
५४. “व्याहरन्तस्स बुद्धस्स, चक्कवाळं” पि सुय्यति^१ ।
सञ्चे सत्ते विञ्जापेति, को दिस्वा न पसीदति ॥
५५. “सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्तयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्ताय इदं फलं ॥
५६. “किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
५७. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५८. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा सयंपटिभानियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. निमित्तव्याकरणीयत्वेरअपदानं

५९. “अज्झोगाहेत्वा” हिमवं”, मन्ते वाचेमहं तदा ।
चतुपञ्चाससहस्सानि, सिस्सा मय्हं उपट्ठुं ॥
६०. “अधिता वेदगू सञ्चे, छळङ्गे पारमि गता ।
सकविज्जाहुपत्थद्वा, हिमवन्ते वसन्ति ते ॥

१. ब्रह्मलोकम्हा - स्या० । २. आयाचन्ति - स्या० । ३. नदन्ति - स्या० ।
४. रथिया - सी० । ५. पभा वा - स्या० । ६-६. चक्कवाळंमिहं सुयति - सी०;
चक्कवाळंमिहं - स्या० । ७-७. अज्झोगाहेत्वा हिमवं - सी०; अज्झोगाहेत्वा हिमवन्तं -
स्या० ।

६१. “चवित्वा तुसिता काया, देवपुत्तो महायसो ।
उपपज्जि मातुकुच्छिस्मि, सम्पजानो पतिस्सतो ॥

६२. “सम्बुद्धे उपपज्जन्ते, दससहस्सि कम्पथ^१ ।
अन्धा चक्खुं अलभिमु, उपपज्जन्तम्मि नायके ॥

६३. “सब्बाकारं^२ पकम्पित्थ^३, केवला वसुधा अयं ।
निग्घोससद्दं सुत्थान, उब्बिज्जिमु^४ महाजना ॥

६४. “सब्बे जना समागम्म, आगच्छुं मम सन्तिकं ।
वसुधायं पकम्पित्थ, किं विपाको भविस्सति ॥

६५. “अवचासि^५ तदा तेसं, मा भये^६ नत्थि वो भयं ।
विसट्ठा होथ सब्बे पि, उप्पादोयं सुवत्थिको^७ ॥

६६. “अट्ठहेतूहि सम्फुस्स^८, वसुधायं पकम्पति ।
तथा निमित्ता दिस्सन्ति, ओभासो विपुलो महा ॥

६७. “असंसयं बुद्धसेट्ठो, उपपज्जिस्सति चक्खुमा ।
सञ्जापेत्थान जनतं, पञ्चसीले कथेसहं ॥

६८. “सुत्थान पञ्च सीलानि, बुद्धुप्पादञ्च दुल्लभं ।
उब्बेज्जाता^९ सुमना, तुट्ठहट्ठा अहंसु^{१०} ते ॥

६९. “द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं निमित्तं वियाकरि ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, व्याकरणस्सिदं फलं ॥

७०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

७१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा निमित्तव्याकरणियो थेरो इमा
अभासित्था ति ।

सालकुसुमियवग्गो सत्तचत्तालीसमो ।

१. पकम्पथ — सी० । २-२. छप्पकारमकम्पित्थ — स्या०; छ्विक्कारं ० — रो० ।

३. विम्हयिमु — स्या० । ४. विदस्सामि — स्या० । ५. भागित्थ — स्या० । ६. सुवत्थिको

— स्या०, रो० । ७. सम्फुस्सा — स्या०, रो० । ८. उब्बेज्जाता — स्या० । ९. अहेसु — स्या० ।

तस्मुद्दानं

सालकुसुमियो खेरो, पूजा निव्वापको पि च ।
 सेतुदो तालवण्टी^१ च, अवटलबुजप्पदो^२ ॥
 पिलक्खपटिभानी^३ च, वेय्याकरणियो^४ दिजो^५ ।
 द्वेसत्तति^६ च^७ गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

—:०:—

१. तालवण्टि — स्या० । २. अवण्ट० — सी०; अवण्टं लबुजप्पदो — स्या० । ३. पिलक्ख०
 — स्या० । ४. वेय्याकरणको — सी० । ५. दिजा — स्या० । ६-६. द्वेसत्तत्वे — सी० ।

४८. नळमालिवग्गा

१. नळमालियत्थेरअपदानं

१. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
विपिनग्गेन गच्छन्तं, अद्दसं लोकनायकं ॥
  २. "नळमालं गहेत्वान, निक्खमन्तो च^१ तावदे ।
तत्थद्दसांसि सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥
  ३. "पसन्नचित्तो सुमनो, नळमालमपूजयिं ।
दक्खिण्येयं महावीरं, सब्बलोकानुकम्पकं ॥
  ४. "एकस्मिंसे इतो कप्पे, यं मालमभिरोपयिं^२ ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
  ५. "किलेसा आपिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
  ६. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
  ७. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा नळमालियो थेरो इमा गाथायो १५
अभासित्था ति ।

२. मणिपूजकत्थेरअपदानं

८. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
विवेककामो सम्बुद्धो, गच्छते अनिलञ्जसे ॥
९. "अविदूरे हिमवन्तस्स^३, महाजातस्सरो अहु ।
तत्थ मे भवनं आसि, पुञ्जाकम्मेन संयुतं ॥
१०. "भवना अभिनिक्खम्म^४, अद्दसं लोकनायकं ।
इन्दीवरं व जलितं, आदित्तं व हुतासनं ॥

१. व - सी० । २. पुण्णमभिरोपयिं - सी०, स्या०, रो० । ३. हिमवतो - सी० ।

४. निक्खमित्त्वान - स्या० ।

११. "विचिनं^१ नदसं^२ पुष्पं, पूजयिस्सन्ति नायकं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, अवन्दि सत्थुनो अहं ॥
१२. "मम^३ सीसे मणिं^४ गय्ह, पूजयि लोकनायकं ।
इमाय मणिपूजाय, विपाको होतु भद्दको ॥
१३. "पदुमुत्तरो लोकविद्, आहुतीनं पटिग्गहो ।
अन्तलिवखे ठितो सत्था, इमं गाथं अभासथ ॥
१४. 'सो ते इज्जतु सङ्कप्पो, लभस्सु' विपुलं सुखं ।
इमाय मणिपूजाय, अनुभोहि महायसं ॥
१५. "इदं वत्थान भगवा^५, जलजुत्तमनामको ।
अगमासि बुद्धसेट्ठो, यत्थं चित्तं पणीहितं ॥
१६. "सट्ठिकप्पानि देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।
अनेकसतक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
१७. "पुब्बकम्मं सरन्तस्स, देवभूतस्स मे सतो ।
मणि निव्वत्तते मय्हं, आलोककरणो मम^६ ॥
१८. "छलसीतिसहस्सानि, नारियो मे परिग्गहा ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुक्कमणिकुण्डला^७ ॥
१९. "अळारपम्हा हसुला, सुसञ्जा तनुमज्झिमा ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, मणिपूजायिदं फलं ॥
२०. "सोण्णमया मणिमया, लोहितङ्गमया तन्ना ।
भण्डा मे सुकता होन्ति, यदिच्छसिं पिळन्धना ॥
२१. "कूटागारा गहा^८ रम्मा, सयनञ्च महारहं ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, निव्वत्तन्ति यदिच्छकं ॥
२२. "लाभा तेसं सुलढं च, ये लभन्ति उपस्सुति ।
पुञ्जक्खेतं मनुस्सानं, ओसवं सब्बपाणिनं ॥
२३. "मय्हं पि सुकर्तं कम्मं, योहं अदक्खि नायकं ।
विनिपाता पमुत्तोम्हि, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥

B. 48 25

१-१. विजितं नदसं - स्या०; विचिनं नादसं - सी० । २-२. मम सीसे - स्या० ।
३. लभतु - स्या० । ४. समुद्रो - स्या० । ५. यस्स - स्या० । ६. मम - स्या० । ७. आमुत्त-
मणिकुण्डला - सी०, स्या०, रो० । ८. यदिच्छाय - सी०, रो० । ९. गुहा - सी०, स्या० ।

२४. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
दिवसञ्चेव^१ रत्ति च^२, आलोको होति मे सदा ॥
२५. “तायेव मणिपूजाय, अनुभोत्वान सम्पदा ।
आणालोको मया दिट्ठो, पत्तोमिह अचलं पदं ॥
२६. “सतसहस्सितो कप्पे, यं मणि अभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मणिपूजायिदं फलं ॥
२७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे० ... विहरामि अनासवो ॥
२८. “स्वागतं वत मे आसि ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२९. “पटिसम्भिदा चत्तस्सो ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा मणिपूजको थेरो इमा गाथायो १०
अभासित्था ति ।

३. उक्कासतिकत्थेरअपदानं

३०. “कोसिको नाम भगवा, चित्तकूटे वसी तदा ।
ज्ञायी ज्ञानरतो बुद्धो, विवेकाभिरतो मुनि ॥
३१. “अज्जोगाहेत्वा^३ हिमवन्तं, नारीगणपुरक्खतो ।
अदसं कोसिकं बुद्धं, पुण्णमायेव^४ चन्दिमं ॥
३२. “उक्कासते गहेत्वान, परिवारेसहं तदा ।
सत्तरत्तिन्दिवं ठत्वा^५, अट्टमेन अगच्छहं ॥
३३. “बुद्धितं कोसिकं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ।
पसन्नचित्तो वन्दित्वा, एकं भिक्खं अदासहं ॥
३४. “तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ठ नरासभ ।
उप्पज्जि तुसिते काये, एकभिक्खायिदं फलं ॥
३५. “दिवसञ्चेव रत्ति च, आलोको होति मे सदा ।
समन्ता योजनसतं, ओभासेन फरामहं ॥
३६. “पञ्चपञ्चासकप्पमिह, चक्कवत्ती अहोसहं ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुमण्डस्स^६ इस्सरो ॥

१-१. समन्ता सत्तरतना - सी०, रो० । २. अज्जोगाहेत्वा - सी०, स्या०, रो० ।

३. पुण्णमासेव - सी० । ४. बुद्धं - स्या० । ५. जम्बुमण्डस्स - रो० ।

३७. "तदा मे नगरं आसि, इदं फीतं सुनिम्मितं ।
तिसयोजनमायामं, वित्थारेन च वीसति ॥
३८. "सोमणं नाम नगरं, विस्सकम्मेन मापितं ।
दससद्दाविवित्तं तं, सम्मताळसमाहितं ॥
३९. "न तम्हि नगरे अत्थि, वल्लिकट्टं च मत्तिका ।
सब्बसोणमयं येव, जोतते निच्चकालिकं ॥
४०. "चतुपाकारपरिक्खित्तं, तयो आसुं मणिमया ।
वेमज्जे तालपन्ती च, विस्सकम्मेन मापिता ॥
४१. "दससहस्सपोकखरज्जो^१, पदुमुप्पलद्धादिता ।
पुण्डरीकेहि^२ सञ्छन्ना, नानागन्धसमीरिता^३ ॥
४२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं उक्कं धारयि अहं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, उक्कधारस्सिदं^४ फलं ॥
४३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४५. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उक्कासतिको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. सुमनबोजनियत्थेरअपदानं^५

४६. "विपस्सिनो भगवतो, बोधिया पादपुत्तमे ।
सुमनो^६ बीजनि गय्ह, अवीजि बोधिमुत्तमं ॥
४७. "एकनवुत्तितो कप्पे, अवीजि बोधिमुत्तमं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, बीजनाय इदं फलं ॥
४८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. दससहस्सपोकखरणी - स्या० । २. पुण्डरीकादि - स्या० । ३. नानागन्ध-
समीरिता - सी०, स्या० । ४. उक्काधारस्सिदं - सी०, स्या० । ५. सुमनबोजनिय० - सी०,
स्या० । ६. सुमना - सी० ।

इत्थं सुदं आयस्मा सुमनवीजनियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. कुम्मासदायकत्थेरअपदानं

५१. "एसनाय चरन्तस्स, विपस्सिस्स" महेसिनो ।

रित्तकं पत्तं दिस्वान, कुम्मासं पूरयि अहं ॥

५२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं भिक्खं अददि तदा ।

दुग्गति नाभिजानामि, कुम्मासस्स इदं फलं ॥

५३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

५४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५५. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुम्मासदायको थेरो इमा गाथायो 10
अभासित्था ति ।

६. कुसट्ठकदायकत्थेरअपदानं

५६. "कस्सपस्स भगवतो, ब्राह्मणस्स वुसीमतो ।

पसन्नचित्तो सुमनो, कुसट्ठकमदासहं ॥

५७. "इमस्मियेव कप्पस्मि, कुसट्ठकमदासहं ।

दुग्गति नाभिजानामि, कुसट्ठकस्सिदं फलं ॥

५८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

५९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुसट्ठकदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. गिरिपुत्रागित्थेरअपदानं

६१. "सोभितो नाम सम्बुद्धो, चित्तकुटे वसी तदा ।

गहेत्वा गिरिपुत्रागं, सयम्भुं अभिपूजयि ॥

६२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयि^१ ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
६३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
६४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
- ५ ६५. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा गिरिपुन्नागियो थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

८. वल्लिकारफलदायकत्थेरअपदानं

६६. "सुमनो नाम सम्बुद्धो, तक्करायं वसी तदा ।
 वल्लिकारफलं गय्ह, सयम्भुस्स अदासहं ॥
- 10 ६७. "एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
६८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
६९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
- 3, 52 ७०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- 15 इत्थं सुदं आयस्मा वल्लिकारफलदायको थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

९. पानधिदायकत्थेरअपदानं

७१. "अनोमदस्सी भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
 दिवाविहारा निक्खम्म, पथमारुहि^२ चक्खुमा ॥
- 20 ७२. "पानधि सुकतं गय्ह, अद्धानं पटिपज्जहं ।
 तत्थदसासि सम्बुद्धं, पत्तिकं चारुदस्सनं ॥
७३. "सकं चित्तं पसादेत्वा, नीहरित्वान पानधि ।
 पादमूले ठपेत्वान, इदं वचनमब्रवि ॥
७४. 'अभिरूह महावीर, सुगतिन्द विनायक ।
 इतो फलं लभिस्सामि, सो^३ मे अत्थो समिज्झतु' ॥

१-१. सम्बुद्ध ० - स्या० । २. वीधिमारुहि - स्या० । ३. यो - सी० ।

७५. "अनोमदस्सी भगवा, लोकजेद्वो नरासभो ।
पानधि अभिरूहित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
७६. 'यो पानधि मे अदासि', पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाय मम भासतो' ॥
७७. "बुद्धस्स गिरमञ्जाय, सब्बे देवा समागता ।
उदग्गचित्ता सुमना, वेदजाता कतञ्जली ॥
७८. "पानधीनं^१ पदानेन^२, सुखितोयं भविस्सति ।
पञ्चपञ्चासक्खत्तुं च, देवरज्जं करिस्सति ॥
७९. "सहस्सक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असद्वियं ॥
८०. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
८१. "तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
८२. "देवलोके मनुस्से वा, निव्वत्तिस्सति पुञ्जावा^३ ।
देवयानपटिभागं, यानं पटिलभिस्सति ॥
८३. "पासादा सिविका मय्हं^४, हत्थिनो समलङ्कता ।
रथा वाजञ्जासंयुत्ता^५, सदा पातुभवन्ति मे ॥
८४. "अगारा निक्खमन्तो पि, रथेन निक्खामि अहं ।
केसेसु छिज्जमानेसु, अरहत्तमपापुणि ॥
८५. "लाभा मय्हं सुलद्धं मे, वाणिज्जं^६ सुप्पयोजितं ।
दत्त्वान पानधि एकं, पत्तोमिह अचलं पदं ॥
८६. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं पानधिमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पानधिस्स इदं फलं ॥
८७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
८८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. अददा - सी० । २-२. पानधिवेव दानेन - स्या० । ३. पञ्जावा - स्या० ।

४. मय्हं - स्या०, री० । ५. वाजञ्जा ० - सी० । ६. वाणिज्ज - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा पानधिदायको शेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. पुलिनचङ्कुमियत्थेरअपदानं

६०. "मिगलुदो" पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
वातमिगं गवेसन्तो, चङ्कुमं अद्दसं अहं ॥
६१. "उच्छङ्गेन" पुलिनं गम्ह, चङ्कुमे' ओकिरि अहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सुगतस्स सिरीमतो ॥
६२. "एकतिसे इतो कप्पे, पुलिनं ओकिरि अहं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, पुलिनस्स इदं फलं ॥
६३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
६४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६५. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनचङ्कुमियो शेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

नळमालिवग्गो अट्टवत्तानीसमो ।

तत्सुदानं

- नळमाली मणिददो, उक्कासतिकवीजनी ।
कुम्मासो च कुसट्टो च^१, गिरिपुन्नागियो पि च ।
वल्लिकारो पानधिदो, अयो पुलिनचङ्कुमो ।
गाथायो पञ्चनवुत्ति, गणितायो विभाविभि ॥

—:०:—

१. मिगलुदो - स्पा० । २. उच्छङ्गा - सी० । ३. चङ्कुमं - सी० । ४-५. कुम्मासं
च कुसट्टं च - स्पा० ।

४६. पंसुकूलवग्गो

१. पंसुकूलसञ्जाकत्थेरअपदानं

१. "तिस्सो नामासि भगवा, सयम्भू अगपुम्मलो^१ ।
पंसुकूलं ठपेत्वान, विहारं पाविसी जिनो ॥
२. "विनतं^२ धनुमादाय, भक्खत्थाय^३ चरिं^३ अहं ।
मण्डलम्मां गहेत्वान, काननं पाविसि अहं ॥
३. "तत्थइसं पंसुकूलं, दुमग्गे लग्मितं तदा ।
चापं तत्थेव निक्खिप्प, सिरे^४ कत्वान अञ्जलि ॥
४. "पसन्नचित्तो सुमनो, विपुलाय च पीतिया ।
बुद्धसेट्ठं सरित्वान, पंसुकूलं अवन्दहं ॥
५. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, पंसुकूलमवन्दहं ।
दुग्गति नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥
६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागो व वन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
७. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्चिद्धकता, कतं बुद्धस्स सासनं^५ ॥

B. 55

5

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा पंसुकूलसञ्जाको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. बुद्धसञ्जाकत्थेरअपदानं

६. "अज्झायको^१ मन्तधरो, तिण्णं वेदान पासू ।
लक्खणे इतिहासे च, सनिषण्डुसकेट्ठमे ॥

20

१. लोकायको - स्या० । २. सज्जितं - स्या०; तिवलं - री० । ३-४. पक्खिता-
मलिलं - स्या०; अक्खित्तो यमलि - री० । ५. सीसे - स्या० । ६. अज्जायिको - स्या० ।

१०. "नदीसोतपटिभागा, सिस्सा आयन्ति मे तदा ।
तेसाहं मन्ते^१ वाचेमि, रत्तिन्दिवमतन्दितो ॥
११. "सिद्धत्थो नाम सम्बुद्धो, लोके उप्पज्जि तावदे ।
तमन्धकारं नासेत्वा, ज्ञाणालोकं पवत्तयि ॥
१२. "मम अञ्ज्जतरो सिस्सो, सिस्सानं सो कथेसि मे ।
सुत्वान ते एतमत्थं, आरोचेसुं ममं तदा ॥
१३. "बुद्धो लोके समुप्पन्नो, सब्बञ्च लोकनायको ।
तस्सानुवत्तति जनो, लाभो अम्हं^२ न विज्जति^३ ॥
१४. "अधिच्चुप्पत्तिका बुद्धा, चक्खुमन्तो महायसा ।
यन्नूनाहं बुद्धसेट्ठं, पस्सेय्यं लोकनायकं ॥
१५. "अजिनं मे गहेत्वान, वाकचीरं कमण्डलुं ।
अस्समा अभिनिक्खम्म, सिस्से ग्रामन्तयि अहं ॥
१६. "ओट्टुम्बरिकपुप्फं^४ व, चन्दमिह ससकं यथा ।
वायसानं यथा खीरं, दुल्लभो^५ लोकनायको ॥
१७. "बुद्धो लोकमिह उप्पन्नो, मनुस्सत्तप्पि दुल्लभं ।
उभोसु विज्जमानेसु, सवनं च सुदुल्लभं ॥
१८. "बुद्धो लोके समुप्पन्नो, चक्खुं लच्छाम नो भवं ।
एथ सब्बे गमिस्साम, सम्मासम्बुद्धसन्तिकं ॥
१९. "कमण्डलुधरा सब्बे, खराजिननिवासिनो ।
ते जटाभारभरिता, निक्खमुं विपिनां^६ तदा ॥
२०. "युगमत्तं^७ पेक्खमाना, उत्तमत्थं गवेसिनो ।
आसत्तिदोसरहिता^८, असम्भीता व केसरी ॥
२१. "अण्णकिच्चा^९ अलोलुप्पा^{१०}, निपका सन्तवुत्तिनो ।
उच्छाय चरमाना ते, बुद्धसेट्ठमुपागमुं ॥
२२. "दियड्डुयोजने सेसे^{११}, व्याधि मे उपपज्जथ ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

१. मन्ते - स्या० । २. अम्हं - स्या० । ३. हेस्सति - मी०, रो० । ४. उदम्बरिक० - स्या० । ५-६. दुल्लभा लोकनायका - मी०; दुल्लभं लोकनायकं - स्या०, रो० । ६-७. निक्खम्म पक्का - स्या० । ८. युगमत्तं - स्या० । ९. आयन्ति नागपोताव - स्या० । १०. अप्पतासा - स्या०; अप्पभासा - रो० । ११. अलोलुपा - स्या०; अलीलता - रो० । १२. वेसे - स्या० ।

२३. “चतुन्नवतितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।

दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥

२४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२५. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ 5

इत्थं सुदं आयास्मा बुद्धसञ्जाको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. भिसदायकत्थेरअपदानं

२७. “ओगय्हं^१ यं^२ पोक्खरणिं, नानाकुञ्जरसेवितं ।

उद्धरामि भिसं तत्थ, घामहेतु^३ अहं तदा ॥

२८. “भगवा तम्मिह समये, पदुमुत्तरसव्हयो ।

रत्तम्बरधरो^४ बुद्धो, गच्छति^५ अनिलञ्जसे ॥

२९. “धुनन्तो पंसुकूलानि, सद्दमस्सोसहं तदा ।

उद्धं निज्जायमानोहं, अद्दसं लोकनायकं ॥

३०. “तत्थेव ठितको सन्तो, आयाचि लोकनायकं ।

मधु^६ भिसेहि^७ सवति^८, खीरं सप्पि मुळालिभि ॥

३१. “पटिग्गण्हातु मे बुद्धो, अनुकम्पाय चक्खुमा ।

ततो कारुणिको सत्था, ओरुहित्वा^९ महायसो ॥

३२. “पटिग्गण्हि ममं भिक्खं, अनुकम्पाय चक्खुमा ।

पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, अका मे अनुमोदनं ॥

३३. ‘सुखी होतु’ महापुञ्ज, गति तुय्हं समिज्जनतु ।

इमिना भिसदानेन, लभस्सु विपुलं सुखं ॥

३४. “इदं वत्वान सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।

भिवक्खमादाय सम्बुद्धो, अम्बररेनागमा जिनो ॥

१-१. ओगय्हं - सी०, स्या०, रो० । २. असनहेतु - स्या० । ३. रत्तम्बर-
धरो - स्या० । ४. गच्छसि - स्या० । ५-५. मधुभिसेहि - स्या० । ६. गृहितं - सी० ।
७. ओरोहित्वा - स्या० । ८. होति - सी०, स्या०, पे० ।

B. 58

३५. "ततो भिसं गहेत्वान, आगच्छि मम अस्समं ।
भिसं रुक्खे लगेत्वान", मम दानमनुस्सरि ॥
३६. "महावातो वुट्ठित्वा, सञ्चालेसि वनं तदा ।
आकासो अभिनादित्थ, असनिया फलन्तिया ॥
३७. "ततो मे असनिपातो, मत्थके निपती तदा ।
सोहं निसिन्नको सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहं^१ ॥
३८. "पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, तुसितं उपपज्जहं ।
कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमि अहं ॥
३९. "छळासीतिसहस्सानि", नारियो समलङ्कता ।
सायपातं^२ उपट्टन्ति^३, भिसदानस्सिदं फलं ॥
४०. "मनुस्सयोनिमागन्त्वा, सुखितो होमहं सदा^४ ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, भिसदानस्सिदं फलं ॥
४१. "अनुकम्पितको तेन, देवदेवेन तादिना ।
सव्वासवा परिक्वीणा, नत्थि दानि पुनव्वभवो ॥
४२. "सतसहस्सितो कण्णे, यं भिसं अददि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, भिसदानस्सिदं फलं ॥
४३. "किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४५. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं मुदं आयस्मा भिसदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

४. आणत्थविकत्थेरअपदानं^१

४६. "दक्खिणे हिमवन्तस्स, सुकतो अस्समो मम ।
उत्तमत्थं गवेसन्तो, वसामि विपिने तदा ॥

१. लमित्वान - स्या० । २. अहं - स्या० । ३. छळासीतिसहस्सानि - सी०, स्या० । ४-४. सायं पातं उपट्टन्ति - स्या० । ५. तदा - स्या० । ६. आणत्थविकत्थेर-अपदानं - सी०, स्या० ।

४७. “लाभालाभेन सन्तुष्टो, मूलेन च फलेन च ।
अन्वेसन्तो^१ आचरिष्यं^२, वसामि एकको अहं ॥

४८. “सुमेधो नाम सम्बुद्धो, लोके उष्णज्जि तावदे ।
चतुसच्चं पकासेति, उद्धरन्तो महाजतं ॥

४९. “नाहं सुणोमि सम्बुद्धं, न पि मे कोचि संसति^३ ।
अद्रुवस्से अतिक्कन्ते, अस्सोसि लोकनायकं ॥

५०. “अग्निदाहं नीहरित्वा, सम्मज्जित्वान अस्समं ।
खारिभारं गहेत्वान, निवस्वामि विपिना अहं ॥

५१. “एकरत्ति वसन्तोहं, गामेसु निगमेसु च ।
अनुपुब्बेन चन्दवर्ति, तदाहं उपसङ्कमि ॥

५२. “भगवा तम्हि समये, सुमेधो लोकनायको ।
उद्धरन्तो बहू सत्ते, देसेति अमतं पदं ॥

५३. “जनकायमतिक्कम्म, वन्दित्वा जिनसागरं^४ ।
एकंसं अजिनं कत्वा, सन्थवि लोकनायकं ॥

५४. “तुवं सत्था च केतु च^५, धजो यूपो च पाणिनं ।
परायणो^६ पतिट्ठा च, दीपो च द्विपदुत्तमो ॥

एकवीसतिमं भाणवारं ।

५५. ‘नेपुञ्जो दस्सने वीरो, तारेसि जनतं तुवं ।
न त्थञ्जो तारको लोके, तवुत्तरितरो मुने ॥

५६. ‘सक्का थेवे^७ कुसग्गेन, पमेतुं सागरुत्तमे^८ ।
नत्वेव तव सव्वञ्जु, जाणं सक्का पमेतवे ॥

५७. ‘तुलदण्डे^९ टपेत्वान, महिं^{१०} सक्का धरेतवे ।
न त्वेव तव पञ्जाय, पमाणमत्थि^{११} चक्खुम ॥

५८. ‘आकासो मितितुं सक्का, रज्जुया अङ्गुलेन वा^{१२} ।
न त्वेव तव सव्वञ्जु, सीलं सक्का पमेतवे ॥

१-१. अनोमसन्तो अचरि - स्या०; अनोमसन्तो चरिष्यं - रो० । २. भासति - सी०; सासति - स्या०, रो० । ३. जिनसागरं - स्या० । ४. व - स्या० । ५. परायणो - सी०, रो० । ६. हवे - सी०, रो०; भवे - स्या० । ७. सागरुत्तमो - सी०, स्या०, रो० । ८. तुलमण्डवे - सी०, रो० । ९. महि - स्या०, रो० । १०. समानं अत्थि - स्या० । ११. च - स्या० ।

B. 60

५६. 'महासमुद्रे उदकं, आकासो च वसुन्धरा' ।
परिमेय्यानि एतानि, अप्पमेय्योसि चक्खुम' ॥
६०. 'छहि गाथाहि सब्वञ्जं, कित्तयित्वा महायसं ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, तुण्ही अट्ठासहं तदा ॥
६१. 'यं वदन्ति सुमेधो ति, भूरिपञ्जं^१ सुमेधसं ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
६२. 'यो मे ज्ञाणं पकित्तेसि, विप्पसन्नेन^२ चेतसा ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ^३ मम भासतो ॥
६३. 'सत्तसत्तति कप्पानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥
६४. 'अनेकसतक्खत्तुं च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
६५. 'देवभूतो मनुस्सो वा, पुञ्जकम्मसमाहितो ।
अनूतमनसङ्कप्पो, तिक्खपञ्चो भविस्सति ॥
६६. 'तिसकप्पसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
६७. 'अगारा अभिनिक्खम्म, पव्वजिस्सति किञ्चनो ।
जातिया सत्तवस्सेन, अरहत्तं फुसिस्सति^४ ॥
६८. 'यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि सासनं ।
एत्थन्तरे न जानामि, चेतनं अमनोरमं ॥
६९. 'संसरित्वा भवे^५ सब्बे^६, सम्पत्तानुर्भावि अहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, फलं ज्ञाणस्स थोमने ॥
७०. 'तियग्गी^७ निव्वुता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
७१. 'तिसकप्पसहस्समिह, यं ज्ञाणमथवि^८ अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलं ज्ञाणस्स थोमने ॥

१. वसुन्धरो - स्या० । २. भूमिपञ्जं - स्या० । ३. पसत्रो तेन - सी० । ४. सुणोय - सी० । ५. पापुणिस्सति - स्या० । ६-६. भवामवे - स्या० । ७. तिक्कगी - सी०; तिक्कगी - स्या० । ८-८. ज्ञाणमभिधोमयि - सी०, रो०; ज्ञाणमभिधोमहं - स्या० ।

७२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

७३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा ज्ञाणथविको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

5

५. चन्दनमालियत्येरअपदानं

७५. "पञ्च कामगुणे हित्वा, पियरूपे मनोरमे ।

असीतिकोटियो हित्वा, पव्वजि अनगारियं ॥

७६. "पव्वजित्वान कायेन, पापकम्मं विवज्जयिं ।

वचीदुच्चरितं हित्वा, नदीकूले वसामहं ॥

७७. "एककं मं विहरन्तं, बुद्धसेट्ठो उपागमि ।

नाहं जानामि बुद्धो ति, अकासि पटिसन्थरं" ॥

10

७८. "करित्वा पटिसन्थारं, नामगोत्तमपुच्छहं ।

'देवतानुसि गन्धव्वो, अदु^३ सक्को पुरिन्ददो ॥

७९. 'को वा त्वं कस्स वा पुत्तो, महाब्रह्मा इधागतो ।

विरोचेसि दिसा सब्बा, उदयं सुरियो यथा ॥

15

८०. 'सहस्सारानि चक्कानि, पादे दिस्सन्ति मारिस्स ।

को वा त्वं कस्स वा पुत्तो, कथं जानेमु तं मयं ।

नामगोत्तं पवेदेहि, संसयं अपनेहि मे' ॥

८१. 'नम्हि देवो न गन्धव्वो, नम्हि^३ सक्को पुरिन्ददो ।

ब्रह्मभावो च मे नत्थि, एतेसं उत्तमो अहं ॥

20

८२. 'अतीतो विसयं तेसं, दालयिं कामबन्धनं ।

सव्वे किलेसे ज्ञापेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं' ॥

८३. "तस्स वाचं सुणित्वाहं, इदं वचनमब्रवि ।

'यदि बुद्धो ति^४ सव्वञ्चू, निसीद त्वं महामुने' ॥

B. 62

८४. 'तमहं पूजयिस्सामि, दुक्खस्सन्तकरो तुवं' ।

"पत्थरित्वा जिनचम्मं, अदासि सत्थुनो अहं ॥

25

१. पटिसन्थारं - म० । २. आदू - मी०, स्या० । ३. नापि - मी० ।

४. सि - मी०, स्या० । ५. महामुनि - मी०, स्या० ।

८५. "निसीदि तत्थ भगवा, मीहो व गिरिगन्धरे ।
खिणं पव्वतमारुह, अम्बस्स फलमग्गहि ॥
८६. "सालकल्याणिकं पुप्फं, चन्दनं च महारहं ।
खिणं पग्गह्णं तं सच्चं, उपेत्वा लोकनायकं ॥
- 5 ८७. "फलं बुद्धस्स दत्तवान्, सालपुप्फमपूजयि ।
चन्दनं अनुलिम्पित्वा, अवन्दि सत्त्वुनो अहं ॥
८८. "पसन्नचित्तो सुमनो, विपुलाय च पीतिया ।
अजिनमिह निसीदित्वा, सुमेधो लोकनायको ॥
८९. "मम कम्मं पकित्तिसि, हासयन्तो ममं तदा ।
10 'इमिना फलदानेन, गन्धमालेहि चूभयं ॥
९०. 'पञ्चवीसे कप्पसते, देवलोके रमिस्सति ।
अनूतमनसङ्कप्पो, वसवन्ती भविस्सति ॥
९१. 'छब्बीसतिकप्पसते, मनुस्सत्तं रमिस्सति ।
भविस्सति चक्कवन्ती, चानुरन्तो महिद्धिको ॥
- 15 ९२. 'वेभारं' नाम नगरं, विस्सकम्मेन भापितं ।
हेस्सति सब्बसोवण्णं, नानारत्तनभूसितं ॥
९३. 'एत्तेनेव उपायेन, संसरिस्सति सो भवे' ।
सव्वत्थ पूजितो' हुत्वा, देवत्ते अथ मानुसे ॥
९४. 'पच्छिमे भवे सम्पत्ते, ब्रह्मवन्धु भविस्सति ।
20 अगारा अभिनिवस्सम्म, अनगारी भविस्सति ।
अभिञ्जापारग्गु' हुत्वा, निव्वायिस्सतिनासवो' ॥
९५. "इदं वत्थान सम्बुद्धो, सुमेधो लोकनायको ।
मम निज्जायमानस्स, पक्कामि अनिलञ्जसे ॥
- B. 63 ९६. "तेन" कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
25 जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९७. "तुसिततो" चवित्तवान्, निव्वत्ति मातुकुच्छियं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, यमिह गम्भे वसामहं ॥

१. वेकरं - स्वा० । २. वीतिपो - स्वा०; योनिती - रो० । ३. सुविती - स्वा०, रो० । ४. अभिञ्जातिपञ्चवो - स्वा० । ५-५. सी० पोत्थके नति । ६. तुसितं उगपज्जहं - स्वा० । ७. तुमितातो - सी० ।

९८. “मातुकुच्छिगते मयि, अन्नपानं च भोजनं ।
मानुषा मम छन्देन, निव्यत्तति यदिच्छकं ॥

९९. “जानिवा पञ्चवस्सेन, पञ्चजि अनगाग्रियं ।
ओरोपितम्हि केसम्हि, अरहत्तमपापुणि ॥

१००. “पुब्बकम्मं गवेसन्तो, ओरेन तादसं^१ अहं । 5
तिसकप्पसहस्सम्हि, मम कम्ममनुस्सरि ॥

१०१. “नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
तव सासनमागम्म, पत्तोम्हि अन्नलं पदं ॥

१०२. “तिसकप्पसहस्सम्हि, यं^२ बुद्धमभिपूजयि^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥ 10

१०३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०४. “स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१०५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चन्दनमालियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति । 15

६. धातुपूजकत्थेरअपदानं

१०६. “निव्वृत्ते लोकनाथम्हि, सिद्धत्ये लोकनायके ।
मम^१ आती^२ समानेत्वा, धातुपूजं अकासहं ॥

१०७. “वतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं धातुमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धातुपूजायिदं फलं ॥

१०८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 20 B. 64

१०९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११०. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धातुपूजको धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

७. पुलिनप्रादिकत्थेरअपदानं

१११. "पव्वते हिमवन्तम्हि, देवलो नाम तापसो ।
तत्थ मे चङ्कुमो आसि, अमनुस्सेहि मापितो ॥
११२. "जटाभारेन^१ भरितो, कमण्डलुधरो सदा^२ ।
उत्तमत्थं गवेसन्तो, विपिना निक्खमि तदा ॥
११३. "चुत्तासीतिसहस्सानि, सिस्सा मय्हं उपट्ठुं ।
सककम्माभिपमुता, वसन्ति विपिने तदा ॥
११४. "अस्समा अभिनिक्खम्म, अकं पुलिनचेतियं ।
नानापुप्फं समानेत्वा, तं चेतियमपूजयि ॥
११५. "तत्थ चित्तं पसादेत्वा, अस्समं पविसामहं ।
सव्वे सिस्सा समागन्त्वा, एतमत्थं^३ पुच्छिमु मं^४ ॥
११६. 'पुलिनेन कतो^५ थूपो^६, यं त्वं देव^७ नमस्सति ।
मयम्पि ज्ञानुमिच्छाम, पुट्ठो आचिक्ख नो तुवं^८ ॥
११७. 'निदिट्ठा नु^९ मन्तपदे, चक्खुमन्तो महायसा ।
ते खो अहं नमस्सामि, बुद्धसेट्ठे महायसे^{१०} ॥
११८. 'कीदिसा ते महावीरा, सव्वञ्च लोकरायका ।
कथं वण्णा कथं सीला, कीदिसा ते महायसा^{११} ॥
११९. 'वार्त्तिसलक्खणा बुद्धा, चत्तालीसदिजापि^{१२} च ।
नेत्ता गोपखुमा तेसं, जिञ्जुका फलसन्निभा ॥
१२०. 'गच्छमाना च ते बुद्धा, युगमत्तञ्च पेक्खरे ।
न तेसं जाणु नदति, सन्धिसद्दो न सुय्यति ॥
१२१. 'गच्छमाना च सुगता, उद्धरन्ता^{१३} व गच्छरे ।
पठमं दक्खणं पादं, बुद्धानं एस धम्मता ॥
१२२. 'असम्भीता च ते बुद्धा, मिगराजा व केसरी ।
नेवुकंसेन्ति अत्तानं, नो चवम्भेन्ति पाणिनं ॥

B. 65

20

१. जटाभारस्स - स्या० । २. तदा - सी०, स्या० । ३-३. एतमत्थमपुच्छुपं - सी०; एतमत्थं अपुच्छिमु - स्या० । ४-४. कते थूपे - सी० । ५. देवं - सी०, रो० । ६. निदिट्ठा नो - सी०, रो०; दिट्ठा नो वो - स्या० । ७. चत्तारो द्विजापि - सी०; चत्तारि व दिजापि - स्या० । ८. अतुरिता - स्या० ।

१२३. 'मानावमानतो' मुत्ता, समा सव्वेसु पाणिसु ।
अनत्तुक्कंसका बुद्धा, बुद्धानं एस धम्मता ॥

१२४. 'उप्पज्जन्ता च सम्बुद्धा, आलोकं दस्सयन्ति ते ।
छप्पकारं' पकम्पेन्ति', केवलं वसुधं इमं ॥

१२५. 'पस्सन्ति निरयञ्चेते, निव्वाति निरयो तदा ।
पवस्सति महामेघो, बुद्धानं एस धम्मता ॥

१२६. 'ईदिसा ते महानागा, अतुला च' महायसा ।
वण्णतो अनतिककन्ता, अप्पमेय्या तथागता' ॥

१२७. "अनुमोदिसु मे वाक्यं, सव्वे सिस्सा सगारवा ।
तथा च' पटिर्पज्जिसु, यथासत्ति यथावलं ॥

१२८. "पटिपूजेन्ति पुलिनं, सककम्माभिलासिनो ।
सद्दहन्ता मम वाक्यं, बुद्धसक्कतमानसा' ॥

१२९. "तदा चवित्वा तुसिता, देवपुत्तो महायसो ।
उप्पज्जि मातुकुच्छिमिह, दससहस्सि कम्पथ' ॥

१३०. "अस्समस्साविदूरमिह, चङ्कममिह ठितो अहं ।
सव्वे सिस्सा समागन्त्वा, आगच्छु मम सन्तिके ॥

१३१. "उसभो व मही नदति, मिगराजा व कूजति ।
सुसुमारो' व सळति, किं विपाको भविस्सति ॥

१३२. "यं पक्तित्तेमि सम्बुद्धं, सिकताधूपन्तिके ।
सो दानि भगवा सत्था, मातुकुच्छिमुपागमि ॥

१३३. "तेसं धम्मकथं वत्वा', कित्तयित्वा महामुनि ।
उय्योजेत्वा सके सिस्से, पल्लङ्कमाभुजि' अहं ॥

१३४. "वलं च वत मे खीणं, व्याधिना" परमेन तं ।
बुद्धसेट्ठं सरित्वान, तत्थ कालङ्कतो' अहं ॥

१३५. "सव्वे सिस्सा समागन्त्वा, अकंसु चित्तकं तदा ।
कळेवरं च मे गय्ह, चित्तकं अभिरोपयुं ॥

१. मानातिमानतो - स्या० । २. छप्पिकारं पकासेन्ति - स्या० । ३. ते - स्या० ।

४. व - स्या० । ५. बुद्धतगतमानसा - सी०, स्या०, रो० । ६. पकम्पथ - सी० ।

७. सुसुमारो - म० । ८. कत्वा - सी०, स्या० । ९. पल्लङ्कत्वे आभुजि - स्या० ।

१०. व्याधितो - सी०, रो०; व्याधिको - स्या० । ११. कालकतो - सी० रो० ।

१३६. "चित्तकं परिवारेत्वा, सीसे कत्वान अञ्जलि ।
सोकसल्लपरेता ते, विक्कन्दिमु^१ समागता ॥
१३७. "तेसं लालप्पमानानं, अगमं^२ चित्तकं तदा^३ ।
'अहं आचरियो तुम्हं^४, मा सोचित्थ सुमेधसा ॥
१३८. 'सदत्थे वायमेव्वाय, रत्तिन्दिवमनन्दिता ।
मा वो पमत्ता अहुत्थ^५, खणो वो पटिपादितो^६ ॥
१३९. "सके सिस्सेनसासित्वा, देवलोकं पुतागमि ।
अट्टारस च कप्पानि, देवलोके रमामहं^७ ॥
१४०. "सतानं पञ्चक्खत्तुं च, चक्कवती अहोसहं ।
अनेकसतक्खत्तुं च, देवरज्जमकारयि ॥
१४१. "अवसेसेसु कप्पेसु, वोक्किण्णो^८ संसरि अहं ।
दुग्गति नाभिजानामि, उप्पादस्स^९ इदं फलं^{१०} ॥
१४२. "यथा कोमुदिके भासे, बहू पुप्फन्ति पादपा ।
तथेवाहं पि समये, पुप्फितोमिह महेसिता ॥
१४३. "विरियं मे धुरधोरेव्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
१४४. "सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्तयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
१४५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१४६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४७. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं मुदं आयस्मा पुलिनुप्पादको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. तरणियत्थेरअपदानं

१४८. "अत्थदस्सी तु भगवा, सयम्भू लोकनायको ।
विनतानदिपा तीरे^१, उपागच्छि तथागतो ॥

१. विक्कन्दिमु - सी० स्वा० । २-२. अगमासि चित्तन्तिकं - सी०; ० चित्तन्तिकं - स्वा० । ३. तुम्हं - स्वा० । ४. अहुत्थ - सी० । ५. रमि अहं - सी०; अहोसहं - स्वा० । ६. वोक्किण्ण - सी० । ७-७. पुलिनपूजायिदं फलं - सी० । ८. वीरियं - म० । ९. तीरे - स्वा०, रो० ।

१४९. "उदका अभिनिकखम्म कच्छपो वारिमोचरो ।
बुद्धं तारेतुकामोहं, उपेसि लोकनायकं ॥
१५०. 'अभिरूहतु मं बुद्धो, अत्थदस्सी महामुनि ।
अहं तं तारयिस्सामि, दुक्खस्सन्तकरो तुवं' ॥
१५१. "मम सङ्कुप्पमञ्जाय, अत्थदस्सी महायसो ।
अभिरूहित्वा मे पिट्ठि, अट्ठासि लोकनायको ॥ 5
१५२. "यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विञ्जुतं ।
सुखं मे तादिसं नत्थि, फुट्ठे पादतले यथा ॥
१५३. "उत्तरित्वान् सम्बुद्धो, अत्थदस्सी महायसो ।
नदीतीरम्हि ठत्वान्, इमा गाथा अभासथ ॥ 10
१५४. 'यावता वत्तते चित्तं, गङ्गासोतं तरामहं ।
अयं च कच्छपो राजा, तारेसि' मम पञ्जावा' ॥
१५५. 'इमिना बुद्धतरणेन, मेत्तचित्तवताय च ।
अट्ठारसे कप्पसते, देवलोके रमिस्सति ॥
१५६. 'देवलोका इवागन्त्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
एकासने निसीदित्वा, कट्ठासोतं तरिस्सति ॥ 15
१५७. 'यथा पि भद्दके खेत्ते, बीजं अप्यं पि रोपितं ।
सम्माधारे पवच्छन्ते^१, फलं तोसेति कस्सके^२ ॥ B. 66
१५८. 'तथेविदं बुद्धखेत्तं, सम्मासम्बुद्धदेसितं ।
सम्माधारे^३ पवच्छन्ते, फलं मं तोसयिस्सति' ॥ 20
१५९. "पधानपहिततोम्हि, उपसन्तो निरूपधि ।
सव्वासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
१६०. "अट्ठारसे कप्पसते, यं कम्ममकरि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तरणाय इदं फलं ॥
१६१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 25
१६२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१-१. तारेति मम पुञ्जावा - स्या० । २. पवस्सन्ते - ती०, स्या० । ३. कस्सके -
स्या० । ४. सम्माधारं - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा तरणियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

६. धम्मवचियत्थेरअपदानं^१

१६४. “यदा दीपङ्करो बुद्धो, सुमेधं व्याकरो जिनो ।
अपरिमेय्ये इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
- ३ १६५. ‘इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
१६६. ‘पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ।
अस्सत्थमूले सम्बुद्धो, बुज्झिस्सति महायसो ॥
१६७. ‘उपतिस्सो कोलितो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
१० आनन्दो^२ नाम नामेन^३, उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥
१६८. ‘खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
चित्तो आळवको चेव, अग्गा हेस्सन्तुपासका ॥
- B. 69 १६९. ‘खुज्जुत्तरा नन्दमाता, अग्गा हेस्सन्तुपासिका ।
बोधि इमस्स वीरस्स^४, अस्सत्थो ति पवुच्चति^५ ॥
१७०. “इदं सुत्वान वचनं, असमस्स महेसिनो ।
१५ आमोदिता नरमरु, नमस्सन्ति कतञ्जली ॥
१७१. “तदाहं माणवो आसि, मेधो नाम सुसिप्पितो ।
सुत्वा व्याकरणं सेट्ठं, सुमेधस्स महामुने ॥
१७२. “संविसट्ठो भवित्वान, सुमेधे करुणासये^६ ।
२० पब्बजन्तं च तं वीरं, सहा व^७ अनुपब्बजि ॥
१७३. “संवुतो पातिमोक्खस्मि, इन्द्रियेसु च पञ्चसु ।
सुद्धाजीवो सतो वीरो, जिनसासनकारको ॥
१७४. “एवं विहरमानोहं, पापमित्तेन केनचि ।
नियोजितो अनाचारे, सुमग्गा परिधंसितो ॥
- २५ १७५. “वितक्कवसिको हुत्वा, सासनतो अपक्कमि ।
पच्छा तेन कुमित्तेन, पयुत्तो मातुघातनं ॥

१. धम्मवचियत्थेरअपदानं - सी०, स्या० । २-२. आनन्दो नामुपट्ठाको - स्या० ।

३. धीरस्स - स्या० । ४. करुणासये - स्या० । ५. च - स्या० ।

१७६. “अकरि^१ आनन्तरियं^२, धातयि दुदुमानसो ।
ततो चुतो महावीचि, उपपन्नो सुदारुणं ॥
१७७. “विनिपातगतो सन्तो, संसरिं दुक्खितो चिरं ।
न पुनो अदसं वीरं, सुमेधं तरपुङ्गवं ॥
१७८. “अस्मि कप्पे समुद्मिह, मच्छो आसि तिमिङ्गलो ।
दिस्वाहं सागरे नावं, गोचरत्थमुपागमि ॥ 5
१७९. “दिस्वा मं वाणिजा भीता, बुद्धसेट्टमनुस्सहं ।
गोतमो ति महाघोसं, सुत्वा तेहि उदीरितं ॥
१८०. “पुब्बसञ्जं सरित्त्वा, ततो कालङ्कतो अहं ।
सावत्थियं कुले इढे, जातो ब्राह्मणजातियं ॥ 10
१८१. “आसि धम्मरुचि नाम, सब्बपापजिगुच्छको ।
दिस्वाहं लोकपज्जोत्तं, जातिया सत्तवस्सिको ॥
१८२. “महाजेतवनं गत्वा, पब्बाजि अनगारियं ।
उपेमि बुद्धं तिक्खत्तुं, रत्तिया दिवसस्स च ॥
१८३. “तदा दिस्वा मुनि आह, चिरं^३ धम्मरुची ति मं ।
ततोहं अवचं बुद्धं, पुब्बकम्मपभावितं^४ ॥ 15
१८४. “सुचिरं सतपुञ्जालक्खणं, पतिपुब्बेन विसुद्धपच्चयं^५ ।
अहमज्ज सुपेक्खनं वत, तव पस्सामि निरुपमं^६ विग्गहं^७ ॥
१८५. “सुचिरं विहतत्तमो^८ मया, सुचिरक्खेन नदी^९ विसोसिता^{१०} ।
सुचिरं अमलं विसोधितं, नयनं ज्ञाणमयं महामुने ॥ 20
१८६. “चिरकालसमद्भितो^{११} तया, अविनट्ठो पुनरन्तरं^{१२} चिरं ।
पुनरज्ज समागतो तया, न हि नस्सन्ति कतानि गोतम ॥
१८७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१८८. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१८९. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ 25

B. 70

१-१. अकरिन्तरियञ्च - स्या० । २. सर - स्या० । ३. पुब्बकम्मं विभावितं - स्या० ।

४. विसुद्धिपच्चया - स्या० । ५-५. निरुपममगहं - सी० । ६. विहितं नु ते - स्या० ।

७. तया - सी० । ८-८. निर० - स्या० । ९. चिरकालं समागतो - रो० । १०. पुनन्तरं - स्या० ।

इत्थं मुदं आयस्मा धम्मरुचियो धेरो इमा गाथायो
यभासित्था ति ।

१०. सालमण्डपियत्थेरअपदानं

१६०. "अज्झोगाहेत्वा" सालवनं, मुक्तो अस्समो मम ।
सालपुण्फेहि सञ्छन्नो, वसामि विपिने तदा ॥
- 5 १६१. "पियदस्सी च" भगवा, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
विवेककामो सम्बुद्धो, सालवनमुपागमि ॥
१६२. "अस्समा अभिनिवज्जम्म, पवनं अगमासहं ।
मूलफलं गवेसन्तो, आहिण्डामि वने तदा ॥
- 10 १६३. "तत्थदसासि सम्बुद्धं, पियदस्सि महायसं ।
मुनिसिन्नं समापन्नं, विरोचन्तं महावने ॥
- B. 71 १६४. "चतुदण्डे ठपेत्वान, बुद्धस्स उपरी अहं ।
मण्डपं मुक्तं कत्वा, सालपुण्फेहि छादयि ॥
१६५. "सत्ताहं धारयित्वान, मण्डपं सालच्छादितं ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, बुद्धसेट्ठमवन्दहं ॥
- 15 १६६. "भगवा तमिह समये, वुद्धित्वा समाधितो ।
युगमत्तं पेक्खमानो, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
१६७. "सावको वरुणो नाम, पियदस्सिस्स सत्थुनो ।
वसीसतसहस्सेहि, उपगच्छि वित्तायकं ॥
- 20 १६८. "पियदस्सी च भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, सितं पातुकरी जितो ॥
१६९. "अनुरुद्धो उपट्ठाको, पियदस्सिस्स सत्थुनो ।
एकंसं चीवरं कत्वा, अपुच्छित्थं महामुनि ॥
२००. 'को नु खो भगवा हेतु, सितकम्मस्स सत्थुनो ।
कारणे विज्जमानमिह, सत्था पातुकरे सितं' ॥
- 25 २०१. 'सत्ताहं सालच्छदने', यो मे धारेसि माणवो ।
तस्स कम्मं सरित्वान, सितं पातुकरि अहं ॥

२०२. 'अनोकासं' न पस्सामि, यत्थं पुञ्ञां विपच्चति ।
देवलोके मनुस्से वा, ओकासो व न सम्मति ॥
२०३. 'देवलोके वसन्तस्स, पुञ्ञाकम्मसमाहितो ।
यावता परिसा तस्स, सालच्छन्ना भविस्सति ॥
२०४. 'तत्थ दिव्वेहि नच्चेहि, गीतेहि वादितेहि च ।
रमिस्सति सदा सन्तो, पुञ्ञाकम्मसमाहितो ॥
२०५. 'यावता परिसा तस्स, गन्धगन्धी भविस्सति ।
सालस्स पुप्फवस्सो च, पवस्सिस्सति तावदे ॥
२०६. 'ततो चुतोयं मनुजो, मानुसं आगमिस्सति ।
इधापि सालच्छदनं, सब्बकालं धरिस्सति' ॥
२०७. 'इध नच्चं च गीतं च, सम्मताल्लसमाहितं' ।
परिवारेस्सन्ति मं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०८. 'उगच्छन्ते च सूरिये, सालवस्सं पवस्सति ।
पुञ्ञाकम्मेन संयुतं, वस्सते' सब्बकालिकं ॥
२०९. 'अट्टारसे कप्पसते, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२१०. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मित्तो ।
सब्बासवे परिञ्ञाय, निव्वायिस्सतिनाभवो ॥
२११. 'धम्मं अभिसमेन्तस्स, सालच्छन्नं' भविस्सति ।
चित्ते ज्ञायमानस्स, छदनं तत्थ हेस्सति' ॥
२१२. "विपाकं कित्तयित्वान, पियदस्सी महामुनि ।
परिसाय धम्मं देसेसि, तप्पेन्तो धम्मबुद्धिया ॥
२१३. "तिसकप्पानि देवेषु, देवरज्जमकारयि ।
सद्धि च सत्तक्खतुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
२१४. "देवलोका इधागन्त्वा, लभामि विपुलं सुखं ।
इधापि' सालच्छदनं, मण्डपस्स इदं फलं' ॥

5

10

H. 72

15

20

25

१. ओकासाहं - सी० । २. यं तं - स्या०, रो० । ३. धरियति - सी० । ४. सम्म-
तालसमाहितं - सी० । ५. वस्सति - स्वा० । ६. सालच्छदनं - सी०; सालच्छदनं - स्वा० ।
७-७. सी० पोतवके नत्थि ।

२१५. "अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो" ।
इधापि सालच्छदनं, हेस्सति सब्बकालिकं ॥

२१६. "महामुनिं तोसयित्वा, गोतमं सब्बपुङ्गवं ।
पत्तोमिह् अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

२१७. "अट्टारसे कप्पसते, यं बुद्धमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२१८. किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनामवो ॥

२१९. "स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 73 10

इत्थं सुदं आग्रस्मा सालमण्डपियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

पंसुकूलवग्गो एकूनपञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं

पंसुकूलं बुद्धसञ्जी, भिसदो ज्ञाणकित्तको ।

चन्दनी धातुपूजी च, पुलिनुप्पादको पि च ॥

तरणो धम्मरुचिको, सालमण्डपियो तथा ।

15

सतानि द्वे होन्ति गाथा, ऊनवीसतिमेव च ॥

५०. किङ्कणिपुष्पवग्गो

१. तिकिङ्कणिपुष्पियत्थेरअपदानं^१

१. "कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, विपस्सि लोकनायकं ॥
२. "तीणि किङ्कणिपुष्फानि, पग्गह् अभिरोपयिं ।
सम्बुद्धमभिपूजेत्वा, गच्छामि दक्खिणामुखो ॥
३. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५. "किलेसा आपिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
६. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 74

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा तिकिङ्कणिपुष्पियो थेरो इमा गाथायो 15
अभासित्वा ति ।

२. पंसुकूलपूजकत्थेरअपदानं

८. "हिमवन्तस्साविदूरे, उदङ्गणो^२ नाम पव्वतो ।
तत्थद्दसं पंसुकूलं, दुमग्गम्हि विलम्बितं ॥
९. "तीणि किङ्कणिपुष्फानि, ओचिनित्वानहं तदा ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पंसुकूलमपूजयिं ॥
१०. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

20

१. तीणिकिङ्कणि ० - स्वा० । २. उदव्वतो - स्वा० ।

B. 75

११. "एकनवृत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
 दुग्गति नाभिजानामि, पूजित्वा^१ अरहद्धजं ॥
१२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं ॥
१४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पंसुकूलपूजको थेरो इमा गाथायो
 अभसित्वा नि ।

३. कोरण्डपुण्ड्रियत्येरअपदानं

१५. "वनकम्मिको पुरे आसि, पितुमानुमतेनहं^२ ।
 पमुमारेन जीवामि, कुसलं मे न विज्जति ॥
१६. "मम आसयसामन्ता, तिस्सो लोकगनायको ।
 पदानि तीणि दस्सेसि, अनुकम्पाय चक्रदुमा ॥
१७. "अक्कन्ते^३ च पदे दिस्वा, तिस्सनामस्स सत्थुनो ।
 हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पदे चित्तं पसादयि ॥
१८. "कोरण्डं पुण्ड्रितं दिस्वा, पादपं धरणीरुहं ।
 सकोसकं^४ गहेत्वान, पदसेट्टमपूजयि^५ ॥
१९. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
 जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२०. "यं यं योनूपपज्जामि^६, देवत्तं अथ मानुसं ।
 कोरण्डकल्लवि होमि, सुप्पभासो^७ भवामहं ॥
२१. "द्वेनवृत्ते इतो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
 दुग्गति नाभिजानामि, पदपूजायिदं फलं ॥
२२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं ॥
२४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 76

१. पूजेत्वा - सी०, स्था० । २. पितुपितानहेतहं - सी०, स्था०, रो० । ३. अक्कमन्ते
 - स्था० । ४. चक्रकोटकं - स्था० । ५. पदसेट्टे अपूजयि - सी०, रो० । ६. योनूपपज्जामि
 - सी०; योनूपपज्जामि - स्था० । ७. सुप्पभासो - सी०, स्था०, रो० ।

इत्थं सुदं आयस्मा कोरण्डपुप्फियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. किसुकपुप्फियत्थेरअपदानं

२५. "किसुकं पुप्फितं दिस्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलि ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वान, आकासे अभिपूजयि ॥
२६. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च । 5
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२७. "एकतिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 10
३०. "पटिस्सम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
इत्थं सुदं आयस्मा किसुकपुप्फियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. उपडुदुस्सदायकत्थेरअपदानं

३१. "पदुमुत्तरभगवतो, सुजातो नाम सावको ।
पंसुकूलं गवेसन्तो, सङ्कारे चरते^१ तदा ॥ 15
३२. "नगरे हंसवतिया, परेसं भतको^२ अहं ।
उपडुदुस्सं दत्त्वान, सिरसा अभिवादयि ॥
३३. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च । 18
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
३४. "तेत्तिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि । 20
सत्तसत्ततिक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
३५. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
उपडुदुस्सदानेन, मोदामि अकुतोभयो ॥
३६. "इच्छमानो चहं^३ अज्ज, सकाननं सपव्वतं ।
खोमदुस्सेहि छादेय्यं, अडुदुस्सस्सिदं फलं ॥ 25

१. चरती - सी०; रथिया - स्वा० । २. भतिको - स्वा० । ३. अहं - स्वा० ।

३७. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, अद्दुस्सस्सिदं फलं ॥
३८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
- ५ ४०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा उपद्दुस्सदायको थेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

६. घतमण्डदायकत्थेरअपदानं

४१. "सुचिन्तितं भगवन्तं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
 उपविट्ठं महारज्जो^१, वातावाधेन पीळितं ॥
- १० ४२. "दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, घतमण्डमुपानयि ।
 कतत्ता अचित्तत्ता^२ च, गङ्गा भागीरथी^३ अयं ॥
४३. "महासमुद्दा चत्तारो, घतं सम्पज्जरे मम ।
 अयं च पथवी घोरा, अप्पमाणा असङ्खिया ॥
४४. "मम सङ्कप्पमज्जाय, भवते^४ मधुसक्करा^५ ।
 चातुद्दीपा^६ इमे रुक्खा, पादपा धरणीरुहा ॥
- १५ ४५. "मम सङ्कप्पमज्जाय, कप्परुक्खा भवन्ति ते ।
 पज्जासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि ॥
४६. "एकपज्जासक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
 पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
- २० ४७. "चतुन्नवुत्तितो^१ कप्पे, यं दानमददि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, घतमण्डस्सिदं फलं ॥
४८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- २५ इत्थं सुदं आयस्मा घतमण्डदायको थेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

१. महावीरं - सी० । २. उपचित्ता - स्या० । ३. भागीरसी - सी०, स्या० ।
 ४-५. भवन्ति ते मधुसक्करा - स्या० । ६. चातुद्दिता - स्या० । ७. छन्नवृते इतो - सी० ।

७. उदकदायकत्थेरअपदानं

५१. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, भिक्खुसङ्घे अनुत्तरे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पानीघटमपूरयि^१ ॥
५२. "पव्वतग्गे दुमग्गे वा, आकासे वाथ भूमियं ।
यदा पानीयमिच्छामि, खिप्पं निव्वत्तते मम^२ ॥
५३. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं^३ फलं ॥
५४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
५५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५६. "पटिस्सम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं"^४ ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा उदकदायको थेरो इमा गाथायो १०
अभासित्था ति ।

८. पुलिनधूपित्येरापदानं

५७. हिमवन्तस्साविदूरे, यमको^५ नाम पव्वतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
५८. "नारदो नाम नामेन, जटिलो उग्गतापनो ।
चतुद्दससहस्सानि, सिस्सा परिचरन्ति मं ॥
५९. "पटिस्सल्लीनको सन्तो, एवं चिन्तेसहं तदा ।
'सव्वो' जनो' मं पूजेति, नाहं पूजेमि किञ्चनं ॥
६०. 'न मे ओवादको अत्थि, वत्ता कोचि न विज्जति ।
अनाचरियुपज्झायो, वने वासं उपेमहं ॥
६१. 'उपासमानो यमहं^६, गरुचित्तं उपट्ठहे ।
सो मे आचरियो नत्थि, वनवासो निरत्थको ॥
६२. 'आयागं मे गवेसिस्सं', गहं भावन्नियं तथा ।
सावस्सयो^७ वसिस्सामि, न कोचि गरहिस्सति' ॥

१. पानीयघटपूजयि - सी० । २. मम - स्या० । ३. घटमण्डस्सिदं - सी० ।

४. समङ्गो - सी० । ५. महाजना - स्या० । ६. यमकं - स्या० । ७. गवेसियं - स्या० ।

८. सावस्सयो - स्या० ।

६३. "उत्तानकूला नदिका, सुपतित्था मनोरमा ।
संसुद्धपुलिनाकिण्णा^१, अविदूरे ममस्समं ॥
६४. "नदि अमरिकं नाम, उपयन्त्वानहं तदा ।
संवद्धयित्वा पुलिनं, अकं पुलिनचेतियं ॥
६५. "ये ते अहेसुं सम्बुद्धा, भवन्तकरणा मुनी ।
तेसं एतादिसो थूपो, तं निमित्तं करोमहं ॥
६६. "करित्वा पुलिनं^२ थूपं, सोवण्णं मापयि अहं ।
सोण्णकिङ्कणिपुष्फानि^३, सहस्से तीणि पूजयि ॥
६७. "सायपातं नमस्सामि, वेदजातो^४ कतञ्जली ।
सम्मुखा विय सम्बुद्धं, वन्दि पुलिनचेतियं ॥
६८. "यदा किलेसा जायन्ति, वितक्का गेहनिस्सिता ।
सरामि मुकतं^५ थूपं, पच्चवेक्खामि तावदे ॥
६९. "उपनिस्साय विहरं^६, सत्थवाहं विनायकं ।
किलेसे संवसेय्यासि^७, न युत्तं तव मारिस्स ॥
७०. "सह आवज्जिते थूपे, मारवं होति मे तदा ।
कुवितक्के विनोदेसि^८, नागो तुत्तद्धितो यथा ॥
७१. "एवं विहरमानं मं, मच्चुराजाभिमदथ ।
तत्थ कालङ्कतो सन्तो, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
७२. "यावतायुं वसित्वान, तिदिवे^९ उपपज्जहं ।
असीतिक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि ॥
७३. "सतानं तीणिक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असत्त्वियं ॥
७४. "सोण्णकिङ्कणिपुष्फानं^{१०}, विपाकं अनुभोमहं ।
धातीसतसहस्सानि^{११}, परिवारेन्ति मं भवे ॥

१. सुमुद्ध ० - सी०, स्या० । २. पुलिने - सी०; पुलिने - स्या०, रो० ।
३. ० पुष्फानं - सी० । ४. पीति० - स्या०; वित्ति० - रो० । ५. सगतं - सी० । ६. विहरि -
स्या० । ७. संवसेय्यासि - स्या० । ८. विनोदेमि - सी० । ९. तिदसे - सी०, रो० ।
१०-१०. तेषं किङ्कणिपुष्फानं - सी०, स्या० । ११. बावीसतिसहस्सानि - स्या०;
द्वावीसतिसहस्सानि - रो० ।

७५. "थूपस्स परिचिण्णत्ता, रजोजल्लं न लिम्पति ।
गत्ते सेदा न मुच्चन्ति, सुप्पभासो भवामहं ॥
७६. "अहो मे सुकनो थूपो, सुदिट्ठामरिका नदी ।
थूपं कत्वात्तं पुलित्तं, पत्तोमिह अचलं पदं ॥
७७. "कुसलं कत्तुकामेन, जन्तुत्ता सारगाहिना ।
नत्थि खेत्तं अखेत्तं वा, पटिपत्ती व साधका^१ ॥
७८. "यथापि वलवा पोसो, अण्णवत्तरितुस्सहे^२ ।
परित्तं कट्टुमादाय, पक्खन्देय्य महासरं ॥
७९. "इमाहं कट्टु^३ निस्साय, तरिस्सामि महोदधि ।
उस्साहेन विरियेन^४, तरेय्य उदधिं नरो ॥
८०. "तथेव मे कत्तं कम्मं, परित्तं थोककं च यं ।
तं कम्मं उपनिस्साय, संसारं समतिक्कमि ॥
८१. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुरे जातो, महासाले सुअद्दुके ॥
८२. "सद्धा माता पिता मरुहं, बुद्धस्स सरणं गता ।
उभो दिट्ठपदा^५ एते, अनुवत्तन्ति सासनं ॥
८३. "बोधिपपटिकं^६ गम्ह, सोण्णथूपमकारयुं ।
सायपातं^७ नमस्सन्ति, सक्कपुत्तस्स सम्मुखा ॥
८४. "उपोसथमिह दिवसे, सोण्णथूपं विनीहरं ।
बुद्धस्स वण्णं कित्तेन्ता, तियामं वीतिनामयुं ॥
८५. "सह^८ दिस्वानहं थूपं, सरि पुलिनचेतियं ।
एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणि ॥
- ढावीसत्तिमं^९ भाणवारं ।
८६. "गवेसमानो तं वीरं, धम्मसेनापतिद्वसं ।
अगारा निक्खमित्वान, पव्वजि तस्स सन्तिके ॥
८७. "जातिया सत्तवस्सेन, अरहत्तमपापुणि ।
उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ॥

१. सारका - स्या०; सारिका - रो० । २. तरितुस्सहे - स्या० । ३. कट्टु - स्या० ।
४. विरियेन - म० । ५. दिट्ठपदा - स्या० । ६. बोधिपपटिक - स्या० । ७. साय पातं -
स्या० । ८. समा - स्या० । ९. बावीसत्तिमं - स्या० ।

८८. “दारकेनेव सन्तेन, किरियं निद्रितं मया ।
कतं मे करणीयज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
८९. “सब्बवेरभयातीतो, सब्बसङ्गातिगो इसि ।
सावको ते महावीर, सोण्णथूपस्सिदं^१ फलं ॥
- ५ ९०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
९१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनथूपियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. नळकुटिदायकत्थेरअपदानं

- १० ९३. “हिमवन्तस्साविदूरे, हारितो^२ नाम पव्वतो ।
सयम्भू नारदो नाम, सुखमूले वसी तदा ॥
- B. 82 ९४. “नळागारं करित्वान, तिणेन छादयि अहं ।
चङ्कमं सोधयित्वान, सयम्भुस्स अदासहं ॥
९५. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेननापणिधीहि च ।
१५ जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९६. “तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, नळकुटिकनिम्मितं ।
सट्ठियोजनमुव्वेधं^३, तिसयोजनवित्थतं ॥
९७. “चतुदसेसु^४ कप्पेसु, देवलोके रमि अहं ।
एकसत्ततिकवत्तुं च, देवरज्जमकारयि ॥
- २० ९८. “चतुत्तिसतिकवत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
९९. “धम्मपासादमारुह, सब्बाकारवरूपमं^५ ।
यदिच्छकाहं^६ विहरे, सक्कपुत्तस्स सासने ॥

१. सोण्णपुप्फस्सिदं - सी० । २. हारिको - स्या० । ३. सट्ठियोजनमुव्वेधं - स्या० ।
४. चतुदससु - सी० । ५. मुञ्जागारवरूपकं - स्या० । ६. यथिच्छकाहं - स्या० ।

१००. “एकतिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, नल्लकुटियिदं^१ फलं ॥
१०१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१०२. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१०३. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ ३

इत्थं मुदं आयस्मा नल्लकुटिदायको थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

१०. पियालफलदायकत्थेरअपदानं

१०४. “मिगलुहो पुरे आसि, विपिने विचरं तदा ।
 अद्दसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥
१०५. “पियालफलमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं । 10
 पुञ्ञकखेत्तस्स वीरस्स, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
१०६. “एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अददि तदा । B. 83
 दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
१०७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१०८. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 15
१०९. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं मुदं आयस्मा पियालफलदायको थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

किङ्कणिपुण्डवग्गो^२ पञ्ञासमो ।

तस्सुद्धानं

किङ्कणी पंसुकूलं च, कोरण्डमय^३ किसुकं ।
 उपट्ठुदुस्सी घतदो, उदकं थूपकारको ॥ 20
 नल्लकारी^४ च नवमो, पियालफलदायको ।
 सतमेकं च गाथानं, नवकं च तदुत्तरि ॥

१. नल्लकुटियापिदं - सी०; नल्लकुटिकापिदं - स्या० । २. किङ्कणिपुण्डवग्गो -
 सी० । ३. वरकोरण्ड - स्या० । ४. नल्लगारी - सी०; नल्लगारि - स्या० ।

अथ वग्गुदानं

मेत्तेय्यवग्गो भद्दालि, सक्किसम्मज्जकोपि च ।
 एकविहारी विभीतकी^१, जगती सालपुप्फियो ॥
 नल्लागादं^२ पंसुकूलं, किङ्कणिपुप्फियो^३ तथा ।
 असीति द्वे च गाथायो, चतुदससतानि च ॥

मेत्तेय्यवग्गदसकं ।

पञ्चभसतकं समत्तं ।

:०:

१. विभेदकी - सी०; विभेदको - स्वा० । २. नल्लमालि - स्वा० । ३. किङ्कणि-
 पुप्फिको - स्वा० ।

५१. कणिकारवर्गो

१. तिकणिकारपुष्पियत्थेरअपदानं

१. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, वातिसवरलवखणो ।
विवेककामो सम्बुद्धो, हिमवन्तमुपागमि ॥
२. "अज्जोगय्ह^३ हिमवन्तं, अग्गो कारुणिको मुनि ।
पल्लङ्कमाभुजित्वान, तिसीदि पुरिसुत्तमो ॥
३. "विज्जाधरो तदा आसि, अन्तलिक्खचरो अहं ।
तिसुलं^४ सुकतं गय्ह, गच्छामि अम्बरे तदा ॥
४. "पद्भतग्गे यथा अग्गि, पुण्णमायेव^५ चन्दिमा ।
वने ओभासते बुद्धो, सालराजा व फुल्लितो ॥
५. "वनग्गा^६ निक्खमित्वान, बुद्धरंसीभिधावरे ।
नल्लग्गिवण्णसङ्कासा, दिस्वा चित्तं पसादयि ॥
६. "विचिनं अद्दसं पुप्फं, कणिकारं देवगन्धिकं ।
तीणि पुप्फानि आदाय, बुद्धसेट्ठमपूजयि ॥
७. "बुद्धस्स आनुभावेन, तीणि पुप्फानि मे तदा ।
उद्वंषण्टा अधोपत्ता, छाये कुव्वन्ति सत्थुनो ॥
८. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, कणिकारीति आयाति ।
सट्ठियोजनमुव्वेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥
१०. "सहस्सकण्डं सतभेण्डुं, धजालुहरितामयं^७ ।
सतसहस्सनिव्यूहा, व्यम्हे पातुभविमु मे ॥
११. "सोणमया मणिमया, लोहितङ्गमया पि च ।
फलिका पि च पल्लङ्का, येनिच्छका यदिच्छका^८ ॥

१. तीणिकणिकार ० - स्या० । २. भगवा - सी० । ३. अज्जोगहेत्वा - सी०, स्या० । ४. तिसुलं - स्या० । ५. पुण्णमाये - सी० । ६. वनती - स्या० । ७. सतभेण्डु - स्या० । ८. धजालु हरितामयो - स्या० । ९. यदिच्छकं - स्या० ।

१२. "महारहं च सयनं, तूलिकाविकतीयुतं^१ ।
उद्वजोमिकएकन्तं, बिम्बोहनसमायुतं^२ ॥
१३. "भवना निक्खमित्वान, चरन्तो देवचारिकं ।
यदा इच्छामि गमनं, देवसङ्घपुरक्खतो ॥
१४. "पुण्फस्स हेट्ठा तिट्ठामि, उपरिच्छदनं^३ मम ।
समन्ता योजनसतं, कणिकारेहि छादितं ॥
१५. "सट्ठितुरियसहस्सानि, सायपातमुपट्ठहं ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, रत्तिन्दिवमतन्दिता ॥
१६. "तत्थ नच्चेहि गीतेहि, ताळेहि वादितेहि च ।
रमामि खिड्डारतिया, मोदामि कामकामिहं ॥
१७. "तत्थ भुत्वा पिबित्वा च, मोदामि तिदसे तदा ।
नारीगणेहि सहितो, मोदामि व्यम्हमुत्तमे ॥
१८. "सतानं पञ्चक्खत्तुं च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं तीणक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
१९. "भवाभवे संसरन्तो, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. "दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अञ्जं गतिं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२१. "दुवे कुले पजायामि, खत्तिये चापि ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२२. "हत्थियानं अस्सयानं, सिविकं सन्दमानिकं ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२३. "दासीगणं दासगणं, नारियो समलङ्कता ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२४. "कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१. तुलिकं विकतित्सकं - स्था० । २. बिम्बोहनसमायुतं - स्था० । ३. उपरिच्छदनं -

२५. "नववत्थं नवफलं, नवम्मारसभोजनं ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२६. "इमं खाद इमं भुञ्ज, इमम्हि सयने सय ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२७. "सब्बत्थ पूजितो होमि, यसो अब्भुग्गतो मम ।
महापक्खो सदा होमि, अभेज्जपरिसो सदा ।
जातीनं उत्तमो होमि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२८. "सीतं उण्हं न जानामि, परिळाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं, हृदये मे न विज्जति ॥
२९. "सुवण्णवण्णो हुत्वान, संसरामि भवाभवे ।
वेवण्णियं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३०. "देवलोका चवित्त्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुरे जातो, महासाले सुअङ्गुके ॥
३१. "पञ्च कामगुणे हित्वा, पव्वजि अत्तगारियं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तमपापुणि ॥
३२. "उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ।
तरुणो पूजनीयोहं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३३. "दिब्बचक्खु विसुद्धं मे, समाधिकुसलो अहं ।
अभिञ्जापारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३४. "पटिसम्भिदा अनुप्पत्तो, इट्ठिपादेसु कोविदो ।
वम्मेषु पारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३५. "तिसकप्पसहस्सम्हि, यं बुद्धमभिपूजयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व जन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३७. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

B. 87

३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिकणिकारपुण्डियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. एकपत्तदायकत्थेरअपदानं

३९. "नगरे हंसवतिया, कुम्भकारो अहोसहं ।
अदसं विरजं बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥
४०. "सुकतं मत्तिकापत्तं, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
पत्तं दत्त्वा भगवतो, उज्जुभूतस्स तादिनो ॥
४१. "भवे निव्वत्तमानोहं, सोण्णयाले लभामहं ।
रूपिमये च सोवण्णे, तट्ठिके च मणीमये ॥
४२. "पातियो परिभुञ्जामि, पुञ्जाकम्मस्सिदं फलं ।
यसानं^१ च धनानं^२ च^३, अगभूतो^४ च होमहं ॥
४३. "यथापि भट्ठके खेत्ते, बीजं^५ अप्पं पि रोपितं ।
सम्माधारे^६ पवच्छन्ते^७, फलं तोसेति कस्सकं ॥
४४. "तथेविदं^८ पत्तदानं, बुद्धखेत्तमिह रोपितं ।
पीतिधारे पवस्सन्ते, फलं मं^९ तोसयिस्सति ॥
४५. "यावता खेत्ता विज्जन्ति, सङ्घा पि च गणा पि च ।
बुद्धखेत्तसमो नत्थि, सुखदो सब्बपाणिनं ॥
४६. "नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
एकपत्तं ददित्वान, पत्तोमिह अचलं पदं ॥
४७. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पत्तमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पत्तदानस्सिदं फलं ॥
४८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं"^{१०} ॥

B. 88

१-१. यनसाव जनानञ्ज - स्या० । २. पत्तभूतो - सी०, रो० । ३. बीजं - स्वा० ।
४. सम्माधारे - सी० । ५. पवस्सन्ते - स्या० । ६. तथेविमं - सी० । ७. मे - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा एकपत्तदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. कासुमारफलित्थेरअपदानं

५१. “कणिकाशं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
अदसं विरजं बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
५२. “पसन्नचित्तो सुमनो, सिरो कत्वान अञ्जलि । 5
कासुमारिकमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
५३. “एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
५४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
५५. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 10
५६. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कासुमारफलयो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. अवटफलित्थेरअपदानं

५७. “सहस्सरंसी भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेका उट्ठुहित्वान, गोचरायाभिनिवत्तमि ॥ 15
५८. “फलहत्यो अहं दिस्वा, उपगच्छि नरासभं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अवटं अददि फलं ॥
५९. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा । B. 89
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
६०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 20
६१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अवटफलयो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. पादफलियत्थेरअपदानं

६३. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, पादफलं" अदासहं ॥

६४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

६५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

६६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पादफलियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. मातुलुङ्गफलदायकत्थेरअपदानं

६८. "कणिकारं व जलितं, पुण्णमायेव चन्दिमं ।
जलन्तं दीपरक्खं व, अइसं लोकनायकं ॥

B. 90

६९. "मातुलुङ्गफलं गय्ह, अदासि सत्थुनो अहं ।
दक्खिण्यस्स वीरस्स^१, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

७०. "एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

७१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

७२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मातुलुङ्गफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. अज्जेलफलदायकत्थेरअपदानं

७४. "अज्जुनो^२ नाम सम्बुद्धो, हिमवन्ते वसी तदा ।

चरणेन च सम्पन्नो, समाधिकुसलो मुनि ॥

१. वारफलं - सी०; नारफलं - स्या०; पारफलं - रो० । २. वीरस्स - सी० ।

३. अज्जेलफल ७ - स्या० । ४. अज्जिनो - स्या० ।

७५. "कुम्भमत्तं गहेत्वान, अजेलि जीवजीवकं ।
छत्तपण्णं गहेत्वान, अदासि सत्थुनो अहं ॥
७६. "चतुश्चवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

७७. "किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 5
७८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ ८
७९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अजेलिफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. अमोदफलियत्थेरअपदानं^१

८०. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं । 10 B. 91
रथियं पटिपज्जन्तं, अमोदमद्दि फलं ॥
८१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
८२. "किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
८३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ 13
८४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ ११

इत्थं सुदं आयस्मा अमोदफलियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

९. तालफलदायकत्वेरअपदानं^२

८५. "सतरंसी नाम भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेका बुट्ठहित्वान, गोचरायाभिनिक्खमि ॥ 20
८६. "फलहत्थो अहं दिस्वा, उपगच्छि नरासभं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, तालफलं अदासहं ॥
८७. "चतुश्चवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

१. अज्जलि - स्या०; अजेलि - रो० । २. अमोदफलिय० - स्या० । ३. ताल-
फलियत्थेरअपदानं - स्या० ।

८८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
 ८९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 ९०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तालफलदायको धेरो इमा गाथायो
 ५ अभसित्था ति ।

१०. नाळिकेरफलदायकत्थेरअपदानं

- B. 92 ६१. "नगरे बन्धुमत्तिया, आरामिको अहं तदा ।
 अदसं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ॥
 ६२. "नाळिकेरफलं गय्ह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
 आकासे ठितको सन्तो, पटिग्गहि^१ महायसो ॥
 10 ६३. "वित्तिसञ्जननो^२ मय्हं, दिट्ठधम्मसुखावहो ।
 फलं बुद्धस्स दत्तवान, विप्पसत्थेन चेतसा ॥
 ६४. "अधिगच्छि तदा पीत्ति, विपुलं च सुखुत्तमं ।
 उप्पज्जतेव^३ रतनं, निव्वत्तस्स तहिं तहिं ॥
 ६५. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
 15 दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
 ६६. "दिज्जवक्खु^४ विसुद्धं मे, समाधिकुसलो अहं ।
 अभिञ्जापारमिप्पत्तो, फलदानस्सिदं फलं ॥
 ६७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
 ६८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 20 ६९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नाळिकेरफलदायको धेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

कणिकारवग्गो एकपञ्चासमो ।

१. पटिग्गहि — सी० । २. वित्तिसञ्जननं — सी०; पीत्तिसञ्जननो — स्पा० ।
 ३. उप्पज्जते च — सी० । ४. दिज्जवक्खु — स्पा० ।

तत्सुदानं

कणिकारेकपत्ता^१ च, कासुमारी तथावटा^२ ।
 पादञ्च^३ मातुलुङ्गं च, अजेलीमोदमेव च^४ ॥
 तालं तथा नालिकेरं, गाथायो गणिता विह^५ ।
 एकं गाथासतं होति, ऊनाधिकविवर्जितं ॥

—:०:—

१. कणिकारेकपत्तो - सी०; कणिकारञ्च पत्तो - स्वा० । २. तथावट - सी०;
 तथावटो - स्वा० । ३-३. ० अजेलामोदमेव च - सी०; चारफलि मातुलुङ्गो, अजेलामोदमेव
 च - स्वा० । ४. विह - सी० ।

५२. फलदायकवग्गो

१. कुरञ्चियफलदायकत्थेरअपदानं

B. 93

१. "मिगलुदो पुरे आसि, विपिने विचरं अहं ।
अइसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥
२. "कुरञ्चियफलं गय्ह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
पुञ्जक्खेत्तस्स तादिनो, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
४. "किलेसा आपिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
५. "स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६. पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्चिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं मुदं आयस्मा कुरञ्चियफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. कपित्थफलदायकत्थेरअपदानं

15

७. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, कपित्थं अददि फलं ॥
८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
९. "किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
११. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 94 20

१. कुरञ्चिय ० - स्या० । २. विपिने - स्या० । ३. वीरस्स - सी०; वीरस्स -
स्या० । ४. कपि ० - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा कपित्थफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. कोसम्बफलियत्थेरअपदानं

१२. “ककुब्बं विलसन्तं व, देवदेवं नरासभं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, कोसम्बं अददि तदा ॥
१३. “एकतिसे^१ इतो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
१४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१५. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कोसम्बफलियो थेरो इमा गाथायो 10
अभासित्था ति ।

४. केतकपुष्पियत्थेरअपदानं

१७. “विनतानदिया^२ तीरे, विहासि पुरिसुत्तमो ।
अदसं विरजं बुद्धं, एकगं सुसमाहितं ॥
१८. “मधुगन्धस्स पुप्फेन, केतकस्स अहं तदा ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धसेट्ठमपूजयि ॥
१९. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा केतकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. नागपुष्पिकयत्थेरअपदानं

२३. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, नागपुष्पं अपूजयि ॥
२४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२७. "पटिसम्भिदा चत्तस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नागपुष्पिकयो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. अज्जुनपुष्पिकयत्थेरअपदानं

२८. "चन्दभागानदीतीरे, अहोसि किन्नरो तदा ।
अदसं विरजं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ॥
२९. "पसन्नचित्तो सुमनो, वेदजातो कतञ्जली ।
गहेत्वा अज्जुनं पुष्पं, सयम्भुं अभिपूजयि ॥
३०. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा किन्नरं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
३१. "धत्तिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।
दसक्खत्तुं चक्कवत्ती, महारज्जमकारयि ॥
३२. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सुखेत्ते वप्पितं^१ बीजं^२, सयम्भुमिह अहो^३ मम^३ ॥
३३. "कुसलं विज्जते मय्हं, पद्मवज्जि अनगारियं ।
पूजारहो अहं अज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
३४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. "पटिसम्भिदा चत्तस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं मुदं आयस्मा अज्जुनपुप्फियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. कुटजपुप्फियत्थेरअपदानं

३७. "हिमवन्तस्साविदूरे, वसलो^१ नाम पव्वतो ।
बुद्धो सुदस्सनो नाम, वसते^२ पव्वतन्तरे ॥
३८. "पुप्फं हेमवन्तं^३ गय्ह, वेहासं अगमासहं ।
तत्थद्दसासि^४ सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥ 5
३९. "पुप्फं कुटजमादाय, सिरे कत्वानं^५ अञ्जानि^६ ।
बुद्धस्स अभिरोपेसि, सयम्भुस्स महेसिनो ॥
४०. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥ 10
४१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ B. 97
४२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं मुदं आयस्मा कुटजपुप्फियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति । 15

८. घोससञ्जाकत्येरअपदानं

४४. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरञ्जे विपिने^१ अहं ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, देवसङ्घपुरवखतं ॥
४५. "चतुसच्चं पकासेन्तं, देसेन्तं अमतं पदं ।
अस्सोसि मधुरं धम्मं, सिखिनो लोकवन्धुनो ॥
४६. "घोसे चित्तं पसादेसि, असमण्णटिपुग्गले ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, उत्तरि^२ दुत्तरं भवं ॥ 20
४७. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं सञ्जामलामि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, घोससञ्जायिदं फलं ॥

१. नावलो - सी०, रो०; अचवलो - स्वा० । २. वसन्ती - स्वा० । ३. हेमवतं - सी० । ४. तत्थद्दसासि - स्वा० । ५-५. कत्वानं तदा - स्वा०, रो० । ६. कानने - सी०; विबने - स्वा० । ७. अतरि - सी०, रो० ।

४८. "किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनांसवो ॥
 ४९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 ५०. "पटिसम्भिदा वतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा घोससञ्जको थेरो इमा गाथायो
 ५ अभासित्था ति ।

६. सम्बफलदायकत्थेरअपदानं

५१. "वरुणो नाम नामेन, ब्राह्मणो भन्तपारंगु ।
 छहेत्वा दसपुत्तानि, वनमज्जोगहि तदा ॥
 ५२. "अस्समं सुकतं कत्वा, सुविभत्तं मनोरमं ।
 पण्णसालं करित्वान, वसामि विपिने अहं ॥
 ५३. "पदुमुत्तरो लोकविदु, आहुतीनं पटिग्गहो ।
 ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम अस्समं ॥
 ५४. "यावता वनसण्डमिह, ओभासो विपुलो अहु ।
 बुद्धस्स आनुभावेन, पज्जली विपिनं तदा ॥
 ५५. "दिस्वान तं पाटिहीरं, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो ।
 पत्तपुटं गहेत्वान, फलेन पूजयि^१ अहं ॥
 ५६. "उपगन्त्वान सम्बुद्धं, सहखारिमदासहं ।
 अनुकम्पाय मे बुद्धो, इदं वचनमब्रवि ॥
 ५७. 'खारिभारं गहेत्वान, पच्छतो एहि मे तुवं ।
 परिभुत्ते च^२ सङ्गमिह, पुञ्जं तव भविस्सति' ॥
 ५८. "पुटकन्तं गहेत्वान, भिक्खुसङ्गस्सदासहं ।
 तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तुसितं उपपज्जहं ॥
 ५९. "तत्थ दिव्वेहि नच्चेहि, गीतेहि वादितेहि च ।
 पुञ्जकम्मेन संयुत्तं^३, अनुभोमि सदा^४ सुखं ॥
 ६०. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतां अथ मानुसं ।
 भोगे मे ऊनता नत्थि, फलदानस्सिदं फलं ॥

१-१. पाटिहिरियं - स्या० । २. पूरयि - सी०, स्या० । ३. व - स्या० ।
 ४. संयुत्तो - स्या० । ५-५. यत्तं अहं - स्या० ।

६१. "यावता चतुरो दीपा, ससमुद्रा सपञ्चता ।
फलं बुद्धस्य दत्त्वा, इत्सरं कारयामहे ॥
६२. "यावता मे^१ पक्खिगणा, आकासे उपतन्ति चे^२ ।
ते पि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६३. "यावता वनसण्डमिह, यक्खा भूता च रक्खसा ।
कुम्भण्डा गरुडा चापि, पारिचरियं^३ उपेन्ति मे ॥
६४. "कुम्भा^४ सोणा मधुकारा^५, डंसा च मकसा उभो ।
ते पि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६५. "सुपण्णा नाम सकुणा, पक्खिजाता महव्वला ।
ते पि मं सरणं यन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६६. "ये पि दीघायुका नागा, इद्धिमन्तो महायसा ।
ते पि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६७. "सीहा व्यग्धा च दीपी च, अच्छकोकतरच्छका ।
ते पि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६८. "ओसधीतिणवासी च, ये च आकासवासिनो ।
सब्बे मं सरणं यन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६९. "सुदुद्दसं सुनिपुणं, गम्भीरं सुण्णकासितं ।
फस्सयित्वा^६ विहरामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७०. "विमोक्खे अट्ट फुसित्वा^७, विहरामि अनासवो ।
आतापी निपको चाहं^८, फलदानस्सिदं फलं ॥
७१. "ये फलट्ठा बुद्धपुत्ता, खीणदोसा महायसा ।
अहमञ्जातरो तेसं, फलदानस्सिदं फलं ॥
७२. "अभिञ्जापारमि गत्वा, मुक्कमूलेन चोदितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
७३. "तेविज्जा इद्धिपत्ता च, बुद्धपुत्ता महायसा ।
दिब्बसोतसमापन्ना, तेसं अञ्जातरो अहं ॥

१. कारयि अहं - स्या० । २. ये - स्या० । ३. च - सी० । ४. पारिचरियं - स्या० ।

५. कुम्भ - सी० । ६. मधुकारा - सी०, स्या० । ७. मे सी० । ८. फुसित्वा - स्या० ।

९. फस्सित्वा - सी०; फुसित्वा - स्या० । १०. चापि - स्या० ।

७४. "सतसहस्रितो कण्ठे, यं फलं अर्दादि तदा ।
 दुर्गाति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
७६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सब्बफलदायको धेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

१०. पदुमधारिकत्थेरअपदानं

B. 100

७८. "हिमवन्तस्साविदूरे, रोमसो नाम पव्वतो ।
 बुद्धो^१ पि^२ सम्भवो नाम, अब्भोकासे वसी तदा ॥
७९. "भवना निक्खमित्वान, पदुमं धारयि अहं ।
 एकाहं धारयित्वान, भवनं पुनरागमि ॥
८०. "एकत्तिसे इतो कण्ठे, यं बुद्धमभिपूजयि ।
 दुर्गाति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
८२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमधारिको धेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

फलदायकवग्गो द्वेपञ्चासमो ।

तत्सुदानं

20

कुरञ्चियं कपित्थं च, कोसम्बमथ केतकं ।
 नागपुप्फज्जुनं चैव, कुटजी घोससञ्जको ॥

धेरो च सब्बफलदो, तथा पदुमधारिको ।
 असीति चेत्य गाथायो, तिस्सो गाथा तदुत्तरि ॥

—:०:—

१. पदुमधारिक ० - सी०; पदुमधारित्थे ० - स्वा० । २-२. बुद्धोभि - स्वा० ।

५३. तिणदायकवग्गो

१. तिणमट्ठिवायकत्थेरअपदानं

B. 101

१. "हिमवन्तस्साविदूरे, लम्बको नाम पव्वतो ।
तत्थेव^१ तिस्सो^२ सम्बुद्धो, अब्भोकासमिह चङ्कमि ॥
२. "मिगलुदो पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
दिस्वान^३ तं^४ देवदेवं, तिणमुट्ठिमदासहं ॥
३. "निसीदतत्थं बुद्धस्स, दत्त्वा चित्तं पसादयि ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा^५, पक्कामि उत्तरामुखो ॥
४. "अचिरं गतमत्तस्स^६, मिगराजा अपोथयि^७ ।
सीहेन पोथितो^८ सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
५. "आसन्ने मे कतं कम्मं, बुद्धसेट्ठे अनासवे ।
सुमुत्तो सरवेगो व, देवलोकमगच्छहं ॥
६. "यूपो तत्थ सुभो आसि, पुञ्जकम्माभिनिम्मितो ।
सहस्सकण्डो सतभेण्डु^९, धजालु हरितामयो ॥
७. "पभा निद्धावते तस्स, सतरंसी व उग्गतो ।
आकिण्णो देवकञ्जाहि, आमोदि कामकामिह^{१०} ॥
८. "देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
आगन्त्वान मनुस्सत्तं, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
९. "चतुस्रवुत्तितो कप्पे, निसीदनमदासहं^{११} ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिणमुट्ठे^{१२} इदं फलं ॥
१०. "किलेसा जापिता भय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
११. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

5

10

15

20

१-१. तत्थोपतिस्सो - सी०, रो० । २-२. दिस्वानाहं - स्या० । ३. अभिवादित्वा - स्या० । ४. गतमत्तं मं - सी०, स्या० । ५. अहेठयि - सी०, स्या०, रो० । ६. पातितो - सी०, रो०; पादितो - स्या० । ७. सत्ताण्ड - स्या० । ८. कामकामहं - सी० । ९. निसीदनेमकासहं - स्या० । १०. तिणमुट्ठिमिह - सी० ।

B. 102

१२. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सञ्चिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिणमुट्ठिदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. मञ्चदायकत्वेरअपदानं

१३. "विपस्सिनो भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
एकमञ्चं^१ मया दिन्नं, पसन्नेन सपाणिना ॥
१४. "हत्थियानं अस्सयानं, दिव्वयानं समञ्जगं ।
तेन मञ्चकदानेन, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
१५. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं मञ्चमददि^२ तदा^३ ।
दुग्गति नाभिजानामि, मञ्चदानस्सिदं फलं ॥
१६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१७. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१८. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं"^४ ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा मञ्चदायको^५ थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

B. 103

३. सरणगमनियत्वेरअपदानं

१९. "आरुहिम्ह" तदा नावं, भिक्खु चाजीविको^६ चहं^७ ।
नावाय भिज्जमानाय, भिक्खु मे सरणं अदा ॥
२०. "एकतिसे इतो कप्पे, यं सो मे सरणं अदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, सरणगमने^८ फलं ॥
२१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२३. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. वेच्चकदायकत्वेरापदानं - स्या० । २. एकं वेच्चं - स्या०; एकवेच्चं - रो० ।
३-३. मञ्चकमदासहं - सी० । ४. वेच्चकदायको - स्या० । ५. आरुहिमिह - स्या० ।
६. चाजीविको - सी०; ७. अहं - स्या० । ८. सरणागमने - सी० ।

इत्थं सुदं आयस्मा सरणगमनियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

४. अब्भञ्जनदायकत्थेरअपदानं

२४. “नगरे बन्धुमतिया, राजुय्याने वसामहं ।
चम्मवासी^१ तदा आसि, कमण्डलुधरो अहं ॥
२५. “अइसं विमलं^२ बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं । 5
पधानं^३ पहितत्तं तं^४, ज्ञायि ज्ञानरत्तं वसि^५ ॥
२६. “सब्बकामसमिद्धिं^६ च, ओघतिण्णमनासवं ।
दिस्वा पसन्नो सुमनो, अब्भञ्जनमदासहं ॥
२७. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अब्भञ्जनस्सिदं फलं ॥ 10
२८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं ॥
३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अब्भञ्जनदायको धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति । 15

५. सुपटदायकत्थेरअपदानं

३१. “दिवाविहारा निक्खन्तो, विपस्सी लोकनायको ।
लहुं सुपटकं^१ दत्त्वा, कप्पं सग्गमिह मोदहं ॥ B. 104
३२. “एकनवुत्तितो कप्पे, सुपटकमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सुपटस्स इदं फलं ॥
३३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 20
३४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं ॥
३५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं” ॥

१. धम्मवादी - रो० । २. विरजं - स्या० । ३-३. ज्ञातापिनं पहितत्तं -
स्या० । ४. इति - स्या० । ५. सब्बकामसमिद्धिं - सी० । ६. सुपटिकं - स्या०;
पूपपर्व - रो० ।

इत्थं सुदं आयस्मा मृपटदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. दण्डदायकत्थेरअपदानं

३६. "काननं वनमोग्गहं^१, वेळुं छेत्वानहं तदा ।
आलम्बणं कस्तिवान, सङ्खस्स अददि बहु^२ ॥
३७. "तेन चित्तपसादेन, मुच्चते अभिवादिय^३ ।
आलम्बदण्डं दत्तवान, पक्कामि उत्तरामुखो ॥
३८. "चतुन्नवृत्तितो कप्प, यं दण्डमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दण्डदानस्सिदं फलं ॥
३९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा दण्डदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

तेवीसतिमं भाणवारं ।

७. गिरिनेलपूजकत्थेरअपदानं

४२. "मिगलुद्धो पुरे आसि, विपिने विचरं अहं ।
अदसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥
४३. "तस्मिं महाकारुणिके, सब्बसत्तहिते रते ।
पसन्नचित्तो सुमनो, नेलपुप्फमपूजयि ॥
४४. "एकतिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. वनमोग्गहं - स्या० । २. अहं - सो०, स्या०, रो० । ३. अभिवादिय -
स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा गिरिनेलपूजको थैरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. बोधिसम्मज्जकत्थेरअपदानं

४८. "अहं पुरे बोधिपत्तं, उज्झितं चेतियङ्गणे ।
तं गहेत्वान छड्डेसि, अलंभि वीसतीगुणे" ॥
४९. "तस्स कम्मस्स तेजेन, संसरन्तो भवाभवे ।
दुवे भवे संसरामि, देवत्ते चापि मानुसे ॥ 5
५०. "देवलोका चवित्वान, आगन्त्वा मानुसं भवं ।
दुवे कुले पजायामि, खत्तिये चापि ब्राह्मणे" ॥
५१. "अङ्गपच्चङ्गसम्पन्नो, आरोहपरिणाहवा ।
अभिरूपो सुचि होमि, सम्पुण्णङ्गो^१ अनूनको ॥ 10
५२. "देवलोके मनुस्से वा, जातो वा यत्थ कत्थचि ।
भवे सुवण्णवण्णो च, उत्तत्तकनकूपमो ॥
५३. "मुदुका^२ मदवा स्निद्धा^३, सुखुमा सुकुमारिका ।
छवि मे सब्बदा होति, बोधिपत्ते सुच्छङ्किते ॥ B. 106
५४. "यतो कुतोचि गतीसु, सरीरे समुदागते ।
न लिम्पति रजोजल्लं, विपाको पत्तच्छङ्किते" ॥ 15
५५. "उण्हे वातातपे तस्स, अग्नितापेन वा पन^४ ।
गत्ते सेदा न मुच्चन्ति, विपाको पत्तच्छङ्किते ॥
५६. "कुट्टं गण्डो किलासो च, तिलका पिळका तथा ।
न होन्ति काये ददु च, विपाको पत्तच्छङ्किते ॥ 20
५७. "अपरं पि गुणं तस्स, निव्वत्तति भवाभवे ।
रोगा न होन्ति कायस्मि, विपाको पत्तच्छङ्किते ॥
५८. "अपरं पि गुणं तस्स, निव्वत्तति भवाभवे ।
न होति चित्तजा पीळा, विपाको पत्तच्छङ्किते ॥

१. वीसति गुणे - स्या० । २. मानुसे - सी० । ३. सम्पुण्णको - स्या० । ४-५. मुदु
मदवा स्निद्धा - स्या० । ५. सुच्छङ्किते - सी० । ६. पुन - सी० ।

५६. "अपरं पि गुणं तस्स, निव्वत्तति भवाभवे ।
अमित्ता न भवन्तस्स, विपाको पत्तच्छट्ठिते ॥
६०. "अपरं पि गुणं तस्स, निव्वत्तति भवाभवे ।
अनूनभोगो भवति, विपाको पत्तच्छट्ठिते ॥
६१. "अपरं पि गुणं तस्स, निव्वत्तति भवाभवे ।
अगिराजूहि चोरेहि, न होति उदके^१ भयं ॥
६२. "अपरं पि गुणं तस्स, निव्वत्तति भवाभवे ।
दासिदासा अनुचरा, होन्ति चित्तानुवत्तका ॥
६३. "यम्हि आयुप्पमाणम्हि, जायते मानुसे भवे ।
ततो न हायते आयु, तिट्ठते यावतायुकं ॥
६४. "अब्भन्तरा च ब्राहिरा^२, नेगमा च सरट्ठका ।
नुयुत्ता^३ होन्ति सब्बे पि, बुद्धिकामा सुखिच्छका ॥
६५. "भोगवा यसवा होमि, सिरिमा आतिपक्खवा ।
अपेतभयसन्तासो^४, भवेहं सब्बतो^५ भवे ॥
६६. "देवा मनुस्सा असुरा, गन्धब्बा यक्खरक्खसा ।
सब्बे ते परिरक्खन्ति, भवे संसरतो सदा ॥
६७. "देवलोके मनुस्से च^६, अनुभोत्वा उभो यसे ।
अवसाने च निव्वानं, सिवं पत्तो अनुत्तरं ॥
६८. "सम्बुद्धमुद्दिसित्वान, बोधिं वा तस्स सत्थुनो ।
यो पुञ्ञं पसवे पोसो, तस्स किं नाम दुल्लभं ॥
६९. "मग्गे फले आगमे च, ज्ञानाभिञ्ञा गुणेषु च ।
अञ्ञेसं अधिको हत्वा, निव्वायामि^७ अनासवो ॥
७०. "पुरेहं बोधिया पत्तं, छट्ठेत्वा हट्ठमानसो ।
इमेहि वीसतङ्गेहि, समङ्गी होमि सब्बदा ॥
७१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे० ... विहरामि अनासवो ॥
७२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. उदका - स्या० । २. बहिचरा - सौ०, रो० । ३. अनुयुत्ता - सी०, स्या० ।
४. अपेरो गतसन्तासो - स्या० । ५. सब्बदा - स्या० । ६. वा - स्या० । ७. निव्वायति - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिसम्मज्जको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. आमण्डफलदायकत्थेरअपदानं

७४. “पटुमुत्तरो नाम जिनो, सञ्चधम्मान पारगु ।
बुद्धहित्वा समाधिम्हा, चङ्कमी लोकनायको ॥

७५. “खारिभारं गहेत्वान, आहरन्तो फलं तदा ।
अइसं विरजं बुद्धं, चङ्कमन्तं महामुनि ॥

७६. “पसन्नचित्तो सुमनो, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, आमण्डमददि फलं ॥

७७. “सतसहस्रित्तो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आमण्डस्स इदं फलं ॥

७८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

७९. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८०. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा आमण्डफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. सुगन्धत्थेरअपदानं

८१. “इमहि भइके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

८२. “अनुव्यञ्जनसम्पन्नो, वात्तिसवरलक्खणो ।
व्यामप्पभापरिवुतो, रंसिजालसमोत्थटो ॥

८३. “अस्सासेता यथा चन्दो, सूरियो व^३ पभङ्करो ।
निव्वापेता यथा मेघो, सागरो व गुणाकरो ॥

८४. “धरणीरिव सीलेन, हिमवा व समाधिना ।
आकासो विय पञ्जाय, असङ्गो अनिलो यथा ॥

१. रंसिजालसमोत्थटो - सी०, रो०; रंसिजालसमुत्थटो - स्वा० । २. विय

८५. "स^१ कदाचि महावीरो^२, परिसासु विसारदो ।
सच्चानि सम्पकासेति, उद्धरन्तो महाजनं ॥
८६. "तदा^३ हि^४ वाराणसियं, सेट्ठिपुत्तो महायसो ।
आसहं^५ धनधञ्जस्स, पहतस्स बहु तदा^६ ॥
- 5 ८७. "जङ्घाविहारं^७ विचरं, मिगदायमुपेच्चहं ।
अद्दसं विरजं^८ बुद्धं^९, देसेन्तं अमतं पदं ॥
८८. "विसट्ठकन्तवचनं, करवीकसमस्सरं ।
हंसरुतेहि^{१०} निग्घोसं, विञ्ज्यापेन्तं महाजनं ॥
- B. 109 ८९. "दिस्वा देवातिदेवं तं, सुत्वा व^{११} मधुरं गिरं^{१२} ।
10 पहायनप्पके भोगे, पव्वजि अनगारियं ॥
९०. "एवं पव्वजितो चाहं^{१३}, न चिरेन बहुस्सुतो ।
अहोसि धम्मकथिको, विचित्तपटिभाणवा ॥
९१. "महापरिसमज्जेहं, हट्ठचित्तो^{१४} पुनप्पुनं ।
वण्णायि हेमवण्णस्स, वण्णं वण्णविसारदो ॥
- 15 ९२. "एस खीणासवो बुद्धो, अनीधो छिन्नसंसयो ।
सव्वकम्मक्खयं पत्तो, विमुत्तोपधिसह्वये^{१५} ॥
९३. "एस सो भगवा बुद्धो, एस सीहो अनुत्तरो ।
सदेवकस्स लोकस्स, ब्रह्मचक्कप्पवत्तको ॥
९४. "दन्तो दमेता सन्तो च, समेता निव्वुतो इसि ।
20 निव्व्यापेता च अस्सत्थो, अस्सासेता महाजनं ॥
९५. "वीरो सूरुो च विक्कन्तो^{१६}, पञ्चो कारुणिको वसी ।
विजितावी च^{१७} स जिनो^{१८}, अप्पगच्चो अनालयो ॥
९६. "अनेञ्जो अचलो धीमा^{१९}, अमोहो असमो मुनि ।
घोरय्हो उसभो नागो, सीहो सक्को गरुसु पि ॥

१-१. अनुनो यथाविहारो - स्या० । २-२. तदाहं - स्या० । ३. आसहं - स्या० ।
४. ममं - स्या० । ५. जङ्घाविहारं - स्या० । ६-६. नाचनत्थारं - स्या० । ७. हंसरुदाभि
- सी०; हंसरुनुभि - स्या०, रो० । ८. च - सी०, स्या० । ९. सरं - स्या० । १०. बाहं -
स्या० । ११. सत्तुनोव - स्या० । १२. विमुत्तो उपधिसह्वये - स्या० । १३. धीरो च - सी०,
रो० । १४-१४. विजितो च - स्या० । १५. वीरो - स्या० ।

६७. “विरागो विमलो ब्रह्मा, वादी सूरौ रणञ्जहो ।
अखिलो च विसल्लो च, असमो संयतो^१ सुचि ॥
६८. “ब्राह्मणो समणो नाथो, भिसक्को सल्लकत्तको^२ ।
योधो बुद्धो सुतासुतो^३, अचलो मुदिको सितो^४ ॥
६९. “घाता^५ घता च सन्ति च^६, कत्ता नेता पकासिता ।
सम्पहंसिता भेत्ता^७ च, छेत्ता सोता पसंसिता ॥
१००. “अखिलो^८ च विसल्लो च, अनीघो अकवङ्कथी ।
अनेजो विरजो कत्ता^९, गन्धा^{१०} वत्ता पसंसिता^{११} ॥
१०१. “तारेता अत्थकारेता, कारेता सम्पदारिता ।
पापेता सहिता कन्ता^{१२}, हन्ता^{१३} आतापी तापसो^{१४} ॥
१०२. “समचित्तो^{१५} समसमो, असहायो दयालयो^{१६} ।
अच्छेरसत्तो^{१७} अकुहो, कतावी इसिसत्तमो ॥
१०३. “नित्तिणकह्वो निम्मानो, अप्पमेव्यो अनूपमो ।
सब्बवाक्यपथातीतो, सच्च^{१८} नेय्यन्तगू^{१९} जिनो ॥
१०४. “सत्तसारवरे^{२०} तस्मि, पसादो अमतावहो ।
तस्मा ब्रुद्धे च धम्मे च, सङ्गे सद्धा महत्थिका^{२१} ॥
१०५. “गुणेहि एवमादीहि, तिलोकसरणुत्तमं ।
वण्णेन्तो परिसामज्जे, अकं^{२२} धम्मकथं अहं ॥
१०६. “ततो चुताहं तुसिते, अनुभोत्वा महासुखं ।
ततो चुतो मनुस्सेसु, जातो होमि सुगन्धिको ॥
१०७. “निस्सासो मुखगन्धो च, देहगन्धो तथेव मे ।
सेदगन्धो^{२३} च^{२४} सततं, सब्बगन्धो^{२५} व होति मे^{२६} ॥

10

B. 110

13

20

१. वृत्तभौ - स्या०; पवतो - रो० । २. सल्लकन्तुतो - स्या० । ३. सुतो सुतो - सी०, रो० । ४. दितो - सी० । ५-५. घाता घता च हन्ता च - सी०; कतदन्ता बहता च - स्या० । ६. वेत्ता - स्या० । ७. अखिलो - स्या० । ८. कन्ता - सी०; कन्ता - स्या० । ९. गन्ता - सी० । १०. पकासिता - सी०, स्या० । ११. हन्ता - स्या० । १२-१२. तापिता च विसीसिता - स्या० । १३. सच्चट्टितो - स्या० । १४. दयालयो - सी० । १५. अच्छेर-सन्तो - स्या० । १६-१६. सब्बनेय्यन्तितो - स्या० । १७. सत्तरसीवरे - स्या० । १८. महिदिका - सी० । १९. कवि - स्या० । २०-२०. सी च गन्धो च - स्या० । २१-२१. सब्बगन्धोतिमेति मे - सी०, रो० ।

१०८. "मुखगन्धो सदा मय्हं, पदुमुप्पलचम्पको^१ ।
परिसन्तो^२ सदा वाति, सरीरो च तथेव मे ॥
१०९. "गुणत्थवस्स सब्वन्तं, फलं^३ तु^४ परमवभुतं ।
एकग्गमनसा सब्वे, वण्णयिस्स^५ सुणाथ मे ॥
११०. "गुणं बुद्धस्स वत्वान, हिताय^६ च न सदिसं^७ ।
सुखितो^८ होमि सब्वत्थ, सङ्को^९ वीरसमायुतो^{१०} ॥
१११. "यसस्सी सुखितो कन्तो, जुतिमा पियदस्सनो ।
वत्ता अपरिभूतो च, निदोसो पञ्जावा तथा ॥
११२. "खीणे आयुसि^{११} निव्वानं, सुलभं बुद्धभत्तिनो^{१२} ।
तेसं हेतुं पवक्खामि, तं सुणाथ यथातथं ॥
११३. "सन्तं यसं भगवतो, विधिना^{१३} अभिवादयं ।
तत्थ^{१४} तत्थूपपन्ना पि^{१५}, यसस्सी तेनं होमहं ॥
११४. "दुक्खस्सन्तकरं बुद्धं, धम्मं सन्तमसङ्कतं ।
वण्णयं सुखदो आसि, सत्तानं सुखितो ततो ॥
११५. "गुणं वदन्तो बुद्धस्स, बुद्धपीतिसमायुतो ।
सकन्ति^{१६} परकन्तिञ्च, जनयि तेन^{१७} कन्तिमा ॥
११६. "जिनो^{१८} ते तित्थिकाकिण्णे^{१९}, अभिभुय्य कुतित्थिये ।
गुणं वदन्तो जोतेसि^{२०}, नायकं जुतिमा ततो ॥
११७. "पियकारी जनस्सा पि, सम्बुद्धस्स गुणं वदं ।
सरदो^{२१} व^{२२} ससङ्कोहं, तेनासि पियदस्सनो ॥
११८. "यथासत्तिवसेनाहं, सब्ववाचाहि सन्धवि ।
सुगतं तेन वागिसो^{२३}, विचित्तपटिभानवा ॥

१. पदुमुप्पलचम्पके - सी० । २. आदिसन्तो - सी०; अतिकन्तो - स्या०; अतिसन्तो - रो० । ३-३. फलन्तं - स्या० । ४. आसितस्स - स्या० । ५-५. हिताय जन-सन्धिमु - सी०, रो०; हिताय नं सुखावहं - स्या० । ६. मुचित्तो - स्या० । ७-७. सरदनि-समायुतो - सी०; अंशो वीरसमायुतो - स्या० । ८. पासुसि - स्या० । ९. बुद्धभत्तिनं - स्या० । १०. विधिना - स्या० । ११-११. यत्थ तत्थूपपन्नोपि - सी०, रो०; यत्थ यत्थूपपन्नोपि - स्या० । १२-१२. सकन्ति परकन्ति च, आसि तेन च - स्या० । १३-१३. जिनोषे तित्थिकाकिण्णे - सी०, रो०; जिनो यो तित्थिकाकिण्णे - स्या० । १४. थोमेसि - स्या० । १५-१५. सरदीव - स्या०; सरन्दिव - रो० । १६. बङ्गीसो - स्या० ।

११९. “ये बाला विमर्ति पत्ता, परिभोन्ति महामुनि ।
निर्गर्हि ते सद्धम्मेन, परिभूतो^१ न^२ तेनहं ॥
१२०. “बुद्धवण्णेन^३ सत्तानं, किलेसे अपनेसहं ।
निक्किलेसमनो होमि, तस्स कम्मस्स बाहसा ॥
१२१. “सोतूनं बुद्धिमर्जनि^४, बुद्धानुस्सतिदेसको ।
तेनाहमासि^५ सप्पञ्चो, निपुणत्थविपस्सको ॥ 5
१२२. “सब्बासवपरिक्खीणो, तिण्णसंसारसागरो ।
सिक्खीव^६ अनुपादानो, पापुणिस्सामि निब्बुति ॥
१२३. “इमस्मियेव कप्पस्मि, यमहं सन्थवि जिनं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धवण्णस्सिदं^७ फलं ॥ 10
१२४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१२५. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ B. 112
- इत्थं सुदं आयस्मा सुगन्धो धेरो इमा गाथायो अभसित्था ति ।
तिण्णदावक्कवग्गो तेपञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं

- तिण्णदो मञ्चदो चैव, सरणब्भञ्जनप्पदो । 15
सुपटो दण्डदायी च, नेलपूजी तथेव च ॥
बोधिसम्मज्जको मण्डो, सुगन्धो दसमो ति^१ च^२ ।
गाथासतं सतेवीसं, गणितं चेत्थ सच्चसो ॥

१-१. परिभूतेन - स्या० । २. बुद्धवण्णेहि - सी०, स्या० । ३. बुद्धिमर्जनि - सी०, स्या०, रो० । ४. तेनापि धामि - स्या० । ५. वसी च - स्या० । ६. बुद्धपूजायिदं - स्या० । ७-७. दिजो - सी०, स्या० ।

५४. कच्चायनवग्गो

१. महाकच्चायनत्थेरअपदानं

B. 113

१. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, अनेजो अजितं जयो" ।
सतसहस्से कप्पानं, इतो उप्पज्जि नायको ॥
२. "वीरो कमलपत्तक्खो, ससङ्खविमलाननो ।
कनकाचलसङ्कासो, रविदित्तिसमप्पभो ॥
३. "सत्तनेत्तमनोहारी, वरलक्खणभूसितो ।
सच्चवाक्यपथातीतो, मनुजामरसक्कतो ॥
४. "सम्बुद्धो बोधयं सत्ते, वागीसो" मधुरस्सरो ।
करुणानिवन्धसन्तानो, परिणामु विसारदो ॥
५. "देसेति मधुरं धम्मं, चतुसच्चूपसंहितं ।
निमुग्गे मोहपङ्कम्हि, समुद्धरति पाणिने" ॥
६. "तदा एकचरो हत्वा, तापसो हिमवालयो ।
नभसा मानुसं लोकं, गच्छन्तो जिनमद्दसं ॥
७. "उपेच्च सन्तिकं तस्स, अस्सोसि धम्मदेसनं ।
वण्णयन्तस्स वीरस्स, सावकस्स महानुणं ॥
८. "सङ्घित्तेन मया वुत्तं, वित्त्यारेन पकासयं ।
परिसं मे च तोसेति, यथा कच्चायनो अयं ॥
९. 'नाहं एवमिधेकच्च', अञ्जं पस्सामि सावकं ।
तस्मा तदग्गे' एसग्गो, एवं धारेथ भिक्खवो' ॥
१०. "तदाहं विम्हितो हत्वा, सुत्वा वाक्यं मनोरमं ।
हिमवन्तं गमित्वान्, आहित्वा पुप्फसञ्चयं ॥
११. "पूजेत्वा लोकसरणं, तं ठानमभिपत्त्ययि ।
तदा ममासयं जत्वा, व्याकासि स' रणञ्जहो' ॥

१. जिनो - स्या० । २. कञ्चनत्रयसङ्कासो - स्या० । ३. वातिहो - स्या० ।
४. कद्वान्दसन्तानो - स्या० । ५. पाणिनी - सी०, स्या० । ६. एवंविधं कञ्चि -
सी०, री० । ७. तस्मेतदग्गे - सी० । ८. आहत्वा - सी०, री० । ९-९. सरणालयो - स्या० ।

१२. 'पस्सयेतं इसिवरं, निद्वन्तकनकत्तचं ।
उद्वग्गलोमं' पीणंसं, अचलं पञ्जलिं ठितं ॥
१३. 'हासं सुपुण्णनयनं, बुद्धवण्णगतासयं ।
धम्मजं^२ उग्गहदयं^३, अमतासित्तसन्निभं' ॥
१४. "कच्चानस्स गुणं सुत्वा, तं ठानं पत्थयं^४ ठितो ।
अनागतमिह अद्धाने, गोतमस्स महामुने ॥
१५. "तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कच्चानो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
१६. "बहुस्सुतो महाज्जाणी, अधिप्पायविदू मुने^५ ।
पापुणिस्सति तं ठानं, यथायं व्याकतो मया ॥
१७. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकारिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१८. "दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अञ्जं गतिं न गच्छामि", बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. "दुवे कुले पजायामि", खत्तिये अथ^६ ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. "पच्छिमे च भवे दानि, जातो^७ उज्जेनियं पुरे^८ ।
पज्जोतस्स च^९ चण्डस्स, पुरोहितदिजाधिनो" ॥
२१. "पुत्तो तिरिटिवच्छस्स", निपुणो वेदपारगू ।
माता च चन्दिमा^{१०} नाम^{११}, कच्चानोहं वरत्तचो^{१२} ॥
२२. "वीमंसनत्थं बुद्धस्स, भूमिपालेन पेसितो ।
दिस्वा मोक्खपुरद्वारं, नायकं गुणसञ्चयं ॥
२३. "सुत्वा^{१३} च^{१४} विमलं वाक्यं, गतिपङ्कविसोसनं^{१५} ।
पापुणिं अमतं सन्तं, सेसेहि^{१६} सह सत्तहि^{१७} ॥

B. 114

5

10

15

20

१-१. उद्वग्गलोममानसं - स्या० । २-२. धम्मं च विग्गहवरं - सी० । धम्म-
पटिग्गहवरं - रो० । ३. पत्थयि - स्या० । ४. मुनि - स्या० । ५. जानामि - स्या० ।
६. पजानामि - स्या० । ७. जाति - स्या० । ८-८. जातो उज्जेनिये पुरे - सी० ।
उज्जेनियं पुरे इमे - स्या० । ९. स - स्या० । १०. पुरोहितदिजाधिनो - सी०, रो० ।
पुरोहितनूजाधिनो - स्या० । ११. तिरिटिवच्छस्स - सी० । तिरिटिवच्छस्स - स्या० ।
१२-१२. चन्दनपदुमा - स्या० । १३. वरत्तचो - स्या० । १४-१४. सुत्वा - स्या० ।
१५. विसोसनं - स्या० । १६-१६. सेसेहि सहपञ्चहि - सी० ।

२४. "अधिष्यायविद् जातो, सुगतस्स महामते^१ ।
ठपितो एतदग्रे च, सुसमिद्धमनोरथो ॥

२५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सच्चै समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

B. 115 5 २६. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२७. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा महाकच्चायनो थेरो इमा गाथायो
10 अभासित्वा ति ।

२. वक्कलित्थेरअपदानं

२८. "इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ।
अनोमनामो अमितो, नामेन पदुमुत्तरो ॥

२९. "पदुमाकारवदनो, पदुमामलमुच्छवी ।
लोकेनानुपलितो व, तोयेन पदुमं यथा ॥

15 ३०. "वीरो पदुमपत्तक्खो, कन्तो च पदुमं यथा ।
पदुमुत्तरगन्धो व, तस्मा सो पदुमुत्तरो ॥

३१. "लोकजेट्ठो च निम्मानो, अन्धानं नयनूपमो ।
सन्तवेसो गुणनिधि, करुणामतिसागरो ॥

20 ३२. "स कदाचि^२ महावीरो, ब्रह्मासुरसुरच्चितो ।
सदेवमनुजाकिण्णो^३, जनमज्झे जिनुत्तमो^४ ॥

३३. "वदनेन सुगन्धेन, मधुरेन रुतेन^५ च ।
रज्जयं परिसं सच्चं, सन्धवी^६ सावकं सकं ॥

३४. "सट्ठाधिमुत्तो सुमति, मम दस्सनलालसो^७ ।
नत्थि एतादिसो अज्जो, यथायं भिक्खु वक्कलि ॥

१. महामते - मी० । २. कदाचि - स्या० । ३. सदेवमनुजाकिण्णो - मी० ।
४. जिनुत्तमो - स्या०, रो० । ५. रुतेन - स्या० । ६. सन्धवी - स्या० । ७. दस्सन-
लालसो - स्या० ।

३५. "तदाहं हंसवतियं^१, नगरे ब्राह्मणवज्जो ।
हुत्वा सुत्वा च तं वाक्यं, तं ठानमभिरोचयि ॥
३६. "ससावकं तं विमलं, निमन्तेत्वा तथागतं ।
सत्ताहं भोजयित्वान, दुस्सेहच्छादयिं तदा ॥
३७. "निपच्च सिरसा तस्स, अनन्तगुणसागरे ।
निमुग्गो पीतिसम्पुण्णो, इदं^२ वचनमब्रवि ॥
३८. 'यो सो तथा सन्धवितो, इतो^३ सत्तमके मुनि^४ ।
भिक्खु सद्धावतं अग्गो, तादिसो^५ होमहं मुने^६ ॥
३९. "एवं वुत्ते महावीरो, अनावरणदस्सनो ।
इमं वाक्यं उदीरेसि^७, परिसाय महामुनि ॥
४०. 'पस्सथेतं माणवकं, पीतमट्टनिवासनं ।
हेमयञ्जोपचितञ्जं^८, जननेत्तमनोहरं ॥
४१. 'एसो अनागतद्वाने, गोतमस्स महेसिनो ।
अग्गो सद्धाविमुत्तानं, सावकोयं भविस्सति ॥
४२. 'देवभूतो मनुस्सो वा, सब्बसन्तापवज्जितो ।
सब्बभोगपरिव्यूढो^९, सुखितो संसरिस्सति ॥
४३. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
४४. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मित्तो ।
वक्कलि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको^{१०} ॥
४५. "तेन कम्मविसेसेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
४६. "सब्बत्थ सुखितो हुत्वा, संसरन्तो भवाभवे ।
सावत्थियं पुरे जातो, कुले अञ्जतरे अहं ॥
४७. "नोनीतमुखुमालं मं, जातपल्लवकोमलं^{११} ।
मन्दं^{१२} उत्तानसयनं, पिसाचभयतज्जिता ॥

B. 116

५

10

15

20

25

१. हंसवतिया - स्वा० । २. इमं - स्वा० । ३-३. इतो सत्तमकेहनि - सी०, रो० ।
इय सद्धाविमुत्तो इति - स्वा० । ४-४. तादिसोहं महामुनि - स्वा० । ५. उदीरेयि -
स्वा० । ६. हेमयञ्जोपचीतञ्जं - सी० । ७. सब्बभोगपरिव्यूढो - सी० । ८. ठितं पल्लव-
कोमलं - स्वा० । ९. माता - स्वा० ।

B. 117

४८. "पादमूले महेसिस्स, सायेसु^१ दीनमानसा^२ ।
इमं ददाम^३ ते नाथ, सरणं होहि नायक ॥
४९. "तदा पटिग्गहि सो मं, भीतानं सरणो मुनि ।
जालिना चक्कद्धितेन^४, मुदुकोमलपाणिना ॥
५०. "तदा^५ पभुति^६ तेनाहं^७, अरक्खेय्येन रक्खितो ।
सब्बवेरविनिमुत्तो^८, सुखेन परिवुद्धितो^९ ॥
५१. "सुगतं विना भूतो, उक्कण्ठाभि मुहुत्तजं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, पव्वजि अनगारियं ॥
५२. "सब्बपारमिसम्भूतं, नीलक्खिनयनं^{१०} वरं ।
रुपं सब्बमुभाकिण्णं, अतित्तो विहरामहं^{११} ॥
५३. "बुद्धरूपरति^{१२} अत्वा, तदा ओवदि मं जिनो ।
'अलं वक्कलि कि रूपे, रमसे बालनन्दिते ॥
५४. 'यो हि पस्सति सद्धम्मं, सो मं पस्सति पण्डितो ।
अपस्समानो सद्धम्मं, मं पस्सं पि न पस्सति ॥
५५. 'अनन्तादीनवो कायो, विसरुक्खसमूपमो ।
आवासो सब्बरोगानं, पुज्जो दुक्खस्स केवलो ॥
५६. 'निच्चिन्दिय ततो रूपे, सन्धानं उदयच्चयं ।
पस्स उपक्किलेसानं^{१३}, सुखेनन्तं गमिस्सति^{१४} ॥
५७. "एवं तेनानुसिट्ठोहं, नायकेन हितेसिना ।
गिज्झकूटं समारुह, ज्ञायामि गिरिकन्दरे ॥
५८. "ठितो पव्वतपादमिह, अस्सासयि^{१५} महामुनि ।
वक्कली ति जिनो वाचं, तं सुत्वा मुदितो अहं ॥
५९. "पक्खन्दि सेलपव्वभारे, अनेकसत्तपोरिसे ।
तदा बुद्धानुभावेन, सुखेनेव महि गतो ॥

१-१. सपापेणि दिनमानसा - स्या० । २. ददामि - स्या० । ३. सङ्खलङ्ककेन - सी० । ४-४. तदापभुति - सी० । ५. जातोहं - स्या० । ६. सब्बवेरविनिमुत्तो - सी०; सब्बव्याधिनिमुत्तो - स्या०; सब्बप्राधिनिमुत्तो - रो० । ७. परिवुद्धितो - सी०; परिवुत्तितो - स्या० । ८. सक्खिनीलयनं - सी० । ९. विहरामहं - सी०, रो० । १०. बुद्धो रूपरति - सी० । ११. सब्बक्किलेसानं - सी०, स्या० । १२. वगाहसी - सी०; अस्सासयं - स्या० ।

६०. "पुनो" पि धम्मं देसेति^१, खन्धानं उदयच्चयं ।
तमहं धम्ममञ्जाय, अरहत्तमपापुणि ॥

६१. "सुमहापरिसमज्जे", तदा मं चरणन्तगो^२ ।
अग्गं सद्धाधिमुत्तानं, पञ्जापेसि^३ महामति ॥

B. 118

६२. "सत्तसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
दुर्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

3

६३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

६४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६५. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वक्कलित्थेरो इमा गाथायो १०
अभासित्था ति ।

३. महाकप्पिनत्थेरअपदानं

६६. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
उदितो अजटाकासे^४, रवी व सरदम्बरे ॥

5

६७. "वचनाभाय बोधेति, वेनेय्यपदुमानि सो ।
किलेसपङ्कं सोसेति, मतिरंसीहि नायको ॥

15

६८. "तित्थियानं यसे^५ हन्ति, खज्जोताभा^६ यथा रवि ।
सच्चत्थाभं^७ पकासेति, रतनं व दिवाकरो ॥

६९. "गुणानं आयतिभूतो, रतनानं व सागरो ।
पज्जुन्नोरिव^८ भूतानि, धम्ममेधेन वस्सति ॥

७०. "अवखदस्सो तदा आसि, नगरे हंससव्हये ।
उपेच्च धम्ममस्सोसि, जलजुत्तमनामिनो^९ ॥

20

७१. "ओवादकस्स भिवखूनं, सावकस्स कताविनो^{१०} ।
गुणं पकासयन्तस्स, तप्पयन्तस्स^{११} मे मनं ॥

१. पुना - स्या० । २. देसेसि - सी० । ३. सुमहापरिसमज्जे - स्या० ।
४. मरणन्तगो - सी०; चरणन्तगो - स्या० । ५. पञ्जापेसि - स्या० । ६. जगदा-
कासे - सी०; जलदाकासे - रो० । ७. यमो - नी०, रो० । ८. वजिरता -
स्या० । ९-९. सब्बधम्ममपकासेति रत्तदिवं - स्या० । १०. पज्जुन्नोरिव - स्या० ।
११. जलजुत्तरनामिनो - नी० । १२. कताविनो - स्या० । १३. तप्पयन्तस्स - सी०;
हासयन्तस्स - स्या०; वासयन्तस्स - रो० ।

B. 119

७२. "सुत्वा पतीतो^१ सुमनो, निमन्तेत्वा तथागतं ।
ससिस्सं भोजयित्वान, तं ठानमभिपत्थयि ॥
७३. "तदा हंससमभागो^२, हंसदुन्दुभिस्सनो^३ ।
पस्सथेतं महामत्तं, विनिच्छयविसारदं ॥
७४. "पतितं पादमूले मे^४, समुग्गततनूरुहं^५ ।
जीमूतवण्णं^६ पीणंसं^७, पसन्ननयनाननं ॥
७५. "परिवारेन महता, राजयुत्तं^८ महायसं ।
एसो कताविनो^९ ठानं, पत्थेति मुदितासयो^{१०} ॥
७६. 'इमिना पणिपातेन^{११}, चागेन^{१२} पणिधीहि च^{१३} ।
कप्पसतसहस्सानि, नुपपज्जति दुग्गति ॥
७७. 'देवेषु देवसोभगं^{१४}, मनुस्सेसु महन्तं^{१५} ।
अनुभोत्वान^{१६} सेसेन^{१७}, निब्बानं पापुणस्सति ॥
७८. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
७९. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कप्पिनो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको^{१८} ॥
८०. "ततोहं सुकतं कारं, कत्वान जिनसासने ।
जहित्वा मानुसं देहं, तुसितं अगमासहं ॥
८१. "देवमानुसरज्जानि^{१९}, सतसो^{२०} अनुसासिय ।
बाराणसियमासन्ने, जातो केनियजातिय^{२१} ॥
८२. "सहस्सपरिवारेन^{२२}, सपजापतिको अहं ।
पञ्च पच्चैकबुद्धानं, सतानि समुपट्ठहि ॥
८३. "तेमासं भोजयित्वान, पच्छादम्हं^{२३} तिचीवरं ।
ततो चुता मयं सब्बे, अहम्हं तिदसूपगा ॥

१. पीतितो - स्या० । २-२. भासि महानागो, हंसदुन्दुभिस्सनो - सी० ।
३. मे - सी०; मम - स्या० । ४. समुग्गततनू हं - स्या० । ५-५. जमुत्तवण्णं रुचिरं -
स्या० । ६. रज्जवन्तं - सी० । ७. कताविनो - स्या० । ८. मुदितासयो - स्या० ।
९. पणिपातेन - सी०, स्या० । १०-१०. चेतनापणिधीहि च - सी० । ११. देवसोभायं
- स्या० । १२. महन्तं - स्या० । १३-१३. अनुभोत्वावसेसेन - सी०, स्या० । १४. देव-
मनुस्सरज्जानि - स्या० । १५. सुतसो - स्या० । १६. केनियजातिया - स्या० ।
१७. सतसहस्सपरिवारो - स्या० । १८. अहमहं - स्या० ।

८४. "पुनो सब्बे मनुस्सत्तं, अगमिम्ह^१ ततो चुता ।
कुक्कुटमिह पुरे जाता, हिमवन्तस्स पस्सतो ॥
८५. "कप्पिनो नामहं आसि, राजपुत्तो महायसो ।
सेसामच्चकुले जाता, ममेव परिवारयुं ॥
८६. "महारज्जसुखं पत्तो, सब्बकामसमिद्धिमा^२ ।
वाणिजेहि समक्खातं, बुद्धुप्पादमहं सुणिं ॥
८७. 'बुद्धो लोके समुप्पन्नो, असमो एकपुगलो ।
सो पकासेति सद्धम्मं, अमतं सुखमुत्तमं ॥
८८. 'सुयुत्ता तस्स सिस्सा च, सुमुत्ता च अनासवा^३ ।
'सुत्वा नेसं सृवचनं^४, सक्करित्वान वाणिजे ॥
८९. "पहाय रज्जं सामच्चो, निक्खमि^५ बुद्धमामको ।
नदि दिस्वा महाचन्दं, पूरितं समतित्तिकं ॥
९०. "अप्पतिट्ठं अनालम्बं, दुत्तरं सीघवाहिनिं^६ ।
गुणं सरित्वा बुद्धस्स, सोत्थिना समतिक्कमि ॥
९१. 'भवसोतं सचे बुद्धो, तिण्णो लोकन्तगू विदू ।
एतेन सच्चवज्जेन, गमनं मे समिज्झतु ॥
९२. 'यदि सन्तिगमो मग्गो, मोक्खो^७ चच्चन्तिकं^८ सुखं ।
एतेन सच्चवज्जेन, गमनं मे समिज्झतु ॥
९३. 'सङ्घो चेत्तिण्णकन्तारो, पुज्जक्खेतो अनुत्तरो ।
एतेन सच्चवज्जेन, गमनं मे समिज्झतु^९ ॥
९४. "सह कते सच्चवरे, मग्गा अपगतं जलं ।
ततो सुखेन उत्तिण्णो, नदीतीरे मनोरमे ॥
९५. "निसिन्नं अहसं बुद्धं, उदेन्तं व पभङ्करं ।
जलन्तं हेमसेलं व, दीपरुक्खं व जोतितं ॥
९६. "ससिं व तारासहितं, सावकेहि पुरक्खतं ।
वासवं विय वस्सन्तं, देसनाजलदन्तरं^{१०} ॥

B. 120

5

10

15

20

25

१. आगतम्ह - स्या० । २. सब्बकामसमिद्धिमा - स्या० । ३. पि वचनं - स्या० ।

४. निक्खमी - सी० । ५. सीघवाहिनि - स्या० । ६-८. मोक्खदं सन्तिकं - स्या० ।

९. देसनाजलदं तदा - सी० ; देवेन जलनन्दनं - स्या०, रो० ।

६७. "वन्दित्वान सहामच्चो, एकमन्तमुपाविसि ।
ततो' नो आसय' ज्ञत्वा, बुद्धो धम्ममदेसयि ॥
६८. "सुत्वान धम्मं विमलं, अवोचुम्ह मयं जिनं ।
'पब्बाजेहि महावीर, निब्बिन्दाम्ह' मयं भवे' ॥
६९. 'स्वक्खातो' भिक्खवे धम्मो, दुक्खन्तकरणाय' वो ।
चरय ब्रह्मचरियं', इच्चाह मुनिसत्तमो ॥
१००. "सह वाचाय सब्बे पि, भिक्खुवेसधरा मयं ।
अट्टम्ह उपसम्पन्ना, सोतापन्ना च' सासने ॥
१०१. "ततो जेतवनं गत्वा, अनुसासि विनायको ।
अनुसिद्धो जिनेनाहं, अरहत्तमपापुणि ॥
१०२. "ततो भिक्खुसहस्सानि', अनुसासिमहं तदा ।
ममानुसासनकरा, तेषि आसुं अनासवा ॥
१०३. "जिनो तस्मि गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
भिक्खु ओवादकानग्गो, कप्पिनो ति महाजने ॥
१०४. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
पमुत्तो' सरवेगो व, किलेसे ज्ञापयि' मम ॥
१०५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१०६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१०७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा महाकप्पिनो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. दब्बमत्तलपुत्तत्थेरअपदानं

१०८. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥
१०९. "ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं वहुं ॥

१-१. ततो यज्ज्जासय - स्वा० । २. निब्बिन्दाम्ह - सी०, रो०; ओतिण्णम्ह - स्वा० ।
३. स्वाक्खातो - सी०, स्वा० । ४. दुक्खन्तस्स कराय - स्वा० । ५. व - स्वा० । ६. भिक्खु-
सहस्सं तं - सी०, रो० । ७. नुमुत्तो - सी०, स्वा० । ८. ज्ञापयो - सी० । ९. दब्बत्थेरा-
पदानं - सी० ।

११०. "अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्वपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्वे, पञ्चसीले पत्तिट्ठपि" ॥
१११. "एवं निराकुलं आसि, मुञ्जतं^१ तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
११२. "रतनानट्टपञ्जासं, उग्गतो सो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, वार्त्तिसवरलक्खणो ॥ 5
११३. "बस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहं ॥
११४. "तदाहं हंसवतियं, सेट्ठिपुत्तो महायसो ।
उपेत्वा लोकपज्जोतं, अस्सोसि धम्मदेसनं ॥ 10
११५. "सेनासनानि भिक्खूतं, पञ्जापेत्तं ससावकं ।
कित्तयन्तस्स वचनं, सुणित्वा मुदितो अहं ॥
११६. "अधिकारं ससङ्घस्स, कत्वा तस्स महेसिनो ।
निपच्च सिरसा पादे, तं ठानमभिपत्थयि ॥
११७. "तदाहं स^२ महावीरो, मम कम्मं पकित्तयं^३ ।
'यो' ससङ्घमभोजेसि, सत्ताहं लोकनायकं ॥ 15
११८. 'सोयं कमलपत्तक्खो, सीहंसो^४ कनकत्तचो ।
मम पादमूले निपत्ति^५, पत्थयं ठानमुत्तमं ॥
११९. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥ 20
१२०. 'सावको तस्स बुद्धस्स, दब्बो नामेन विस्सुतो ।
सेनासनपञ्जापको, अग्गो हेस्सतियं तदा^६ ॥
१२१. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिसमगच्छहं ॥
१२२. "सतानं तीणिक्खत्तुं च, देवरज्जमकारयि ।
सतानं^७ पञ्चक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

१. पत्तिट्ठहि - स्या० । २. मुञ्जतं - सी० । ३-३. तदा हि गो - स्या० । ४. पकित्तयि - स्या० । ५. यो यं - स्या० । ६. सीहंसे - सी० । ७. पत्तितो - रो० ।
८. तथा - स्या० । ९. तथा - स्या० ।

१२३. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं^१ ।
सब्बत्थं मुखितो आसि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
१२४. "एकनवुत्तितो कण्णे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनी^२, सब्बधम्मविपस्सको ॥
१२५. "दुट्ठचित्तो उपवदि, सावकं तस्स तादिनो ।
सब्बासवपरिवखीणं, सुट्ठो ति च विजानिय ॥
१२६. "तस्सेव नरवीरस्स, सावकानं मेहसिनं ।
सलाकं^३ च गहेत्वान^४, खीरोदनमदासहं ॥
१२७. "इमम्हि भद्दके कण्णे, ब्रह्मवन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
१२८. "सासनं जोतयित्वान^५, अभिभुय्य कुतित्थिये ।
विनेय्ये^६ विनयित्वाव^७, निव्वुतो सो ससावको^८ ॥
१२९. "ससिस्से निव्वुते नाथे, अत्थमेन्तम्हि सासने ।
देवा कन्दिमु संविग्गा, मुत्तकेसा रुदम्मुखा^९ ॥
१३०. "निव्वायिस्सति धम्मवखो, न पस्सिस्साम सुव्वते ।
न मुणिस्साम सद्धम्मं, अहो तो अण्णपुञ्जता ॥
१३१. "तदायं पथवी सब्बा, अचला सा चलाचला^{१०} ।
सागरो च ससोको व, विनदी करुणं गिरं ॥
१३२. "चतुद्दिसा दुन्दुभियो, नादयिषु अमानुसा ।
समन्ततो असनियो, फलिसु^{११} च भयावहा ॥
१३३. "उक्का पत्तिषु नभसा, धूमकेतु च^{१२} दिस्सति^{१३} ।
सधूमा^{१४} जालवट्टा च^{१५}, रविषु करुणं मिगा ॥
१३४. "उप्पादे^{१६} दारुणे दिस्वा, सासनत्थङ्गसूचके ।
संविग्गा भिक्खवो सत्त, चिन्तयिम्ह मयं तदा ॥

१. असङ्खयं - स्या० । २. चारुदयनी - सी०, स्या०, रो० । ३-३. सलाकं
पगहेत्वान - सी०, रो० । ४. जोतयित्वा सी० - सी० । ५-५. वेनेय्ये विनयित्वान -
- सी०, स्या० । ६. सावको - स्या० । ७. रुदमुखा - स्या० । ८. चलाचली - सी०;
पुत्तापुत्ती - स्या० । ९. पत्तिषु - सी०, स्या० । १०-१०. च दिस्सव - सी०; पदिस्सव -
स्या० । ११-११. सब्बचलजसत्ता च - सी० । १२. उप्पाते - सी० ।

१३५. "सासनेन विनाम्हाकं, जीवितेन अलं मयं ।
पविसित्वा महारञ्जं, युञ्जाम जिनसासनं" ॥

१३६. "अइसम्ह तदारञ्जे, उब्बिद्धं सेलमुत्तमं ।
निस्सेणिया तमारुह, निस्सेणि पातयिम्हसे ॥

१३७. "तदा ओवदि नो धेरो, बुद्धुप्पादो मुदुल्लभो ।
सद्धातिदुल्लभा' लद्धा, धोकं सेसं च सासनं ॥

१३८. "निपतन्ति खणातीता, अनन्ते दुक्खसागरे ।
तस्मा पयोगो कत्तब्बो, याव' ठाति मुने मत्त' ॥

१३९. "अरहा आसि सो धेरो, अनागामी तदानुगो ।
सुसीला इतरे युत्ता, देवलोकं अगम्हसे ॥

१४०. "निब्बुतो तिण्णसंसारो, सुद्धावासे च एकको ।
अहं च पक्कुसाति' च, सभियो बाहियो तथा ॥

१४१. "कुमारकस्सपो चेव, तत्थ तत्थूपगा मयं ।
संसारबन्धना मुत्ता, गोतमेनानुकम्पिता ॥

१४२. "मल्लेसु कुसिनारायं, जातो गम्भेव मे सतो ।
माता मता चित्तारुह', ततो निप्पतितो अहं ॥

१४३. "पत्तितो दब्बपुञ्जम्हि, ततो दब्बो ति विस्सुतो ।
ब्रह्माचारीबलेनाहं', विमुत्तो सत्तवस्सिको ॥

१४४. "खीरोदनबलेनाहं', पञ्चहङ्गेहुपागतो ।
खीणासवोपवादेन, पापेहि बहुचोदितो ॥

१४५. "उभो पुञ्चे च पापं च, वीतिवत्तोम्हि दानिहं ।
पत्त्वान परमं सन्ति, विहरामि अनासवो ॥

१४६. "सेनासनं पञ्जापयि, हासयित्वान सुव्वते ।
जितो तस्मि गूणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

१४७. "किलेसा आपिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवो ॥

B. 124

5

10

15

20

25

१. जिनसासने - सी० । २. सेलपव्वत्तं - स्या० । ३. सद्धा च दुल्लभा - सी० ;
सद्धा वा दुल्लभा - स्या० । ४-४. याव तिद्वितीयासनं - स्या० । ५. पुक्कुसाति - सी०,
स्या० । ६. चित्ता रुह' - स्या० । ७. ब्रह्माचारिकत्वेनाहं - स्या० । ८. खीरोदनकत्वेनाहं -
सी०, स्या० ।

१४८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१४९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा दस्वमल्लपुत्तो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

५. कुमारकस्सपत्थेरअपदानं

- B. 125 3 १५०. "इतो सतहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ।
सम्बलोकहितो^१ वीरो^२, पदुमुत्तरनामको ॥
१५१. "तदाहं ब्राह्मणो हुत्वा, विस्सुतो वेदपारगू ।
दिवाविहारं विचरं, अद्दसं लोकनायकं ॥
१५२. "चतुसच्चं पकासेन्तं, बोधयन्तं सदेवकं ।
विचित्तकथिकानगं^३, वण्णयन्तं महाजने ॥
- 10 १५३. "तदा मुदितचित्तोहं, निमन्तेत्वा तथागतं ।
नानारत्तेहि वत्थेहि, अलङ्कुरित्वान^४ मण्डपं ॥
१५४. "नानारतनपज्जोतं, ससङ्घं भोजयि तहि ।
भोजयित्वान सत्ताहं, नानगगरसभोजनं ॥
- 15 १५५. "नानाचित्तेहि^५ पुप्फेहि, पूजयित्वा ससावकं ।
निपच्च^६ पादमूलम्हि, तं ठानं पत्थयि अहं ॥
१५६. "तदा मुनिवरो आह, करुणेकरसासयो^७ ।
'पस्सथेतं दिजवरं, पदुमाननलोचनं ॥
१५७. 'पीतिपामोज्जवहुलं, समुगततनूरुहं ।
20 ह्रासम्हितविसालवखं^८, मम सासनलालसं ॥
१५८. 'पतितं पादमूले मे, एकावत्थसुमानसं^९ ।
एस पत्थेति तं ठानं, विचित्तकथिकत्तनं^{१०} ॥
१५९. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१-१. सम्बलोकहितो वीरो - स्या० । २. ससावकं चित्तकथिकं - स्या० । ३. अल-
ङ्कुरित्वान - सी० । ४. नानावण्णेहि - सी० । ५. निपज्ज - सी० । ६. कथयो करुणासयो -
स्या० । ७. हानवहं विगालवखं - स्या० । ८. सासनलालसं - स्या० । ९. एकावत्तं सुमानसं -
स्या० । १०. विचित्तकथिकत्तनं - सी०, रो० ।

१६०. 'तस्स धम्मेणु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कुमारकस्सपो नाम, हेस्सति सत्थु सावको ॥
१६१. 'विचित्तपुण्डुस्सानं, रतनानञ्च वाहसा ।
विचित्तकथिकानं सो, अग्गतं पापुणिस्सति' ॥
१६२. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिवीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१६३. "परिब्भमं भवाभवे, रज्जमज्जे यथा तटो ।
साखमिगत्रजो हुत्वा, मिगिया कुच्छिमोक्कमि ॥
१६४. "तदा मयि कुच्छिगते, वज्जवारो उपट्ठितो ।
साखेन चत्ता मे माता, निग्रोधं सरणं गता ॥
१६५. "तेन सा मिगराजेन, मरणा परिमोचिता ।
परिच्चजित्वा सपाणं, भमेवं ओवदी तदा ॥
१६६. 'निग्रोधमेव सेवेय्य, न साखमुपसंवसे ।
निग्रोधस्मि मतं सेय्यो, यं चे साखमिह जीवितं' ॥
१६७. "तेनानुसिट्ठा मिगयूथपेन, अहं च माता च तथेतरे च ।
आगम्म रम्मं तुसिताधिवासं, गता पवासं सघरं यथेव ॥
१६८. "पुनो कस्सपवीरस्स, अत्थमेन्तमिह सासने ।
आरुह्य सेलसिखरं, युज्जित्वा जिनसासनं ॥
१६९. "इदाताहं राजगहे, जातो सेट्ठिकुले अहं ।
आपन्नसत्ता मे माता, पव्वजि अनगारियं ॥
१७०. "सगव्भं तं विदित्वान, देवदत्तमुपानयं ।
सो अबोच 'बिनासेथ, पापिकं भिवखुनि इमं' ॥
१७१. "इदानि पि मुनिन्देन, जिनेन अनुकम्पिता ।
सुखिनी अजनी मय्हं, माता भिवखुनुपस्सये ॥
१७२. "तं विदित्वा महीपालो, कोसलो मं अपोसयि ।
कुमारपरिहारेन, नामेनाहं च कस्सपो ॥

5 R. 126

10

15

20

25

१. अग्गतं - सी०, स्पा० । २-२. परिब्भमं भवाभवे - सी०, रो०; परिब्भमि भवाभवे - स्पा० । ३-३. परिच्चजित्वा सपाणं - सी०, रो०; परिच्चजित्वान सपाणं - स्पा० । ४-४. तरे च तस्मैवादं - स्पा०; तस्मैवादेन - रो० । ५. इदानिहि - स्पा० । ६. अहं - सी०; अहं - स्पा० । ७. आपन्नगव्भा - सी०, स्पा० । ८. जनी - स्पा० ।

१७३. "महाकस्सपमागम्म, अहं कुमारकस्सपो ।
वम्मिकसदिसं कायं, सुत्वा बुद्धेन देसितं ॥

B. 127

१७४. "ततो चित्तं विमुच्चि मे, अनुपादाय सब्बसो ।
पायासि दमयित्वाहं, एतदग्गमपापुणि ॥

१७५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१७६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१७७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुमारकस्सपो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

चतुवीसतिमं भाणवारं ।

६. बाहियत्थेरअपदानं

१७८. "इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ।
महप्पभो तिलोकग्गो, नामेन पदुमुत्तरो ॥

१७९. "खिप्पाभिञ्जस्स भिक्खुस्स, गुणं कित्तयतो मुने ।
सुत्वा उदग्गचित्तोहं, कारं कत्वा महेसिनो ॥

१८०. "दत्त्वा सत्ताहिकं दानं, ससिस्सस्स मुने अहं ।
अभिवादिय सम्बुद्धं, तं ठानं पत्थयि तदा ॥

१८१. "ततो मं व्याकरि बुद्धो, 'एतं पस्सथ ब्राह्मणं ।
पतितं पादमूले मे, चरियं' पच्चवेक्खणं" ॥

१८२. 'हेमयञ्जोपचित्तं, अवदाततनुत्तचं ।
पलम्बविम्बतम्बोद्धं, सेततिण्हसमं' दिजं ॥

१८३. 'गुणधामबहुतरं, समुग्गततनूरुहं ।
गुणोघायतनीभूतं, पीतिसम्फुल्लिताननं ॥

१८४. 'एसो पत्थयते ठानं, खिप्पाभिञ्जस्स भिक्खुनो ।
अनागते महावीरो, गोतमो नाम हेस्सति ॥

१८५. 'तस्स धम्मेमु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मित्तो ।
बाहियो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको' ॥

b. 128

25

१. वम्मिकस्सदिसं - स्या० । २-२. पसन्नपनाननं - सी०; पीतसम्पन्नवेक्खणं -
स्या०; पीणयं पच्चवेक्खणं - रो० । ३. सिततिण्ह ० - सी०; सीततिण्ह ० - स्या० ।

१८६. “तदा^१ हि तुष्टो^२ वृद्धाय, यावजीवं महामुने^३ ।
कारं कत्वा चृतो सगं, अगं^४ सभवनं यथा ॥
१८७. “देवभूतो मनुस्सो वा, सुखितो तस्स कम्मुनो ।
बाहसा संसरित्वान, सम्पत्तिमनुभोमहं^५ ॥
१८८. “पुन कस्सपवीरस्स, अत्थमेन्तमिह^६ सासने ।
आरुह्हे सेलसिखरं, युञ्जित्वा जिनसासनं ॥
१८९. “विसुद्धसीलो सप्पञ्जो, जिनसासनकारको ।
ततो चूता पञ्च जना, देवलोकं अगमहसे ॥
१९०. “ततोहं^७ बाहियो^८ जातो, भारुकच्छे पुरत्तमे ।
ततो नावाय पक्खन्दो^९, सागरं अप्पसिद्धियं^{१०} ॥
१९१. “ततो नावा अभिज्जित्य, गत्त्वान कतिपाहकं ।
तदा भीसनके घोरे, पतितो मकराकरे^{११} ॥
१९२. “तदाहं वायमित्वान, सन्तरित्वा महोदधि ।
सुप्पादपट्टनवरं^{१२}, सम्पत्तो मन्दवेधितो^{१३} ॥
१९३. “दारुचीरं निवासित्वा, गामं पिण्डाय पाविसि ।
तदाह सो जनो तुष्टो, अरहायमिधागतो ॥
१९४. “इमं अग्नेन पानेन, वत्थेन सयनेन च ।
भेसज्जेन च सक्कत्वा, हेस्साम सुखिता मयं ॥
१९५. “पच्चयानं तदा लाभी, तेहि सक्कतपूजितो ।
अरहाहं ति सङ्कुप्पं, उप्पादेसि अयोनिसो ॥
१९६. “ततो मे चित्तमञ्जाय, चोदयी पुब्बदेवता ।
‘न त्वं उपायमग्गञ्जू, कुतो त्वं अरहा भवे’ ॥
१९७. “चोदितो ताय संविग्गो, तदाहं परिपुच्छि तं ।
‘के वा एते कुहि लोके, अरहन्तो नरुत्तमा ॥

5

10

15

20

१-१. तदा ति ० - सी० ; तदा तुष्टो च - स्वा० । २. महामुनि - स्वा० । ३. अगा - स्वा० । ४. सम्पत्तिमनुभोमहं - सी०, स्वा० । ५. अत्थमिह - स्वा० । ६. तत्वाहं - स्वा० । ७. बाहिको - सी० । ८. पक्खन्तो - सी० ; पक्खन्तो - स्वा० ; पक्खन्तो - रो० । ९. अप्पसिद्धियं - सी०, स्वा० । १०. मकरालये - स्वा० । ११. सुप्पारवट्टनवरं - सी०, रो० ; सुप्पारकं ० - स्वा० । १२. मन्दवेधिको - सी० ; मन्दवेधितो - स्वा० ।

B. 129

१६८. 'सावत्थियं कोसलमन्दिरे जिनो,
पहूतपञ्चो वरभूरिमेधसो ।
सो सक्कपुत्तो अरहा अनागवो,
देसेति धम्मं अरहत्तपत्तिया ॥
१६९. 'तदस्स सुत्वा वचनं सुपीणितो,
निधि वलद्धा कपणो ति' विम्भितो' ।
उदग्गचित्तो अरहत्तमुत्तमं,
सुदस्सनं दट्ठुमनन्तगोचरं ॥
२००. 'तदा ततो निक्खमित्वान' सत्थुनो',
सदा' जिनं पस्सामि विमलाननं ।
उपेच्च रम्मं विजितव्हयं वनं',
दिजे अपुच्छि कुहि लोकनन्दनो ॥
२०१. 'ततो अवोचुं नरदेववन्दितो,
पुरं पविट्ठो असनेसनाय सो ।
ससो' व' खिप्पं मुनिदस्सनुस्सुको,
उपेच्च वन्दाहि तमग्गपुग्गलं' ॥
२०२. "ततोहं तुवटं गत्वा, सावत्थि पुरमुत्तमं ।
विचरन्तं तमद्दक्खि, पिण्डत्थं अपिहागिधं ॥
२०३. "पत्तपाणि अलोलक्खं, पाचयन्तं' पीताकरं' ।
सिरीनिलयसङ्कासं, रविदित्तिहराननं ॥
२०४. "तं समेच्च निपच्चाहं, इदं वचनमब्रवि ।
'कुपथे विप्पनहुस्स, सरणं होहि गोतम ॥
२०५. 'पाणसन्तारणत्थाय, पिण्डाय विचरामहं ।
न ते धम्मकथाकालो, इच्चाहं मुनिसत्तमो' ॥
२०६. "तदा पुनप्पुनं बुद्धं, आयाचि धम्मलालसो ।
यो' मे धम्ममदेसेसि, गम्भीरं सुञ्जातं पदं ॥

१-१. सुविम्भितो - स्या० । २-२. निक्खमित्तुन सत्त्ववरं - सी० । ३. कदा - सी० । ४. वनं - स्या० । ५-५. सचेहि - सी०; पच्चेहि - स्या० । ६-६. भाजयन्तं विद्यामर्तं - सी०; भाजयन्तं इधामर्तं - स्या०; भाजयन्तं इदं मर्तं - री० । ७. यो - सी०, स्या० ।

२०७. "तस्स धम्मं सुणित्वान्, पापुणिं आसवक्खयं ।
परिक्खीणायुको सन्तो, अहो सत्थानुकम्पको ॥

२०८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२०९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१०. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

5

२११. "एवं धेरो वियाकासि, बाहियो दाहचीरियो ।
सङ्कारकूटे पतितो, भूताविट्ठाय^१ गाविया ॥

२१२. "अत्तनो पुव्वचरियं, कित्तयित्वा महामति ।
परिनिव्वायि सो धेरो^२, सावत्थियं पुरुत्तमे ॥

२१३. "नगरा निक्खमन्तो तं, दिस्वान इसिसत्तमो ।
दाहचीरधरं धीरं, बाहियं बाहितागमं^३ ॥

10

२१४. "भूमियं पतितं दन्तं^४, इन्दकेतू^५ व^६ पातितं ।
गतायु^७ सुवक्खकिलेसं^८, जिनसासनकारकं ॥

२१५. "ततो आमन्तयी सत्था, सावके सासने रत्ते ।
गण्हथ नेत्वा^९ ज्ञापेथ, तनुं सन्नह्यचारिनो ॥

15

२१६. 'श्रूयं करोथ पूजेथ, निव्वुतो सो महामति ।
खिप्पाभिञ्जानमेसग्गो, सावको मे वचोकरो ॥

२१७. 'सहस्समपि चे गाथा, अनत्थपदसञ्छिता ।
एकं गाथापदं सेय्यो, यं सुत्वा उपसम्मति ॥

२१८. 'यत्थ आपो च पथवी, तेजो वायो न गाधति ।
न तत्थ सुक्का जोतन्ति, आदिच्चो न^{१०} पकासति^{११} ॥

20

२१९. 'न तत्थ चन्दिमा भाति, तमो तत्थ न विज्जति ।
यदा च अत्तना वेदि, मुनिमोनेन ब्राह्मणो ॥

२२०. 'अथ रूपा अरूपा च, सुखदुक्खा विमुच्चति^{१२} ।
"इच्चेवं अभणी नाथो, तिलोकसरणो मुनि^{१३}" ॥

25

१. भूताविट्ठाय - स्या० । २. वीरो - सी०; धीरो - स्या० । ३. बाहितागमं - स्या० । ४. दण्डं - स्या० । ५-६. इन्दकेतुव - सी०; इन्दकेतुव - स्या० । ६-७. गतायु संगतक्लेसं - सी०, रो० । ७. हुत्वा - स्या०, रो० । ८-९. नपकासति - सी०, स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा वाहियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. महाकोट्टिकत्थेरअपदानं

२२१. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥
२२२. "ओवादको विज्झापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२२३. "अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि^१ ॥
२२४. "एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
२२५. "रतनानट्टपञ्चासं, उग्गतो सो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, वात्तिसवरलक्खणो ॥
२२६. "वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२२७. "तदाहं हंसवतियं^२, ब्राह्मणो वेदपारगू ।
उपेच्च^३ सब्बलोकगो^४, अस्सोसि धम्मदेसनं ॥
२२८. "तदा सो सावकं वीरो, पभिन्नमतिगोचरं^५ ।
अत्थे धम्मे निरुत्ते च, पटिमाने च कोविदं ॥
२२९. "उपेसि एतदग्गमिह, तं सुत्वा मुदितो अहं ।
ससावकं जिनवरं, सत्ताहं भोजयि तदा ॥
२३०. "दुस्सेहच्छादयित्वान, ससिस्सं बुद्धिसागरं^६ ।
निपच्च पादमूलमिह, तं ठानं पत्थयि अहं ॥
२३१. "ततो अवोच लोकगो, 'पस्सथेतं दिजुत्तमं ।
विनतं पादमूले^७ मे, कमलोदरसण्णभं ॥

१. कोट्टिकत्थेरअपदानं - सी० । २. पतिट्ठपि - स्या० । ३. हंसवतिया - स्या० ।
४-४. उपेतवा सत्तसारगं - सी० । उपेतवा ० - स्या० । ५. पभिन्नपटिसम्भितं - स्या० ।
६. बुद्धसागरं - स्या० । ७. पादमूलमिह - स्या० ।

२३२. 'बुद्धसेट्ठस्स' भिक्खुस्स, ठानं पत्थयते अयं ।
ताय सद्धाय चागेन, सद्धम्मस्सवनेन^३ च ॥
२३३. 'सव्वत्थ सुखितो हुत्वा, संसरित्वा भवाभवे ।
अनागतमिह अद्धाने, लच्छसे तं मतोरथं ॥
२३४. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२३५. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कोट्टिको नाम नामेन, हेस्सति सत्थुसावको' ॥
२३६. "तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावज्जीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्तो परिचरि, सतो^४ पञ्चासमाहितो ॥
२३७. "तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२३८. "सतानं तीणिवस्सत्तुं च, देवरज्जमकारयि ।
सतानं पञ्चवस्सत्तुं च, चवकवत्ती अहोसहं ॥
२३९. "पदेसरज्जं विपुलं, गणतातो असत्त्वियं ।
सव्वत्थ सुखितो आसि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
२४०. "दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अज्जं गतिं न गच्छामि", सुचिण्णस्स इदं फलं ॥
२४१. "दुवे कुले पजायामि, खत्तिये अथ" ब्राह्मणे ।
"नीचे कुले न जायामि, सुचिण्णस्स इदं फलं ॥
२४२. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, ब्रह्मवन्धु अहोसहं ।
सावत्थियं विप्पकुले, पच्चाजातो महद्धने ॥
२४३. "माता चन्दवती नाम, पिता मे अस्सलायनो ।
यदा मे पितरं बुद्धो, विनयी^५ सव्वसुद्धिया ॥
२४४. "तदा पसन्नो सुगते, पव्वजि अनगारियं ।
मोगल्लानो आचरियो, उपज्झा^६ सारिसम्भवो ॥

5

10

15

20

25 B. 193

१. सेट्ठं बुद्धस्स - स्या० । २. तेन धम्मस्सवेन - सी०, रो० । ३. यतो - स्या० । ४. जानामि - स्या० । ५. वापि - स्या० । ६. वनयि - स्या० । ७. उपज्झो - सी० ।

२४५. "केसेसु छिज्जमानेसु, दिट्ठि छिन्ना समूलिका ।
निवासेन्तो च कासावं, अरहत्तमपापुणि ॥
२४६. "अत्थवम्मनिहत्तीसु, पटिभाने च मे मति ।
पभिन्ना तेन लोकगो, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
- ३ २४७. "असन्दिट्ठं विषाकासि, उपतिस्सेन पुच्छितो ।
पटिसम्भिदासु तेनाहं, अग्गो सम्बुद्धसासने ॥
२४८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२४९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- 10 इत्थं सुदं आयस्मा महाकोट्टिको धेरो इमा गाथायो
अभासित्वा ति ।

८. उरुवेळकस्सपत्थेरअपदानं

२५१. "पदुमुत्तरो नाम जितो, मव्वलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥
२५२. "ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
15 देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहं ॥
२५३. "अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥
२५४. "एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
- 20 २५५. "रतनानट्ठपञ्जासं, उगगतो सो महामुनि ।
कञ्चनग्घयसङ्कासो, वात्तिसवरलक्खणो ॥
२५६. "वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहं ॥
२५७. "तदाहं हंसवतिया, ब्राह्मणो साधुसम्मतो ।
25 उपेच्च लोकपज्जोतं, अस्सोत्ति धम्मदेसनं ॥

२५८. "तदा महापरिसत्ति^१, महापरिससावकं ।
ठपेत्तं एतदग्गम्हि, सुत्वान मुदितो अहं ॥
२५९. "महता परिवारेण, निमन्तेत्वा महाजिनं ।
ब्राह्मणानं सहस्सेण, सहदानमदासहं ॥
२६०. "महादानं ददित्वान, अभिवादिय नायकं ।
एकमन्तं^२ ठितो हट्ठो, इदं वचनमब्रवि ॥
२६१. 'तयि सद्धाय मे वीर, अधिकारगुणेन च ।
परिसा महती होतु, निव्वत्तस्स तहिं तहिं' ॥
२६२. "तदा अबोच परिसं, गजगज्जितसुस्सरो ।
करवीकरुतो^३ सत्था, 'एतं पस्मथ ब्राह्मणं ॥
२६३. हिमवणं महाबाहुं, कमलाननलोचनं ।
उदग्गतनुजं^४ हट्ठं, सद्धवन्तं^५ गुणे मम ॥
२६४. 'एस पत्थयते^६ ठानं, सीहधोसस्स^७ भिक्खुनो ।
अनागतम्हि अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥
२६५. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेण, सत्था लोके भविस्सति ॥
२६६. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कस्सपो नाम गोत्तेण, हेस्सति सत्थु सावको^८ ॥
२६७. "इतो द्वेनवुते कप्पे, अहु सत्था अनुत्तरो ।
अनूपमो असदिसो, फुस्सो लोकग्गनायको ॥
२६८. "सो च^९ सव्वं तमं हत्त्वा, विजटेत्वा महाजटं ।
वस्सते अमतं बुद्धि, तप्पयन्तो सदेवकं ॥
२६९. "तदा हि बाराणसियं, राजा पच्चा अहुम्हसे ।
भातरोम्ह तयो सव्वे, संविसट्ठा व राजिनो ॥
२७०. "वीरङ्गरूपा बलिनो, सङ्गामे अपराजिता ।
तदा कुपितपच्चन्तो, अम्हे आह महीपति ॥

५

१०

१५

२०

B. 135

23

१. महा परिसत्ति - स्था० । २. एकमन्ते - सी० । ३. करवीकरुतो - स्था० ।
स्था० । ४. उदग्गतनुजं - स्था० । ५. सद्धवन्तं - सी०, स्था० । ६-८. पत्थयितुं ठानं,
सीहं सरस्स - स्था० । ७. वे - स्था० ।

२७१. 'एथ गन्तवान पच्चन्तं, सोधेत्वा' अट्टवीवलं^१ ।
स्वेमं विजिरितं^२ कत्वा, पुन^३ देथा ति भासय^४ ॥
२७२. "ततो मयं अबोचुम्ह, यदि देय्यासि नायकं ।
उपट्टानाय अम्हाकं, साधयिस्साम वो" ततो ॥
२७३. "ततो मयं लद्धवरा, भूमिपालेन पेसिता ।
निक्खित्तसत्थं पच्चन्तं, कत्वा पुनरुपच्च^५ तं ॥
२७४. "याचित्वा सत्थुपट्टानं, राजानं लोकनायकं ।
मुनिवीरं^६ लभित्वान, यावजीवं यजिम्ह तं ॥
२७५. "महग्घानि च वत्थानि, पणीतानि रसानि च ।
सेनासनानि रम्मानि, भेसज्जानि हितानि च ॥
२७६. "दत्त्वा ससङ्खमुनिनो^७, धम्मेनुप्पादितानि नो ।
सीलवन्तो कारुणिका, भावनायुत्तमानसा ॥
२७७. "सद्धा^८ परिचरित्वान, मेतच्चित्तेन नायकं ।
निव्वुते तम्हि लोकगो, पूजं कत्वा यथावलं ॥
२७८. "ततो चुता सन्तुसितं^९, गता तत्थ महासुखं ।
अनुभूता मयं सब्बे, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२७९. "मायाकारो" यथा रङ्गे^{१०}, दस्सेसि^{११} विकर्ति बहु^{१२} ।
तथा भवे भमन्तोह^{१३}, विदेहाधिपती अहु^{१४} ॥
२८०. "गुणाचेळस्स वाक्येन, मिच्छादिट्ठिगतासयो^{१५} ।
नरकं मग्गमारुहो, रुचाय^{१६} मम धीतुया ॥
२८१. "ओवादं नादियित्वान, बह्मना नारदेनहं ।
बहुधा संसितो^{१७} सन्तो, दिट्ठि हित्वान पापिकं ॥
२८२. "पूरयित्वा विसेसेन, दस कम्मपथानिहं^{१८} ।
हित्वान देहमगमि, सग्गं सभवनं यथा ॥

१. साधेत्वा - स्था० । २. अट्टवीवलं - सी०; अवनिवलं - स्था० । ३. म विजितं - सी०, स्था० । ४-४. पुनरेथा ति भासय - सी०; पुनरेथा ति भासय - स्था० । ५. ते - स्था० । ६. पुनरोच्च - सी०, स्था० । ७. मुनिवरं - स्था० । ८. ससङ्खस्स गुणे - सी०, रो० । ९. मदा - सी०, स्था० । १०. तावतिसं - स्था० । ११-११. मालाकारो यथासद्धो - स्था०, रो० । १२-१२. दस्सेति विकर्ती बहु - सी०; दस्सेति - स्था० । १३. भवन्तोह - स्था० । १४. अहु - स्था० । १५. मिच्छादिट्ठिगतासयो - स्था० । १६. रुचाय - सी० । १७. सासितो - सी०, स्था० । १८. कम्मपथे अहु - स्था० ।

२८३. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, ब्रह्मबन्धु अहोसहं ।
वाराणसियं फीताय^१, जातो विष्णुमहाकुले^२ ॥
२८४. "मच्चुब्धाधिजराभीतो, ओगाहेत्वा^३ महावनं^४ ।
निब्वानं पदमेसन्तो, जटिलेसु परिव्वज्जि ॥
२८५. "तदा द्वे भातरो मय्हं, पव्वजिसु मया सह ।
उरुवेळायं^५ मापेत्वा, अस्समं निवसि अहं ॥
२८६. "कस्सपो नाम गोत्तेन, उरुवेळनिवासिको^६ ।
ततो मे आसि पञ्जात्ति, उरुवेळकस्सपो^७ इति^८ ॥
२८७. "नदीसकासे भाता मे, नदीकस्सपसव्ह्यो^९ ।
आसी^{१०} सकासनामेन^{११}, गयायं गयाकस्सपो^{१२} ॥
२८८. "द्वे सतानि कनिट्ठस्स, तीणि मज्झस्स भातुनो ।
मम पञ्च सतानूना, सिस्सा सव्वे मभानूगा ॥
२८९. "तदा उपेच्च मं बुद्धो, कत्वान^{१३} विविधानि^{१४} मे ।
पाटिहीरानि लोकग्गो, विनेसि नरसारथि ॥
२९०. "सहस्सपरिवारेन, अहोसि एहि-भिक्षुको ।
तेहेव सह सव्वेहि, अरहत्तमपापुणि ॥
२९१. "ते^{१५} चेवञ्जे च^{१६} बह्वो, सिस्सा^{१७} मं परिवारयुं ।
सासितुं च समत्थोहं, ततो मं इसिसत्तमो ॥
२९२. "महापरिस्सभावस्मि, एतदग्गे ठपेसि मं ।
अहो बुद्धे कतं कारं, सफलं मे अजायथ ॥
२९३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
२९४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२९५. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. फीताय - स्या० । २. विष्णुकुले अहं - स्या० । ३-३. जटिलान् महावनं - सी०; जटित्वा च महावनं - रो० । ४. उरुवेलाय - सी०, स्या० । ५. उरुवेळनिवासिको - सी०; उरुवेलाय निवसि - स्या० । ६-६. उरुवेलासु कस्सपो - स्या० । ७. नदीकस्सप सव्ह्यो - सी० । ८-८. आसिप्पकासो नामेन - स्या० । ९-९. गयाय गयाकस्सपो - सी०, स्या० । १०-१०. कत्वा नानाविधानि - सी० । ११-११. ते च अञ्जे व - स्या० । १२. यस्सा - स्या० ।

इत्थं सुदं आयस्मा उख्वेलकस्सपो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. राघत्थेरअपदानं

२६६. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविद् मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥
२६७. "ओवाइको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुडो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२६८. "अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥
२६९. "एवं निराकुलं आसि, मुज्जातं तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
३००. "रतनानट्टपज्जासं, उगगतो सो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, वार्तिसवरलक्खणो ॥
३०१. "वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३०२. "तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो मन्नपारगू ।
उपेच्च तं नरवरं, अस्सोसि वम्मदेसनं ॥
३०३. "पज्जापेन्तं महावीरं, परिसामु विसारदं ।
पटिभातेय्यकं भिक्खुं, एतदग्गे विनायकं ॥
३०४. "तदाहं कारं कत्वान, ससङ्खे लोकनायके ।
निपच्च सिरसा पादे, तं ठानं अभिपत्थयि ॥
३०५. "ततो मं भगवा आह, सिङ्गीनिक्खसमप्पभो ।
सरेन रजनीयेन, किलेसमलहारिना ॥
३०६. 'सुखी भवस्सु दीघायु, सिज्झतु' पणिघी तव ।
ससङ्खे मे कतं कारं, अतीव विपुलं तया ॥
३०७. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

३०८. 'तस्स धम्ममेनु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
राधो ति नामधेय्येन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
३०९. 'स' ते हेतुगुणे तुट्ठो, सक्कपुत्तो नरासभो' ।
पटिभानेय्यकानगं, पञ्जापेस्सति नायको' ॥
३१०. "तं सुत्वा मुदितो हृत्वा, यावज्जीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्तो परिवरि, सतो' पञ्जासमाहितो ॥
३११. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिसमगच्छहं ॥
३१२. "सतानं तीणिकखत्तुं च, देवरज्जमकारयि ।
सतानं पञ्चकखत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
३१३. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सव्वत्थ सुखितो आसि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
३१४. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, गिरिव्वज्जपुत्तमे ।
जातो विप्पकुले निद्धे, विकलच्छादनासने ॥
३१५. "कटच्छुभिव्खं पादासि, सारिपुत्तस्स तादिनो ।
यदा जिण्णो च बुद्धो च, तदाराममुपागमि ॥
३१६. "पव्वजति^१ न मं कोचि^२, जिण्णदुव्वलथामकं ।
तेन दीनो विवण्णज्जो, सोको^३ चासि तदा अहं ॥
३१७. "दिस्वा महाकारुणिको, मममाह^४ महामुनि ।
'किमत्थं पुत्त सोकट्ठो, ब्रूहि^५ ते चित्तजं रुजं' ॥
३१८. 'पव्वज्जं न लभे बीर, स्वाक्खाते तव सासने ।
तेन सोकेन दीनोस्मि, सरणं होहि नायक' ॥
३१९. "तदा भिवखू समानेत्वा, अपुच्छिं^६ मुनिसत्तमो ।
'इमस्स अधिकारं ये, सरन्ति^७ व्याहरन्तु ते' ॥
३२०. "सारिपुत्तो तदावोच, 'कारमस्स सरामहं ।
कटच्छुभिव्खं दापेसि, पिण्डाय चरतो मम'^८ ॥

5

10

15

20

B. 139

25

१-१. इदं पादद्वयं स्या० पौत्थके नत्थि । २. यतो - स्या० । ३-३. पव्वज्जेन्ति न मं
केचि - सी०, स्या०, रो० । ४. सोकी - सी० । ५. ममाह सो - सी०; ममाह च - रो० ।
६. अपुच्छि - सी० । ७. सरन्ता - स्या०, रो० । ८. मम - स्या० ।

३२१. 'साधु साधु कतञ्चसि, सारिपुत्त इमं तुवं ।
पब्बाजेहि दिजं बुद्धं, हेस्सताजानियो' अयं ॥
३२२. "ततो अलत्थं पब्बज्जे, कम्मवाचोपसम्पदं ।
न चिरेनेव कालेन, पापुणि आसवक्खयं ॥
३२३. "सक्कच्चं मुत्तिरो वाक्यं, सुणामि^३ मुदितो यतो' ।
पटिभानेय्यकानग्गं, ततो मं ठपयी जिनो ॥
३२४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३२५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- १० इत्थं सुदं आयस्मा राधो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. मोघराजत्येरअपदानं

३२७. "पटुमुत्तरो नाम^१ जिनो, सब्बलोकविदू^२ मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥
३२८. "ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
१५ देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३२९. "अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पच्चसीले पतिट्ठपि ॥
३३०. "एवं निराकुलं आसि, सुज्जातं तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
- B. 140 20 ३३१. "रतनानटुपज्जासं, उग्गतो सो महामुनि ।
कच्चनग्घियसङ्कासो, वात्तिसवरलक्खणो ॥
३३२. "वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३३३. "तदाहं हंसवत्तिमं, कुले अज्जातरे अहुं ।
२५ परकम्मायने युत्तो, नत्थि मे किञ्चि सं धनं ॥

१. हेस्सति पूजनियो - स्वा० । २. सुणामि - सी० । ३. संतो - रो० ।
४-५. लोकविदू, सब्बलोकहितो - स्वा० ।

३३४. "पटिक्कमनसालायं, वसन्तो, कतभूमियं ।
अग्नि उज्जालयि तत्थ, दब्धं^१ कण्हासि सा मही^२ ॥
३३५. "तदा परिसति नाथो, चतुसच्चपकासको ।
सावकं सम्पक्त्तेसि, लूखचीवरधारकं ॥
३३६. "तस्स तम्हि गुणे तुट्ठो, पणिपच्च^३ तथागतं ।
लूखचीवरधारगं, पत्थयि ठानमुत्तमं ॥ ३
३३७. "तदा अबोच भगवा, सावके पदुमुत्तरो ।
पस्सथेतं पुरिसकं, कुचेलं तनुदेहकं ॥
३३८. 'पीतिप्पसन्नवदनं, सद्धाधनसमन्वितं ।
उदग्गतनुजं हट्ठं, अचलं सालपिण्डितं ॥ १०
३३९. 'एसो पत्थेति तं ठानं, सच्चसेनस्स भिक्खुनो ।
लूखचीवरधारिस्स, तस्स वण्णसितासयो^४ ॥
३४०. "तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, निपच्च सिरसा जिनं ।
यावजीवं सुभं कम्मं, करित्वा जिनसासने ॥
३४१. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसूपगो^५ अहं^६ ॥ १५
३४२. "पटिक्कमनसालायं, भूमिदाहककम्मुना^७ ।
समसहस्सं निरये, अड्ढिह वेदनाट्टितो ॥
३४३. "तेन कम्मावसेसेन, पच्च जातिसतानिहं ।
मनुस्सो कुलजो हुत्वा, जातिया लक्खणद्धितो ॥ २०
३४४. "पच्च जातिसतानेव, कुट्टरोगसमप्पितो ।
महादुक्खं अनुभवि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥ B. 141
३४५. "इमस्मि भट्ठके कप्पे, उपरिट्ठं यसस्सिनं ।
पिण्डपातेन तप्पेसि, पसन्नमानसो अहं ॥
३४६. "तेन कम्मविसेसेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥ २५

१-१. दब्धं कण्हासिया ० - गौ०, रो०; डब्धकण्हा सिनामही - स्या० । २. पतिपच्च - स्या० । ३. वण्णगतासयो - सौ०, स्या०, रो० । ४-४. तावतिसं अगच्छहं - स्या० । ५. भूमिदाहनकम्मुना - स्या० ।

३४७. "पञ्चिमे भवे सम्पत्ते, अजायि खत्तिये कुले ।
पितुनो अचवेनाहं, महारज्जममपितो ॥
३४८. "कुटुरोगाभिभूतोहं", न रतिं न सुखं लभे ।
मोघं रज्जं सुखं यस्मा, मोघराजा ततो अहं ॥
३४९. "कायस्स दोसं दिस्वान, पव्वजि अनगारियं ।
बावरिस्स दिजग्गस्स, सिस्सत्तं अज्झुपागमि ॥
३५०. "महता परिवारेन, उपेच्च नरनायकं ।
अपुञ्चि निपुणं पव्व्हं, तं वीरं वादिसूदनं ॥
३५१. 'अयं लोको परो लोको, ब्रह्मलोको सदेवको ।
दिट्ठि^१ नो^२ नाभिजानामि, गोतमस्स यसस्सिनो ॥
३५२. 'एवाभिवक्कन्तदस्सावि, अत्थि पव्वहेन आगमं ।
कथं लोकं अवेक्खन्तं, मच्चुराजा न पस्सति' ॥
३५३. 'सुज्जतो लोकं अवेक्खस्सु, मोघराज सदा सतो ।
अत्तानुदिट्ठि ऊहच्च, एवं मच्चुतरो^३ सिया ॥
३५४. 'एवं लोकं अवेक्खन्तं, मच्चुराजा न पस्सति' ।
"इति मं अभणि बुद्धो, सब्बरोगतिकिञ्चको ॥
३५५. "सह गाथावसानेन, केसमस्सुविवज्जितो ।
कासाववत्थवसनो, आसि भिक्खु तथारहा^४ ॥
३५६. "सङ्घिकेसु विहारेसु, न वसि रोगपीळितो ।
मा विहारो पटुस्सी ति, वातरोगेहि^५ पीळितो" ॥
३५७. "सङ्कारकूटा^६ आहित्वा", सुसाना रथिकाहि च ।
ततो सङ्घाटि^७ करित्वा^८, धारयिं लूखचीवरं ॥
३५८. "महाभिसक्को तस्मि मे, गुणे तुट्ठो विनायको ।
लूखचीवरधारीनं, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
३५९. "पुज्जपापपरिवखीणो, सब्बरोगविवज्जितो ।
सिखी व अनुपादानो, निब्बायिस्समनासवो ॥

१. कुटुरोगाभिभूतोहं - सी०, स्या० । २-२. विट्ठानो - सी०; विट्ठं नो - रो०; विट्ठि ते - स्या० । ३. मच्चुतरो - स्या० । ४. तथारहं - स्या० । ५-५. वाचायाभिमुपीळितो - स्या०, रो० । ६-६. ० आहत्वा - सी०; सङ्कारकूटा आहत्वा - स्या० । ७-७. सङ्घाटिकं कत्वा - सी०; ० करित्वान - स्या० ।

३६०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

३६१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३६२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मोघराजा थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

5

कच्चायनवग्गो^१ चतुपञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं

कच्चानो वक्कली थेरो, महाकप्पितसव्हयो ।

दध्वो कुमारनामो च, वाहियौ कोट्टिको वसी ॥

उरुवेळकस्सपो राधो, मोघराजा च पण्डितो ।

तीणि गाथासतानेत्य, वासट्ठि^२ चेव पिण्डिता ॥

— १० —

५५. भदियवग्गो

१. लकुण्डभदियत्थेरअपदानं

B. 143

१. "पटुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मेषु^१ चक्खुमा^२ ।
इतो सतसहस्सिहि, कप्पे^३ उप्पज्जि नायको ॥
२. "तदाहं हंसवतियं, सेट्ठिपुत्तो महद्धनो^४ ।
जङ्घाविहारं^५ विचरं, सङ्घारामं अगच्छहं ॥
३. "तदा सो लोकपज्जेतो, धम्मं देसेसि नायको ।
मञ्जुस्सरानं^६ पवरं, सावकं अभिकित्तिथि ॥
४. "तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, कारं कत्वा महेसिनो ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, तं ठानमभिपत्थयि ॥
५. "तदा बुद्धो वियाकासि, सङ्घमज्जे विनायको ।
अनागतमिह अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥
६. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
७. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
भदियो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको^७ ॥
८. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
९. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, फुस्सो उप्पज्जि नायको ।
दुरासदो दुप्पसहो^८, सव्वलोक्कुत्तमो जिनो ॥
१०. "चरणेन च सम्पन्नो, ब्रह्मा^९ उज्जु पतापवा ।
हितेसी सव्वसत्तानं^{१०}, बहुं मोचेसि बन्धना ॥
११. "नन्दारामवने^{११} तस्स, अहोसि फुस्सकोकिलो^{१२} ।
गन्धकुटिसमासन्ने, अम्बस्वखे वसामहं ॥

१-१. सव्वधम्मान पारगु - स्या० । २. लोके - स्या० । ३. गङ्गाधनो - सी० ।
४. जङ्घाविहारं - स्या० । ५. मञ्जुस्सरानं - स्या० । ६. दुप्पसहो - स्या० । ७. बन्धा -
स्या० । ८. सव्वपाणीनं - सी० । ९. नन्दारामवरे - स्या० । १०. पुस्तकोकिलो - सी०,
स्या० ।

१२. "तदा पिण्डाय गच्छन्तं, दक्खिण्यं जिनुत्तमं ।
दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, मञ्जुनाभिनिकूजहं" ॥
१३. "राजुय्यानं तदा गन्त्वा, सुपक्कं कनकत्तचं ।
अम्बपिण्डं गहेत्वान, सम्बुद्धस्सोपनामयि ॥ B. 144
१४. "तदा मे चित्तमञ्जाय, महाकारुणिको जिनो ।
उपट्ठाकस्स हत्थतो, पत्तं पग्गण्हि नायको ॥ 5
१५. "अदासि हट्ठचित्तोहं^१, अम्बपिण्डं महामुने ।
पत्ते पक्खिप्प पक्खेहि, पञ्जलि^२ कत्वा न मञ्जुना ॥
१६. "सरेन रजनीयेन, सवनीयेन वग्गुता^३ ।
वस्सन्तो बुद्धपूजत्थं, नीळं^४ गन्त्वा निपज्जहं ॥ 10
१७. "तदा मुदितचित्तं मं, बुद्धपेमगतासयं ।
सकुणग्धि उपागन्त्वा, धातयी दुट्ठमानसो ॥
१८. "ततो चुतोहं तुसिते, अनुभोत्वा महासुखं ।
मनुस्सयोनिमार्गच्छि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
१९. "इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥ 15
२०. "सासनं जोतयित्वा सो, अभिमुय्य कुतित्थिये ।
विनयित्वान वेनेय्ये, निव्वुतो सो ससावको ॥
२१. "निव्वुते तम्हि लोकगो, पसन्ना जनता बह ।
पूजनत्थाय बुद्धस्स, धूपं कुब्बन्ति सत्थुनो ॥ 20
२२. 'सत्तयोजनिकं थूपं, सत्तरतनभूसितं ।
करिस्साम^५ महेसिस्स^६, इच्चेवं मन्तयन्ति ते ॥
२३. "किकिनो कासिराजस्स, तदा सेनाय नायको ।
हुत्वाहं अप्पमाणस्स, पमाणं चेतिये वदि ॥
२४. "तदा ते मम वाक्येन, चेतियं योजनुग्तं ।
अकंसु नरवीरस्स, नानारतनभूसितं ॥ 25

१. मञ्जुनादेत कूजहं - मी०, रो० । २. तुट्टचित्तोहं - सी० । ३. पक्खेह्वञ्जलि - मी० । ४. मञ्जुना - स्पा० । ५. निहं - स्पा०, रो० । ६. कारेस्साम - स्पा० ।

B. 145

२५. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
२६. "पच्छिमे च भवे दानि, जातो सेट्टिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरवरे, इद्धे फीते महद्धने ॥
२७. "पुरण्वेसे सुगतं, दिस्वा विम्वितमानसो ।
पव्वजित्वान न चिरं, अरहत्तमपापुणि ॥
२८. "चेतियस्स पमाणं यं, अकरि तेन कम्मुना ।
लकुण्डकसरीरोहं, जातो परिभवारहो^१ ॥
२९. "सरेन मधुरेनाहं, पूजित्वा^२ इसिसत्तमं ।
मञ्जुस्सरानं भिक्खूनं, अगगतमनुपापुणि ॥
३०. "फलदानेन बुद्धस्स, गुणानुस्सरणेन च ।
सामञ्जाफलसम्पन्नो, विहरामि अनासवो ॥
३१. "किलेसा जापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३२. "स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा लकुण्डभदियो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. कल्लारेवतत्थेरअपदानं

३४. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिह, कण्णे उप्पज्जि नायको ॥
३५. "सीहहनु ब्रह्मागिरो, हंसदुन्दुभिनिस्सनो^३ ।
नागविवकन्तगमतो, चन्दसूरादिकप्पभो ॥

१. लकुण्डक ० - सी०, स्या० । २. परिभवारहो - स्या० । ३. पूजित्वा - सी०, स्या० । ४. हंसदुन्दुभिनिस्सरो - सी०; ० सावनो - स्या०; ० निस्सवनो - रो० ।

३६. “महामती महावीरो, महाज्ञायी महाबलो” ।
महाकारुणिको नाथो, महातमपनूदनो” ॥
३७. “स कदाचि तिलोकगो, वेनेय्य’ वितयं बहु” ।
धम्मं देसेसि सम्बुद्धो, सत्तासयविदू’ मुनि ॥
३८. “ज्ञायि ज्ञानरतं वीरं, उपसन्तं अनाविलं ।
वण्णयन्तो परिसति, तोसेसि” जनतं जिनो ॥
३९. “तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो वेदपारगू ।
धम्मं सुत्वान मुदितो, तं ठानमभिपत्थयि ॥
४०. “तदा जिनो वियाकासि, सङ्खमज्जे विनायको ।
‘मुदितो होहि त्वं ब्रह्मो, लच्छसे तं मनोरथं ॥
४१. ‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्त्वा लोके भविस्सति ॥
४२. ‘तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
रेवतो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको’ ॥
४३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४४. “पच्छिमे च भवे दानि, जातोहं कोलिये पुरे ।
खत्तिये कुलसम्पन्ने, इद्धे फीते महद्धने ॥
४५. “यदा कपिलवत्थुस्मि, बुद्धो धम्ममदेसयि ।
तदा पसन्नो सुगते, पव्वजि अनगारियं ॥
४६. “कङ्कहा मे बहुला आसि, कप्पाकप्पे तहि तहि ।
सब्बं तं वितयी बुद्धो, देसेत्वा धम्ममुत्तमं ॥
४७. “ततोहं तिण्णसंसारो, सदा ज्ञानसुखे रतो ।
विहरामि तदा बुद्धो, मं दिस्वा एतदब्रवि ॥
४८. ‘या काचि कङ्कहा इथ वा हुरं वा,
सकवेदिया वा परवेदिया वा ।
ये’ ज्ञायिनो ता पजहन्ति सत्त्वा,
आतापिनो ब्रह्मचरियं चरन्ता’ ॥

१. महामति — स्या०; महाहितो — रो० । २. महातमविधंसनो — स्या०; महा-
तमविसूदनो — रो० । ३-३. वेनेय्ये वितियं बहु — सो० । ४. सतचित्तविदू — स्या० ।
५. तोसेति — स्या०, रो० । ६. स्या० पोत्थके नत्थि ।

४६. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
 सुमुत्तो^१ सरवेगो व, किलेसे जापयि मम ॥
५०. "ततो ज्ञानरतं^२ दिस्वा^३, बूढो लोकन्तगू मुनि ।
 जायीनं भिक्खूनं अग्गो, पञ्जापेति^४ महामति ॥
५१. "किलेसा जापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
५२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बूद्धस्स सासनं ॥
५३. "पट्टिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बूद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कङ्खारेवतो धेरो इमा गाथायो
 अभसित्था ति ।

३. सीवलित्थेरअपदानं

५४. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मेषु चक्खुमा ।
 इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
५५. "सीलं तस्स असङ्खेय्यं, समाधि वजिरूपमो ।
 असङ्खेय्यं जाणवरं, विमुत्ति च अनोपमा ॥
५६. "मनुजामरनागानं^५, ब्रह्मानं च समागमे ।
 समणब्राह्मणाकिण्णे, धम्मं देसेसि नायको ॥
५७. "ससावकं महालाभि, पुञ्जवन्तं जुतिन्धरं ।
 ठपेसि एतदग्गमिह, परिसासु विसारदो ॥
५८. "तदाहं खत्तियो आसि, नगरे हंससव्हये ।
 सुत्वा जिनस्स तं वाक्यं, सावकस्स गुणं बहुं ॥"
५९. "निमन्तयित्वा सत्ताहं, भोजयित्वा ससावकं ।
 महादानं ददित्वान, तं ठानमभिपत्त्ययि ॥
६०. "तदा मं विनतं पादे, दिस्वान पुरिसासभो ।
 सरेन^६ महता वीरो^७, इदं^८ वचनमब्रवि ॥

१. सुमुत्तो - स्या० । २-२. यं ज्ञाननिरतं दिस्वा - स्या० । ३. पञ्जापेति -
 सी०, स्या० । ४. मनुजामरनागानं - स्या० । ५-५. सुसरेन महावीरो - सी०, रो० ; ०
 वीरो - स्या० । ६. इमे - स्या० ।

६१. "ततो जिनस्म वचनं, सोतुकामा महाजना ।
देवदानवगन्धर्वा^१, ब्रह्मानो च महिद्विका ॥
६२. "समणब्राह्मणा चैव, नमस्सिमु कतञ्जली ।
'नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ॥
६३. 'खत्तियेन महादानं, दिन्नं सत्ताहिकं^२ पि वो^३ ।
सोतुकामा फलं तस्स, व्याकरोहि महामुने^४ ॥
६४. "ततो अबोच भगवा, 'सुणाथ मम भासितं ।
अप्पमेय्यम्हि बुद्धम्हि, ससङ्खम्हि^५ पतिट्ठिता^६ ॥
६५. 'दक्खिणा^७ ताय^८ को वत्ता, अप्पमेय्यफला हि सा ।
अपि चे स महाभोगो, ठानं पत्थेति उत्तमं ॥
६६. 'लाभी विपुललाभानं, यथा भिक्खु सुदस्सनो ।
तथाहं पि भवेय्यं ति, लच्छसे^९ तं अनागते ॥
६७. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
६८. 'तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सीवलि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको^{१०} ॥
६९. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिसूपगो^{११} अहं ॥
७०. "एकनवुत्तितो कप्पे, विपस्सी लोकनायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो^{१२}, सब्बधम्मविपस्सको ॥
७१. "तदाहं बन्धुमतियं, कुलस्सञ्जतरस्स च ।
दयितो पस्सितो^{१३} चैव, आसि कम्मन्तवावटो^{१४} ॥
७२. "तदा अञ्जतरो पूगो^{१५}, विपस्सिस्स भहेसिनो ।
परिवेसं^{१६} अकारयि^{१७}, महन्तमतिविस्सुतं ॥

B. 149

१. देवता अप गन्धर्वा - स्या० । २-२. सत्ताहिकं पि वो - सी०; सत्ताहिकाधिकं - स्या०; सत्ताहिकं विभो - रो० । ३. महामुनि - स्या० । ४-४. सङ्खम्हि सुप्पतिट्ठिता - सी०, रो० । ५-५. दक्खिणादाय - स्या०, रो० । ६. लच्छसे - सी० । ७-७. तावत्तिसं अगञ्जहं - स्या० । ८. चारुदस्सनो - सी०, स्या० । ९. पस्सितो - सी०; बुद्धितो - स्या० । १०. कम्मन्तव्यावटो - सी०, स्या०, रो० । ११. पूगो - स्या० । १२-१२. परिवेसं अकारेसि - स्या०, रो० ।

७३. “निद्रिते च महादाने^१, ददुं खज्जकसञ्चितं^२ ।
नवं दधि मधुं चैव, विचिनं नेव अद्दसुं ॥
७४. “तदाहं तं गहेत्वान, नवं दधि मधुं पि च ।
कम्मस्सामिघरं गच्छि, तमेसन्ता ममद्दसुं ॥
७५. “सहस्समपि दत्त्वान, नालभिमु^३ च तं द्वयं^४ ।
ततोहं एवं चिन्तेसि, नेतं हेस्सति ओरकं ॥
७६. “यथा इमे जना सव्वे, सक्करोन्ति तथागतं ।
अहं पि कारं कस्सामि^५, ससङ्खे लोकनायके ॥
७७. “तदाहमेवं चिन्तेत्वा^६, दधि मधुं च एकतो ।
महित्वा लोकनाथस्स, ससङ्खस्स अदासहं ॥
७८. “तेन कम्मेन सुक्कतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
७९. “पुनाहं बाराणसियं, राजा हुत्वा महायसो ।
सत्तुकस्स तदा दुट्ठो, द्वाररोधमकारयि ॥
८०. “तदा तपस्सिनो रुद्धा, एकाहं रक्खिता अहुं ।
ततो तस्स विपाकेन, पापति^७ निरयं भुसं ॥
८१. “पच्छिमे च भवे दानि, जातोहं कोलिये पुरे ।
सुप्पवासा च^८ मे माता, महालि लिच्छवी पिता ॥
८२. “खत्तिये पुज्जकम्मेन, द्वाररोधस्स वाहसा ।
सत्तवस्सानि निवसि, मातुकुच्छिम्हि दुक्खितो ॥
८३. “सत्ताहं द्वारमूब्धोहं, महादुक्खसमपितो ।
माता मे छन्ददानेन, एवं आसि सुदुक्खिता ॥
८४. “सुवत्थितोहं निक्खन्तो, वुद्धेन अनुकम्पितो ।
निक्खन्तदिवसे येव, पव्वजि अनगारियं ॥
८५. “उपज्जा^९ सारिपुत्तो मे, मोग्गल्लानो महिट्ठिको ।
केसे ओरोपयन्तो मे, अनुसासि महामनि ॥

१. महादानं - स्या० । २. खज्जकसञ्चुरि - स्या० । ३ - ३. नालमित्य कृत-
द्वयं - स्या० । ४. करिस्सामि - स्या० । ५. नेत्त्वान - स्या० । ६. पापिटु - स्या० ।
७. व - स्या० । ८. उपज्जा - सी०; उपज्जावो - स्या० ।

८६. “केसेमु छिज्जमानेसु, अरहत्तमपापुणि ।
देवा नागा मनुस्सा च, पच्चये उपनेन्ति मे ॥
८७. “पदुमुत्तरनाथं^१ च, विपस्सि च विनायकं ।
यं पूजयिं पमुदितो, पच्चयेहि विसेसतो ॥
८८. “ततो तेसं विसेसेन^२, कम्मानं विपुलुत्तमं ।
लामं लभामि सब्बत्थ, वने गामे जले थले ॥
८९. “रेवतं दस्सनत्थाय, यदा याति विनायको ।
तिसंभिक्षुसहस्सेहि, सह लोकगनायको ॥
९०. “तदा देवो पणीतेहि, ममत्थाय महामति ।
पच्चयेहि महावीरो, ससङ्घो लोकनायको ॥
९१. “उपट्ठितो मया बुद्धो, गत्वा रेवतमद्दस ।
ततो जेतवनं गत्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
९२. ‘लामीनं सीवली अग्गो, मम सिस्सेसु भिक्षवो’ ।
सब्बलोकहितो सत्था, कित्तयी परिसासु मं ॥
९३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
९४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा सीवलित्थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. वज्रीसत्त्वेरअपदानं

९६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बवम्मेसु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उण्णज्जि नायको ॥
९७. “यथा पि सागरे ऊमि^३, गगने विय तारका ।
एवं पावचनं तस्स, अरहन्तेहि चित्तितं ॥
९८. “सदेवामुरनागेहि, मनुजेहि पुरक्खतो ।
समणत्ताह्मणाकिण्णे, जनमज्जे जिनुत्तमो ॥

20

B. 151

25

१. पदुमुत्तरनामं - स्या० । २. विपाकेन - सी० । ३. ऊमि - स्या० ।

६६. "पभाहि अनुरञ्जन्तो, लोके' लोकन्तू जिनो ।
वचनेन विबोधेन्तो, वेनेय्यपदुमानि सो ॥
१००. "विसारज्जेहि सम्पन्नो, चतूहि पुरिसुत्तमो ।
पहीनभयसारज्जो, खेमप्पत्तो विसारदो ॥
१०१. "आसभं पवरं ठानं, बुद्धभूमि च केवलं ।
पटिजानाति लोकभो, नत्थि सञ्चोदको क्वचि ॥
१०२. "सीहनादमसम्भीतं, नदती तस्स तादिनो ।
देवो नरो वा ब्रह्मा वा, पटिवत्ता न विज्जति ॥
१०३. "देसेन्तो पवरं धम्मं, सन्तारेन्तो सदेवकं ।
धम्मचक्रं पवत्तेति, परिसासु विसारदो ॥
१०४. "पटिभानवतं अग्गं, सावकं साधुसम्मत्तं ।
गुणं बहुं पक्खित्त्वा, एतदग्गे ठपेसि तं ॥
१०५. "तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो साधुसम्मतो ।
सव्ववेदविदू जातो, वागीसो' वादिसूदनो ॥
१०६. "उपेच्च तं महावीरं, सुत्वाहं' धम्मदेसनं ।
पीतिवरं पटिलभि, सावकस्स गुणे रतो ॥
१०७. "निमन्तेत्वा' वं' सुगतं, ससङ्खं लोकनन्दनं ।
सत्ताहं भोजयित्वाहं, दुस्सेहच्छादयि तदा ॥
१०८. "निपच्च सिरसा पादे, कतोकासो कतञ्जली ।
एकमन्तं ठितो हट्ठो, सन्धवि जिनमुत्तमं ॥
१०९. 'नमो ते वादिमदन', नमो ते इसिसत्तम' ।
नमो ते सव्वलोकग्ग, नमो ते अभयङ्कुर ॥
११०. 'नमो ते मारमथन, नमो ते दिट्ठिसूदन ।
नमो ते सन्तिसुखद, नमो ते सरणङ्कुर ॥
१११. 'अनाथानं भवं नाथो, भीतानं अभयप्पदो ।
विस्सामभूमि' सन्तानं, सरणं सरणेसिन' ॥

B. 152

१. लोक - सी० । २. वंगीसो - स्वा० । ३. सुत्वा तं - सी०, स्वा० । ४-४. निमन्तयित्वा - सी०, स्वा० । ५. वादिमदुल - सी०, रो०; वादिसूदन - स्वा० । ६. पुरिसुत्तम - सी०, रो० । ७. विस्सामं भूमि - स्वा०; विस्सामभूमि - रो० ।

११२. “एवमादीहि सम्बुद्धं, सन्धवित्वा महागुणं ।
अवोचं वादिसूदस्स^१, गतिं पप्पोमि भिक्खुनो ॥
११३. “तदा अवोच भगवा, अनन्तपटिभानवा ।
‘थो सो बुद्धं अभोजेसि, सत्ताहं सहसावकं ॥
११४. ‘गुणं च मे पक्रित्तेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि । ५
एसो पत्थयते ठानं, वादिसूदस्स भिक्खुनो ॥
११५. ‘अनागतमिह अढाने, लच्छसे^२ तं मनोरथं ।
देवमानुससम्पत्ति^३, अनुभोत्वा अनप्पकं ॥
११६. ‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्ककाककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥ १०
११७. ‘तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
वज्जीसो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको^४ ॥
११८. “तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
पच्चयेहि उपट्ठासि, मेत्तचित्तो तथागतं ॥
११९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिवीहि च । १५
जहित्वा मानुसं देहं, तुसितं^५ अगमासहं^६ ॥
१२०. “पच्छिमे च भवे दानि, जातो विप्पकुले^७ अहं ।
पच्चाजातो यदा आसि, जातिया सत्तवस्सिको ॥
१२१. “सन्धवेदविदू जातो, वादसत्थविसारदो ।
वादिससरो^८ चित्तकथी, परवादप्पमद्दो ॥ २०
१२२. “वज्जे जातो ति वज्जीसो, वच्चे इस्सरो ति वा ।
वज्जीसो इति मे नाम, अभवी^९ लोकसम्मत्तं ॥
१२३. “यदाहं विज्झुत्तं पत्तो, ठितो पठमयोब्बने । B. 153
तदा राजगहे रम्मे, सारिपुत्तमहद्दसं^{१०} ॥

पच्चवीसतिमं भाणवारं ।

१. वादिसूदस्स - सी०, स्वा०, रो० । २. लच्छसे - सी० । ३. देवमानुस० - स्वा० । ४ - ४. तावत्तं अगमासहं - स्वा० । ५. परिब्बाजकुले - सी०, स्वा०, रो० । ६. वग्गुस्सरो - स्वा०, रो० । ७. अगमि - स्वा० । ८. सारिपुत्तमहद्दसं - सी०, रो०; सारिपुत्तं च अद्दसं - स्वा० ।

१२४. "पिण्डाय विचरन्तं तं, पत्तपाणिं सुसंवृतं ।
अलोलकिष्ठं मितभाणि, युगमत्तं निदक्खितं" ॥
१२५. "तं दिस्वा विम्हितो हुत्वा, अबोच्चं ममनुच्छ्वं^१ ।
कणिकारं व निचितं^२, चित्तं गाथापदं अहं ॥
१२६. "आचिक्खि सो मे सत्थारं, सम्बुद्धं लोकनायकं ।
तदा सो पण्डितो बीरो, उत्तरि^३ समवोच मे ॥
१२७. "विगागसंहितं वाक्यं, कत्वा दुदसमुत्तमं ।
विचित्तपटिभानेहि, तोसितो तेन तादिना ॥
१२८. "निपच्च सिरसा पादे, पब्बाजेही ति मं^४ ववि^५ ।
ततो मं स महापञ्चो^६, बुद्धसेट्टमुपानयि ॥
१२९. "निपच्च सिरसा पादे, निसीदि सत्थु सत्तिके ।
ममाहवदतं सेट्टो, कच्चि^७ वज्झीस जानासि^८ ॥
१३०. "किञ्चि^९ सिप्पं ति तस्साहं, जानामी ति च अवावि^{१०} ।
मतसीसं वनच्छुद्धं, अपि^{११} बारसवस्सिकं^{१२} ।
तव^{१३} विज्जाविसेसेन, सचे सक्कोसि वाचय^{१४} ॥
१३१. "आमोति^{१५} मे^{१६} पटिज्जाते, तीणि सीसानि दस्सयि ।
निरयनरदेवेसु^{१७}, उपपन्ने अवाचयि ॥
१३२. "तदा खीणासवस्सेव^{१८}, सीसं दस्सेसि नायको ।
ततोहं विहतारब्भो^{१९}, पब्बज्जं समयाचिसं ॥
१३३. "पब्बजित्वान सुगतं, सन्थवामि तहि^{२०} तहि ।
ततो मं कच्चवित्तोसि^{२१}, उज्जायन्तिह भिक्खवो ॥
१३४. "ततो वीमंसनत्थं मे, आह बुद्धो विनायको ।
तत्तिकका^{२२} पनिमा^{२३} गाथा, ठानसो पटिभन्ति तं^{२४} ॥

१. निरिक्खितं - सी०, रो०; उदक्खितं - स्वा० । २. ममनुच्छ्वं - सी०, स्वा० ।
३. कणिकं ठानरचितं - सी०; कणिकारपरिचितं - रो० । ४. उत्तरं - सी०, रो० ।
५-५. मं ववि - सी०; अबवि - स्वा० । ६. महापञ्चो - स्वा० । ७-७. सच्चं वज्झीस
कच्चि ते - स्वा० । ८-८. स्वा० पोत्थके तत्थि । ९. व विदितं - स्वा० । १०-१०.
सुगतिं दुगतिं मतं - स्वा० । ११. तुद्धं - स्वा० । १२. आसय - सी०, रो० ।
१३-१३. आमोति तिमे - सी० । १४. अबो निरयदेवेसु - स्वा०, रो० । १५. पब्बेक-
वद्धसा - सी०, रो० । १६. विहतारब्भो - सी०, स्वा० । १७. वहि - स्वा० । १८. कच्च-
वित्तोति - सी०; कच्चवित्तोति - स्वा०, रो० । १९-१९. तत्तिकका पनिमा - सी०;
तत्तिकानं इमा - स्वा० । २०. वा - सी०, स्वा० ।

१३५. "न कब्बवित्तोहं" वीर, ठानसो पटिभन्ति मं^१ ।
तेन हि दानि वज्झीस, ठानसो सन्थवाहि मं ॥
१३६. "तदाहं सन्थावि वीरं, गाथाहि इसिसत्तमं ।
ठानसो^२ मे^३ तदा तुट्ठो, जिनो अग्गे ठपेसि मं ॥
१३७. "पटिभानेन चित्तेन, अञ्जेसमतिमञ्जहं ।
पेसले^४ तेन संविग्गो, अरहत्तमपापुणि ॥
१३८. 'पटिभानवत्तं अग्गो, अञ्जो कोचि न विज्जति ।
यथायं भिक्खु वज्झीसो, एवं वारेथ भिक्खवो' ॥
१३९. "सतसहस्से कत्तं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे^५ ज्ञापयि^६ मम ॥
१४०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१४१. "स्वागतं वत्त मे आसि ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं ॥
१४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा वज्झीसो थेरो इमा गाथायो
अभासिस्था ति ।

5

10

15

५. नन्दकल्थेरअपदानं

१४३. "पटुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मेषु चक्खमा ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१४४. "हिताय सव्वसत्तानं, सुखाय वदत्तं वरो ।
अत्थाय पुरिसाजञ्जो, पटिपत्तो सदेवके ॥
१४५. "यसग्गपत्तो सिरिमा, किन्तिवण्णभतो^७ जिनो ।
पूजितो सव्वलोकस्स, दिसा सव्वामु विस्सुतो ॥
१४६. "उत्तिण्णविचिकिच्छो सो, वीतिवत्तकथङ्कुथो ।
परिपुण्णमनसङ्कुप्पो, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
१४७. "अनृप्पन्नस्स मग्गस्स, उप्पादेता^८ नरुत्तमो ।
अनक्खातं च अवखासि, असञ्जातं च सञ्जनी ॥

20

B. 155

25

१. कब्बचित्तोहं - स्या० । २. मे - स्या० । ३-३. सो ठानसो - स्या० ।

४. पेसलो - स्या० । ५-५. किलेसे ज्ञापयी - लो०; किलेसा ज्ञापिता - स्या० । ६. किन्ति-

वण्णभतो - स्या० । ७. उपादेता - स्या० ।

१४८. "मग्गञ्चू मग्गविद्दु^१ च, मग्गवखायी नरासभो ।
मग्गस्स कुसलो सत्था, सारथीनं वस्तमो^२ ॥
१४९. "तदा महाकारुणिको, धम्मं देसेसि नायको ।
निमुग्गे कामपङ्कम्हि^३, समुद्धरति पाणिने^४ ॥
१५०. "भिक्षुनीनं ओवदने, सावकं सेट्टसम्मत्तं^५ ।
वण्णयं एतदग्गम्हि, पञ्जापेसि^६ महामुनि ॥
१५१. "तं सुत्वाहं पमुदितो, निमग्नेत्वा तथागतं ।
भोजयित्वा ससङ्गं तं, पत्थयिं ठानमुत्तमं ॥
१५२. "तदा पमुदितो नाथो, मं अबोच महाइसि ।
'सुखी भवस्सु दीघावु', लच्छसे तं मनोरथं ॥
१५३. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१५४. 'तस्स धम्मेसु दायावो, ओरसो धम्मतिम्मितो ।
नन्दको नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको' ॥
१५५. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिमूपगो^७ अहं ॥
१५६. "पच्छिमे च भवे दानि, जातो सेट्टिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरे वरे, इद्धे फीते महद्धने ॥
१५७. "पुरप्पवेसे सुगतं, दिस्वा विम्हितमानसो ।
जेतारामपटिग्गाहे, पब्बजि अनगारियं ॥
१५८. "नचिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणि ।
ततोहं तिण्णसंसारो, सासितो सव्वदस्सिना ॥
१५९. "भिक्षुनीनं धम्मकथं, पटिपुच्छाकरि^८ अहं ।
सासिता ता मया सव्वा, अभविस्सु अनासवा ॥
१६०. "सतानि पञ्चनूनानि, तदा तृट्ठो महाहितो ।
भिक्षुनीनं ओवदतं, अग्गट्टाने ठपेसि मं ॥

१. सो मग्गविद्दु - सी०, रो० । २. वस्तमो - स्या० । ३. मोहपङ्कम्हि - सी०, स्या०; मोहमग्गम्हि - रो० । ४. पाणिनी - स्या० । ५. जेट्टसम्मत्तं - स्या० । ६. पञ्जापेसि - सी०, स्या० । ७. दीघावु - सी०, स्या० । ८ - ८. तावत्तिमं भगवच्छब्दं - स्या० । ९. परिपुच्छाकरि - स्या० ।

१६१. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं वस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे ज्ञापयि मम ॥
१६२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१६३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 5
- इत्थं सुदं आयस्मा नन्दको श्वेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. काळुदायित्वेरापदानं

१६५. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१६६. "नायकानं वरो सत्था, गुणागुणविदू जिनो । 10
कतञ्चू कतवेदी च, तित्थे योजेति पाणिने' ॥
१६७. "सब्बञ्जुतेन ज्ञाणेन, तुलयित्वा दयासयो ।
देसेति पवरं धम्मं, अनन्तगुणसञ्चयो ॥
१६८. "स कदाचि महावीरो, अनन्तजिनसंसरि^३ ।
देसेति मधुरं धम्मं, चतुसच्चूपसञ्चितं ॥ 15
१६९. "सुत्वान तं धम्मवरं, आदिमज्जन्तसोभणं ।
पाणसतसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥
१७०. "निन्नादिता तदा भूमि, गज्जिमु च पयोधरा ।
साधुकारं पवत्तिमु, देवब्रह्मनरासुरा ॥
१७१. 'अहो कारुणिको सत्था, अहो सद्धम्मदेसना । 20 B. 157
अहो भवसमुद्दिह, तिमुग्गे उद्वरी जिनो' ॥
१७२. "एवं पवेदजातेसु^१, सनरामरब्रह्मणु ।
कुलप्पसादकानग्गं, सावकं वण्णयी जिनो ॥
१७३. "तदाहं हंसवतियं, जातो मच्चकुले अहुं ।
पासादिको दस्सनियो, पट्टतधनधञ्जावा ॥ 25

१. पाणिनो - सी०, स्था०, री० । २. अनन्तजनतंसदि - सी०; अनन्तजनतं मुषी
- स्था०; अनन्तजनतंसरी - री० । ३. संवेगजातेसु - सी०, स्था० ।

१७४. "हंमारासमुपेच्चाहं, वन्दित्वा तं तथागतं ।
सुणित्वा मधुरं धम्मं, कारं कत्वा च तादिनो ॥
१७५. "निपच्च पादमूलेहं, इमं वचनमब्रवी ।
कुलप्पसादकानगो, यो' तथा सन्धृतो' मुने ॥
- 5 १७६. "तादिसो' होमहं वीर', बुद्धसेटुस्स सासने ।
तदा महाकारुणिको, सिञ्चन्तो वा मतेन मं ॥
१७७. "आह मं 'पुत्त उत्तिट्ठ, लच्छसे तं मनोरथं ।
कथं नाम जिने कारं, कत्वान विफलो सिया ॥
१७८. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
10 गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१७९. 'तस्स धम्मेमु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
उदायि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको' ॥
१८०. "तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जितं ।
मेतच्चित्तो परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥
- 15 १८१. "तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१८२. "पच्छिमे च भवे दानि, रम्मे कपिलवत्थवे' ।
जातो महामच्चकुले, सुद्धोदनमहीपते' ॥
१८३. "तदा अजायि सिद्धत्थो, रम्मे लुम्बिनिकानने ।
20 हिताय सब्वलोकस्स, सुखाय च नरासभो ॥
१८४. "तदहेव अहं जातो, सह तेनेव वड्डितो ।
पियो महायो दयितो', वियत्तो' नीतिकोविदो ॥
१८५. "एकूनतिसो वयसा, निवखमित्वा' अगारतो' ।
छव्वस्स' वीतिनामेत्वा', आसि बूढो विनायको ॥
- 25 १८६. "जेत्वा समेनकं मारं, खेपयित्वान आसवे ।
भवण्णवं तरित्वान, बूढो आसि सदेवके ॥

१-१. यो तव सासने - स्या० । २-२. तादिसोहं महावीर - स्या० । ३. कपिल-
वत्थवे - सी०, स्या० । ४. सुद्धोदतो महीपति - स्या० । ५. दयिको - स्या० । ६. विस्सट्ठो
- स्या० । ७-७. निवजन्तो पच्चजिज्ज यो - सी०, स्या० । ८-८. छव्वस्सानि विनामेत्वा
- स्या० ।

१८७. “इसिन्हयं गमित्वान^१, विनेत्वा पञ्चवग्गिये ।
ततो विनेसि भगवा, गन्त्वा गन्त्वा तहिं तहिं ॥
१८८. “वेनेय्ये विनयन्तो सो, सङ्गप्पहन्तो सदेवकं ।
उपेच्च मग्गधे^२ गिरि^३, विहरिस्थ तदा जिनो ॥
१८९. “तदा सुद्धोदनेनाहं, भूमिपालेन पेसितो ।
गन्त्वा दिस्वा दसवलं, पब्बजित्वारहा अहुं^४ ॥
१९०. “तदा महेसि याचित्वा, पापयि कपिलव्हयं ।
ततो पुराहं गन्त्वान, पसादेसि महाकुलं ॥
१९१. “जिनो तस्मि गुणे तुट्ठो, मं^५ महापरिसाय सो^६ ।
कुलप्पसादकानग्गं, पञ्जापेसि विनायको ॥
१९२. “किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१९३. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१९४. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा काळुदायित्थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. अभयत्येरअपदानं

१९५. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मेषु चक्खुमा^१ ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१९६. “सरणागमने किञ्चि^२, निवेसेसि तथागतो ।
किञ्चि सीले निवेसेसि, दसकम्मपथुत्तमे ॥
१९७. “देति कस्सचि सो वीरो, सामञ्जाफलमुत्तमं ।
समापत्ती तथा अट्ठ, तिस्सो विज्जा पवच्छति^३ ॥
१९८. “छळभिञ्जामु योजेसि, किञ्चि सत्तं नरुत्तमो ।
देति कस्सचि नाथो सो, चतस्सो पटिसम्भिदा ॥
१९९. “बोधनेय्यं पजं दिस्वा, असह्वेय्यं^४ पि योजनं^५ ।
खणेन उपगन्त्वान, विनेति नरसारथि ॥

१. पतने गत्वा - स्वा० । २ - २. मग्गधगिरि - सी०; मङ्गलगिरि - रो० ।
३. अहुं - स्वा० । ४ - ४. ममाह पुरिसासभो - स्वा०, रो० । ५. पारगु - स्वा० ।
६. कञ्चि - सी०; केचि - स्वा० । ७. पवेच्छति - सी०, स्वा० । ८ - ८. असह्वेय्ये
पि योजने - सी०, स्वा०, रो० ।

२००. "तदाहं हंसवतियं, अहोसि ब्राह्मणव्रजो ।
पारमू सव्यवेदानं, वेय्याकरणसम्मतो ॥
२०१. "निरुत्तिया च कुमलो, निघण्डुमिह^१ विसारदो ।
पदको केटुभविह, छन्दोविचितिकोविदो^२ ॥
- ३ २०२. "जङ्घाविहारं विचरं, हंसाराममुपेच्चहं ।
अदसं वरदं^३ सेट्टं, महाजनपुरवस्ततं ॥
२०३. "देसेत्तं विरजं धम्मं, पच्चनीकमती अहं ।
उपेत्वा तस्स कल्याणं^४, सुत्वान विमलं^५ अहं ॥
२०४. "ब्धाहतं पुनरुत्तं वा, अपत्थं वा निरत्थकं ।
१० नादसं तस्स मृनिनो, ततो पव्वजितो अहं ॥
२०५. "नचिरेतेव कालेन, सव्वसत्तविसारदो^६ ।
निपुणो^७ बुद्धवचने, अहोसि गुणिसम्मतो^८ ॥
२०६. "तदा चतस्सो गाथायो, गन्धयित्वा सुव्यञ्जना ।
सन्धवित्वा तिलोकम्पं, देसधिसं दिने दिने ॥
- १५ २०७. "विरत्तोसि महावीरो^९, संसारे सभये वसं ।
करुणाय न निव्वायि, ततो कारुणिको मुनि ॥
२०८. "पुथुज्जनो वयो सन्तो^{१०}, न किलेसवसो अहु ।
सम्पजानो सत्तियुत्तो, तस्मा एसो अचिन्तियो ॥
- B. 160 २०९. "दुव्वलानि किलेमानि, यस्सासयगतानि मे ।
२० आणम्मिपरिदड्डानि, न खीर्यिसु तमवभुत्तं^{११} ॥
२१०. "यो सव्वलोकस्स गरु, लोको^{१२} यस्स तथा गरु ।
तथापि लोकाचरियो, लोको तस्सानुवत्तको ॥
२११. "एवमादीहि सम्बुद्धं, कित्तयं^{१३} धम्मदेसतं ।
यावजीवं करित्वान, गतो सग्गं ततो चुतो ॥

१. निघण्डुमिह - सी०; निघण्डे च - स्वा० । २. छन्दोविचितिकोविदो - स्वा० ।
३. वरदं - सी०, रो०; पवरं - स्वा० । ४. ब्राह्मणानि - सी०, स्वा०, रो० । ५-५.
विमलानहं - सी०, स्वा०, रो० । ६. सव्वत्वाणि विसारदो - स्वा० । ७. निपुणे - स्वा० ।
८. गुणिसम्मतो - सी०, स्वा० । ९. महावीर - सी० । १०. सन्तो - स्वा० । ११. तववभुत्तं -
सी०, स्वा० । १२. लोके - स्वा० । १३. कित्तवि - स्वा० ।

२१२. "सतसहस्रितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्तयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
२१३. "देवलोके महारज्जं, पादेसि कञ्चनग्घियं ।
चयकवत्ती महारज्जं, बहुसोनुभवि अहं ॥
२१४. "दुवे भवे पजायामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अज्झं गति न जानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥ 5
२१५. "दुवे कुले पजायामि, खत्तिये अथ ब्राह्मणे ।
नीचं कुले न जायामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
२१६. "पच्छिमे च भवे दानि, गिरिव्वजपुरुत्तमे ।
रज्जोहं विम्बिसारस्स, पुत्तो नामेन चाभयो ॥ 10
२१७. "पापमित्तवसं गन्त्वा, निगण्ठेन विमोहितो ।
पेसितो नाटपुत्तेन, बुद्धसेट्टमुपेच्चहं ॥
२१८. "पुच्छित्वा निपुणं पञ्चं, सुत्वा व्याकरणुत्तमं ।
पव्वजित्वान नच्चिरं, अरहत्तमपापुणि ॥
२१९. "कित्तयित्वा जिनवरं, कित्तितो होमि सव्वदा ।
सुगन्धदेहवदनो, आसि सुखसमपितो ॥ 15
२२०. "तिक्खहासलहुपज्जो, महापज्जो तथेवहं ।
विचित्तपटिभानो च, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
२२१. "अभित्थवित्वा पटुमुत्तराहं, पसन्नचित्तो असमं सयम्भुं ।
न गच्छि कप्पानि अपायभूमि, सतं सहस्सानि बलेन" तस्स ॥ 20
२२२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ B. 161
२२३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२२४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा अभयो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति । 25

१-१. रज्जं पादेसि कञ्चय - पी०; ० दिज्जानुभोसहं तदा - स्या० । २. जानामि - स्या० । ३. समोहितो - स्या० । ४. तिक्खहासलहुपज्जो - पी०; ० बहुपज्जो - स्या० । ५. पटुमुत्तराहं - पी० । ६. कतेन - पी०, स्या० ।

८. लोमसकङ्क्षित्यथेरअपदानं

२२५. "इमं हि भद्रं कर्णे, ब्रह्मबन्धुं महायसो ।
कस्सपो नाम गोतनं, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२२६. "तदाहं चन्दनो चैव, पव्वजित्वान सासने ।
आपाणकोटिकं^१ धम्मं^२, पूरयित्वान सासने ॥

२२७. "ततो चुता सन्तुसितं, उपपन्ना उभो मयं ।
तत्थ दिब्बेहि नच्चेहि, गीतेहि वादितेहि च ॥

२२८. "रूपादिदसहङ्गेहि, अभिभोत्वान सेसके ।
यावतायुं वसित्वान, अनुभोत्वा महामुखं ॥

२२९. "ततो चवित्वा तिसं, चन्दनो उपपज्जथ ।
अहं कपिलवत्थुस्मि, अजायि^३ साकियव्रजो ॥

२३०. "यदा उदायित्थेरेन, अज्झिट्ठो लोकनायको ।
अनुकम्पिय सक्क्यानं, उपेसि कपिलव्हेयं ॥

२३१. "तदातिमानिनो सक्क्या, न बुद्धस्स गुणञ्चुनो ।
पणमन्ति न सम्बुद्धं, जातिथद्धा अनादरा ॥

२३२. "तेसं मङ्कप्पमञ्जाय, आकासे चङ्कमी जिनो ।
पज्जुन्नो विष वस्सित्थ, पज्जलित्थ यथा मिक्खी ॥

२३३. "दस्सेत्वा रूपमतुलं, पुन अन्तरधायथ ।
एको पि हुत्वा बहुधा, अहोसि पुनरेकको ॥

२३४. "अन्धकारं पकासं च, दस्सयित्वा अनेकधा ।
पाटिहेरं^४ करित्वान, विनयी ज्ञातके मुनि ॥

२३५. "चातुदीपो महामेघो, तावदेव^५ पवस्सथ^६ ।
तदा हि जातकं बृद्धो, वेस्सन्तरमदेसयि ॥

२३६. "तदा ते खत्तिया मब्बे, निहन्त्वा जातिजं मदं ।
उपेसुं सरणं बुद्धं, आह सुद्धोदनो तदा ॥

१. लोमसकङ्क्षित्यथेर - स्या० । २-२. आपाणकोटियं कम्म - स्या० । ३. अहोसि - सी० । ४. पाटिहीरं - सी० । ५-५. तावदे सम्पवस्सथ - सी० ।

२३७. 'इदं ततियं तव भूरिपञ्च,
पादानि वन्दामि समन्तजक्खु ।
यदाभिजातो पथवी' पकम्पयी,
यदा च तं नज्जहि जम्बुद्धापा' ॥
२३८. "तदा बुढानुभावं तं, दिस्वा विम्हितमानसो ।
पद्भजित्वान तत्थेव, निवासि मातृपूजको ॥ 5
२३९. "वन्दनो देवपुत्तो मं, उपगन्त्वानुपुच्छथ' ।
भद्देकरत्तस्स तदा, सङ्खेपवित्थारं तयं ॥
२४०. "चोदितोहं तदा तेन, उपेच्च तरनायकं ।
भद्देकरत्तं सुत्वान, संविग्गो वनमामको ॥ 10
२४१. "तदा मातरमपुच्छि, वने वच्छामि एकको ।
सुखमालो ति मे माता, वारयी' तं' तदा वचं ॥
२४२. "कासं' कुसं गोठकिलं, उसीरं मुञ्जपट्ठवजं' ।
उरसा पनुदिस्सामि, विवेकमनुबूहयं ॥
२४३. "तदा वनं पविट्ठोहं, सरित्वा जिनसासनं ।
भद्देकरत्तओवादं, अरहत्तमपापुणि ॥ 13
२४४. 'अतीतं नान्वागमेय्य, नप्पटिकल्ले' अनागतं ।
यदतीत पहीनं तं, अण्यत्तं च अनागतं ॥
२४५. 'पच्चृण्वन्नं च यो ब्रह्मं, तत्थ तत्थ विपस्सति ।
असंहीरं असंकुप्पं, तं विद्धा' मनुबूहये' ॥ 20
२४६. 'अज्जेव किच्चमातप्पं, को जज्जा मरणं गुवे ।
न हि नो सङ्गरं तेन, महासेनेन मच्चुना ॥
२४७. 'एवंविहारि आतापि, अहीरत्तमतन्दितं ।
तं वे भद्देकरत्तो ति, सन्तो आविवसते मुनि' ॥ B. 163
२४८. "किलेसा शापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥ 25
२४९. "स्वागतं वन मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२५०. "पटिसम्भिदा चनस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. पठवि - सी०; पठवी - स्या० । २. उपगन्त्वा अपुच्छथ - स्या० । ३-३. वारयि ते - स्या०, रो० । ४. दव्वं - सी०, रो०; सव्वं - स्या० । ५. मुञ्जपट्ठवजं - सी०, रो० । ६. नप्पटिकल्ले - स्या० । ७-७. विद्धा मनुबूहये - स्या० ।

इत्थं सुदं आवस्मा लोमसकङ्क्षयो^१ धेरो इमा गाथायां
अभासित्या ति ।

६. वनवच्छत्येरअपदानं

२५१. “इमं हि भद्रके कण्ठे, ब्रह्मवन्धु महायसो ।
कस्तपो नाम गोत्तेन, उष्णज्जि वदतं वरो ॥
२५२. “तदाहं पव्यजित्वान, तस्स बुद्धस्स सासने ।
यावजीवं चरित्वान, ब्रह्मचारं^२ ततो चृतो ॥
२५३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
२५४. “ततो चृतो अरञ्जाम्हि, कपोतो आसहं तहि ।
वसते गुणसम्पन्नो, भिक्खु ज्ञानरतो सदा ॥
२५५. “मेत्तचित्तो कारुणिको, सदा पमुदिताननो ।
उपेक्खको महावीरो, अप्पमञ्ज्जासु कोविदो ॥
२५६. “विनीवरणसङ्कप्पे, सव्वसत्तहितासये ।
विसट्ठो^३ नचिरेनासि, तस्मिं सुगतंसावके ॥
२५७. “उपेव्व पादमूलम्हि, निसिन्नस्स तदास्समे ।
कदाचि सामिसं^४ देति, धम्मं देसेसि चेकदा ॥
२५८. “तदा विपुलपेमेन, उपासित्वा जिनव्रजं ।
ततो चृतो गतो सगं, पवासो^५ सघरं यथा ॥
२५९. “सग्गा चृतो मनूस्सेसु, निव्वत्तो पुञ्जकम्मुना ।
अगारं छट्ठयित्वान, पव्वजि बहुसो अहं ॥
२६०. “समणो तापसो विण्णो^६, परिब्बाजो^७ तथेवहं ।
हुत्वा वसि अरञ्जाम्हि, अनेकसततो^८ अहं ॥
२६१. “पच्छिमे च भवे दानि, रम्मे कपिलवत्थंवे ।
वच्छगोत्तो दिज्जो तस्स, जायाय अहमोक्कमि ॥

१. लोमसकङ्क्षयो — स्वा० । २. ब्रह्मचरिणं — स्वा० । ३. विसट्ठो — स्वा० । ४. आनिसं — स्वा० । ५. पवासो — स्वा० । ६. विण्णो — स्वा० । ७. परि-
ब्बाजो — म० । ८. अनेकसततो — स्वा० ।

२६२. "मातु मे दोहळो आसि, तिरोकुच्छिगतस्स मे ।
जायमानसमीपमिह, वनवासाय निच्छयो ॥

२६३. "ततो मे अजनी माता, रमणीये वनन्तये ।
गम्भतो निक्खमन्तं मं, कासायेन पटिग्गहं ॥

२६४. "ततो कुमारो सिद्धत्थो, जातो सक्ककुलद्वजो ।
तस्स मित्तो पियो आसि, संविसट्ठो सुमानियो ॥

3

२६५. "सत्तसारोभिनिक्खन्ते", ओहाय विपुलं यसं ।
अहं पि पव्वजित्वान, हिमवन्तमुपागमि ॥

२६६. "वनालयं भावनीयं, कस्सपं धृतवादिकं ।
दिस्वा सुत्वा जिनुप्पादं, उपोसि नरसारथि ॥

10

२६७. "सो मे धम्ममदेसेसि, सब्बत्थं सम्पकासयं ।
ततोहं पव्वजित्वान, वनमेव पुनागमं ॥

२६८. "तत्थाप्यमत्तो" विहरं, द्दळभिञ्जा अपस्सयि^१ ।
अहो सुलढलाभोमिह, सुमित्तेनानुकम्पितो ॥

२६९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

15

२७०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२७१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वनवच्छो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. चूळसुगन्धर्वेरापदानं

२७२. "इममिह भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

20 B. 165

२७३. "अनुव्यञ्जनसम्पन्नो, धात्तिसवरलक्खणो ।
ध्यामप्पभापरिवुतो, रंसिजालसमोत्थटो^५ ॥

१. सत्तसारोहि निक्खन्ते - स्वा० । २. धृतपादकं - सी०, स्वा० । ३. पुनागमि - सी०, रो०; पुनोक्कमं - स्वा० । ४. तत्थाप्यमत्तो - जी०, स्वा० । ५. अपस्सयि - स्वा० ।
६. रंसिजालसमोत्थटो - स्वा० ।

२७४. "अस्सासेता यथा चन्दो, सुरियो" व पभङ्गुरो ।
निम्बापेता यथा मेघो, सागरो व गुणाकरो ॥
२७५. "धरणीरिव सीलेन, हिमका व समाधिना ।
आकासो विष पञ्जाय, अमङ्गो अनिलो यथा ॥
२७६. "तदाहं वाराणसियं, उपपन्नो महाकुले ।
पहूतधनघञ्जस्मि, तानारतनसञ्चये ॥
२७७. "महता परिवारेन, निमित्तं लोकनायकं ।
उपेक्ष्य धम्ममस्सोसि, अमत्तं व मनोहरं ॥
२७८. "वृत्तिसलक्खणधरो", सनवत्तो" व चन्दिमा ।
अनूवञ्जनसम्पन्नो, सागराजा व फुल्लितो ॥
२७९. "रंसिजालपरिविखत्तो, दित्तो व कनकाचलो ।
व्यामण्णभापग्वित्तो, सत्तरंसो" दिवाकरो ॥
२८०. "सोण्णाननो जितवरो, समणी" व सिलुत्तयो ।
करुणापुण्णहृदयो, गुणेन विष सागरो ॥
२८१. "लोकविस्सुतकित्ति च, मिनेरु व नगुत्तमो ।
यससा वित्थतो" वीरो", आकाससदिसो मुनि ॥
२८२. "अमङ्गनित्तो सब्बत्थ, अनिलो विष नायको ।
पत्तिट्ठा सव्वभूतानं, मही व मृनिसत्तमो ॥
२८३. "अनुपत्तितो" लोकेन, तोयेन पटुमं यथा ।
कुवादगच्छदहनो, अग्निखन्धो व सोभसि" ॥
२८४. "अगधो" विष सब्बत्थ, किलेसविसनासको ।
गन्धमादनसेलो व, गुणगन्धविभूसितो ॥
२८५. "गुणानं आकरो वीरो, रतनानं व सागरो ।
सिन्धु व वनराजीन", किलेसमलहारको ॥
२८६. "विजयी व महायोधो, मारसेनावमद्दतो" ।
चक्कवत्ती व सो राजा, वोज्जङ्गस्तगिस्सरो ॥

B. 166

१. सुरियो - सी०, स्या० । २. मनोहरं - स्या० । ३. वृत्तिस० - सी० ।
४. मुनकवत्तो - स्या० । ५. सरस्मिव - सी०; सत्तरंसोव - स्या० । ६. समणी - स्या० ।
७-७. वित्तो वीरो - स्या० । ८. अनुपत्तितो - सी०, स्या० । ९. सोभति -
सी०; सी० वृत्ति - स्या० । १०. अगधो - सी०, स्या० । ११. व नराजङ्ग्यो - स्या० ।
१२. मारसेनपमद्दतो - सी०; मारसेनपमद्दतो - स्या० ।

२८७. "महाभिसक्कसङ्कासो, दोसव्याधितिकिच्छको ।
सल्लकत्तो यथा वेज्जो^१, दिट्ठिगण्डविफालको ॥
२८८. "सो तदा लोकपज्जोतो, सनरामरसक्कतो ।
परिसाम् नरादिच्चो, धम्मं देसयते जिनो ॥
२८९. "दानं दत्त्वा महाभोगो, सीलेन सुगतूपगो ।
भावनाय च निव्वाति, इच्चैवमनुसासथ ॥
२९०. "देसनं तं महस्सादं, आदिमज्जन्तसोभणं ।
सुणन्ति परिसा सव्वा, अमत्तं व महारसं ॥
२९१. "सुत्वा सुभधुरं धम्मं, पसन्नो जिनसासने ।
सुगतं सरणं गत्वा, यावजीवं नमस्सहं ॥
२९२. "मृनिनो गन्धकुटिया, ओपुञ्जेसि^२ तदा महि ।
चतुज्जातेन गन्धेन, मामे अट्ट दिनेस्वहं ॥
२९३. "पणिधाय सुगन्धत्तं^३, सरीरविस्सगन्धिनो^४ ।
तदा जिनो वियाकासि, सुगन्धतनुलाभितं ॥
२९४. 'थो यं गन्धकुटिभूमि, गन्धेनोपुञ्जते सकिं ।
तेन कम्मविपाकेन, उपपन्नो तहि तहि ॥
२९५. 'सुगन्धदेहो सव्वत्थ, भविस्सति अयं नरो ।
गुणगन्धयुत्तो^५ हुत्वा, निव्वायिस्सतिनासवो^६ ॥
२९६. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघोहि च ।
जहित्वा मानसं देहं, तावतिसमगच्छहे ॥
२९७. "पच्छिमे च भवे दानि, जातो विण्णकुले अहं ।
गब्भं^७ मे वसतो माता, देहेनासि सुगन्धिता^८ ॥
२९८. "यदा च मातुकुच्छिम्हा, निक्खमामि तदा पुरी^९ ।
सावत्थि सव्वगन्धेहि, वासिता विय वायथ ॥
२९९. "पुष्फवरसं च सुरभि, दिव्वगन्धं मनोरमं ।
धूपाति च महग्धानि, उपवारिमु तावदे ॥

5

10

15

20

B. 167

25

१. सेट्ठो - सी०, स्या० । २. उव्वट्टेसि - स्या० । ३. सुगन्धन्तं - स्या० ।

४. सरीरस्स विगन्धिनो - सी०, स्या०, रो० । ५. गुणगन्धयुत्तो - सी०; गुणगन्धायुत्तो - स्या० । ६. गब्भे - सी० । ७. सुगन्धिका - सी०, स्या० । ८. पुरं - स्या० ।

३००. "देवा च सव्वगन्धेहि, वूपपुप्फेहि तं घरे ।
वासयिसु सुगन्धेन, यस्मि जातो अहं घरे ॥
३०१. "यदा च तरुणो भट्ठो, पठमे षोड्वने ठितो ।
तदा सेखं सपरिसं, विनेत्वा नरसारथि ॥
३०२. "तेहि सव्वेहि परिवुतो^१, सावत्थिपुरमागतो ।
तदा बुद्धानुभावं तं, दिस्वा पव्वजितो अहं ॥
३०३. "सीलं समाधिपञ्जं च, विमुत्ति च अनुत्तरं ।
भावेत्वा चतुरो धम्मे, पापुणि आसवक्खयं ॥
३०४. "यदा पव्वजितो चाहं, यदा च अरहा^३ ग्रहे^१ ।
निव्वायिस्सं यदा चाहं, गन्धवस्सो तदा ग्रहु ॥
३०५. "सरीरगन्धो च सदातिसेति^५ मे,
महारहं चन्दनचम्पकुप्पलं ।
तथेव गन्धे इतरे च सव्वसो,
पसय्ह वायामि ततो तहि" तहि ॥
३०६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
३०७. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३०८. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चूलसुगन्धो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

भट्ठियवग्गो पञ्चपञ्जासमो ।

तत्सुद्धानं

भट्ठियो रेवतो थेरो, महालाभी च सीवली ।
वज्झीसो नन्दको चैव, काळुदायी तथाभयो ॥
लोमसो वनवच्छो च, सुगन्धो चैव^१ दसमो^२ ।
तीणि गाथासता तत्थ, सोळसा च तदुत्तरि ॥

१. सेखं - स्या० । २. जहितो - सी०, स्या०, रो० । ३-३. अरहं ग्रहं - स्या० ।
४. सेट्ठोतिसेति - स्या० । ५. यहि - स्या० । ६-६. दसमो कतो - सी०, स्या० ।

अथ वग्गुदानं

कणिकारव्हयो वग्गो, फलदो तिणदायको ।
 कच्चानो भद्दियो वग्गो, गाथायो गणिता चिमा^१ ॥
 नवगाथासतानीह^२, चतुरासीतियेव च ।
 सपञ्जासं पञ्चसतं, अपदाना पकासिता ॥
 सह उदानगाथाहि^३, छसहस्सानि होन्तिमा ।
 व्रसत्तानि च गाथानं, अट्टारस तदुत्तरि* ॥

5

:०:

१. चिमा - स्या० । २. नवगाथासतानि च - स्या० । ३. उदानगाथाहि - सी०, स्या० । * एत्थ एत्तावता बुद्धापदानं च पन्नेकबुद्धापदानं च येरापदानं च समत्तानी ति - सी०, स्या० पाठकेमु अधिको पाठो विस्तति ।

५६. यसवग्गो^१

१. यसत्थेरअपदानं

B. 169

१. "महासमुदं ओगय्ह, भवनं मे मुनिम्मितं ।
मुनिम्मिता पोवत्तरणी, चक्कवाकूपकूजिता ॥
२. "मन्दारकेहि सञ्छन्ना, पदुमुप्पलकेहि च ।
नदी च सन्दते तत्थ, सुपत्तिथा मनोरमा ॥
३. "मञ्छकञ्छपसञ्छन्ना, नानादिजसमोत्थटा ।
मयूरकोञ्चाभिरुदा, कोकिलादीहि वग्गुहि ॥
४. "पाखेवता रविहंसा, चक्कवाका नदीचरा ।
तित्तिरा सालिका चेत्थ, पावका जीवञ्जीवका ॥
५. "हंसाकोञ्चाभिनदिता, कोसिया पिङ्गला^२ बहू ।
सत्तरतनंसम्पन्ना, मणिमुत्तपवाळिका ॥
६. "सञ्खे सोण्णमया रुक्खा, नानाखन्धसमेरिता ।
उज्जोतेन्ति दिवारत्ति, भवनं सब्बकालिकं ॥
७. "सट्ठितुरियसहस्सानि, सायं पातो पवज्जरे ।
सोळसित्थिसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ॥
८. "अभिनिकखम्म भवना, सुमेधं लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दयि तं महायसं ॥
९. "सम्बुदं अभिवादेत्वा, ससङ्गं तं निमन्तयि ।
अधिवासेसि सो धीरो, सुमेधो लोकनायको ॥
१०. "भम धम्मकथं कत्वा, उय्योजेसि महामुनि ।
सम्बुदं अभिवादेत्वा, भवनं मे उपागमि ॥
११. "आमन्तयि परिजतं, सञ्खे सन्निगतुं तदा ।
'पुव्वण्हसमयं बुढो, भवनं आगमिस्सति' ॥
१२. 'लाभा अम्हं सुलद्धा नो, ये वसाम तवन्तिके ।
मयं पि बुद्धसेट्ठस्स, पूजयिस्साम सत्थुनो' ॥

B. 170

१. एत्थ स्या० पीत्यके अस्स वग्गस्स सब्बा गाथायो न दिस्सन्ति । २. पिङ्गली - सी० ।

१३. "अन्नं पानं पट्टपेत्वा, कालं आरौचयि ग्रहं ।
वसीसतसहस्सेहि, उपेमि लोकनायको ॥
१४. "पञ्चवह्निकेहि तुरियेहि, पच्चुगममकासहं ।
सव्वसोण्णमये पीठे, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
१५. "उपरिच्छदनं आसि, सव्वसोण्णमयं तदा ।
वीजनीयो पवायन्ति, भिक्खुसङ्घं अनूतरं ॥
१६. "पहूतेनन्नपानेन, भिक्खुसङ्घं अनप्पयि ।
पच्चेकदुस्सयुगले, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥
१७. "यं वदेति सुमेधो सो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
१८. 'यो मं अन्नेन पानेन, सव्वे इमे च तप्पयि ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
१९. 'अट्टारसे कप्पसने, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सव्वत्तुं राजायं, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
२०. 'उपगच्छति यं योनि, देवत्तं अथ मानुसं ।
सव्वसोण्णमयं तस्स, छदनं धारयिस्सति ॥
२१. 'तिसकप्पसहस्सभिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२२. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सव्वासवे परिज्जाय, निव्वायिस्सतिनासवो ॥
२३. 'भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, सीहनादं नदिस्सति' ।
'चित्ते के छत्तं धानेन्ति, हेट्ठा छत्तग्गिह ड्य्हथ ॥
२४. "सामज्जं मे अनुप्पत्तं, किलेसा ज्ञापिता मया ।
मण्डपे स्वस्समूले वा, सन्तासो मे न विज्जति ॥
२५. "तिसकप्पसहस्सभिह, यं दानमददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, सव्वदानस्सिदं फलं ॥
२६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, बिहरामि अनासवो ॥

5

10

15

20

25

२७. "स्वागतं वत मे आसि, भगवुदस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२८. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्ज्या सच्चिदकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 इत्थं मुदं आयस्मा यसो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. नदीकस्सपत्थेरअपदानं

२९. "पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
पिण्डचारं चरन्तस्स, वारतो उत्तमं यसं ।
अभगफलं गहेत्वान, अदासि सत्थुनो अहं ॥

10 ३०. "तेन कम्मेन देविन्दो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
सम्पत्तोमिह अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

३१. "सतसहस्सितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अग्गदानस्सिदं फलं ॥

३२. "किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

३३. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

15 ३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं मुदं आयस्मा नदीकस्सपो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. गयाकस्सपत्थेरअपदानं

B. 172

३५. "अजितचम्मवत्थोहं^१, सारिभारधरो तदा ।
सारिकं हारयित्वान, कोलं अहासि अस्समं ॥

20 ३६. "भगवा तमिह समये, एको अट्ठितियो जिबो ।
ममस्समं उपागच्छि, जोतेन्तो सब्बकालिकं ॥

३७. "सकं वित्तं पसादेत्वा, अभिवादेत्वान सुब्बतं ।
उभो हत्थेहि पग्गय्ह, कोलं बुद्धस्सदासहं ॥

३८. "एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अर्दादि तदा ।
 दुग्गति नाभिजानामि, कोलदानस्सिदं फलं ॥
३९. "किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 5

इत्थं सुदं आयस्मा गयाकस्सपो थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

४. किमिलत्थेरअपदानं

४२. "निव्वुते ककुसन्धमिह, बाह्मणमिह वुसीमति ।
 गहेत्वा सललं मालं, मण्डपं कारयि अहं ॥
४३. "तावतिसं गतो सन्तो, लभिमिह व्यम्हमुत्तमं । 10
 अज्जे देवेतिरोचामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
४४. "दिवा वा यदि वा रत्ति, चङ्क्रमन्तो गितो चहं ।
 छन्नो सललपुप्फेहि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
४५. "इमस्मियेव कप्पमिह, यं बुद्धमभिपुजयि ।
 दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥ 15
४६. "किलेसा झापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
४७. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४८. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 173

इत्थं सुदं आयस्मा किमिलो' थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति । 20

५. वज्जीपुत्तत्थेरअपदानं

४९. "सहस्सहंसी भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
 विवेका बुद्धहित्वान, गोत्तरायाभिनिक्खमि ॥
५०. "फलहत्थो अहं दिस्वा, उपगच्छि नरासभं ।
 पसन्नचित्तो सुमनो, सवण्टं अर्दादि फलं ॥

५१. "वृत्तवृत्तितो कप्पे, यं फलं अददि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

५२. "किल्लेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

५३. "स्वागतं वत मे आमि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वज्जीपुत्तो खेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. उत्तरत्थेरअपदानं

५५. "मुमेधो नाम सम्बुद्धो, बात्तिसवरलक्खणो ।
विवेककामो भगवा, हिमवन्तमपागमि ॥

५६. "अज्झोगाहेत्वा हिमवन्तं, अगो कारुणिको मुनि ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, निमीदि पुरिसुत्तमो ॥

५७. "विज्जाधरो तदा आसि, अन्तलिक्खचरो अहं ।
तिसूलं सुगतं गय्ह, गच्छामि अम्बरे तदा ॥

५८. "पव्वतग्गे यथा अग्नि, पुण्णमायेव चन्दिमा ।
वनं ओभासते बुद्धो, सालराजा व फुल्लितो ॥

५९. "वनग्गा निक्खमित्वान, बुद्धरंसीभिधावरे^१ ।
नल्लग्गिवण्णसङ्कासा^२, दिस्वा चित्तं पसादयि ॥

६०. "विचिनं अद्दमं पुप्फं, कणिकारं देवगन्धिकं ।
तीणि पुप्फानि आदाय, बुद्धसेट्ठमपूजयि ॥

६१. "बुद्धस्स आनुभावेन, तीणि पुप्फानि मे तदा ।
उदं वण्ठा अधोपत्ता, छाये कुब्धन्नि सत्थुनो ॥

६२. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देसं, तावतिसमगच्छहं ॥

६३. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, कणिकारीति^३ जायति ।
सट्ठियोजनमुव्वेधं, निसयोजनवित्थतं ॥

१. बुद्धरंसीविधावरे - सी० । २. नल्लग्गिवण्णसङ्कासं - सी० । ३. कणिकारीति -

६४. "सहस्रकण्डं सतभेण्डु, धजानुहरितामयं ।
सतसहस्मनिर्यूहा^१, व्यम्हे पानुभविमु^२ मे ॥
६५. "सोष्णमया मणिमया, लोहितङ्कुमया पि च ।
फलिका पि च पल्लङ्का, येनिच्छका यदिच्छका ॥
६६. "महारहं च सयनं, तुलिका विकतीयुतं ।
उद्धलोमि च एकन्तं, बिम्बोहनसमायुतं ॥
६७. "भवना निक्खमित्वान, चरन्तो देवचारिकं ।
यथा इच्छामि^३ गमनं, देवसङ्घपुरक्खतो ॥
६८. "पुप्फस्स हेट्ठा तिट्ठामि, उपरिच्छदनं मम ।
समन्ता योजनसतं, कणिकारेहि द्वादितं ॥
६९. "सट्ठितुरियसहस्सानि, सायपानं उपदुहुं ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, रत्तिन्दिवमतन्दिता ॥
७०. "तत्थ नच्चेहि गीतेहि, तालेहि वादितेहि च ।
रमामि खिड्डारतिया, मोदामि कामकामहं ॥
७१. "तत्थ भूत्वा पिवित्वा च, मोदामि तिदसे तदा ।
नारीगणेहि सहितो, मोदामि व्यम्हमुत्तमे ॥
७२. "सतानं पञ्चक्खत्तुं च, देवरज्जमकारयि ।
सतानं तीणक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
७३. "भवे भवे संसरन्तो, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊतता नत्थि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
७४. "दुवे भवे संसरामि, देवस्से अथ मानुसे ।
अञ्जं गतिं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
७५. "दुवे^४ कुले पजायामि^५, खत्तिये वापि ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
७६. "हत्थियानं अस्सयानं, सिविकं सन्दमानिकं ।
लभामि सच्चमेवेनं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१. सतसहस्सानि व्यूहानि - सी० । २. पानुरहंसु - सी० । ३. गच्छामि - सी० ।

४-५. यत्थ पञ्चा पजायामि - सी० ।

७७. "दासीगणं दासगणं, नारियो समलङ्घिता ।
लभामि सच्चमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
७८. "कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पामिकानि च ।
लभामि सच्चमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
७९. "नववत्थं नवफलं, नवगरसभोजनं ।
लभामि सच्चमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८०. "इमं खाद इमं भुञ्ज, इमं हि सवने सय ।
लभामि सच्चमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८१. "सच्चत्थं पूजितो होमि, यसो अच्चुग्गतो मम ।
महापक्खो सदा होमि, अभेज्जपरिसो सदा ।
आतीनं उत्तमो होमि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८२. "सीतं उण्हं न जानामि, परिळाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं, हृदये मे न विज्जति ॥
८३. "सुवण्णवण्णो ह्रुत्वान, संसरामि भवाभवे ।
वेवण्णियं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८४. "देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुणे जातो, महासालेसु अट्ठके ॥
८५. "पञ्च कामगुणे हित्वा, पच्चजि अनगारियं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तमपापुणि ॥
८६. "उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ।
तरुणो पूजनीयोहं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८७. "दिट्ठचक्खु विसुद्धं मे, समाभिकुसलो अहं ।
अभिज्जापारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८८. "पटिसम्भिदा अनुप्पत्तो, इट्ठिपादेसु कोविदो ।
धम्मसेसु पारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८९. "तिसक्कप्पसहस्समिह, यं बुद्धमभिपूजयि ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
९०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
९१. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६२. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उत्तरो धेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. अपरउत्तरत्थेरअपदानं

६३. “निव्वुते लोकनाथमिह, सिद्धत्थे लोकनायके ।

मम ज्ञाती समानेत्वा, धातुपूजं अकासहं ॥

5

६४. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं धातुमभिपूजयि ।

दुग्गति नाभिजानामि, धातुपूजायिदं फलं ॥

६५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

B. 177

६६. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा अपरउत्तरत्थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. भट्टजित्थेरअपदानं

६८. “ओगय्ह यं पोक्खरणि, नानाकुञ्जरसेवितं ।

उद्धरामि भिसं तत्थ, घासहेतु अहं तदा ॥

६९. “भगवा तमिह समये, पदुमुत्तरसव्हयो ।

15

रत्तम्वरधरो बुद्धो, गच्छते अनिलज्जसे ॥

१००. “धुनन्तो पंसुकूलानि, सहं अस्सोसहं तदा ।

उद्धं निज्झायमानोहं, अहसं लोकनायकं ॥

१०१. “तत्थेव ठित्तो सन्तो, आयारिं लोकनायकं ।

मधुं भिसेहि सहितं, खीरं सप्पि मुळालिकं ॥

20

१०२. “पटिग्गहानु मे बुद्धो, अनुकम्पाय चक्खुमा ।

ततो कारुणिको सत्था, ओरोहित्वा महायसो ॥

१०३. “पटिग्गहि मम भिक्खं, अनुकम्पाय चक्खुमा ।

पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, अवा मे अनुमोदन्नं ॥

१०४. 'मुखी होतु महापुञ्ज, गति तुय्हं समिञ्जत् ।
इमिना भिसदानेन, लभस्सु विपुलं सुखं' ॥

१०५. "इदं वत्तवान् सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
भिव्वसमादाय सम्बुद्धो, आकासेनागमा जिनो ॥

5 १०६. "ततो भिसं गहेत्तवान्, अगच्छि मम अस्समं ।
भिसं सुवखे लगेत्तवान्, मम दानं अनुस्सरि ॥

B. 178 १०७. "महावातो उट्ठित्वा, सञ्चालेसि वनं तदा ।
आकासो अभिनादित्थ, असनी च फली तदा ॥

१०८. "ततो मे असनीपातो, मत्थके निपती तदा ।
10 सोहं निसिन्नको सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

१०९. "पुञ्जकम्मेन सञ्जुतो, तुसितं उपपज्जहं ।
कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमामहं ॥

११०. "छळसीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सायं पातं उपट्ठन्ति, भिसदानस्सिदं फलं ॥

15 १११. "मनुस्सयोनिमागन्त्वा, सुखितो होमहं तदा ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, भिसदानस्सिदं फलं ॥

११२. "अनुकम्पितको तेन, देवदेवेन तादिना ।
सव्वासवपरिवस्सीणा, नत्थि दानि पुनञ्भवो ॥

20 ११३. "सतसहस्सितो कप्पे, यं भिसं अददि तदा ।
दुग्धाति नाभिजानामि, भिसदानस्सिदं फलं ॥

११४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥

११५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११६. "पटिमम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आरयस्मा भद्दजित्थेरो इमा गाथायो
25 अभासित्था ति ।

६. सिवकत्थेरअपदानं

११७. "एसनाय चरन्तस्स, विपस्सिस्स महेसिनो ।
रित्तकं पत्तं दिस्वान, कुम्मासं पूरयि अहं ॥

११८. “एकनवुतितो कप्पे, यं भिक्खमददि तदा ।

दुग्गति नाभिजानामि, कुम्मासस्स इदं फलं ॥

११९. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१२०. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

B. 179

१२१. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

३

इत्थं सुदं आयस्मा सिवकत्थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१०. उपवान्त्येरअपदानं

१२२. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।

जलित्वा अग्गिक्खन्धो व, सम्बुद्धो परिनिव्वुतो ॥

१२३. “महाजना समागम्म, पूजयित्वा तथागतं ।

10

चित्तं कत्वान सुगतं, सरीरं अभिरोपयुं ॥

१२४. “सरीरकिच्चं कत्वान, धातुं तत्थ समानयुं ।

सदेवमनुस्सा सब्बे, बुद्धथूपं अकंसु ते ॥

१२५. “पठमा कञ्चनमया, दुतिया च मणिमया ।

ततिया रुपियमया, चतुत्थी फलिकामया ॥

15

१२६. “तत्थ पञ्चमिका चेव, लोहितङ्कमया अहु ।

छट्ठा मसारगल्लस्स, सब्बं रतनमयूपरि ॥

१२७. “जङ्घा मणिमया आसि, वेदिका रतनामया ।

सब्बसोण्णनयो थूपो, उद्धं योजनमुग्गतो ॥

१२८. “देवा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।

20

‘मयं पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ॥

१२९. ‘धातु आवेणिका नत्थि, सरीरं एकपिण्डितं ।

इमहि बुद्धथूपमहि, कस्साम कञ्चुकं मयं’ ॥

१३०. “देवा सत्तहि रत्नेहि, अञ्जं वड्डेसुं योजनं ।

थूपो द्वियोजनव्वेधो, तिमिरं व्यपहन्ति सो ॥

25

१३१. "नागा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
'मनुस्सा चैव देवा च, बुद्धधूपं अकंसु ते ॥

१३२. 'मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयं पि धूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो' ॥

१३३. "इन्दनीलं महानीलं, अथो जोतिरसं मणि ।
एकतो सन्निपातेत्वा, बुद्धधूपं अञ्जादयुं ॥

१३४. "सर्व्वं मणिमयं आसि, यावता बुद्धचेतियं ।
तियोजनसमुब्बेधं, आलोककरणं तदा ॥

१३५. "गरुळा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
'मनुस्सा देवनागा च, बुद्धपूजं अकंसु ते ॥

१३६. 'मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयं पि धूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो' ॥

१३७. "सर्व्वं मणिमयं धूपं, अकरं ते व कञ्चुकं ।
योजनं ते पि वड्डेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ॥

१३८. "चतुयोजनमुब्बेधो, बुद्धधूपो विरोचति ।
ओभासेति दिसा सव्वा, सतरंसी व उग्गतो ॥

१३९. "कुम्भण्डा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
'मनुस्सा चैव देवा च, नागा च गरुळा तथा ॥

१४०. 'पच्चैकं बुद्धसेट्ठस्स, अकंसु धूपमत्तमं ।
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ॥

१४१. 'मयं पि धूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ।
रततेहि द्वादेस्साम, आयतं बुद्धचेतियं' ॥

१४२. "योजनं ते पि वड्डेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ।
पच्चयोजनमुब्बेधो, धूपो ओभासते तदा ॥

१४३. "यत्तखा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
'मनुस्सा देवनागा च, गरुळा च कुम्भण्डका ॥

१४४. 'पच्चैकं बुद्धसेट्ठस्स, अकंसु धूपमत्तमं ।
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ॥

१४५. 'मयं पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ।
फलिका द्वादयिस्साम, आयतं बुद्धचेत्तियं ॥
१४६. "योजनं ते पि वड्डेसुं, आयतं बुद्धचेत्तियं ।
छयोजनिकमुब्बेधो, थूपो ओभासते तदा ॥
१४७. "गन्धच्चा च समागन्त्वा, एकतो मत्तयुं तदा ।
'मनुजा देवता नागा, कुम्भण्ण गस्सठा' तथा ॥
१४८. 'सव्वे अकंसु बुद्धथूपं, मयमेत्थ अकारका ।
मयं पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ॥
१४९. "वेदियो सत्त कत्वान, धजं छत्तं अकंसु ते ।
सव्वसोणमयं थूपं, गन्धच्चा कारयुं तदा ॥
१५०. "सत्तयोजनमुब्बेधो, थूपो ओभासते तदा ।
रत्तिन्दिवा न जायन्ति, आलोको होति सम्बदा ॥
१५१. "अभिभोन्ति न तस्साभा, चन्दसूरा सतारका ।
समन्ता योजनसत्ते, पदीपो पि न पज्जलि ॥
१५२. "तेन कालेन ये केचि, थूपं पूजेन्ति मानुसा ।
न ते थूपं आरुहन्ति, अम्वरे उक्खिपन्ति ते ॥
१५३. "देवेहि ठपितो यक्खो, अभिसम्मत्तनामको ।
धजं वा पुप्फदामं वा, अभिरोपेति उत्तरि ॥
१५४. "न ते पस्सन्ति तं यक्खं, दामं पस्सन्ति गच्छतो ।
एवं पस्सित्वा गच्छन्ता, सव्वे गच्छन्ति सुग्गति ॥
१५५. "विरुद्धा ये पावचने, पसन्ना ये च सासने ।
पाटिहीरं दट्ठुकामा, थूपं पूजेन्ति मानुसा ॥
१५६. "नगरे हंसवतिया, अहोसि भत्तको तदा ।
आमोदितं जनं दिस्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ॥
१५७. 'उल्लारो भगवा नेसो, यस्स धातुघरे दिसं ।
इमा च जनता तुट्ठा, कारं कुब्बं न तप्परे ॥
१५८. 'अहं पि कारं कस्सामि, लोकनाथस्स तादिनो ।
तस्स धम्मेषु दायादो, भविस्सामि अनागते' ॥

30

35

20

25

१५६. "सुधोतं रजकेनाहं, उत्तरेय्यं पटं मम ।
वेळमो आलंगेत्वान, धजं उन्निखपिमम्बरे ॥
१५७. "अभिसम्मत्तको गय्ह, अम्बरे हामि मे धजं ।
वातेरितं धजं दिस्वा, भिय्यो हासं जनेसहं ॥
१५८. "तत्थ चित्तं पसादेत्वा, समणं उपसङ्कमि ।
तं भिक्खुं अभिनादेत्वा, विपाकं पुच्छहं धजे ॥
१५९. "सो मे कथेसि आनन्दी, पीतिसञ्जननं मम ।
'तस्स धजस्स विपाकं, अनुभोस्ससि सध्वदा ॥
१६०. 'हत्थिअस्सरयापत्ती, सेना च चतुरङ्गिणी ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥
१६१. 'सट्ठितुरियसहस्सानि, भेरियो समलङ्कता ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥
१६२. 'छळसीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुक्कमणिकुण्डला ॥
१६३. 'आळारपम्हा हसुला, सुसञ्ज्या' तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥
१६४. 'तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्समि ।
असीतिक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥
१६५. 'सहस्सक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्खियं ॥
१६६. 'कप्पसत्तसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१६७. 'देवलोका चवित्तवान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
पुञ्जकम्मेन सञ्जुत्तो, ब्रह्मबन्धु भविस्ससि ॥
१६८. 'असीतिकोटि छड्ढेत्वा, दासे कम्मकरे बहू ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्ससि ॥
१६९. 'आराधयित्वा सम्बुद्धं, गोतमं सक्कपुङ्गवं ।
उपवानो ति नामेन, हेस्ससि सत्थु सावको ॥

१७३. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
गुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे^१ ज्ञापयि^२ मम ॥

१७४. "चक्कवत्तिस्स सन्तस्स, चातुद्दीपिस्सरस्स मे ।
तीणि योजनानि सामन्ता, उस्सीयन्ति धजा सदा ॥

१७५. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा । 5
दुग्गतिं नाभिजानामि, धजदानस्सिदं फलं ॥

१७६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१७७. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१७८. "पटिस्सम्भदा वतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं मुदं आधस्मा उपवानत्थेरो इमा गाथायो 10
अभासित्था ति ।

११. रटुपालत्थेरअपदानं

१७९. "पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
वरणागो मया दिन्नो, ईसादन्तो उरूह्वा ॥

१८०. "सेतच्छतोपसोभितो, सकप्पनो^३ सहत्थिपो ।
अग्घापेत्वान तं सब्बं, सङ्घारामं अकारयि ॥ 15

१८१. "चतुपञ्जाससहस्सानि, पासादे कारयि अहं ।
महोघदानं^४ करित्वान, निय्यादेसि महेसिनो ॥

१८२. "अनुमोदि महावीरो, सयम्भू अग्गपुग्गलो । 184
सब्बे जने हासयन्तो, देसेसि अमतं पदं ॥

१८३. "तं मे बुद्धो वियाकासि, जलजुत्तमनामको । 20
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

१८४. 'चतुपञ्जाससहस्सानि, पासादे कारयि अयं ।
कथयिस्सामि विपाकं, सुणाथ मम भासतो ॥

१८५. 'अट्टारससहस्सानि, कूटागारा भविस्सरे ।
व्यम्हूतमहि निव्वत्ता, सब्बसोणमथा च ते ॥ 25

१-१. किलेसा ज्ञापिता - सी० । २. सीदज्जयी - ती० । ३. महवज्ज - सी० ।

१८६. 'पञ्चासकृतं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
अट्टपञ्चासकृतं च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
१८७. 'कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
- ३ १८८. 'देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
अट्टे कुले महाभोगे, निव्वत्तिस्सति तावदे ॥
१८९. 'सो पच्छा पव्वजित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
रट्टपालो ति नामेन, हेस्मति सत्थु सावको ॥
१९०. 'पधानपहित्तो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
१० सव्वासवे परिञ्जाय, निव्वायिस्सतिनासवो' ॥
१९१. "उट्ठाय अभिनिक्खम्म, जहिता भोगसम्पदा ।
खेळपिण्डेव भोगम्हि, पेमं मय्हं न विज्जति ॥
१९२. "विरियं मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
- १५ १९३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवो ॥
१९४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१९५. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा रट्टपालो थेरो इमा गाथायो अभसित्था ति ।
यसवग्गो छपञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं

- यसो नदीकस्सपो च, गयाकिमिलवज्जनो ।
२० दुवे उत्तरा भद्दी, सिवको उपवाहनो ।
रट्टपालो एकसतं, गाथानं पञ्चनवुत्ति ॥
- शेरापदानं समत्तं ।
एतावता बुद्धापदानं च पञ्चेकापदानं च शेरापदानं च समत्तानि ।

सुत्तपिटके खुद्दकनिकाये
थेरीअपदानं

थेरीअपदानपालि

१. सुमेधावग्गो

१. सुमेधाथेरीअपदानं^१

अथ थेरिकापदानानि सुणाथ—

B. 187

१. “भगवति कोणागमने, सङ्काराममिह नवनिवेसनमिह^२ ।
सखियो तिस्सो^३ जनियो, बिहारदानं अदासिमिह^४ ॥
२. “दसक्खत्तुं सतक्खत्तुं, दससतक्खत्तुं सतानं^५ च सतक्खत्तुं ।
देवेसु उपपज्जिमिह, को वादो मानुसे भवे ॥
३. “देवे^६ महिद्धिका अहुमिह^७, मानुसकमिह को वादो ।
सत्तरतनमहेसी^८, इत्थिरतनं अहं भवि^९ ॥
४. “इधं” सञ्चितकुसला”, सुसमिद्धकुलप्पजा ।
धनञ्जानी च खेमा च, अहं पि च तयो जना ॥
५. “आरामं सुकतं कत्वा, सब्बावयवमण्डितं ।
बुद्धणमुखसङ्घस्स, निव्यादेत्वा समोदिता” ॥
६. “यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
देवेसु अग्गतं पत्ता, मनुस्सेसु तथेव च ॥

10

B. 188

१. सुमेधापदानं — सी०; पठमं सुमेधाथेरियापदानं — स्या० । २. निवेगमिह — स्या० । ३. तीणि — रो० । ४. अदन्हे — स्या० । ५. — ५. सतानि च सतक्खत्तुं — गी० । ६. देवेसु — सी०, स्या० । ७. हुत्वा — स्या० । ८. सत्तरतनस्स महेसी — सी०, रो० । ९. आसि — सी० । १०-१०. तत्थ सञ्चितं कुसलं — स्या० । ११. समोदिता — स्या० ।

७. "इमस्मिथेव कप्पम्हि, ब्रह्मवग्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन^१, उप्पज्जि वदतं धरो ॥
८. "उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा विंकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥
९. "तस्सासुं सत्त धीतरो, राजकञ्जा सुखेधिता^२ ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, ब्रह्मचरियं चरिमु ता ॥
१०. "तासं सहायिका हुत्वा, सीलेसु सुसमाहिता ।
दत्त्वा दानानि सक्कच्चं, अगारेव वतं^३ चरि ॥
११. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिसूपगा अहं ॥
१२. "ततो चुता याममगं^४, ततोहं तुसितं गता ।
ततो च निम्मानरति, वसवत्तिपुरं ततो^५ ॥
१३. "यत्थ यत्थूपपज्जामि, पुञ्जाकम्मममोहिता^६ ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥
१४. "ततो चुता मनुस्सत्ते, राजूनं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनं च राजूनं, गहेसित्तमकारयि ॥
१५. "सम्पत्तिमनुभोत्वान, देवेसु मानुसेसु च ।
सव्वत्थ मुत्तिता हुत्वा, नेकजातीसु संसरि ॥
१६. "सो हेतु च सो पभवो, तम्मूलं^७ सासने खमं^८ ।
पठमं तं समोधानं, तं धम्मरताय निव्वानं^९ ॥
१७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवा ॥
१८. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स^{१०} सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१. नागेन - सी०, स्वा० । २. सुले ठिता - स्वा० । ३. वतं - स्वा० ।
४. यामासगं - स्वा० । ५. गता - स्वा० । ६. पुञ्जाकम्मममोहिता - सी०, स्वा० ।
७-८. तम्मूलं सा च सासने खन्ति - सी०, रो० । ९. निव्वतं - स्वा० । १०. बुद्धेदुस्स -
सी०, स्वा० ।

१६. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्चिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
इत्थं सुदं सुमेधा^१ भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. मेखलादायिकाथेरीअपदानं^२

२०. "सिद्धत्थस्स भगवतो, धूपकारापिका^३ अहुं^४ ।
मेखलिका मया दिन्ना, नवकम्माय^५ सत्थुनो ॥ ५
२१. "निट्ठिते च महाधूपे, मेखलं पुनदासहं ।
लोकनाथस्स मुनिनो, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥
२२. "चतुन्नवुत्तितो कणे, यं^६ मेखलमदं^७ तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, धूपकारस्सिदं फलं ॥
२३. "किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥ १०
२४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२५. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
इत्थं सुदं मेखलादायिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. मण्डपदायिकाथेरीअपदानं

२६. "कोणागमनबुद्धस्स, मण्डपो कारितो मया ।
धुव^८ तिच्चीवरंदासि^९, बुद्धस्स लोकबन्धुनो ॥ १५
२७. "यं यं जनपदं यामि, निगमं राजधानियो ।
सव्वत्थ पूजितो^{१०} होमि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
२८. "किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
२९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ २० B. 190
३०. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
इत्थं सुदं मण्डपदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. आयस्मा सुमेधा - स्या०; एवमुपरि पि । २. मेखलादायिकाअपदानं - म०;
मेखलादायिकाथेरिया ० - स्या० । ३-३. धूपकारमकासहं - स्या० । ४. नवकम्मस्स -
स्या० । ५-५. मेखलं अददि - स्या० । ६-६. धूपञ्च पवरमदं - स्या०; धुवञ्च
वीवरं अदं - रो० । ७. पूजिता - सो०, स्या० ।

४. सङ्कुमनत्थाथेरीअपदानं

३१. "विपस्मिस्स^१ भगवतो, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
रथियं पटिपन्नस्स, तारयन्तस्स पाणिनो ॥
३२. "धरतो निक्खमित्वान, अवकुञ्जा निपज्जहं ।
अनुकम्पको लोकनाथो^२, सिरसि^३ अवकमी मम^४ ॥
३३. "अवकमित्वान सिरसि, अगमा लोकनायको ।
तेन चित्तप्पसादेन, तूंसितं अगमासहं^५ ॥
३४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनामवा ॥
३५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- १० इत्थं सुदं सङ्कुमनत्था^६ भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. नळमालिकाथेरीअपदानं

३७. "चन्दभागानदीतीरे, अहोसि किन्नरी तदा ।
यद्दसं विरजं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ॥
३८. "पसन्नचित्ता मुमना, वेदजाता कतञ्जली ।
नळमालं गहेत्वान, सयम्भुं यभिपूजयि ॥
३९. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि^१ च ।
जहित्वा किन्नरीदेहं^२, अगच्छि त्तिदसं गतिं^३ ॥
४०. "छत्तिसदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
दसन्नं चत्तकवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ।
संवेजेत्त्वान^४ मे चित्तं^५, पद्वर्जि अनगारियं ॥
४१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
सव्वागवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१. सङ्कुमनदाथेरिया ० - स्या० । २. कोण्डञ्जास्स - स्या०, रो० ।
३. लोकाजेट्ठो - स्या० । ४. सोमन्ते - सी० । ५. तदा - स्या०, रो० ।
६. उपपज्जहं - सी० । ७. सङ्कुमनदा - स्या० । ८ - ८. सी० पोत्थके मत्थि ।
९. गणं - स्या०, रो० । १०-१०. संवेजेत्त्वान मे चित्तं - सी०; वेदयित्वान कुसलं - स्या०;
नवेदयित्वा कुसलं - रो० ।

४२. "चतुन्नवतितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुष्पपूजायिदं^१ फलं ॥
४३. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
४४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४५. "पदिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 5
- इत्थं गुदं नल्लमाजिका थेरी इमा गाथायो अभासित्वा ति ।

६. एकपिण्डपातदायिकाथेरीअपदानं

४६. "नगरे बन्धुमनिया, बन्धुभा नाम खत्तियो ।
तस्स^२ रज्जो अहुं^३ भरिया, एकज्जं^४ चारयामहं ॥
४७. "रहोगता निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं नदा ।
आदाय गमनीयं हि, कुसलं नत्थि मे कतं ॥ 10
४८. 'महाभितापं कटुकं, घोररूपं सुदारुणं ।
निरयं नूनं गच्छामि, एत्थ मे नत्थि संसयो' ॥
४९. "राजानं उपसङ्गम्म", इदं वचनमब्रवी ।
'एकं मे समणं देहि, भोजयिस्सामि खत्तिय' ॥
५०. "अदासि मे महाराजा, समणं भावितिन्द्रियं । 15
तस्स पत्तं गहेत्वान, परमच्चेन पूरयि^५ ॥
५१. "पूरयित्वा" परमन्नं, गन्धालेपं अकासहं ।
जालेन पिदहित्वान^६, वत्थयुगेन^७ छादयि ॥ B. 192
५२. "आरम्मणं मम" एतं, सरामि यावजीविहं^८ ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तावतिसमगच्छहं ॥ 20
५३. "तिसानं देवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
मनसा पत्थितं मय्हं, निव्वत्तति यथिच्छित्तं^९ ॥

१. बुद्धपूजायिदं - स्या० । २. यस्स - सी० । ३. अहुं - स्या० । ४-४. एकज्जं वादयामहं - स्या०, रो० । ५. उपगन्त्वान - स्या० । ६. तप्पयि - स्या०, रो० । ७. पूजयित्वा - स्या० । ८. सहस्सग्धनकेव - सी० । ९. पीतचोल्लेन - स्या०; महानेतेन - रो० । १०. मम - सी०, स्या० । ११. यावजीवितं - सी०, स्या० । १२. यथिच्छित्तं - स्या०; यद्विच्छित्तं - रो० ।

५४. "वीसानं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ।
ओचितत्ता^१ व हुत्वान, संसरामि भवेस्वहं ॥
५५. "सब्बवन्धनमुत्ताहं, अपेता मे उपादिका ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
५६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
५७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
५८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- १० इत्थं सुदं एकपिण्डपातदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. कटच्छुभिक्षादायिकाथेरीअपदानं

६०. "पिण्डचारं चरन्तस्स, तिस्सनामस्स सत्थुनो ।
कटच्छुभिक्षं पग्गह्, बुद्धसेट्ठस्स दासहं ॥
६१. "पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, तिस्सो लोकग्गनायको ।
वीथिया सण्ठितो सत्था, अका मे अनुमोदनं ॥
६२. 'कटच्छुभिक्षं दत्वान, तावतिसं गमिस्ससि ।
द्धत्तिसदेवराजूनं, महेसित्तं करिस्ससि ॥
६३. 'पञ्जासं चक्कवत्तीनं, महेसत्तं करिस्ससि ।
मनसा पत्थितं सब्बं, पटिलच्छसि सब्बदा ॥
६४. 'सम्पत्तिं अनुभोत्वान, पब्बजिस्ससिकिञ्चना ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्ससिनासवा' ॥
६५. "इदं वत्वान सम्बुद्धो, तिस्सो लोकग्गनायको ।
नभं अब्भुग्गमी वीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥
६६. "सुदिन्नं^३ मे दानवरं, सुयिट्ठा यागसम्पदा ।
कटच्छुभिक्षं दत्वान, पत्ताहं अचलं पदं ॥

१. उपचित्ता - स्वा० । २. भवामवे - स्वा० । ३-३. सुदिन्नमेव मे दानं -

६३. "द्वेनवृते इतो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, भिक्खादानस्सिदं^१ फलं ॥
६८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
६९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 5

इत्थं सुदं कटच्छुभिक्खादायिका भिक्खुनी इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

८. सत्तुप्पलमालिकाधेरीअपदानं

७१. "नगरे अरुणवतिया, अरुणो^२ नाम खत्तियो ।
 तस्स रज्जो अहं भरिया, वारितं^३ वारयामहं^४ ॥
७२. "सत्तमालं^५ गहेत्वान, उप्पला देवगन्धिका ।
 निसज्ज पासादवरे, एवं चिन्तेसि तावदे ॥ 10
७३. "किं मे इमाहि मालाहि, सिरसारोपिताहि मे ।
 वरं मे बुद्धसेट्ठस्स, आणम्हि अभिरोपितं^६ ॥ B. 194
७४. "सम्बुद्धं पटिमानेन्ती, द्वारासन्ने निसीदहं ।
 'यदा एहिति सम्बुद्धो, पूजयिस्सं महामुनि'^७ ॥ 15
७५. "ककुब्बो विलसन्तो व, मिगराजा व केसरी ।
 भिक्खुसङ्घेन सहितो, आगच्छि वीधिया जिनो ॥
७६. "बुद्धस्स रंसि दिस्वान, हट्ठा संविग्गमानसा ।
 द्वारं अवापुरित्वान^८, बुद्धसेट्ठमपूजयि ॥
७७. "सत्त उप्पलपुष्फानि, परिकिष्णानि^९ अम्बरे ।
 छादिं करोन्तो^{१०} बुद्धस्स, मत्थके धारयन्ति ते ॥ 20
७८. "उदग्गचित्ता सुमना, वेदजाता कतञ्जली ।
 तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तावतिसमगच्छहं ॥

१. भिक्खदानस्सिदं - स्या० । २. अरुणवा - सी०, रो० । ३-३. वारितं वारयामहं - सी०; नगुलं पादयामहं - स्या०; न मालं पादयामहं - रो० । ४. सत्त माला - सी०, स्या० । ५. अपाणुणित्वा - स्या० । ६. सुविदियण्णानि - स्या०; पवदियण्णानि - रो० । ७-७. छादिं करोन्तं - सी०; छादिं करोन्ता - स्या० ।

७६. "महानेलस्स छादनं, धारेन्ति मम मुद्धनि ।
दिब्बगन्धं पवायामि^१, सत्तुप्पलस्सिदं फलं ॥
८०. "कदाचि नीयमानाय, जातिसङ्घेन मे तदा ।
यावता परिस्ता मय्हं, महानेलं धरीयति ॥
८१. "सत्ततिदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
सव्वत्थ इस्सरा हुत्वा, संसरामि भवाभवे ॥
८२. "तेसद्विचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ।
सव्वे ममनुवत्तन्ति, आदेव्यवचना अहुं ॥
८३. "उप्पलस्सेव मे वण्णो, गन्धो चेव पवायति ।
दुब्बण्णिणयं^२ न जानामि^३, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८४. "इद्धिपादेसु कुसला, बोज्झङ्गभावना रता ।
अभिञ्जापारमिप्पत्ता, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८५. "सतिपट्टानकुसला, समाधिज्ञानगोचरा ।
सम्मप्पधानमनुयुत्ता, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८६. "विरियं मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनवभवो ॥
८७. "एकतिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि^४ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^५ फलं ॥
८८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
८९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९०. "पटिसम्भवा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं मुदं सत्तुप्पलमालिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. पञ्चदीपिकाधेरीअपदानं

९१. "नगरे हंसवतिया, चारिकी" आसहं तदा ।
आरामेन^१ च^२ आरामं, चरामि कुसलत्थिका ॥

१. पवायति - स्था० । २-२. दुग्गतिं नाभिजानामि - स्था०, रो० । ३. सम्ममकर्रि
तदा - सी० । ४. पुप्फदानस्सिदं - सी० । ५. चारिकी - स्था० । ६-६. आरामेनेव
- स्था० ।

६२. "कालपक्वमिह दिवसे, अहसं बोधिमुत्तमं ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, बोधिमूले निसीदहं ॥
६३. "गरुचित्तं उपट्टेत्वा, सिरे कत्वान अञ्जलिं ।
सोमतस्सं पवेदेत्वा, एवं चिन्तेसि तावदे ॥
६४. 'यदि बुद्धो अमितगुणो, असमप्पटिपुग्गलो ।
दस्सेतु पाटिहीरं मे, बोधि ओभासतु अयं' ॥
६५. "सह आवज्जिते^१ मय्हं, बोधि पज्जलि तावदे ।
सब्बसोण्णमया^२ आसि, दिसा सब्बा विरोचति^३ ॥
६६. "सत्तरत्तिन्दिवं^४ तत्थ, बोधिमूले निसीदहं ।
सत्तमे दिवसे पत्ते, दीपपूजं अकासहं ॥
६७. "आसनं परिवारेत्वा, पञ्च दीपानि पज्जलुं ।
याव उदेति मूरियो^५, दीपा मे पज्जलुं तदा ॥
६८. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
६९. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, पञ्चदीपा^६ ति वुच्चति ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं^७, तिसयोजनवित्थतं^८ ॥
१००. "असह्वियानि^९ दीपानि, परिवारे जलन्ति मे ।
यावता देवभवनं, दीपालोकेन जोतति^{१०} ॥
१०१. "परम्मुखा^{११} निसीदित्वा^{१२}, यदि इच्छामि पस्सितुं ।
उद्धं अधो च तिरियं, सब्बं पस्सामि चक्खुना ॥
१०२. "यावता अभिकह्वामि, दट्ठुं सुगतदुग्गते^{१३} ।
तत्थ आवरणं नत्थि, रुक्खेसु पव्वतेसु वा ॥
१०३. "असीतिदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
सतानं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ॥

3

10

B. 196

15

20

१. आवज्जना - सी० । २. सब्बसोवण्णया - सी०; सब्बसोवण्णमया - स्या० ।
३. विरोचयी - सी० । ४. सत्तरत्तिन्दिवं - रो० । ५. मूरियो - सी०, स्या० ।
६. पञ्चदीपा - सी० । ७. सतयोजनमुब्बेधं - सी०, स्या०, रो० । ८. सट्ठियोजनवित्थतं - स्या०, रो० । ९. असह्वेयानि - स्या० । १०. जोतयि - सी० । ११-११. पुरत्थामि-
मुखा सन्ति - स्या०; पुरत्थामिमुखा धिता - रो० । १२. सुकतदुक्कटं - स्या०; सुकत-
दुक्कटे - रो० ।

१०४. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
दीपसतसहस्सानि, परिवारे^१ जलन्ति मे^२ ॥

१०५. "देवल्लोका चवित्तवान्, उप्पज्जि मातुकुच्छियं ।
मातुकुच्छिगता^३ सन्ती^४, अक्खि मे न निमीलति ॥

१०६. "दीपसतसहस्सानि, पुज्जकम्मसमज्झिता^५ ।
जलन्ति^६ सूतिकागेहे^७, पञ्चदीपानिदं फलं ॥

१०७. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, मानसं विनिवत्तयि^८ ।
अजरामतं^९ सीतिभावं, निब्बानं फस्सयि^{१०} अहं ॥

१०८. "जातिया सत्तवस्साहं, अरहत्तमपापुणि ।
उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमज्जाय गोतमो ॥

१०९. "मण्डपे रुक्खमूले वा, पासादेसु गुहासु वा ।
मुज्जागारे वसन्तिया^{११}, पञ्च दीपा जलन्ति मे ॥

११०. "दिब्बचक्खु विमुद्धं मे, समाधिकुसला अहं ।
अभिज्जापारमिप्पत्ता, पञ्चदीपानिदं फलं ॥

१११. "सब्बवोसितवोसाना, कतकिच्चा अनासवा ।
पञ्चदीपा महावीर, पादे वन्दामि^{१२} चक्खुम ॥

११२. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दीपमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पञ्चदीपानिदं फलं ॥

११३. "किलेसा ज्ञापितामय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥

११४. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११५. "पटिस्सम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं पञ्चदीपिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्वा ति ।

१०. उदकदायिकाथेरीअपदानं

११६. "नगरे बन्धुमर्तिया, अहोसि^१ उदहारिका^२ ।

उदहारेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥

१-१. परिवारेत्या जलन्ति मे - सी० । २-२. मातुकुच्छिगतं सन्ति - सी० ; मातुकुच्छि-
गतं सन्ति - स्या० । ३. पुज्जकम्मसमज्झितो - स्या० । ४-४. सूतिकागेहे जलन्ति - स्या० ।
५. विनिवत्तयि - सी० । ६. अजरामतं - सी०, स्या० । ७. पस्सयि - स्या० । ८. च
ज्ञायन्ते - सी० । पज्जायन्ता - स्या० ; च ज्ञायन्ता - री० । ९. वन्दति - सी० ।
१०-१०. आसि उदकहारिका - स्या० ।

११७. "दिय्यधम्मो च मे नत्थि, पुञ्ञक्खेत्ते अनुत्तरे ।
कोट्टकं उपसङ्कम्म, उदकं पटुपेसहं ॥

११८. "तेन कम्मेन सुकतेन, तावतिसमगच्छहं ।
तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, उदहारेण निम्मित्तं ॥

११९. "अच्छरानं सहस्सस्स, अहं हि पवरा तदा ।
दसट्टानेहि ता सव्वा, अभिभोमि सदा' अहं ॥

१२०. "पञ्ञासं देवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
वीसतिचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ॥

१२१. "दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं फलं ॥

१२२. "पव्वतग्गे दुमग्गे वा, अन्तलिक्खे च भूमियं ।
यदा उदकमिच्छामि, खिप्पं पटिलभामहं ॥

१२३. "अवुट्ठिका दिसा नत्थि, सन्तत्ता^१ कुथिता पि च^२ ।
मम सङ्कप्पमञ्ञाय, महामेधो पवस्सति ॥

१२४. "कदाचि नीयमानाय, जातिसद्धेन मे तदा ।
यदा इच्छामहं वस्सं, महामेधो अजायथ^३ ॥

१२५. "उण्हं वा परिळाहो वा, सरीरे मे न विज्जति ।
काये च मे रजो नत्थि, दकदानस्सिदं फलं ॥

१२६. "विमुद्धमनसा अज्ज, अपेतमनपापिका ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१२७. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं दकं^४ अददि तदा^५ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं फलं ॥

१२८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... बिहरामि अनासवा ॥

१२९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं उदकदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

सुमेधावग्गो पठमो ।

१. तदा - स्या० । २-२. सन्तत्ता कुथिता न च - सी०, रो०; सन्तत्ता कुप्पिता हि मे - स्या० । ३. पवस्सति - सी० । ४-४. कम्ममकरि तदा - स्या० ।

तस्मुद्दानं

सुमेधा मेखलादायी, मण्डपं सङ्कुमं ददा ।
 नळमाली^१ पिण्डददा, कटच्छु^२ उप्पलप्पदा ॥
 दीपदा^३ दकदा चेव^३, गाथायो गणिता इह^३ ।
 एकगाथासतं चेव, तिसति^४ च तदुत्तरि^४ ॥

—:०:—

१. नळमालिनी—स्या० । २-२. दीपदकदायी च—स्या० । ३. विह—स्या० ।
 ४-४. तिसति च तदुत्तरि—सी०; सत्तरसं तत्तदुत्तरि—स्या०; कत्तादस तदुत्तरि—रो० ।

२. एकूपोसथिकवग्गो

१. एकूपोसथिकाथेरीअपदानं

१. "नगरे बन्धुमतिया, बन्धुमा नाम खत्तियो ।
दिवसे पुण्णमाय^१ सो, उपवसि उपोसथं ॥

B. 199

२. "अहं तेन समयेन, कुम्भदासी अहं^२ तहि ।
दिस्वा सराजकं^३ सेनं, एवाहं चिन्तयि तदा ॥

३. 'राजा पि रज्जं छुट्टेत्वा, उपवसि उपोसथं ।
सफलं नून तं कम्मं, जनकायो पमोदितो' ॥

5

४. "योनिं सो पच्चवेक्खित्वा, दुग्गच्चं^४ च दलित्वा^५ ।
मानसं सम्पहंसित्वा, उपवसि उपोसथं ॥

५. "अहं उपोसथं कत्वा, सम्मासम्बुद्धसासने ।
तेन कम्मेन सुकतेन, तावतिसमगच्छहं ॥

10

६. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, उब्भयोजनमुग्गतं^६ ।
कूटागारवरूपेतं, महासनसुभूसितं^७ ॥

७. "अच्छरा सतसहस्सा, उपतिट्ठन्ति मं सदा ।
अज्जे^८ देवे^९ अतिक्कम्म, अतिरोचामि सब्बदा ॥

८. "चतुसट्ठिदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
तेसट्ठिचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ॥

15

९. "सुवण्णवण्णा हुत्वा, भवेसु संसरामहं ।
सब्बत्थ पवरा होमि, उपोसथस्सिदं फलं ॥

१०. "हतियानं अस्सयानं, रथयानं च सीविकं^{१०} ।
लभामि सब्बमेवेतं^{११}, उपोसथस्सिदं फलं ॥

20

११. "सोणमयं रुपिमयं, अथो पि फलिकामयं ।
लोहितङ्गमयं^{१२} चैव, सब्बं पटिलभामहं ॥

१. पुण्णमायं - सी० । २. अहं - सी०; अहु - स्या० । ३. सराजिकं - सी०, स्या० ।
४. दुग्गति - स्या० । ५. दलित्वा - सी० । ६. उब्भं योजनमुग्गतं - सी०, स्या०, रो० ।
७. सयनासनभूसितं - सी० । ८-९. अज्जादेव - स्या० । १०. कैवली - सी०, स्या०, रो० ।
११. सब्बमेतस्मि - सी०, स्या० । १२. लोहितङ्गमयं - सी०, स्या० ।

१२. "कोसेय्यकम्बलियानि", खोमकप्पासिकानि च ।
महग्धानि च वत्थानि, सब्बं पटिलभामहं ॥
१३. "अन्नं पानं खादनीयं, वत्थसेनासनानि च ।
सब्बमेतं पटिलभे, उपोसथस्सिदं फलं ॥
१४. "वरगन्धं च मालं च, चुण्णकं च विलेपनं ।
सब्बमेतं पटिलभे, उपोसथस्सिदं फलं ॥
१५. "कूटागारं च पासादं, मण्डपं हम्मियं गुहं ।
सब्बमेतं पटिलभे, उपोसथस्सिदं फलं ॥
१६. "जातिया सत्तवस्साहं, पब्बजि अनगारियं ।
अङ्गमासे असम्पत्ते, अरहत्तमपापुणि ॥
१७. "किलेसा^१ ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता^२ ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, उपोसथस्सिदं फलं ॥
१९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
२०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं एकूपोसथिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. सल्लपुण्डिकाचेरीअपदानं^३

२२. "चन्दभागानदीतीरे, अहोसि किन्नरी तदा ।
अद्दसाहं^४ देवदेवं, चङ्कुमन्तं नरासभं ॥
२३. "ओचिन्तित्वान" सल्लं^५, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
उपसिङ्घि^६ महावीरो, सल्लं देवगन्धिकं ॥
२४. "पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, विपस्सी लोकनायको ।
उपसिङ्घि महावीरो, पेक्खमानाय मे तदा ॥

१. कोसेय्यकम्बलिकानि - स्या० । २-२. स्या० पोत्थके नत्थि । ३. सल्ल-
पुण्डिकापदानं - सी० । सल्लपुण्डिकाचेरीअपदानं - स्या० । ४. अद्दसं - स्या० ।
५-५. ओचिन्तित्वा सल्लपुण्ड - सी० । ६-६. उपसिङ्घ महावीर - सी० ।

२५. "अञ्जलिं पद्महेत्वान, वन्दित्वा द्विपदुत्तमं^१ ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, ततो पद्मवतमारुहि ॥

२६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥

२८. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं सल्लपुप्फिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. मोदकदायिकाथेरीअपदानं

३०. "नगरे वन्धुमत्तिया, कुम्भदासी अहोसहं ।
मम भागं गहेत्वान, गच्छं उदकहारिका^२ ॥

३१. "पन्थमिह समणं दिस्वा, सन्तचित्तं समाहतं ।
पसन्नचित्ता सुमना, मोदके तीणिदासहं ॥

३२. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
एकनवुतिकप्पानि^३, विनिपातं नगच्छहं ॥

३३. "सम्पत्तिं^४ तं करित्वान, सव्वं अनुभवि अहं ।
मोदके तीणि दत्त्वान, पत्ताहं अचलं पदं ॥

३४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥

३५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं मोदकदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

४. एकासनदायिकाथेरीअपदानं

३७. "नगरे हंसवत्तिया, अहोसि बालिका^५ तदा ।
माता च मे पिता चैव, कम्मन्तं अगमं सु ते ॥

१. द्विपदुत्तमं - मी०, स्वा०, रो० । २. उदकहारिका - मी०; उदकहारिके - स्वा० ।

३. एकनवुतिकप्पानि - स्वा० । ४-४. सम्पत्तिं तं - मी०; सम्पत्तिञ्च - स्वा० । ५. बालिका - स्वा०, रो० ।

३८. "मज्झन्हिकम्हि^१ सूरिये, अदसं समणं अहं ।
वीथिया^२ अनुगच्छन्तं, आसनं पञ्जपेसहं ॥
३९. "गोनकाविकतिकाहि^३, पञ्जपेत्वा^४ ममासनं ।
पसन्नचित्ता सुमना, इदं^५ वचनमब्रवी ॥
४०. "सन्तत्ता कुथिता^६ भूमि, सूरौ मज्झन्हिके ठितो ।
मालुता च न वायन्ति, कालो चेवेत्थं^७ मेहिति^८ ॥
४१. 'पञ्जत्तमासनमिदं, तवत्थाय महामुनि ।
अनुकम्पं उपादाय, निसीद मम आसने' ॥
४२. "निसीदि तत्थ समणो, सुदन्तो सुद्धमानसो ।
तस्स पत्तं गहेत्वान, यथारब्धं अदासहं ॥
४३. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
४४. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, आसनेन मुनिम्मितं^९ ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥
४५. "सोणमया मणिमया, अथो पि फलिकामया ।
लोहितङ्गमया चैव, पल्लङ्का विविधा मम ॥
४६. "तूलिका^{१०} विकतिकाहि^{११}, कट्टिस्स चित्तकाहि च ।
उदएकन्तलोमी^{१२} च^{१३}, पल्लङ्का मे सुसण्ठिता^{१४} ॥
४७. "यदा इच्छामि गमनं, हासखिड्डुसमण्णितं^{१५} ।
सह पल्लङ्कुसेट्ठेन, गच्छामि मम पत्थितं ॥
४८. "असीतिदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
सत्ततिचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ॥
४९. "भवाभवे संसरन्ती, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, एकासनस्सिदं^{१६} फलं^{१७} ॥

१. मज्झन्तिकम्हि - सी०, स्या० । २. वीथियं - सी० । ३. गोनकचित्तकादीहि - सी०, स्या० । ४-४. पञ्जपेत्वाहमासनं - सी०; पञ्जपेत्वाहमासनं - स्या० । ५. इदं - स्या० । ६. कुथिता - स्या० । ७-७. चेत्थ उपट्ठितो - सी०; चेत्थ मेहिति - स्या०; चेत्थ एति तं - रो० । ८. मुनिम्मितं - स्या० । ९-९. विकतीहि च - स्या० । १०-१०. उद-एकन्तलोमीहि - सी०; उद एकन्तलोमि च - स्या० । ११. सुकवता - सी० । १२. हास-खिड्डुसमण्णितं - सी० । १३-१३. एकासनफलं इदं - सी०, स्या०, रो० । एवमुपरि पि ।

५०. "दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अञ्जे भवे न जानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५१. "दुवे कुले पजायामि, क्षत्तिये चापि ब्राह्मणे ।
उच्चाकुलीना^१ सब्बत्थ, एकासनस्सिदं फलं ॥
५२. "दोमनस्सं न जानामि, चित्तसन्तापनं मम ।
वेवण्णियं न जानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥ 5
५३. "घातियो मं उपट्ठन्ति, खुज्जा चेलापिका^२ बहू ।
अङ्गेन^३ अङ्गं^४ गच्छामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५४. "अञ्जा न्हापेन्ति भोजेन्ति, अञ्जा रमेन्ति मं सदा ।
अञ्जा गन्धं विलिम्पन्ति, एकासनस्सिदं फलं ॥ 10
५५. "मण्डपे रुक्खमूले वा, मुञ्जागारे वसन्तिया ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, पल्लङ्को उपतिट्ठति ॥
५६. "अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जा पि रज्जं छुट्ठेत्वा, पद्बजि अनगारियं ॥
५७. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥ 15
५८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
५९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं एकासनदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो 20
अभासित्था ति ।

५. पञ्चदीपदायिकाधेरोअपदानं

६१. "नगरे हंसवतिया, चारिकी^१ आसहं तदा ।
आरामेन^२ च आरामं^३, चरामि कुसलत्थिका ॥

B. 204

१. उच्चाकुलिका - स्या०, रो० । २. चेलापिका - सी०; चेलावका - स्या०;
चेलाविका - रो० । ३-३. अङ्गेन अङ्गं - स्या० ।

४-४. अञ्जा ममेव न्हापेन्ति, अञ्जा भोजेन्ति भोजनं ।

अञ्जा मं अज्जकरोन्ति, अञ्जा रमेन्ति मं सदा ॥ - स्या० ।

५. चारिका - सी०, स्या० । ६-६. आरामेन विहारेण - स्या०, रो० ।

६२. "कालपक्वमिह दिवसे, अदसं बोधिमुत्तमं ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, बोधिमूले निसीदहं ॥
६३. "गुरुचित्तं उपहेत्वा, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
सोमनस्सं पवेदेत्वा, एवं चिन्तेसि तावदे ॥
६४. "अदि बुद्धो अमितगुणो, असमण्डपिण्णमलो ।
दस्सेतु पाटिहीरं मे, बोधि ओभासतु अयं ॥
६५. "सह आवज्जिते मय्हं, बोधि पज्जलि तावदे ।
सब्बसोण्णमया आसि, दिसा सब्बा विरोचति ॥
६६. "सत्तरत्तिन्दिवं तत्थ, बोधिमूले निसीदहं ।
सत्तमे दिवसे पत्ते, दीपपूजं अकासहं ॥
६७. "आसनं परिवारेत्वा, पञ्च दीपानि पज्जलुं^१ ।
याव उदेति सूरियो, दीपा मे पज्जलुं तदा ॥
६८. "तेन कम्मेन सुकत्तेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
६९. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, पञ्चदीपा ति वुच्चति ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥
७०. "असङ्खियाणि दीपानि, परिवारे जलिसु मे ।
यावता देवभवनं, दीपालोकेन जोतति ॥
७१. "परम्मुखा^२ निसीदित्वा, यदि इच्छामि पस्सितुं ।
उद्धं अधो च तिरियं, सब्बं पस्सामि चक्खुना ॥
७२. "यावता अभिकङ्खामि, दट्ठुं सुगतदुग्गते^३ ।
तत्थ आवरणं नत्थि, रुक्खेसु पब्बतेसु वा ॥
७३. "असीतिदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
सतानं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ॥
७४. "यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
दीपसत्तसहस्सानि, परिवारे^४ जलन्ति मे" ॥

१. चिन्तेसि - सी० । २. पज्जलि - सी० । ३. पुब्बमुखा - स्वा० । ४. सुकत-
दुक्कटं - स्वा० ; सुकतदुक्कटे - रो० । ५-५. परिवारेत्वा जलन्ति मे - सी० ।

७५. “देवलोका चवित्वान, उप्पज्जि मातुकुच्छियं ।
मातुकुच्छिगता सन्ती, अक्खि मे न निमीलति ॥
७६. “दीपसतसहस्सानि, पुञ्जाकम्मसमङ्गिता^१ ।
जलन्ति सूतिकागेहे, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
७७. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, मानसं विनिवत्तयि ।
अजरामतं सीतिभावं, निब्बानं फस्सयि अहं ॥
७८. “जातिया सत्तवस्साहं, अरहत्तमपापुणि ।
उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमञ्जाय^२ गोतमो^३ ॥
७९. “मण्डपे हव्वमूले वा, सुञ्जागारे वसन्तिया ।
सदा पञ्जलते दीपं, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
८०. “दिब्बचक्खु विमुद्धं मे, समाधिकुसला अहं ।
अभिञ्जापारमिप्पत्ता, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
८१. “सब्बवोसितवोसाना, कतकिच्चा अनासवा ।
पञ्चदीपा महावीर, पादे वन्दामि चक्खुम ॥
८२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं^४ दीपमददि तदा^५ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
८३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
८४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं पञ्चदीपदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो २०
अभासित्था ति ।

६. नलमालिकाथेरीअपदानं

८६. “चन्दभागानदीतीरे, अहोसि किन्नरी तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ॥
८७. “पसन्नचित्ता सुमना, वेदजाता कतञ्जली ।
नलमालं गहेत्त्वान, सयम्भुं अभिपूजयि ॥

B. 206

25

१. पुञ्जाकम्मसमङ्गितो - स्या० । २-२. पञ्चदीपानिदं फलं - स्या० । ३-३. यं
दीपमभिपूजयि - सी०; यं दानमददि तदा - स्या० ।

८८. "तेन कम्मेन सुक्तेन, चेतनापणिधीहि च ।
जह्तिवा किन्नरीदेहं^१, तावत्तिसमगच्छहं ॥
८९. "धत्तिसदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
मनसा पत्थितं मय्हं, निब्बत्तति यथिच्छित्तं ॥
९०. "दसन्नं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ।
ओचितत्ता^२ व हुत्वान, संसरामि भवेस्वहं ॥
९१. "कुसलं विज्जते मय्हं, पव्वजि अनगारियं ।
पूजारहा अहं अज्ज, सकयपुत्तस्स सासने ॥
९२. "विमुद्धमनसा अज्ज, अपेतमनपापिका ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
९३. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, नल्लमालायिदं फलं ॥
९४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
९५. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९६. "पट्टिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं नल्लमालिका भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

७. महापजापतिगोतमीथेरीअपदानं

९७. "एकदा लोकपज्जोतो, वेसालियं महावने ।
कूटागारे^३ सुसालायं^४, वसते नरसारथि ॥
९८. "तदा जिनस्स मातुच्छा, महागोतमि भिक्खुनी ।
तहिं^५ कते^६ पुरे रम्मे, वसी भिक्खुनुपस्सये ॥
९९. "भिक्खुनीहि विमुत्ताहि, सतेहि सह पञ्चहि ।
रहोगताय तस्सेवं, चितस्सासि^७ वितविकतं ॥
१००. "बुद्धस्स परिनिब्बानं, सावकगगयुगस्से वा ।
राहुलानन्दनन्दानं, नाहं लच्छामि पस्सितुं ॥

१. मानुसं देहं - सी०, रो० । २. मुचितत्ता - रो० । ३ - ३. कूटागारेणु, तालाय - स्वा० । ४. तहिंवेव - स्वा० । ५. चितस्सापि - सी०, स्वा० ।

१०१. "बुद्धस्स" परिनिब्बाना, सावकग्गयुगस्स वा^१ ।
महाकस्सपनन्दानं, आनन्दराहुलानं च* ॥
१०२. "पटिगच्चायुसङ्गारं", ओसज्जित्वानं निब्बुति ।
गच्छेय्यं लोकनाथेन, अनुज्जाता महेशिना ॥
१०३. "तथा पञ्चसत्तानं पि, भिक्खुनीनं वितक्कितं ।
आसि खेमादिकानं पि, एतदेव वितक्कितं ॥ 3
१०४. "भूमिचालो तदा आसि, नादिता देवदुन्दुभी ।
उपस्सयाधिवत्थायो, देवता सोकपीळिता ॥
१०५. "विलपन्ता सुकरुणं", तत्थस्सूनि पवत्तयुं ।
मिक्का^२ भिक्खुनियो ताहि, उपगन्त्वानं गोतमि ॥ 10
१०६. "निपच्च सिरसा पादे, इदं वचनमब्रवुं ।
'तत्थ तोयलवासित्ता, मयमय्ये रहोगता ॥
१०७. 'सा चला चलिता भूमि, नादिता देवदुन्दुभी ।
परिदेवा च सुय्यन्ते', किमत्थं नूनं गोतमी' ॥
१०८. "तदा अवोच्च सा सब्बं, यथापरिवितक्कितं ।
तायो^३ पि सब्बा आहंसु, यथापरिवितक्कितं ॥ 15
१०९. 'यदि ते रुचितं अय्ये, निब्बानं परमं सिवं ।
निब्बायिस्सामं सब्बा पि, बुद्धानुज्जायं सुव्वते' ॥
११०. 'मयं सहा व निक्खन्ता, घरा पि च भवा पि च ।
सहायेव गमिस्साम, निब्बानं पदमुत्तमं'^४ ॥ 20
१११. "निब्बानाय वजन्तीनं, किं वक्खामी ति सा वदे ।
सह सब्बाहि निग्गञ्छि, भिक्खुनीनिलया^५ तदा ॥
११२. "उपस्सये आधिवत्था, देवता ता खमन्तु मे ।
भिक्खुनीनिलयस्सेदं, पच्छिमं दस्सनं मम ॥ B. 208
११३. "न जरा मच्चु वा यत्थ, अप्पियेहि समागमो ।
पियेहि न" वियोगोत्थि^६, तं वजिस्सं^७ असङ्गतं ॥ 25

*-१. अयं गाथा स्या० पोट्यकेन विस्सति । १. च-सी० । २. पटिगच्चायुसङ्गारे-
सी० । ३. सकवणं-सी०, स्या०, री० । ४. सब्बा-स्या०, री० । ५. सुय्यन्ति-सी० ।
६. ततो-स्या० । ७-८. बुद्धानुज्जायपुव्वके-स्या० । ९. पुरमुत्तमं-सी०, स्या० ।
१०. भिक्खुनीनिलयना-स्या० । १०-१०. वियोगोत्थि-सी० । ११. वजिजयं-स्या० ।

११४. "अवीतरागा तं सुत्वा, वचनं सुगतोरसा ।
सोकट्टा परिदेविसु, अहो नो अप्पपुञ्जता ॥
११५. "भिव्खुनीनिलयो सुञ्जो, भूतो ताहि विना अयं ।
पभाते विय तारायो, न दिस्सन्ति जिनोरसा ॥
११६. "निब्बानं गोतमी याति, सतेहि सह पञ्चहि ।
नदीसतेहि व सह, गङ्गा पञ्चहि सागरं ॥
११७. "रथियाय^१ वजन्तियो^२, दिस्वा सट्ठा उपासिका ।
घरा निक्खम्म पादेसु, निपच्च इदमब्रवुं ॥
११८. 'पसीदस्सु महाभोगे, अनाथायो विहाय नो ।
तया न युत्ता^३ निब्बातुं, इच्छट्ठा^४ विलपिसुता' ॥
११९. "तासं सोकपहानत्थं, अबोच मधुरं गिरं ।
'रुदितेन अलं पुत्ता, हासकालोयमज्ज वो ॥
१२०. 'परिञ्जातं मया दुक्खं, दुक्खहेतु विवज्जितो ।
निरोधो मे सच्छिकतो, मग्गो चापि सुभावितो ॥
पठमं भाणवारं ।
१२१. 'परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥
१२२. 'यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनवक्खयो ॥
१२३. 'बुद्धो तस्स च सद्धम्मो, अनूतो याव तिट्ठति ।
निब्बातुं ताव कालो मे, मा मं सोचथ पुत्तिका ॥
१२४. 'कोण्डञ्जानन्दनन्दादी, तिट्ठन्ति राहुलो जिनो ।
सुखितो सहितो सङ्घो, हतदब्बा^५ च^६ तिथिया ॥
१२५. 'ओक्काकवंसस्स यसो, उस्सितो मारमद्दनो ।
ननु सम्पत्ति^७ कालो मे, निब्बानत्थाय पुत्तिका ॥
१२६. 'चिरप्पभूति यं मय्हं, पत्थितं अज्ज सिज्जते ।
आनन्दभेरिकालोयं, किं वो अस्सूहि पुत्तिका ॥

१-१. रथिकाय वजन्ति तं - सी०; ० वजन्ती तं - स्था०; ० वजन्ता - रो० । २. युत्तं - सी०, स्था०, रो० । ३. इच्छट्ठा - सी० । ४-४. हतदब्बा च - सी०; हतदब्बा च - स्था० । ५. सम्पत्ति - स्था० ।

१२७. 'सच्चै मयि दया अत्थि, यदि चत्थि कतञ्जुता ।
सद्धम्मद्वितिया सच्चा, करोथ विरियं दग्धं ॥
१२८. 'धीनं अदासि पच्चज्जं, सम्बुद्धो याचितो मया ।
तस्मा यथाहं नन्दिस्सं, तथा तमनुतिद्वय' ॥
१२९. "ता एवमनुसासित्वा", भिक्खुनीहि पुरक्खता ।
उपेच्च बुद्धं वन्दित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
१३०. 'अहं सुगत ते माता, त्वं^१ च वीर^२ पिता मम ।
सद्धम्मसुखद^३ नाथ, तथा जाताम्हि^४ गोतम ॥
१३१. 'संबद्धितोयं सुगत, रूपकायो मया तव ।
अनिन्दितो^५ धम्मकायो^६, मम संबद्धितो तथा ॥
१३२. 'मुहुत्तं तण्हासमणं, खीरं त्वं पायितो मया ।
तथाहं सन्तमच्चन्तं, धम्मखीरं हि^७ पायिता ॥
१३३. 'बन्धनारक्खनेन^८ मय्हं, अतणो^९ त्वं महामुने ।
पुत्तकामा थियो याचं, लभन्ति तादिसं सुतं ॥
१३४. 'मन्धातादिनरिन्दानं, या माता सा भवणवे ।
निमुग्गाहं तथा पुत्त, तारिता भवसागरा ॥
१३५. 'रज्जो माता महेसी ति, सुलभं नाममित्थिनं ।
बुद्धमाता ति यं नामं, एतं परमदुल्लभं ॥
१३६. 'तं च लद्धं महावीर, पणिधानं मम तथा ।
अणुकं वा महन्तं वा, तं सब्बं पूरितं मया^{१०} ॥
१३७. 'परिनिव्वानुमिच्छामि, विहायेमं कळेवरं^{११} ।
अनुजानाहि मे वीर, दुक्खन्तकर नायक ॥
१३८. 'चक्कडकुसधजाकिण्णे, पादे कमलकोमले ।
पसारेहि पणामं ते, करिस्सं पुत्तउत्तमे^{१२} ॥
१३९. 'सुवण्णरासिसङ्कासं, सरीरं कुरु पाकटं ।
कत्वा देहं सुदिट्ठं ते, सन्ति^{१३} गच्छामि नायक' ॥

३

१०

१५

२०

B 210

२५

१. एवमनुसासित्वा - स्या० । २-२. त्वं वीर - स्या० । ३. सद्धम्मसुखदो - सी०, स्या०, रो० । ४. जाताम्हि - सी०, स्या० । ५. अनिन्दितो - सी०, रो०; आनिन्दितो - स्या० । ६. धम्मकायो - सी०, रो० । ७. हि - स्या० । ८. बन्धनारक्खने - सी० । ९. अतणो - म० । १०. तथा - स्या० । ११. कळेवरं - सी० । १२. पुत्तपेमया - सी०, रो०; पुत्तपेमहं - स्या० । १३. सन्ति - स्या० ।

१४०. 'द्वितिसलक्खणूपेतं, सुप्पभालङ्कृतं तनुं ।
सञ्जाघता^१ व बालक्कं^२, मातुच्छं दस्सयी जिनो ॥
१४१. 'फुल्लारविन्दसङ्कासे, तरुणादिच्चसप्पभे ।
चक्कङ्किते पादतले, ततो सा सिरसा पति ॥
१४२. 'पणमामि नरादिच्च^३, आदिच्चकुलकेतुकं^४ ।
पच्छिमे मरणे^५ मय्हं, न तं इक्खामहं पुनो^६ ॥
१४३. 'इत्थियो नाम लोकग्ग, सब्बदोसाकरा मता ।
यदि को चत्थि दोसो मे, खमस्सु करुणाकर ॥
१४४. 'इत्थिकानं च पव्वज्जं, हं^७ तं याचि पुनप्पुनं ।
तत्थ चे अत्थि दोसो मे, तं खमस्सु नरासभ ॥
१४५. 'मया भिक्खुनियो वीर, तवानुञ्जाय सासिता ।
तत्र^८ चे अत्थि दुत्तीतं, तं खमस्सु खमाधिप^९ ॥
१४६. 'अक्खन्ते नाम खन्तव्वं, किं भवे गुणभूसने ।
किमुत्तरं ते वक्खामि, निब्बानाय वजन्तिया^{१०} ॥
१४७. 'मुद्धे अनूने मम भिक्खुसङ्घे,
लोका इतो निस्सरितुं खमन्ते ।
पभातकाले व्यसनङ्गतानं,
दिस्वान निर्याति व^{११} चन्दलेखा^{१२} ॥
१४८. 'तदेतरा भिक्खुनियो जिनग्गं,
तारा व चन्दानुगता मुमेहं ।
पदक्खिणं कच्च^{१३} निपच्च पादे,
ठिता मुखन्तं^{१४} समुदिवक्खमाना ॥
१४९. 'न तित्तिपुव्वं तव दस्सनेन,
चक्खुं न सोतं तव भासितेन ।
चित्तं मम केवलमेकमेव,
पप्पुय्य तं धम्मरसेन तित्ति^{१५} ॥

B. 211

25

१-१. सञ्जाघताव बालक्कं - स्या० । २. नरादिच्च - सी०, स्या० । ३. आदिच्च-
कुलकेतुनं - स्या० । ४. मरणं - स्या० । ५-५. दक्खामहं पुन - स्या० । ६-६. यमहं
- सी०, स्या० । ७. तत्थ - स्या० । ८. खमाधिति - स्या० । ९. वदन्तिया - स्या० ।
१०. हि - स्या० । ११. कच्च - सी०, स्या० । १२. मुखन्तस्स - स्या० ।
१३. तित्ति - सी०, स्या० ।

१५०. 'नदतो परिसायं ते, वादितव्यपहारिनी' ।
ये ते दक्खन्ति वदनं, धञ्जा ते नरपुङ्गव ॥
१५१. 'दीघङ्गुली तम्बनखे, सुभे आयतपण्हिके ।
ये पादे पणमिस्सन्ति', ते पि धञ्जा गुणन्धर' ।
१५२. 'मधुरानि पहट्टानि, दोसग्धानि' हितानि च ।
ये ते वाक्यानि सुय्यन्ति', ते पि धञ्जा नरुत्तम ॥
१५३. 'धञ्जाहं ते महावीर, पादपूजनतप्परा' ।
तिण्णसंसारकन्तारा, सुवाक्येन सिरीमतो' ॥
१५४. "ततो सा अनुसावेत्वा, भिक्खुसङ्घं" पि' सुव्वता ।
राहुलानन्दनन्दे च, वन्दित्वा इदमब्रवि ॥
१५५. 'आसीविसालयसमे, रोगावासे कळेवरे ।
निव्विन्दा' दुक्खसङ्घाटे', जरामरणगोचरे ॥
१५६. 'नानाकलिमलाकिण्णे', परायत्ते निरीहके ।
तेन निव्वातुमिच्छामि, अनुमञ्जाथ पुत्तका' ॥
१५७. "नन्दो राहुलभट्टो च, वीतसोका निरासवा ।
ठिताचलट्टिति" धिरा", धम्मतमनुचिन्तयुं ॥
१५८. 'धिरत्थु सङ्घत्तं लोलं", असारं कदलूपमं ।
मायामरीचिसदिसं, इतरं अनवट्टितं ॥
१५९. 'यत्थ नाम जिनस्सायं, मातुच्छा बुद्धपोसिका ।
गोतमी निधनं याति, अनिच्चं सव्वसङ्घत्तं' ॥
१६०. "आनन्दो च तदा सेखो, सोकट्टो" जिनवच्छलो ।
तत्थस्सूनि करोन्तो सो, करुणं परिदेवति ॥
१६१. "हा" सन्ति गोतमी याति, नून बुद्धो पि निव्वुति ।
गच्छति न चिरेनेव, अग्गिरिव" निरिन्धनो ॥

१. वादादप्यपहारिनी - सी०; वादिदप्यपहारिनी - स्या० । २. पणमावन्ति - स्या० । ३. रणन्तग - स्या० । ४. दोषजानि - स्या० । ५. संस्सन्ति - सी०; सुणन्ति - स्या० । ६. पादपूजनतप्परा - स्या० । ७-७. भिक्खुसंघम् - स्या० । ८-८. निव्विन्न दुक्खसंघाते - सी०; निव्विण्णा दुक्ख सङ्केते - स्या० । ९. नानाकुण्ठमलाकिण्णे - स्या० । १०-१०. ठिताचला धिती वीरा - स्या० । ११. लोलं - स्या० । १२. कनिट्टो - स्या० । १३-१३. भासन्ती - स्या० । १४. अग्गिरिव - स्या० ।

B. 212

१६२. "एवं विज्ञापमानं तं, आनन्दं आह गोतमी ।
मुत्तसागरगम्भीरं, बुद्धोपद्धानतप्पर ॥
१६३. 'न वृत्तं सोचितुं पुत्त, हासकाले उपद्रुते ।
तथा मे सरणं पुत्त, निब्बानं तमुपागतं ॥
१६४. 'तथा तात समज्झिद्धो, पच्चञ्जं अनुजानि नो ।
आ पुत्त विमतो होहि, सफलो ते परिस्समो ॥
१६५. 'यं न दिट्ठं पुराणेहि, तित्थिकाचरियेहि पि ।
तं पदं मुकुमारीहि, सत्तवस्साहि वेदितं ॥
१६६. 'बुद्धसासनपालेत', पच्छिमं दस्सनं तव ।
तत्थ गच्छामहं पुत्त, गतो यत्थ न दिस्सते ॥
१६७. 'कदाचि धम्मं देसेन्तो, खिपी लोकगगनायको ।
तदाहं आसीसवाचं, अवोचं अनुकम्पिका ॥
१६८. 'चिरं जीव महावीर, कप्पं तिट्ठ महामुने ।
सब्बलोकस्स अत्थाय', भवस्सु अजरामरो ॥
१६९. 'तं तथावादिनि बुद्धो, ममं सो एतदब्रवि ।
न हेवं वन्दिया बुद्धा, यथा वन्दसि गोतमी ॥
१७०. 'कथं चरहि सच्चञ्ज, वन्दितव्वा तथागता ।
कथं अवन्दिया बुद्धा, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
१७१. 'आरद्धविरिये पहितस्से, निच्चं दब्धपरक्कमे ।
समग्गे सावके पस्से, एतं बुद्धानवन्दनं ॥
१७२. 'ततो उपस्सयं गन्त्वा, एकिकाहं विचिन्तयि ।
समग्गपरिसं नाथो, रोधेसि तिभवन्तगो ॥
१७३. 'हत्वाहं परित्तिव्विस्सं', मा विपत्तिमहंसं ।
एवाहं चिन्तयित्वात, दिस्वान् इसिसत्तमं ॥

१. मुत्तिसागरगम्भीर - सी०; मुत्तिसागरगम्भीर - स्था० । २-२. तव मे सरणं - सी०; वस्सा मे सरणं - स्था० । ३. च - स्था० । ४. बुद्धसासनपालेता - सी०, स्था० । ५. दिस्सते - स्था० । ६. आसीसवचं - सी० । ७-७. तववलोकहितवचं - स्था० । ८. पस्से - सी० । ९. रोधेसि - सी०, स्था० । १०. परित्तिव्विस्सं - स्था० ।

१७४. 'परिनिब्बानकालं मे, आरोचेसि' विनायकं ।
ततो सो समनुञ्जासि, कालं जानाहि गोतमी ॥
१७५. 'किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
१७६. 'स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१७७. 'पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥ ५
१७८. 'यीनं वम्मभिसमये, ये वाला विमर्ति गता ।
तेसं दिट्ठिप्पहानत्थं^१, इद्धि दस्सेहि गोतमी' ॥
१७९. "तदा निपच्च सम्बुद्धं, उप्पतित्वान अम्वरं ।
इद्धी अनेका दस्सेसि, बुद्धानुञ्जाय गोतमी ॥
१८०. "एकिका बहुधा आसि, बहुका चेत्तिका तथा ।
आविभावं तिरोभावं, तिरोकुट्टं^२ तिरोनगं ॥ १०
१८१. "असज्जमाना अगमा, भूमियं पि निमुज्जथ ।
अभिज्जमाने उदके, अगच्छि महिया^३ यथा ॥
१८२. "सकुणीव तथाकासे^४, पल्लङ्गेन कमी^५ तदा ।
वसं वत्तेसि कायेन, याव ब्रह्मनिवेसनं ॥ १५
१८३. "सिनेहं दण्डं कत्वान, छत्तं कत्वा महामहि ।
समूलं परिवत्तेत्वा, धारयं^६ चङ्कमी नभे ॥
१८४. "छस्सुरोदयकालेव^७, लोकं चाकासि धूमिकं ।
युगन्ते^८ विय लोकं सा, जालामालाकुलं अका^९ ॥
१८५. "मुचलिन्दं महासेलं, मेरुमूलनदन्तरे^{१०} ।
सासपारिव^{११} सव्वानि, एकेनग्गहि^{१२} मुट्ठिना ॥ २०
१८६. "अङ्गुलगेन छादेसि, भाकरं सनिसाकरं ।
चन्दसूरसहस्सानि^{१३}, आवेल्लमिव^{१४} धारयि ॥
१८७. "चतुसागरतोयानि, धारयी एकपाणिना ।
युगन्तजलदाकारं^{१५}, महावस्सं पवस्सथ^{१६} ॥ २५

१. आरोचेमि - स्या० । २. दिट्ठिप्पहानत्थं - सी०, स्या० । ३. तिरोकुट्टं - म० ।
४. महियं - स्या० । ५. यथाकासे - सी०, स्या० । ६. कमी - सी० । ७. धारेन्ती -
सी० । ८. छस्सुरोदयकालेव - स्या० । ९. वचितं - स्या० । १०-१०. युगन्ते विय तं लोकं,
जालमालाकुलं अका - स्या० । ११. मेरुमन्दारदहरे - सी०, रो०; मेरु मन्दारदहरे - स्या० ।
१२. सासपारिव - सी०; सासपानिव - स्या० । १३. एकेनग्गहि - स्या० । १४. चन्दसुरि-
सहस्सानि - स्या० । १५. आवेल्लमिव - सी० । १६. युगन्तजलदाकारं - स्या० । १७. पवस्सथी
- सी०; अवस्सथ - स्या० ।

१८८. "चक्कवर्त्ति सपरिसं, मापयी सा नभत्तले ।
गरुळं द्विरदं सीहं, विनदन्तं पदस्सयि" ॥
१८९. "एकिका अभिनिम्मित्वा, अप्पमेय्यं भिक्खुनीगणं ।
पुन अन्तरघापेत्वा, एकिका मुनिमब्रवि ॥
१९०. 'मातुच्छा ते महावीर, तव सासनकारिका ।
अनुप्पत्ता सकं अत्थं, पादे वन्दामि चक्खुम' ॥
१९१. "दस्सेत्वा विविधा इद्धी, ओरोहित्वा नभत्तला ।
वन्दित्वा लोकपज्जोतं, एकमन्तं निसीदि सा ॥
१९२. "सा वीसवस्ससत्तिका, जातियाहं महामुने ।
अलमेत्तावता वीर, निब्बायिस्सामि नायक ॥
१९३. "तदातिविम्हिता सब्बा, परिसा सा कतञ्जली ।
अवोचय्ये कथं आसि, अतुलिद्धिपरक्कमा^१ ॥
१९४. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१९५. "तदाहं हंसवतियं, जातामच्चकुले अहुं ।
सब्बोपकारसम्पन्ने, इद्धे फीते महद्धने ॥
१९६. "कदाचि पितुना सद्धि, दासिगणपुरक्खता ।
महता परिवारेन, तं उपेच्च नरासभं ॥
१९७. "वासवं विय वस्सन्तं, धम्ममेधं अनासवं ।
सरदादिच्चसदिसं, रंसिजालसमुज्जलं^२ ॥
१९८. "दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, सुत्वा चस्स सुभासितं ।
मातुच्छं भिक्खुनि अग्गे, ठपेन्तं नरनायकं ॥
१९९. "सुत्वा दत्त्वा महादानं, सत्ताहं तस्स तादिन्नो ।
ससङ्गस्स नरग्गस्स, पच्चयानि बहूनि च ॥
२००. "निपच्च पादमूलम्हि, तं ठानमभिपत्थयि ।
ततो महापरिसर्ति, अवोच इसिसत्तमो ॥

१. च दस्सयि - स्वा० । २. अतुलिद्धि परक्कमे - स्वा० । ३. रंसिजालाकुलं जिनं - सी०, स्वा०; रंसिजालाकुलं जिनं - रो० ।

२०१. 'या ससङ्गं अभोजेति, सत्ताहं लोकनायकं ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
२०२. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओविकाककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२०३. 'तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
गोतमी नाम नामेन, हेस्सति सत्थु साविका ॥
२०४. 'तस्स बुद्धस्स मातुच्छा, जीवितापादिका' अयं ।
रत्तञ्जूनं च अगत्तं, भिवखुनीनं लभिस्सति' ॥
२०५. "तं^१ सुत्वा^२न पमोदित्वा^३, यावज्जीवं तदा जितं ।
पञ्चयेहि उपट्ठित्वा, ततो कालङ्कता अहं ॥
२०६. "तावतिसेसु देवेषु, सब्बकामसमिद्धिसु ।
निब्बत्ता दसहज्जेहि, अञ्जे अभिभवि अहं ॥
२०७. "रूपसदेहि गन्धेहि, रसेहि फुसनेहि^४ च ।
आयुना पि च वण्णेन, सुखेन यससा पि च ॥
२०८. "तथेवाधिपतेय्येन, अधिगम्ह विरोचहं ।
अहोसि अमरिन्दस्स, महेसी दयिता तहि ॥
२०९. "संसारे संसरन्तीहं^५, कम्मवायुसमेरिता ।
कासिस्स रञ्जो विसये, अजायि दासगामके ॥
२१०. "पञ्चदाससतानूना, निवसन्ति तहि तदा ।
सब्बेसं तत्थ यो जेट्ठो, तस्स जाया अहोसहं ॥
२११. "सयम्भुनो पञ्चसता, गामं पिण्डाय पाविसुं ।
ते दिस्वान अहं तुट्ठा, सह सब्बाहि^६ इत्थिभि^७ ॥
२१२. "पूगा^८ हुत्वा व सब्बायो^९, चतुमासे उपट्ठहुं ।
तिचीवरानि दत्तवान, संसरिम्ह^{१०} ससामिका ॥
२१३. "ततो चुता सब्बा^{११} पि ता^{१२}, तावतिसमता मयं ।
पच्छिमे च भवे दानि, जाता देवदहे पुरे ॥

5 B. 215

10

15

20

25

१. जीवितपादिका - स्या० । २-२. तं सुत्वाहं पमोदित्वा - सी०, स्या०, रो० ।
३. फुसनेहि - स्या० । ४. संसरन्तीह - स्या० । ५-५. सब्बेहि जातिभि - सी०,
स्या०, रो० । ६-६. कत्वा पञ्चसतकुटी - सी०; कत्वा पञ्चसतकुटि - स्या० । ७. उपट्ठिय -
सी०, स्या०, रो० । ८. पसन्तम्ह - स्या० । ९-९. सपतिका - सी०, स्या० ।

२१४. "पिता अञ्जनसक्को मे, माता मम सुलक्षणा ।
ततो कपिलवत्युस्मि, सुद्धोदनधरं गता ॥
२१५. "सेसा^१ सक्ककुले जाता, सक्कानं घरमागमुं ।
अहं विसिद्धा^२ सव्वासं, जिनस्सापादिका अहं ॥
- B. 216 5 २१६. "मम^३ पुत्तोभिनिक्खम्म^४, बुद्धो आसि विनायको ।
पञ्चद्वाहं पञ्चजित्वान, सतेहि सह पञ्चहि ॥
२१७. "साकियानीहि वीराहि, सह सन्तिसुखं फुसि ।
येतदा पुब्बजातियं, अम्हाकं आसु सामिनो ॥
२१८. "सहपुञ्जस्स कत्तारो, महासमयकारका ।
10 फुसिसु अरहत्तं ते, सुगतेतानुकम्पिता ॥
२१९. "तदेतरा भिक्खुनियो, आरुहिसु नभत्तलं ।
संगता^५ विव तारायो, विरोचिसु महिद्धिका ॥
२२०. "इद्धी अनेका दस्सेसुं, पिळ्ळव्विकर्ति^६ यथा ।
कम्मारो कनकस्से व, कम्मञ्जस्स^७ सुसिक्खितो^८ ॥
- 15 २२१. "दस्सेत्वा पाटिहीरानि, विचित्तानि^९ बहूनि च ।
तोसेत्वा वादिपवरं^{१०}, मुनिं सपरिसं तदा ॥
२२२. "ओरोहित्वानं^{११} गगनां^{१२}, वन्दित्वा इसिसत्तमं ।
अनुञ्जाता नरग्गेन, यथाठाने^{१३} निसीदिसुं ॥
२२३. 'अहोनुकम्पिका अम्हं, सव्वासं चिर गोतमी ।
20 वासिता तव^{१४} पुञ्चेहि, पत्ता नो आसवक्खयं ॥
२२४. 'किलेसा ज्ञापिता अम्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागी व बन्धनं छेत्वा, विहराम अनासवा ॥
२२५. 'स्वागतं वत नो आसि, बुद्धसेट्टस्स सन्तिके ।
तिस्रो विज्जा अनुपत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
- 25 २२६. 'पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१. सव्वा - स्या० । २. वेद्धा च - स्या० । ३-३. स मे पुत्तोभिनिक्खम्म - स्या० ।
४. संगता - सी० । ५. पिळ्ळव्विकर्ती - सी०; पिळ्ळव्व - स्या० । ६-६. पुण्ण-
कम्मेषु सिक्खिता - स्या० । ७. विचित्तानि - स्या० । ८. वादिपवरं - स्या० ।
९-९. ओरोहित्वा नभत्तला - स्या० । १०. यथाठाने - स्या० । ११. ताम - स्या० ।

२२७. 'इद्रीसु च वसी होम, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होम महामुने ॥
२२८. 'पुब्बेनिवासं जानाम, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनम्भवो ॥
२२९. 'अत्थे धम्मो च नेरुत्ते, पटिभाने' च विज्जति ।
ञ्जाणं अम्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
२३०. 'अस्माभि परिचिण्णोसि, मेत्तचित्ताहि नायक ।
अनुजानाहि सव्वासं^१, निव्वानाय महामुने' ॥
२३१. "निव्वायिस्साम इच्चेवं, किं ववस्वामि वदन्तियो^२ ।
यस्स दानि च वो कालं, मज्झथा ति जिनोब्रवि ॥
२३२. "गोतमीआदिका तायो, तदा भिक्खुनियो जितं ।
वन्दित्वा आसना तम्हा, वुट्ठाय अगमिसु ता ॥
२३३. "महता जनकायेन, सह लोकगगनायको ।
अनुसंयायी^३ सो वीरो^४, मातुच्छं यावकोट्टकं ॥
२३४. "तदा निपति पादेसु, गोतमी लोकवन्धुनो ।
सहेव^५ ताहि^६ सव्वाहि, पच्छिमं पादवन्दनं ॥
२३५. 'इदं पच्छिमकं मय्हं, लोकनाथस्स दस्सनं ।
न पुनो अमताकारं, पस्सिस्सामि मुखं तव ॥
२३६. 'न च मे वन्दनं वीर, तव पादे सुकोमले ।
सम्फुसिस्सति लोकग, अज्ज गच्छामि निव्वुत्ति' ॥
२३७. "रूपेन किं तवानेन, दिट्ठे धम्मो यथातथे ।
सव्वं सङ्खतमेवेतं, अनस्सासिकमित्तरं ॥
२३८. "सा सह ताहि गन्तवान, भिक्खुनुपस्सयं सकं ।
अट्ठपल्लङ्कमाभुज्ज, निसीदि परमासने ॥
२३९. "तदा उपासिका तत्त्व, बुद्धसासनवच्छला ।
तस्सा पवत्ति सुत्वान, उपेसुं पादवन्दिका ॥

5 B. 217

10

15

20

25

१. पटिभाणे - सी०, स्वा० । २. सव्वासो - स्वा०, रो० । ३. वदन्तिनं - सी० । ४-६. अनुसंयायि वीरो - स्वा० । ५-६. सहेवराहि - सी०, स्वा० ।

२४०. "करेहि उरं पहन्ता^१, छिन्नमूला यथा लता ।
रोदन्ता करुणं रवं^२, सोकट्टा भूमिपातिता^३ ॥
२४१. "मा नो सरणदे नावे, विहाय^४ गमि निव्वुति ।
निपतित्वान याचाम, सब्बायो सिरसा मयं ॥
- B. 210 5 २४२. "या पधानत्तमा^५ तासं, सद्धा पञ्जा उपासिका ।
तस्सा सीसं पमज्जन्ती, इदं वचनमब्रवि ॥
२४३. 'अलं पुत्ता विसादेन^६, मारपासानुवत्तिना ।
अनिच्चं सङ्खतं सब्बं, वियोगन्तं चलाचलं^७ ॥
२४४. "ततो सा ता विसज्जित्वा, पठमं ज्ञानमुत्तमं ।
दुतियं^८ च ततियं च^९, समापज्जि चतुत्थकं ॥
- 10 २४५. "आकासायतनं चेव, विञ्जानायतनं तथा ।
आकिञ्चं^{१०} नेवसञ्जं च^{११}, समापज्जि यथाक्कमं ॥
२४६. "पटिलोमेन ज्ञानानि, समापज्जित्थं^{१२} गोतमी ।
यावता पठमं ज्ञानं, ततो यावचतुत्थकं ॥
- 15 २४७. "ततो वुट्ठाय निव्वायि, दीपच्ची व निरासवा^{१३} ।
भूमिचालो महा आसि, नभसा विज्जुता पति ॥
२४८. "पनादिता दुन्दुभियो, परिदेविसु देवता ।
पुप्फवुट्ठी च गमना, अभिवस्सथ मेदनि^{१४} ॥
२४९. "कम्पितो मेहराजा पि, रङ्गमज्जे यथा नटो ।
सोकेन चातिदीनो व, विरवो आसि सागरो ॥
- 20 २५०. "देवा नागामुरा ब्रह्मा, संविग्गाहिंसु^{१५} तङ्खणे ।
'अनिच्चा वत सङ्खारा, यथायं विलयं गता'^{१६} ॥
२५१. "या चे मं परिवारिंसु, सत्थु सासनकारिका ।
तायो पि अनुपादाना, दीपच्चि^{१७} विय^{१८} निव्वुता ॥
- 25 २५२. "हा योगा विप्पयोगन्ता, हानिच्चं सब्बसङ्खतं ।
हा जीवितं विनासन्तं, इच्चासि परिदेवना ॥

१. पहन्ता - सी० । २. रवं - सी०, स्वा० । ३. भूमिपातिता - सी०, स्वा० । ४. विहाया - स्वा० । ५. पधानत्तमा - स्वा० । ६. विसादेन - स्वा० । ७-८. दुतियं ततियं चायि - सी० । ९-१०. आकिञ्चञ्च नेवसञ्जं - सी० । ११. समापज्ज - स्वा० । १२. निरासवा - सी०, रो० । १३. मेदनि - सी० । १४. संविग्गाहिंसु - सी०, स्वा० । १५-१६. दीपसिद्धा विय - स्वा० ।

२५३. "ततो देवा च ब्रह्मा च, लोकधम्मानुवर्तनं ।
कालानुरूपं कृष्वन्ति, उपेत्या इसिसत्तमं ॥
२५४. "तदा आमन्तयी सत्त्वा, आनन्दं सुतसागरं ।
'गच्छानन्द निवेदेहि, भिक्खून् मातु निव्वुत्ति' ॥
२५५. "तदानन्दो निरानन्दो, अस्सुता पुण्णलोचनो ।
गम्गरेण सरेताह, 'समागच्छन्तु भिक्खवो ॥
२५६. 'पुव्वदक्खिणपच्छासु, उत्तराय' च सन्तिके' ।
सुणन्तु' भासितं मय्हं', भिक्खवो सुगतोरसा ॥
२५७. 'या वड्ढयि' पयत्तेन, सरीरं पच्छिमं मुने ।
सा गोतमी गता सन्ति, तारा व सूरियोदये ॥
२५८. 'बुद्धमाता ति पञ्चात्ति', ठपयित्वा गतासमं ।
न यत्थ पञ्चनेत्तो पि, गति' दक्खति नायको ॥
२५९. 'यस्सत्थि सुगते सद्धा, यो' च पियो' महामुने ।
बुद्धमातुस्स' सक्कारं, करोतु सुगतोरसो' ॥
२६०. "सुदूरद्धा पि तं सुत्वा, सीधमागच्छु' भिक्खवो ।
केचि बुद्धानुभावेन, केचि इद्धीसु कोविदा ॥
२६१. "कूटागारवरे रम्मे, सब्बसोणमये सुभे ।
मञ्चकं समारोपेसु", यत्थ सुत्तासि गोतमी ॥
२६२. "चत्तारो लोकपाला ते", अंसेहि समधारयुं ।
सेसा सक्कादिका देवा, कूटागारे समग्गहुं ॥
२६३. "कूटागारानि सब्बानि, आसुं पञ्चसतानि पि" ।
सरदादिच्चवण्णानि, विस्सकम्मकतानि^{१३} हि ॥
२६४. "सब्बा तापि" भिक्खुनियो, आसुं मञ्चेसु सायिता ।
देवानं खन्धमारुह्वा", निव्यन्ति अनुपुव्वसो ॥

5 B. 219

10

15

20

१. सुतिसागरं - सी०, स्या०, रो० । २-२. उत्तराय वसन्तिके - सी०; उत्तराय वसन्तिके - स्या० । ३-३. मय्हं सा भिक्खूनी माता - स्या० । ४. वड्ढयि - स्या० । ५. मञ्चकं - स्या० । ६. गति - सी०, रो०; यत्थ - स्या० । ७-७. यो वा सिसो - सी०, स्या० । ८. बुद्धमातृ - सी०; बुद्धस्य मातु - स्या० । ९. सीधमागच्छु - सी०; सीधमागच्छु - स्या० । १०. समारोपेसु - स्या० । ११. ते - स्या० । १२. हि - सी०, स्या० । १३. विस्सकम्मकतानि - स्या० । १४. तद्दि - स्या० । १५. खन्धमारुह्वा - स्या० ।

२६५. "सव्वसो छादितं आसि, वित्तानेन नभत्तलं ।
सतारा चन्दसूरा^१ च, लञ्छिता कनकामया ॥
२६६. "पटाका उस्सितानेका, वितता^२ पुप्फकञ्चुका ।
ओगताकासपटुमा^३, महिया पुप्फमुग्गतं ॥
२६७. "दस्सन्ति" चन्दसूरिया, पज्जलन्ति^४ च तारका ।
मज्जं गतो पि चादिच्चो, न तापेसि ससो यथा ॥
२६८. "देवा दिव्वेहि गन्वेहि, मालेहि सुरभीहि च ।
वादितेहि च नच्चेहि, सङ्गीतीहि च पूजयुं ॥
२६९. "नागामुरा^५ च ब्रह्मानो, यथासत्ति^६ यथावलं ।
पूजयिषु च^७ निय्यन्ति^८, निव्वुतं बुद्धमातरं ॥
२७०. "सव्वायो पुरतो नीता, निव्वुता सुगतोरसा ।
गोतमी निय्यते पच्छा, सक्कता बुद्धपोसिका ॥
२७१. "पुरतो देवमनुजा, सनागामुरब्रह्मका ।
पच्छा ससावको बुद्धो, पूजत्थं याति मातुया ॥
२७२. "बुद्धस्स परिनिव्वानं, नेदिसं आसि यादिसं ।
गोतमीपरिनिव्वानं, अतेवच्छरियं अहु ॥
२७३. "बुद्धो" बुद्धस्स निव्वाने^९, नोपटियादि^{१०} भिक्खवो ।
बुद्धो गोतमिनिव्वाने, सारिपुत्तादिका तथा^{११} ॥
२७४. "चित्तकानि करित्वान, सव्वगन्धमयानि ते^{१२} ।
गन्धचुण्णपकिण्णानि^{१३}, ज्ञापयिषु च ता तर्हि ॥
२७५. "सेसभागानि ड्हिह्मु, अट्ठी सेसानि सव्वसो ।
आनन्दो च तदावोच, संवेगजनकं वचो ॥
२७६. "गोतमी निधनं याता, ड्हहं^{१४} चस्सा सरीरकं ।
सङ्केतं^{१५} बुद्धनिव्वानं, न चिरेन भविस्सति^{१६} ॥

१. चन्दसूरिया - सी०; चन्दसूरा - स्था० । २. वित्तका - स्था० । ३. ओगताकासपटुमा - स्था०; ओगताकासपटुमाच - रो० । ४. दिस्सन्ति - सी०, स्था० । सी०, स्था० । ५. नागामुरा - स्था० । ६. यथासत्ति - सी० । ७-८. निय्यन्ति - स्था० । ९. अतीवच्छरियं - सी०, स्था०, रो० । १०. न बुद्धो बुद्धनिव्वाने - स्था०, रो० । ११. नोपदिस्सति - सी०, रो०; सारिपुत्तादि - स्था० । १२. यथा - स्था० । १३. च - स्था० । १४. गन्धचुण्णापकिण्णानि - सी०; गन्धचुण्णा-पकिण्णानं - स्था० । १५. निड्हं - सी०; ड्हहं - स्था० । १६. सङ्केतं - सी० ।

२७७. "ततो गोतमिधातूनि, तस्सा पत्तगतानि सो ।
उपनामैसि नाथस्स, आनन्दो बुद्धचोदितो ॥

२७८. "पाणिना तानि पमग्ह, अबोच इसिसत्तमो ।
'महतो सारवन्तस्स, यथा खखस्स तिद्वतो ॥

२७९. 'यो सो महत्तरो खन्धो, पलुज्जेय्य अनिच्चता ।
तथा भिक्खुनिसङ्खस्स, गोतमी परिनिब्बुता ॥

5

२८०. 'अहो' अच्छरियं मग्ह^१, निब्बुताय^२ पि मातुया ।
सरीरमत्तसेसाय, नत्थि^३ सोकपरिद्वो^४ ॥

२८१. 'न सोचिया परेसं सा, तिण्णसंसारसागरा ।
परिवज्जितसन्तापा, सीतिभूता सुनिब्बुता ॥

B. 221

10

२८२. 'पण्डितासि महापज्जा, पुथुपज्जा तथेव च ।
रत्तञ्जू भिक्खुनीनं सा, एवं धारेथ^५ भिक्खवो ॥

२८३. 'इदीमु' च वसी आसि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियज्जाणस्स, वसी आसि च गोतमी ॥

२८४. 'पुब्बेनिवासमज्जासि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि तस्सा^६ पुनवभवो ॥

15

२८५. 'अत्यधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
परिसुद्धं अहु ज्ञाणं, तस्मा सोचनिया न सा ॥

२८६. 'अयोधनहतस्सेव, जलतो जातवेदस्स^७ ।
अनुपुब्बूपसन्तस्स, यथा न जायते गति ॥

20

२८७. 'एवं सम्मा विमुत्तानं, कामवन्धोषतारितं ।
पज्जापेतुं गति नत्थि, पत्तानं अचलं सुखं ॥

२८८. 'अत्तदीपा ततो होथ, सतिपट्टानगोचरा ।
भावेत्वा सत्तबोज्जङ्गे^८, दुक्खस्सन्तं करिस्सथ^९ ॥

इत्थं सुदं महापजापतिगोतमी इमा गाथायो अभासित्था ति । 25

१-१. आनन्द पस्स बुद्धस्स - स्या० । २. निब्बुताया - सी० । ३-३. न
सोकपरिदेवना - स्या० । ४. विज्जाय - स्या०; जानाय - रो० । ५. इद्विया - सी०,
स्या० । ६. वानि - स्या० । ७. जातवेदसो - सी०, स्या० । ८. पदं - स्या० ।
९. सत्तबोज्जङ्गं - स्या० ।

८. खेमाथेरीअपदानं^१

२८६. "पटुमुत्तरो नाम जितो, सव्वधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

२८७. "तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्ठिकुले अहं^२ ।
नानारतनपज्जोते, महानुखसमप्पिता ॥

२८८. "उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसि धम्मदेसनं ।
ततो जातप्पसादाहं, उपेमि^३ सरणं जिनं ॥

B. 222

२८९. "मातरं पितरं चाहं^४, आवाचित्वा विनायकं ।
निमन्तयित्वा सत्ताहं, भोजयि सहसावकं ॥

२९०. "अतिक्कन्ते च सत्ताहे, महापज्जानमुत्तमं ।
भिक्खुनि एतदग्गमिह, उपेसि नरसारथि ॥

२९१. "तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, पुनो^५ तस्स महेसिनो ।
कारं कत्वान तं ठानं, पणिपच्च पणीदाहि ॥

२९२. "ततो मम^६ जितो आह, 'सिज्जतं पणिधी तव ।
ससङ्घे मे कतं कारं, अप्पमेय्यफलं तया ॥

२९३. 'सतसहस्सतो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन^७, सत्था लोके भविस्सति ॥

२९४. 'तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
एतदग्गमनुप्पत्ता, खेमा नाम भविस्सति'^८ ॥

२९५. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिसुपगा अहं ॥

२९६. "ततो चुता याममगं, ततोहं तुसितं गता ।
ततो च निम्मानरति, वसवत्तिपुरं ततो ॥

३००. "यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥

३०१. "ततो चुता मनुस्सत्ते, राजूनं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीने च राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥

१. खेमापदानं - सी० । २. अहं - स्या० । ३. उपेमि - सी०, स्या० । ४. चाहं - सी० । ५. पुन - स्या० । ६. मं स - स्या०, रो० । ७. गोत्तेन - सी०, स्या० । ८. भविस्सति - सी० ।

३०२. "सम्पत्तिं अनुभोत्वान, देवेसु मनुजेसु" च ।
सञ्चत्थ सुखिता हत्वा, नेककप्पेसु संसरि ॥
३०३. "एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी लोकनायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो^१, सञ्चधम्मविपस्सको ॥
३०४. "तमहं लोकनायकं, उपेत्वा नरसारथि ।
धम्मं भणितं^२ सुत्वान, पव्वजि अनगारियं ॥
३०५. "दसवस्ससहस्सानि, तस्स वीरस्स सासने ।
ब्रह्मचरियं चरित्वान, युत्तयोगा बहुस्सुता ॥
३०६. "पञ्चयाकारकुसला, चतुसच्चविसारदा ।
निपुणा चित्तकथिका, सत्थुसासनकारिका ॥
३०७. "ततो चुताहं तुसितं, उपपन्ना यसस्सिनी ।
अभिभोमि^३ तहि अज्जे, ब्रह्मचारीफलेनहं ॥
३०८. "यत्थ यत्थूपपन्नाहं, महाभोगा महद्धना ।
मेधाविनी सीलवती^४, विनीतपरिसा पि च ॥
३०९. "भवामि तेन कम्मेन, योगेन जिनसासने ।
सब्बा सम्पत्तियो मय्हं, सुलभा मनसो पिया ॥
३१०. "यो पि मे भवते भत्ता, यत्थ यत्थ गताय पि ।
विमानेति न^५ मं कोचि, पटिपत्तिबलेन^६ मे ॥
३११. "इमहि भद्दे कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
नामेन कोणागमनो, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
३१२. "तदा^७ हि^८ बाराणसियं, सुसमिद्धकुलण्णजा^९ ।
धनञ्जानी सुमेधा च, अहं पि च तयो जना ॥
३१३. "सङ्घाराममदासिमह, दानसहायिका^{१०} पुरे^{११} ।
सङ्घस्स^{१२} च विहारं पि^{१३}, उद्दिस्स कारिका^{१४} मयं ॥

१. मानुसेसु - स्या० । २. चारुदसनो - सी०, रो० । ३. पणोव - सी०, स्या० ।
४. अभिभोमि - सी०, स्या० । ५. कपवती - सी०, स्या०, रो० । ६. पटिपत्तिबलेन -
सी०, स्या० । ७-७. तदाहं - सी० । ८. सुसमिद्धिकुलण्णजा - स्या० । ९-९. नेके सहस्रिके मुने
- स्या०; दानं सहस्रिकं भुने - रो० । १०-१०. सङ्घस्स विहारं हि - सी०, रो० ।
११. वायिका - रो० ।

३१४. "ततो चुता मयं सन्वा, तावतिसूपगा अहं ।
यससा अग्गातं पत्ता, मनुस्सेनु तथेव च ॥
३१५. "इमस्मियेव कप्पमिह, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
३१६. "उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥
३१७. "तस्सासि जेट्टिका' धीता, समणी इति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पव्वज्जं समरोचयि ॥
३१८. "अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
३१९. "कोमारिब्रह्मचरियं, राजकञ्जा सुखेविता' ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मूदिता सत्त धीतरो ॥
३२०. "समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका' ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्खुदायिका ॥
३२१. "अहं उप्पलवण्णा च, पटाचारा च कुण्डला ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥
३२२. "कदाचि सो नरादिच्चो, धम्मं देसेसि' अब्भुतं ।
महानिदानमुत्तन्तं, सुत्वा तं परिखापुणि ॥
३२३. "तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेततापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
३२४. "पच्छिमे च भवे दानि, साकलाय' पुरुत्तमे ।
रञ्जो महस्स धीतामिह', मनापा दयिता पिया ॥
३२५. "सह मे जातमत्तमिह, खेमं तमिह पुरे अहं ।
ततो खेमा ति नामं मे, गुणतो उपपज्जथ ॥
३२६. "यदाहं योव्वनं पत्ता, रूपलावञ्जभूसिता' ।
तदा अदासि मं तातो, बिम्बिसारस्स राजिनो ॥

BE 224

15

20

25

१. जेट्टिका - स्या० । २. सुखे ठिता - स्या० । ३. भिक्खुदायिका - वी०, स्या० ।
४. देसेति - स्या० । ५. सागलाय - वी०; साकलाय - स्या० । ६. धीतासि - स्या० ।
७. रूपवण्णविभूसिता - स्या०; रूपवन्ता विभूसिता - रो० ।

३२७. "तस्साहं सुप्पिया" आसि, रूपके लायने रता ।
रूपानं दोसवादी ति, न उपेसि^१ महादयं ॥
३२८. "विम्भिसारो तदा राजा, ममानुग्गहवुद्धिया ।
वण्णयित्वा वेळुवनं, गायके गापयी ममं ॥
३२९. "रम्मं वेळुवनं येन, न दिट्ठं सुगतालयं ।
न तेन नन्दनं दिट्ठं, इति मञ्ज्यामसे^२ मयं ॥
३३०. "येन वेळुवनं दिट्ठं, नरनन्दननन्दनं ।
मुदिट्ठं नन्दनं तेन, अमरिन्दसुनन्दनं ॥
३३१. "विहाय नन्दनं देवा, ओतरित्वा महीतलं^३ ।
रम्मं वेळुवनं दिस्वा, न तप्पन्ति सुविम्हिता ॥
३३२. "राजपुञ्जेन निब्बत्तं, बुद्धपुञ्जेन भूसितं ।
को वत्ता तस्स निस्सेसं, वनस्स गुणसञ्चयं ॥
३३३. "तं सुत्वा वनसमिद्धं^४, मम सोतमनोहरं ।
दट्ठुकामा तमुय्यानं, रञ्जो आरोचयि तदा ॥
३३४. "महता परिवारेन, तदा च^५ सो महीपति ।
मं पेसेसि^६ तमुय्यानं, दस्सनाय समुस्सुकं ॥
३३५. "गच्छ पस्स महाभोगे, वनं नेत्तरसायनं ।
यं सदा भाति सिरिया, सुगताभानुरञ्जितं ॥
३३६. "यदा च पिण्डाय मुनि, गिरिब्वजपुरुत्तमं ।
पविट्ठोहं तदायेव, वनं दट्ठुमुपागमि ॥
३३७. "तदा^७ तं फुल्लविपिनं^८, नानाभमरकूजितं ।
कोकिलागीतसहितं, मयूरगणनच्चित्तं ॥
३३८. "अप्पसद्मनाकिण्णं, नानाचङ्कुमभूसितं ।
कुटिमण्डपसङ्किण्णं, योगीवरविराजितं ॥
३३९. "विचरन्ती अमञ्जिस्सं, सफलं नयनं मम ।
तत्था^९ पि तरुणं भिक्खुं, युत्तं दिस्वा विचिन्तयि ॥

B. 225

10

15

20

25

१. सुप्पिया - स्या० । २. उपेसि - स्या० । ३. मञ्ज्यामहते - स्या० । ४. महीतले -
स्या०, रो० । ५. वनसमिद्धि - सी०, स्या० । ६. मं - स्या०, रो० । ७-७. पेसेसि -
स्या०; सम्पापेसि - रो० । ८-८. तदाहं ० - सी०; तदा तं सङ्फुल्लवनं - स्या० ।
९. नानाभमरकुञ्जितं - स्या० । १०. तदा - स्या० ।

३४०. 'ईदिसे' विपिने' रम्मे, ठितोयं नवयोव्वने ।
वसन्तमिव कन्तेन, रूपेन च^१ समन्वितो^२ ॥
३४१. 'निसिन्नो रुक्खमूलम्हि, मुण्डो सञ्चाटिपास्तो ।
ज्ञायते वतयं भिक्खु, हित्वा विसयजं रति ॥
३४२. 'ननु नाम गह्वरेण, कामं भुत्वा यथासुखं ।
पच्छा जिण्णेण धम्मोयं, चरितव्वो सुभद्दको^३ ॥
३४३. "मुञ्जकन्ति विदित्वान, गन्धगेहं जिनालयं ।
उपेत्वा जिनमद्दक्खं^४, उदयन्तं व भाकरं ॥
३४४. "एककं सुखमासीनं, बीजमानं^५ वरित्थिया ।
दिस्वानेवं विचिन्तेसि, नायं लूखो नरासभो ॥
३४५. "सा कञ्जा कतकाभासा, पट्टमाननलोचना ।
विम्बोद्वी कुन्ददसना^६, मनोनेत्तरसायना ॥
३४६. "हेमदोलाभसवना^७, कलिकाकारमुत्थनी^८ ।
वेदिमज्जा^९ व सुस्सोणी^{१०}, रम्भोरु^{११} चारुभूसना ॥
३४७. "रत्तंसकुपसंव्याना, नीलमट्टनिवासना ।
अतप्पनेय्यरूपेण^{१२}, हासभावसमन्विता^{१३} ॥
३४८. "दिस्वा तमेवं चिन्तेसि, अहोयमभिरूपिनी^{१४} ।
न भयानेन नेत्तेन, दिट्ठपुव्वा कुदाचनं ॥
३४९. "ततो जराभिभूता सा, विवण्णा विकतानना ।
भिन्नदन्ता^{१५} सेतसिरा, सलाला वदनामुचि ॥
३५०. "सङ्खित्तकण्णा सेतवल्ली, लम्बासुभपयोधरा ।
वलिविततसव्वङ्गी, सिराविततदेहिनी ॥
३५१. "नतङ्गी^{१६} दण्डदुतिया, उप्कामुलिकता^{१७} किंसा ।
पवेधमाना पतिता, निस्ससन्ती मुहं^{१८} मुहं^{१९} ॥

१-१. ईदिसेपि कने - सी०, स्या० । २-२. सुसमन्वितो - स्या० । ३. जिनमद्दक्खि - सी०, स्या० । ४. बीजमाना - सी०; बीजमानं - स्या० । ५. कुन्ददसना - स्या० । ६. हेमदोलाभसवना - स्या० । ७. कलिकाकारमुत्थनी - सी०, रो० ; कलिकाकारमुत्थनी - स्या० । ८-८. वेदिमज्जा व सुस्सोणी - सी०; वेदिमज्जा वरसोणी - स्या०, रो० । ९. रम्भोरु - स्या०, रो०; रम्भोरु - म० । १०. अतप्पनेय्यरूपेण - सी० । ११. हासभावसमन्विता - सी०; सव्वाभरणमण्डिता - स्या० । १२. अहोयमभि - स्या० । १३. सितदन्ता - स्या० । १४. नतङ्गी - स्या० । १५. उप्कामुलिकता - सी०, स्या० । १६-१६. मुहं मुहं - स्या० ।

३५२. "ततो मे आसि संवेगो, अद्भुतो लोमहंसनो ।
धिरत्यु रूपं असुचि, रमन्ते यत्थ वालिसा ॥
३५३. "तदा महाकारुणिको, दिस्वा संविग्गमानसं ।
उदग्गचित्तो सुगतो, इमा गाथा अभासथ ॥
३५४. 'आतुरं असुचि पूर्ति, पस्स खेमे समुस्सयं ।
उग्घरन्तं पग्घरन्तं, बालानं अभिनन्दितं ॥
३५५. 'असुभाय चित्तं भावेहि, एकगं सुसमाहितं ।
सति कायगता त्यत्यु, निब्बिदा बहुला भव ॥
३५६. 'यथा इदं तथा एतं, यथा एतं तथा इदं ।
अज्जत्तं च बहिद्वा च, काये छन्दं विराजय ॥
३५७. 'अनिमित्तं च भावेहि, मानानुसयमुज्जहं ।
ततो मानाभिसमया, उपसन्ता चरिस्ससि ॥
३५८. 'ये रागरत्तानुपतन्ति सोतं,
सयं कतं मक्कटको व जालं ।
एतं पि छेत्वान् परिव्वजन्ति,
न पेक्खिनो काममुखं गहाय' ॥
३५९. "ततो कलितचित्तं^१ मं, अत्वान् नरसारथि ।
महानिदानं देसेसि, सुत्तन्तं विनयाय मे ॥
३६०. "सुत्वा सुत्तन्तसेट्ठं ते, पुब्बसञ्जमनुस्सरि ।
तत्थ ठितावहं सन्ती, धम्मचक्खुं विसोधयि ॥
३६१. "निपतित्वा महेसिस्स, पादमूलमिह तावदे ।
अच्चयं देसनत्थाय, इदं वचनमब्रवि ॥
३६२. 'नमो ते सब्बदस्सावी, नमो ते करुणाकर' ।
नमो ते तिण्णसंसार, नमो ते अमत्तं दद ॥
३६३. 'दिट्ठिगहनपक्खन्दा', कामरागविमोहिता ।
तया सम्मा उपायेन, विनीता विनये रता ॥

१. नुमनो - स्या० । २. मानानुसय पज्जह - स्या० । ३-३. अनपेक्खिनो - सी०, स्या०, रो० । ४. कलितचित्तं - स्या०; कलितचित्तं - रो० । ५. करुणालय - स्या०; करुणासय - रो० । ६. दिट्ठिगहनपक्खन्ता - सी०, स्या० ।

३६४. 'अदस्सनेन विभोगा', तादिसानं महेसिनं ।
अनुभोन्ति महादुक्खं, सत्ता संसारसागरे ॥
३६५. 'यदाहं लोकसरणं, अरणं अरणन्तगुं^१ ।
नादुस्सामि' अदूरदुं^२, देसयामि^३ तमच्चयं ॥
- R. 228 5 ३६६. 'महाहितं वरददं', अहितो ति विसङ्किता ।
नोपेसि रूपनिरता, देसयामि तमच्चयं ॥
३६७. "तदा मधुरनिग्धोसो, महाकारुणिको जिनो ।
अवोच तिदु खेमे ति, सिञ्चन्तो अमतेन मं ॥
- 10 ३६८. "तदा पणम्य सिरसा, कत्वा च नं पदनिखणं ।
गन्त्वा दिस्वा नरपतिं, इदं वचनमब्रवि ॥
३६९. 'अहो सम्मा उपायो ते, चिन्तितोयमरिन्दम ।
वनदस्सनकामाय, दिद्वो निब्बानतो^४ मुनि ॥
३७०. 'यदि ते रुच्चते राज', सासने तस्स तादिनो ।
पव्वजिस्सामि रूपेहं, निव्विघ्ना मुनिवाणिना^५ ॥
दुतियं भाणवारं ।
- 15 ३७१. "अञ्जलि पग्गहेत्वान, तदाह समहीपति ।
'अनुजानामि ते भदे, पव्वज्जा तव सिण्णतु' ॥
३७२. "पव्वजित्वा तदा चाहं, अद्धमासे^६ उपट्ठिते ।
दीपोदयं च भेदं च, दिस्वा संविग्गमानसा ॥
- 20 ३७३. "निव्विघ्ना सब्बसङ्गारे, पच्चयाकारकोविदा ।
चतुरोधे अतिक्कम्म, अरहत्तमपापुणि ॥
३७४. "इद्धीसु" च वसी आसि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी चापि भवामहं ॥
३७५. "पुव्वेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खुं^७ विसोधितं ।
सुब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१. विभोगा - सी०; विहिता - स्या० । २. मरणन्तगु - सी०; मरणन्तमं - स्या० ।
३-३. नादुस्सामिमदूरदु - सी०; ० मधुरत्यं - स्या० । ४. देसेस्सामि - स्या० । ५. वरददं -
स्या० । ६. निव्वानतो - सी०; निव्वनतो - स्या०, रो० । ७. राजा - स्या० । ८. मुनि-
वाणिना - स्या०, रो० । ९. सतनासे - स्या० । १०. इद्धिया - सी०, स्या० ।
११. दिव्वचक्खुं - स्या० ।

३७६. "अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
परिसुद्धं मम^१ ज्ञाणं, उप्पन्नं बुद्धसासने ॥
३७७. "कुसलाहं विमुद्धीसु, कथावत्थुविसारदा ।
अभिधम्मनयञ्चू च, वसिष्पत्ताम्हि सासने ॥
३७८. "ततो तोरणवत्थुस्मि^२, रञ्जा कोसलसामिना ।
पुच्छिता^३ निपुणे पञ्हे, व्याकरोन्ती यथातथं ॥
३७९. "तदा स राजा सुगतं, उपसङ्कम्म पुच्छथ ।
तथेव बुद्धो व्याकासि, यथा ते व्याकता मया ॥
३८०. "जिनो तस्मि गुणे तुट्ठो, एदम्मे ठपेसि मे ।
महापञ्जानमग्गा ति, भिक्खुनीनं नरुत्तमो ॥
३८१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
३८२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३८३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं खेमा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. उत्पलवण्णाथेरीअपदानं

३८४. "भिक्खुनी उत्पलवण्णा, इद्धिया पारमि गता ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, इदं वचनमब्रवि ॥
३८५. "नित्थिण्णा^४ जातिसंसारं^५, पत्ताहं अचलं पदं ।
सव्वदुक्खं मया खीणं, आरोचेमि महामुनि ॥
३८६. 'यावता परिसा अत्थि, पसन्ना जिनसासने ।
यस्सा^६ च मेपराधोत्थि, खमन्तु जिनसम्मुत्ता ॥
३८७. 'संसारे संसरन्तिया^७, खलितं मे सचे भवे ।
आरोचेमि महावीर, अपराधं खमस्सु तं^८ ॥
३८८. 'इद्धि चापि निदस्सेहि, मम सासनकारिके ।
चतस्सो परिसा अज्ज, कद्धं छिन्दाहि यावता ॥

१. मम - स्या० । २. भोजनवत्थुस्मि - सी० । ३. पुच्छित्वा - स्या० । ४. नित्थिण्णा - सी० । ५. जातिसंसारं - रो० । ६. मे - सी०, स्या० । ७. संसन्ताय - सी०; संसरन्ता मे - स्या० । ८. मे - स्या० ।

B. 230

३८६. 'धीता' तुहं महावीर, पञ्जावन्त जुतिन्धर ।
वहं च दुक्करं कम्मं, कतं मे अतिदुक्करं ॥
३८७. 'उप्पलस्सेव मे वण्णो, नामेनुप्पलनामिका ।
साविका' ते महावीर, पादे वन्दामि' चक्खुम ॥
३८८. 'राहुलो च अहं चेव, नेकजातिसते बहू ।
एकस्मि सम्भवे जाता, समानच्छन्दमानसा' ॥
३८९. 'निव्वत्ति एकतो होति, जातिया' पि च एकतो' ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, उभो' पि नानासम्भवा' ॥
३९०. 'पुत्तो च राहुलो नाम, धीता उप्पलसव्हया ।
पस्स वीर ममं इट्ठि, वलं दस्सेमि सत्थुनो ॥
३९१. 'महासमुदे चतुरो, पक्खि पि हत्थपातियं' ।
तेलं हत्थगतं चेव, खिड्डो' कोमारको यथा ॥
३९२. 'उव्वत्तयित्वा पथवि, पक्खि पि हत्थपातियं ।
चित्तं मुञ्जं यथा नाम, लुञ्चि कोमारको युवा ॥
३९३. 'चक्कवाळसमं पाणि, छादयित्वान मत्थके ।
वस्सापेत्वान फुसितं, नानावण्णं पुनप्पुनं ॥
३९४. 'भूमि उदुक्खलं कत्वा, धञ्जं कत्वान सवत्थरं ।
सिनेहं मुसलं कत्वा, मट्ठि कोमारिका यथा ॥
३९५. 'धीताहं वुड्ढसेट्ठस्स, नामेनुप्पलसव्हया ।
अभिञ्जासु वसीभूता, तव सासनकारिका ॥
३९६. 'नानाविकुब्बनं कत्वा, दस्सेत्वा लोकनायकं ।
नामगोत्तं च' सावेत्वा', पादे वन्दामि चक्खुम ॥
४००. 'इट्ठीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतघातुया ।
चेतोपरियआणस्स, वसी होमि महामुने ॥
४०१. 'पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिवल्लीणा', नत्थि दानि पुनव्ववो ॥

१. धीतु - सी० । २. सा धीता - स्या० । ३. वन्ति - सी० । ४. समान-
च्छन्दमानसा - सी० । समानच्छन्दचेतसा - स्या० । ५-५. जातीसु बहवो मम - सी० ।
६-६. उनसो नानासम्भवा - स्या० । ७. हत्थपातियं - स्या० । ८. वेज्जी - सी०, रो० ।
९-९. एकसेत्वा - स्या० । १०. सव्वासवा परिवल्लीणा - स्या० ।

४०२. 'अत्यधम्मनिस्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
आणं मे विमलं' सुद्धं, सभावेन महेंसिनो ॥
४०३. 'पुरिमानं जिनगानं, सज्जमं' ते निदस्सितं^१ ।
अधिकारं बहुं^२ मय्हं, तुय्हत्थाय महामुनि ॥
४०४. 'यं मया पूरितं' कम्मं, कुसलं सर मे मुनि ।
तवत्थाय महावीर, पुज्जं उपचितं मया ॥
४०५. 'अमव्वद्धाने वज्जेत्वा, वारयन्ती' अनाचरं ।
तवत्थाय महावीर, चत्तं मे जीवितुत्तमं ॥
४०६. 'दसकोटिसहस्सानि, अदासि' मम^३ जीवितं ।
परिच्चत्ता^४ च मे होमि, तवत्थाय महामुनि ॥
४०७. 'तदातिविम्हिता सव्वा, सिरसा व कतञ्जली ।
अवोचय्ये कतं आसि, अतुलिद्धिपरक्कमा ॥
४०८. सतसहस्सितो कप्पे, नागकञ्जा अहं तदा ।
विमला नाम नामेन, कञ्जानं साधु सम्मता ॥
४०९. महोरगो महानागो, पसन्नो जिनसासने ।
पद्मुत्तरं महातेजं, निमन्तेसि ससावकं ॥
४१०. रतनमयं मण्डपं^५, पल्लङ्गं रतनामयं ।
रतनं वालुकाकिण्णं, उपभोगं रतनामयं ॥
४११. मगं च पटियादेसि, रतनद्वजभूसितं ।
पच्चुमान्तवान सम्बुद्धं, वज्जन्तो तूरियेहि सो ॥
४१२. परिसाहि^६ च चतूहि^७, परिवुतो^८ लोकनायको ।
महोरगस्स भवने, निसीदि परमासने ॥
४१३. अन्नं पानं खादनीयं, भोजनं^९ च^{१०} महारहं ।
वरं वरं च पादासि, नागराजा महायसो^{११} ॥

B. 231

5

10

15

20

१. विपुलं - स्या० । २-२. सम्मुवा च परम्मुवा - सी०; संगमं तेन दस्सितं - स्या० ।

३. बहु - स्या० । ४. पुरिमं - स्या० । ५. परिवज्जन्ति - सी०; परिपाचिन्ती - स्या० ।

६-६. अदासि मय्हं - सी०; अदासि मम - स्या० । ७. परिच्चत्तं - सी० । ८. अहं - सी० ।

९-९. रतनामयं मण्डपं च - सी०; रतनामयं च० - स्या० । १०-१०. परिसाहि चतूहि

सो - सी०; परिसाहि चत्तसो हि - रो० । ११. नहिती - सी०; ऋते - स्या०;

परतो - रो० । १२-१२. भोजनीयं - सी० । १३. महायसो - सी० ।

४१४. भुञ्जित्वान^१ सम्बृद्धो, पत्तं^२ धोवित्वा^३ योनिसो ।
अनुमोदनीयं कासि, नागकञ्जा महिद्विका ॥
- B. 232 ४१५. सध्वञ्चुं फुल्लितं दिस्वा, नागकञ्जा महायस ।
पसन्नं सत्युतो चित्तं, सुनिबन्धं^४ च मानसं ॥
४१६. ममं च चित्तमञ्जाय, जलजुत्तमनामको ।
तस्मि खणे महावीरो, भिक्खुनि दस्सयिद्विया ॥
४१७. इद्वी अनेका दस्सेसि, भिक्खुनी सा विसारदा ।
पमोदिता वेदजाता, सत्थारं इदमब्रवि^५ ॥
४१८. 'अइस्साहं इमं^६ इद्वि^७, सुमनं^८ इतराय पि ।
कथं अहोसि सा वीर, इद्विया सुविसारदा' ॥
४१९. 'ओरसा मुखतो जाता, धीता मम महिद्विका ।
ममानुसासनिकरा, इद्विया सुविसारदा' ॥
४२०. "बुद्धस्स वचनं सुत्वा, एवं^९ पत्थेसहं तदा^{१०} ।
अहं पि तादिसा होमि, इद्विया सुविसारदा ॥
४२१. "पमोदिताहं सुमना, पत्थे उत्तममानसा^{११} ।
अनागतमिह अदाने, ईदिसा होमि नायक ॥
४२२. "मणिमयमिह^{१२} पल्लङ्के, मण्डपमिह पभस्सरे^{१३} ।
अन्नपानेन तप्पेत्वा, ससङ्गं लोकनायकं ॥
४२३. "नागानं पवरं पुप्फं, अरुणं नाम उप्पलं ।
वण्णं मे ईदिसं होतु, पूजेसि लोकनायकं ॥
४२४. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४२५. "ततो चुताहं मनुजे, उपपन्ना सयम्भुनो ।
उप्पलेहि पटिच्छन्नं, पिण्डपातमदासहं ॥

१. भुञ्जित्वान च - मी०; भुञ्जित्वान स- स्या० । २. पत्तं - स्या० । ३. धोविय - मी०; धोवित्वा - स्या० । ४. सुनिबन्धं च - मी०; सुनिबन्धं - स्या० । ५. इदमब्रवि - मी०; एतदब्रवि - स्या०, रो० । ६-८. इमा इद्वी - स्या० । ७. सुमना - मी०; सुमिता - स्या० । ८-९. तुदो एवं अतोचहं - स्या० । ९. पत्तउत्तममानसा - मी०, स्या०, रो० । १०-१०. मणिमयं च पल्लङ्कं, मण्डपं च पभस्सरं - स्या० ।

४२६. "एकनवुत्तितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सतो, सव्वधम्मेषु चक्खुमा ॥
४२७. "सेट्ठिधीता तदा हुत्वा, वाराणसिपुत्तमे ।
निमन्तेत्वान सम्बुद्धं, ससङ्गं लोकनायकं ॥
४२८. "महादानं ददित्वान, उप्पलेहि विनायकं ।
पूजयित्वा चेतसा^१ व^२, वण्णसोभं अपत्थयि ॥
४२९. "इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
४३०. "उपट्ठाको महेस्सिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, वाराणसिपुत्तमे ॥
४३१. "तस्सासि दुतिया धीता, समणगुत्तसव्वह्या^३ ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पव्वज्जं समरोचयि ॥
४३२. "अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
४३३. "कोमारिब्रह्मचरियं, राजकञ्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥
४३४. "समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका^४ ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका^५ ॥
४३५. "अहं खेमा च सप्पञ्जा, पटाचारा च कुण्डला ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥
४३६. "तेहि कम्मेहि सुक्तेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
४३७. "ततो चुता मनुस्सेसु, उपपन्ना महाकुले ।
पीतं मट्ठं वरं दुस्सं, अदं अरहतो अहं ॥
४३८. "ततो चुतारिट्ठपुरे, जाता विप्पकुले अहं ।
धीता तिरिट्ठिवच्छस्स, उम्मादन्ती^६ मनोहरा ॥

5 B. 233

10

15

20

25

१-१. च तेहेव - स्या० । २. समणगुत्तसव्वह्या - सी०; समणीगुत्त० - स्या० ।

३. भिक्खुदायिका - सी०, स्या० । ४. संवदायिका - सी०, स्या० । ५. उम्मादेन्ति -

४३६. "ततो चुता जनपदे, कुले अञ्जतरे अहं ।
पसुता नातिफीतम्हि, सालि गोपेमहं तदा ॥
४४०. "दिस्वा पञ्चेकसम्बुद्धं, पञ्चलाजासतानिहं ।
दत्त्वा पदुमच्छन्नानि, पञ्च पुत्तसतानिहं ॥
- B. 234 5 ४४१. "पत्थयि ते^१ पि पत्थेसु^२, मधुं दत्त्वा सयम्भुनो ।
ततो चुता अरञ्जेहं, अजायि पदुमोदरे ॥
४४२. "कासिरञ्जो महेसीहं, हुत्वा सक्कतपूजिता ।
अर्जनि राजपुत्तानं, अनूनं सत्तपञ्चकं ॥
- 10 ४४३. "यदा ते योञ्जनप्पत्ता, कीळन्ता जलकीळितं ।
दिस्वा^३ ओपत्तपदुमं, आसुं पञ्चेकनायका ॥
४४४. "साहं तेहि विनाभूता, सुतवीरेहि^४ सोकिनी^५ ।
चुता इसिगिलिपस्से, गामकम्हि अजायिहं^६ ॥
४४५. "यदा बुद्धा^७ सुतमती, सुतानं भत्तुनो^८ पि च^९ ।
यागुं आदाय गच्छन्ती, अट्ट पञ्चेकनायके ॥
- 15 ४४६. "भिक्षाय गामं गच्छन्ते, दिस्वा पुत्ते अनुस्सरि ।
खीरधारा विनिग्गच्छि, तदा मे पुत्तपेमसा ॥
४४७. "ततो तेसं अदं यागुं, पसन्ना सेहि पाणिभि ।
ततो चुताहं तिदसं^{१०}, नन्दनं उपपज्जहं ॥
- 20 ४४८. "अनुभोत्वा सुखं दुक्खं, संसरित्वा भवाभवे ।
तवत्थाय महावीर, परिच्चत्तं च जीवितं ॥
४४९. "एवं बहुविधं दुक्खं, सम्पत्ती च बहुव्विधा^{११} ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, जाता सावत्थियं पुरे ॥
४५०. "महाधनसेट्टिकुले, सुखिते सज्जिते तथा ।
नानारतनपज्जोते, सब्बकामसमिद्धिने^{१२} ॥

१. पुत्तसतानि पि - सी०, स्वा० । २-२. तेसु पुत्तेसु - स्वा० । ३. दिस्वान - स्वा० । ४-४. सुतवीरेहि सोकिनी - सी०, स्वा० । ५. अजायिसं - सी० । ६. बुद्धा - सी० । ७-७. कसत्तं तदा - सी०; अत्तनोपि च - स्वा० । ८. तिदसे - सी० । ९. बहुविधा - स्वा० । १०. सब्बकामसमिद्धिनि - सी०; सब्बकामसमिद्धिने - स्वा० ।

४५१. “सक्कता पूजिता चैव^१, मानितापचिता तथा ।
रूपसीरिमनुष्यता^२, कुलेसु अतिसक्कता^३ ॥
४५२. “अतीव पत्थिता चासि, रूपभोगसिरीहि च ।
पत्थिता सेट्ठिपुत्तेहि, अनेकेहि सतेहि पि^४ ॥
४५३. “अगारं पजहित्वान, पच्चजि अनगारियं ।
अट्ठमासे असम्पत्ते, चतुसच्चमपापुणि^५ ॥ 5
४५४. “इद्धिया अभिनिम्मित्वा, चतुरस्सं रथं अहं ।
बुद्धस्स पादे वन्दिस्सं^६, लोकनाथस्स^७ तादिनो^८ ॥ B. 235
४५५. ‘सुषुप्फितगं उपगम्म पादपं^९,
एका तुवं तिट्ठसि सालमूले ।
न चापि ते दुतियो अत्थि कोचि^{१०},
बाले न त्वं भायसि धुत्तकानं^{११} ॥ 10
४५६. ‘सतं सहस्सानि^{१२} पि धुत्तकानं,
समागता^{१३} एदिसका^{१४} भवेय्युं ।
लोमं न^{१५} इज्जे न सम्पवेधे^{१६},
किं^{१७} मे तुवं मार करिस्ससेको^{१८} ॥ 15
४५७. ‘एसा अन्तरधायामि, कुच्छि वा पविसामि ते ।
भमुकन्तरिकायं पि, तिट्ठन्ति मं न दक्खसि ॥
४५८. ‘चित्तिस्मि वसोभूतामिह, इद्धिपादा सुभाविता^{१९} ।
सच्चवन्धनमुत्तामिह, न तं भायामि आवुसो ॥ 20
४५९. ‘सत्तिसुलूपमा कामा, खन्धासं^{२०} अधिकुट्टना^{२१} ।
यं^{२२} त्वं^{२३} कामरतिं ब्रूसि, अरती दानि सा मम ॥

१. आसि — सी० । २. रूपसीरिमनुष्यता — सी० । ३. अतिसक्कता — सी० ।
४. च — स्या० । ५. अरहत्तमपापुणि — सी० । ६. अवन्दि — स्या० । ७-८. लोक-
नाथस्स सिरीमतो — सी०; लोकनाथ सिरीमतो — स्या० । ९. भिक्षुनी — सी०, रो० ।
१०-११. न चापि ते दुतिया वण्णधानु — सी०, रो०; न चापि तुहं दुतियत्थि कोचि — स्या० ।
१२. सहस्सानं — रो० । १३-१४. इधामता तादिसका — सी०; इधामता एदिसका —
स्या० । १५-१६. न इज्जामि न सन्तसामि — सी० । १७-१८. न मार भायामि तवेकिकापि —
सी०; ० तमेकिकापि — रो० । १९. सुविभाविता — स्या० । २०-२१. खन्धापि अधिकुट्टरा —
स्या० । २२-२३. यत्वं — स्या० ।

४६०. 'सब्बत्थ विहता नन्दी, तमोखन्धो' पदानितो ।
 एवं जानाहि पापिम, निहतो त्वमसि अन्तक' ॥
४६१. "जिनो तम्हि गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
 अग्गा^१ इद्धिमतीनं ति, परिसासु विनायको ॥
४६२. "परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
 ओहितो गरुको^२ भारो, भवनेत्ति समूहता ॥
४६३. "यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
 सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनवत्तयो ॥
४६४. "चीवरं पिण्डपातं च, पच्चयं सयनासनं ।
 खणेन उपनामेन्ति, सहस्सानि समन्ततो ॥
४६५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ।
४६६. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४६७. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं उप्पलवण्णा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पटाचाराथेरीअपदानं

४६८. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
 इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
४६९. "तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्ठिकुले अहु ।
 नानारतनपज्जोते, महासुखसमप्पिता ॥
४७०. "उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसि धम्मदेसनं ।
 ततो जातपसादाहं^३, उपेसि सरणं जिनं ॥
४७१. "ततो विनयधारीनं, अग्गं वण्णेसि नायको ।
 भिक्खुनि लज्जिनि तादि, कप्पाकप्पविसारदं ॥
४७२. "तदा मुदितचित्ताहं, तं ठानमभिकट्ठिनी^४ ।
 निमन्तेत्वा दसवर्णं, ससङ्गं लोकनायकं ॥

१-१. तमोखन्धा पदानिता - स्या० । २. सेट्ठा - स्या० । ३. गरुको - स्या० ।
 ४. जातपसादाहं - सी०, स्या० । ५. ठानं अभिकट्ठमि - स्या० ।

४७३. “भोजयित्वान सत्ताहं, ददित्वा^१ व तिचीवरं^२ ।
निपच्च सिरसा पादे, इदं वचनमब्रवि ॥
४७४. ‘या तथा वणिणता वीर, इतो अट्टमके मुनि^३ ।
तादिसाहं भविस्सामि, यदि सिञ्जति नायक’ ॥
४७५. “तदा अबोच मं सत्था, ‘भदे मा भायि अस्सस ।
अनागतमिह अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥
४७६. ‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
४७७. ‘तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
पटाचारा ति नामेन, हेस्सति सत्थु साविका’ ॥
४७८. “तदाहं मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा^३ जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरि, ससङ्गं लोकनायकं ॥
४७९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४८०. “इममिह भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
४८१. “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, वाराणसिपुरुत्तमे ॥
४८२. “तस्सासि ततिया वीता, भिक्खुनी इति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनगस्स, पब्बज्जं समरोचयि ॥
४८३. “अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ।
४८४. “कोमारिब्रह्मचरियं, राजकज्जा मुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्तधीतरो ॥
४८५. “समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥
४८६. “अहं उप्पलवण्णा च, खेमा भद्दा च भिक्खुनी ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥

5

B. 237

10

15

20

25

१-१. ददित्वा च तिचीवरं - सी०; ददित्वा पत्तचीवरं - स्या० । २. हनि - सी० ।

३. ततो - सी० ।

४८७. "तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४८८. "पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्टिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरवरे, इद्धे फीते महद्धने ॥
- B. 238 5 ४८९. "यदा च योच्चनूपेता, वितक्कवसगा अहं ।
नरं जारपतिं^१ दिस्वा, तेन सद्धि अगच्छहं ॥
४९०. "एकपुत्तपसूताहं^२, दुतियो कुच्छिया^३ मम^४ ।
तदाहं मातापितरो, ओक्खामी^५ ति सुनिच्छिता ॥
४९१. "नारोचेसि^६ पतिं^७ मय्हं, तदा तम्मि पवासिते ।
10 एकिका निग्गता गेहा, गन्तुं सावत्थियमुत्तमं ॥
४९२. "ततो मे सामि आगन्त्वा, सम्भावेसि पथे मम ।
तदा मे कम्मजा वाता, उप्पन्ना अतिदारुणा ॥
४९३. "उट्ठितो^८ च^९ महामेषो, पसूतिसमये मम ।
दव्वत्थाय तदा गन्त्वा, सामि सप्पेन मारितो ॥
- 15 ४९४. "तदा विजातदुक्खेन, अनाथा कपणा अहं ।
कुन्नदि पूरितं दिस्वा, गच्छन्ती सकुलालयं ॥
४९५. "बालं आदाय अतरि^{१०}, पारकूले^{११} च एककं^{१२} ।
सायेत्वा^{१३} बालकं पुत्तं, इतरं तरणायहं^{१४} ॥
४९६. "निवत्ता उक्कुसो हासि, तरुणं विलपन्तकं ।
20 इतरं च वही सोतो, साहं सोकसमप्पिता ॥
४९७. "सावत्थिनगरं गन्त्वा, अस्सोसि सजने मते ।
तदा अबोचं सोकट्ठा, महासोकसमप्पिता ॥
४९८. "उभो पुत्ता कालङ्कुता, पन्थे^{१५} मय्हं पती मतो ।
माता पिता च भाता च, एकचित्तम्मि^{१६} डव्हरे ॥

१. जानपद - सी०, स्या० । २. एकपुत्तपसूताहं - सी०, स्या० । ३-३. कुच्छियां मम - सी०; कुच्छिया मम - स्या० । ४. इक्खामी - सी०; इक्खामी - स्या० । ५-५. नरोचेसि पति - सी० । ६. उट्ठितो च - स्या०, री० । ७. योतरि - स्या० । ८. पारकूले - सी० । ९. एकिका - स्या० । १०. पायेत्वा - स्या० । ११. तारणायहं - सी०, स्या० । १२. वने - स्या० । १३. एकचित्तम्मि - सी० ।

४६६. "तदा किंसा च पण्डु च, अनाथा दीनमानसा ।
इतो ततो भमन्तीहं', अद्दसं नरसारथि ॥

५००. "ततो अबोच मं सत्था, 'पुत्ते मा सोचि अस्सस ।
अत्तानं ते गवेसस्सु, किं निरत्थं विहञ्जसि ॥

५०१. 'न सन्ति पुत्ता ताणाय, न ज्ञाती नो पि बन्धवा ।
अन्तकेनाधिपन्नस्स, नत्थि ज्ञातीसु ताणता' ॥

5

५०२. "तं सुत्वा मुनिनो वाक्यं, पठमं फलमज्झगं ।
पब्बजित्वान नचिरं, अरहत्तमपापुणि ॥

B. 239

५०३. "इद्धीमु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥

10

५०४. "पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विमुद्धासि' मुनिम्मला ॥

५०५. "ततोहं विनयं सब्बं, सन्तिके सब्बदस्सिनो ।
उग्गाहि सब्बवित्थारं, व्याहरि च यथातथं ॥

५०६. "जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
अग्गा' विनयधारीनं, पटाचारा व एकिका ॥

15

५०७. "परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

५०८. "यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

20

५०९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥

५१०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५११. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं' ॥

इत्थं सुदं पटाचारा भिक्खुनी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

25

एकूपोसविकवग्गो दुतियो ।

तत्सुदानं

एकूपोसथिका चैव, सळला चाथ मोदका^१ ।
 एकासना पञ्चदीपा, नळमाली च गोतमी ॥
 खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा च भिक्खुनी ।
 गाथा सत्तानि पञ्चैव, नव चा पि तदुत्तरि ॥

—:०:—

३. कुण्डलकेसीवग्गो^१

१. कुण्डलकेसाथेरोअपदानं^२

B. 240

१. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

२. "तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्ठिकुले अहं ।
नानारतनपज्जोते, महासुखसमप्पिता ॥

३. "उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसि धम्मदेसनं^३ ।
ततो जातप्पसादाहं^४, उपेसि सरणं जिनं ॥

5

४. "तदा महाकारुणिको, पदुमुत्तरनामको ।
खिप्पाभिञ्जानमग्गं^५ ति^६, ठपेसि^७ भिक्खुनि सुभं ॥

५. "तं सुत्वा मुदिता हृत्वा, दानं दत्वा महेसिनो ।
निपच्च सिरसा पादे, तं ठानमभिपत्थयि ॥

10

६. "अनुमोदि महावीरो, 'भदे यं तेभि पत्थितं ।
समिज्झिस्सति तं सव्वं, सुखिनी होहि निव्वुता ॥

७. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

८. 'तस्स धम्मेमु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
भद्दाकुण्डलकेसा ति, हेस्सति सत्थु साविका^८ ॥

15

९. "तेन कम्मेन सुकलेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥

१०. "ततो चुता याममगं, ततोहं तुसितं गता ।
ततो च निम्मानरति, वसवत्तिपुरं ततो ॥

20

११. "यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥

१. कुण्डलकेसावग्गो - स्या० । २. कुण्डलकेसापदानं - सी०; कुण्डलकेसीधेरिया-
पदानं - स्या० । ३. धम्ममुत्तमं - स्या० । ४. जातप्पसादाहं - सी० । ५-५. ० गमात्ते -
सी० । ६. ठपयि - स्या० ।

१२. "ततो चुता मनुस्सेसु, राजूनं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनं च राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥
- B. 241 १३. "सम्पत्ति अनुभोत्वान, देवेसु मानुसेसु च ।
सब्बत्थ सुखिता हुत्वा, नेककप्पेसु संसरि ॥
१४. "इमस्मि भद्रेके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
१५. "उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किक्की नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥
१६. "तस्स धीता चतुत्थासि, भिक्खुदायी ति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयि ॥
- 10 १७. "अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
१८. "कोमारिब्रह्मचरियं, राजकज्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥
- 15 १९. "समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्खुदायिका ॥
२०. "खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा अहं तदा ।
किसाणोत्तमी धम्मदिन्ना, विसाज्जा होति सत्तमी ॥
२१. "तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
- 20 २२. "पच्छिमे च भवे दानि, गिरिव्वजपुत्तमे ।
जाता सेट्ठिकुले फीते, यदाहं योव्वने ठिता ॥
२३. "चोरं वधत्थं नीयन्तं, दिस्वा रत्ता तहि अहं ।
पिता मे तं सहस्सेन, मोचयित्वा वधा ततो ॥
- 25 २४. "अदासि तस्स मं तातो, विदित्वान मनं मम ।
तस्साहमासि विस्सट्ठा, अतीव दयिता हिता ॥
२५. "सो मे भूसनलोभेन, बलिमज्झासयो दिस्सो ।
चोरप्पपातं नेत्वान, पव्वतं चेतयी वधं ॥

१. वलितज्झासयो - सी०; वसि पच्चाहरं - स्वा०; मालपच्चाह्वं - रो० ।

२. पव्वते - स्वा० ।

२६. "तदाहं पणमित्वान, सत्तुकं^१ सुकतञ्जली ।
रक्खन्ती अत्तनो पाणं, इदं वचनमब्रवि ॥
२७. 'इदं सुवण्णकेयूरं', मुत्ता वेळुरिया बहू ।
सब्बं हरस्सु भद्दन्ते, मं च दासी ति सावय' ॥
२८. 'ओरोपयस्सु कल्याणी, मा बान्हं परिदेवसि'^३ ।
न चाहं अभिजानामि, अहन्त्वा धनमाभतं"^४ ॥
२९. 'यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि'^५ विञ्जुतं ।
न चाहं अभिजानामि, अञ्जं पियतरं तथा' ॥
३०. 'एहि तं उपगहिस्सं', कत्वान तं पदक्खिणं ।
नं च दानि पुनो अत्थि', ममतुय्हं च सङ्गमो ॥
३१. 'न हि सब्बेसु ठानेसु, पुरिसो होति पण्डितो ।
इत्थी पि पण्डिता होति, तत्थ तत्थ विचवखणा ॥
३२. 'न हि सब्बेसु ठानेसु, पुरिसो होति पण्डितो ।
इत्थी पि पण्डिता होति, लहुं अत्थविचिन्तिका'^६ ॥
३३. 'लहुं च वत्त खिप्पं च, निकट्ठे^७ समचेतयि ।
मिमं"^८ उण्णा यथा एवं", तदाहं सत्तुकं वधि ॥
३४. 'यो च उप्पतितं अत्थं, न खिप्पमनुबुज्झति ।
सो हञ्जते मन्दमति, चोरो व गिरिगढभरे ॥
३५. 'यो च उप्पतितं अत्थं, खिप्पमेव निबोधति ।
मुच्चते सत्तुसम्बाधा, तदाहं सत्तुका यथा' ॥
३६. "तदाहं पातयित्वान, गिरिदुग्गाम्हि सत्तुकं ।
सन्तिकं सेतवत्थानं, उपेत्वा"^९ पब्बजि अहं ॥
३७. "सण्डासेन च केसे मे, लुञ्चित्वा सब्बसो तदा ।
पब्बजित्वान"^{१०} समयं, आचिक्खिस्सु निरन्तरं ॥

5

10

15

20

१. भतुकं - सी० । २. सुवण्णकेयूरं - स्या० । ३. परिदेवसी - सी० । ४. वन-
मामतं - स्या० । ५. पत्तास्मि - सी० । ६. अगुहिस्सं - स्या० । ७-७. तं वन्दामि पुन
नत्थि - स्या० । ८. अत्थविचिन्तिका - सी०; अत्थं विचिन्तिता - स्या० । ९. नेकत्थे -
सी०, स्या० । १०-१०. चित्तपुण्यायतनेव - स्या०; मिमं पुण्याय तेनेव - सी० । ११. उपता -
स्या० । १२. पब्बाजेत्वा स - सी० ।

B. 243

३८. "ततो तं उग्राहेत्वाहं^१, निसीदित्वान एकिका ।
समयं तं विचिन्तेसि, सुवानो मानुसं करं ॥
३९. "छिन्नं गृह्य समीपे मे, पातयित्वा अपक्कमि ।
दिस्वा निमित्तमलभि, हत्थं^२ तं पुळ्ळाकुलं ॥
४०. "ततो उट्ठाय संविग्गा, अपुच्छि^३ सहधम्मिके ।
ते अवोचुं विजानन्ति, तं अत्थं सक्कभिक्षवो ॥
४१. "साहं तमत्थं पुच्छिस्सं, उपेत्वा बुद्धसावके ।
ते ममादाय गच्छिमु, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिकं^४ ॥
४२. "सो मे धम्ममदेसेसि, खन्धायतनधातुयो ।
असुभानिच्चदुक्खा ति, अनत्ता ति च नायको ॥
४३. "तस्स धम्मं सुणित्वाहं, धम्मचक्खुं विसोधयि ।
ततो विज्जातसद्धम्मा, पव्वज्जं उपसम्पदं ॥
४४. "आयाचितो^५ तदा आह, एहि भदेति नायको ।
तदाहं उपसम्पन्ना, परित्तं तोयमद्दसं ॥
४५. "पादपक्खालनेनाहं, जत्वा सउदयव्वयं^६ ।
तथा सव्वे पि सङ्गारे^७, ईदिसं^८ चिन्तयि^९ तदा ॥
४६. "ततो चित्तं विमुच्चि मे, अनुपादाय सव्वसो ।
खिप्पाभिज्जानमग्गं मे^{१०}, तदा पज्जापयी जिनो ॥
४७. "इद्धीमु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥
४८. "पुव्वेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सव्वे, विमुद्धासि सुनिम्मला ॥
४९. "परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेति समूहता ॥
५०. "यस्सत्थाय पव्वजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सव्वसंयोजनक्खयो ॥

१. उग्राहेत्वाहं - स्या० । २. तिट्ठं - स्या० । ३. अपुच्छि - स्या० । ४. सन्तिके - स्या० । ५. आयाचितो - सी० । ६. सउदयं वयं - सी० । ७. सङ्गारा - सी०, स्या०, रो० । ८-९. इति संचिन्तयि - सी०, स्या०, रो० । १०. मे - सी० ।

५१. "अत्यधम्मनिरुत्तीमु, पटिभाने तथेव च ।
 ज्ञाणं मे विमलं^१ सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स सासने^२ ॥
५२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
 नागीव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवा ॥
५३. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
 तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोवखा पि च अट्ठिमे ।
 छळभिञ्ज्वा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं^३ ॥

B. 244

3

इत्थं सुदं भद्दाकुण्डलकेसा^४ भिक्खुनी इमा गाथायो
 अभासित्वा ति ।

10

२. किसानोतमीथेरीअपदानं

५५. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मान पारगू ।
 इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
५६. "तदाहं हंसवतियं, जाता अञ्जतरे कुले ।
 उपेत्वा तं नरवरं, सरणं समुपागमि ॥
५७. "धम्मं च तस्स अस्सोसि, चतुसच्चूपसञ्चितं ।
 मधुरं परमस्सादं, वट्टसन्तिमुखावहं^५ ॥
५८. "तदा च भिक्खुनि वीरो, लूखचीवरधारिनि^६ ।
 ठपेत्तो एतदग्गमिह, वण्णयी पुरिसुत्तमो ॥
५९. "जनेत्वानप्पकं पीति, सुत्वा भिक्खुनिया गुणे^७ ।
 कारं कत्वान बुद्धस्स, यथासत्ति^८ यथावलं ॥
६०. "निपच्च मुनिवरं^९ तं, तं ठानमभिपत्थयि ।
 तदानुमोदि सम्बुद्धो, ठानलाभाय नायको ॥
६१. "सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
 गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

15

20

१. विपुलं - सी०, स्या० । २. वाहसा - स्या०, रो० । ३. कुण्डलकेसा - सी० ।

४. वित्तसन्तिमुखावहं - स्या०, रो० । ५. लूखचीवरधारिकं - स्या० । ६. गुणं - सी०, स्या० । ७. यथासत्ति - सी० । ८. मुनिवीरं - सी०; मुनिधीरं - स्या० ।

६२. 'तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
किसागोतमी' नामेन, हेस्सति सत्थु साविका' ॥
- B. 245 ६३. "तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिमं ।
मेत्तचित्ता परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥
- 5 ६४. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
६५. "इमम्हि भट्ठके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
- 61 ६६. "उपट्ठाको महेस्सिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुत्तमे ॥
६७. "पञ्चमी तस्स धीतासि^१, धम्मा नामेन विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पच्चज्जं समरोचयि ॥
६८. "अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
- 15 ६९. "कोमारिब्रह्मचरियं, राजकञ्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥
७०. "समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्खदायिका ॥
७१. "खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा च कुण्डला ।
20 अहं च धम्मदिन्ना च, विसाखा होति सत्तमी ॥
७२. "तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
७३. "पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्ठिकुले अहं ।
दुग्गते अधने नट्ठे^३, गता च सधनं कुलं ॥
- 25 ७४. "पति^४ उपेत्वा^५ सेसा मे, देस्सन्ति^६ अधना इति ।
यदा च पसूता^७ आसि, सब्बेसें दयिता तदा ॥

१. गीतमी नाम - सी०, किसानोत्तमी नाम - स्या० । २. धीताहं - स्या० ।
३. नीचे - स्या०; निडे - रो० । ४-४. पतिदुपेत्वा - स्या० । ५. दिस्सन्ति - सी०,
स्या० । ६. समुता - सी०, रो० ।

७५. “यदा सो तरुणो भद्दो^१, कोमलको^२ सुखेधितो ।
सपाणमिव कन्तो मे, तदा यमवसं गतो ॥

७६. “सोकट्टा दीनवदना, अस्सुनेत्ता रुदम्मूखा^३ ।
मत्तं कुणपमादाय, विलपन्ती गमामहं^४ ॥

B. 246

७७. “तदा एकेन सन्दिट्ठा, उपेत्वा भिसवकुत्तमं^५ ।
अवोचं देहि भेसज्जं, पुत्तसञ्जीवनं ति भो ॥

5

७८. “न विज्जन्ते मता यस्मि, गेहे सिद्धत्यकं ततो ।
आहरा ति जिनो आह, विनयोपायकोविदो ॥

७९. “तदा गमित्वा सावत्थि, न लभि तादिसं घरं ।
कुतो सिद्धत्यकं तस्मा, ततो लट्ठा सति अहं ॥

10

८०. “कुणपं छट्ठयित्वान, उपेसि लोकनायकं ।
दूरतो व ममं दिस्वा, अवोच मधुरस्सरो ॥

८१. ‘यो च वस्ससत्तं जीवे, अपस्सं उदयब्बयं ।
एकाहं जीवितं सेय्यो, पस्सतो उदयब्बयं ॥

८२. ‘न गामधम्मो निगमस्स धम्मो,
न चापियं एककुलस्स धम्मो ।
सब्बस्स लोकस्स सदेवकस्स,
एसेव^६ धम्मो यदिदं अनिच्चत्ता’ ॥

15

८३. “साहं सुत्त्वानिमा गाथा, धम्मचत्तुं विसोधयि ।
ततो विज्जातसद्धम्मा, पव्वजि अनगारियं ॥

20

८४. “तथा पव्वजिता सन्ती, युज्जन्ती जिनसासने ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणि ॥

८५. “इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
परित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥

८६. “पुव्वेनिवासं जानामि, दिव्वचत्तु विसोधितं^७ ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विमुद्धासि सुनिम्मला ॥

25

१. पुत्तो - सी०, स्वा० । २. कोमलको - सी०, रो०; कोमारको - स्वा० ।

३. रुदमुखा - स्वा० । ४. गमामहं - सी० । ५. भिसवकुत्तमं - सी० । ६. एसेव - स्वा० । ७. विसोधयि - सी० ।

८७. "परिविण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गहको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥
8. 247 ८८. "यस्सत्थाय पव्वजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥
- 5 ८९. "अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं मुट्ठं, बुद्धसेटुस्स वाहसा ॥
९०. "सङ्कारकूटा^१ आहित्वा^२, सुसाना रथिया पि च ।
ततो सङ्घाटिकं कत्वा, लूखं धारेमि चीवरं ॥
९१. "जिनो तस्मि गुणे तुट्ठो, लूखचीवरधारणे ।
10 ठपेसि एतदग्गम्हि, परिसासु विनायको ॥
९२. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवा ॥
९३. "स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९४. "पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं मुदं किसागोतमी भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. धम्मदिनाथेरीअपदानं

- 15 ९५. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
९६. "तदाहं हंसवतियं, कुले अञ्जतरे अहं ।
परक्कम्मकारी^३ आसि, निपका सीलसंवुता ॥
९७. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, मुजातो अग्गसावको ।
20 विहारो अभिनिक्खम्म, पिण्डपाताय गच्छति ॥
९८. "घटं गहेत्वा गच्छन्ती, तदा उदकहारिका ।
तं दिस्वा अददं^४ पूपं^५, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥
९९. "पटिग्गहेत्वा तथेव, निसिन्नो परिमुञ्जि सो ।
ततो नेत्वान तं गेहं, अदासि तस्स भोजनं ॥

१-२. ० आहृत्वा - सी०; सङ्कारकूटा आहृत्वा - स्वा० । २. परक्कम्मकारी -
सी०; परक्कम्म करो - स्वा० । ३-३. अददि पूपं - सी०, स्वा० ।

१००. "ततो मे अय्यको तुट्ठो, अकरी^१ सुणिसं सकं ।
सस्सुया सह गन्तवान, सम्बुद्धं अभिवादयि ॥
१०१. "तदा सो धम्मकथिकं, भिक्खुनि परिकित्तयं ।
ठपेसि एतदग्गमिह, तं सुत्वा मुदिता अहं ॥
१०२. "निमन्तयित्वा सुगतं, ससङ्खं लोकनायकं ।
महादानं ददित्वान, तं ठानमभिपत्तयि ॥
१०३. "ततो मं सुगतो आह, धननिन्नादमुस्सरो ।
'ममुपट्टाननिरते, ससङ्खपरिवेसिके ॥
१०४. 'सद्धम्मस्सवने युत्ते, गुणवद्धितमानसे ।
भदे भवस्सु मुदिता, लच्छसे^२ पणिधीफलं ॥
१०५. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१०६. 'तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
धम्मदिन्ना ति नामेन, हेस्सति सत्थु साविका' ॥
१०७. "तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं महामुनिं ।
मेत्तचित्ता परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥
१०८. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
१०९. "इममिह भइके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
११०. "उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, वाराणसिपुरुत्तमे ॥
१११. "छट्ठा तस्सासहं^३ धीता, सुधम्ममा इति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयि ॥
११२. "अनुजानि^४ न नो^५ तातो, अगारेव^६ तदा^७ मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिमिह अतन्दिता ॥

ततियं भाणवारं ।

१. अकासि - स्था० । २. लच्छसेतं - स्था० । ३. तस्स अहं - स्था० । ४-५. अनु-
जानासि मं - सी० । ६-७. अगारेनावया - सी० ।

B. 249

११३. "कोमारिब्रह्मचरियं, राजकञ्ज्या मुखेधिता ।
बुद्धोपट्टाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥
११४. "समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥
- ३ ११५. "खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा च कुण्डला ।
गोतमी च अहं चेव, विसाखा होति सत्तमी ॥
११६. "तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
११७. "पच्छिमे च भवे दानि, गिरिव्वजपुरत्तमे ।
जाता सेट्ठिकुले कीते, सब्बकामसमिद्धिने ॥
- 10 ११८. "यदा रूपगुणुपेता, पठमे योच्चने ठिता ।
तदा परकुलं गत्वा, वसि सुखसमप्पिता ॥
११९. "उपेत्वा लोकसरणं, सुणित्वा धम्मदेसनं ।
अनागामिफलं पत्तो, सामिको मे सुबुद्धिमा ॥
- 15 १२०. "तदाहं अनुजानेत्वा, पव्वजि अनगारियं ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपाप्पणि ॥
१२१. "तदा उपासको सो मं, उपगन्त्वा अपुच्छथ ।
गम्भीरे निपुणे पञ्हे, ते सब्बे व्याकरि अहं ॥
१२२. "जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
20 'भिक्खुनिं धम्मकथिकं, नाञ्जं पस्सामि एदिसि' ॥
१२३. 'धम्मदिन्ना यथा धीरा, एवं धारेथ भिक्खवो' ।
'एवाहं पण्डिता होमि', नायकेनानुकम्पिता ॥
१२४. "परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥
- 25 १२५. "यस्सत्थाय पव्वजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

१. सब्बकामसमिद्धिके - सी० । २. तदा तं - सी०, स्या० । ३. एदिसं - सी०, स्या० ।

४. जाता - सी०, नाम - स्या० ।

१२६. "इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका' ॥
१२७. "पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सव्वे, विमुद्धासि^१ मुनिम्मला ॥
१२८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥ ५
१२९. "स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं मुदं धम्मदिन्ना भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. सकुलाथेरीअपदानं

१३१. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सव्वधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥ १०
१३२. "हिताय सव्वसत्तानं, सुखाय वदतं वरो ।
अत्थाय पुरिसाजञ्चो, पटिपन्नो सदेवके ॥
१३३. "यसग्गपत्तो^३ सिरिमा, कित्तिवण्णगतो^४ जिनो ।
पूजितो सव्वलोकस्स, दिसासव्वासु विस्सुतो ॥
१३४. "उत्तिण्णविचिकिच्छो सो, वीतिवत्तकथङ्कुथो ।
सम्पुण्णमनसङ्कुप्पो, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥ १५
१३५. "अनुप्पन्नस्स मग्गस्स, उप्पादेता नरुत्तमो ।
अनक्खातं च अक्खासि, असञ्जातं च सञ्जनी ॥
१३६. "मग्गञ्चू च मग्गविदू, मग्गक्खायी नरासभो ।
मग्गस्स कुसलो सत्था, सारथीनं वरुत्तमो ॥ २०
१३७. "महाकारुणिको^५ सत्था, धम्मं देसेसि^६ नायको ।
निमुग्गे कामपङ्कमिह, समुद्धरति पाणिने^७ ॥
१३८. "तदाहं हंसवतियं, जाता खत्तियनन्दना ।
सुरुपा सधना चापि^८, दयिता च सिरिमती ॥

१. बुद्धसासनं - स्वा० । २. विमुद्धामिह - सी० । ३. यसग्गपत्तो - सी०, स्वा०, रो० । ४. कित्तिवण्णगतो - सी०, स्वा० । ५-५. तदा महाकारुणिको - सी० । ६. देसेति - सी०, स्वा० । ७. पाणिनो - सी०, स्वा० । ८. चापि - सी० ।

४. २५१

१३६. "आनन्दस्स महारज्जो, धीता परमसोभणा^१ ।
वेमाता^२ भगिनी चा पि, पटुमुत्तरतामिनो ॥

१४०. "राजकञ्जाहि सहिता, सव्वाभरणभूसिता ।
उपागम्म^३ महावीरं, अस्सोसि धम्मदेसनं ॥

१४१. "तदा हि सो लोकगह^४, भिक्खुनि दिव्वचक्खुकं ।
कित्तयं परिसामज्जे^५, अगगट्ठाने ठपेसि तं ॥

१४२. "सुणित्वा तमहं हट्ठा, दानं दत्तवान सत्थुनो ।
पूजित्वान च सम्बुद्धं, दिव्वचक्खुं अपत्त्वयि ॥

१४३. "ततो^६ अवोच मं सत्था, 'नन्दे लच्छसि पत्थितं ।
पदीपधम्मदानानं, फलमेतं सुनिच्छितं ॥

१४४. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१४५. 'तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
सकुला^७ नाम^८ नामेन, हेस्सति सत्थु साविका^९ ॥

१४६. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१४७. "इमम्हि भदके कप्पे, ब्रह्मवन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

१४८. "परिव्वाजकिनी आसि, तदाहं एकचारिनी ।
भिक्खाय विचरित्वान, अलभि तेलमत्तकं ॥

१४९. "तेन दीपं पदीपेत्वा, उपट्ठि सब्बसंवरि^{१०} ।
चेतियं द्विपदग्गस्स^{११}, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

१५०. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१५१. "यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
पज्जलन्ति^{१२} महादीपा, तत्थ तत्थ गताय मे ॥

१. परमसोभना - सी०, स्था० । २. वेमातु - सी० । ३. उपागम्म - सी०, स्था० ।
४. लोकविह - स्था० । ५. चतुपरिसाव मज्जे - स्था० । ६. तदा - सी० । ७-७. सकुला ति
च - स्था० । ८. सब्बसंवरं - स्था० । ९. द्विपदग्गस्स - सी०, स्था०, रो० । १०. मज्ज-
तन्ति - स्था०; संवरन्ति - रो० ।

१५२. “तिरोकुहुं तिरोसेलं, समतिंगय्ह पव्वतं ।
पस्सामहं यदिच्छामि, दीपदानस्सिदं फलं ॥
१५३. “विमुद्धनयना होमि, वससा च जलामहं^१ ।
सद्धापञ्जावती^२ चेव, दीपदानस्सिदं फलं ॥
१५४. “पच्छिमे च भवे दानि, जाता विप्पकुले अहं ।
पहूतधनधञ्जाम्हि, मुदिते राजपूजिते ॥
१५५. “अहं^३ सब्बङ्गसम्पन्ना, सब्बाभरणभूसिता ।
पुरप्पवेसे सुगतं, वातपाने ठिता अहं ॥
१५६. “दिस्वा जलन्तं यससा, देवमनुस्ससक्कतं^४ ।
अनुव्यञ्जतसम्पन्नं, लक्खणेहि विभूसितं ॥
१५७. “उदग्गचित्ता सुमना, पव्वज्जं समरोचयि ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणि ॥
१५८. “इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥
१५९. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विमुद्धासि सुनिम्मला ॥
१६०. “परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥
१६१. “यस्सत्थाय पव्वजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥
१६२. “ततो महाकारुणिको, एतदग्गे ठपेसि मं ।
दिव्वचक्खुकानं^५ अग्गा, सकुला ति नरुत्तमो ॥
१६३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
१६४. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६५. “पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं सकुला भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पव्वजामहं - स्या० । २. सद्धापञ्जावती - स्या० । ३. अहं - सी० । ४. देव-
मानुस० - सी० । ५. दिव्वचक्खुकिं - सी० ।

१. नन्दाधेरीशपदानं^१

- B. 253 १६६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१६७. “ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥
१६८. “अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि^३ ॥
१६९. “एवं निराकुलं आमि, मुञ्जतं^४ तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
१७०. “रतनानट्टपञ्जासं, उगगतो वं महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, वार्त्तिसवरलक्खणो ॥
१७१. “वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
१७२. “तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्ठिकुले अहुं ।
नानारतनपज्जोते, महामुखसमप्पिता ॥
१७३. “उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसि धम्मदेसनं ।
अमतं परमस्सादं, परमत्थनिवेदकं ॥
१७४. “तदा निमन्तयित्वान, ससङ्घं लोकनायकं ।
दत्त्वा तस्स महादानं, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥
१७५. “जायिनीनं भिक्खुनीनं, अग्गट्ठानमपत्थयि ।
निपच्च सिरसा धीरं, ससङ्घं लोकनायकं ॥
१७६. “तदा अदन्तदमको, तिलोकसरणो पभू ।
व्याकासि^५ नरसारथि^६, लच्छसे तं सुपत्थितं ॥
१७७. ‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१. नन्दाजनपदकल्याणि ० - सी०; नन्दाधेरिया ० - स्वा० । २. पतिट्ठहि - स्वा० ।
३. सञ्जकं - सी० । ४. मो - गौ०, स्वा० । ५-६. व्याकानि नरसद्गुलो - सी०;
० नरगुत्तरो - स्वा० ।

१७८. 'तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
नन्दा ति नाम नामेन, हेस्सति सत्यु साविका' ॥

१७९. "तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तच्चिता परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥

B. 254

१८०. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

5

१८१. "ततो चुता याममगं, ततोहं तुसितं गता^१ ।
ततो च निम्मानरति, वसवत्तिपुरं ततो^२ ॥

१८२. "यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स बाहसा ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥

10

१८३. "ततो चुता मनुस्सत्ते, राजानं^३ चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनं च राजूनं, महेसित्तमकारयि ॥

१८४. "सम्पत्ति अनुभोत्वान, देवेषु मनुजेषु च ।
सव्वत्थ सुखिता हुत्वा, नेककप्पेषु संसरि ॥

१८५. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सुरम्मे^४ कपिलव्यूहे ।
रज्जो सुद्धोदनस्साहं, धीता आसि अनिन्दिता ॥

15

१८६. "सिरिया^५ रुपिणि दिस्वा, नन्दितं आसि तं कुलं ।
तेन नन्दा ति मे नामं, सुन्दरं^६ पवरं अहु^७ ॥

१८७. "युवतीनं च सव्वासं, कल्याणी ति च विस्सुता ।
तस्मि पि नगरे रम्मे, ठपेत्वा तं^८ यसोधरं ॥

20

१८८. "जेट्ठो भाता तिलोकम्भो, पच्छिमो^९ अरहा तथा ।
एकाकिनी^{१०} गहट्ठाहं, मातरा^{११} परिचोदिता ॥

१८९. 'साकियम्हि कुले जाता, पृत्ते बुद्धानुजा तुवं ।
नन्देन पि विना भूता, अगारे किं नु अच्छसि^{१२} ॥

१९०. 'जरावसानं योव्वज्जं, रुपं असुचिसम्मत्तं ।
रोगन्तमपि चारोग्यं, जीवितं मरणन्तिकं ॥

25

१. धर्म - सी०, रो० । २. गता - स्या० । ३. राजूनं - सी०, स्या० । ४. पुरस्मि - स्या० । ५. सिरिव - सी०; रंसिरिव - स्या० । ६-९. सुन्दरोपपदं अहु - सी०; सुन्दरा पवरा अहु - स्या० । ७. हि - सी० । ८. मज्झिमो - रो० । ९. एककिनी - स्या० । १०. मातुया - स्या० । ११. अच्छसि - स्या० ।

१६१. 'इदं पि ते सुभं रूपं, ससीकन्तं मनोहरं ।
भूसनानं अलङ्कारं, सिरिसङ्घाटसन्निभं' ॥
१६२. 'पुञ्जितं' लोकसारं व, नयतानं रसायनं ।
पुञ्जानं कित्तिजननं, उक्काककुलनन्दनं ॥
१६३. 'न चिरेनेव कालेन, जरा समधिसेस्सति' ।
विहाय^१ गेहं कारुञ्जे^२, चर धम्मपनिन्दिते^३ ॥
१६४. "सुत्वाहं मातु वचनं, पब्बजि अतगारियं ।
देहेन न तु चित्तेन, रूपयोव्वनलाळिता^४ ॥
१६५. "महता च पयत्तेन, ज्ञानज्जेन परं^५ मम^६ ।
कातुं च वदते माता, न चाहं तत्थ उस्सुका ॥
१६६. "ततो महाकारुणिको, दिस्वा मं कामलालसं^७ ।
निव्विन्दनत्थं रूपस्मि, मम चवखुपये जिनो ॥
१६७. "सकेन आनुभावेन, इत्थि मापेसि सोभिनि^८ ।
दस्सनीयं सुरचिरं, ममतो पि सुरूपिनि ॥
१६८. "तमहं विम्बिता दिस्वा, अतिविम्बितदेहिनि ।
चिन्तयि सफलं मे ति, नेत्तलाभं च मानुसं ॥
१६९. "तमहं एहि सुभगे^९, येनत्थो तं वदेहि मे ।
कुलं ते नामगोत्तं च, वद मे यदि ते पियं ॥
२००. 'न पञ्चकालो' सुभगे^{१०}, उच्छज्जे मं निवासय^{११} ।
सीदन्ती व ममज्झानि, पसुप्पय मुहुत्तकं^{१२} ॥
२०१. "ततो सीसं ममङ्के^{१३} सा, कत्वा सयि सुलोचना^{१४} ।
तस्सा नलाटे^{१५} पतिता, लुद्धा^{१६} परमदारुणा ॥
२०२. "सह तस्सा निपातेन, पिळ्ळा उपपज्जथ ।
पग्घरिसु पभिन्ना च, कुणपा पुव्वलोहिता ॥

१. सिरिसङ्घाटसन्निभं - स्था० । २. पिञ्जितं - सी०; पुञ्जितं - स्था० । ३. समधि-
सेस्सति - सी०, स्था०; समधिसेस्सति - रो० । ४. पहाय - स्था० । ५. तारुञ्जे -
सी०, रो०; गारेज्जे - स्था० । ६. रूपयोव्वनलोळिता - स्था० । ७-७. परं ममं - सी०;
सरं ममं - स्था० । ८. कामलाननं - स्था० । ९. सोभिनि - सी०; सोभनं - स्था० ।
१०. सुभगे - स्था० । ११-११. पञ्चकालो सुभगे - म० । १२. निवेसय - सी०,
स्था० । १३. ममङ्के - म० । १४. सुगोमणा - स्था० । १५. तलाटे - स्था० ।
१६. लता - सी० ।

२०३. "पभिन्नं" वदनं चापि, कुणपं पूतिगन्धनं ।
उद्धुमातं विनिलं च, पुब्बं चापि सरीरकं ॥
२०४. "सा पवेदितसब्बज्जी, निस्ससन्ती मुहुं" मुहुं ।
वेदयन्ती सकं दुक्खं, करुणं परिदेवयि ॥
२०५. 'दुक्खेन दुक्खिता होमि, फुसयन्ति च वेदना ।
महादुक्खे निमुग्गम्हि, सरणं होहि मे सखी' ॥
२०६. 'कुहि वदनसोभं ते, कुहि ते तुङ्गनासिका ।
तम्बविम्बवरोट्ठं ते, वदनं ते कुहि गतं ॥
२०७. 'कुहि ससीनिभं वण्णं', कम्बुगीवा कुहि गता ।
दोळालोला व ते कण्णा, वेवण्णं समुपागता ॥
२०८. 'मकुळखारकाकारा', कलिका व पयोधरा ।
पभिन्ना पूतिकुणपा, दुट्ठगन्धितमागता ॥
२०९. 'वेदिमज्जा' व सुस्सोणी, सूना व नीतकिव्विसा ।
जाता अमेज्जभरिता, अहो रूपमसस्सतं ॥
२१०. 'सब्बं सरीरसञ्जातं, पूतिगन्धं भयानकं ।
सुसानमिव वीभिच्छं', रमन्ते यत्थ वालिसा ॥
२११. "तदा महाकारुणिको, भाता मे लोकनायको ।
दिस्वा संविग्गचित्तं मं, इमा गाथा अभासथ ॥
२१२. 'आतुरं कुणपं पूति, पस्स नन्दे समुस्सयं ।
असुभाय चित्तं भावेहि, एकगं सुसमाहितं ॥
२१३. 'यथा इदं तथा एतं, यथा एतं तथा इदं ।
दुग्गन्धं पूतिकं वा ति, बालानं अभिनन्दितं ॥
२१४. 'एवमेतं अवेकखन्ती, रत्तिन्दिवमतन्दिता ।
ततो सकाय पञ्जाय, अभितिब्बिज्जं दक्खसि' ॥

5 B. 256

10

15

20

१. पभिन्नं - स्वा० । २. विनिलं - सी०, स्वा० । ३-३. विपुब्बं च - सी०;
सब्बं चापि - स्वा०, रो० । ४-४. मुहुं मुहुं - स्वा० । ५. वत्तं - सी० । ६. दामापालं -
स्वा० । ७. कण्णं - स्वा० । ८. मकुलम्बुद्धाकारा - सी०; मकुळपदुमाकारा - स्वा० ।
९. कालसा - सी०, स्वा०, रो० । १०. दुट्ठगन्ध - स्वा० । ११-११. तनुमज्जा पुवुस्सोणी
- सी०, रो०; वेदिमज्जा पुवुस्सोणी - स्वा० । १२. सूना - स्वा० । १३. अमेज्जभरिता
- स्वा० । १४. जैगुच्छं - स्वा०, रो० । १५. वालिसा - सी०, स्वा० ।
१६. अभितिब्बिज्ज - सी०, स्वा० ।

२१५. "ततोहं अतिसंविग्गा^१, सुत्वा गाथा सुभासिता ।
तत्रद्वितावहं^२ सन्ती^३, अरहतमपापुणि ॥

२१६. "यत्थ यत्थ निसिन्नाहं, सदा^४ ज्ञानपरायता ।
जिनो तस्मि गुणे तुट्ठी, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

२१७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवा ॥

B. 257

२१८. "स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१९. "पटिसम्भदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं नन्दा भिक्खुनी जनपदकल्याणी इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. सोणाथेरीअपदानं

२२०. "पटुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

२२१. "तदा सेट्ठिकुले जाता, सुखिता पूजिता^१ पिया ।
उपेत्वा तं मुनिवरं, अस्सोसि मधुरं वचं ॥

२२२. "आरद्धविरियानग्गं, वण्णेसि" भिक्खुनि जिनो ।
तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, कारं क्तवान सत्थुनो ॥

२२३. "अभिवादिय सम्बुद्धं, ठानं तं पत्थयि तदा ।
अनुमोदि महाव्रीरो, 'सिज्जतं पणिधी तव ॥

२२४. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

२२५. 'तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
सोणा ति नाम नामेन, हेस्सति सत्थु साविका' ॥

२२६. "तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥

२२७. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥

१. आसि संविग्गा - स्या० । २-३. तत्रद्विता विपस्सन्ती - सी० । ३. तदा -
स्या० । ४. सज्जिता - स्या० । ५. वण्णेति - स्या० ।

२२८. "पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्टिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरवरे, इडे फीते महद्धने ॥
२२९. "यदा च योव्वनप्पत्ता, गत्वा पतिकुलं अहं ।
दस पुत्तानि अर्जनि, सुरूपानि विसेसतो ॥
२३०. "सुखेविता च ते सब्बे, जननेत्तमनोहरा ।
अमित्तानं पि रुचिता, मम^१ पगेव ते पिया ॥
२३१. "ततो मय्हं अकामाय, दसपुत्तपुरव्वखतो ।
पव्वजित्थ स मे भत्ता, देवदेवस्स सासने ॥
२३२. "तदेकिका विचिन्तेसि, जीवितेनालमत्थु मे ।
चत्ताय^२ पतिपुत्तेहि, वुड्ढाय^३ च^४ वराकिया ॥
२३३. "अहं पि तत्थ गच्छिस्सं, सम्पत्तो यत्थ मे पति ।
एवाहं चिन्तयित्वान, पव्वजि अनगारियं ॥
२३४. "ततो च^५ मं^६ भिक्खुनियो, एकं भिक्खुनुपस्सये ।
विहाय गच्छुमोवादं, तापेहि उदकं इति ॥
२३५. "तदा उदकमाहित्वा^७, ओकिरित्वान कुम्भिया ।
चुल्ले ठपेत्वा आसीना, ततो चित्तं समादहि ॥
२३६. "खन्वे अनिच्चतो दिस्वा, दुक्खतो च अनत्ततो ।
खेपेत्वा^८ आसवे सब्बे, अरहत्तमपापुणि ॥
२३७. "तदागत्वा भिक्खुनियो, उण्होदकमपुच्छिस्सुं ।
तेजोधातुमधिद्वाय, खिप्पं सन्तापयि जलं ॥
२३८. "विम्हिता ता जिनवरं, एतमत्थमसावयुं ।
तं सुत्वा मुदितो नाथो, इमं गाथं अभासथ ॥
२३९. 'यो च वस्ससतं जीवे, कुसीतो हीनविरियो ।
एकाहं जीवितं सेय्यो, विरियमारभतो दब्धं' ॥
२४०. "आराधितो महावीरो, मया सुप्पटिपत्तिया ।
आरद्धविरियानगं, ममाह^९ स^{१०} महामुनि ॥

B. 258

5

10

15

20

25

१. मम - सी० । २. जिनाय - स्या०, रो० । ३ - ३. वुड्ढाय पि -
स्या० । ४-४. मम - स्या० । ५. उदकमानेत्वा - स्या० । ६. छेत्वा - सी० ।
७-७. मममासि - सी० ।

२४१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवा ॥
 २४२. "स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 २४३. "पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
 इत्थं मुदं सोणा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्वा ति ।

७. भट्टकापिलानीयेरीअपदानं

२४४. "पटुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान^१ पारगू^२ ।
 इतो सतसहस्सस्मिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
 २४५. "तदाहु^३ हंसवत्तियं^४, विदेहो नाम नामतो^५ ।
 सेट्ठी पहततरतनो, तस्स जाया अहोसहं ॥
 २४६. "कदाचि सो तरादिच्चं, उपेच्च सपरिज्जनो ।
 धम्ममस्सोसि बुद्धस्स, सब्बदुक्खभयप्पहं^६ ॥
 २४७. "सावकं धुतवादानं, अग्गं कित्तेसि नायको ।
 सुत्वा सत्ताहिकं दानं, दत्त्वा बुद्धस्स तादिनो ॥
 २४८. "निपच्च सिरसा पादे, तं ठानमभिपत्थयि ।
 स हासयन्तो परिसं, तदा हि तरपुङ्गवो ॥
 २४९. "सेट्ठिनो अनुकम्पाय, इमा गाथा अभासथ ।
 लच्छसे पत्थितं ठानं, निब्बुतो होहि पुत्तक ॥
 २५०. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
 गोतमो नाम गोत्तेन, सत्त्वा लोके भविस्सति ॥
 २५१. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
 कस्सपो नाम गोत्तेन, हेस्सति सत्त्धु सावको^७ ॥
 २५२. "तं सुत्वा मुदितो हृत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
 मेत्तचित्तो परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥
 २५३. "सासनं जोतयित्वान, सो महित्वा कूतिलिये ।
 वेनेय्यं विनयित्वा^८ च^९, निब्बुतो सो ससावको ॥

१-१. सब्बधम्मेगु चक्खुमा - सी०, रो० । २. तदाहि - स्या० । ३. हंसवत्तियं - सी० । ४. नायको - स्या०, रो० । ५. सम्बदुक्खभयप्पहं - स्या०, रो० ।
 ६-६. विनयित्वान - स्या० ।

२५४. "निव्युते तम्हि लोकम्गे, पूजनत्थाय सत्थुनो ।
जातिमित्ते समानेत्वा, सह तेहि अकारयि ॥
२५५. "सत्तयोजनिकं थूपं, उब्बिद्धं रतनामयं ।
जलन्तं सतरंसि^१ व, सालराजं व फुल्लितं ॥
२५६. "सत्तसतसहस्सानि, पातियो^२ तत्थ कारयि ।
नळग्गी विय जोतन्ती^३, रतनेहेव सत्तहि ॥
२५७. "गन्धतेलेन पूरेत्वा, दीपानुज्जलयी तहि ।
पूजनत्थाय^४ महेसिस्स, सत्त्वभूतानुकप्पिनो^५ ॥
२५८. "सत्तसतसहस्सानि, पुण्णकुम्भानि कारयि ।
रतनेहेव पुण्णानि, पूजनत्थाय महेसिनो ॥
२५९. "भज्जे अट्ठट्ठकुम्भीनिं, उस्सिता कञ्चनग्घियो^६ ।
अतिरोचन्ति वण्णेन, सरदे^७ व दिवाकरो ॥
२६०. "चतुद्वारेसु सोभन्ति, तोरणा रतनामया ।
उस्सिता फलका रम्मा, सोभन्ति रतनामया ॥
२६१. "विरोचन्ति परिक्वित्ता^८, अवटंसा सुनिम्मिता ।
उस्सितानि पटाकानि, रतनानि विरोचरे ॥
२६२. "सुरत्तं सुकत्तं चित्तं^९, चेतियं रतनामयं ।
अतिरोचति वण्णेन, ससञ्जो^{१०} व दिवाकरो ॥
२६३. "थूपस्स वेदियो^{११} तिस्सो, हरितालेन पूरयि ।
एकं मनोसिलायेकं, अञ्जनेन च एकिकं ॥
२६४. "पूजं एतादिसं रम्मं, कारेत्वा वरवादिनो ।
अदासि दानं सङ्खस्स, यावजीवं यथाबलं ॥
२६५. "सहा^{१२} व^{१३} सेट्ठिना तेन, तानि पुञ्ञानि सत्त्वसो ।
यावजीवं करित्वान, सहा व सुगतिं गता ॥

१. उब्बेधं - स्या० । २. सतरंसी - स्या० । ३. जातिन्ते - स्या०, रो० । ४. पूजत्थाय - सी० । ५. सत्त्वभूतानु० - स्या० । ६. कञ्चनग्घिया - सी० । ७. सारदे - स्या० । ८. परिक्वितायो - स्या० । ९. चेत - सी०, स्या० । १०. सत्तञ्जा - स्या०; वत्तञ्जा - रो० । ११. वेदिता - स्या० । १२-१३. सहान् - सी०, स्या० ।

२६६. "सम्पत्तियोनुभोत्वान, देवत्ते अथ मानुसे ।
छाया विय सरीरेन, सह तेनेव संसरि ॥
२६७. "एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मविपस्सको ॥
२६८. "तदायं वन्धुमतियं, ब्राह्मणो साधुसम्मतो ।
अड्ढो सन्तो गुणेना पि, धनेन च सुदुग्गतो ॥
२६९. "तदा पि तस्साहं आसि, ब्राह्मणी समचेतसा ।
कदाचि सो दिज्वरो, सङ्गमेसि महामुनि ॥
२७०. "निसिन्नं जनकायमिह, देसेन्तं अमत्तं पदं ।
सुत्वा धम्मं पमुदितो, अदासि एकसाटकं ॥
२७१. "घरमेकेन वत्थेन, गत्त्वानेतं स मव्ववि^३ ।
'अनुमोद महापुञ्जं', दिस्सं बुद्धस्स साटकं ॥
२७२. "तदाहं अञ्जलिं कत्वा, अनुमोदि सुपीणिता^४ ।
'सुदिन्नो साटको सामि, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो' ॥
२७३. "सुखितो सज्जितो हुत्वा, संसरन्तो भवाभवे ।
वाराणसिपुरे रम्मे, राजा आसि महीपति ॥
२७४. "तदा तस्स महेसीहं, इत्थिगुम्बस्स उत्तमा ।
तस्सा^५ ति दयिता^६ आसि, पुब्बस्नेहेन^७ भत्तुनो^८ ॥
२७५. "पिण्डाय विचरन्ते ते^९, अट्ठ पच्चेकनायके ।
दिस्वा पमुदितो हुत्वा, दत्त्वा पिण्डं महारहं ॥
२७६. "पुनो^{१०} निमन्तयित्वान, कत्वा रतनमण्डपं ।
कम्मारेहि कत्तं पत्तं^{११}, सोवण्णं वत^{१२} तत्तकं^{१३} ॥
२७७. "समानेत्वान ते सब्बे, तेसं दानमदासि सो ।
सोण्णासने^{१४} पविट्ठानं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

१-२. सत्त्वाननेनासि - सी०; ० सुजेनासि - स्या० । २. ममव्ववि - सी०, स्या०, रो० । ३. महापुञ्जे - सी०; महापुञ्जे - स्या० । ४. सुविदिता - स्या० । ५-५. तस्सापि इत्थियिका - स्या० । ६-६. पुब्बस्नेहेन उत्तरि - स्या०, रो० । ७. यो - सी०, स्या०, रो० । ८. बुद्धे - स्या० । ९-९. कत्तं छत्तं - सी०; कत्तमट्ठं - स्या० । १०-१०. सत्तहत्थकं - सी०, स्या० । ११. सोण्णासनो - सी०; सेनासने - स्या० ।

२७८. "तं पि दानं सहादासि, कासिराजेनहं तदा ।
पुनाहं वाराणसियं, जाता^१ कासिकगामके^२ ॥
२७९. "कुटुम्बिककुले फीते, सुखितो सो सभातुको ।
जेद्वस्स भातुनो जाया, अहोसि सुपतिव्वता ॥
२८०. "पच्चेकबुद्धं दिस्वान, कनियस्स^३ मम भत्तुनो^४ ।
भागन्नं^५ तस्स दत्तवान^६, आगते तम्हि पावदि ॥
२८१. "नाभिनन्दित्थ सो दानं, ततो तस्स अदासहं ।
उक्खा^७ आनिय^८ तं अन्नं, पुनो तस्सेव सो अदा ॥
२८२. "तदन्नं^९ छद्दुयित्वान, दुट्ठा बुद्धस्सहं तदा ।
पत्तं कललपुण्णं तं, अदासि तस्स तादिनो ॥
२८३. "दाने च गहणे चैव, अपचे^{१०} पदुसे पि च^{११} ।
समचित्तमुखं दिस्वा, तदाहं संविज्जि भुसं ॥
२८४. "पुनो पत्तं गहेत्वान, सोधयित्वा सुगन्धिना ।
पसन्नचित्ता पूरेत्वा, सघतं सक्करं अदं ॥
२८५. "यत्थ यत्थूपपज्जामि, सुरुपा होमि दानतो ।
बुद्धस्स अपकारेन, दुग्गन्धा वदनेन^{१२} च ॥
२८६. "पुन^{१३} कस्सपवीरस्स^{१४}, निधायन्तम्हि^{१५} चेत्तिये ।
सोवण्णं इट्ठकं वरं, अदासि मुदिता अहं ॥
२८७. "चतुज्जातेन गन्धेन, निचयित्वा^{१६} तमिट्ठकं ।
मुत्ता दुग्गन्धदोसम्हा, सव्वज्जमुसमागता ॥
२८८. "सत्तपातिसहस्सानि, रतनेहेव^{१७} सत्तहि ।
कारेत्वा घतपूरानि, वट्ठीनि^{१८} च सहस्ससो ॥
२८९. "पक्खिपित्वा^{१९} पदीपेत्वा, उपयि सत्त पन्तियो ।
पूजनत्थं लोकनाथस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

B. 262

5

10

15

20

१-१. अजायि द्वारगामके - सी० । २-२. मम भत्तुकनियसो - स्या०, रो० ।
३-३. भातु भत्तं तस्स दत्त्वा - स्या० । ४-४. बुद्धानानिय - स्या० । ५. तं दानं - स्या० ।
६-६. अमेज्जे पदुसे यथा - सी० । ७. वदनेन - स्या० । ८-८. पुनो कस्सपवीरस्स -
स्या० । ९. निट्ठापितम्हि - स्या० । १०. तेममित्त्वा - स्या० । ११. रतनेहि च - स्या० ।
१२. वट्ठीयो - सी० । १३. पक्खिपेत्वा - स्या० ।

२६०. "तदा पि तम्हि पुञ्जम्हि, भागिनीयि^१ विसेसतो ।
पुन कासीसु सञ्जातो, सुमिक्ता इति विस्सुतो ॥
२६१. "तस्साहं भरिया आसि, सुखिता सज्जिता पिया ।
तदा पच्चेकमुनिनो, अदासि^२ धनवेठनं^३ ॥
- B. 263 २६२. "तस्सा पि भागिनी आसि, मोदित्वा दानमुत्तमं ।
पुना पि कासिरट्ठम्हि, जातो कोलियजातिथा ॥
२६३. "तदा कोलियपुत्तानं, सतेहि सह पञ्चहि ।
पञ्चपच्चेकबुद्धानं, सतानि समुपट्ठहि ॥
२६४. "तेमासं तप्पयित्वानं^४, अदासि च तिचीवरे^५ ।
10 जाया तस्स तदा आसि, पुञ्जाकम्मपथानुगो ॥
२६५. "ततो चुतो अहु राजा, नन्दो नाम महायसो ।
तस्सा पि महेसो आसि, सच्चकामसमिद्धिनी ॥
२६६. "तदा राजा भवित्वानं^६, अद्दत्तो महीपति ।
पटुमवतीपुत्तानं^७, पच्चेकमुनिनं तदा ॥
- 15 २६७. "सतानि पञ्चनूतानि, यावजीवं उपट्ठहि ।
राजुय्याने निवासेत्वा, निव्वुतानि च पूजयि ॥
२६८. "चेतियाणि च कारेत्वा, पच्चजित्वा उभो मयं ।
भावेत्वा अप्पमञ्जायो, तद्दालोकं अगमहेसे ॥
२६९. "ततो चुतो महातित्थे, सुजातो पिप्फलायनो ।
20 माता सुमनदेवी ति^८, कोसिगोत्तो दिजो पिता ॥
३००. "अहं महे जनपदे, साकलाय पुरुत्तमे ।
कप्पिलस्स दिजस्सासि, धीता माता मुचीमति ॥
३०१. "धनकञ्चनविम्बेन, निम्मित्तत्त्वानं मं पिता ।
अदा कस्सपधीरस्स, कामेहि^९ वज्जितस्समं^{१०} ॥
- 25 ३०२. "कदाचि सो कारुणिको^{११}, गन्त्वा कम्मन्तपेवस्सको ।
काकादिकेहि खज्जन्ते, पाणे दिस्वान संविजि ॥

१. भागिनीहं - सी०, स्या० । २-२. अदासि० - सी०; अदासि धनवेठनं - स्या० ।
३. वानवित्वान - स्या०, रो० । ४. तिचीवरे - स्या० । ५-५. ततो चुतो भवित्वान - सी०;
ततो अहु भवित्वान - स्या० । ६. पटुमावतिपुत्तानं - स्या० । ७. च - सी०, स्या० ।
८-८. कामासा वज्जितस्समं - सी०; ९ वज्जितस्स च - स्या० । १०. तरुणिको - स्या० ।

३०३. “घरेवाहं^१ तिले जाते, दिस्वानातपतापने ।
किमिकाकेहि^२ खज्जन्ते, संवेगमलभि तदा ॥

३०४. “तदा सो पव्वजी धीरो, अहं तमनुपव्वजि ।
पञ्च वस्सानि निवसिं, परिव्वाजवते^३ अहं ॥

३०५. “यदा पव्वजिता आसि, गोतमी जिनपोसिका ।
तदाहं तमुपगन्त्वा^४, बुद्धेन अनुसासिता ॥

5 B. 264

३०६. “न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणि ।
अहो कल्याणमित्तत्तं, कस्सपस्स सिरीमतो ॥

३०७. “सुतो^५ बुद्धस्स दायादो, कस्सपो सुसमाहितो ।
पुब्बेतिवासं यो^६ वेदि, सग्गापायं च पस्सति ॥

10

३०८. “अथो जातिक्खयं पत्तो, अभिञ्जावोसितो मुनि ।
एताहि तीहि विज्जाहि, तेविज्जो होति ब्राह्मणो ॥

३०९. “तथेव भद्दकापिलानी^७, तेविज्जा मच्चुहायिनी ।
धारेति^८ अन्तिमं देहं, जित्वा मारं सवाहनं ॥

३१०. “दिस्वा आदीनवं लोके, उभो पव्वजिता मयं ।
त्यम्ह खीणासवा दन्ता, सीतिभूताम्ह निब्बुता ॥

15

३११. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवा ॥

३१२. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३१३. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं भद्दकापिलानी भिक्खुनी इमा गाथायो २०
अभासित्था ति ।

८. यसोधराधेरीअपदानं

३१४. एकस्मिं^१ समये रम्मे, इद्धे राजगहे पुरे ।
पव्वभारम्हि वरेकम्हि, वसन्ते नरनायके ॥

३१५. वसन्तिया तम्हि नगरे, रम्मे भिक्खुनुपस्सये ।
यसोधराभिक्खुनिया, एवं आसि वित्तक्कितं^२ ॥

25

१. घरेवाहं - स्वा० । २. किमी काकेहि - म० । ३. परिव्वाजपथे - स्वा०, रो० । ४. तमुपागन्त्वा - सी०, स्वा० । ५. पुत्तो - स्वा० । ६. यो - स्वा० । ७. भद्दा - सी०, रो० । ८. धारेत्ती - स्वा० । ९-१०. स्वा० पोत्थके न दिस्सन्ति ।

३१६. "सुद्धोदनो" महाराजा, गोतमी च पजापती ।
अभिञ्जाता महाथेरा, थेरियो च महिद्धिका ॥
- B. 263 ३१७. "सन्ति गता व आसुं ते, दीपच्ची व निरासवा ।
लोकनाथे धरन्ते व, अहं पि च सिवं पदं ॥
- ३ ३१८. "गमिस्सामी ति चिन्तेत्वा, पस्सन्ती आयुमत्तनो ।
पस्सित्वा आयुसङ्कारं, तदहेव खयं गतं ॥
३१९. "पत्तचीवरमादाय, निक्खमित्वा सकस्समा" ।
पुरक्खता भिक्खुनीभि, सतेहि सहस्सेहि" सा" ॥
३२०. "महिद्धिका महापञ्जा, सम्बुद्धं उपसङ्कमि ।
10 सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, सत्त्वुनो चक्कलवज्जणे ॥
निसिन्ना एकमन्तमिह, इदं वचनमब्रवि ॥
३२१. "अदुसत्ततिवस्साहं", पच्छिमो" वत्तते वयो" ।
पञ्जारमिह अनुप्पत्ता, आरोचेमि महामुनि ॥
३२२. "परिपक्को वयो मय्हं, परित्तं मम जीवितं ।
15 पहाय वो गमिस्सामि, कतं मे सरणमत्तनो ॥
३२३. "वयमिह पच्छिमे काले, मरणं उपरुद्धति" ।
अज्ज रत्ति महावीर, पापुणिस्सामि निब्बुति ॥
३२४. "नत्थि जाति जरा व्याधि, मरणं च महामुने" ।
अजरामरणं" पुरं", गमिस्सामि असह्वतं ॥
- 20 ३२५. "यावता परिसा नाम, समुपासन्ति सत्त्वुनो ।
अपराधमजानन्ती", खमन्तं सम्मुखा मुने ॥
३२६. "संसरित्वा च संसारे, खलितं चे ममं तयि ।
आरोचेमि महावीर, अपराधं खमस्सु मे" ॥
३२७. "सुत्त्वान" वचनं तस्सा, मुनिन्दो इदमब्रवि ।
25 "किमुत्तरं ते वक्खामि, निब्बानाय वजन्तिया" ॥

१-१. स्या० पोत्थकेन विस्सन्ति । २-२. सह पञ्चहि - सी०, रो० । ३. अदुसत्त-
तिवस्सामिह - सी० । ४-४. पच्छिमा वत्तपि वया - स्या० । ५. उपरुद्धति - सी० ।
६. यत्ति मुने - सी० । ७-७. अजरामरं नन्तिपुरं - सी०; अजरामराभयपुरं - स्या० ।
८. अपराधं सचे मेत्थि - सी०; अपराधं पजानन्ति - स्या० । ९-९. स्या० पोत्थके नत्थि ।

३२८. 'इद्वि चा पि निदस्सेहि, मम सासनकारिके ।
परिसानं च सब्वासं, कङ्कं छिन्दस्मु यावता' ॥
३२९. "मुत्वा" तं मुनिनो वाचं, भिक्खुनी सा यसोधरा ।
वन्दित्वा मुनिराजं तं, इदं वचनमब्रवी' ॥
३३०. 'यसोधरा अहं वीर, अगारे ते पजापति ।
साकियम्हि कुले जाता, इत्थिअङ्गे' पतिवृता ॥
३३१. 'धीनं सतसहस्सानं, नवुतीनं छद्दुत्तरि' ।
अगारे ते अहं वीर, पामोक्खा सब्वा इस्सरा ॥
३३२. 'रूपाचारगुणपेता, योव्वनट्ठा पियंवदा' ।
सब्बा मं अपचायन्ति, देवता विय मानुसा ॥
३३३. 'कञ्जासतसहस्सपमुखा', सक्कपुत्तनिवेसने ।
समानमुखदुक्खता', देवता विय नन्दने ॥
३३४. 'कामधातुमतिक्कम्म', सण्ठिता' रूपधातुया ।
रूपेन सदिसा नत्थि, ठपेत्वा लोकनायकं ॥
३३५. 'सम्बुद्धं' अभिवादेत्वा, इद्वि दस्सेसि सत्थुनो ।
नेका नानाविधाकारा, महाइद्धी पि दस्सयी' ॥
३३६. 'चक्कवाळसमं कायं, सीसं उत्तरतो कुरु ।
उभो पक्खा दुवे दीपा, जम्बुदीपं सरीरतो ॥
३३७. 'दक्खिणं च सरं पिञ्छं, नानासाखा तु पत्तका ।
चन्द' च सुरियं चक्खि', मेरुपव्वततो सिखं ॥
३३८. 'चक्कवालगिरि तुण्डं, जम्बुरुक्खं समूलकं ।
बीजमाना उपागन्त्वा, वन्दन्ती' लोकनायकं ॥
३३९. 'हत्थिवण्णं तथेवस्सं, पव्वतं जलधि' तथा ।
चन्दिम' सुरियं' मेहं, सक्कवण्णं च दस्सयि ॥

5 B. 266

10

15

20

१. सासने - सी०, स्या० । २-२. स्या० पोत्वके नात्वि । ३. इत्थिअङ्गे - सी०; इत्थीअङ्गे - स्या० । ४. छद्दुत्तरि - सी०, स्या० । ५. पि सब्बदा - स्या० । ६. कञ्जासहस्सपमुखा - सी०, स्या० । ७. समानमुखदुक्खता ता - सी०, स्या० । ८. कामधातुमतिक्कन्ता - सी०, स्या०, रो० । ९. पण्डिता - स्या० ।

१०-१०. एवमादीनि बत्तान, उपतित्तान सम्बरं ।

इद्धी अनेका दस्सेसि, बुद्धानुञ्जा यसोधरा ॥ - सी० ।

११-११. चन्दोव सुरियोधक्खी - सी०; ० चक्खी - स्या० । १२. वन्दते - सी०, स्या० ।

१३. जलजं - स्या० । १४-१४. चन्दं च सुरियं - स्या० ।

३४०. 'यसोधरा अहं वीर, पादे वन्दामि चक्खुम ।
सहस्सलोकधातूनं, फुल्लपद्मेन' छादयि ॥
३४१. 'ब्रह्मवर्णं च मापेत्वा, घम्मं देसेसि सुञ्जतं ।
यसोधरा अहं वीर, पादे वन्दामि चक्खुम ॥
३४२. 'इहीमु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी हीमि महामुनि' ॥
३४३. 'पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिवर्खीणा, नत्थि दानि पुनम्भवो ॥
३४४. 'अत्थघम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मय्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
३४५. 'पुब्बानं लोकनाथानं, सङ्गमं ते निदस्सितं' ।
अधिकारं बहं मय्हं, तुय्हत्थाय महामुने ॥
३४६. 'यं मय्हं पूरितं' कम्मं, कुसलं सरसे मुने ।
तुय्हत्थाय महावीर, पुञ्चं उपचितं मया ॥
३४७. 'अभव्वट्टाने वज्जेत्वा', वारयित्वा अनाचरं ।
तुय्हत्थाय महावीर, सञ्चत्तं जीवितं मया ॥
३४८. 'नेककोटिसहस्सानि', भरियत्वायदासि मं ।
न तत्थ विमना होमि, तुय्हत्थाय महामुनि ॥
३४९. 'नेककोटिसहस्सानि, उपकारायदासि मं ।
न तत्थ विमना होमि, तुय्हत्थाय महामुनि ॥
३५०. 'नेककोटिसहस्सानि भोजनत्थायदासि मं ।
न तत्थ विमना होमि, तुय्हत्थाय महामुनि ॥
३५१. 'नेककोटिसहस्सानि, जीवितानि परिच्चजि ।
भयमोवखं करिस्सन्ति, ददामि' मम जीवितं ॥
३५२. 'अङ्गगते अलङ्कारे, वत्थे नानाविधे बह ।
इत्थिमण्डे' न गूहामि', तुय्हत्थाय महामुनि ॥

१. फुल्लपद्मेन - स्वा० । २. महामुने - स्वा० । ३. सुदस्सितं - सी०, स्वा०, रो० । ४. पूरितं - सी०, स्वा० । ५. वज्जेत्वा - स्वा० । ६. नेककोटिसहस्सानं - सी० । ७. वज्जामि - सी० । ८. इत्थीमण्डे - स्वा०; रो० । ९. गूहामि - स्वा० ।

३५३. 'धनधञ्जपरिचचागं, गामानि निगमानि च ।
खेतं' पुत्ता चधीता च, परिच्वत्ता' महामुनि ॥
३५४. 'हृत्थी अस्सा' गवा' चा पि, दासियो परिचारिका ।
तुहृत्थाय महावीर, परिच्वत्ता असह्विया ॥
३५५. 'यं मय्हं पटिगन्तेसि', दानं दस्सामि याचके ।
विमनं मे न पस्सामि, ददतो दानमुत्तमं ॥ ३
३५६. 'नानाविधं बहुं दुक्खं, संसारे च बहुद्विधे ।
तुहृत्थाय महावीर, अनुभुत्तं असह्वियं ॥ B. 269
३५७. 'सुखपत्तानुमोदामि, न च दुक्खेसु दुम्मता ।
सव्वत्थ तुलिता होमि, तुहृत्थाय महामुनि ॥ 10
३५८. 'अनुमग्गेन सम्बुद्धो, यं धम्मं अभिनीहरि ।
अनुभोत्वा सुखं दुक्खं, पत्तो बोधि महामुनि ॥
३५९. 'ब्रह्मदेवं च सम्बुद्धं, गोतम लोकनायकं ।
अञ्जेसं लोकनाथानं, सज्जमं ते बहुं मया ॥
३६०. 'अधिकारं बहुं मय्हं, तुहृत्थाय महामुनि ।
गवेसतो' बुद्धधम्मं', अहं ते परिचारिका ॥ 15
३६१. 'कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असह्विये ।
दीपङ्कुरो महावीरो, उप्पज्जि लोकनायको ॥
३६२. 'पच्चन्तदेसविसये, निमन्तेत्वा तथागतं ।
तस्स आगमनं मग्गं, सोधेन्ति तुट्टमानसा ॥ 20
३६३. 'तेन कालेन सो आसि, सुमेधो नाम ब्राह्मणो ।
मग्गं च पटियादेसि, आयतो' सव्वदस्सिनो ॥
३६४. 'तेन कालेनहं आसि, कञ्जा ब्राह्मणसम्भवा ।
सुमिस्ता नाम नामेन, उपगच्छि समागमं ॥
३६५. 'अट्ठ उप्पलहत्थानि, पूजनत्थाय सत्थुनो ।
प्रादाय जनसम्मज्जे', अहंसं इसिमुग्गतं ॥ 25

१. खेता - मी० । २. परिच्वत्तं - स्पा० । ३-३. तस्संगव - स्पा० । ४. पटि-
गन्तेसि - मी० । ५-५. गवेसन्ती बुद्धधम्म - स्पा०; दवेसन्ता ० - रो० । ६. याचके -
मी० । ७. जनतामज्जे - मी०; जनस्त मज्जे - स्पा० । ८. ० मुत्तमं - स्पा० ।

३६६. 'चिरानुगतं' दयितं, अतिवकन्तं मनोहरं ।
दिस्वा तदा अमञ्जिस्सं, सफलं जीवितं मम ॥

३६७. 'परवकमं तं सफलं, अद्दसं इसिनो तदा ।
पुव्वकम्मेन सम्बुद्धे, चित्तं चापि पसीदि मे ॥

३६८. 'भिय्यो चित्तं पसादेसि, इसे' उग्गतमानसे' ।
देय्यं अञ्चंन पस्सामि, देमि पुप्फानि ते इसि' ॥

३६९. 'पञ्च हत्वा तव होन्तु, तयो होन्तु मम इसे ।
तेन सद्धिं समा होन्तु', बोधत्थाय तव इसे' ॥

चतुर्थं भाणवारं ।

३७०. "इसि गहेत्वा पुप्फानि, आगच्छन्तं महायसं ।
पूजेसि जनसम्मज्जे, बोधत्थाय महाइसि ॥

३७१. "पस्सित्वा जनसम्मज्जे, दीपङ्करो महामुनि ।
वियाकासि महावीरो, इसिमुग्गतमानसं ॥

३७२. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, दीपङ्करो महामुनि ।
मम कम्मं वियाकासि, उज्जुभावं महामुनि ॥

३७३. 'समचित्ता समकम्मा, समकारी भविस्सति ।
पिया हेस्सति कम्मेन, तुय्हत्थाय महाइसि' ॥

३७४. 'सुदस्सना सुपिया च, मनापा पियवादिनी ।
तस्स धम्मेषु दायादा, विहरिस्सति' इद्धिका' ॥

३७५. 'यथापि भण्डसामुग्गं, अनुरक्खति' सामिनो ।
एवं कुसलधम्मानं, अनुरक्खिस्सते अयं ॥

३७६. 'तस्स ते' अनुकम्पन्ती, पूरयिस्सति पारमी ।
सीहो व पञ्जरं भेत्वा', पापुणिस्सति बोधियं' ॥

३७७. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं मं बुद्धो वियाकरी ।
तं वाचं अनुमोदेन्ती", एवकारी भवि अहं ॥

१-१. चिरानुपरि आसीनं - सी० । २-२. इसिमुग्गतमानसे - सी०; इसे उदग्ग-
मानसे - स्था० । ३. इसे - स्था० । ४. सिद्धि - सी० । ५. होन्तु - सी० । ६. महाइसे -
स्था० । ७-७. वियाहेस्सति इत्थिका - सी० । ८. अनुरक्खन्ति - सी०, स्था० ।
९. तं - स्था० । १०. हित्वा - स्था०; हेत्वा - रो० । ११. अनुमोदन्ती - सी०,
स्था० ।

३७८. "तस्स कम्मस्स सुकतस्स, तत्थ चित्तं पसादयि ।
देवमनुस्सकं योनिं, अनुभोत्वा असङ्खियं ॥
३७९. "सुखदुक्खेनुभोत्वाहं, देवेषु मानुसेषु च ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अजायि साकिये कुले ॥
३८०. "हपवती भोगवती, यससीलवती ततो । 5
सव्वङ्गसम्पदा होमि, कुलेषु अभिसक्कता ॥
३८१. "लाभं सिलोकं सक्कारं, लोकधम्मसमागमं । 8. 270
चित्तं च दुक्खितं तत्थि, वसामि अकुतोभया ॥
३८२. "वुत्तं हेतं भगवता, रञ्जो अन्तेपुरे तदा ।
खत्तियानं पुरे वीर, उपकारं च निद्दिसि ॥ 10
३८३. "उपकारा च या नारी, या च नारी सुखे दुखे ।
अत्यक्खायी च या नारी, या च नारीनुकम्पिका ॥
३८४. "पञ्चकोटिसता बुद्धा, नवकोटिसतानि च ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ॥
३८५. "अधिकारं महा मय्हं, धम्मराजं सुणोहि मे । 15
एकादसकोटिसता, बुद्धा द्वादस कोटियो ॥
३८६. "एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराजं सुणोहि मे ॥
३८७. "वीसकोटिसता बुद्धा, तिसकोटिसतानि च ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ॥ 20
३८८. "अधिकारं महा मय्हं, धम्मराजं सुणोहि मे ।
चत्तालीसकोटिसता, पञ्चास कोटिसतानि च ॥
३८९. "एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराजं सुणोहि मे ॥
३९०. "सट्ठिकोटिसता बुद्धा, सत्ततिकोटिसतानि च । 25
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ॥

१-१. सुखदुक्खं अनुभूतवान् - स्वा० । २. अतिसक्कता - सी०; पतिसक्कता - स्वा० । ३. सदा - रो० । ४. महाराज - स्वा० । ५-५. होमि लोकगतायका - सी०, स्वा०; पण्णाकोटिसतानि च - रो० । ६. पञ्च० - स्वा० ।

३६१. 'अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ।
असीतिकोटिसता बुद्धा, नवुतिकोटिसतानि च ॥
३६२. 'एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥
- ३ ३६३. 'कोटिसतसहस्सानि, होन्ति लोकग्गनायका ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ॥
- B. 271 ३६४. 'अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ।
नवकोटिसहस्सानि, अपरे लोकनायका ॥
३६५. 'एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ।
10 अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥
३६६. 'कोटिसतसहस्सानि, पञ्चासीतिमहेत्तिनं ।
पञ्चासीतिकोटिसता, सत्तत्तिसा' च' कोटियो ॥
३६७. 'एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयि ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥
- 15 ३६८. 'पञ्चेकबुद्धा वीतरागा', अट्टट्टमककोटियो' ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥
३६९. 'स्त्रीणासवा वीतमला, असद्व्विया' बुद्धसावका ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥
४००. 'एवं धम्मे सुचिण्णानं, सदा धम्मस्स' चारिन' ।
20 धम्मचारी सुखं सेति, अस्मि लोके परमिह च ॥
४०१. 'धम्मं चरे सुचरितं, न नं दुच्चरितं चरे ।
धम्मचारी सुखं सेति, अस्मि लोके परमिह च ॥
४०२. 'निब्बिन्दित्वान संसारे, पब्बजि अनगारियं ।
सहस्सपरिवारेन, पब्बजित्वा अकिञ्चना ॥
- 25 ४०३. 'अगारं विजहित्वान, पब्बजि अनगारियं ।
अट्टमासे असम्पत्ते, चतुसञ्चमपापुणि ॥

१-१. सत्तवीसति - वी०, स्या० । २. वीतरागा - रो० । ३. अट्टमककोटियो -
सी०; अट्टमककोटियो - स्या० । ४. अनद्व्विया - सी०, स्या० । ५-५. सद्धम्म - सी०;
सद्धम्म चारिनी - स्या० ।

४०४. 'चीवरं पिण्डपातं च, पञ्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति बहु^१ जना^२, सागरे येव ऊमियो^३ ॥
४०५. 'किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
४०६. 'स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४०७. 'पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं' ॥ 5
४०८. "एवं बहुविधं दुक्खं, सम्पत्ती^४ च बहुव्विधा^५ ।
विसुद्धिभावं^६ सम्पत्ता^७, लभामि सच्चसम्पदा ॥
४०९. "या" ददाति सकत्तानं, पुञ्जत्थाय महेसिनो ।
सहायसम्पदा होन्ति, निब्बानपदमसङ्गतं ॥
४१०. "परिवस्त्रीणं अतीतं च, पञ्चुप्पन्नं अनागतं ।
सच्चकम्मं ममं स्त्रीणं, पादे वन्दामि चक्खुम" ॥ 10
- इत्थं सुदं यसोधरा भिक्षुनी भगवतो^८ सम्मुखा^९ इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

६. यसोधरापमुखदसभिक्षुनीसहस्रअपदानं^{१०}

४११. "कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असङ्खिये ।
दीपङ्कुरो नाम जिनो, उप्पज्जि लोकनायको ॥ 15
४१२. "दीपङ्कुरो महावीरो, वियाकासि विनायको ।
सुमेधं च सुमित्तं च, समानमुखदुक्खतं ॥
४१३. "सदेवकं च पस्सन्तो, विचरन्तो सदेवकं ।
तेसं पकित्तने अमहे, उपगम्म समागमं ॥
४१४. "अम्हं सच्चपति^{११} होहि^{१२}, अनागतसमागमे ।
सच्चा व तुय्हं भरिया, मनापा पियवादिका ॥
४१५. "दानं सीलमयं सच्चं, भावना च सुभाविता ।
दीवरत्तं^{१३} च नो^{१४} सच्चं, परिच्चत्तं महामुने ॥ 20

१. बहुनेके - गी०, स्या० । २. ऊमियो - स्या० । ३-३. सम्पत्ति च बहुव्विधं -
या० । ४-४. विसुद्धिभाव० - स्या० । ५. यो - स्या० । ६-६. यो० पोत्थके नस्ति ।
७. दससहस्रभेरियापदानं - स्या० । ८-८. सच्चपति होति - स्या०; सच्चपती होन्ति -
रो० । ९-९. दीवरत्तमिदं - स्या० ।

४१६. "गत्वं विलेपनं मालं, दीपं च रतनामयं ।
यं किञ्चि पत्थितं सव्वं, परिच्चत्तं महामुनि ॥
४१७. "अञ्जं वा पि कतं कम्मं, परिभोगं च मानुसं ।
दीघरत्तं हि नो सव्वं, परिच्चत्तं महामुनि ॥
- 5 ४१८. "अनेकजातिसंसारं, बहु पुञ्जं पि नो कतं ।
इस्सरमनुभोत्वान, संसरित्वा भवाभवे ॥
- B. 273 ४१९. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सक्कपुत्तनिवेसने ।
नानाकुलपपन्नायो, अच्छरा कामवण्णिनी ॥
४२०. "लाभगेन यसं पत्ता, पूजिता सव्वसक्कता ।
10 लाभियो अन्नपानानं, सदा सम्मानिता मयं ॥
४२१. "अगारं पजहित्वान, पव्वजिम्हतगारियं^१ ।
अड्डमासे असम्पत्ते, सव्वा पत्ताम्ह निव्वुत्ति ॥
४२२. "लाभियो अन्नपानानं, वत्थसेनासनानि च ।
उपेन्ति पच्चया सव्वे, सदा सक्कतपूजिता ॥
- 15 ४२३. "किलेसा ज्ञापिता अम्हं ... पे०... विहराम अनासवा ॥
४२४. "स्वागतं वत नो आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४२५. "पटिसम्भदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदे यसोधरापमुखानि दसभिव्खुनीसहस्सानि भगवतो
सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. यसोधरापमुखअट्टारसभिव्खुनीसहस्सअपदानं

- 20 ४२६. "अट्टारससहस्सानि, भिव्खुनी सक्कसम्भवा ।
यसोधरापमुखानि, सम्बुद्धं उपसङ्कुमुं ॥
४२७. "अट्टारससहस्सानि, सव्वा होन्ति महिद्धिका ।
वन्दन्ती मुनिनो पादे, आरोचेन्ति वथावलं ॥
४२८. 'जाति खीणा जरा व्याधि, मरणं च महामुनि ।
25 अनासवं पदं सन्तं, अमतं याम नायक ॥

१-१. बहु पुञ्जं हि - सी०; बहु पुञ्जं हि - स्या० । २. पव्वजित्वानगारियं - सी० ।

४२६. 'खलितं चे' पुरे अत्थि, सब्वासं पि महामुनि ।
अपराधमजानन्ती, खम अम्हं विनायक ॥
४३०. 'इद्धि चा पि निदस्सेथ, मम सासनकारिका ।
परिसानं च सब्वासं, कल्लं छिन्दथ यावता ॥
४३१. 'यसोधरा महावीर, मनापा पियदस्सना ।
सब्बा तुम्हं महावीर, अगारस्मि पजापति ॥
४३२. 'धीनं सतसहस्सानं, नवुत्तीनं छदुत्तरि ।
अगारे ते मयं वीर, पामोक्खा सब्बा इस्सरा ॥
४३३. 'रूपाचारगुणूपेता, योव्वनट्ठा पियंवदा ।
सब्बा नो अपचायन्ति, देवता विय मानसा ॥
४३४. 'अट्टारससहस्सानि, सब्बा साकियसम्भवा ।
यसोधरासहस्सानि, पामोक्खा इस्सरा तदा ॥
४३५. 'कामधातुमतिकम्म', सण्ठिता रूपधातुया ।
रूपेन सदिसा नत्थि, सहस्सानं महामुनि ॥
४३६. 'सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इद्धि दस्संसु' सत्थुनो ।
नेका नानाविधाकारा, महाइद्धी पि दस्सयुं ॥
४३७. 'चक्कवाळसमं कायं, सीसं उत्तरतो कुरु ।
उभो पक्खा दुवे दीपा, जम्बुदीपं सरीरतो ॥
४३८. 'दक्खिणं च सरं पिञ्छं, नानासाखा तु पत्तका ।
चन्दं च सुरियं चक्खि, मेरुपव्वततो सिखं ॥
४३९. 'चक्कवाळगिरि तुण्डं, जम्बुरुक्खं समूलकं ।
बीजमाना उपागन्त्वा, वन्दन्ती लोकनायकं ॥
४४०. 'हत्थिवण्णं तथेवस्सं, पव्वतं जलधि तथा ।
चन्दं च सुरियं मेरुं, सक्कवण्णं च दस्सयुं ॥
४४१. 'यसोधरा मयं वीर, पादे वन्दाम चक्खुम ।
तव चिरपभावेन', निप्फन्ना नरतायक ॥

5 B. 274

10

15

20

25

१. च - स्वा० । २-२. सब्बावी - सी०, स्या० । ३. कामधातुमतिकम्मा - सी०, स्या० । ४. दस्सेसु - सी०; देसेसु - स्या० । ५. लोके - सी० । ६. वीरपभावेन - सी०; चिरपभावेन - स्या० ।

४४२. 'इद्रीसु च वसी होम, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होम महामुने ॥

४४३. 'पुब्बेनिवासं जानाम, दिव्वचवसु विसोधितं ।
सव्वासवपरिवखीणा, वत्थि दानि पुनवभवो ॥

5 ४४४. 'अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं अम्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

B. 275

४४५. 'पुब्बानं लोकनाथानं, सज्जमं नो निदस्सितं ।
अधिकारा वह्म अम्हं, तुय्हत्थाय महामुने ॥

10 ४४६. 'यं अम्हं पूरितं कम्मं, कुसलं सरसे मुने ।
तुय्हत्थाय महावीर, पुञ्ञानुपचितानि नो ॥

४४७. 'अभव्वट्टाने वज्जेत्वा, वारयिम्ह अनाचरं ।
तुय्हत्थाय महावीर, चत्तानि जीवितानि नो ॥

४४८. 'नेककोटिसहस्सानि, भरियत्थायदासि नो ।
न तत्थ विमना होम, तुय्हत्थाय महामुने ॥

15 ४४९. 'नेककोटिसहस्सानि, उपकारायदासि नो ।
न तत्थ विमना होम, तुय्हत्थाय महामुने ॥

४५०. 'नेककोटिसहस्सानि, भोजनत्थायदासि नो ।
न तत्थ विमना होम, तुय्हत्थाय महामुने ॥

20 ४५१. 'नेककोटिसहस्सानि, जीवितानि चजिम्हसे ।
भयमोक्खं करिस्साम, जीवितानि चजिम्हसे ॥

४५२. 'अङ्गगते अलङ्कारे, वत्थे नानाविधे वह्म ।
इत्थिभण्डे न गूहाम, तुय्हत्थाय महामुने ॥

४५३. 'धनधञ्जपरिच्चामं, गामानि निगमानि च ।
खेत्तं पुत्ता च धीता च, परिच्चत्ता महामुने ॥

25 ४५४. 'हत्थी अस्सा गवा चा पि, दासियो परिचारिका ।
तुय्हत्थाय महावीर, परिच्चत्त असङ्खियं ॥

४५५. 'ये अमहे पटिमन्तेसि, दानं दस्साम याचके ।
विमनं नो न पस्साम, ददतो दानमुत्तमं ॥

४५६. 'नानाविधं बहुं दुक्खं, संसारे च बहुव्विधे ।
तुहत्थाय महावीर, अनुभुत्तं असङ्खियं ॥

४५७. 'सुखप्पत्तानुमोदाम, न च दुक्खेसु दुम्मना ।
सव्वत्थ तुलिता^१ होम, तुहत्थाय महामुने ॥

४५८. 'अनुमग्गेन सम्बुद्धो, यं धम्मं अभिनीहरि ।
अनुभोत्वा सुखं दुक्खं, पत्तो बोधि महामुने ॥

४५९. 'ब्रह्मदेवं च सम्बुद्धं, गोतमं लोकनायकं ।
अञ्जेसं लोकनाथानं, सङ्गमं तेहि नो बहू ॥

४६०. 'अधिकारं बहुं^२ अम्हे^३, तुहत्थाय महामुने ।
गवेसतो बुद्धधम्मे^४, मयं ते परिचारिका ॥

४६१. 'कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असङ्खिये ।
दीपङ्कुरो महावीरो, उप्पज्जि लोकनायको ॥

४६२. 'पच्चन्तदेसविसये, निमन्तेत्वा तथागतं ।
तस्स आगमनं मग्गं, सोधेन्ति तुट्ठमानसा ॥

४६३. 'तेन कालेन सो आसि, सुमेधो नाम ब्राह्मणो ।
मग्गं च पटियादेसि, आयतो सव्वदस्सिनो ॥

४६४. 'तेन कालेन अहम्ह, सव्वा ब्राह्मणसम्भवा ।
थलूदजानि^५ पुप्फानि, आहरिम्ह समागमं ॥

४६५. 'तस्मिं सो समये बुद्धो, दीपङ्कुरो महायसो ।
वियाकासि महावीरो, इसिमुग्गतमानसं ॥

४६६. 'चलती^६ रवती पुथवी^७, सङ्कम्पति सदेवके ।
तस्स कम्मं पकिस्सेन्ते, इसिमुग्गतमानसं ॥

४६७. 'देवकञ्जा मनुस्सा च, मयं चा पि सदेवका ।
नानापूजनीयं भण्हं, पूजयित्वान पत्थयुं ॥

४६८. 'तेसं बुद्धो वियाकासि, जोतिदीपसनामको ।
अज्ज ये पत्थिता अत्थि, ते भविस्सन्ति सम्मुखा ॥

5 B. 276

10

15

20

25

१. तुलिता - स्या० । २-२. बहु सङ्खं - मी०; बहु सङ्खं - स्या० । ३. बुद्धधम्मं - स्या० । ४. कनुकजाति - स्या०, रो० । ५-५. ० पठवी - मी०; चलति रवति पठवी - स्या० ।

४६६. 'अपरिमेये इतो कण्ठे, यं नो बुद्धो विद्याकरि ।
तं वाचमनुमोदेन्ता, एवंकारी अहुम्ह नो ॥
४७०. 'तस्स कम्मस्स सुकतस्स, तस्स' चित्तं पसादयुं ।
देवमानुसिकं योनिं, अनुभोत्वा असङ्खियं ॥
- 5 ४७१. 'सुखदुक्खेनुभोत्वान, देवेषु मानुसेषु च ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, जाताम्ह साकिये कुले ॥
- B. 277 ४७२. 'रूपवती भोगवती, यससीलवती ततो ।
सव्वङ्गसम्पदा होम, कुलेषु अभिसक्कता ॥
४७३. 'लाभं सिलोकं सक्कारं, लोकधम्मसमागमं ।
चित्तं च दुक्खितं नत्थि, वसामं अकुतोभया ॥
- 10 ४७४. 'वुत्तं हेतं भगवता, रञ्जो अन्तेपुरे तदा ।
खत्तियानं पुरे वीर', उपकारं च निद्दिसि ॥
४७५. 'उपकारा' च या नारी, या च नारी सुखे दुखे ।
अत्थवस्त्रायी च या नारी, या च नारीनुकम्पिका ॥
- 15 ४७६. 'धम्मं चरे सुचरितं, न नं दुच्चरितं चरे ।
धम्मचारी सुखं सेति, अस्मि लोके परम्ह च ॥
४७७. 'अमारं विजहित्वान', पध्वजिम्हनगारियं ।
अड्डमासे असम्पत्ते, चतुसच्चं फुसिम्ह नो ॥
४७८. 'चीवरं पिण्डपातं च, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति बहू अम्हे, सागरस्से व ऊमियो ॥
- 20 ४७९. 'किलेसा ज्ञापिता अम्हे', भवा सव्वे समूहता ।
नागी व बन्धनं छेत्वा, विहराम अनासवा ॥
४८०. 'स्वागतं वत नो आसि, मम' बुद्धस्स' सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
- 25 ४८१. 'पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं' ॥

४८२. “एवं बहुविधं दुक्खं, सम्पत्ती च बहुव्विधा ।
विमुद्धभायं सम्पत्ता, लभाम सव्वसम्पदा ॥

४८३. “या ददन्ति सकत्तानं, पुञ्ञात्थाय महेसिनो ।
सहायसम्पदा होन्ति, निव्वानपदमसङ्खतं ॥

४८४. “परिवखीणं अतीतं च, पच्चुप्पन्नं अनागतं ।
सव्वकम्मं पि नो खीणं, पादे वन्दाम चक्खुम ॥

४८५. “निव्वानाय वदन्तीनं, कि वो वक्खाम^१ उत्तरि^२ ।
सन्तसङ्खतदोसं^३ हि^४, पण्णोथ^५ अमतं पदं” ॥

B. 278

इत्थं सुदं यसोवरापमुखानि अट्टारसभिक्षुनीसहस्सानि
भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्था ति ।

10

कुण्डलकेसीवग्गो ततियो ।

तस्सुद्धानं

कुण्डला गोतमी चेव, धम्मदिन्ना च सकुला ।

वरनन्दा च सोणा च, कापिलानी यसोवरा ॥

दससहस्सभिक्षुनी, अट्टारससहस्सका ।

गाथासतानि^१ चत्तारि, छ^२ च सत्ततिमेव च^३ ॥

—:०:—

१-१. वक्खामि उत्तरि - सी०; वक्खाम उत्तरि - स्पा० । २-२. सत्तसङ्खतदोसो
यो - स्पा०, री० । ३. पण्णोतं - स्पा०, री० । ४. सतानि चेव - स्पा० । ५-५. अट्टा-
सत्ततिमेव च - स्पा० ।

४. खत्तियावग्गो'

१. यसवतोपमुखभिक्षुनीसहस्सअपदान'

B. 279

१. "भवा सव्वे परिवल्लीणा, भवा' सन्ति' विमोचिता ।
सव्वासवा च नो नत्थि, आरोचेम महामुने ॥
२. "पुरिमं' कुसलं कम्मं', यं किञ्चि साधुपत्थितं ।
परिभोगमयं दिन्नं, तुय्हत्थाय महामुने ॥
३. "बुद्धपच्चेकबुद्धानं, सावकानं' च पत्थितं' ।
परिभोगमयं दिन्नं, तुय्हत्थाय महामुने ॥
४. "उच्चनीचमयं' कम्मं, भिक्षून् साधुपत्थितं ।
उच्चाकुलपरिकम्मं, कतमेतं' महामुने ॥
५. "तेनेव सुक्कमूलेन, चोदिता कम्मसम्पदा ।
मानुसिकमतिक्कन्ता, जायिसु खत्तिये कुले ॥
६. "उप्पत्ते' च कते कम्मे, जातिया वा पि एकतो ।
पच्छिमे एकतो जाता, खत्तिया कुलसम्भवा ॥
७. "रूपवती भोगवती, लाभसक्कारपूजिता ।
अन्तेपुरे महावीर, देवानं विय' नन्दने ॥
८. "निव्विन्दित्वा अगारम्हा, पव्वजिम्हनगारियं ।
कतिपाहं उपादाय, सव्वा पत्ताम्ह निव्वुत्ति ॥
९. "चीवरं पिण्डपातं च, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति बहू अम्हे, सदा सक्कतपूजिता ॥
१०. "किलेसा आपिता अम्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहराम अनासवा ॥
११. "स्वागतं वत नो आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुपत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१. खत्तियकव्जावग्गो - स्या० । २. यसवतोपमुखभिक्षुनीनं अपदानं - सी० ।
३-३. अवसन्ति - सी०, स्या० । ४-४. परिकम्मज्जं कुसलं - स्या० । ५-५. बुद्धानं
सावकानञ्च - सी० । ६. उच्चनीचं मया - स्या० । ७. कतमेहि - स्या०, रो० ।
८. उपचितं - स्या० । ९. इव - स्या० ।

१२. “पटिसम्भवा चतस्सो, विभोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं यसवतीपमुखानि खत्तिक्कञ्जाभिक्षुनियो अट्टारस-
सहस्सानि भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभसित्था ति ।

२. चतुरासीतिभिक्षुनीसहस्रअपदानं

१३. “चुल्लासीतिसहस्सानि^१, ब्राह्मञ्जकुलसम्भवा^२ । 5
मुखमालहत्थपादा, पुरे तुय्हं महामुने ॥
१४. “वेस्समुदकुले जाता, देवा नागा च किन्नरा ।
चातुदीपा^३ बहू कञ्जा, पुरे तुय्हं महामुने ॥
१५. “काचि पव्वजिता अत्थि, सब्बदस्साविनो^४ बहू ।
देवा च किन्नरा नागा, फुसिस्सन्ति^५ अनागते ॥ 10
१६. “अनुभोत्वा यसं सब्बं, पत्वान सब्बसम्पदा ।
तुम्हं पसादं पटिलद्धा, बुज्झिस्सन्ति अनागते ॥
१७. “अम्हे ब्राह्मणधीता तु, ब्राह्मञ्जकुलसम्भवा^६ ।
पेक्खतो^७ नो^८ महावीर, पादे वन्दाम चक्खुमं^९ ॥
१८. “उपहता^{१०} भवा सब्बे, मूलतण्हा समूहता । 15
समुच्छिन्ना अनुसया, पुञ्जसङ्खारदालिता ॥
१९. “समाधिगोचरा सब्बा, समापत्तिवसी कता^{११} ।
ज्ञानेन धम्मरतिया, विहरिस्साम नो सदा ॥
२०. “भवनेत्ति अविज्जा च, सङ्खारा पि च खेपिता ।
सुदुद्दसं पदं गत्त्वा, अनुजानाथ^{१२} नायक ॥ 20
२१. “उपकारा ममं तुम्हे, दीघरत्तं कताविनो^{१३} ।
चतुन्नं^{१४} संसयं छेत्वा, सब्बा गच्छन्तु^{१५} निव्वुत्ति ॥

१. चुल्लासीतिसहस्सानि - स्था० । २. ब्राह्मणकुलसम्भवा - स्था० । ३. चातुदीपा -
सी०, रो० । ४. सब्बदस्साविनो - सी०, रो० । ५. बुज्झिस्सन्ति - सी०, स्था० । ६. त्वयि
- सी०, रो० । ७. ब्राह्मञ्जकुलसम्भवा - सी०, स्था० । ८-९. लव्वणा च - स्था० ।
९. चक्खुमा - स्था० । १०. उपहता - स्था० । ११. तथा - सी०, स्था० । १२. अनुजानिम्ह -
स्था०, रो० । १३. गतद्धिनी - स्था० । १४. बहुन्नं - सी० । १५. गच्छथ - स्था०, रो० ।

B. 281

२२. "वन्दित्वा मुनिनो पादे, कत्वा इद्विविकुब्धनं ।
काचि दस्सेन्ति आलोकं, ग्रन्धकारमथापरा' ॥
२३. "दस्सेन्ति चन्दसूरिये, सागरं च समच्छकं ।
सिनेहं परिभण्डं च, दस्सेन्ति पारिछत्तकं ॥
- 5 २४. "तावतिसं च भवनं, यामं दस्सेन्ति इद्विया ।
तुसितं' निम्मिते देवे', वसवत्ती महिस्सरे ॥
२५. "ब्रह्मानो काचि दस्सेन्ति, चङ्क्रमं च महारहं ।
ब्रह्मवण्णं च मापेत्वा, धम्मं देसेन्ति मुञ्जातं ॥
२६. "नानाविकुब्धनं कत्वा, इद्वि दस्सिय सत्थुनो ।
10 दस्सयिसु वलं सब्बा, पादे वन्दिसु सत्थुनो ॥
२७. "इद्वीमु च वसी होम, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होम महामुने ॥
२८. "पुब्बेनिवासं जानाम, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
- 15 २९. "अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं अम्हं महावीर, उण्णं तव सन्तिके ॥
३०. "पुब्बानं लोकनाथानं, सङ्गमं नो निदस्सितं ।
अधिकारं बहुं अम्हं, तुहत्थाय महामुने ॥
३१. "यं अम्हेहि कतं कम्मं, कुसलं सर तं मुने ।
20 तुहत्थाय महावीर, पुञ्जानुपचितानि नो ॥
३२. "सतसहस्सितो कप्पे, पदुमुत्तरो महामुनि ।
पुरं हंसवती नाम, सम्बुद्धस्स कुलासयं' ॥
३३. "द्वारेन हंसवतिया, गङ्गा सन्दति सब्बदा ।
उव्वब्धा' नदिया भिक्खू, गमनं न लभन्ति ते ॥
- 25 ३४. "दिवसं द्वे तयो चेव, सत्ताहं मासिकं' ततो ।
चतुमासं' पि सम्पुण्णं, गमनं न लभन्ति ते ॥

१. ग्रन्धकारं तथापरं - स्या० । २-२. तुस्सिता निम्मिता देवा - स्या० ।

३. कुलास - स्या० । ४. उव्वब्धा - लो०, स्या० । ५. मासिकं - लो० । ६. चतुमासं - स्या० ।

३५. "तदा अहु सत्तसारो, जटिलो^१ नाम रट्टिको^२ ।
ओख्खे^३ भिक्खवो दिस्वा, सेतुं गङ्गाय कारयि ॥
३६. "तदा सतसहस्सेहि, सेतुं गङ्गाय कारयि ।
सङ्खस्स ओरिमे^४ तीरे, विहारं च अकारयि ॥
३७. "इत्थियो पुरिसा चेव, उच्चनीचकुलानि च ।
तस्स^५ सेतुं विहारं च^६, समभागं अकंसु ते ॥
३८. "अम्हे अच्चे च मानुजा^७, विप्पसन्नेन चेतसा ।
तस्स धम्मेषु^८ दायादा, नगरे जनपदेसु च ॥
३९. "इत्थी पुमा^९ कुमारा च, बहू चेव कुमारिका ।
सेतुनो च विहारस्स, बालुका आकिरिसु ते ॥
४०. "वीथि सम्मज्जनं कत्वा, कदलीपुण्णघटे धजे ।
धूपं चुण्णं च मालं च, कारं कत्वान सत्थुनो ॥
४१. "सेतुविहारे कारेत्वा^{१०}, निमन्तेत्वा विनायकं ।
महादानं ददित्वान, सम्बोधि अभिपत्थयि ॥
४२. "पटुमुत्तरो महावीरो, तारको^{११} सब्बपाणिनं ।
अनुमोदनीयंकासि^{१२}, जटिलस्स महामुनि^{१३} ॥
४३. 'सतसहस्सातिवकन्ते, कप्पो हेस्सति भट्ठको ।
भवाभवेनुभोत्वान^{१४}, पापुणिस्सति बोधियं ॥
४४. 'काचि^{१५} हत्थपरिकम्मं^{१६}, कतावी नरनारियो ।
अनागतम्हि अद्धाने, सब्बा हेस्सन्ति सम्मुखा^{१७} ॥
४५. "तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
उप्पन्ना देवभवनं^{१८}, तुय्हं ता^{१९} परिचारिका ॥
४६. "दिब्बसुखं असत्त्वियं, मानुसं च असत्त्वियं ।
तुय्हं^{२०} ते परिचारेमं^{२१}, संसरिम्ह^{२२} भवाभवे ॥

१-१. जजिज्जपो नाम रट्टिको - स्या० । २. ओरतीरे - स्या० । ३. पारिमे - स्या० ।
४-४. तेसु सेतुविहारेसु - सी०; तस्स सेतु विहारे च - रो० । ५. मनुजा - सी०, स्या० ।
६. कम्मेषु - सी० । ७. पुरिसा - सी० । ८. कत्वान - स्या० । ९. बहूको - स्या० ।
१०-१०. अनुमोदनीयं कत्वा, व्याकासि महामुनि - स्या० । ११. भवाभवे सुखं लब्ध्वा -
स्या० । १२-१२. ये केचि - सी०; ये केचि हत्थकम्मं च - स्या० । १३. देवभवने -
स्या० । १४. ते - स्या० । १५-१५. अनुमोदनीं चिरं कालं - सी०; अनुमोदितं चिरं कालं -
स्या० । १६. संसरित्वा - स्या० ।

४७. "सतसहस्रितो कप्पे, सुकतं कम्मसम्पदं ।
सुखुमाली' मनुस्साने", अथो देवपुरे वरे ॥

४८. "रूपभोगयसे चेव, अथो कित्ति' च सक्कतं' ।
लभाम सततं सव्वं, सुकतं कम्मसम्पदं ॥

B. 283

5

४९. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, जाताम्ह^३ ब्राह्मणे कुले ।
सुखुमालहत्यपादा, सक्कपुत्तनिवेसने ॥

५०. "सव्वकालं पि पयवि, न पस्साम न लङ्कतं ।
चिक्खल्लभूमिमगुचि', न पस्साम महामुने ॥

५१. "अगारं" वसन्ते अम्हे, सक्कारं सव्वकालिकं ।
उपनेन्ति सदा सव्वं, पुव्वकम्मफलेन' नो ॥

10

५२. "अगारं पजहित्वान, पव्वजित्वानगारियं ।
संसारपञ्चनित्थिण्णा", बीतरागा' भवामसे" ॥

५३. "बीवरं पिण्डपातं च, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति सदा अम्हे, सहस्सानि ततो ततो ॥

15

५४. "किलेसा ज्ञापिता अम्हं ... पे०... विहराम अनासवा ॥

५५. "स्वागतं वत नो आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५६. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं चतुरासीतिब्राह्मणकञ्जाभिक्षुनीसहस्सानि भगवतो
सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. उप्पलदायिकाथेरीअपदानं

20

५७. "नगरे अरुणवतिया, अरुणो नाम खत्तियो ।
तस्स रज्जो अहुं' भरिया, एकज्जं" चारयामहं" ॥

५८. "रहोगता निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
'कुसलं मे कतं नत्थि, आदाय गमियं मम ॥

१-१. ० मनुस्सेनु - सी०; सुखुमालि मनुस्सेनु - स्या० । २-२. कित्तिगुलं पियं - स्या० । ३. जाताम्ह - स्या० । ४. चिक्खल्लं भूमि गमनं - स्या०, रो० । ५. अगारा - स्या० । ६. पुव्वकम्मफलेनो - सी०, रो० । ७. संसारपञ्चनित्थिणा - सी०; संसारपञ्चनित्थिणा - स्या० । ८-८. नत्थि दानि पुनक्खो - स्या०, रो० । ९. अहुं - सी०, स्या० । १०-१०. एकज्जं आदयामहं - स्या० ।

५६. 'महाभितापं कटुकं, घोररूपं सुदारुणं ।
निरयं नून गच्छामि, एत्थ मे नत्थि संसयो' ॥

६०. "एवाहं चिन्तयित्वान, पहंसैत्वान मानसं ।
राजानं उपगन्त्वान, इदं वचनमब्रवी ॥

B. 284

६१. 'इत्थी नाम मयं देव, पुरिसावित्तरा' अहु' ।
एकं मे समणं देहि, भोजयिस्सामि खत्तिय' ॥

3

६२. "अदासि मे तदा राजा, समणं भावितिन्द्रियं ।
तस्स पत्तं गहेत्वान, परमत्तेन पूरयि ॥

६३. "पूरेत्वा परमं अन्नं, सह सुगन्धलेपनं ।
महाचैलेन छादित्वा', अदासि तुट्टमानसा ॥

10

६४. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

६५. "सहस्सदेवराजूनं, महेसित्तमकारयि ।
सहस्सचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयि ॥

६६. "पदेसरज्जं त्रिपुलं, गणनातो असत्त्वियं ।
नानाविधं बहुं अञ्जं, तस्स कम्मफलं ततो ॥

15

६७. "उपपलस्सेव मे वण्णो, अभिरूपा सुदस्सना ।
इत्थिसव्वङ्गसम्पन्ना, अभिजाता जुत्तिन्धरा ॥

६८. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अजायि साकिये कुले ।
नारीसहस्सपामोक्खा, सुद्धोदनसुतस्सहं ॥

20

६९. "निव्विन्दित्वा अगारेहं, पव्वजि अनगारियं ।
सत्तमीरत्तिसम्पत्ता', चतुसच्चमपापुणि ॥

७०. "चीवरं पिण्डपातं च, पच्चयं सयनासनं ।
परिमेतुं न सक्कोमि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥

७१. "यं मद्दहं पूरितं' कम्मं, कुसलं सरसे मुनि ।
तुय्हत्थाय महावीर, परिचत्तं बहुं मया ॥

25

१-१. पुरिसानुगता गरा - सी०; पुरिसा न भवाम नो - स्या०; पुरिसानं भरा मयं - रो० । २. छादेत्वा - सी०, स्या० । ३. सत्तमि रत्तिमपत्ता - सी०, रो०; सत्तमी-
रत्तिमपत्ता - स्या० । ४. पुरिमं - सी०, स्या० ।

B. 295

७२. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं दानमददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
७३. "द्वे' गतियो' पजानामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
अब्जं गतिं न जानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
७४. "उच्चे कुले पजायामि", महासाले महद्धने ।
अब्जे कुले न जायामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
७५. "भवाभवे संसरित्वा, सुक्कमूलेन चोदिता ।
अमनापं न पस्सामि, सोमनस्सकतं' फलं ॥
७६. "इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुने" ॥
७७. "पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु' विसोधितं ।
सब्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
७८. "अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
७९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
८०. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८१. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं उप्पलदायिका भिक्खुनी भगवतो सम्मुखा इमा
गाथायो अभासित्वा ति ।

४. सिङ्गलमातुथेरीअपदानं

८२. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मानं पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
८३. "तदाहं हंसवतिर्यं, जातामच्चकुले अहुं' ।
नानारतनपज्जोते, इद्धे फीते महद्धने ॥
८४. "पितुना सह गन्तवान, महाजनपुरवखता ।
धम्मं बुद्धस्स मुत्त्वान, पव्वजि अनगारियं ॥

१. दुवे गती - स्या० । २. पजानामि - म०, स्या० । ३. सोमनस्सकता - सी०; सोमनस्सिदं - स्या० । ४. महामुनि - सी०, स्या० । ५. दिव्वचक्खुं - स्या० । ६. सिङ्गलमातापदानं - सी० । ८. अहुं - स्या० ।

८५. "पञ्चजित्त्वान् कायेन, पापकम्मं विवज्जयि ।
वचीदुच्चरितं हित्वा, आजीवं परिसोधयि ॥
८६. "बुद्धे पसन्ना धम्मे च, सङ्खे च तिव्वगारवा ।
सद्धम्मस्सवने युत्ता, बुद्धदस्सनलालसा' ॥
८७. "अगं सद्धाधिमुत्तानं, अस्सोसि भिक्खुनि तदा ।
तं ठानं पत्थयित्वान, तिस्सो सिवखा अपूरयि ॥ 5
८८. "ततो मं सुगतो आह, करुणानुगतासयो ।
'यस्स सद्धा तथागते, अचला सुप्पतिट्ठिता ॥
सीलं च यस्स कल्याणं, अरियकन्तं पसंसितं ॥
८९. 'सङ्खे पसादो यस्सत्थि, उज्जुभूतं च दस्सनं ।
अदलिदो ति तं आहु, अमोधं तस्स जीवितं ॥ 10
९०. 'तस्मा सद्धं च सीलं च, पसादं धम्मदस्सनं ।
अनुयुज्जेथ मेधावी, सरं बुद्धानं' सासनं' ॥
९१. "तं सुत्वाहं पमुदिता, अपुच्छि पणिधि मम ।
तदा अतोमो अमितो, व्याकरित्थं विनायको ।
'बुद्धे पसन्ना' कल्याणी, लच्छसे तं सुपत्थितं ॥ 15
९२. 'सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
९३. 'तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
सिङ्गालकस्स' माता' ति', हेस्सति सत्थुसाविका' ॥ 20
९४. "तं सुत्वा मुदिता हत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरि, पटिपत्तीहि नायकं ॥
९५. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९६. "पच्छिमे च भवे दानि, गिरिव्वजपुरुत्तमे ।
जाता सेट्टिकुले फीते, महारतनसञ्चये ॥ 25

१. बुद्धदस्सनलालसा - स्या० । २-२. बुद्धानुसासनं - सी०; बुद्धानं सासनं - स्या० । ३. बुद्धस्स पसन्ना - स्या० । ४. सिङ्गालकस्स - सी०, रो० । ५-५. या माता - स्या० ।

B. 287

६७. "पुत्तो सिङ्गालको नाम, भमासि विपथे रतो ।
दिट्ठिगहनपक्खन्दो^१, दिसापूजनतणरो ॥
६८. "नानादिसा नमस्सन्तं^२, पिण्डाय नगरं वजं ।
तं दिस्वा ओवदी^३ बुद्धो, मग्गे ठत्वा विनायको ॥
६९. "तस्स देसयतो धम्मं, पत्तादो विम्हयो अहु ।
द्वेकोटिनरनारीनं, धम्माभिसमयो अहु ॥
१००. "तदाहं^४ परिसं गत्वा, सुत्वा सुगतभासितं ।
सोतापत्तिफलं पत्ता, पव्वजि अनगारियं ॥
१०१. "न चिरेनेव कालेन, बुद्धदस्सनलालसा ।
अनुस्सति तं भावेत्वा, अरहत्तमपापुणि ॥
१०१. "दस्सनत्थाय बुद्धस्स, सब्बदा च^५ वजामहं ।
अतित्ता येव पस्सामि, रूपं नयननन्दनं ॥
१०३. "सब्बपारमिसम्भूतं, लक्खीनिलयनं^६ वरं ।
रूपं सब्बमुभाकिण्णं, अतित्ता विहरामहं ॥
१०४. "जिनो तस्मि गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
सिङ्गालकस्स या माता, अग्गा सद्धाधिमुत्तिका" ॥
१०५. "इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुनि ॥
१०६. "पुव्वेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा^७, नत्थि दानि पुनव्ववो ॥
१०७. "अत्थधम्मनिहत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
१०८. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
१०९. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
११०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१. ० पक्खन्तो - सी०; दिट्ठिगहनपक्खन्तो - स्या० । २. नमस्सति - स्या० ।
३. ओवदि - स्या० । ४. तदा तं - स्या० । ५. व - सी० । ६-६. लक्खित्तिलयनं परं -
स्या० । ७. लक्खविमुत्तिका - रो० । ८. सब्बासवा० - सी०; सब्बासं परिञ्जाय -
स्या० ।

इत्थं सुदं सिङ्गालमाता भिक्खुनी इमा गाथाया
अभासित्वा ति ।

५. सुक्काथेरीजपदानं

१११. "एकनवुत्तितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।

B. 288

उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मविपस्सको ॥

११२. "तदाहं बन्धुमतियं, जाता अञ्जतरे कुले ।

5

धम्मं सुत्वान मुनिनो, पब्बजि अनगारियं ॥

११३. "बहुस्सुता धम्मधरा, पटिभानवती तथा ।

विचित्तकथिका चापि, जिनसासनकारिका ॥

११४. "तदा धम्मकथे कत्वा, हिताय^१ जनतं बहुं ।

ततो चुताहं तुसितं, उपपन्ना यसस्सिनी ॥

10

११५. "एकतिसे इतो कप्पे, सिखी विय सिखी जिनो ।

तपन्तो यससा लोके^२, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

११६. "तदा पि पब्बजित्वान, बुद्धसासनकोविदा ।

जोतेत्वा जिनवाक्यानि, ततो पि तिद्विं^३ गता ॥

११७. "एकतिसे व^४ कप्पमिह^५, वेस्सभू नाम नायको ।

15

उप्पज्जित्थ महाज्जाणी, तदा पि च तथेवहं ॥

११८. "पब्बजित्वा धम्मधरा, जोतयिं जिनसासनं ।

गत्वा मरुपुरं रम्मं, अनुभोसिं^६ महासुखं ॥

११९. "इममिह भद्दके कप्पे, ककुसन्धो जिनुत्तमो ।

उप्पज्जि नरसरणो^७, तदा पि च तथेवहं ॥

20

१२०. "पब्बजित्वा^८ मुनिमर्तं^९, जोतयित्वा यथायुक्तं ।

ततो चुताहं तिद्विं^{१०}, अगं सभवनं यथा ॥

१२१. "इमस्मिंयेव कप्पमिह, कोणागमननायको ।

उप्पज्जि लोकसरणो^{११}, अरणो^{१२} अमतङ्गतो^{१३} ॥

१-१. जनताय हितं बहुं - सी०; २. सदा - स्या०; हिताय जनसंसर्गि - रो० ।

३. लोकं - स्या०, रो० । ४-४. इतो कप्पे - सी०, स्या० । ५. अनुभोमि - स्या० ।

६. नरसद्गुलो - सी०, स्या०, रो० । ७-७. पब्बजि जिनसासनं - स्या० । ८. तिद्विं -

स्या० । ९. वदतं वरो - स्या० । १०-१०. सब्बसत्तावमुत्तमो - स्या० ।

१२२. "तदा पि पञ्चजित्वान, सासने तस्स तादिनो ।
बहुस्सुता धम्मधरा, जोतयि जिनसासनं ॥
- B. 289 १२३. "इमस्मिंयेव कप्पमिह, कस्सपो मुनिमुत्तमो^१ ।
उप्पज्जि लोकसरणो^२, अरणो मरणन्तगू ॥
- 5 १२४. "तस्सा पि नरवीरस्स, पञ्चजित्वान सासने ।
परियापुटसद्धम्मा, परिपुच्छाविसारदा ॥
१२५. "सुमीला लज्जिनी चेव, तीसु सिक्खामु कोविदा ।
बहुं धम्मकथं कत्वा, यावजीवं महामुने ॥
१२६. "तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिघीहि च ।
10 जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१२७. "पच्छिमे च भवे दानि, गिरिव्वजपुत्तमे ।
जाता सेट्ठिकुले फीते, महारतनसञ्चये ॥
१२८. "यदा भिक्खुसहस्सेन, परिवृतो^३ लोकनायको ।
उपागमि राजगहं, सहस्सक्खेन वर्णिता ॥
- 15 १२९. 'दन्तो दन्तेहि सह पुराणजटिलेहि, विप्पमुत्तो विप्पमुत्तेहि ।
सिङ्गीनिक्खसवण्णो, राजगहं पाविसि भगवा'^४ ॥
१३०. "दिस्वा बुद्धानुभावं तं, सुत्वा व^५ गुणसञ्चयं ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, पूजयि तं यथाबलं^६ ॥
१३१. "अपरेन च कालेन, धम्मदिन्नाय सन्तिके ।
20 अगारा निक्खमित्वान, पञ्चजि अनगारियं ॥
१३२. "केसेसु छिज्जमानेसु, किलेसे ज्ञापयि अहं ।
उग्गहि सासनं सब्बं, पञ्चजित्वाचिरेनहं^७ ॥
१३३. "ततो धम्ममदेसेसि, महाजनसमागमे ।
धम्मे देसियमानमिह, धम्माभिसमयो अहु ॥
- 25 १३४. "नेकपाणसहस्सानं, तं विदित्वातिविम्वितो^८ ।
अभिप्पसन्नो मे यक्खो, भमित्वान^९ गिरिव्वजं ॥

१. पुरिमुत्तमो - सी० । मुनिमुत्तमो - स्या० । २. लोकनायको - सी० । ३. परीतो - सी० । परितो - स्या० । ४. च - सी०, स्या० । ५. महबलं - स्या० । ६. पञ्च-जित्वा न चिरेनहं - स्या० । ७. विदित्वा विजिम्भितो - स्या० । ८. गमित्वान - स्या० ।

१३५. “किं मे कता राजगहे मनुस्सा, मधुं पीता व अच्छरे ।
ये सुक्कं न उपासन्ति’, देसेन्ति अमत्तं पदं ॥

१३६. “तं च अण्णटिवानीयं’, असेचनकमोजवं ।
पिवन्ति मञ्जे सण्णञ्जा, बलाहकमिवद्वग्ग ॥

B. 296

१३७. “इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

5

१३८. “पुञ्चेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१३९. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उण्णत्तं तव सन्तिके ॥

10

१४०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥

१४१. “स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१४२. पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं सुक्का भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

पञ्चमं भाणवारं ।

६. अभिरूपनन्दाधेरीअपदान^१

१४३. “एकनवुत्तितो कण्णे, विपस्सी नाम नायको ।
उण्णज्जि चारुदस्सनो, सच्चधम्मेषु चक्खुमा ॥

15

१४४. “तदाहं बन्धुमतियं, इद्धे फीते महाकुले ।
जाता सुरुपा दयिता, पूजनीया जनस्स च ॥

१४५. “उपगन्त्वा महावीरं, विपस्सि लोकनायकं ।
धम्मं सुणित्वा सरणं, उपेसि नरनायकं ॥

20

१४६. “सीलेसु संवुता हुत्वा, निव्वुते च नरुत्तमे ।
धातुधूपस्स उपरि, सोण्णच्छत्तमपूजयि ॥

१४७. “मुत्तचागा सीलवती, यावजीवं ततो चुता ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसूपगा^२ अहं^३ ॥

१. पयिरुगासन्ति - स्था० । २-२. पन अण्णटिवानीयं - स्था० । ३. रूपनन्दा -
पदानं - सी० । ४-४. तार्वतिसं अण्णच्छत्तं - स्था० ।

B. 291

१४८. "तदा दसहि ठानेहि, अधिभोत्वान' सेसके' ।
रूपसदेहि गन्वेहि, रसेहि फुसनेहि' च ॥
१४९. "आयुता पि च वण्णेन, सुखेन यससा पि च ।
तथेवाधिपतेय्येन, अधिगग्घ विरोचहं ॥
१५०. "पच्छिमे च भवे दानि, जाताहं कपिलव्यूहे ।
धीता खेमकसक्कस्स, नन्दा नामा' ति' विस्सुता ॥
१५१. "अभिरूपसम्पदं' पि, अहु" मे कन्तिसूचकं ।
यदाहं योव्वनणत्ता, रूपलावञ्जाभूसिता' ॥
१५२. "तदा" ममत्थे' सकयानं, विवादो सुमहा अहु ।
पव्वाजेसि ततो तातो, मा सकया विनस्सिस्सु' ति ॥
१५३. "पव्वजित्वा तथागतं, रूपदेस्सि नरुत्तमं ।
सुत्वान नोपगच्छामि, मम रूपेन गव्विता ॥
१५४. "ओवादं पि न गच्छामि, बुद्धदस्सनभीरुता' ।
तदा जिनो उपायेन, उपनेत्वा ससन्तिकं ॥
१५५. "तिसिस्सित्थियो' निदस्सेसि, इट्ठिया मग्गकोविदो ।
अच्छरा रूपसदिसं, तरुणि जरितं' मतं ॥
१५६. "तायो' दिस्वा सुसंविग्गा, विरत्तासे कळेवरे ।
अट्ठासि भवनिव्विन्दा, तदा मं आहु नायको ॥
१५७. 'आतुरं अमुचिं पूर्ति, पस्स नन्दे समुस्सयं ।
उग्घरन्तं पग्घरन्तं, बालानं अभिनन्दितं' ॥
१५८. 'अमुभाय चित्तं भावेहि, एकगं सुसमाहितं ।
यथा इदं तथा एतं, यथा एतं तथा इदं ॥
१५९. 'एवमेतं अवेक्खन्ती, रत्तिन्दिवमतन्दिता ।
ततो सकाय पञ्जाय, अभिनिव्विज्ज वच्छसि' ॥
१६०. "तस्सा मे अप्पमत्ताय, विचरन्तिया' योनिसो ।
यथाभूतं अयं कायो, दिट्ठो सन्तरवाहिरो ॥

B. 292 25

१-१. अभिमोत्वा असेततो - स्वा० । २. फुसनेहि - स्वा० । ३-३. नायेन - स्वा० । ४. अभिरूपं उपपदं - सी० । अभिरूपं उपादं - रो० । ५. आहु - स्वा० । ६. रूप-
वण्णविभूजिता - स्वा० । ७-७.० ममत्थं - सी० । इव ममत्ते - स्वा० । ८. विनस्सु इति -
स्वा० । ९. बुद्धदस्सनभीरुता - सी०, स्वा० । १०. तिस्रो वीयो - सी०, रो० ।
११. जरितं - स्वा० । १२. तयो - स्वा० । १३. अभिनिव्विज्ज - स्वा० । १४. विच-
रन्त्याच - सी० । विचिन्तन्तीथ - स्वा०, रो० ।

१६१. “अथ निव्विन्दहं काये, अज्झत्तं च विरज्जहं ।
अप्पमत्ता विसंयुत्ता, उपसन्तामि^१ निव्वुत्ता ॥
१६२. “इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुने ॥
१६३. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१६४. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
१६५. “किलेसा आपिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवा ॥
१६६. “स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं अभिरूपतन्दा भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्था ति ।

७. अङ्गुकासिधेरीअपदानं

१६८. “इममिह भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
१६९. “तदाहं पव्वजित्वान, तस्स बुद्धस्स सासने ।
संवुत्ता पातिमोक्खमिह, इन्द्रियेसु च पञ्चसु ॥
१७०. “मत्तञ्चुनी च असने, युत्ता जागरिये पि च ।
वसन्ती युत्तयोगाहं, भिक्खुनि विगतासवं ॥
१७१. “अक्कोसि दुट्ठचित्ताहं, गणिकेति भणि^२ तदा ।
तेन^३ पापेन कम्मेन^४, निरयमिह अपच्चिवसं ॥
१७२. “तेन कम्मावसेसेन, अजायि गणिकाकुले ।
बहुसो व पराधीना, पच्छिमाय च जातियं^५ ॥
१७३. “कासीसु सेट्ठिकुलजा, ब्रह्मचारीवलेनहं ।
अच्छरा विय देवेसु, अहोसि रूपसम्पदा ॥
१७४. “दिस्वान दस्सनीयं मं, गिरिव्वजपुरुत्तमे ।
गणिकत्ते निवेसेसुं, अक्कोसनवलेन मे ॥

१. उपसन्तामि - स्वा० । २. सकि - स्वा० । ३-३. तेनेव पाप ० - स्वा० ।

४. जातिया - स्वा० ।

१७५. "साहं सुत्वाने^१ सद्धम्मं, बुद्धसेट्ठेन^२ देसितं^३ ।
पुब्बवासनसम्पन्ना, पब्बजि अनगारियं ॥
१७६. "तदूपसम्पदत्थाय^४, गच्छन्ती जिनसत्तिकं ।
मग्गे धुत्ते ठिते सुत्वा^५, लभि दूतोपसम्पदं ॥
१७७. "सब्बकम्मं परिकखीणं, पुञ्ञं पापं तथेव च ।
सब्बसंसारमुत्तिण्णा, गणिकत्तं च खेपितं ॥
१७८. "इट्ठीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतघातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुने ॥
१७९. "पुब्बेतिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१८०. "अत्थधम्मनिहत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
ञ्जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सत्तिके ॥
१८१. "किलेसा आपिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
१८२. "स्वागतं वत मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१८३. "पटिसंभदा चतस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं अहुकासि भिक्खुनी इमा गथायो अभासित्था ति ।

८. पुण्णिकाथेरीअपदानं^६

१८४. "विपस्सिनो भगवतो, सिखिनो वेस्सभुस्स च ।
ककुसन्धस्स मुनिनो, कोणागमनतादिनो ॥
१८५. "कस्सपस्स च बुद्धस्स, पब्बजित्वान सासने ।
भिक्खुनी सीलसम्पन्ना, निपका संवृतिन्द्रिया ॥
१८६. "बहुस्सुता धम्मधरा, धम्मत्वपटिपुच्छिका^७ ।
उग्गहेता च धम्मार्ने, सोता पयिरुपासिता^८ ॥
१८७. "देसेन्ती जेनमज्जेहं, अहोसि जिनसासने^९ ।
बाहुसच्चेन तेनाहं, पेसला अतिमज्जिसं ॥

१. सुणित्वान - स्या० । २-२. बुद्धसेट्ठस्स आसितं - स्या० । ३. ततोप० - सी० ।
४. दिव्वा - स्या० । ५. पुण्णपादानं - सी० । ६. धम्मत्वपरि० - सी०; धम्मत्वपरि-
पुच्छिता - स्या० । ७. पयिरुपासिता - सी०, स्या० । ८. जिनसासनं - स्या० ।

१८८. "पच्छिमे च भवे दानि, सावत्थियं पुरत्तमे ।
अनाथपिण्डनो गेहे, जाताहं कुम्भदासिया ॥
१८९. "गता उदकहारियं", सोत्थियं दिजमद्दसं ।
सीतद्धं तोयमञ्जम्हि, तं दिस्वा इदमब्बवि ॥
१९०. "उदहारी" अहं सीते, सदा उदकमोतरि ।
अय्यानं दण्डभयभीता, वाचादोसभयट्टिता ॥
१९१. 'कस्स ब्राह्मण त्वं भीतो, सदा उदकमोतरि ।
वेधमानेहि गत्तेहि, सीतं वेदयसे भुसं' ॥
१९२. 'जानन्ती वत मं भोति, पुण्णिके परिपुच्छसि ।
करोन्तं कुसलं कम्मं, हन्वन्तं' कतपापकं ॥
१९३. 'यो चे' वुड्डो दहरो वा', पापकम्मं पकुब्बति ।
दकाभिसिञ्चता' सो पि', पापकम्मा पमुच्चति' ॥
१९४. "उत्तरन्तस्स अक्खासि, धम्मत्थसंहितं पदं ।
तं च सुत्वा स' संविग्गो", पव्वजित्वारहा अहु ॥
१९५. "पूरेन्ती ऊतकसतं, जाता दासिकुले यतो ।
ततो पुण्णा ति नामं मे, भुजिस्सं मं अकंसु ते ॥
१९६. "सेट्ठि ततोनुजानेत्वा', पव्वजि अनगारियं ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणि ॥
१९७. "इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुने ॥
१९८. "पुव्वेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१९९. "अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स बाहसा ॥

5

10

15

B. 295

20

१. उदकहारिकं - सी० । २. उदकहारी - स्वा० । ३. वाचारोसभयट्टिका - स्वा० । ४-४. मुदन्तं कम्मपापकं - स्वा०; निदन्तं ० - रो० । ५-५. वुड्डो दहरो वापि - सी०; वुड्डो दहरो चापि - स्वा० । ६-६. ० भोति - सी०; उदकाभिसेचना ० - स्वा० । ७-७. सुसंविग्गो - स्वा० । ८. ० अनुवोदेत्वा - सी०, स्वा०; ० अनमानेत्वा - रो० ।

२००. "भावनाय महापञ्चा, सुतेनेव सुताविनी ।
मानेन नीचकुलजा, न हि कम्मं विनस्सति" ॥
२०१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं ... पे०... विहरामि अनासवा ॥
२०२. "स्वागतं वत्त मे आसि ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२०३. "पटिसम्भवा चत्तस्सो ... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं पुण्णिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्था ति ।

६. अम्बपालिथेरीअपदानं

२०४. "यो रंसिफुत्तिवेळो", फुत्तो नाम महामुनि ।
तस्साहं भगिनी आसि, अजायि खत्तिये कुले ॥
२०५. "तस्स धम्मं सुणित्वाहं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
महादानं ददित्वान, पत्थयि रूपसम्पदं ॥
२०६. "एकतिसे इतो कप्पे, सिखी लोकगगनायको ।
उप्पन्नो लोकपज्जोतो, तिलोकसरणो जिनो ॥
२०७. "तदारुणपुरे रम्मे, ब्राह्मञ्जकुलसम्भवा ।
विमुत्तन्नित्तं कुपिता, भिक्खुनि अभिसापयि ॥
२०८. "वेसिका व' अनाचारा, जिनसासनदूसिका ।
एवं अक्कोसयित्वान, तेन पापेन कम्मुना ॥
२०९. "दारुणं निरयं गत्वा, महादुव्वससमप्पिता ।
ततो चुता मनुस्सेसु, उपपन्ना तपस्सिनी ॥
२१०. "दसजातिसहस्सानि, गणिकत्तमकारयि ।
तम्हा पापा न मुच्चिस्सं, भुत्वा दुट्ठविसं यथा ॥
२११. "ब्रह्मचरियमसेविस्सं", कस्सपे जिनसासने ।
तेन कम्मविपाकेन, अजायि तिदसे पुरे ॥
२१२. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अहोसि ओपपातिका ।
अम्बसाखन्तरे जाता, अम्बपाली ति तेनहं ॥

१. पनस्सति - स्वा० । २. रंसिफुत्तिवेळो - स्वा० । ३. च - स्वा० । ४. ततो - स्वा० । ५. ब्रह्मवेस ० - स्वा०; ब्रह्मचरम ० - रो० ।

२१३. “परिवृता पाणकोटीहि, पञ्चजि जिनसासने ।
पत्ताहं अचलं ठानं, धीता बुद्धस्स ओरसा ॥

२१४. “इद्धीसु च वसी होमि, सोतधातुविमुद्धिया’ ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

२१५. “पुञ्चेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनञ्भवो ॥

२१६. “अत्थधम्मनिस्सीसु, पटिभाने तथेव च ।
आणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स बाहसा ॥

२१७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं ...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२१८. “स्वागतं वत मे आसि ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१९. “पटिसम्भिदा चतस्सो ...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुद्धं अम्बपालि भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पेसलाथेरीअपदानं^१

२२०. “इममिह भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन^२, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२२१. “सावत्थियं पुरे वरे, उपासककुले अहं ।
पसूता तं^३ जिनवरं, दिस्वा सुत्वा च देसनं ॥

२२२. “तं वीरं सरणं गत्वा, सीलानि च समादिधि^४ ।
कदाचि सो महावीरो, महाजनसमागमे ॥

२२३. “अत्तनो अभिसम्बोधि, पकासेसि नरासभो ।
अननुस्सुतधम्मेसु, पुञ्चे दुक्खादिकेसु च ॥

२२४. “चक्खु आणं च पज्जा च, विज्जालोको^५ च आसि मे ।
तं सुत्वा उग्गहेत्वान, परिपुच्छि^६ च^७ भिक्खवो ॥

२२५. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१. दिव्वाय सोतधातुया - स्या० । २. पेसलापदानं - सी०; सेलाथेरियापदानं - स्या० । ३. नामेन - सी०, स्या० । ४. तं - स्या० । ५. समादिधि - स्या० । ६. विज्जालोको - स्या० । ७-७. परिपुच्छामि - स्या० ।

२२६. "पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्ठिमहाकुले ।
उपेच्च बुद्धं सद्धम्मं, सुत्वा सच्चूपसंहितं" ॥
२२७. "पव्वजित्वाचिरेनेव, सच्चत्थानि^१ विचिन्तयं ।
खेपेत्वा आसवे सव्वे, अरहत्तमपापुणि ॥
२२८. "इद्धीसु च वसी होमि, दिव्वाय सोतधातुया ।
चेतोपरियञ्जाणस्स, वसी होमि महामुने ॥
२२९. "पुव्वेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
सव्वासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनअभवो ॥
२३०. "अत्थवम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
ज्जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स वाहसा ॥
२३१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सव्वे समूहता ।
नागी व वन्वनं छेत्वा, विहरामि अनासवा ॥
२३२. "स्वागतं वत मे आसि, मम^२ बुद्धस्स^३ सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२३३. "पटिसम्भदा चतस्सो^४, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं पेसला^५ भिक्खुनो इमा गाथायो अभासित्था ति ।
खत्तियावग्गो चतुत्थो ।

तत्सुदानं

- खत्तिया ब्राह्मणी चेव, तथा उपपलदायिका ।
सिद्धानलमाता मुक्का च, अभिरूपा^६ अट्ठकासिका^७ ॥
- पुण्णा^८ च अम्बपाली च, पेसला ति च ता दस ।
गाथायो द्विसतानेत्थ, द्विचत्तालीस चत्तरि^९ ॥

१. मच्चूपसंहितं - स्या० । २. सच्चत्थानि - स्या० । ३-३. बुद्धसेट्ठस्स - सी०, स्या० । ४. चतस्सो च - सी० । ५. सेला - स्या०, रो० । ६. खत्तियकञ्जावग्गो - स्या० । ७-७. अभिरूपनन्दा चेव - स्या० । ८-८. अट्ठकासिका चेव पुण्णाव अम्बपाली सेला भिक्खुनीति - स्या० ।

अथ वग्गुदानं

सुमेधा^१ एकूपोसथा, कुण्डलकेसी स्वत्तिया ।

सहस्सं तिसत्ता गाथा, सत्ततालीस पिण्डिता ॥

सह उद्दानगाथाहि, गणितायो विभाविभि ।

सहस्सं तिसत्तं गाथा, सत्तपञ्चासमेव चा ति^१ ॥

येरीअपदानं^१ समत्तं ।

—:०:—

अपदानपालि समत्ता ।

सुत्तपिटके खुद्दकनिकाये
बुद्धवंसो

बुद्धवंसपालि

१. रत्तनचङ्कुमनकण्डं

१. ब्रह्मा च लोकाधिपती सहम्पती^१,
कलञ्जली अनधिवरं अयाचथ ।
“सन्तीध सत्ताप्परजवखजातिका,
देसेहि धम्मं अनुकम्पिमं पजं^३” ॥

B. 299,
R. 1

२. सम्पन्नविज्जाचरणस्स तादिनो,
जुतिन्धरस्सन्तिमदेहधारितो ।
तथागतस्सप्पटिपुगलस्स,
उप्पज्जि कारुञ्जाता सब्वसत्ते^५ ॥

5

३. “न हेते जानन्ति सदेवमानुसा^४,
बुद्धो अयं कीदिसको नरुत्तमो ।
इद्धिवलं पञ्जावलं च कीदिसं,
बुद्धवलं लोकहितस्स कीदिसं ॥

10

४. “न हेते जानन्ति सदेवमानुसा,
बुद्धो अयं एदिसको^५ नरुत्तमो ।
इद्धिवलं पञ्जावलं च एदिसं,
बुद्धवलं लोकहितस्स एदिसं ॥

15

१. सहम्पति — स्या०, रो० । २. एत्थ स्या० पोत्थके इमा गाथायो अधिका विस्सन्ति—

भगवा लोकाधिपती नरुत्तमो, कलञ्जली ब्रह्मगणेहि याचितो ।

सन्तीध धीराप्परजवखजातिका, देसेतु धम्मं अनुकम्पिमं पवं ॥

देसेतु सुगतो धम्मं, देसेतु अमरं पवं ।

लोकात्मनुकम्पाय, धम्मं देसेतु नायक ॥

३. इगस्मि ठाने स्या० पोत्थके सत्तस्स गाथायो अधिका विस्सन्ति, ता तत्थेव दट्ठव्वा ।

४. सदेवमानुसा — स्या० । ५. ईदिसको — सी०, स्या० ।

B. 300

५. "हन्दाहं दस्सयिस्सामि, बुद्धवलमनुत्तरं ।
चङ्कमं मापयिस्सामि, नभे रतनमण्डितं" ॥

5

६. भुम्मा महाराजिका तावत्तिसा,
यामा च देवा तुसिता च निम्मिता ।
परनिम्मिता ये पि च ब्रह्मकायिका,
आनन्दिता विपुलमकंसु घोसं ॥

R. 2

10

७. ओभासिता च पथवी सदेवका,
पुथू च लोकन्तरिका असंवृता ।
तमो च तिव्वो विहतो तदा अहु,
दिस्वान अच्छेरकं पाटिहीरं ॥

15

८. सदेवगन्धर्वमनुस्सरक्खसे,
आभा उळारा विपुला अजायथ ।
इमस्मि लोके परस्मि चोभयस्मि^१,
अधो च उद्धं तिरियं च वित्थतं ॥

20

९. सत्तुत्तमो अनधिवरो विनायको,
सत्था अहु देवमनुस्सपूजितो ।
महानुभावो सत्तपुञ्जलक्खणो,
दस्सेसि अच्छेरकं पाटिहीरं^२ ॥

25

१०. सो याचितो देववरेन चक्खुमा,
अत्थं समेक्खित्वा^३ तदा नरुत्तमो ।
चङ्कमं^४ मापयि लोकनायको,
सुनिट्ठितं सव्वरतननिम्मितं ॥

११. इड्डी च आदेसनानुसासनी,
तिपाटिहीरे भगवा वसी अहु ।
चङ्कमं मापयि लोकनायको,
सुनिट्ठितं सव्वरतननिम्मितं ॥

१. चूमये - स्या० । २. एत्थं स्या० पालिके इमा द्वे गावायो अधिका विस्सन्ति—

तस्मि समागमे सत्था, अब्भुगत्त्वा नभे तले ।

सिमेक्खित्तं रम्मं, चङ्कमं मापयी जिनो ॥

दमसहस्सि लोकपातु-देवता जिनसत्तिके ।

तथागतं नमस्सित्वा, बुद्धपूजं करिमु ते ॥

३. समेक्खित्वा - नी० । ४. चङ्कमं तत्थ - मी० ।

१२. दससहस्सीलोकधातुया, सिनेरुपव्वतुत्तमे ।
थम्भे व दस्सेसि पट्टिपाटिया, चङ्कुमे रतनामये ॥
१३. दससहस्सी अतिक्कम्म, चङ्कुमं मापयी जिनो ।
सव्वसोण्णमया पस्से, चङ्कुमे रतनामये ॥
१४. तुलासङ्घाटानुवग्गा^१, सोवण्णफलकत्थता^१ । 5 B. 301
वेदिका सव्वसोवण्णा, दुभतो पस्सेसु निम्मिता ॥
१५. मणिमुत्तावालुकाकिण्णा^२, निम्मितो^३ रतनामयो^३ ।
ओभासेति दिसा सव्वा, सतरंसी व उग्गतो ॥
१६. तस्मि चङ्कुमने धीरो, द्वित्तिसवरलवखणो ।
विरोचमानो सम्बुद्धो, चङ्कुमे चङ्कुमी जिनो ॥ 10
१७. दिव्वं मन्दारवं पुप्फं, पदुमं पारिच्छत्तकं ।
चङ्कुमने ओकिरन्ति, सव्वे देवा समागता ॥
१८. पस्सन्ति तं देवसङ्घा, दससहस्सी पमोदिता^४ ।
नमस्समाना निपतन्ति, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ॥
१९. तावत्तिसा च यामा च, तुसिता चा पि देवता । 15
निम्मानरतिनो देवा, ये देवा वसवत्तिनो ।
उदग्गचित्ता सुमना, पस्सन्ति लोकनायकं ॥
२०. सदेवगन्धव्वमनुस्सरवखसा,
नागा सुपण्णा अथ वा पि किन्नरा^५ ।
पस्सन्ति तं लोकहितानुकम्पकं, 20 R. 3
नभे व अच्चुग्गतचन्दमण्डलं ॥
२१. आभस्सरा सुभकिण्हा, वेहप्फला अकनिट्ठा च देवता^६ ।
सुसुद्धसुक्कवत्थवसना, तिट्ठन्ति पञ्जलीकता ॥
२२. मुञ्चन्ति पुप्फं पनं पञ्चवण्णिकं,
मन्दारवं चन्दनचुण्णमिस्सितं^७ ।
भमेन्ति^८ चेलानि च अम्बरे तदा,
“अहो जिनो लोकहितानुकम्पको ॥ 25

१-१. तुलासङ्घाटानुवग्गा, सोवण्णफलकत्थता - स्या० । २. मणिमुत्तावालिका-
किण्णा - म० । मणिमुत्तावालुकाकिण्णो - स्या० । ३-३. निम्मिता रतनामया - सी० ।
४. समागता - स्या० । ५. रक्खसा - सी० । ६. स्या० पोत्थके नत्थि । ७. चन्दन-
चुण्णमिस्सिकं - स्या० । ८. भमेन्ति - स्या० ।

२३. "तुवं सत्था च केतू च, वजो यूपो च पाणिनं ।
परायनो पतिट्ठा^१ च, दीपो च द्विपदुत्तमो^२ ॥
२४. "दससहस्सीलोकधातुया, देवतायो महिद्विका ।
परिवारेत्वा नमस्सन्ति, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ॥
२५. "देवता देवकञ्जा च, पसन्ना तुट्ठमानसा ।
पञ्चवण्णिकपुप्फेहि, पूजयन्ति नरासभं ॥
२६. "पस्सन्ति तं देवसङ्घा, पसन्ना तुट्ठमानसा ।
पञ्चवण्णिकपुप्फेहि, पूजयन्ति नरासभं ॥
२७. "अहो अच्छरियं लोके, अब्भुतं^३ लोमहंसनं ।
न मेदिसं भूतपुब्बं, अच्छेरं लोमहंसनं^४ ॥
२८. सकसकम्हि भवने, निसीदित्वान देवता ।
हसन्ति ता^५ महाहसितं, दिस्वानच्छेरकं नभे ॥
२९. आकासट्ठा च भूमट्ठा^६, तिणपन्थनिवासिनो^७ ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ॥
३०. ये पि दीघायुका नागा, पुञ्जवन्तो महिद्विका ।
पमोदिता नमस्सन्ति, पूजयन्ति नरुत्तमं ॥
३१. सङ्गीतियो पवत्तेन्ति^८, अम्बरे अनिलञ्जसे ।
चम्मनद्धानि वादेन्ति, दिस्वानच्छेरकं नभे ॥
३२. सङ्घा च पणवा चैव, अथो पि डिण्डिमा^९ बहू ।
अन्तलिक्खस्मि वज्जन्ति^{१०}, दिस्वानच्छेरकं नभे ॥
३३. अब्भुतो वत नो अज्ज, उप्पज्जि लोमहंसनो ।
धुवमत्थसिद्धि लभाम, खणो नो पटिपादितो^{११} ॥
३४. बुद्धो ति तेसं सुत्वान, पीति उप्पज्जि तावदे ।
बुद्धो बुद्धो ति कथयन्ता, तिट्ठन्ति पञ्जलीकता ॥

१. पतिट्ठो - सी० । २. द्विपदुत्तमो - स्या० । ३. अब्भुतं - स्या० । ४. सी० पोत्तके तत्त्वि । ५. भूमट्ठा - सी० । ६. तिणपिडुनिवासिनो - सी० ; तिणोयधिनिवासिनो - स्या० । ७. पवत्तेन्ति - स्या० । ८. डिण्डिमा - सी० ; डिण्डिमा - स्या० । ९. वज्जेन्ति - सी० । १०. पटिपादितो - स्या० ।

३५. हिङ्कारा^१ साधुकारा^२ च, उक्कुट्टि सम्पहंसनं^३ ।
पजा च विविधा गगने, वत्तेन्ति पञ्जलीकता ॥
३६. गायन्ति सेलेन्ति च वादयन्ति च,
भुजानि^४ पोथेन्ति^५ च नच्चयन्ति च ।
मुञ्चन्ति पुष्पं पन पञ्चवर्णिकं,
मन्दारवं चन्दनचुण्णमिस्सितं ॥
३७. “यथा तुय्हं महावीर, पादेषु चककलक्खणं ।
धजवजिरपटाका, बहुमानङ्कुसाचितं” ॥
३८. “रूपे सीले समाधिम्हि, पञ्जाय च असादिसो ।
विमुत्तिया असमसमो, धम्मचक्कप्पवत्तने ॥
३९. “दसनागबलं काये, तुय्हं पाकतिकं बलं ।
इद्धिबलेन असमो, धम्मचक्कप्पवत्तने ॥
४०. “एवं सब्बगुणूपेतं, सब्बङ्गसमुपागतं ।
महामुनिं कारुणिकं, लोकनाथं नमस्सथ ॥
४१. “अभिवादनं धोमनं च, वन्दनं च पसंसनं ।
नमस्सनं च पूजं च, सब्बं अरहसी तुवं ॥
४२. “ये केचि लोके वन्दनेय्या, वन्दनं अरहन्ति ये ।
सब्बसेट्ठो महावीर, सदिसो ते न विज्जति ॥
४३. “सारिपुत्तो महापञ्चो, समाधिज्ज्ञानकोविदो ।
गिज्झकूटे ठितो येव, पस्सति लोकनायकं ॥
४४. “सुफुल्लं सालराजं व, चन्दं व गगने यथा ।
मज्झन्तिके^६ व सूरियं, ओलोकेसि नरासभं ॥
४५. “जलन्तं दीपरुक्खं व, तरुणसूरियं व उगगतं ।
व्यामप्पभानुरज्जितं, धीरं^७ पस्सति लोकनायकं ॥
४६. “पञ्चवन्नं भिक्खुसतानं, कतकिच्चान तादिनं ।
खीणासवानं विमलानं, खणेन सन्निपातयि ॥

5

R. 4

B. 303

10

15

20

25

१-१. हिङ्कारं साधुकारं - सी०, स्वा० । २. सम्पसादनं - सी०; सम्पसादनं - स्वा० । ३-३. भुजानिष्कोट्यन्ति - स्वा० । ४. बहुमानङ्कुसाचितं - स्वा० । ५. मज्झन्तिके - सी०, स्वा०, री० । ६. स्वा० पोथके नत्ति । ७. नायकं - सी० ।

४७. "लोकप्पसादनं नाम, पाटिहीरं निदस्सयि ।
अम्हे पि तत्थ गन्त्वान^१, वन्दिस्साम मयं जिनं ॥
४८. "एथ सव्वे गमिस्साम^२, पुच्छिस्साम मयं जिनं ।
कह्वं विनोदयिस्साम, पस्सित्वा लोकनायकं^३ ॥
४९. साधू ति ते पटिस्सुत्वा, निपका संवुत्तिन्द्रिया ।
पत्तचीवरमादाय, तरमाना उपागमुं ॥
५०. खीणासवेहि विमलेहि, दन्तेहि उत्तमे दमे ।
सारिपुत्तो महापञ्चो, इद्धिया उपसङ्कमि ॥
५१. तेहि भिक्खूहि परिवुत्तो, सारिपुत्तो महागणी ।
लळन्तो^४ देवो व गगने, इद्धिया उपसङ्कमि ॥
५२. उक्कासितं च खिपितं^५, अज्जुपेक्खियं^६ सुव्वता ।
सगारवा सप्पतिस्सा, सम्बुद्धं उपसङ्कमुं ॥
५३. उपसङ्कमित्वा पस्सन्ति, सयम्भुं लोकनायकं ।
नभे अच्चुग्गतं धीरं^७, चन्दं व गगने यथा ॥
५४. जलन्तं दीपक्खं व, विज्जुं^८ व गगने यथा ।
मज्झन्तिके व सूरियं, पस्सन्ति लोकनायकं ॥
५५. पञ्चभिक्खुसता सव्वे, पस्सन्ति लोकनायकं ।
रहदमिव विप्पसन्नं, सुफुल्लं पटुमं यथा ॥
५६. अज्जलि पग्गहेत्वान, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ।
नमस्समाना निपतन्ति, सत्थुनो चक्कलक्खणे ॥
५७. सारिपुत्तो महापञ्चो, कोरण्डसमसादिसो ।
समाधिज्झानकुसलो, वन्दते^९ लोकनायकं ॥
५८. गज्जिता^{१०} कालमेषो व, नीलुप्पलसमसादिसो ।
इद्धिबलेन असमो, मोग्गल्लानो महिद्धिको ॥
५९. महाकस्सपो पि च^{११} धेरो, उत्तत्तकनकसन्निभो^{१२} ।
धुतगुणे अग्गनिक्खित्तो, थोमितो सत्थुवर्णिणतो ॥

१. गमिस्साम - सी० । २. समानन्त्वा - सी० । ३. जलन्तो - सी०;
निळन्तो - स्पा० । ४. खिपितञ्च - स्पा० । ५. अज्जुपेक्खित्वा - सी० । अज्जु-
पेक्खित्वान - स्पा० । ६. धीरं - स्पा० । ७. विज्जु - सी०; विज्जु - स्पा० । ८. वन्दति
- सी०, स्पा० । ९. गज्जिता - स्पा० । १०. स्पा० पोत्वको नस्ति । ११. उग्गत-
कनक - स्पा० ।

६०. दिव्यचक्रखूनं यो अग्गो, अनुरुद्धो महागणी ।
जातिसेट्ठो भगवतो, अविदूरे व तिट्ठति ॥
६१. आपत्तिअनापत्तिया, सतेकिच्छाय कोविदो ।
विनये अग्गनिक्खित्तो, उपालि सत्थुवण्णितो ॥
६२. सुखुमनिपुणत्थपटिविद्धो, कथिकानं पवरो गणी ।
इसि मन्तानिया पुत्तो, पुण्णो नामा ति विस्सुतो ॥
६३. एतेसं चित्तमञ्जाय, ओपम्मकुसलो मुनि ।
कह्लच्छेदो महावीरो, कथेसि अत्तनो गुणं ॥
६४. "चत्तारो ते असह्वेय्या, कोटि येसं न नायति" ।
सत्तकायो च आकासो, चक्रवाळा चनन्तका ।
बुद्धाणं अण्णमेय्यं, न सक्का एते विजानितुं ॥
६५. "किमेतं अच्छरियं लोके, यं मे इद्विकुब्बनं ।
अञ्जे बहू अच्छरिया, अबुता लोमहंसना ॥
६६. "यदाहं तुसिते काये, सन्तुसितो नामहं तदा ।
दससहस्सी समागम्म, याचन्ति पञ्जली" ममं ॥
६७. 'कालो' खो ते' महावीर, उप्पज्ज मातुकुच्छियं ।
सदेवकं तारयन्तो, बुज्झस्सु अमतं पदं ॥
६८. "तुसिता काया चवित्वान, यदा ओक्कमि" कुच्छियं ।
दससहस्सीलोकधातु, कम्पित्थ" धरणी तदा ॥
६९. "यदाहं मातुकुच्छित्तो, सम्पजानो व निक्खमि ।
साधुकारं पवत्तेन्ति, दससहस्सी पकम्पथ ॥
७०. "ओक्कन्ति" मे समो नत्थि, जातितो अभिनिक्खमे ।
सम्बोधियं अहं सेट्ठो, धम्मचक्रपवत्तने ॥
७१. "अहो अच्छरियं लोके, बुद्धानं गुणमहन्तता ।
दससहस्सीलोकधातु, छप्पकारं पकम्पथ ।
ओभासो च महा आसि, अच्छेरे लोमहंसनं" ॥

5

B. 305

10

15

20

25

७२. भगवा तम्हि^१ समये, लोकजेट्ठो नरासभो ।
सदेवकं दस्सयन्तो, इद्विया चङ्कुमी जिनो ॥
७३. चङ्कुमे चङ्कुमन्तो व, कवेसि लोकनायको ।
अन्तरा न निवत्तेति, चतुहत्थे चङ्कुमे यथा^२ ॥
- R. 6 3 ७४. सारिपुत्तो महापञ्चो, समाधिज्ज्ञानकोविदो ।
पञ्जाय पारमिप्पत्तो^३, पुच्छति लोकनायकं ॥
७५. “कीदिसो ते महावीर, अभिनीहारो नरुत्तम^४ ।
कम्हि^५ काले तथा धीर, पत्थिता बोधिमुत्तमा ॥
- B. 306 ७५. “दानं सीलं च नेक्खम्मं, पञ्जाविरियं^६ च कीदिसं ।
10 खन्तिसच्चमधिद्वानं, मेत्तुपेवसा च कीदिसा ॥
७७. “दस पारमी तथा^७ धीर^८, कीदिसी^९ लोकनायक ।
कथं उपारमी पुण्णा, परमत्थपारमी कथं^{१०} ॥
७८. तस्स पुट्ठो वियाकासि, करवीकमधुरगिरो^{११} ।
निब्बापयन्तो हृदयं, हासयन्तो सदेवकं ॥
- 15 ७९. अतीतबुद्धानं जिनानं देसितं,
निकीलितं बुद्धपरम्परागतं ।
पुब्बेनिवासानुगताय बुद्धिया,
पकासयी लोकहितं सदेवके ॥
- 20 ८०. “पीतिपामोज्जजननं, सोकसल्लविनोदनं ।
सब्बसम्पत्तिपटिलाभं, चित्तीकत्वा^{१२} सुणाथ^{१३} मे ॥
८१. “मदनिम्मदनं सोकनुदं, संसारपरिमोचनं^{१४} ।
सब्बदुक्खवस्त्रयं मग्गं, सक्कच्चं पटिपज्जथा^{१५} ति ॥
रतनचङ्कुमनकण्डं^{१६} निद्वितं^{१७} ।

१. च तम्हि - सी०, स्या० । २. तदा - सी० । ३. पारमिप्पत्तो वि - सी० ।
४. नरासभ - सी० । ५. किम्हि - स्या० । ६. पञ्जाविरियं - सी०, स्या० । ७-७. महा-
वीर - स्या० । ८. कीदिसा - सी०, स्या० । * ‘अतिकम्म अधिद्वानं ...पे०... वेत्तनं
परिपूरया’ ति इवा द्वे वाक्याय स्या० पालके अधिका दिस्तन्ति । ९. करवीरमधुरगिरो
- सी० । १०. चित्तं कत्वा - स्या० । ११. सुणोथ - सी० । १२. संसारमोचनं - सी० ।
१३-१३. रतनचङ्कुमनकण्डो निद्वितो - म० ।

२. सुमेधपत्थनाकथा

१. कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असह्विये ।
अमरं नाम नगरं, दस्सनेय्यं मनोरमं ॥
२. दसहि सद्देहि अविवित्तं, अन्नपानसमायुतं ।
हत्थिसदं अस्ससदं, भेरिसह्वरथानि च ।
खादथ पिवथ चेव, अन्नपानेन घोसितं ॥ 5
३. नगरं सब्वज्जसम्पन्नं, सब्वकम्ममुपागतं ।
सत्तरतनसम्पन्नं, नानाजनसमाकुलं ।
समिद्धं देवनगरं व, आवासं पुब्बज्जकम्भिनं ॥
४. नगरे अमरवतिया, सुमेधो नाम ब्राह्मणो ।
अनेककोटिसन्निचयो, पहतधनधब्बजावा ॥ 10
५. अज्जायको^१ मन्तघरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
लक्खणे इतिहासे च, सधम्मो^२ पारमि गतो ॥ B. 307, R. 7
६. रहोगतो निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
“दुक्खो पुनब्भवो नाम, सरीरस्स च^३ भेदनं” ॥
७. “जातिधम्मो जराधम्मो, व्याधिधम्मो सहं^४ तदा ।
अजरं अमरं^५ खेमं, परियेसिस्सामि निव्वुत्ति ॥ 15
८. “यन्नूनिमं पूतिकायं, नानाकुणपपूरितं ।
छड्डुयित्वा न गच्छेय्यं, अनपेक्खो^६ अनत्थिको ॥
९. “अत्थि हेहिति सो मग्गो, न सो सक्का न हेतुये ।
परियेसिस्सामि तं मग्गं, भवतो परिमुत्तिया ॥ 20
१०. “यथा पि दुक्खे विज्जन्ते, सुखं नाम पि विज्जति ।
एवं भवे विज्जमाने, विभवो पि^७ इच्छित्तव्वको ॥
११. “यथा पि उण्हे विज्जन्ते, अपरं विज्जति सीतलं ।
एवं तिविधग्गि विज्जन्ते, निव्वानं इच्छित्तव्वकं ॥
१२. “यथा पि पापे विज्जन्ते, कल्याणमपि विज्जति ।
एवमेव जाति विज्जन्ते, अजातिपिच्छित्तव्वकं ॥ 25

१. अज्जायिको - स्या० । २. सधम्मो - स्या० । ३-३. पभेदनं - स्या० ।

४. चहं - सी०, स्या०, रो० । ५. अमरं - सी०, स्वा०, रो० । ६. अनपेक्खो - सी० ।

७. स्या० पेत्यके नत्थि ।

१३. "यथा गूधगतो पुरिसो, तळाकं दिस्वान पूरितं ।
न गवेसति तं तळाकं, न दोसो तळाकस्स सो ॥

१४. "एवं किलेसमलघोव^१, विज्जन्ते अमतन्तळे^२ ।
न गवेसति तं तळाकं, न दोसो अमतन्तळे ॥

5 १५. "यथा अरोहि परिरुद्धो, विज्जन्ते गमनम्पथे^३ ।
न पलायति सो पुरिसो, न दोसो अज्जसस्स सो ॥

१६. "एवं किलेसपरिरुद्धो, विज्जमाने सिवे पथे ।
न गवेसति तं मग्गं, न दोसो सिवमज्जसे ॥

10 १७. "यथा पि^४ व्याधितो पुरिसो, विज्जमाने तिकिच्छके ।
न तिकिच्छापेति तं व्याधिं, न दोसो सो तिकिच्छके ॥

B. 303

१८. "एवं किलेसव्याधीहि, दुक्खितो परिपीळितो ।
न गवेसति तं आचरियं, न दोसो सो विनायके ॥

१९. "यथा पि कुणपं पुरिसो, कण्ठे वन्धं^५ जिगुच्छियं^६ ।
मोचयित्वान गच्छेय्य, सुखी सेरी सयंवसी ॥

15 २०. "तथेविमं पूतिकायं, नानाकुणपसञ्चयं ।
छड्डयित्वान गच्छेय्यं, अनपेक्खो अनत्थिको ॥

२१. "यथा उच्चारट्टानमिह^७, करीसं नरनारियो ।
छड्डयित्वान गच्छन्ति, अनपेक्खा अनत्थिका ॥

20 २२. "एवमेवाहं इमं कायं, नानाकुणपपूरितं ।
छड्डयित्वान गच्छिस्सं, वच्चं कत्वा यथा कुटिं ॥

२३. "यथा पि अज्जरं नावं, पलुगं^८ उदगाहिनि^९ ।
सामो छट्टेत्वा गच्छन्ति, अनपेक्खा अनत्थिका ॥

R. 8

२४. "एवमेवाहं इमं कायं, नवच्छिद्दं धुवस्सवं ।
छड्डयित्वान गच्छिस्सं, जिण्णनावं व सामिका ॥

25 २५. "यथा पि पुरिसो चोरेहि, गच्छन्तो भण्डमादिय ।
भण्डच्छेदमयं दिस्वा, छड्डयित्वान गच्छन्ति ॥

१. किलेसमलघोव - सी०, रो०; ० थावतं - स्था० । २. अमतन्तळे - रो० । ३. स्था० पोत्थके नत्थि । ४. गमने पथे - रो० । ५. स्था० पोत्थके नत्थि । ६. वन्ध - सी०, रो० । ७. जिगुच्छियं - रो० । ८. उच्चारट्टानमिह - स्था० । ९. पलुगं - स्था० । १०. उदका-
गाहिनि - सी०, स्था० ।

२६. “एवमेव अयं” कायो, महाचोरसमो विय ।
पहायिमं गमिस्सामि, कुसलच्छेदना भया” ॥
२७. एवाहं चिन्तयित्वान, नेककोटिसतं धनं ।
नाथानाथानं दत्त्वान, हिमवन्तमुपागमि ॥
२८. हिमवन्तस्साविदूरे, धम्मिको नाम पञ्चतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
२९. चङ्कुमं तत्थ मापेसि, पञ्चदोसविवज्जितं ।
अट्ठगुणसमूपेतं, अभिञ्जावलमाहरि ॥
३०. साटकं पजहिं तत्थ, नवदोसमुपागतं ।
वाकचीरं निवासेसि, द्वादसगुणमुपागतं ॥
३१. अट्ठदोससमाकिण्णं, पजहिं पण्णसालकं ।
उपागमि सुखमूलं, गुणे दसहुपागतं ॥
३२. वापितं रोपितं धञ्जां, पजहिं निरवसेसतो ।
अनेकगुणसम्पन्नं, पवत्तफलमादियि ॥
३३. तत्थप्पधानं^१ पवहिं, निसज्जट्टानचङ्कुमे ।
अग्गन्तरमिह सत्ताहे, अभिञ्जावलपापुणि ॥
३४. एवं मे सिद्धिप्पत्तस्स, वसीभूतस्स सासने ।
दीपङ्कुरो नाम जिनो, उप्पज्जि लोकनायको ॥
३५. उप्पज्जन्ते च जायन्ते, वुज्झन्ते धम्मदेसने ।
चतुरो निमित्ते नादसं, ज्ञानरतिसमप्पितो ॥
३६. पच्चन्तदेसविसये, निमन्तेत्वा तथागतं ।
तस्स आगमनं मग्गं, सोधेन्ति तुट्ठमानसा ॥
३७. अहं तेन समयेन, निक्खमित्वा सकस्समा ।
धुनन्तो वाकचीरानि, गच्छामि अम्बरे तदा ॥
३८. वेदजातं जनं दिस्वा, तुट्ठहट्ठं पमुदितं ।
ओरोहित्वान गगना, भनुस्से पुच्छि तावदे ॥
३९. “तुट्ठहट्ठो पमुदितो, वेदजातो महाजनो ।
कस्स सोधीयति मग्गो, अञ्जसं वट्टमायनं” ॥

5

10

p. 308

15

20

25

४०. ते मे पुट्टा वियाकंसु, "बुद्धो लोके अनुत्तरो ।
दीपङ्करो नाम जिनो, उप्पज्जि लोकनायको ।
तस्स सोधीयति^१ मग्गो, अञ्जसं वटुमायनं" ॥
४१. बुद्धो ति वचनं^२ सुत्वान, पीति उप्पज्जि तावदे ।
बुद्धो बुद्धो ति कथयन्तो, सोमनस्सं पवेदयि ॥
- R. 9 ४२. तत्थ ठत्वा विचिन्तेसि, तुट्ठो संविग्गमानसो ।
"इव बीजानि रोपिस्सं, खणो^३ वे मा उपच्चगा ॥
४३. "यदि बुद्धस्स सोधेध, एकोकासं ददाथ मे ।
अहं पि सोधयिस्सामि, अञ्जसं वटुमायनं" ॥
- B. 310 10 ४४. अदंसु ते ममोकासं^४, सोधेतुं अञ्जसं तदा ।
बुद्धो बुद्धो ति चिन्तेन्तो, मग्गं सोधेमहं तदा ॥
४५. अनिट्ठिते ममोकासे, दीपङ्करो महामुनि ।
चतूहि सतसहस्सेहि, छळभिञ्जेहि तादिहि ।
स्त्रीणासवेहि विमलेहि, पटिपज्जि अञ्जसं जिनो ॥
- 15 ४६. पच्चुग्गमना वत्तन्ति, वज्जन्ति भेरियो बहू ।
आमोदिता नरमह, साधुकारं पवत्तयुं ॥
४७. देवा मनुस्से पस्सन्ति, मनुस्सा पि^५ च^६ देवता ।
उभो पि ते पज्जलिका, अनुयन्ति तथागतं ॥
४८. देवा दिव्वेहि तुरियेहि, मनुस्सा मानुसेहि^७ च ।
20 उभो पि ते वज्जयन्ता, अनुयन्ति तथागतं ॥
४९. दिव्वं मन्दारवं पुष्पं, पदुमं पारिछत्तकं ।
दिसोदिसं ओकिरन्ति, आकासनभगता^८ मरु ॥
५०. दिव्वं^९ चन्दनचुण्णं च, वरगन्धं च केवलं ।
दिसोदिसं ओकिरन्ति, आकासनभगता मरु^{१०} ॥
- 25 ५१. चम्पकं सरलं^{११} नीपं, नागपुत्रागकेतकं ।
दिसोदिसं उक्खिपन्ति^{१२}, भूमितलगता नरा ॥

१. सोधीयते - स्वा० । २. मम - मी०, स्वा०, रो० । ३. खणे - रो० ।
४. ममोकासे - स्वा० । ५-५. पस्सन्ति - स्वा० । ६. मा सुकेहि - मी०, स्वा०, रो० ।
७. आकासे नजगा - स्वा० । ८-८. रो० पोट्ठके वात्थ । ९. छलवं - मी०; सत्तळं -
स्वा०; सत्तळं - रो० । १०. ओकिरन्ति - स्वा० ।

५२. केसे मुञ्चित्वाहं तत्थ, वाकन्तीरं च चम्मकं ।
कलले पत्थरित्वान, अवकुञ्जो निपज्जहं ॥

५३. "अक्कमित्वान मं बुद्धो, सह सिस्सेहि गच्छतु ।
मा नं कलले^१ अक्कमित्थ^२, हिताय मे भविस्सति" ॥

५४. पथवियं निपन्नस्स, एवं मे आसि चेतसो ।
"इच्छमानो अहं अज्ज, किलेसे ज्ञापये मम ॥

5

५५. "किं मे अज्जातवेसेन, धम्मं सच्छिकतेनिध ।
सव्वज्जुतं पापुणित्वा, बुद्धो^३ हेस्सं^४ सदेवके ॥

५६. "किं मे एकेन तिण्णेन, पुरिसेन थामदस्सिता ।
सव्वज्जुतं पापुणित्वा, सन्तारेस्सं सदेवकं^५ ॥

10

५७. "इमिता मे अधिकारेन, कतेन पुरिसुत्तमे ।
सव्वज्जुतं पापुणित्वा", तारेमि जनतं वहुं ॥

R. 311

५८. "संसारसोतं छिन्दित्वा, विद्धंसेत्वा तयो भवे ।
धम्मनावं समारुह, सन्तारेस्सं सदेवकं^६" ॥

५९. मनुस्सत्तं^७ लिङ्गसम्पत्ति, हेतु सत्थारदस्सनं ।
पव्वज्जा गुणसम्पत्ति, अधिकारो च छन्दता ।
अट्टधम्मसमोधाना, अभिनीहारो समिज्जति^८ ॥

15

६०. दीपङ्करो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
उस्सीसके मं ठत्वान, इदं वचनमब्रवि ॥

६१. "पस्सथ इमं तापसं, जटिलं उग्गतापनं ।
अपरिमेध्यतो कप्पे, बुद्धो लोके भविस्सति ॥

20

६२. "अहुं कपिलव्हया रम्मा, निक्खमित्वा तथागतो ।
पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं^९ ॥

R. 10

६३. "अजपालरुक्खमूलस्मि, निसीदित्वा तथागतो ।
तत्थ पायासं^{१०} पग्गय्ह^{११}, नेरज्जरमुपेहिति ॥

25

६४. "नेरज्जराय तीरमिह, पायासं अद^{१२} सो जिनो ।
पटियत्तवरम्मणेन, बोधिमूलमुपेहिति^{१३} ॥

१. कललं - स्या० । २. अक्कमित्थो - सी०, रो० । ३-३. मुत्तो मोचे - स्या० ।
४. सदेवके - सी०, स्या०, रो० । ५. पापुणामि - स्या०, रो० । ६. सदेवके - स्या०, रो० ।
७-७. स्या० पोत्थके तत्थि । ८. अथ - सी०, रो० । ९. कारियं - रो० । १०-१०. पाय-
समग्गय्ह - सी०, रो० । ११. अदा - सी०; आदा - रो०; अदि - स्या० । १२. बोधिमूलमिह
एहिति - स्या०, रो० ।

६५. "ततो पदक्खिणं कत्वा, बोधिमण्डं अनुत्तरो^१ ।
अस्सत्थदक्खमूलमिह, बुज्झिस्सति महायसो ॥
६६. "इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
६७. "अनासवा बीतरागा^२, सन्तचित्ता समाहिता ।
कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं^३ जिनं ॥
६८. "खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
अनासवा बीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थो ति पवुच्चति ॥
६९. "चित्तो च हत्थाळवको^४, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठाका ।
उत्तरा नन्दमाता च, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका" ॥
७०. इदं सुत्वान वचनं, असमस्स महेसिनो ।
आमोदिता नरमह, बुद्धबीजं^५ किरं^६ अयं ॥
७१. उक्कुट्टिसदा^७ वत्तन्ति^८, अप्पोटेन्ति^९ हसन्ति च ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, दससहस्सी सदेवका ॥
७२. "यदिमस्स लोकनाथस्स, विरज्झिस्साम सासनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं ॥
७३. "यथा मनुस्सा नदि तरन्ता, पटितित्थं विरज्झिय ।
हेट्ठातित्थे^{१०} गहेत्वान, उत्तरन्ति महानदि ॥
७४. "एवमेव मयं सव्वे, यदि मुञ्चामिमं जिनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं" ॥
७५. दीपङ्करो लोकविद्, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम कम्मं पकित्तेत्वा, दक्खिणं पादमुद्धरिं^{११} ॥
७६. ये तत्थासुं जिनपुत्ता, पदक्खिणमकंसुं^{१२} मं ।
देवा मनुस्सा अमुरा च^{१३}, अभिवादेत्त्वान पक्कमं ॥

१. अनुत्तरो - सी०, अनुत्तरं - स्था० । २. बीतमला - सी०, रो० । ३. उपट्ठिस्सति तं - सी०, रो० । ४. हत्थाळवको - सी० । ५-५. बुद्धबीजकुरो - सी०, स्वा०, रो० । ६-६. अप्पोटेन्ति वत्तन्ति - सी० । ७. अप्पोटेन्ति - सी०, रो० । ८. हेट्ठातित्थं - स्था० । ९. पदमुद्धरि - सी०, रो० । १०. सव्वे पदक्खिणमकंसुं - स्था०, रो० । ११. सक्खा - स्था० ।

७७. दस्सनं मे अतिक्कन्ते, ससङ्खे लोकनायके ।
सयना वृद्धित्वान, पल्लङ्कं आभुजि तदा ॥
७८. सुखेन सुखितो होमि, पामोज्जेन पमोदितो ।
पीतिया च अभिस्सन्नो, पल्लङ्कं आभुजि तदा ॥
७९. पल्लङ्केन निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
“वसीभूतो अहं ज्ञाने, अभिज्जामुं पारमीगतो” ॥
८०. “सहस्सियम्हि लोकम्हि, इसयो नत्थि मे समा ।
असमो” इद्धिधम्मेषु, अलभि ईदिसं सुखं ॥
८१. “पल्लङ्काभुजने” मय्हं, दससहस्साधिवासिनो ।
महानादं पवत्तेसुं, धुवं वुद्धो भविस्सति ॥
८२. ‘या पुब्बे बोधिसत्तानं, पल्लङ्कवरमाभुजे ।
निमित्तानि पदिस्सन्ति, तानि अज्ज पदिस्सरे ॥
८३. ‘सीतं व्यपगतं होति, उण्हं च उपसम्मति ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥
८४. ‘दससहस्सी लोकघातू, निस्सदा होन्ति’ निराकुला ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥
८५. ‘महावाता न वायन्ति, न सन्दन्ति सवन्तियो ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥
८६. ‘थलजा दकजा’ पुप्फा, सब्बे पुप्फन्ति तावदे ।
तेपज्ज पुप्फिता सब्बे, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥
८७. ‘लता वा यदि वा रुक्खा, फलभारा’ होन्ति’ तावदे ।
तेपज्ज फलिता सब्बे, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥
८८. ‘आकासद्वा च भूमद्वा, रतना जोतन्ति तावदे ।
तेपज्ज रतना जोतन्ति, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥
८९. ‘मानुस्सका’ च दिब्बा च, तुरिया बज्जन्ति तावदे ।
तेपज्जुभो अभिरवन्ति, धुवं वुद्धो भविस्ससि ॥

5

R. II

10

D. 313

15

20

25

१. अभिस्सन्तो - सी० । २-२. अभिज्जामुं पारमीगतो - स्या०; ० पारमिज्जतो - री० । ३. अचलो - सी० । ४. पल्लङ्कानुज्जने - सी० । ५. होति - सी०, स्या०, री० । ६. जलजा - स्या० । ७-७. फलभारेन्ति - स्या०; फलभारा - री० । ८. मानुस्सका - सी०, री०; मानुस्सिका - स्या० ।

६०. 'विचित्रपुष्पा' गगना, अभिवस्सन्ति तावदे ।
ते पि अज्ज पवस्सन्ति^१, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६१. 'महासमुद्रो' आभुजति, दससहस्सी पक्कमति ।
तेपज्जुभो अभिरवन्ति, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६२. 'निरये' पि दससहस्से^२, अग्गी निव्वन्ति तावदे ।
तेपज्ज निव्वुता अग्गी, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६३. 'विमलो' होति सूरियो, सव्वा^३ दिस्सन्ति तारका ।
ते पि अज्ज पदिस्सन्ति, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६४. 'अनोवट्टेन' उदकं, महिया^४ उव्विभज्जि तावदे ।
तम्पज्जुव्विभज्जते महिया, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६५. 'तारागणा' विरोचन्ति, नक्खत्ता गगनमण्डले ।
विसाखा चन्दिमा युत्ता, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६६. 'विलासया' दरीसया, निवस्समन्ति सकासया ।
तेपज्ज आसया छुद्धा, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६७. 'न होन्ति' अरती^५ सत्तानं, सन्तुट्ठा होन्ति तावदे ।
तेपज्ज सव्वे सन्तुट्ठा, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६८. 'रोगा' तदुपसम्मन्ति^६, जिघच्छा च विनस्सति ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
६९. 'रागो' तदा तनु होति, दोसो मोहो विनस्सति ।
तेपज्ज विगता सव्वे, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१००. 'भयं' तदा न भवति, अज्जपेतं पदिस्सति ।
तेन लिङ्गेन जानाम, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०१. 'रजोनुद्धंसति' उद्धं, अज्जपेतं पदिस्सति ।
तेन लिङ्गेन जानाम, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०२. 'अनिट्ठगन्धो' पक्कमति, दिव्वगन्धो पवायति ।
सोपज्ज वायति गन्धो, ध्रुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

१. विचित्रपुष्पा - सी०, स्वा०, रो० । २. पदिस्सन्ति - सी०, स्वा०, रो० ।
३-३. निरयेसु दससहस्सी - सी०, निरये दससहस्सा - स्वा०; निरये पि दससहस्सी -
रो० । ४. सव्वे - सी० । ५. अनोवट्टेन - स्वा०; ० वट्टेन - रो० । ६. महिया - रो० ।
७-७. होति अरति - सी०, स्वा०, रो० । ८. तनुपसम्मन्ति - स्वा० । ९. पज्ज - स्वा० ।

१०३. 'सर्व्वे देवा पदिस्सन्ति, ठपयित्वा' अरुपिनो ।
तेपज्ज सर्व्वे दिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०४. 'यावता निरया नाम, सर्व्वे दिस्सन्ति तावदे ।
तेपज्ज सर्व्वे दिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०५. 'कुट्ठा' कवाटा सेला च, न होन्तावरणा तदा ।
आकासभूता तेपज्ज, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥ 5
१०६. 'चूती च उपपत्ति च, खणे तस्मि न विज्जति ।
तानि पज्ज' पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०७. 'दब्धं पग्गहं' वीरियं, मा निवत्त' अभिक्कम ।
मयम्पेतं विज्जानाम', धुवं बुद्धो भविस्ससि'' ॥ 10
१०८. बुद्धस्स वचनं सुत्वा, दससहस्सीन चूमयं ।
तुद्धहट्ठो पमोदितो, एवं चिन्तेसहं' तदा ॥
१०९. "अद्वेज्जवचना बुद्धा, अमोघवचना जिना ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥
११०. "यथा खित्तं नभे लेड्डु", धुवं पतति भूमियं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥ 15
१११. "यथापि सर्व्वसत्तानं, मरणं धुवसस्सतं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥ 20
११२. "यथा रत्तिक्खये पत्ते, सूरियुग्गमनं' धुवं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥
११३. "यथा निक्खन्तसयनस्स, सीहस्स नदनं धुवं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥ 25

१. ठपेत्वा च - स्या० । २. कुट्ठा - म०; कुटा - स्या० । ३. पज्ज - सी०, स्या० ।
४-४. पग्गहं विरियं - स्या०; ० विरियं - सी०, रो० । ५. निवत्ति - सी० । ६. पग्ग-
नाम - सी० । ७. चिन्तेसिहं - स्या० । ८. लेड्डु - स्या० । ९. सूरियुग्गमनं - सी०, रो० ।

R. 13

११४. "यथा आपन्नसत्तानं, भारमोरोपनं ध्रुवं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं ध्रुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बूढानं, ध्रुवं बुद्धो भवामहं ॥

5

११५. "हन्द बुद्धकरे धम्मो, विचिनामि इतो चितो ।
उद्धं अधो दस दिसा, यावता धम्मधातुया" ॥

११६. विचिनन्तो तदा दक्खि, पठमं दानपारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, अनुचिण्णं महापथं ॥

११७. "इमं त्वं पठमं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
दानपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

10

११८. "यथा पि कुम्भो सम्पुण्णो, यस्स कस्सचि अधो कतो ।
वमते बुदकं निस्सेसं, न तत्थ परिरक्खति ॥

B. 316

११९. "तथेव याचके दिस्वा, हीनमुक्कट्टमज्झिमे ।
ददाहि दानं निस्सेसं, कुम्भो विय अधो कतो ॥

15

१२०. "न हेते एतकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अब्बे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना" ॥

१२१. विचिनन्तो तदा दक्खि, दुतियं सीलपारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१२२. "इमं त्वं दुतियं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
सीलपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

20

१२३. "यथा पि चमरी^१ वालं, किस्मिच्चि^२ पटिलगितं^३ ।
उपेति मरणं तत्थ, न विकोपेति वालधि ॥

१२४. "तथेव त्वं^४ चतूसु भूमीसु, सीलानि परिपूरय ।
परिरक्ख सब्बदा सीलं, चमरी विय वालधि ॥

25

१२५. "न हेते एतकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अब्बे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना" ॥

१२६. विचिनन्तो तदा दक्खि, ततियं नेक्खम्मपारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१. चामरी - स्था० । २-२. किस्मिच्चि पटिलगितं - सी०; किस्मिच्चि पटिविलगितं
- रो० । ३. स्था०, रो० पाल्लकेसु नत्थि ।

१२७. “इमं त्वं ततियं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
नेक्खम्मपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१२८. “यथा अन्दुघरे^१ पुरिसो, चिरवृत्थो दुखद्वितो^२ ।
न तत्थ रागं जनेसि^३, मुत्तियेव गवेसति ॥

१२९. “तथेव त्वं सब्बभवे, पस्स अन्दुघरे विय ।
नेक्खम्माभिमुखो होहि, भवतो परिमुत्तिया ॥

१३०. “न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१३१. विचिनन्तो तदा दक्खि, चतुत्थं पञ्ञापारमि ।
पुव्वकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१३२. “इमं त्वं चतुत्थं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
पञ्ञापारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१३३. “यथा पि भिक्खु भिक्खन्तो, हीनमुक्कट्टमज्झमे ।
कुलानि न विवज्जेन्तो^४, एवं लभति यापनं ॥

१३४. “तथेव त्वं सब्बकालं, परिपुच्छं^५ बुधं जनं ।
पञ्ञापारमितं गत्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१३५. “न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१३६. विचिनन्तो^६ तदा दक्खि, पञ्चमं विरियपारमि ।
पुव्वकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१३७. “इमं त्वं पञ्चमं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
विरियपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१३८. “यथा पि सीहो मिगराजा, निसज्जट्टानचङ्कमे ।
अलीनविरियो होति, पग्गहितमनो सदा ॥

१३९. “तथेव त्वं सब्बभवे, पग्गण्ह विरियं दब्धं ।
विरियपारमितं गत्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१. नेक्खम्मपारमि - सौ०, रो० । २. अन्दुघरे - स्या० । ३. दुखद्वितो - सौ०;
दुखद्वितो - स्या०; दुखद्वितो - रो० । ४. अभिजनेति - सौ०, स्या०, रो० । ५. विव-
ज्जेन्तो - स्या० । ६. परिपुच्छन्तो - स्या० । ७-७. अ^१ नाथा सौ० पौत्थके न विस्सति ।
८. त्वं पि - सौ०, रो० ।

१४०. "न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना" ॥

१४१. विचिनन्तो तदा दक्खि, छट्ठमं खन्तिपारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१४२. "इमं त्वं छट्ठमं ताव, दब्ब्हं कत्वा समादिय ।
तत्थ अट्ठेज्जमानसो, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१४३. "यथा पि पथवी नाम, सुचि पि अमुचि पि च ।
सब्बं सहति निक्खेपं, न करोति पटिघं^२ तथा^३ ॥

१४४. "तथेव त्वं पि सब्बेसं, सम्मानावमानक्खमो ।
खन्तिपारमितं गत्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१४५. "न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना" ॥

B. 318

१४६. विचिनन्तो तदा दक्खि, सत्तमं सच्चपारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१४७. "इमं त्वं सत्तमं ताव, दब्ब्हं कत्वा समादिय ।
तत्थ अट्ठेज्जवचनो, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१४८. "यथा पि ओसधी नाम, तुलाभूता सदेवके ।
समये उतुवस्से वा, न वोक्कमति बोधितो ॥

१४९. "तथेव त्वं पि सच्चेषु, मा' वोक्कम हि' बोधितो ।
सच्चपारमितं गत्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१५०. "न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना" ॥

१५१. विचिनन्तो तदा दक्खि, अट्ठमं अधिट्ठानपारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

R. 15

१५२. "इमं त्वं अट्ठमं ताव, दब्ब्हं कत्वा समादिय ।
तत्थ त्वं अचलो^४ हुत्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥

१. अट्ठेज्जमानसो - स्या० । २-२. पटिघं द्वयं - मं०, १०; पटिघद्वयं - स्या० ।

३-३. नातिक्कमहि - मं०, मा वोक्कमसि - स्या०, रो० । ४. निच्चलो - स्या० ।

१५३. "यथा पि पञ्चतो सेलो, अचलो सुप्पतिट्ठितो^१ ।
न कम्पति भुसवातेहि^२, सकट्टानेव तिट्ठति ॥
१५४. "तथेव त्वं पि^३ अधिट्ठाने, सब्बदा अचलो भव ।
अधिट्ठानपारमितं गन्त्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥
१५५. "न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना"^४ ॥
१५६. विचिनन्तो तदा दक्खि, नवमं मेत्तापारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥
१५७. "इमं त्वं नवमं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
मेत्ताय असमो होहि, यदि बोधि पत्तुमिच्छसि ॥
१५८. "यथा पि उदकं नाम, कल्याणे पापके जने ।
समं फरति सीलेन, पवाहेति रजोमलं ॥
१५९. "तथेव त्वं हिताहिते, समं मेत्ताय भावय ।
मेत्तापारमितं गन्त्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥
१६०. "न हेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जे पि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना"^५ ॥
१६१. विचिनन्तो तदा दक्खि, दसमं उपेक्खापारमि ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥
१६२. "इमं त्वं दसमं ताव, दब्धं कत्वा समादिय ।
तुलाभूतो दब्धो ह्रुत्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥
१६३. "यथा पि पथवी नाम, निक्खित्तं असुचि सुचि ।
उपेक्खति उभोपेते, कोपानुनयवज्जिता"^६ ॥
१६४. "तथेव त्वं^७ सुखदुक्खे, तुलाभूतो सदा भव ।
उपेक्खापारमितं गन्त्वा, सम्बोधि पापुणिस्ससि ॥
१६५. "एत्तकायेव ते लोके, ये धम्मा बोधिपाचना ।
तत्तुद्धं^८ नत्थि अञ्जत्र, दब्धं तत्थ पतिट्ठह"^९ ॥

5

10

15 B. 319

20

25

१. सुप्पतिट्ठितो - स्या० । २. भुसवातेहि - स्या० । ३. स्या० पोटवके नत्थि । ४. कोपा-
नूनयवज्जिता - सी० । कोपानूनयवज्जिता - स्या० । ५. त्वं पि - सी०, रो० । ६. तत्तुद्धं
- स्या०, रो० । ७. पतिट्ठहि - स्या० ।

१६६. इमं धम्मं सम्मसतो, सभावसरसलक्खणे^१ ।
धम्मतेजेन वसुधा, दससहस्सी पकम्पथ ॥
१६७. चलती रवती पथवी, उच्छ्रयन्तं व पीळितं ।
तेलयन्ते^२ यथा चक्कं, एवं कम्पति मेदनी ॥
१६८. यावता परिसा आसि, बुद्धस्स परिवेसने ।
पवेधमाना सा तत्थ, मुच्छिता सेति भूमियं^३ ॥
१६९. घटानेकसहस्सानि, कुम्भीनं च सता बहू ।
सञ्चुण्णमथिता तत्थ, अञ्जमञ्जं पघट्टिता ॥
१७०. उब्धिग्मा^४ तसिता भीता, भन्ता व्याधितमानसा^५ ।
महाजना समागम्म, दीपङ्करमुपागमुं ॥
१७१. “किं भविस्सति लोकस्स, कल्याणमथ पापकं ।
सब्बो उपद्दुतो लोको, तं विनोदेहि चक्खुम”^६ ॥
१७२. तेसं तदा सञ्जपेसि, दीपङ्करो महामुनि ।
“विसट्ठा होथ मा भेय”, इमस्मि पथविकम्पने^७ ॥
१७३. “यमहं अञ्ज व्याकासि, बुद्धो लोके भविस्सति ।
एसो सम्मसति धम्मं, पुच्चकं जिनसेवितं ॥
१७४. “तस्स सम्मसतो धम्मं, बुद्धभूमिं असेसतो ।
तेनायं कम्पिता पथवी, दससहस्सी सदेवके”^८ ॥
१७५. बुद्धस्स वचनं सुत्वा, मनो निब्बायि^९ तावदे ।
सब्बे मं उपसङ्कम्म, पुना^{१०} पि^{११} अभिवन्दिसुं ॥
१७६. समादियित्वा बुद्धगुणं, दब्धं कत्वान मानसं ।
दीपङ्करं नमस्सित्वा, आसना बुद्धिं तदा ॥
१७७. दिव्वं मानुसकं^{१२} पुप्फं, देवा मानुसका उभो ।
समोकिरन्ति पुप्फेहि, बुद्धहन्तस्स आसना ॥

१. सभावसरसलक्खणा - सी०; तवावरण - रो० । २. तेलयन्तं - स्वा० ।
३. भूमिथा - रो० । ४. उब्धिग्मा - स्वा० । ५. व्याधितमानसा - सी०, रो०; व्याधित - स्वा० ।
६. चक्खुमा - सी०, स्वा०, रो० । ७. भाय - सी०, स्वा०, रो० । ८. पुथ्विकम्पने - सी०; पथविकम्पने - स्वा०, रो० । ९. निब्बायि - स्वा० । १०-११. पुन पि मं - सी०, रो०; पुन पि - स्वा० । ११. मानुसिकं - स्वा० ।

१७८. वेदयन्ति च ते सोत्थि, देवा मानुसका उभो ।
 “महन्तं पत्थितं तुय्हं, तं लभस्सु यधिच्छित्तं ॥
१७९. “सव्वीतियो विवज्जन्तु, सोको^१ रोगो^२ विनस्सतु^३ ।
 मा ते भवन्त्वन्तराया^४, फुस खिप्पं बोधिमुत्तमं ॥
१८०. “यथा पि^५ समये पत्ते^६, पुप्फन्ति पुप्फिनो दुमा ।
 तथेव त्वं महावीर, बुद्धजाणेन पुप्फसि ॥
१८१. “यथा ये केचि सम्बुद्धा, पूरयं दस पारमी^७ ।
 तथेव त्वं महावीर, पूरय दस पारमी^८ ॥
१८२. “यथा ये केचि सम्बुद्धा, बोधिमण्डमिह बुज्जरे ।
 तथेव त्वं महावीर, बुज्जस्सु जिनबोधियं ॥
१८३. “यथा ये केचि सम्बुद्धा, धम्मचक्कं पवत्तयुं ।
 तथेव त्वं महावीर, धम्मचक्कं पवत्तय ॥
१८४. “पुण्णमाये^९ यथा चन्दो, परिसुद्धो^{१०} विरोचति ।
 तथेव त्वं पुण्णमनो, विरोच दससहस्सियं ॥
१८५. “राहुमुत्तो यथा सुरियो, तापेन अतिरोचति^{११} ।
 तथेव लोका मुञ्चित्वा, विरोच सिरिया तुवं ॥
१८६. “यथा या काचि नदियो, ओसरन्ति महोदधि ।
 एवं सदेवका लोका, ओसरन्तु^{१२} तवन्तिके^{१३} ॥
१८७. तेहि धुतप्पसत्थो सो, दस धम्मे समादिय ।
 ते धम्मे परिपूरेन्तो, पवनं पाविसी तदा ति ॥
- सुमेधपत्तनाकवा^{१४} निद्रिता ।

३. दीपङ्करबुद्धवंसो

१. तदा ते भोजयित्वान, ससङ्घं लोकनायकं ।
 उपगच्छं सरणं तस्स, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
२. सरणागमने कञ्चि, निवेसेसि^१ तथागतो ।
 कञ्चि पञ्चसु सीलेसु, सीले दसविधे परं ॥

१-२. सव्व ० - ली०, रो० । २. विवज्जन्तु - स्वा० । ३. भवन्त्वन्तराया - सी०, स्वा०, रो० । ४-४. यथा समये सम्पत्ते - स्वा० । ५. पारमि - स्वा० । ६. पुण्णमाये - सी०, रो० । पुण्णमाये - स्वा० । ७. परिसुद्धो - स्वा० । ८. अतिरोचति - सी० । ९. ओसरन्ति - सी०, स्वा० । १०. सुमेधकवा - ली०, स्वा० । ११. तमेधवत्तुकवा - रो० । १२. निद्रासेसु - सी० ।

३. कस्सचि देति सामञ्जं, चतुरो फलमुत्तमे ।
कस्सचि असमे धम्मे, देति सो पटिसम्भिदा ॥
४. कस्सचि वरसमापत्तियो, अट्ट देति नरासभो ।
तिस्सो कस्सचि विज्जायो, छल्लभिञ्जा पवेच्छति ॥
५. तेन योगेन जनकायं, ओवदति महामुनि^१ ।
तेन वित्थारिकं आसि, लोकनाथस्स सासनं ॥
६. महाहन्तुसभवखन्धो, दीपङ्कुरस्स नामको ।
बहू जने तारयति, परिमोचेति दुग्गति ॥
७. बोधनेय्यं जनं दिस्वा, सतसहस्से पि योजने ।
खणेत उपगन्त्वान, बोधेति तं महामुनि ॥
८. पठमाभिसमये बुद्धो, कोटिसतमबोधयि ।
दुतियाभिसमये नाथो, नवुतिकोटिमबोधयि ॥
९. यदा च देवभवनमिह, बुद्धो धम्ममदेसयि ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
१०. सन्निपाता तयो आसुं, दीपङ्कुरस्स सत्थुनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
११. पुन नारदकूटमिह, पविवेकगते जिने ।
स्त्रीणासवा वीतमला, समिसु सतकोटियो ॥
१२. यमिह काले महावीरो, सुदस्सनसिलुच्चये ।
नवकोटिसहस्सेहि^२, पवारेसि महामुनि^३ ॥
१३. दसवीससहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ।
एकद्वित्रं अभिसमया, गणनातो असङ्खिया ॥
१४. वित्थारिकं बाहुजञ्जं^४, इढं फीतं अहु तदा ।
दीपङ्कुरस्स भगवतो, सासनं सुविसोधितं ॥
१५. चत्तारि सतसहस्सानि, छल्लभिञ्जा महिद्धिका ।
दीपङ्कुरं लोकविदुं, परिवारेन्ति सञ्चदा ॥

१. सो महामुनि - सी० । २. नवुतिकोटिसहस्सानं - सी०, स्था० रो० । ३. एतथ
'अहं तेन समयेन ... ये ... पञ्चजमिञ्जासु पारय' इति अधिका गाथा सी०, स्था०, रो० पोटथकेसु
दिस्सति । ४. बहुजञ्जं - स्था०, रो० ।

१६. ये कैचि तेन समयेन, जहन्ति मानुसं भवं ।
अपत्तमानसा^१ सेखा^२, गरहिता भवन्ति ते ॥
१७. सुपुष्पितं पावचनं, अरहन्तेहि तादिहि ।
स्त्रीणासवेहि विमलेहि, उपसोभति सब्बदा ॥
१८. नगरं रम्मवती नाम, सुदेवी नाम खत्तियो ।
सुमेधा नाम जनिका, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
१९. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ^३ सो वसि^४ ।
हंसा कोज्जा मयूरा^५ च^६, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. तीणि सतसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
पदुमा नाम सा नारी, उसभक्खन्धो अत्रजो^७ ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अन्नूनदसमासानि, पधाने^८ पदही जिनो ॥
२२. पधानचारं चरित्वान^९, अबुज्झि मानसं^{१०} मुनि ।
ब्रह्मूता थाचितो सन्तो, दीपङ्करो महामुनि ॥
२३. वत्ति^{११} चक्कं^{१२} महावीरो, नन्दारामे सिरीषरे^{१३} ।
निसिन्नो सिरीसमूलमिह, अका^{१४} तित्थियमद्दनं ॥
२४. सुमङ्गलो च तिस्सो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सागतो नामुपट्ठाको, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
२५. नन्दा चेव सुनन्दा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, पिप्फली ति पवुच्चति ॥
२६. तपुस्सभल्लिका^{१५} नाम, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
सिरिमा कोणा^{१६} उपट्ठिका, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
२७. असीतिहत्थमुब्बेधो, दीपङ्करो महामुनि ।
सोभति दीपक्खो व, सालराजा व कुल्लितो ॥

5

R. 18

10

15

B. 323

20

१-१. अपत्तमानसा सेखा - सी०, रो०; अपत्तमानसा सेखा - स्वा० । २-२. अग्गसावकी जिनो - स्वा० । ३-३. मायुराक्य - स्वा० । ४. नाम अत्रजो - सी०, स्वा०, रो० । ५. पधानं - सी०, स्वा०, रो० । ६. चरित्वा - सी०, रो० । ७. मानसा - स्वा० । ८-८. वत्तचक्को - स्वा० । ९. सिरीषरे - सी०; वत्तीजिनो - स्वा० । १०. अकासि - स्वा० । ११. तपस्सु-भल्लिका - सी०; ० बल्लिका - रो० । १२. सोना - सी०, रो०, सोणा - स्वा० ।

२८. सतसहस्रवस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेंसि जनतं बहुं ॥
२९. जोतयित्वान सद्धम्मं, सन्तारेत्वा महाजनं ।
जलित्वा अग्निक्खन्धो व, निव्वुतो सो ससावको ॥
३०. सा च इडि सो चयसो, तानि च पादेसु चक्करतनानि ।
सव्वं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सव्वसङ्कारा ॥
३१. दीपङ्करो जिनो सत्था, नन्दाराममिह निव्वुतो ।
तत्थेवस्स^१ जिनधूपो, छत्तिमुव्वेधयोजनो ति ॥
दीपङ्करस्स भगवतो वंसो पठमो ।

४. कोण्डञ्जाबुद्धवंसो

R. 19

10

१. दीपङ्करस्स अपरेन, कोण्डञ्जो नाम नायको ।
अनन्ततेजो अमितयसो, अप्पमेय्यो दुरासदो ॥

२. धरणूपमो^१ खमनेन^२, सीलेन सागरूपमो ।
समाधिना मेरूपमो, जाणेन गगनूपमो ॥

३. इन्द्रियबलवोज्झङ्ग-मग्गसच्चप्पकासनं ।
पकासेसि सदा बुद्धो, हिताय सव्वपाणिनं ॥

B. 324 15

४. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, कोण्डञ्जे लोकनायके ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥

५. ततो परं पि देसेन्ते, नरमरुनं समागमे ।
नवुत्तिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥

20

६. तित्थिये अभिमहन्तो, यदा धम्ममदेसयि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो^३ अहु ॥

७. सन्निपाता तयो आसुं, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥

८. कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
दुतियो कोटिसहस्सानं, ततियो नवुत्तिकोटिनं ॥

१. समन्तरहितं - सी०, स्या०, रो० । २. तत्थेव तस्स - सी०, स्या०, रो० । ३. धरणूपमो - स्या० । ४. ओ खमनेन - सी०, स्या०, रो० । ५. धम्माभिसमयो - सी० ।

९. अहं तेन समयेन, विजितावी नाम खत्तियो ।
समुद्धं अन्तमन्तेन, इस्सरियं^१ वत्तयामहं ॥
१०. कोटिसतसहस्सानं, विमलानं महेसिनं ।
सह लोकगनाथेन, परमन्नेन तप्पयि ॥
११. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, कोण्डञ्जो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, बुद्धो लोके भविस्सति ॥
१२. “पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं” ।
अस्सत्थमूले सम्बुद्धो, बुज्झिस्सति महायसो ॥
१३. “इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
१४. “कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥
१५. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थो ति पवुच्चति ॥
१६. “चित्तो च हत्वाळवको, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठाका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठाका ।
आयु वस्ससतं तस्स, गोतमस्स यसस्सिनो” ॥
१७. इदं सुत्तवान वचनं, असमस्स महेसिनो ।
आमोदिता^३ नरमरु, बुद्धबीजं किर अयं ॥
१८. उक्कुट्टिसदा वत्तन्ति, अफ्फोटेन्ति हसन्ति च ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, दससहस्सिदेवता^४ ॥
१९. “यदिमस्स लोकनाथस्स, विरज्झिस्साम सासनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं ॥
२०. “यथा मनुस्सा नदि तरन्ता, पटितित्थं विरज्झिय ।
हेट्ठातित्थे^५ गहेत्तवान, उत्तरन्ति महानदि ॥
२१. “एवमेव मयं सञ्चे, यदि मुञ्चामिमं जिनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमे” ॥

C. 5

10

15

R. 20

20 R. 325

25

१. इस्सरं - सी०; दस्सरं - रो० । २. दुक्करकारियं - रो० । ३. आमोदिता -
स्था० । ४. दससहस्सिदेवता - सी०, स्था० रो० । ५. हेट्ठातित्थं - स्था० ।

२२. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिग्घो चित्तं पसादयि ।
तमेव अत्यं साधेन्तो, महारज्जं जिने अदं ।
महारज्जं ददित्वान^१, पब्बजि तस्स सन्तिके ॥
२३. सुत्तन्तं वितर्य चा पि, नवज्जं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वान, सोभयि जिनसासनं ॥
२४. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, निसज्जट्टानचङ्कमे ।
अभिज्जापारमि मन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
२५. नगरं रम्मवती नाम, सुनन्दो नाम खत्तियो ।
सुजाता नाम जनिका, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ॥
२६. दसवस्ससहस्सानि, अगारं^२ अज्ज सो वसि^३ ।
सुचि^४ मुरुचि सुभोच^५, तयो पासादमुत्तमा^६ ॥
२७. तीणि सतसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
रुचिदेवी नाम नारी^७, विजितसेनो अत्रजो ॥
२८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निवस्वमि ।
अनूनदसमासानि^८, पधानं पदही जिनो ॥
२९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, कोण्डञ्जो द्विपटुत्तमो ।
वत्ति चक्कं महावीरो, देवानं नगरत्तमे^९ ॥
३०. भद्दो चेव सुभद्दो च, अहेसुं अग्गसावका ।
अनुरुद्धो नामुपट्टाको, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ॥
३१. तिस्सा च उपतिस्सा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
सालकल्याणिको^{१०} बोधि, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ॥
३२. सोणो च उपसोणो च, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
तन्दा चेव सिरिमा^{११} च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
३३. सो अट्टासीति हत्थानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।
सोभते^{१२} उळ्ळुराजा च, सुरियो मज्झन्हिके यथा ॥

१. वजित्वान - सी०, रो० । २-२. अगारमग्गो च सो वसि - स्था० । ३-३. रुची
मुरुचो सुभो - सी०; रुचि मुरुचि सुभो च - स्था०, रुचि मुरुचि सुभो - रो० । ४. पासादवर-
मुत्तमा - सी०, रो० । ५. सा नारी - स्था० । ६. अनूनदसवसानि - सी० । ७. च महावने
- स्था० । ८. सालकल्याणिका - सी०, रो० । ९. निरिमा - सी०, स्था०, रो० ।
१०. सोभति - सी०, स्था०, रो० ।

३४. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३५. स्त्रीणासवेहि विमलेहि, विचित्ता आसि मेदनी ।
यथा गगनमुल्लूहि^१, एवं सो उपसोभय ॥
३६. ते पि नागा अप्पमेय्या, असङ्खोभा^२ दुरासदा ।
विज्जुपातं व दस्सेत्वा, निब्बुता ते महायसा ॥
३७. सा च अतुलिया जिनस्स इद्धि, जाणपरिभावितो च^३ समाधि ।
सब्बं तमन्तरहितं^४, ननु रिता सब्बसङ्खारा ॥
३८. कोण्डञ्जो पवरो^५ बुद्धो, चन्दारामम्हि^६ निब्बुतो ।
तत्थेव चेतियो चित्तो^७, सत्त योजनमुस्सितो ति ॥
- कोण्डञ्जस्स^८ भगवतो वंसो^९ दुतियो ।

R. 21

5

10

५. मङ्गलबुद्धवंसो

१. कोण्डञ्जस्स अपरेन, मङ्गलो नाम नायको ।
तमं लोके निहन्त्वान, धम्मोवकमभिधारयि ॥
२. अतुलासि^१ पभातस्स, जिनेह्वेहि उत्तरि ।
चन्दसुरियपभं^२ हत्वा, दससहस्सी विरोचति^३ ॥
३. सो पि बुद्धो पकासेसि, चतुरो^४ सच्चवरुत्तमे^५ ।
ते ते सच्चरसं पीत्वा^६, विनोदेन्ति महातमं ॥
४. पत्वान बोधिमतुलं, पठमे धम्मदेसने ।
कोटिसतसहस्सानं, धम्माभिसमयो^७ अहु ॥
५. सुरिन्ददेवभवने, बुद्धो^८ धम्ममदेसयि^९ ।
तदा^{१०} कोटिसहस्सानं^{११}, दुतियो^{१२} समयो^{१३} अहु ॥

15

B. 327

20

१. गगनं उल्लूहि — स्था० । २. मुल्लूहि — रो० । ३. असङ्खोभा — स्था० । ४. रो० पीत्यके नत्थि । ५. समन्तरहितं — सी०, स्था०, रो० । ६. सिरिषरो — स्था० । ७. चन्दारामम्हि — स्था० । ८. तस्स — स्था० । ९-१०. कोण्डञ्जबुद्धवंसो — स्था० । ११. अतुलापि — सी०, रो० । १२. चन्दसुरियपभं — स्था० । १३. विरोचयि ति — सी० । १४-१५. चतु० — सी०, रो० । १६. पीत्वा — स्था० । १७. पठमाभिसमयो — सी०, स्था०, रो० । १८-१९. यदा बुद्धो पकासयि — रो० । २०-२१. नवकोटिसहस्सानं — सी० । २२-२३. दुतियाभिसमयो — स्था०, रो० ।

६. यदा सुतन्दो चक्कवत्ती, सम्बुद्धं उपसङ्कमि ।
तदा आहनि^१ सम्बुद्धो, धम्मभेरि वरुत्तमं ॥

७. सुतन्दस्सानुचरा जनता^२, तदासुं नवुतिकोटियो ।
सब्बे पि^३ ते निरवसेता, अहेसुं एहि-भिक्षुका ॥

८. सत्तिपात्ता तयो आसुं, मङ्गलस्स महेसिनो ।
कोटिसत्तसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥

९. दुतियो^४ कोटिसत्तसहस्सानं, ततियो नवुतिकोटिनं ।
खीणासवानं विमलानं, तदा आसि समागमो^५ ॥

१०. अहं तेन समयेन, सुरुची नाम आह्वाणो ।
अज्जायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥

११. तमहं उपसङ्कम्म^६, सरणं गन्तवान सत्थुनो ।
सम्बुद्धप्पमुखं सङ्गं, गन्धमालेन पूजयि ।
पूजेत्वा गन्धमालेन, गवपानेन तप्पयि ॥

१२. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, मङ्गलो द्विपदुत्तमो ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥

१३. पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥

१४. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिद्वांसि, दस पारमिपूरिया ॥

१५. तदा पीतिमनुब्रूहन्तो, सम्बोधिवरपत्तिया ।
बुद्धे दत्तवान मं गेहं, पब्बजि तस्स सन्तिके ॥

१६. सुत्तन्तं वित्तयं चा पि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वा, सोभयि जिनसासनं ॥

१७. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, ब्रह्मं भावेत्वं^७ भावनं ।
अभिज्जापारमिं गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥

१८. उत्तरं नाम नगरं, उत्तरो नाम खत्तियो ।
उत्तरा नाम जनिका, मङ्गलस्स महेसिनो ॥

१. अहनि - पी०, रो० । २. व - स्या० । ३. स्या० पोथक नतिव । ४-५. दुतियो कोटिसहस्सानं - पी०, रो०; कोटिसत्तसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो । ततिये नवुतिकोटिनं, ततियो आसि समागमो - स्या० । ६. उपसङ्कमि - स्या० । ७. भावेत्वा - स्या०, रो० ।

१९. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
यसवा मुचिमा सिरीमा, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. समतिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
यसवती नाम नारी, सीवलो नाम अव्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूतअट्टमासानि^१, पधानं पदही जिनो ॥
२२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, मङ्गलो नाम^२ नायको^३ ।
वत्ति^४ चक्कं महावीरो, वने सिरीवरुत्तमे^५ ॥
२३. सुदेवो धम्मसेनो च, अहेसुं अग्गसावका ।
पालितो नामुपट्ठाको, मङ्गलस्स महेसिनो ॥
२४. सीवला च असोका च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, नागरुक्खो ति वुच्चति ॥
२५. नन्दो चेव विसाखो च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
अनुला चेव सुतना^६ च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२६. अट्ठासीति रतनानि, अच्चुम्भातो महामुनि ।
ततो निद्धावती^७ रंसी, अनेकसतसहस्सियो ॥
२७. नदुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं वहुं ॥
२८. यथा पि सागरे ऊमी^८, न सक्का ता^९ गणेतुये ।
तथेव सावका तस्स, न सक्का ते गणेतुये ॥
२९. याव अट्ठासि सम्बुद्धो, मङ्गलो लोकनायको ।
न तस्स सासने अत्थि, सक्किलेसमरणं^{१०} तदा ॥
३०. धम्मोक्कं धारयित्वान, सन्तारेत्वा महाजनं ।
जलित्वा^{११} धूमकेतू व, निव्वुतो सो महायसो ॥
३१. सङ्घारानं सभावत्थं^{१२}, दस्सयित्वा सदेवके ।
जलित्वा अग्गिक्खन्धो व, मुरियो अत्थङ्गतो यथा ॥

३

१०

१३

२०

R. 23

25 B. 329

१. अनूतकमट्टमासं - सी०, रो० । २-२. लोकनायको - सी०, स्या०, रो० ।

३-३. वत्तचक्को महावीरो, चरेसि दिपदुत्तमो - स्या० । ४. सुतना - स्या० । ५. निद्धावन्ति - सी० । ६. उम्मि - स्या० । ७. ते - स्या० । ८. सक्किलेसमरणं - सी०, रो० ।

९. जावेत्वा - सी० । १०. सभावत्तं - सी०, स्या०, रो० ।

३२. उय्याने वस्सरे^१ नाम, बुद्धो निव्वायि मङ्गलो ।
 तत्थेवस्स^२ जिनघूपो, तिसयोजनमुगतो ति ॥
 मङ्गलस्स भगवतो वंसो ततियो ।

६. सुमनबुद्धवंसो

१. मङ्गलस्स अपरेन, सुमनो नाम नायको ।
 सव्वधम्महेहि असमो, सव्वसत्तानमुत्तमो ॥
 २. तदा^३ अमतभेरि^४ सो^५, आहूनी^६ मेखले पुरे ।
 धम्मसहस्रमायुत्तं, नवङ्गं जिनसासनं ॥
 ३. निज्जिनित्वा^७ किलेसे सो, पत्वा^८ सम्बोधिमुत्तमं ।
 मापेसि नगरं सत्था^९, सद्धम्मपुरवरुत्तमं^{१०} ॥
 ४. निरन्तरं अकुटिलं, उज्जुं विपुलवित्थतं ।
 मापेसि सो महावीरि^{११}, सतिपट्टानवरुत्तमं ॥
 ५. फले चत्तारि सामञ्जे, चतस्सो पटिसम्भिदा ।
 छळभिञ्जाट्टसमापत्ती, पसारेसि तत्थ वीथियं ॥
 ६. ये अप्पमत्ता अखिला, हिरिविरियेहुपागता ।
 ते ते इमे गुणवरे, आदियन्ति यथा सुखं ॥
 ७. एवमेतेन योगेन, उदरन्तो महाजनं ।
 बोवेसि पठमं सत्था, कोटिसतसहस्सियो ॥
 ८. यम्हि काले महावीरो, ओवदी^{१२} तित्थिये गणे ।
 कोटिसहस्साभिसमिसु^{१३}, दुत्थिये धम्मदेसने ॥
 ९. यदा देवा मनुस्सा च, समग्गा एकमानसा ।
 निरोधपञ्चं पुच्छिसु, संसयं चापि मानसं ॥
 १०. तदापि धम्मदेसने, निरोधपरिदीपने ।
 नवुत्तिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥

B. 390

१. वेस्सरे - सी०, स्या०; वेस्सरी - रो० । २. तत्थेव तस्स - सी०, रो० ।
 ३-३. सोपि तदा अमतभेरि - सी०, रो०; तदा अमतभेरियो - स्या० । ४. अहूनी - सी०,
 रो० । ५. निज्जिनित्वा - स्या०; जिनित्वा - रो० । ६. पत्तो - स्या०, रो० । ७. तत्थ -
 सी० । ८. धम्मपुरवरुत्तमे - सी०; धम्मपुरवरुत्तमं - रो० । ९. ओवदति - सी०;
 ओवदि - स्या०, रो० । १०. कोटिसतसहस्सानि - स्या० ।

११. सन्निपाता तयो आसुं, सुमनस्स महेसिनो ।
खीणस्सवानं विमलानं, सन्तचित्तानं तादिनं ॥
१२. वस्संवुत्थस्स^१ भगवतो, अभिघुट्ठे^२ पवारणे ।
कोटिसतसहस्सेहि, पवारेसि तश्चागतो ॥
१३. ततोपरं सन्निपाते, विमले कञ्चनपञ्चते ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
१४. यदा सक्को देवराजा, बुद्धदस्सनुपागमि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ॥
१५. अहं तेन समयेन, नागराजा महिद्धिको ।
अतुलो नाम नामेन, उस्सन्नकुसलसञ्चयो^३ ॥
१६. तदाहं नागभवना, निक्खमित्वा सञ्जातिभि ।
नागानं दिव्वतुरियेहि, ससङ्घं जिनमुपट्ठहि ॥
१७. कोटिसतसहस्सानं, अन्नपानेन तप्पयि ।
पञ्चेकदुस्सयुगं दत्त्वा, सरणं तमुपागमि ॥
१८. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सुमनो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१९. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्सामे सम्मुखा इमं” ॥
२०. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिट्ठासि, दंसपारमिपूरिया ॥
२१. नगरं^४ मेखलं नाम^५, सुदत्तो नाम खत्तियो ।
सिरिमा नाम जनिका, सुमनस्स महेसिनो ॥
२२. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
चन्दो सुचन्दो वटंसो च, तयो पासादमुत्तमा ॥
२३. तेसट्ठिसतसहस्सानि^६, नारियो समलङ्कता ।
वटंसिका^७ नाम नारी, अनूपमो^८ नाम अत्रजो ॥

R. 24

3

10

15

20

25

१. सन्तिचित्तान - स्या० । २. वस्संवुत्थस्स - स्या०, रो० । ३. अभिघट्टु - स्या० । ४. उस्सन्नकुसलपञ्चयो - सी०, रो०; उप्पन्नकुसलसञ्चयो - स्या० । ५-२. मेखलं नाम नगरं - सी०, स्या० । ६. तेसट्ठिसहस्सानि - सी०, रो० । ७. वटंसकी - सी०, स्या० । ८. अनूपमो - स्या०, रो० ।

B. 331

२४. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥

२५. ब्रह्मणा याचितो सन्तो, सुमनो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मेखलं पुरमुत्तमे ॥

5 २६. सरणो भावित्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
उदेनो नामुपट्ठाको, सुमनस्स महेसिनो ॥

२७. सोणा च उपसोणा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
सो पि बुद्धो अमितयसो^१, नागमूले अबुज्झथ ॥

10 २८. बरुणो चेव^२ सरणो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
चाला च उपचाला च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥

२९. उच्चत्तनेन^३ सो बुद्धो, नवुतिहत्थमुग्गतो^४ ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो^५, दससहस्सी विरोचति ॥

३०. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

R. 25 15 ३१. तारणीये तारयित्वा, बोधनीये^६ च बोधयि^७ ।
परिनिब्बायि सम्बुद्धो, उल्लुराजा व अत्थमि^८ ॥

३२. ते च^९ स्त्रीणासवा भिक्खू, सो च बुद्धो असादिसो^{१०} ।
अतुलण्णभं दस्सयित्वा, निव्वुत्ता ये^{११} महायसा ॥

20 ३४. तं च आणं अतुलियं, तानि च अतुलानि^{१२} रतनानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रित्ता सब्बसङ्कारा ॥

३५. सुमनो यसधरो बुद्धो, अङ्गारामग्घि निव्वुत्तो ।
तत्थेव तस्स जिनधूपो, चतुयोजनमुग्गतो ति ॥

सुमनस्स भगवतो वंसो चतुत्थो ।

७. रेवतबुद्धवंसो

१. सुमनस्स अपरेन, रेवतो नाम नायको ।
अनूपमो असदिसो, अतुलो उत्तमो जिनो ॥

१. अतुलण्णभो - स्था० । २. च - सो०, रो० । ३. उच्चत्तरेन - सी०, रो० । ४. नवुतिहत्थसमुग्गतो - सी०, रो० । ५. कञ्चनग्घियसङ्कासो - स्था० । ६-९. बोधनेय्ये अबोधयि - स्था० । ७. अतुमि - सो०, रो० । ८. पि - सी० । ९. असदिसो - रो० । १०. ते - सी०, स्था०, रो० । ११. अतुलियानि - सी०, स्था०, रो० ।

२. सो पि धम्मं पकासेसि, ब्रह्मना अभियाचितो ।
स्वन्धयातुववत्थानं, अप्पवत्तं भवाभवे ॥
३. तस्साभिसमया तीणि, अहेसुं धम्मदेसने ।
गणनाय न वत्तब्बो, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. यदा अरिन्दमं राजं, विनेसि रेवतो मुनि ।
तदा कोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. सत्ताहं पटिसल्लाना, बुद्धहित्वा नरासभो ।
कोटिसतं नरमह्मनं, विनेसि उत्तमे फले ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, रेवतस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सुविमुत्तान तादिनं ॥
७. अतिक्कन्ता गणनपथं, पठमं ये समागता ।
कोटिसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. यो पि^१ पञ्जाय असमो, तस्स चक्कानुवत्तको ।
सो तदा व्याधितो^२ आसि, पत्तो जीवितसंसयं ॥
९. तस्स गिलानपुच्छाय, ये तदा उपगता मूनी^३ ।
कोटिसहस्सा^४ अरहन्तो^५, ततियो आसि समागमो ॥
१०. अहं तेन समयेन, अतिदेवो नाम ब्राह्मणो ।
उपगन्त्वा रेवतं बुद्धं, सरणं तस्स गच्छहं ॥
११. तस्स सीलं समाधिं च, पञ्जागुणमनुत्तमं^६ ।
थोमयित्वा यथाधामं^६, उत्तरीयमदासहं ॥
१२. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, रेवतो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हैस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिद्वासि, दसपारमिपूरिया ॥

10

15

20

R. 26

25

१. सो - स्या०, रो० । २. व्याधिको - स्या० । ३. मुनि - स्या०;
मुनि - रो० । ४-४. कोटिसतसहस्सा ० - सी०, रो०; कोटिसतसहस्सानं -
स्या० । ५. पञ्जागुणवत्तमं - सी०, रो०; पञ्जागुणमनुत्तरं - स्या० । ६. यथाधामं
- रो० ।

१५. तदा पि तं बुद्धधम्मं, सरित्वा अतुबूहयि ।
आहरिस्सामि तं धम्मं, यं मय्हं अभिपत्थितं ॥
- R. ३३३ १६. नगरं सुधञ्जवती^१ नाम, विपुलो नाम खत्तियो ।
विपुला नाम जनिका, रेवतस्स महेसिनो ॥
१७. छ^२ च वस्ससहस्सानि^३, अगारं अज्झ सो वसि ।
मुदस्सतो^४ रतनग्घि, आदेळो च विभूसितो ।
पुञ्जकम्माभिनिव्वत्ता, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. तेत्तिसं^५ च सहस्सानि^६, तारियो समलङ्कता ।
मुदस्सना नाम तारी^७, वरुणो नाम अन्नजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अन्नसत्तमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, रेवतो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, वरुणारामे सिरीधरे^८ ॥
२१. वरुणो ब्रह्मदेवो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सम्भवो नामुपट्ठाको, रेवतस्स महेसिनो ॥
२२. भदा चेव सुभदा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
सो पि बुद्धो असमसमो, नागमूले अबुज्झथ ॥
२३. पट्टमो^९ कुञ्जरो चेव^{१०}, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
सिरीमा^{११} चेव यसवती^{१२}, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२४. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, असीतिहत्थमुग्गतो ।
ओभासेति^{१३} दिसा सब्बा, इन्दकेतु व उगगतो ॥
२५. तस्स सरीरे निव्वत्ता, पभामाला अनुत्तरा ।
दिवा वा यदि वा रत्ति, समन्ता फरति^{१४} योजनं ॥
२६. सट्ठिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

१. सुधम्मकं - सी०; सुधञ्जकं - स्था०, रो० । २-२. छव्वस्ससहस्सानि - सी०, स्था०; छव्वस्ससहस्सानि - रो० । ३. मुदस्सतो - सी०, स्था०, रो० । ४-४. तेत्तिसं - सी०, रो०; तेत्तिसं - स्था० । ५. देवी - सी०, रो० । ६. सिरीधरे - सी०; वसी जिनो - स्था०; सिरीधरे - रो० । ७-७. वरुणो च सरमो च - स्था० । ८. माला च उपमाला च - स्था० । ९. ओभासेति - स्था० । १०. करि - सी०, रो० ।

२७. दस्सयित्वा बुद्धबलं, अमत्तं लोके पकासयं^१ ।
निव्वायि^२ अनुपादानो, यथग्गुपादानसङ्ख्या ॥

२८. सो च कायो रतननिभो, सो च धम्मो असादिसो ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्ख्या ॥

२९. रेवतो यसधरो बुद्धो, निव्वुतो सो महापुरे^३ ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥

5 B. 334

रेवतस्स भगवतो वंसो पञ्चमो ।

८. सोभितबुद्धवंसो

१. रेवतस्स अपरेन, सोभितो नाम नायको ।
समाहितो सन्तचित्तो, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥

R. 27

२. सो जिनो सकगेहम्हि, मानसं विनिवत्तयि ।
पत्वान केवलं ब्रौधि, धम्मचवकं पवत्तयि ॥

10

३. याव हेट्ठा अवीचितो, भवग्गा चापि उद्धतो ।
एत्थन्तरे एकपरिसा, अहोसि धम्मदसने ॥

४. ताय परिसाय सम्बुद्धो, धम्मचवकं पवत्तयि ।
गणनाय न वत्तव्वो, पटमाभिसमयो अहु ॥

५. ततो परं पि देसेन्ते, मरुनं^४ च^५ समागमे ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥

15

६. पुनापरं राजपुत्तो, जयसेनो नाम खत्तियो ।
आरामं रोपयित्वान, बुद्धे निव्यादयी^६ तदा ॥

७. तस्स यागं^७ प्रकित्तेन्तो, धम्मं देसेसि चवत्तुमा ।
तदा कोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥

20

८. सन्निपाता तयो आसुं, सोभितस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥

९. उग्गतो नाम सो राजा, दानं देति नरुत्तमे ।
तम्हि दाने समागच्छुं, अरहन्ता सत्तकोटियो ॥

१. पकासयि - स्या० । २. निव्वायि - स्या० । ३. महानुनि - मी०, रो० ;
महापुञ्जो - स्या० । ४-५. नरमरुनं - मी०, स्या०, रो० । ६. निव्यातयि - रो० ।
७. यागं - रो० ।

१०. पुनापरं पुरगणो^१, देति दानं नरुत्तमे ।
तदा नवुतिकोटीनं, दुतियो आसि समागमो ॥
- B. 335 ११. देवलोके वसित्वान, यदा ओरोहती जिनों ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियो आसि समागमो ॥
- 15 १२. अहं तेन समयेन, सुजातो नाम ब्राह्मणो ।
तदा ससावकं बुद्धं, अन्नपानेन तप्पयि ॥
१३. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सोभितो लोकनायको ।
“अपरिमेयितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पद्धानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
- 10 १५. तस्सा पि वचनं सुत्वा, हट्ठो^२ संविग्गमानसो ।
तमेवत्थमनुप्पत्तिया, उग्गं धितिमकासहं ॥
१६. सुधम्मं नाम नगरं, सुधम्मो नाम खत्तियो ।
सुधम्मा नाम जनिका, सोभितस्स महेसिनो ॥
- R. 28 १७. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
15 कुमुदो माल्लिनो^३ पदुमो, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. सत्ततिससहस्सानि^४, नारियो समलङ्कता ।
मणिला^५ नाम सा नारी, सीहो नामासि अत्रजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनिक्खमि ।
सत्ताहं पद्धानचारं, चरित्वा पुरिसुत्तमो ॥
- 20 २०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सोभितो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, सुधम्मय्यानमुत्तमे ॥
२१. असमो च सुनेत्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
अनोमो नामुपट्ठाको, सोभितस्स महेसिनो ॥
- 25 २२. नकुला च सुजाता च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बुज्झमानो च सो बुद्धो, नागमूले अबुज्झथ ॥

१. पुगणो - स्था० । २. हट्ठो - स्था० । ३. कलीरो - सी०; नळिती - स्था०; नळिरो - रो० । ४. अत्ततिसहस्सानि - सी०; तिचत्तरिसहस्सानि - स्था०; अत्ततिसहस्सानि - रो० । ५. समज्जी - सी०, रो०; मक्किता - स्था० ।

२३. रम्मो चेव सुदत्तो^१ च, अहेसं अग्गुपट्टका ।
नकुला चेव चित्ता च, अहेसं अग्गुपट्टका ॥
२४. अट्ठपण्णासरत्तनं^२, अच्चुगतो महामुनि ।
ओभासेति दिसा सव्वा, सतरंसी व उगगतो ॥
२५. यथा सुफुल्लं पवनं, नानागन्धेहि धूपितं ।
तथेव तस्स पावचनं, सीलगन्धेहि धूपितं ॥
२६. यथा पि सागरो नाम, दस्सनेन अतप्पियो ।
तथेव तस्स पावचनं, सवणेन अतप्पियं ॥
२७. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहं ॥
२८. ओवादं अनुसिद्धिं च, दत्तवान् सेसके जने ।
हुतासनो व तापेत्वा, निब्बुतो सो ससावको ॥
२९. सो च बुद्धो असमसमो, ते पि^३ सावका बलप्पत्ता ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३०. सोभितो वरसम्बुद्धो, सीहारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥
- सोभितस्स भगवतो वंसो ब्रह्मो ।

5 B. 336

10

15

६. अनोमदस्सीबुद्धवंसो

१. सोभितस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
अनोमदस्सी अमितयसो, तेजस्सी^१ दुरतिक्कमो ॥
२. सो छेत्वा बन्धनं सब्बं, विडंसेत्वा तयो भवे ।
अनिवत्तिगमनं मग्गं, देसेसि देवमानुसे ॥
३. सागरो व असङ्खोभो, पव्वतो व दुरासदो ।
आकासो व अनन्तो सो, सालराजा व फुल्लितो ॥
४. दस्सनेन पि तं बुद्धं, तोसिता होन्ति पाणिनो ।
व्याहरन्तं गिरं सुत्वा, अमतं पापुणन्ति ते ॥

R. 2

20

१. सुनेतो - स्या० । २. अट्ठपण्णासरत्तनं - सी०, स्या०, रो० । ३. पि च - सी०, रो०; च - स्या० । ४. तेजसी - सी०, स्या०, रो० ।

५. धम्माभिसमयो तस्स, इद्धो फीतो तदा अहु ।
कोटिसतानि अभिसमिनु, पठमे धम्मदेसने ॥

६. ततो परं^१ अभिसमये, वस्सन्ते धम्मबुद्धियो ।
असीतिकोटियोभिसमिनु, दुतिये धम्मदेसने ॥

B. 937 5

७. ततो परं हि^२ वस्सन्ते, तप्पयन्ते च^३ पाणिनं ।
अट्टसत्ततिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥

८. सन्निपात्ता तयो आसुं, तस्सा पि च महिसिनो ।
अभिञ्जाबलप्पत्तानं, पुप्फितानं विमुत्तिया ॥

10

९. अट्टसत्तसहस्सानं, सन्निपातो^४ तदा अहु ।
पहीनमदमोहानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥

१०. सत्तसत्तसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ।
अनङ्गणानं विरजानं, उपसन्तान तादिनं ॥

११. द्धनं सत्तसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
अभिञ्जाबलप्पत्तानं, निब्बुत्तानं तपस्सिनं ॥

15

१२. अहं तेन समयेन, यक्खो आसि महिद्धिको ।
नेकानं यक्खकोटीनं, वसवत्तिम्हि इस्सरो ॥

१३. तदा पि त बुद्धवरं, उपगन्त्वा महिसिनं ।
अन्नपानेन तप्पेसि, ससङ्गं लोकनायकं ॥

१४. सो पि मं तदा व्याकासि, विमुद्धनयनो मुनि ।
"अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥

20

१५. "पधानं पदहित्वान .. पे० ... हेस्साम सम्मुत्ता इमं" ।

१६. तस्सा पि वचनं सुत्वा, हट्ठो संविग्गमानसो ।
उत्तरि वतमधिद्वासि, दसपारमिपूरिया ॥

R. 30

१७. नगरं चन्दवती नाम, यसवा नाम खत्तियो ।
माता यसोन्नरा नाम, अनोमदस्सिस्स सत्थुनो ॥

25

१८. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्ज सो वसि ।
सिरी उपसिरी बद्धो, तयो पासादमुत्तमा ॥

१. परम्य - सी०, रो० । २. पि - सी०, रो० । ३. व - स्या० । ४. सन्नि-
पात्ता - स्या० ।

१६. तेवीसतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सिरिमा नाम सा^१ नारी^२, उपवाणो^३ नाम अत्रजो ॥
२०. निमित्ते चतुरो दिस्वा, सिविकायाभिनिवस्समि ।
अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२१. ब्रह्मना याचितो सन्तो, अनोमदस्सी महामुनि ।
वत्ति चक्कं महावीरो, उय्याने^४ सो सुदस्सने^५ ॥
२२. निसभो च अनोमो^६ च, अहेसुं अग्गसावका ।
वरुणो नामुपट्ठाको, अनोमदस्सिस्स सत्थुनो ॥
२३. सुन्दरी^७ च सुमना च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, अज्जुनो ति पवुच्चति ॥
२४. नन्दिबुद्धो सिरिवुद्धो, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
उप्पला^८ चेव^९ पदुमा च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ॥
२५. अट्ठपण्णासरतनं, अच्चुग्गतो महामुनि ।
पभा निद्धावती तस्स, सतरंसी व उग्गतो ॥
२६. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२७. सुपुप्फितं पावचनं, अरहन्तेहि तादिहि ।
वीतरागेहि विमलेहि, सोभित्थ^{१०} जिनसासनं ॥
२८. सो च सत्था अमितयसो, युगानि तानि^{११} अतुलियानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
२९. अनोमदस्सी जिनो सत्था, धम्मारामम्हि निव्वुतो ।
तत्थेवस्स^{१२} जिनथूपो, उब्बेधो पञ्चवीसती^{१३} ति ॥
अनोमदस्सिस्स भगवतो वंसो सत्तमो ।

5 B. 338

10

15

20

१०. पदुमबुद्धवंसो

१. अनोमदस्सिस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
पदुमो नाम नामेन, असमो अण्णट्ठिपुग्गलो ॥

R. 31

१-१. नारी च - सी०, रो० । २. उपवाणो - स्या० । ३-३. सुदस्सानुय्यानमुत्तमे - स्या० । ४. आसोको - सी० । ५. सुन्दरी - स्या० । ६-६. उपला च - स्या० । ७. सोभति - स्या० । ८. तानि - सी० । ९. तत्थेव तस्स - सी०, स्या०; तथेव तस्स - रो० । १०. पन० - स्या०; पञ्च० - रो० ।

२. तस्सा पि असमं सीलं, समाधि पि अनन्तको^१ ।
असङ्खेय्यं ज्ञाणवरं, विमुक्ति पि अनूपमा ॥
३. तस्सा पि अतुलतेजस्स, धम्मचक्कप्पवत्तने ।
अभिसमया तयो आसुं, महातमपवाहना ॥
४. पठमाभिसमये बुद्धो, कोटिसतमबोधयि ।
दुतियाभिसमये धीरो, नवुतिकोटिमबोधयि ॥
५. यदा च पदुमो बुद्धो, ओवदी सकमत्रजं ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, पदुमस्स महेसिनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
७. कठिनत्थारसमये, उप्पन्ने कठिनचीवरे ।
धम्मसेनापतित्वाय, भिक्खु सिब्बिसु चीवरं ॥
८. तदा ते विमला भिक्खु, छल्लभिज्जा महिद्धिका ।
तीणि सतसहस्सानि, समिसु अपराजिता ॥
९. पुनापरं सो नरासभो^२, पवने वासं उपागमि^३ ।
तदा समागमो आसि, द्विशं सतसहस्सिनं^४ ॥
१०. अहं तेन समयेन, सीहो आसि मिगाधिभू^५ ।
विवेकमनुब्रूहन्तं, पवने अहसं^६ जिनं^७ ॥
११. वन्दित्वा सिरसा पादे, कत्वान तं पदक्खिणं ।
तिक्खत्तं अभिनादित्वा, सत्ताहं जिनमुपदुहं^८ ॥
१२. सत्ताहं वरसमापत्तिया, बुद्धहित्वा तथागतो ।
मनसा चिन्तयित्वान, कोटि भिक्खु समानयि ॥
१३. तदा पि सो महावीरो, तेसं मज्जे वियाकरि ।
“अपग्ग्मेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पधानं पदहित्वान ... पे० ... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिद्वासि, दसपारमिपूरिया ॥

१. अनन्तका - सी०, रो० । २. नरबुसभो - स्या० । ३. उपागतो - सी० ।
४. सतसहस्सानं - सी०, स्या०, रो० । ५. मिगाधिभू - स्या० । ६-७. वासं उपागतं -
सी० । ८. जिनमुपदुहि - सी०, स्या०, रो० ।

१६. चम्पकं नाम नगरं, असमो नाम खत्तियो ।
असमा नाम जनिका, पदुमस्स महेसिनो ॥
१७. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
नन्दा-वसु-यमुत्तरा^१, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. तेत्तिस^२ च सहस्सानि^३, नारियो समलङ्कता ।
उत्तरा नाम सा नारी, रम्मो नामासि अत्रजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निव्वमि ।
अनूनअट्टमासानि^४, पघानं पदही जिनो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, पदुमो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, धनञ्जुय्यानमुत्तमे^५ ॥
२१. सालो च उपसालो च, अहेसुं अग्गसावका ।
वरुणो नामुपट्ठाको, पदुमस्स महेसिनो ॥
२२. राधा चेव सुराधा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महासोणो ति वुच्चति ॥
२३. भिय्यो^६ चेव असमो च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
रुची च नन्दरामा च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ॥
२४. अट्टपण्णासरतनं, अच्चुग्गतो महामुनि ।
पभा निद्धावती तस्स, असमा सव्वसो^७ दिसा ॥
२५. चन्दप्पभा सुरियप्पभा, रतनग्गिमणिप्पभा^८ ।
सव्वा पि ता हता होन्ति, पत्वा जिनपभुत्तमे^९ ॥
२६. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२७. परिपक्वमानसे सत्ते, बोधयित्वा असेसतो ।
सेसके^{१०} अनुसासित्वा, निव्वुतो सो ससावको ॥
२८. उरगो व तचं जिह्मं, वुड्डपत्तं^{११} व पादपो ।
जहित्वा सव्वसज्झारे, निव्वुतो सो यथा सिखी ॥

B. 340,
R. 32

5

10

15

20

25

१. नन्दा च मुपसा उत्तरा - मी०, रो०; नन्दी वसु भमुत्तरो - स्या० । २-३. ० सत ० - मी०, रो० । ३. अनूनकं अट्टमासं - मी०, रो० । ४. धनञ्जयुय्यानमुत्तमे - मी०; धनञ्जुय्यानमुत्तमे - स्या०, रो० । ५. सभियो - स्या० । ६. वव्वतो - स्या० । ७. रतनग्गिमणिप्पभा - स्या०, रो० । ८. जिनपभुत्तमे - मी०, स्या०, रो० । ९. सेसके - स्या० । १०. वुड्डपत्तं - मी०, रो०; वड्डपत्तं - म० ।

२६. पदुमो जिनवरो सत्था, धम्मारांमहि निव्वुतो ।
 धानुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥
 पदुमस्स^१ भगवतो वंसो^२ अट्टमो ।

११. नारदबुद्धवंसो

१. पदुमस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
 नारदो नाम नामेन, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥
२. सो बुद्धो चक्कवत्तिस्स, जेद्धो दयितओरसो ।
 ग्रामुक्कमालाभरणो^३, उय्यानं उपसङ्गमि ॥
३. तत्वासि^४ खल्लो यसविपुलो^५, अभिरूपो ब्रह्मा सुचि ।
 तमज्जपत्वा उपनिसीदि^६, महासोणस्स हेट्ठतो ॥
४. तत्थ ज्ञाणवरुप्पज्जि, अनन्तं वजिरूपमं ।
 तेन विचिनि सङ्घारे, उक्कुज्जमवकुज्जकं^७ ॥
५. तत्थ सव्वकिलेसानि, असेसमभिवाहयि ।
 पापुणी केवलं बोधि, बुद्धज्ञाणे च चुट्ठस ॥
६. पापुणित्वान सम्बोधि, धम्मचक्कं पवत्तयि ।
 कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
७. महादोणं नागराजं, विनयन्तो महामुनि ।
 पाटिहेरं तदाकासि, दस्सयन्तो सदेवके ॥
८. तदा देवमनुस्सानं, तम्हि धम्मप्पकासने ।
 नवुतिकोटिसहस्सानि, तरिमु सव्वसंसयं ॥
९. यम्हि काले महावीरो, ओवदी सकमवजं ।
 असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
१०. सन्निपाता तयो आसुं, नारदस्स महेसिनो ।
 कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
११. यदा बुद्धो बुद्धगुणं, सनिदानं पकासयि ।
 नवुतिकोटिसहस्सानि, समिमु विमला तदा ॥

१-१. पदुमबुद्धवंसो - स्था० । २. ग्रामुत्तमत्वाभरणो - जी०, रो०; ग्रामुत्त-
 मण्याभरणो - स्था० । ३. तवासि - जी०, रो० । ४. विपुलो - स्था० । ५. निसीदि -
 स्था०, रो० । ६. उक्कुज्जमवकुज्जकं - स्था० ।

१२. यदा वेरोचनो नागो, दानं ददाति सत्पुनो ।
तदा समिसु जिनपुत्ता, असीतिसतसहस्सियो^१ ॥
१३. अहं तेन समयेन, जटिलो उग्गतापनो ।
अन्तलिक्खचरो आसि, पञ्चाभिञ्जामु पारमू ॥
१४. तदापाहं असमसमं, ससङ्गं सपरिज्जनं^२ ।
अन्नपानेन तप्पेत्वा, चन्दनेनाभिपूजयि ॥
१५. सो पि मं तदा व्याकासि, नारदो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं^३ बुद्धो^३ भविस्सति ॥
१६. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१७. तस्सा^४ पि^४ वचनं सुत्वा, भिय्यो हासेत्वं^५ मानसं ।
अधिद्वहि वत्तं^६ उग्गं, दसपारमिपुरिया ॥
१८. नगरं धञ्जवती नाम, सुदेवो नाम खत्तियो ।
अतोमा नाम जनिता, नारदस्स महेसिनो ॥
१९. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्ज सो वसि ।
जितो^७ विजिताभिरामो^७, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. तिच्चत्तारीससहस्सानि^८, नारियो समलङ्कता ।
विजितसेना^८ नाम नारी^८, नन्दुत्तरो नाम अत्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पदसा^९ गमनेन तिक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं^९, अचरी पुरिसुत्तमो^९ ॥
२२. अह्णता याचितो सन्तो, नारदो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, धनञ्चुय्यानमुत्तमे ॥
२३. भद्दसालो जितमित्तो, अहेसुं अगसावका ।
वासेट्ठो नामपट्ठाको, नारदस्स महेसिनो ॥
२४. उत्तरा फग्गुनी चेव, अहेसुं अगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महासोणो ति बुच्चति ॥

B. 342

5

10 R. 34

15

20

25

१. असीतिसतसहस्सियो - स्या० । २. सपरिज्जनं - स्या०, रो० । ३-३. बुद्धो लोके - स्या० । ४-४. तस्साहं - स्या० । ५. हासेत्वं - स्या० । ६. वत्तं - स्या० । ७-७. विजिता-विजिताभिरामो - सी०; विजिताविजिताभिरामो - रो० । ८. तिच्चत्तारि सहस्सानि - स्या० । ९. जितसेना - सी०, रो० । १०. सा नारी - स्या० । ११. पासाद - सी० । १२. पधानचारिणं - सी०, रो० । १३. लोकनायको - सी०, रो० ।

२५. उग्गरिन्तो वसभो च, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
इन्दावरी च वण्डी^१ च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
- B. ३४३ २६. अट्ठासीतिरत्तनानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, दत्तसहस्सी विरोचति ॥
२७. तस्स व्यामप्यभा काया, निद्धावति दिसोदिसं^२ ।
निरन्तरं दिवारत्ति, योजनं फरते सदा^३ ॥
२८. न केचि तेन समयेन, समन्ता योजने जना ।
उक्का पदीपे उज्जालेन्ति, बुद्धस्सीहि ओत्थटा ॥
२९. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहं ॥
३०. यथा उल्लूहि गगनं, विचित्तं उपसोभति ।
तथेव सासनं तस्स, अरहन्तेहि सोभति ॥
३१. संसारसोतं तरणाय^४, सेसके पटिपन्नके ।
धम्मसेतुं दब्धं कत्वा, निब्बुतो सो नरासभो ॥
३२. सो पि बुद्धो असमसमो, ते पि खीणासवा अनुलतेजा ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३३. नारदो जिनवसभो^५, निब्बुतो सुदस्सने पुरे ।
तत्थेवस्स^६ थूपवरो, चतुयोजनमुग्गतो ति ॥
- नारदस्स भगवतो वंसो नवमो ।

१२. पट्टमुत्तरबुद्धवंसो

- R. ३५ १. नारदस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपट्टत्तमो ।
पट्टमुत्तरो नांम जिनो, अवसोभो सागरूपमो ॥
२. मण्डकप्पो व^७ सो आसि, यम्हि बुद्धो^८ अजायथ ।
उस्सन्नकुसला जनता, तम्हि कप्पे अजायथ ॥
३. पट्टमुत्तरस्स भगवतो, पठमे धम्मदेसने ।
कोटिसत्तसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥

१. उन्दी - सी०; वण्डी - स्था०; वण्डी - रो० । २. समन्ततो - सी० ।
३. दिक्का - सी०, रो० । ४. तरणाय - स्था० । ५. जिनवसभो - स्था० । ६. तत्थेव
जिन - सी०, रो०; तथेव - स्था० । ७. व - स्था० । ८. बुद्धा - सी० ।

४. ततो परं पि वस्सन्ते, तप्पयन्ते च पाणिने ।
सत्ततिससतसहस्सानं^१, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. यम्हि काले महावीरो, आनन्दं उपसङ्गमि ।
पितुसन्तिकं उपगन्त्वा, आहनी अमतदुत्तुभि ॥
६. आहते अमतभेरिम्हि, वस्सन्ते धम्मबुद्धिया^२ ।
पञ्जाससतसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. ओवादको विञ्जापको, तारको सच्चपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहं ॥
८. सन्निपाता तयो आसुं, पद्मुत्तरस्स सत्थुनो ।
कोटिससतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
९. यदा बुद्धो असमसमो, वसि^३ वेभारपच्चते ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
१०. पुन चारिकं पक्कन्ते, गामनिगमरट्ठतो ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ॥
११. अहं तेन समयेन, जटिलो नाम रट्ठिको ।
सम्बुद्धप्पमुखं सङ्घं, सभत्तं दुस्समदासहं ॥
१२. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सङ्घमज्झे निसीदिय ।
“सतसहस्सितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सा पि वचनं सुत्वा, उत्तरिं वतमधिद्वहि ।
अकासि^४ उगदब्धं^५ विंति, दसपारमिपूरिया ॥
१५. व्याहता तिथिया सब्बे, विमना दुम्मना तदा ।
न तेसं केचि परिचरन्ति, रट्ठतो निच्छुभन्ति ते ॥
१६. सब्बे तत्थ समागन्त्वा, उपगच्छुं बुद्धसन्तिके ।
तुवं नाथो^६ महावीर, सरणं होहि चक्खुम ॥
१७. अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तिथिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि^१ ॥

१. सत्ततिससहस्सानं - सी०, रो०; सत्ततिससहस्सानं - स्पा० । २. धम्मबुद्धियो - सी०, स्पा०, रो० । ३. वसी - सी०; वसति - रो० । ४-५. अकासि मुगं दब्धं - सी०, रो० । ६. नाथ - सी० । ७. पतिट्ठहि - सी०, स्पा०, रो० ।

१८. एवं निराकुलं आसि, सुञ्जतं तित्थियेहि तं ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिहि ॥
१९. नगरं हंसवती^१ नाम, आनन्दो नाम खत्तियो ।
सुजाता नाम जत्तिका, पदुमुत्तरस्स सत्थुनो^२ ॥
- ३ २०. दसवस्ससहस्सानि^३, अगारं^४ अञ्ज सो वसि ।
नरवाहनो^५ यसो वसवत्ती^६, तयो पासादमुत्तमा ॥
२१. तिचत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
वसुदत्ता^७ नाम नारी, उत्तमो^८ नाम अत्रजो ॥
२२. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनक्खमि ।
१० सत्ताहं पधानचारं, अचरो पुरिसुत्तमो ॥
२३. ब्रह्मना याचितो सन्तो, पदुमुत्तरो विनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिथिलुय्यानमुत्तमे ॥
२४. देवलो^९ च सुजातो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सुमनो नामुपट्ठाको, पदुमुत्तरस्स महेसिनो^{१०} ॥
- १५ २५. अमिता^{११} च असमा च^{१२}, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, सललो ति पवुच्चति ॥
२६. वित्तिण्णो चेव^{१३} तिस्सो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
हट्ठा चेव विचित्ता^{१४} च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२७. अट्ठपण्णासरतनं, अच्चुम्मतो महामुनि ।
२० कञ्चनग्घियसङ्कासो, द्वित्तिसवरलक्खणो ॥
२८. कुट्ठा^{१५} कवाटा भित्ती च, रुक्खा नगसिलुच्चया ।
न तस्सावरणं अत्थि, समन्ता द्वादसयोजने ॥
२९. वस्ससत्तसहस्सानि, आयु विञ्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

१. हेमवती - सी० । २. महेसिनो - सी०, रो० । ३. दसवस्ससहस्सानि - स्या० ।
४-५. नारीवाहनो यसो वसवत्ती - सी०; नारी बाहनो यसवती - स्या०; नारवाहनो० -
रो० । ६. वसुदत्ता - स्या० । ७. उत्तरो - सी०, स्या०, रो० । ८. देविलो -
स्या० । ९. सत्थुनो - सी०, स्या० । १०-११. अमिता असमा चेव - सी०, स्या०, रो० ।
१२. अमितो - स्या० । १३. वुचित्ता - स्या० । १४. कुट्टा - म०, रो० ।

३०. सन्तारेत्वा बहुजनं, च्छिन्दित्वा सब्बसंसयं ।
जलित्वा अग्निवखन्धो व, निव्वुतो सो ससावको ॥
३१. पदुमुत्तरो जिनो बुद्धो, नन्दारामम्हि निव्वुतो ।
तत्थेवस्स धूपवरो, द्वादसुव्वेधयोजनो ति ॥
पदुमुत्तरस्स भगवतो वंसो दसमो ।

१३. सुमेधबुद्धवंसो

१. पदुमुत्तरस्स अपरेन, सुमेधो नाम नायको ।
दुरासदो उग्गतेजो, सब्बलोकुत्तमो^१ मुनि^२ ॥ 5 B. 346,
R. 37
२. पसन्ननेत्तो सुमुखो, ब्रह्मा उज्जु पतापवा ।
हितेसी सब्बसत्तानं, बहू मोचेसि बन्धना ॥
३. यदा बुद्धो पापुणित्वा, केवलं बोधिमुत्तमं ।
सुदस्सनम्हि नगरे, धम्मवक्कं पवत्तयि ॥ 10
४. तस्सा^३ पि अभिसमया^४ तीणि, अहेसुं धम्मदेसने ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
५. पुनापरं कुम्भकण्णं, यक्खं सो^५ दमयी जिनो ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. पुनापरं अमितयसो, चतुसच्चं पकासयि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥ 15
७. सन्निपाता तयो आसुं, सुमेधस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. सुदस्सनं^६ नाम नगरं^७, उपगच्छि जिनो यदा ।
तदा खीणासवा भिक्खू, समिमु सतकोटियो ॥ 20
९. पुनापरं देवकूटे, भिक्खूतं कथितत्थते ।
तदा नवुतिकोटीनं, दुतियो आसि समागमो ॥
१०. पुनापरं दसवलो, यदा चरति चारिकं ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियो आसि समागमो ॥

१. बहुबन्धनं - स्या० । २. तत्त्वलोकुत्तरो - सी०, रो० । ३. जिनो - स्या० ।
४-४. तस्माभिसमया - सी०, रो० । ५. च - स्या० । ६-६. सुदस्सनं नगरं वरं - सी०,
रो० । सुदस्सनम्हि नगरे - स्या० ।

११. अहं तेन समयेन, उत्तरो नाम माणवो ।
असीतिकोटियो मय्हं, घरे सन्निचितं^१ धनं ॥
१२. केवलं सव्वं दत्त्वा, ससङ्गे लोकनायके ।
सरणं तस्सुपगञ्छि, पव्वज्जं चाभिरोचयि^२ ॥
- 5 १३. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, करोन्तो अनुमोदनं ।
“तिसकप्पसहस्समिह, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
- B. 347 १४. “पधानं पदहित्वा...पे०...हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वत्तमधिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥
- 10 १६. सुत्तन्तं विनयं चा पि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सव्वं परियापुणित्वा, सोभयि जितसासनं ॥
- R. 38 १७. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, निसज्जट्ठानचङ्कुमे ।
अभिञ्जामु पारमि गत्वा^३, ब्रह्मलोकमगञ्छहं ॥
१८. सुदस्सनं नाम नगरं, सुदत्तो नाम खत्तियो ।
15 सुदत्ता नाम जनिका, सुमेधस्स महेसिनो ॥
१९. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
सुचन्दकञ्चनसिरिवट्ठा, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. तिसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुमना नाम सा नारी, पुनव्वमु^४ नाम अव्रजो ॥
- 20 २१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अनूनकं अट्ठमासं^५, पधानं पदही जिनो ॥
२२. ब्रह्मूता याचितो सन्तो, सुमेधो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो^६, सुदस्सनुय्यानमुत्तमे ॥
२३. सरणो^७ सव्वकामो च, अहेसुं अग्गसावका ।
25 सागरो नामुपट्ठाको, सुमेधस्स महेसिनो ॥
२४. रामा चेव सुरामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
वोधि तस्स भगवतो, महानीपो^८ ति वुच्चति^९ ॥

१. सन्निचितं - स्या०; सन्निचितं - रो० । २. अभिरोचयि - स्या० ।
३. पत्वा - स्या० । ४. सुमितो - सी०, रो०; पुनव्वो - स्या० । ५. अट्ठमासं - सी०, स्या० ।
६. सरणो च - स्या० । ७-८. महानिम्बो - सी०, रो०; निम्बश्चकोति पवुच्चति - स्या० ।

२५. उरुवेला^१ यसवा च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ।
यसोवरा^२ सिरिमा^३ च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२६. अट्टासीतिरतनानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।
ओभासेति दिसा सव्वा, चन्दो तारगणे^४ यथा ॥
२७. चक्कवत्तिमणी नाम, यथा तपति योजनं ।
तथेव तस्स रतनं, समन्ता फरति योजनं ॥
२८. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२९. तेविज्जच्छब्भिज्जेहि^५, बलप्पत्तेहि तादिहि ।
समाकुलमिदं आसि, अरहन्तेहि साधुहि^६ ॥
३०. ते पि सव्वे अमितयसा, विप्पमुत्ता निरुपधी ।
आणालोकं दस्सयित्वा, निब्बुता ते महायसा ॥
३१. सुमेधो जिनवरो बुद्धो, मेधाराममिह निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥
सुमेधस्स भगवतो वंसो एकादसमो ।

5

B. 348

10

१४. सुजातबुद्धवंसो

१. तत्थेव मण्डकप्पमिह, सुजातो नाम नायको ।
सीहहनुसभक्खन्धो, अप्पमेय्यो दुरासदो ॥
२. चन्दो व विमलो सुद्धो, सतरंसी व पतापवा^१ ।
एवं सोभति सम्बुद्धो^२, जलन्तो सिरिया सदा^३ ॥
३. पापुणित्वान् सम्बुद्धो, केवलं बोधिमुत्तमं ।
सुमङ्गलमिह नगरे, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
४. देसेन्ते^४ पवरं धम्मं, सुजाते^५ लोकनायके^६ ।
असीतिकोटी अभिसमिसु, पठमे धम्मदेसने ॥

15 R. 39

20

१. उरुवेला च - सी०, रो०; उरुवेला चैव - स्या० । २-२. यसा नाम सिरिवा - स्या० । ३. तारगणे - सी० । ४. तेविज्जा छब्भिज्जाहि - स्या० । ५. सासनं स्या०; तादिहि - रो० । ६. तापवा - सी०, रो० । ७. सो बुद्धो - सी० । ८. पभा - सी०, रो० । ९. देसेन्तो - स्या० । १०-१०. सुजातो लोकनायको - स्या० ।

५. यदा मुजातो अमितयसो, देवे वस्सं उपागमि ।
सत्ततिससतसहस्सानं^१, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. यदा मुजातो असमसमो^२, उपगच्छि पितुसन्तिकं ।
सट्ठिसतसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, मुजातस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. अभिञ्जाबलप्पत्तानं, अप्पत्तानं^३ भवाभवे ।
सट्ठिसतसहस्सानि, पठमं सन्निपत्तिसु ते ॥
९. पुनापरं सन्निपाते, तिदिवोरोहणे जिने ।
पञ्जाससतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
१०. उपसङ्कुमन्तो^४ नरासभं, तस्स यो अग्गसावको ।
चत्थि सतसहस्सेहि, सम्बुद्धं उपसङ्कुमि ॥
११. अहं तेन समयेन, चतुदीपमिह इस्सरो ।
अन्तलिक्खचरो आसि, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१२. लोके^५ अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
उपगन्तवान वन्दि सो, मुजातं लोकनायकं^६ ॥
१३. चतुदोपे महारज्जं, रतने सत्त उत्तमे ।
बुद्धे निव्यादयित्वात, पच्चजि तस्स सन्तिके ॥
१४. आरामिका जनपदे, उट्ठानं पटिपिण्डिय ।
उपतेन्ति भिक्खुसङ्घस्स, पच्चयं सयनासनं ॥
१५. सो पि मं बुद्धो^७ व्याकासि, दससहस्सिमिह^८ इस्सरो ।
“तिसकप्पसहस्समिह, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१६. “पधानं पदहित्वात ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१७. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो हासं जनेसहं ।
अधिट्ठहि वतं उग्गं, दसपारमिपूरिया ॥
१८. मुत्तन्तं विनयं चा पि, नवज्जं सत्थुसासनं ।
मव्वं परियापुणित्वान, सोभयि जिनसासनं ॥

१. सत्ततिससहस्सानं - सौ०, रो० । २. आगमो - स्या० । ३. अप्पमत्तानं - सौ० ।
४. उपसङ्कुमन्तो - स्या० । ५-६. स्वा० पोत्वके नत्थि । ६. तदा - स्या० । ७. दस-
सहस्समिह - स्या०, रो० । ८. जने अहं - स्या० ।

१६. तत्थप्पमतो विहरन्तो, ब्रह्मं भावेत्तु भावनं ।
अभिञ्जापारमिं गत्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
२०. सुमङ्गलं नाम नगरं, उम्मातो नाम खत्तियो ।
माता पभावती नाम, सुजातस्स महेसिनो ॥
२१. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि । 5
सिरी उपसिरो नन्दो^१, तयो पासादमुत्तमा ॥
२२. तेवीरत्तिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सिरिनन्दा नाम नारी, उपसेनो नाम अत्रजो ॥ B. 350
२३. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूनतवमासानि, पधानं पदही जिनो ॥ 10
२४. ब्रह्मुना याचितो सन्तो, सुजातो लोकनायको ।
वन्ति चक्कं महावीरो, सुमङ्गलुय्यानमुत्तमे ॥
२५. सुदस्सतो सुदेवो च, अहेसुं अग्गसावका ।
नारदो नामुपट्ठाको, सुजातस्स महेसिनो ॥
२६. नागा^२ च नागसमाला^३ च, अहेसुं अग्गसाविका । 15
बोधि तस्स भगवतो, महावेळू ति वुच्चति ॥
२७. सो च रुक्खो घनक्खन्धो^४, अच्छिद्दो होति पत्तिको ।
उज्जुवंसो ब्रह्मा होति, दस्सनीयो मनोरमो ॥
२८. एकक्खन्धो पवड्डित्वा^५, ततो साखा पभिज्जति^६ ।
यथा सुवड्डो^७ मोरहत्थो, एवं सोभति सो दुमो ॥ 20
२९. न तस्स कण्डका^८ होन्ति, ना पि छिद्दं महा अहु ।
वित्थिण्णसाखो^९ अविरलो, सन्दच्छायो मनोरमो ॥
३०. सुदत्तो चेव चित्तो च, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
सुभट्टा च पट्टमा च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
३१. पञ्जासरतनो आसि, उच्चत्तनेन सो जिनो । 25
सब्बाकारवरूपेतो, सब्बगुणमुपागतो ॥

१. नन्दा - सी०, रो०; चन्दो - स्या० । २-२. नागा नागसमाना - स्या० ।
३. घनक्खिरो - सी०, रो० । ४. पवड्डित्वा - सी०, रो० । ५. पभिज्जति -
स्या० । ६. सुवन्धो - स्या० । ७. कण्डका - सी०, रो०; कण्डका - स्या० । ८. वित्थिण्ण-
साखो - स्या० ।

३२. तस्स पभा असमसमा, निद्धावति समन्ततो ।
अप्पमाणो अतुलियो^१, ओपम्मोहि^२ अनूपमो ॥
३३. नवुत्तिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं वहुं ॥
३४. यथा पि सागरे ऊमी, गगने तारका यथा ।
एवं तदा पावचनं, अरहन्तेहि चित्ति^३ ॥
३५. सो च बुद्धो असमसमो, गुणानि च तानि अतुलियानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३६. सुजातो जिनवरो बुद्धो, सिलारामम्हि^४ निब्बुतो ।
तत्थेव तस्स^५ चेत्थियो^६, तीणिगावुत्तमुग्गतो ति ॥
- सुजातस्स भगवतो वंसो द्वादसमो ।

१५. पियदस्सीबुद्धवंसो

१. सुजातस्स अपरेन, सयम्भु^१ लोकनायको ।
दुरासदो असमसमो, पियदस्सी महायसो ॥
२. सो पि बुद्धो अमितयसो, आदिच्चो व विरोचति ।
सब्बं तमं निहन्त्वान, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
३. तस्मा पि अतुलतेजस्स, अहेसुं अभिसमया तयो ।
कोटिसत्तसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. सुदस्सनो देवराजा, मिच्छादिट्ठिमरोचयि ।
तस्स दिट्ठि विनोदेन्तो, सत्था धम्ममदेसयि ॥
५. जनसन्निपातो अतुलो, महासन्निपती तदा ।
नवुत्तिकोटिसहस्सानं^२, दुत्तियाभिसमयो अहु ॥
६. यदा दोणमुखं हत्थि, विनेत्ति^३ नरसारथि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, तत्तियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, तस्मा पि पियदस्सिनो ।
कोटिसत्तसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥

१. अतुलियो च - सी०, रो० । २. उपमेहि - स्था०; ओपमेहि - रो० ।
३. चित्तकं - स्था०, विचित्तं - रो० । ४. सिलारामम्हि - स्था० । ५-६. चेत्थियो
सत्तु - स्था० । ७. नवकोटिसहस्सानं - स्था० । ८. विनेत्ति - स्था० ।

८. ततो परं नवुतिकोटी, समिसु एकतो मुनी ।
ततिये सन्निपातम्हि, असीतिकोटियो अहू ॥
९. अहं तेन समयेन, कस्सपो नाम ब्राह्मणो^१ ।
अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥
१०. तस्स धम्मं मुणित्वान, 'पसादं जनयि अहं ।
कोटिसतसहस्सेहि, सङ्घारामं अमापयि ॥
११. तस्स दत्तवान आरामं, हट्ठो संविग्गमानसो ।
सरणे^२ पञ्च सीले च^३, दब्धं कत्वा समादियि ॥
१२. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सङ्घमज्जे निसीदिय ।
“अट्ठारसे कप्पसते, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥
१५. सुधज्जं नाम नगरं, सुदत्तो नाम खत्तियो ।
चन्दा^४ नामासि^५ जनिका, पियदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१६. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
मुनिम्मलविमलगिरिगुहा^६, तयो पासादमुत्तमा ॥
१७. तेत्तिससहस्सानि^७ च^८, नारियो समलङ्कता ।
विमला नाम नारी^९ च^{१०}, कज्जनावेळो^{११} नाम अत्रजो ॥
१८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
१९. ब्रह्मुना याचितो सन्तो, पियदस्सी महामुनि ।
वत्ति चक्कं महावीरो, उसभुय्याने^{१२} मनोरमे ॥
२०. पालितो सज्जदस्सी च, अहेसुं अग्गसावका ।
सोभितो नामुपट्ठाको, पियदस्सिस्स सत्थुनो ॥
२१. मुजाता धम्मदिन्ना च, अहेसुं अग्गसाविका ।
वोधि तस्स भगवतो, ककुधो ति पवुच्चति ॥

१. मानवो - स्या० । २-२. सरणं पञ्चसीलञ्च - सी० । ३-३. सुचन्दा नाम - सी०, स्या०; सुचन्दो नाम - रो० । ४. मुनिमाल० - सी०; मुनिमल० - रो० । ५. ० विमल-गिरिगुहा - स्या० । ६-६. तेत्तिसत्तिसहस्सानि - सी०, स्या०, रो० । ७-७. सा नारी - स्या० । ८-८. कज्जनावेळो नाम - सी०, रो०; कज्जनावेळ - स्या० । ९. उस्तावनुय्याने - सी०, रो० ।

H. 333

२२. सन्धको^१ धम्मको^१ चैव, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
विताखा धम्मदिन्ना च, अहेसुं अग्गुपट्टका ॥
२३. सो पि बुद्धो अमितयसो, द्वित्तिसवरलक्खणो ।
असीतिहत्थमुब्बेधो, सालराजा व दिस्सति ॥
२४. अग्गिचन्दसुरियानं^२, नत्थि तादिसिका पभा ।
यथा अहु पभा तस्स, असमस्स महेसिनो ॥
२५. तस्सा पि देवदेवस्स, आयु तावतकं^३ अहु ।
नवुत्तिवस्ससहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२६. सो पि बुद्धो असमसमो, यूगानि पि तानि अनुलियानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिता सब्बसद्धार ॥
२७. पियदस्सी मुत्तिवरो, अस्सत्थारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स जिनयूपो, तीणियोजनमुगगतो ति ॥
पियदस्सिस्स भगवतो वंसो तेरसमो ।

१६. अत्थदस्सीबुद्धवंसो

R. 43

१. तत्थेव मण्डकप्पमिह, अत्थदस्सी महायसो^४ ।
महातमं निहत्त्वान, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, धम्मचक्कं पवत्तयि ।
अमतेन तण्णयी लोकं, दससहस्सिसदेवकं^५ ॥
३. तस्सा पि लोकनाथस्स, अहेसुं अभिसमया तयो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. यदा बुद्धो अत्थदस्सी, चरते^६ देवचारिकं ।
कोटिसतसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. पुनापरं यदा बुद्धो, देसेसि पितुसन्तिके ।
कोटिसतसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, तस्सा पि च महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥

१-१. सन्धको धम्मको - सी०, रो०; सन्धको धम्मको - स्या० । २. अग्गिचन्द - स्या०; अग्गिचन्दा - रो० । ३. तावतका - स्या० । ४. तरासमो - सी०, रो० । ५. दससहस्सिसदेवका - स्या० । ६. चरति - सी०, स्या०, रो० ।

७. अद्भुतवृत्तिसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
अद्भासीतिसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. अद्भुततृत्तिसहस्सानं, तृतियो आसि समागमो ।
अनुपादा विमुत्तानं, विमलानं महेशिनं ॥
९. अहं तेन समयेन, जटिलो उग्गतापनो ।
सुसीमो नाम नामेन, महिया सेट्टसम्मतो ॥
१०. दिव्वं मन्दारवं पुष्पं, पटुमं पारिच्छत्तकं ।
देवलोकाहरित्वानं^१, सम्बुद्धमभिपूजयि ॥
११. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, अथदस्सी महामुनि ।
“अद्धारसे कप्पसते, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१२. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१३. तस्सा पि वचनं सुत्वा, हट्ठो^२ संविग्गमानसो ।
उत्तरि वतमधिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥
१४. सोभणं नाम नगरं, सागरो नाम खत्तियो ।
सुदस्सना नाम जनिका, अथदस्सिस्स सत्थुनो^३ ॥
१५. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
अमरगिरिसुगिरिवाहना^४, तयो पासादमुत्तमा ॥
१६. तेत्तिसं च सहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विसाखा नाम नारी^५ च, सेलो^६ नामासि अत्रजो ॥
१७. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्ठमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
१८. ब्रह्मना याचितो सन्तो, अथदस्सी महायसो ।
वत्ति चक्कं महावीरो, अनोमुग्ग्याने नरासभो ॥
१९. सन्तो च उपसन्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
अभयो नामुपट्ठाको, अथदस्सिस्स सत्थुनो ॥
२०. धम्मा चेव सुधम्मा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, चम्पको ति पवुच्चति ॥

B. 354

9

10

15

20

R. 44

25

१. देवलोका परिहरित्वा - सी०, रो० । २. लुट्ठो - स्वा० । ३. महेशिनो - स्वा० ।
४. अमरगिरि सुरगिरि गिरिवाहना - सी०, रो०; अमरगिरिसुरगिरिवाहना - स्वा० ।
५. सा नारी - सी०, स्वा०, रो० । ६. सोनो - सी०; सेनो - रो० ।

B. 355

२१. नकुलो च^१ निसभो च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ।
मकिला च सुतन्दा च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२२. सो पि बुद्धो असमसमो, असीतिहत्थमुग्गतो^२ ।
सोभते सालराजा व, उळ्ळुराजा व पूरितो ॥
२३. तस्स पाकतिका रंसी, अनेकसतकोटियो ।
उद्धं अधो दस दिसा, फरन्ति योजनं सदा^३ ॥
२४. सो पि बुद्धो नरासभो, सब्बसत्तुत्तमो मुनि ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२५. अतुलं दस्सेत्वा^४ ओभासं, विरोचेत्वा सदेवके ।
सो पि अनिच्चतं पत्तो, यथग्गुपादानसङ्ख्या ॥
२६. अत्थदस्सी जिनवरो, अनोमारामम्हि निव्वुतो ।
धातुवित्थारिकं^५ आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥

अत्थदस्सिस्स भगवतो वंसो चुद्धसमो ।

१७. धम्मदस्सीबुद्धवंसो

R. 45

१. तत्थेव मण्डकप्पम्हि, धम्मदस्सी महायसो ।
तमन्वकारं विधमित्वा^१, अतिरोचति सदेवके ॥
२. तस्सा पि अतुलतेजस्स, धम्मचक्कप्पवत्तने ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
३. यदा बुद्धो धम्मदस्सी, विनेसि सञ्जयं इसि ।
तदा नवूतिकोटीनं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
४. यदा सक्को उपागञ्छि^३, सपरिसो विनायकं ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥
५. तस्सा पि देवदेवस्स, सत्तिपाता तयो अहु^५ ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥

१. चेव - स्या० । २. असीतिरतन० - स्या० । ३. तदा - सी०, रो० । ४. दत्तान - सी० । ५. धातुवित्थारिकं - स्या० । ६. विवसेत्वा - सी०, रो० । ७. उपागञ्छि - स्या० । ८. धातु - स्या० ।

६. यदा^१ बुद्धो धम्मदस्सी, सरणे वस्सं उपागमि ।
तदा कोटिसतसहस्सानं^२, पठमो आसि समागमो ॥
७. पुनापरं यदा बुद्धो, देवतो एति मानुसं^३ ।
तदा पि सतकोटीनं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. पुनापरं यदा बुद्धो, पकासेति धुते गुणे ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियो आसि समागमो ॥
९. अहं तेन समयेन, सबको आसि पुरिन्ददो ।
दिब्बेन गन्धमालेन, तुरियेनाभिपूजयि ॥
१०. सो पि मं बुद्धो^४ व्याकासि, देवमग्गे निसीदिय ।
“अट्टारसे कप्पसते, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
११. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१२. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमभिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥
१३. सरणं नाम नगरं, सरणो नाम खत्तियो ।
मुनन्दा नाम जनिका, धम्मदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१४. अट्ठवस्ससहस्सानि, अगारं अज्ज सो वसि ।
अरजो विरजो सुदस्सनो, तयो पासादमुत्तमा ॥
१५. तिचत्तारीससहस्सानि^५, नारियो समलङ्कता ।
विचिकोळि^६ नाम नारी, अरजो पुञ्जावड्डुनो ॥
१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनवस्समि ।
सत्ताहं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
१७. ब्रह्मना याचितो सन्तो, धम्मदस्सी नरासभो ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नहत्तमो ॥
१८. पटुमो फुस्सदेवो^७ च, अहेसुं अग्गसावका ।
सुत्तेत्तो नामुपट्ठाको, धम्मदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१९. खेमा च सच्चनामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, बिम्बिजालो^८ ति वुच्चति ॥

B- 356

5

10

15

20 R. 46

25

१. यथा - स्या० । २. कोटिसहस्सानं - सी०, स्या० । ३. मानुसे - सी०, रो० ।
४. तदा - स्या० । ५. चत्ताळीससहस्सानि - स्या० । ६. विचिकोली - सी०, रो०; विचि-
कोली - स्या० । ७. पुस्सदेवो - स्या० । ८. बिम्बजालो - सी०, रो०; तिम्बजालो - स्या० ।

B. 357

२०. सुभदो कटिस्सहो चेव, अहेसुं अग्गुपट्टिका ।
साळिया^१ च कळिया च^२, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥

२१. सो पि बुद्धो असमसमो, असीतिहत्थमुग्गतो ।
अतिरोचति तेजेन, दससहस्सिम्हि^३ धातुया ॥

२२. सुफुल्लो सालराजा व, विज्जू व गगने यथा ।
मज्झन्हिक्के व सूरियो, एवं सो उपसोभथ ॥

२३. तस्सा पि अतुलतेजस्स, समकं आसि जीवितं ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥

२४. ओभासं दस्सयित्वान, विमलं कत्वान सासनं ।
चवि^४ चन्दो व^५ गगने, निव्वुतो सो ससावको ॥

२५. धम्मदस्सी महावीरो; सालारामम्हि^६ निव्वुतो ।
तत्थेवस्स^७ बूपवरो, तीणियोजनमुग्गतो^८ ति ॥

धम्मदस्सिस्स भगवतो वंसो पन्नरसमो ।

१८. सिद्धत्थबुद्धवंतो

R. 47

१. धम्मदस्सिस्स अपरेन, सिद्धत्थो नाम^१ नायको^२ ।
निहनित्वा^३ तमं सब्बं, सूरियो अब्भुग्गतो यथा ॥

२. सो पि पत्वान सम्बोधिं^४, सन्तारेन्तो सदेवकं ।
अभिवस्सि धम्ममेधेन, निव्वापेन्तो सदेवकं ॥

३. तस्सा पि अतुलतेजस्स, अहेसुं अभिसमया तयो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥

४. पुनापरं भीमरथे^५, यदा आहति दुन्दुभि ।
तदा नवुतिकोटीनं, दुतियाभिसमयो अहु ॥

५. यदा बुद्धो धम्मं देसेसि, वेभारे सो पुरुत्तमे^६ ।
तदा नवुतिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥

१-१. सातिया च वलाया च - सी०; सातिया च कळिस्सा च - स्या०; साळिया च
वळिया च - रो० । २. दससहस्सिम्हि - स्या०, रो० । ३-३. रवि चन्दो व - सी०; विरोचयि
चन्दो व - रो० । ४. केसारागम्हि - सी०, स्या०, रो० । ५. तत्थेव सो - सी०, रो०;
तत्थेव सी - स्या० । ६. तीणियोजनमुग्गतो - सी०, रो० । ७-७. लोक० - स्या० ।
८. निहनित्वा - सी०, रो०; निहन्त्वा - स्या० । ९. सम्बुद्धं - सी० । १०. भीमरथे -
सी०, स्या०, रो० । ११. नवुतिकोटीनं - स्या० ।

६. सन्निपाता तयो आसुं, तस्मि^१ पि द्विपदुत्तमे^२ ।
स्त्रीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. कोटिसतानं नवुतीनं^३, असीतिया पि च कोटिनं ।
एते आसुं तयो ठाना, विमलानं समागमे ॥
८. अहं तेन समयेन, मङ्गलो नाम तापसो ।
उगातेजो दुप्पसहो, अभिञ्जाबलसमाहितो ॥
९. जम्बुतो फलमानेत्वा^४, सिद्धत्वस्स अदासहं ।
पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, इदं वचनमब्रवि ॥
१०. "पस्सथ इमं तापसं, जटिलं उगतापनं ।
चतुन्नवुत्तितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
११. "पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुत्ता इमं" ॥
१२. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसार्दयि ।
उत्तरि वतमधिद्वासि, दसपारमिपूरिया ॥
१३. वेभारं नाम नगरं, उदेनो नाम खत्तियो ।
सुफस्सा नाम जनिका, सिद्धत्वस्स महेसिनो ॥
१४. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
कोकासुप्पलकोकनदा^५, तयो पासादमुत्तमा ॥
१५. तिसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सोमनस्सा^६ नाम सा नारी, अनुपमो नाम अन्नजो ॥
१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, सिक्विकायाभिनिवस्समि^७ ।
अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
१७. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सिद्धत्वो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिग्गदाये नरुत्तमो^८ ॥
१८. सम्बलो^९ च सुमित्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
रेवतो नामुपट्ठाको, सिद्धत्वस्स महेसिनो ॥

B. 358

5

10

15

20

R. 48

25

१-१. सिद्धत्वस्स महेसिनो - स्या०; ० दीपदुत्तमे - रो० । २. नवुतिया - स्या० ।

३. फलमाहत्वा - सी०, स्या०, रो० । ४. ० कोकनदा - स्या०, रो० । ५. सुमना - सी०,

स्या०, रो० । ६. सिक्विकायानेन निक्खमी - सी०; सिक्विकायानेन निक्खमि - रो० ।

७. पुरुत्तमे - सी० । ८. सम्मत्तो - सी०, रो० ।

१६. सीवला च सुरामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, कणिकारो^१ ति वुच्चति ॥
२०. सुण्णियो च समुद्धो च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ।
रम्मा चेव सुरम्मा च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२१. सो बुद्धो सट्ठिरतनं, अहोसि नभमुग्गतो ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, दससहस्सी विरोचति ॥
२२. सो पि बुद्धो असमसमो, अतुलो अण्णटिपुग्गलो ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२३. विपुलं^२ पभं^३ दस्सयित्वा, पुप्फापेत्वान सावके ।
वितासेत्वा समापत्त्या, निव्वुतो सो ससावको ॥
२४. सिद्धत्थो मुनिवरो बुद्धो, अनोमारामम्हि निव्वुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, चतुयोजनमुग्गतो ति ॥
सिद्धत्थस्स भगवतो वंसो सोळसमो ।

१६. तिस्सबुद्धवंसो

१. सिद्धत्थस्स अपरेण, असमो अण्णटिपुग्गलो ।
अनन्ततेजो^४ अमितयसो, तिस्सो लोकग्गनायको ॥
२. तमन्धकारं विधमित्वा, ओभासेत्वा सदेवकं ।
अनुकम्पको महावीरो, लोके उण्णज्जि चक्खुमा ॥
३. तस्सा पि अतुला इट्ठि, अतुलं^५ सीलं समाधि च^६ ।
सब्बत्थ पारमिं गत्वा, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
४. सो बुद्धो दससहस्सिम्हि, विज्जापेसि गिरं सुचि ।
कोटिसत्तानि अभिसमिसु, पठमे धम्मदेसने ॥
५. दुतियो^७ नव्वतिकोटीनं^८, ततियो सट्ठिकोटियो ।
बन्धनातो^९ पमोचेसि^{१०}, सत्ते^{११} तरमरु तदा ॥

१. कणिकारो - स्या० । २-२. विमलं पभं - सी०, रो०; विपुलपभं - स्या० ।
३. अनन्तसीलं - स्या०, रो० । ४-४. अतुला सीलमाधियो - स्या०; अनुलसील-
समाधी च - रो० । ५-५. दुतिये नव्वतिकोटियो - सी०; दुतिये० - रो० । ६. बन्धना सो -
सी०, रो० । ७. विमोचेसि - रो० । ८. सम्पत्ते - सी०, स्या०, रो० ।

६. सन्निपाता तयो आसुं, तिस्से^१ लोकगनायके^२ ।
 खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. खीणासवसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
 नवुत्तिसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. असीत्तिसतसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
 खीणासवानं विमलानं, पुप्फितानं विमुत्तिया ॥
९. अहं तेन समयेन, सुजातो नाम खत्तियो ।
 महाभोगं छद्दुयित्वा, पव्वजि इसिपव्वजं^३ ॥
१०. मयि पव्वजिते सन्ते, उप्पज्जि लोकनायको ।
 बुद्धो ति सद्दं सुत्वान, पीति मे उपपज्जथ ॥
११. दिव्वं मन्दारवं पुप्फं, पदुमं पारिच्छत्तकं ।
 उभो हत्थेहि पग्गय्ह, धुनमानो उपागमि ॥
१२. चतुवण्णपरिवुत्तं^४, तिस्सं लोकगनायकं ।
 तमहं पुप्फं गहैत्वा, मत्थके धारयि^५ जिनं ॥
१३. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, जनमज्जे निसीदिय ।
 “द्वेनवुत्ते” इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
 उत्तरि वतमधिद्वासि, दसपारमिपूरिया ॥
१६. खेमकं नाम नगरं, जनसन्धो नाम खत्तियो ।
 पदुमा नाम जनिका, तिस्सस्स च महेसिनो ॥
१७. सत्तवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
 गुहासेलनारिसयनिसभा^६, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. समत्तिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
 सुभद्धानामिका^७ नारी, आनन्दो नाम अत्रजो ॥

5 B. 360,
R. 49

10

15

20

25

१-१. तिस्सस्स च महेसिनो - स्या० । २. इसिपव्वज्जं - स्या०, रो० । ३. पातु-
 वण्णपरिवुत्तं - स्या० । ४. धारये - स्या० । ५. द्वेनवुत्ते - स्या० । ६. गुहासेल-नारि-
 निसभा - सी०, रो०; गुणसेलानादिवनिसभा - स्या० । ७. सुभद्धानाम सा - सी०, रो०;
 सुभद्दा नाम - स्या० ।

१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्टमासानि^१, पधानं पदही जिनो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, तिस्सो लोकगगनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, यसवतियमुत्तमे^२ ॥
- 5 २१. ब्रह्मदेवो^३ उदयो च, अहेसुं अग्गसावका ।
समङ्गो^४ नामुपट्ठाको, तिस्सस्स च महेसिनो ॥
- B. 361 २२. फुस्सा चेव सुदत्ता च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, असनो ति पवुच्चति ॥
२३. सम्बलो च सिरिमा^५ चेव, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
10 किसागोतमी उपसेना, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ॥
२४. सो^६ बुद्धो सट्ठिरतनो, अहु उच्चत्तने जिनो ।
अनूपमो असदिसो, हिमवा विय दिस्सति ॥
२५. तस्सा पि अतुलतेजस्स, आयु आसि अनुत्तरो ।
वस्ससतमहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
- 15 २६. उत्तमं पवरं सेट्ठं, अनुभोत्वा महायसं ।
जलित्वा अग्गिक्खन्धो व, निब्बुतो सो ससावको ॥
- R. 59 २७. वलाहको व अनिलेन, सुरियेन विय उस्सवो ।
अन्धकारो व पदीपेन^७, निब्बुतो सो ससावको ॥
२८. तिस्सो जिनवरो बुद्धो, नन्दारामहि निब्बुतो ।
20 तत्थेवस्स जिनथूपो, तीणियोजनमुग्गतो^८ ति ॥
- तिस्सस्स भगवतो वंसो सत्तरसमो ।

२०. फुस्सबुद्धवंसो^१

१. तत्थेव मण्डकप्पमिह, अहु सत्था अनुत्तरो ।
अनुपमो असमसमो, फुस्सो लोकगगनायको ॥

१. अनूनकं अट्टमासं - सी०, रो० । अनूनकं अट्टमासं - स्वा० । २. यसवतीदायमुत्तमे - स्वा० । ३. ब्रह्मदेवो व - सी०, स्वा० । ४. समङ्गलो - सी०; तमगो - स्वा० । ५. सिरि - सी०, स्वा०, रो० । ६. सो पि - सी०, स्वा०, रो० । ७. दीपेन - सी०, स्वा०, रो० । ८. तीणि योजनमुत्तिष्ठो - सी०, स्वा०, रो० । ९. फुस्सबुद्धवंसो - स्वा० ।

२. सोऽपि सर्व्वं तमं हत्वा^१, विजटेत्वा महाजटं ।
सदेवकं तप्पयन्तो, अभिवस्सि अमतम्बुना^२ ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, फुस्से नवसत्तमङ्गले ।
कोटिसत्तसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. नवृतिसत्तसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु । 5
असीतिसत्तसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
५. सन्निपाता तयो आसुं, फुस्सस्सा^३ पि^३ महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
६. सट्ठिसत्तसहस्सानं, पठमो आसि समागमो । B. 362
पञ्जासत्तसहस्सानं, दुतियो^४ आसि समागमो ॥ 10
७. चत्तारीसत्तसहस्सानं^५, ततियो आसि समागमो ।
अनुपादा^६ विमुत्तानं, वोच्छिन्नपटिसन्धिनं ॥
८. अहं तेन समयेन, विजितावी^७ नाम खत्तियो ।
छट्ठयित्वा^८ महारज्जं, पव्वजि तस्स सन्तिके ॥
९. सोऽपि मंबुद्धो व्याकासि, फुस्सो लोकग्गनायको । 15
“द्वेनवुते इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१०. “पधानं पदहित्वान ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
११. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि^९ ।
उत्तरि वतमधिठासि, दसपारमिपूरिया ॥
१२. सुत्तन्तं विनयं चा पि, नवङ्गं सत्थुसासनं । 20
सर्व्वं परियापुणित्वा^{१०}, सोभयि जिनसासनं ॥
१३. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, ब्रह्मं भावेत्वं^{११} भावनं । R. 51
अभिञ्जामु पारमि गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं^{१२} ॥
१४. कासिकं नाम नगरं, जयसेनो नाम खत्तियो ।
सिरिमा नाम जनिका, फुस्सस्सा पि महेसिनो ॥ 25

१. हत्वा - रो० । २. अमतम्बुना - रो० । ३-३. पुस्तस्स च - स्या० । ४. दुतिया - स्या० । ५. चत्तारीस० - स्या० । ६. अनुपादि - सी० । ७. विजितो - स्या० । ८. छट्ठयित्वान - सी०, रो० । ९. पसादयि - रो० । १०. परियापुणित्वान - सी०, स्या०, रो० । ११. भावेत्वा - स्या०, रो० । १२. ब्रह्मलोकमगच्छहं - सी०, रो० ।

१५. नववस्ससहस्सानि^१, अगारं अज्झ सो वसि ।
गरुळपक्खहंसमुवण्णभारा^२, तयो पासामुत्तमा ॥
१६. तिसइत्थिसहस्सानि^३, नारियो समलङ्कता ।
किसागोतमी नाम नारी, अनूपमो^४ नाम अत्रजो ॥
१७. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
छमासो^५ पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
१८. ब्रह्मजा याचितो सन्तो, फुस्सो लोकगनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिग्दाये नरुत्तमो ॥
१९. सुरक्खितो^६ धम्मसेनो^७, अहेसुं अग्गसावका ।
सभियो^८ नामुपट्ठाको, फुस्सस्सा पि महेसिनो ॥
२०. चाला च उपचाला च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, आमण्डो^९ ति पवुच्चति^{१०} ॥
२१. धनञ्जयो^{११} विसाखो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
पट्टमा चेव^{१२} नागा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२२. अट्ठपण्णासरतनं, सो पि अच्चुग्गतो मुनि ।
सोभते सतरंसी व, उल्लुराजा व पूरितो ॥
२३. नवुत्तिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२४. ओवदित्वा^{१३} बहू सत्ते, सन्तारेत्वा बहू^{१४} जने ।
सो पि सत्था अतुलयसो, निब्बुतो सो ससावको ॥
२५. फुस्सो जिनवरो सत्था, सेनारामम्हि^{१५} निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥

फुस्सस्स भगवतो वंसो अक्षरसमो ।

१. छव्वस्ससहस्सानि - सी०; छव्वस्ससहस्सानं - रो० । २-३. गरुळ-पक्ख-मुवण्ण-भारा - सी०, रो०; गरुळ-पक्ख-मुवण्ण भारा - स्पा० । ३. तेषीयत्तिहहस्सानि - सी०, स्पा०, रो० । ४. धानन्दो - सी०, स्पा०, रो० । ५. सत्ताहं - स्पा० । ६-९. मुखितो धम्मसेनो च - सी०, रो० । ७. सभियो - स्पा०; सभियो - रो० । ८-९. धामलकोति बुच्चति - स्पा० । १०. धनञ्जयो - म०; धनञ्जयो - स्पा० । ११. निरि - स्पा० । १२. ओवदित्वा - रो० । १३. महा - सी०, रो० । १४. सेनारामम्हि - सी०, रो० ।

२१. विपस्तीबुद्धवंसो

१. फुस्सस्स च अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
विपस्सी नाम नामेन, लोके उप्पज्जि चक्खुमा ॥ R. 52
२. अविज्जं^१ सर्व्वं^२ पदालेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ।
धम्मचक्कं पवत्तेतुं, पक्कामि बन्धुमतीपुरं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेत्वा, उभो बोधेसि नायको ।
गणनाय न वत्तब्बो, पठमाभिसमयो अहु ॥ 3
४. पुतापरं अमितयसो, तत्थ सच्चं पकासयि ।
चतुरासीतिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. चतुरासीतिसहस्सानि, सम्बुद्धं अनुपब्बजुं ।
तेसमारापत्तानं, धम्मं देसेसि चक्खुमा ॥ 10
६. सब्बाकारेण भासतो^३, सुत्वा^४ उपनिसादिनो^५ ।
ते पि धम्मवरं गन्त्वा, ततियाभिसमयो अहु ॥ B. 364
७. सन्निपाता तयो आसुं, विपस्सिस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. अट्ठसट्ठिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
भिक्खुसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥ 15
९. असीतिभिक्खुसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
तत्थ भिक्खुगणमज्जे, सम्बुद्धो अतिरोचति ॥
१०. अहं तेन समयेन, नागराजा महिद्विको ।
अतुलो नाम नामेन, पुज्जवन्तो जुतिन्धरो ॥ 20
११. नेकानं नागकोटीनं, परिवारेत्वानहं तदा ।
वज्जन्तो दिव्वतुरियेहि, लोकजेट्ठं उपागमि ॥
१२. उपसङ्कमित्वा सम्बुद्धं, विपस्सि लोकनायकं ।
मणिमुत्तरतनखचितं, सब्बाभरणविभूसितं^६ ।
निमन्तेत्वा धम्मराजस्स, सुवण्णपीठमदासहं ॥ 25

१-१. अविज्जण्डं - स्या० । २. भासते - सी० । ३. ठत्वा - स्या० । ४. उप-
निस्स जिने - सी०; उपनिसा जिने - स्या०; उपनिसा जिने - रो० । ५. सब्बाभरण-
भूसिता - सी०; सब्बाभरण भूसितं - रो० ।

१३. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सङ्खमज्जे निसीदिय ।
 “एकनवुत्तितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “अद्दु कपिलवह्वा^१ रम्मा^२, निक्खमित्वा तथागतो ।
 पद्धानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं^३ ॥
- R. 53 5 १५. “अजपालखम्बमूलस्मि, निसीदित्वा तथागतो ।
 तत्थ पायासं पग्गह्ढ, नेरञ्जरमुपेहिति ॥
१६. “नेरञ्जराय तीरम्हि, पायासं^४ अद सो^५ जिनो ।
 पटियत्तवरमग्गेन, बोधिमूलमुपेहिति^६ ॥
- 10 १७. “ततो पदक्खिणं कत्वा, बोधिमण्डं अनुत्तरो^७ ।
 अस्सत्थमूले सम्बोधि, बुज्झिस्सति महायसो ॥
१८. “इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
 पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
- B. 363 १९. “अनासवा वीतरागा^८, सन्तचित्ता समाहिता ।
 कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
 15 आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं^९ जिनं ॥
२०. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
 अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
 बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थो ति पवुच्चति ॥
- 20 २१. “चित्तो च हत्थाळवको, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठका ।
 तन्दमाता च उत्तरा, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका ।
 आयु वस्ससतं तस्स, गोतमस्स वसस्सिनो ॥
२२. “इदं सुत्वान वचनं ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
२३. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
 उत्तरि वतमधिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥
- 25 २४. नगरं बन्धुमती नाम, बन्धुमा^{१०} नाम छत्तियो ।
 माता बन्धुमती नाम, विपस्सिस्स महेस्सिनो ॥

१-१. कपिलवह्वे रम्मे - सी०, रो० । २. दुक्करकारिणं - रो० । ३-३. पायासं
 धसति - सी०; ० अदियो - स्या०; ० धसति - रो० । ४. बोधिमूलमिह एहिति - स्या० ।
 ५. अनुत्तरो - सी०, स्या०, रो० । ६. वीतमता - सी० । ७. उपट्ठिस्सति तं - सी० ।
 ८. बन्धुनो - स्या०, रो० ।

२५. अट्टवस्ससहस्सानि, अगारं अज्ज सो वसि ।
नन्दो सुनन्दो सिरिमा, तयो पासादमुत्तमा ॥
२६. तिच्चत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्घिता ।
मुदस्सना^१ नाम सा नारी, समवत्तक्खन्धो नाम अत्रजो ॥
२७. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्टमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२८. ब्रह्मूना याचितो सन्तो, विपस्सी लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिग्गदाये नरुत्तमो ॥
२९. खण्डो च तिस्सनामो^२ च, अहेसुं अग्गसावका ।
असोको नामुपट्ठाको, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
३०. चन्दा च चन्दमित्ता च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, पाटली ति पवुच्चति ॥
३१. पुनव्वमुमित्तो नागो च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
सिरिमा उत्तरा चेव, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
३२. असीतिहत्थमुव्वेधो, विपस्सी लोकनायको ।
पभा निद्धावति तस्स, समन्ता सत्तयोजने ॥
३३. असीतिवस्ससहस्सानि, आयु बुद्धस्स तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३४. बहुदेवमनुस्सानं, वन्धना^३ परिमोचयि ।
मग्गामग्गं च आचिक्खि, अवसेसपुथुज्जने ॥
३५. आलोकं दस्सयित्वान, देसेत्वा^४ अमत्तं पदं ।
जलित्वा अग्गिक्खन्धो व, निव्वुतो सो ससावको ॥
३६. इट्ठिवरं पुज्जावरं, लक्खणं च^५ कुमुमितं^६ ।
सव्वं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सव्वसङ्कारा ॥
३७. विपस्सी जिनवरो^७ बुद्धो^८, मुमित्तारामहि निव्वुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, सत्तयोजनमुस्सितो ति ॥

५

१०

१५ B. 366

२०

R. 54

२५

विपस्सिस्स भगवतो वंसो एकूनवीसतिमो ।

१. सुतना - मी०, रो० । २. तिस्सो नाम - रो० । ३. वन्धनं - स्या०, रो० ।
४. देसेत्वा - स्या० । ५-६. लक्खणं चतुर्भुजं - मी० । लक्खणचक्रकुमितं - स्या० ;
लक्खणं चतुर्भुजं - रो० । ६-६. जिनवरो धीरो - मी०, रो० ; नरवरो धीरो - स्या० ।

२२. सिखीबुद्धवंसो

१. विपस्सिस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
सिखिव्हयो आसि^१ जिनो, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥
२. मारसेनं पमद्वित्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ।
धम्मचक्कं पवत्तेसि, अनुकम्पाय पाणिनं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, सिखिम्हि जिनपुङ्गवे^२ ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. अपरं पि धम्मं देसेन्ते, गणसेट्ठे नरुत्तमे ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. यमकपाटिहारियं^३ च^४, दस्सयन्ते सदेवके ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, सिखिस्सा पि महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. भिक्खुसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
असीतिभिक्खुसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. सत्ततिभिक्खुसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
अनुपलितो पदुमं व, तोयम्हि सम्पवड्डितं ॥
९. अहं तेन समयेन, अरिन्दमो नाम खत्तियो ।
सम्बुद्धप्पमुखं सङ्गं, अन्नपानेन तप्पयि ॥
१०. वहुं दुस्सवरं दत्त्वा, दुस्सकोटि अनप्पकं ।
अलङ्कृतं हत्थियानं, सम्बुद्धस्स अदासहं ॥
११. हत्थियानं निम्मिनित्वा, कप्पियं उपनामयि ।
पूरयि मानसं मय्हं, निच्चं दब्भमुपट्ठितं ॥
१२. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सिखी लोकग्गनायको ।
“एकतिमे इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “अहु कपिलव्हया रम्मा ... पे०... हेस्साम सम्मुत्ता इमं” ॥

१. नाम - सी०, स्था०, रो० । २. मुनिपुङ्गवे - सी० । ३-४. यमकं पाटिहीरं च - सी०, रो०; यमकपाटिहारियं - स्था० ।

१४. तस्साहं^१ वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिठासि, दसपारमिपूरिवा ॥
१५. नगरं अरुणवती नाम, अरुणो नाम खत्तियो ।
पभावती नाम जनिका, सिखिस्सा^२पि^३ महेसिनो ॥
१६. सत्तवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि । 5
सुचन्दको^४ गिरि वसभो^५, तयो पासादमुत्तमा ॥
१७. चतुवीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सब्बकामा नाम नारी^६, अतुलो नाम अवजो ॥
१८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निवव्वमि ।
अट्टमासं पधानचारं, अचरी^७ पुरिसुत्तमो ॥ 10
१९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सिखी लोकगनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥ B. 369
२०. अभिभू सम्भवो चेव^८, अहेसुं अग्गसावका ।
खेमङ्करो नामुपट्टाको^९, सिखिस्सा पि महेसिनो ॥
२१. सखिला^{१०} च^{११} पदुमा च, अहेसुं अग्गसाविका । 15
बोधि तस्स भगवतो, पुण्डरीको ति वुच्चति ॥
२२. सिरिवद्धो च नन्दो^{१२} च, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
चित्ता चेव सुगुत्ता च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२३. उच्चत्तनेन सो वुद्धो, सत्ततिहत्थमुग्गतो ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, द्वत्तिसवरलक्खणो ॥ 20
२४. तस्सा पि व्यामप्पभा काया, दिवारत्ति^{१३} निरुत्तरं ।
दिसोदिसं निच्छरन्ति, तीणियोजनसो पभा ॥
२५. सत्ततिवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

१. तस्सापि - स्या० । २-२. सिखिस्स च - सी०, स्या०, रो० । ३-३. सुचन्दो गिरि वह्ने - सी०, रो०; सुचन्द्रको गिरि नारीवाहनी - स्या० । ४. सा नारी - स्या० । ५. अचरि - स्या०, रो० । ६. नाम - सी०, स्या०, रो० । ७. उपट्टाको - सी०, रो० । ८-८. अखिला चेव - सी०, रो०; अखिला च - स्या० । ९. चन्दो - सी०, रो० । १०. निच्छरन्ति - स्या० ।

२६. धम्ममेधं^१ पवस्सेत्वा^२, तेमयित्वा सदेवके ।
 खेमन्तं^३ पापयित्वा, निव्वुतो सो ससावको ॥
२७. अनुव्यञ्जनसम्पन्नं,^४ द्वत्तिसवरलक्खणं ।
 सव्वं तमन्तरहितं, तनु रिता सव्वसङ्खारा ॥
२८. सिखी मुनिवरो बुद्धो, अस्सारामहिं^५ निव्वुतो ।
 तत्थेवस्स भूपवरो, तीणियोजनमुग्गतो ति ॥
 सिखिस्स भगवतो वंसो बीसत्तिमो ।

२३. वेस्सभूवुद्धवंसो

- R. 56 १. तत्थेव मण्डकप्पमिह, असमो अप्पटिपुग्गलो ।
 वेस्सभू नाम नामेन, लोके उप्पज्जि नायको^१ ॥
- B. 369 २. आदितं^२ वत^३ राग्गि, तण्हानं विजितं तदा^४ ।
 नागो व बन्धनं छेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
- 10 ३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते^५, वेस्सभूलोकनायके^६ ।
 असीतिकोटिसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. पक्कन्ते चारिकं रट्ठे, लोकजेट्ठे नरासभे ।
 सत्ततिकोटिसहस्सानं, दुत्तिथाभिसमयो अहु ॥
- 15 ५. महादिट्ठि विनोदेन्तो, पाटिहेरं^७ करोति सो ।
 समागता नरमरु, दससहस्सी सदेवके ॥
६. महाअच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
 देवा वेव मनुस्सा च, वुज्जरे सट्ठिकोटियो ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, वेस्सभुस्स महेंसिनो ।
 खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
- 20 ८. असीतिभिव्वुसहस्सानं^८, पठमो आसि समागमो ।
 सत्ततिभिव्वुसहस्सानं, दुत्तियो आसि समागमो ॥

१. धम्ममेधं - रो० । २. वसित्त्वा - स्या० । ३. खेमन्तं - स्या० । ४. दुस्सारामहिं - सी०, रो० । ५. सो जिनो - स्या०, रो० । ६-६. सवित्तमिव - सी०; आदितं इदं - स्या०; आदितं ति च - रो० । ७. जानं - स्या०; सदा - रो० । ८. पवत्तेसि - स्या० । ९. वेस्सभू लोकनायको - स्या०, रो० । १०. पाटिहेरं - सी०, रो० । ११. असीतिकोटि-सहस्सानं - स्या० ।

६. सट्ठिभिव्खुसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
जरादिभयभीतानं^१, ओरसानं महेसिनो^२ ॥
१०. अहं तेन समयेन, सुदस्सनो नाम खत्तियो ।
निमन्तेत्वा महावीरं, दानं दत्त्वा महारहं ।
अन्नपानेन वत्थेन, ससङ्घं जिन पूजयि ॥ 5
११. तस्स बुद्धस्स असमस्स, चक्कं वत्तिमुत्तमं ।
सुत्वान पणितं धम्मं, पब्बज्जमभिरोचयि ॥
१२. महादानं पवत्तेत्वा, रत्तिन्दिवमतन्दितो ।
पब्बज्जं गुणसम्पन्नं, पब्बजि जिनसन्तिके ॥
१३. आचारगुणसम्पन्नो, वत्तसीलसमाहितो । 10
सव्वञ्जुतं गवेसन्तो, रमामि जिनसासने ॥
१४. सद्धापीति उपगन्त्वा^३, बुद्धं वन्दामि सत्थरं^४ ।
पीति उप्पज्जति मय्हं, बोधियायेव कारणा ॥
१५. अनिवत्तमानसं जत्वा, सम्बुद्धो एतदब्रवि । B. 370
“एकतिसे इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥ 15
१६. “अहु कपिलव्हया रम्मा ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१७. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिद्यो चित्तं पसादयि । R. 37
उत्तरि वतमधिद्वांसि, दसपारमिपूरिया ॥
१८. अनोमं नाम नगरं, सुप्पत्तीतो^५ नाम खत्तियो ।
माता यसवती नाम, वेस्सभुस्स महेसिनो ॥ 20
१९. छ^६ च वस्ससहस्सानि^७, अगारं अज्झ सो वसि ।
रुचिं सुरुचिं^८ रतिवद्धनो^९, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. अनूततिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुचित्ता नाम सा नारी, सुप्पबुद्धो नाम अन्नजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, सिविकायाभिनिक्खमि^{१०} । 25
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥

१. ० चित्तानं - रो० । २. महेशिनं - रो० । ३. उपगन्त्वा - सी०; उपादेत्वा -
स्या० । ४. सत्थरं - सी० । ५. सुप्पत्तीतो - सी०; सुप्पत्तितो - स्या०; सुप्पत्तितो - रो० ।
६-६. छव्वस्स ० - सी०, स्या०; छव्वस्ससहस्सानं - रो० । ७-७. सुरुचिं वट्टमाना - सी०;
सुरति वट्टका - स्या०; ० वट्टना - रो० । ८. सिविकायानाभिनिक्खमि - रो० ।

२२. ब्रह्मना याचिती सन्तो, वेस्सभू लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, अरुणारामे^१ नरुत्तमो^२ ॥
२३. सोणो च उत्तरो चेव, अहेसुं अग्गसावका ।
उपसन्तो नामुपट्ठाको, वेस्सभुस्स महेसिनो ॥
२४. रामा^३ चेव समाला च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महासालो ति बुच्चति ॥
२५. सोत्थिको चेव रम्भो^४ च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
गोतमी^५ सिरिमा चेव^६, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२६. सट्ठिरत्तनमुच्चैवो, हेमयूपसमूपमो ।
काया निच्छरति रस्मि^७, रत्ति^८ व पव्वते सिखी ॥
२७. सट्ठिवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बट्ठं ॥
२८. धम्मं वित्थारिकं कत्वा, विभजित्वा^९ महाजनं ।
धम्मनावं ठपेत्वान, निव्वुतो सो ससावको ॥
२९. दस्सनेय्यं सब्वजनं^{१०}, विहारं इरियापथं^{११} ।
सव्वं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्वसङ्गारा ॥
३०. वेस्सभू जिनवरो सत्था, खेमारामम्हि निव्वुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥
वेस्सभुस्स भगवतो वंसो एकवीसतिमो ।

२४. ककुसन्धबुद्धवंसो^{१२}

१. वेस्सभुस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
ककुसन्धो नाम नामेन, अप्पमेय्यो दुरासदो ॥
२. उग्घाटेत्वा सब्वभवं, चरियाय^{१३} पारमि गतो ।
सीहो व पज्जरं भेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥

१. अयमेपि - स्था० । २. नरुत्तमे - रो० । ३. वामा - सी०, रो० । ४. रम्भो - सी०, स्था०, रो० । ५-५. गोतमी च सिरिमा च - सी०; गोतमी च सिरिमा च - स्था०, रो० । ६. रंजी - सी०; रंजि - स्था०, रो० । ७. रत्ती - सी०; रत्ति - रो० । ८. विभजित्वा - स्था० । ९. महाजनं - रो० । १०. निरियापथं - सी०, रो० । ११. ककुसन्धबुद्धवंसो - स्था० । १२. चरिया - सी०, रो० ।

३. धम्मचक्रं पवत्तेन्ते, ककुसन्धे^१ लोकनायके ।
चत्तारीसकोटिसहस्सानं, धम्माभिसमयो^२ अहु ॥
४. अन्तलिक्खम्हि आकासे, यमकं कत्वा विकुब्बनं ।
तिसकोटिसहस्सानं, बोधेसि देवमानुसे ॥
५. नरदेवस्स यक्खस्स, चतुसच्चप्पकासने ।
धम्माभिसमयो तस्स, गणनातो असङ्खियो ॥ 5
६. ककुसन्धस्स भगवतो, एको आसि समागमो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. चत्तालीससहस्सानं, तदा^३ आसि समागमो ।
दन्तभूमिमनुप्पत्तानं, आसवारिगणक्खया^४ ॥ 10
८. अहं तेन समयेन, खेमो नामासि खत्तियो ।
तथागते जितपुत्ते, दानं दत्वा अनप्पकं ॥
९. पत्तं च चीवरं दत्वा, अञ्जनं मधुलट्टिकं ।
इमेतं पत्थितं सब्बं, पटियादेमि^५ वरं वरं ॥
१०. सो पि मं बुद्धो^६ व्याकासि, ककुसन्धो विनायको ।
“इमम्हि भद्दके कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥ 15 B. 372
११. “अहु कपिलब्ध्या रम्मा ...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१२. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥
१३. नगरं खेमावती^७ नाम, खेमो नामासहं तदा ।
सब्बञ्जुतं गवेसन्तो, पव्वजि तस्स सन्तिके ॥ 20
१४. ब्राह्मणो अग्निदत्तो च, आसि बुद्धस्स सो पिता ।
विसाखा नाम जत्तिका, ककुसन्धस्स सत्थुनो^८ ॥
१५. वसते तत्थ खेमे पुरे, सम्बुद्धस्स महाकुलं ।
नरानं पवरं सेट्ठं, जातिमन्तं महायसं ॥ 25

१. ककुसन्धे - स्वा० । २. धम्माभिसमयो - सी०, स्वा०, रो० । ३. दुत्तियो - सी० । ४. आसवारिगणक्खया - सी०, स्वा०, रो० । ५. पटियादेत्वा - सी० । ६. मुनि - सी०, स्वा०, रो० । ७. खेमावती - सी०, स्वा०, रो० । ८. महेत्तिनो - सी०, स्वा०, रो० ।

१६. चतुवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
काम-कामवण-काममुद्धिनामा^१, तयो पासादमुत्तमा ॥

R. 59

१७. समतिससहस्सानि, नारियो समलङ्घिता ।
रोचिनी^२ नाम सा नारी^३, उत्तरो नाम अत्रजो ॥

१८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निवस्समि ।
अनूनअट्टमासानि^४, पधानं पदही जिनो ॥

१९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, ककुसन्धो विनायको^५ ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥

10

२०. विधुरो^६ च सञ्जीवो च^७, अहेसुं अगसावका ।
बुद्धिजो नामुपट्ठाको, ककुसन्धस्स सत्थुनो ॥

२१. सामा^८ च चम्पानामा च^९, अहेसुं अगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, सिरीसो ति पवुच्चति ॥

२२. अचुतो^{१०} च सुमनो च, अहेसुं अगुपट्ठका ।
नन्दा चेव सुनन्दा च, अहेसुं अगुपट्ठिका ॥

B. 373 15

२३. चत्तालीसरतनानि, अचुगगतो महामुनि ।
कनकप्पभा निच्छरति, समन्ता दसथोजनं^{११} ॥

२४. चत्तालीसवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

20

२५. धम्मापणं पसारेत्वा, नरनारीनं सदेवके ।
नदिस्वा सीहनादं व, निव्वुतो सो ससावको ॥

२६. अट्ठङ्गवचनसम्पन्नो, अच्छिद्धानि निरन्तरं ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिता सब्बसङ्खारा ॥

१-१. मुचि मुचि रतिवद्धनतामका - सी०; कामवट्ट काममुद्धि रतिवद्धनो -
स्या०; रुचि मुचि वड्डना - रो० । २-२. विरोचमाना नाम नारी - सी०, रो०; रोचिनी ० -
स्या० । ३. अनूनकं अट्टमासं - सी०, स्या०, रो० । ४. लोकनायको - सी०, स्या०, रो० ।
५-५. विधुरो सञ्जीवी नाम च - सी०, रो०; विधुरो संजीवनामो च - स्या० ।
६-६. यमा च चम्पानामा च - सी०, रो० । ७. अचुगगतो - स्या० । ८. द्वादसथोजनं -
सी०, रो० ।

२७. ककुसन्धो जिनवरो, खेमारामम्हि निव्वुतो ।
 तत्थेवस्स थूपवरो, गावुतं^१ नभमुग्गतो^२ ति ॥
 ककुसन्धस्स भगवतो वंसो डावीसतिमो ।

२५. कोणागमनबुद्धवंसो^३

१. ककुसन्धस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो । R. 60
 कोणागमनो नाम जिनो, लोकजेट्ठो नरासभो ॥
२. दस धम्मे पूरयित्वान, कन्तारं समतिक्कमि । 5
 पवाहिय^४ मलं सव्वं, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, कोणागमननायके^५ ।
 तिसकोटिसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. पाटिहीरं करोन्ते च, परवादप्पमद्दने ।
 वीसतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥ 10
५. ततो विकुब्बनं कत्वा, जिनो देवपुरं गतो ।
 वसते^६ तत्थ सम्बुद्धो, सिलाय पण्डुकम्बले ॥
६. पकरणे सत्त देसेन्तो, वस्सं वसति सो मुनि ।
 दसकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. तस्सा पि देवदेवस्स, एको आसि समागमो । 15
 खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. तिसभिक्खुसहस्सानं, तदा आसि समागमो । B. 374
 ओधानमतिक्कन्तानं, भिज्जितानं च मच्चुया ॥
९. अहं तेन समयेन, पव्वतो नाम खत्तियो ।
 मित्तामच्चेहि सम्पन्नो, अतन्तवलवाहनो^७ ॥ 20
१०. सम्बुद्धदस्सनं गत्वा, सुत्वा धम्ममनुत्तरं ।
 निमन्तेत्वा सजितसङ्घं, दानं दत्वा यदिच्छकं ॥

१-१. गावुत० - सी०, स्वा०, रो० । २. कोणागमनबुद्धवंसो - स्वा० । ३. पवाहाय - स्वा० । ४. कोणागमने नाम नायके - सी०; कोणागमने विनायके - स्वा०; कोणागमने नायके - रो० । ५. वसति - सी० । ६. बलवाहनमण्णकं - स्वा० ।

११. पट्टुणं चीनपट्टं च, कोसेय्यं कम्बलं पि च ।
सोवण्णपादुकं चैव, अदासि सत्थुसावके ॥
१२. सो पि मं बुद्धो व्याकासि, सङ्खमज्जे निसीदिय ।
“इमम्हि भद्दके कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “अहु कपिलव्हुया रम्मा ... पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सा पि वचनं श्रुत्वा, भिद्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वत्तमधिद्वासि, दसपारमिपूरिया ॥
१५. सम्बज्जुत्तं गवेसन्तो, दानं दत्त्वा नरुत्तमे ।
ओहायाहं^१ महारज्जं, पव्वजि जिनसन्तिके^२ ॥
१६. नगरं सोभवती नाम, सोभो नामासि खत्तियो ।
वसते तत्थ नगरे, सम्बुद्धस्स महाकुलं ॥
- R. 61 १७. ब्राह्मणो यज्जदत्तो च, आसि बुद्धस्स सो पिता ।
उत्तरा नाम जनिका, कोणागमनस्स सत्थुनो ॥
१८. तीणि वस्ससहस्सानि, अगारं अज्ज सो वसि ।
तुसित-सन्तुसित-सन्तुद्धा, तयो पासादमुत्तमा ॥
- 15 १९. अनूनसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
खचिगत्ता नाम नारी, सत्थवाहो नाम अन्नजो ॥
२०. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
- B. 375 20 २१. ब्रह्मना याचितो सन्तो, कोणागमननायको ।
वत्तिचक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
२२. भिय्यसो^३ उत्तरो नाम, अहेसुं अग्गसावका ।
सोत्थिजो नामुपट्ठाको, कोणागमनस्स सत्थुनो^४ ॥
२३. समुद्धा उत्तरा चैव, अहेसुं अग्गसाविका ।
वोधि तस्स भगवतो, उदुम्बरो^५ ति पवुच्चति^६ ॥
- 25 २४. उग्गो च सोमदेवो च, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
सीवला चैव सामा च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥

१. ओहायिर्म - बी० । २. तस्स सन्तिके - बी० । ३. भिय्यो सो - स्या०, रो० ।
४. वत्तस्सिनी - स्या० । ५-६. ० वुच्चति - स्या०; उदुम्बरोति वुच्चति - रो० ।

२५. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, तिसहत्थसमुगगतो ।
उक्कामुखे यथा कम्बु^१, एवं रंसीहि मण्डितो ॥
२६. तिसवस्ससहस्सानि, आयु बुद्धस्स तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहं ॥
२७. धम्मचेति^२ समुस्सेत्वा^३, धम्मदुस्सविभूसितं ।
धम्मपुप्फगुलं कत्वा, निब्बुतो सो ससावको ॥ 5
२८. महाविलासो तस्स जनो, सिरिधम्मप्पकासनो ।
सब्बं तमन्तरहितं, तनु रित्ता सब्बसङ्घारा ॥
२९. कोणागमनो सम्बुद्धो, पव्वतारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ति ॥ 10
- कोणागमनस्स भगवतो वंसो तेवीसत्तिमो ।

२६. कस्सपबुद्धवंसो

१. कोणागमनस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, धम्मराजा पभङ्करो ॥ R. 62
२. सञ्छट्ठितं^४ कुलमूलं, बह्वन्नपानभोजनं^५ ।
दत्तवान् याचके^६ दानं, पूरयित्त्वान् मानसं ।
उसभो व आळकं भेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥ 15
३. धम्मचवकं पवत्तेन्ते, कस्सपे लोकनायके ।
वीसकोटिसहस्सानं^७, पटमाभिसमयो अहु ॥ E. 376
४. चतुमासं यदा बुद्धो, लोके चरति चारिकं ।
दसकोटिसहस्सानं, दुत्तियाभिसमयो अहु ॥
५. यमकं विकुब्बनं कत्वा, आणधातुं पकित्तयि ।
पञ्चकोटिसहस्सानं, तत्तियाभिसमयो अहु ॥ 20
६. सुघम्मा देवपुरे रम्मे, तत्थ धम्मं पकित्तयि^८ ।
तीणिकोटिसहस्सानं, देवानं बोधयी जिनो ॥

१. तम्ब - स्या० । २-२. धम्मचेतियं समुस्सित्वा - स्या० । ३. न छट्ठितं - स्या० । ४. बहं च पानभोजनं - सी०; बहून् पाणपुजितं - स्या०; बहून् पानभोजनं - रो० । ५. याचके - स्या० । ६. वीसति ० - नी०, स्या० । ७. पक्काणि - सी०, रो० । ८. पकित्तयि - सी०, रो० ।

७. नरदेवस्स यवस्स, अपरे^१ धम्मदेसने ।
एतेसानं अभिसमया, गणनातो असङ्खिया^२ ॥
८. तस्सा पि देवदेवस्स, एको आसि समागमो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
९. वीसभिक्षुसहस्सानं, तदा आसि समागमो ।
अतिक्कन्तभवन्तानं^३, सिरिसीलेन तादिनं ॥
१०. अहं तदा माणवको, जौतिपालो ति विस्सुतो ।
अज्झायको भन्तवरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥
११. लक्खणे इतिहासे च, सधम्मो पारमि गतो ।
भूमन्तलिव्वकुसलो, कतविज्जो अनावयो^४ ॥
१२. कस्सपस्स भगवतो, घटिकारो तामुपट्ठको ।
सगारवो सप्पतिस्सो, निव्वुतो ततिये फले ॥
१३. आदाय मं घटीकारो, उपगञ्छि कस्सपं जिनं ।
तस्स धम्मं सुणित्वान, पव्वजि तस्स सन्तिके ॥
१४. आरद्धविरियो हुत्वा, वत्तावत्तेसु कोविदो ।
न क्वचि^५ परिहायामि, पूरेसि^६ जिनसासनं ॥
१५. यावता बुद्धभणितं, नवज्जं^७ जिनसासनं ।
सच्चं परियापुणित्वान, सोभयि जिनसासनं ॥
१६. मम अच्छरियं दिस्वा, सो पि बुद्धो वियाकरि ।
“इमम्हि भदके कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१७. “अहु कपिलवह्वा रम्मा, निक्खमित्वा तथागतो ।
पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ॥
१८. “अजपालव्वस्समूले, निसीदित्वा तथागतो ।
तत्थ पायासं पग्गह^८, नेरञ्जरमुपेहिति ॥
१९. “नेरञ्जराय तीरम्हि, पायासं परिभुज्जिय ।
पटियत्तवरमग्गेन, बोधिमूलमुपेहिति^९ ॥

१. अपरे च - स्या० । २. असंखियो - स्या० । ३. अभिक्कन्त० - स्या० ।

४. अनावयो - स्या० । ५. क्वापि - सी० । ६. पूरेमि - सी०, स्या०, रो० । ७-७. नवज्जं सत्पुसासनं - सी०, रो०; नवज्जं सत्पुसासनं - स्या० । ८. समादाय - स्या० । ९. बोधिमण्ड-मुपेहिति - सी०, रो०; बोधि मूलम्हि एहिति - स्या० ।

२०. "ततो पदक्खिणं कत्वा, बोधिमण्डं अनुत्तरो^१ ।
अपराजितद्वानमिह, बोधिपल्लङ्कमुत्तमे ।
पल्लङ्केन निसीदित्वा, बुज्झिस्सति महायसो ॥
२१. "इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥ 5
२२. "अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥
२३. "खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
अनासवा सन्तचित्ता, वीतरागा समाहिता ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थो ति पबुच्चति ॥ 10
२४. "चित्तो हत्थाळवको च, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका^२ ॥
२५. इदं सुत्वा न वचनं, अस्समस्स महेसिनो ।
आमोदिता नरमरू, बुद्धबीजं किर^३ अयं ॥ 15
२६. उक्कुट्टिसद्दा पवत्तन्ति^४, अफोटेन्ति हसन्ति च ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, दससहस्सी सदेवका ॥
२७. "यदिमस्स लोकनाथस्स, विरज्झिस्साम सासनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं ॥
२८. "यथा मनुस्सा नदि तरन्ता, पटितित्थं विरज्झय ।
हेट्ठातित्थे^५ गहेत्वा न, उत्तरन्ति महानदि ॥ 20
२९. "एवमेव मयं सब्बे, यदि मुञ्चामिमं जिनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं^६ ॥
३०. तस्सा पि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयि ।
उत्तरि वतमधिट्ठासि, दसपारमिपूरिया ॥ 25
३१. एवमहं संसरित्वा, परिवज्जेन्तो अनाचरं ।
दुक्करं च^७ कतं^८ मय्हं, बोधियायेव कारणा ॥

B. 378

१. नरुत्तमो - सी०, रो०; अनुत्तरं - स्या० । २. एत्थ स्या० पोट्ठके 'आयु वस्सतत्तं तस्स, गोतमस्स गवस्सिनो' ति अचिको पाठो दिससति । ३. कुरो - सी०, स्या०, रो० । ४. वत्तन्ति - सी०, स्या० । ५. ० तित्थं - स्या० । ६-६. पत्तं - स्या० ।

३२. नगरं वाराणसी नाम, किकी नामासि खत्तियो ।
वसते तत्थ नगरे, सम्बुद्धस्स महाकुलं ॥
३३. ब्राह्मणो ब्रह्मदत्तो व^१, आसि बुद्धस्स सो पिता ।
धनवती^२ नाम जनिका^३, कस्सपस्स महेसिनो ॥
- R. 64 5 ३४. दुवे वस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
हंसो यसो सिरिनन्दो^४, तयो पासादमुत्तमा ॥
३५. तिसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुनन्दा_नाम सा नारी, विजितसेनो नाम अन्नजो ॥
३६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनिक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
- 10 ३७. ब्रह्मना याचितो सन्तो, कस्सपो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
३८. तिस्सो च भारद्वाजो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सब्बमित्तो नामुपट्ठाको, कस्सपस्स महेसिनो ॥
- 15 ३९. अनुळा^५ उरुवेळा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, निग्गोधो ति पवुच्चति ॥
४०. सुमङ्गलो घट्टिकारो च, अहेसुं अग्गुपट्ठाका ।
विचितसेना^६ भदा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
४१. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, वीसतिरतनुग्गतो ।
विज्जुलट्ठी व आकासे, चन्दो व गहपूरितो ॥
- 20 ४२. वीसतिवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहं ॥
- B. 979 ४३. धम्मतळाकं मापयित्वा^७, सीलं दत्वा विलेपनं ।
धम्मदुस्सं निवासेत्वा, धम्ममालं विभज्जिय^८ ॥
- 25 ४४. धम्मविमलमादासं, ठपयित्वा महाजने ।
केचि निव्वानं पत्थेन्ता, पस्सन्तु मे अलङ्करं ॥

१. च - स्या०, रो० । २-२. माता धनवती नाम - स्या० । ३. सिरिचन्दो - स्या० । ४. अनुळा च - सौ०, स्या०, रो० । ५. विजितसेना च - सौ०, स्या०, रो० । ६. मापेत्वा - सौ०, रो० । ७. विराजिय - सौ०, रो० ।

४५. सीलकञ्चुकं दत्वान्, ज्ञानकवचवर्मितं^१ ।
धम्मचम्मं पारुपित्वा, दत्त्वा सन्नाहमुत्तमं ॥
४६. सतिफलकं दत्वान्, तिखिणञ्जाणकुन्तिमं ।
धम्मखगवरं दत्त्वा, सीलसंसग्गमद्वनं^२ ॥
४७. तेविज्जाभूसनं^३ दत्वान्, आवेल्लं^४ चतुरो फले ।
छल्लभिञ्जाभरणं दत्त्वा, धम्मपुष्पपिल्लन्धनं^५ ॥
४८. सद्धम्मपण्डरच्छत्तं, दत्त्वा पापनिवारणं ।
मापयित्वाभयं^६ पुष्पं, निव्वुतो सो ससावको ॥
४९. एसो हि सम्मासम्बुद्धो, अप्पमेय्यो दुरासदो ।
एसो हि धम्मरतनो, स्वाक्खातो एहिपस्सिको ॥
५०. एसो हि सद्धरतनो, सुप्पट्ठिपन्नो अनुत्तरो ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसद्द्वारा ॥
५१. महाकस्सपो जिनो^७ सत्था, सेतव्यारामम्हि निव्वुतो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, योजनुब्बेधमुग्गतो ति ॥

कस्सपस्स भगवतो वंसो चतुवीसतिमो ।

२७. गोतमबुद्धवंसी

१. अहमेतरहि सम्बुद्धो^१, गोतमो सक्कयवड्डनो ।
पवानं पदहित्वान्, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
२. ब्रह्मणा याचितो सन्तो, धम्मचवकं पवत्तयि ।
अट्टारसन्नं कोटीनं, पठमाभिसमयो अहु ॥
३. ततो परं च देसेन्ते^३, नरदेवसमागमे ।
गणनाय न वत्तब्बो, दुतियाभिसमयो अहु ॥
४. इधेवाहं एतरहि, ओवदि मम अज्जं ।
गणनाय न वत्तब्बो, ततियाभिसमयो अहु ॥

१. ज्ञानकवचवर्मितं - स्या०; ० वर्मितं - रो० । २. सीलसत्तुण्णमद्वनं - स्वा० ।

३. तेविज्जाभूसनं - स्या०, रो० । ४. आवेल्लं - सी० । ५. धम्मपुष्पपिल्लन्धनं - सी०, स्या०, रो० । ६. मापयित्वा अभयं - सी०, रो० । ७. जिनवरो - सी० । ८. बुद्धो - सी० । ९. देसेन्तो - स्या०, रो० ।

५. एकोसि^१ सन्निपातो मे, सावकानं महेसिनं ।
अद्भुतेळससतानं, भिक्खूनासि समागमो ॥
६. विरोचमानो विसलो, भिक्खुसङ्घस्स मज्झगो ।
ददामि पत्थितं सब्बं, मणी व सब्बकामदो ॥
७. फलमाकङ्क्षमानानं, भवच्छन्दजहेसिनं ।
चतुसच्चं पकासेमि^३, अनुकम्पाय पाणिनं ॥
८. दसवीससहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ।
एकद्विजं अभिसमयो, गणनातो असङ्खियो ॥
९. वित्थारिकं वाहुजञ्जं^४, इदं फीतं सुफुल्लितं ।
इध मय्हं सक्कमुनिनो, सासनं सुविसोधितं ॥
१०. अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
भिक्खू नेकसता सब्बे, परिवारेन्ति मं सदा ॥
११. इदानि ये एतरहि, जहन्ति मानुसं भवं ।
अप्पत्तमानसा सेखा^५, ते भिक्खू विञ्जुगरहिता ॥
१२. अरियं च संशोमयन्ता, सदा धम्मरता जना ।
बुज्झिस्सन्ति सतिमन्तो^६, संसारसरितं^७ गता^८ ॥
१३. नगरं कपिलवत्थु मे, राजा सुद्धोदनो पिता ।
मय्हं जनेत्तिका माता, मायादेवी ति वुच्चति ॥
१४. एकूनतिसवस्सानि, अगारं अज्झहं^९ वसिं^{१०} ।
रम्मो^{११} सुरम्मो सुभको^{१२}, तयो पासादमुत्तमा ॥
१५. चत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
भद्दकञ्चना^{१३} नाम नारी, राहुलो नाम अन्नजो ॥
१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
छव्वस्सं^{१४} पधानचारं, अचरिं दुक्करं अहं ॥

१. एको व - सी०, रो० । २. पकासेमि - सी०; पकासेमि - स्वा०, रो० ।
३. अद्भुजञ्जं - सी०; अद्भुजञ्जं - स्वा०, रो० । ४. सेखा - स्वा० । ५. जतिमन्तो -
स्वा० । ६-६. संसारसरिता नरा - सी०, स्वा०, रो० । ७-७. अज्झावसीहं - स्वा० ।
८-८. सुचन्तो कोकवुदो कोञ्चो - स्वा०; रामो सुरामो सुमतो - रो० । ९. भद्दकञ्चाना
- सी०; यत्तोचरा - स्वा०; भद्दकञ्चा - रो० । १०. छव्वस्सं - स्वा० ।

१७. वाराणसियं इसिपतने, चक्कं^१ पवत्तितं मया^२ ।
अहं गोतमसम्बुद्धो, सरणं सच्चपाणिनं ॥

R. 66

१८. कोलितो उपतिस्सो च, द्वे भिक्खू अग्गसावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, सत्तिकावचरो मम ।
खेमा उप्पलवण्णा च, भिक्खुनी अग्गसाविका ॥

5

१९. चित्तो हत्थाळवको च, अग्गुपट्ठाकुपासका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अग्गुपट्ठिकुपासिका^३ ॥

२०. अहं अस्सत्थमूलम्हि, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ।
व्यामप्पभा सदा मय्हं, सोळसहत्थमुग्गता^४ ॥

२१. अप्पं वस्ससतं आयु, इदानेतरहि^५ विज्जति^६ ।
तावता तिट्ठमानोहं, तारेमि^७ जनतं बहं ॥

10

२२. ठपयित्वान धम्मवक्कं, पच्छिमं जनबोधनं ।
अहं पि^८ नचिरस्सेव, सद्धिं सावकसङ्घतो ।
इधेव परिनिव्विस्सं, अग्गी वाहारसङ्घया ॥

२३. तानि च अतुलतेजानि, इमानि^९ च दसवलानि^{१०} ।
अयं^{११} च गुणधारणो देहो^{१२}, द्वत्तिसवरलक्खणविचित्तो^{१३} ॥

15

२४. दस दिसा पभासेत्वा, सतरंसी व छप्पभा ।
सब्बं^{१४} तमन्तरहिस्सन्ति^{१५}, ननु रित्ता सब्बसङ्घारा ति ॥

गोतमस्स भगवतो वंसो पञ्चवीसतिमो ।

२८. बुद्धपकिण्णककण्डं

१. अपरिमेय्यितो कप्पे, चतुरो आसुं विनायका ।
तण्हङ्करो मेवङ्करो, अथो पि सरणङ्करो ।
दीपङ्करो च सम्बुद्धो, एककप्पम्हि ते जिना ॥

20

२. दीपङ्करस्स अपरेन, कोण्डञ्जो नाम नायको ।
एको व एककप्पम्हि, तारेसि जनतं बहं ॥

B. 382

१-१. जिनो चक्कं पवत्ताय - स्या० । २. अग्गुपट्ठाकुपासिका - स्या०, म० ।
३. सोळसहत्थमुग्गता - सी०, स्या०, रो० । ४-४. मनेतरहि - स्या० । ५. तारेमि -
स्या० । ६-६. अहम्हि - सी० । ७-७. यत्तवलानि इद्वियो - स्या० । ८-८. अयञ्च गुणवर-
देहो - सी०, रो०; अहं गुणधारणो देहो - स्या० । ९. द्वत्तिसवरलक्खणविचित्तो - सी०, रो० ।
१०-१. सब्बा समन्तरहेस्सन्ति - सी०, स्या०, रो० ।

३. दीपङ्कुरस्स भगवतो, कोण्डञ्जस्स च सत्थुनो ।
एतेसं अन्तरा कप्पा, गणनातो असत्थिया^१ ॥
४. कोण्डञ्जस्स अपरेन, मङ्गलो नाम नायको ।
तेसं पि अन्तरा कप्पा, गणनातो असत्थिया ॥
५. मङ्गलो च सुमनो च, रेवतो सोभितो मुनि ।
ते पि बुद्धा एककप्पे, चक्खुमन्तो पभङ्कुरा ॥
- R. 67 ६. सोभितस्स अपरेन, अनोमदस्सी महायसो^२ ।
तेसं पि अन्तरा कप्पा, गणनातो असत्थिया ॥
७. अनोमदस्सी पदुमो, नारदो चा पि नायको ।
ते पि बुद्धा एककप्पे, तमन्तकारका^३ मुनी ॥
८. नारदस्स अपरेन, पदुमुत्तरो नाम नायको ।
एककप्पमिह उप्पन्नो, तारेसि जनतं बहुं ॥
९. नारदस्स भगवतो, पदुमुत्तरस्स सत्थुनो ।
तेसं पि अन्तरा कप्पा, गणनातो असत्थिया ॥
- 15 १०. कप्पसतसहस्समिह, एको आसि महामुनि ।
पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ॥
११. तिसकप्पसहस्समिह, दुवे आसुं^४ विनायका^५ ।
सुमैघो च सुजातो च, ओरतो^६ पदुमुत्तरा^७ ॥
१२. अट्टारसे कप्पसते^८, तयो आसुं विनायका ।
20 पियदस्सी अत्थदस्सी, भम्मदस्सी च नायका ॥
१३. ओरतो च सुजातस्स, सम्बुद्धा द्विपदुत्तमा ।
एककप्पमिह ते बुद्धा, लोके अप्पटिपुग्गला ॥
१४. चतुन्नवुत्तितो कप्पे, एको आसि महामुनि ।
सिद्धत्थो सो लोकविदू, सल्लकत्तो^९ अनुत्तरो ॥
- B. 383 25 १५. द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, दुवे आसुं विनायका ।
तिस्सो फुस्सो च सम्बुद्धा, असमा अप्पटिपुग्गला ॥

१. असत्थिया - स्या० । २. महामुनि - स्या० । ३. तमन्तकरणा - स्या० ।
४-५. आसिनु नायका - स्या०, रो० । ६. ओरतो - सी०, रो० । ७. पदुमुत्तरो - स्या०,
रो० । ८. इतो कप्पसते - रो० । ९-९. सम्बुद्धा - सी०, स्या०, रो० । ९. सल्लकवतो
- स्या०; सल्लकवतो - रो० ।

१६. एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
सो पि बुद्धो कारुणिको, सत्ते मोचेसि वन्धना ॥
१७. एकत्तिसे^१ इतो कप्पे, दुवे आसुं विनायका ।
सिखी च वेस्सभू चेव, असमा अण्णट्टिपुग्गला ॥
१८. इमम्हि भद्दके कप्पे, तयो आसुं विनायका ।
ककुसन्धो कोणागमनो, कस्सपो चा पि नायको ॥
१९. अहमेतरहि सम्बुद्धो, मेत्तेय्यो चा पि हेस्सति ।
एत्ते पिमे पञ्च बुद्धा, धीरा लोकानुकम्पका ॥
२०. एत्तेसं धम्मराजूनं, अञ्ज्जेसं नेककोटिनं ।
आचिक्खित्वान तं मग्गं, निव्वुता ते ससावका ति ॥

२६. धातुभाजनीयकथा

१. महागोतमो जिनवरो, कुसिनारम्हि^१ निव्वुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ॥
२. एको अजातसत्तुस्स, एको वेसालिया पुरे ।
एको कपिलवत्थुस्मि, एको च अल्लकप्पके ॥
३. एको च रामगामम्हि, एको च वेठ्ठीपके^३ ।
एको पावेय्यके मल्ले, एको च कोसिनारके ॥
४. कुम्भस्स^४ थूपं कारेसि, ब्राह्मणो दोणसङ्खयो ।
अङ्गारथूपं कारेसुं, मोरिया तुट्ठमानसा ॥
५. अट्ठ सारीरिका थूपा, नवमो कुम्भचेतियो ।
अङ्गारथूपो दसमो, तदायेव पतिट्ठितो ॥
६. उण्हीसं चतस्सो^५ दाठा, अवस्सका द्वे च धातुयो ।
असम्भित्ता इमा सत्त, सेसा भित्ता व धातुयो ॥
७. महन्ता मुग्गमत्ता च, मज्झिमा भिण्णतण्डुला ।
खुद्दका सासपमत्ता च, नानावण्णा च धातुयो ॥

१. एकत्तिसे - स्या० । २. कुसिनारामम्हि - सी०, रो० । ३. वेठ्ठीपके - स्या० ।

४. कुम्भस्स - स्या० । ५. नवमो - सी०, रो० ।

८. महन्ता सुवण्णवण्णा च, मुत्तवण्णा च मज्झिमा ।
खुद्दका मकुलवण्णा च, सोळसदोणमत्तिका^१ ॥
९. महन्ता पञ्च नाळियो, नाळियो पञ्च मज्झिमा ।
खुद्दका द्व नाळी चैव, एता सव्वा पि धातुयो ॥
- ५ १०. उण्हीसं सीहळे दीपे, ब्रह्मलोके च वामकं ।
सीहळे दक्खिणक्खं च, सव्वापेता पतिट्ठिता ॥
११. एका दाठा तिदसपुरे, एका नागपुरे अहु ।
एका गन्धारविसये, एका कलिङ्गराजिनो^२ ॥
१२. चत्तालीससमा दन्ता, केसा लोमा च सव्वसो ।
१० देवा हरिसु एकेकं, चक्कवाळपरम्परा ॥
१३. वजिरायं^३ भगवतो, पत्तो दण्डं^४ च चीवरं ।
निवासनं कुलघरे, पच्चत्थरणं कपिलव्हये^५ ॥
१४. पाटलिपुत्तपुरम्हि^६, करणं^७ कायबन्धनं ।
चम्पायुदकसाटियं^८, उण्णलोमं च कोसले ॥
- १५ १५. कासावं^९ ब्रह्मलोके च, वेठनं तिदसे पुरे ।
निसीदनं अवन्तीसु, रट्ठे^{१०} अत्थरणं तदा ॥
१६. अरणी च मिथिलायं, विदेहे परिसावनं ।
वासि सूचिघरं चापि, इन्द्रपत्थपुरे^{११} तदा ॥
- R. 69 १७. परिक्खारा अवसेसा, जनपदे अपरन्तके ।
परिभूतानि^{१२} मुनिना, अकंसु^{१३} मनुजा तदा ॥
१८. धातुवित्थारिकं आसि, गोतमस्स महेसिनो ।
पाणीनं अनुकम्पाय, अहु पोराणिकं तदा ति ॥

बुद्धवंसो निट्ठितो

१. सोळसगोणि ० - सी० । २. कालिङ्गराजिनो - सी०, स्या०, रो० । ३. मधुरायं - सी० । ४. दण्डो - स्या० । ५. कपिलव्हये - स्या० । ६. पाटलिपुत्तनगरे - सी०, रो० ।
पाटलीपुत्तनगरे - स्या० । ७. करणं - सी०, स्या०, रो० । ८. चम्पायं उदकसाटिका - सी०,
रो०; चम्पायं उदकसाटिका - स्या० । ९. कासावंकं - स्या० । १०. देवरट्ठे - स्या० ।
११. इन्द्ररट्ठे पुरे - रो० । १२. परिभूतञ्च - सी० । १३. महेस्सन्ति - स्या० ।

सुत्तपिटके खुद्दकनिकाये
चरियापिटकं

चरियापिटकपालि

१. अकित्तिवग्गो

१. अकित्तिचरिया

१. "कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असहस्रिये" ।
एत्थन्तरे यं चरितं, सच्चं तं बोविपाचनं ॥
२. "अतीतिकप्पे चरितं, ठपयित्वा भवाभवे ।
इमं हि कप्पे चरितं, पवक्खिस्सं सुणोहि मे ॥
३. 'यदा अहं ब्रह्मरञ्जे, सुञ्जे विपिनकानने' ।
अज्झोगाहेत्वा^१ विहरामि, अकित्ति^२ नाम तापसो ॥
४. 'तदा मं तपतेजेन, सन्तत्तो तिदिवाभिभू ।
धारेन्तो ब्राह्मणवण्णं, भिक्खाय मं उपागमि ॥
५. 'पवना आभतं पण्णं, अतेलं च अलोणिकं ।
मम द्वारे ठितं दिस्वा, सकटाहेन आकिरि ॥
६. 'तस्स दत्तवानहं पण्णं, निक्कुज्जित्वान^३ भाजतं ।
पुनेसनं जहित्वान, पाविसि पण्णसाळकं ॥
७. 'दुतियं^४ पि ततियं पि, उपगच्छि ममन्तिकं^५ ।
अकम्पितो अनोलम्भो, एवमेवमदासहं ॥
८. 'न मे तप्पच्चया अत्थि, सरीरस्मि विवण्णियं ।
पीतिसुखेन रतिया, वीतिनामेमि तं दिवं ॥
९. 'यदि मासं पि द्वेमासं^६, दक्खिण्येय्यं वरं लभे ।
अकम्पितो अनोलीनो, ददेय्यं दानमुत्तमं ॥

B. 383,
R. 73.

5

10

15 B. 386

१. अज्झो- - स्या०, रो० । २. विक्क- - स्या०; विवित- - रो० । ३. अज्झो-
गहेत्वा - सो०, स्या० । ४. अकित्ति - रो० । ५. निक्कुज्जित्वान - स्या० । ६-९. दुतियं
दिवसं ततियं पि, उपगच्छि ममन्तिके - स्या० । ७. द्विमासं - स्या० ।

१०. 'न तस्स दानं ददमानो, यसं लाभं च पत्थयिं ।
सव्वञ्जुतं पत्थयानो, तानि कम्मानि आचरिंति ॥

२. सङ्खचरिया'

R. 74

११. 'पुनापरं यदा होमि, ब्राह्मणो सङ्खसव्वयो ।
महासमुद्दं तरितुकामो, उपगच्छामि पट्टनं ॥
१२. 'तत्थइस्स' पटिपथे, सयम्भुं अपराजितं ।
कन्तारद्धानं' पटिपन्नं, तत्ताय कठिनभूमिया ॥
१३. 'तमहं पटिपथे दिस्वा, इममत्थं विचिन्तयिं ।
इदं' खेत्तं अनुप्पत्तं, पुञ्जकामस्स जन्तुनो ॥
१४. यथा' कस्सको पुरिसो, खेत्तं दिस्वा महागमं' ।
तत्थ बीजं न रोपेति, न सो घञ्जेन अत्थिको ॥
१५. एवमेवाहं' पुञ्जकामो, दिस्वा खेत्तवस्तमं ।
यदि' तत्थ' कारं न करोमि, नाहं पुञ्जेन अत्थिको ॥
१६. यथा अमच्चो मुद्दिकामो', रञ्जो अन्तेपुरे जने ।
न देति तेसं धनघञ्जं, मुद्दितो परिहायति ॥
१७. एवमेवाहं पुञ्जकामो, विपुलं दिस्वान दक्खिणं ।
यदि तस्स' दानं न ददामि', परिहायिस्सामि पुञ्जातो ॥
१८. 'एवाहं चिन्तयित्वान, ओरोहित्वा उपाहना ।
तस्स पादानि वन्दित्वा, अदासि छत्तुपाहनं ॥
१९. 'तेनेवाहं सतगुणतो, सुखुमालो सुखेधितो' ।
अपि च दानं परिपूरेन्तो, एवं तस्स अदासहं ति ॥

B. 387

20

३. कुवराजचरिया''

२०. 'पुनापरं यदा होमि, इन्दपत्थे'' पुरुत्तमे ।
राजा धनञ्जयो'' नाम, कुसले'' दसहपागतो ॥

१. सङ्खब्राह्मणचरिय - स्या० । २. तत्थइस्सामि - सी०, स्या०; तत्थ अदस्सि - रो० । ३-३. कन्तारद्धानपटिपन्न - सी०, स्या० । ४. इमं - स्या० । ५. यथा पि - सी०, स्या०, रो० । ६. महागमं - स्या० । ७-७. यदि - स्या० । ८. मुद्दिकामो - स्या० । ९. तत्थ - स्या० । १०. दानि - स्या० । ११. सुखे धितो - रो० । १२. कुवराजचरिय - स्या० । १३. इन्दपत्ते - सी०; इन्दपट्ट - रो० । १४. धनञ्जयो - य० । १५. कुसलेहि - स्या० ।

२१. 'कलिङ्गरुद्रविसया, ब्राह्मणा उपगच्छु मं ।
आयाचुं' मं हत्थिनागं, धञ्जं मङ्गलसम्मतं ॥
२२. अबुद्धिको जनपदो, दुग्भिक्खो छातको महा ।
ददाहि पवरं नागं, नीलं अञ्जनसव्हयं ॥
२३. न मे याचकमनुप्पत्ते, पटिक्खेपो अनुच्छवो ।
मा मे भिज्जि समादानं, दस्सामि विपुलं गजं ॥
२४. 'नागं गहेत्वा सोण्डाय, भिङ्गारे' रतनामये ।
जलं हत्थे आकिरित्वा, ब्राह्मणानं अदं गजं ॥
२५. 'तस्स' नागे पदिन्नमिह, अमच्चा एतदब्रवुं ।
किं नु तुय्हं वरं नागं, याचकानं पदस्ससि' ॥
२६. धञ्जं मङ्गलसम्पन्नं, सङ्गामविजयुत्तमं ।
तस्मि' नागे पदिन्नमिह, किं ते रज्जं करिस्सति ॥
२७. रज्जं पि मे ददे सब्बं, सरीरं दज्जमत्तनो ।
सव्वञ्जुतं पियं मय्हं, तस्मा नागं अदासहं ति ॥

5 R. 75

10

४. महासुदस्सनचरिया

२८. 'कुसावतिमिह नगरे, यदा आसि महीपति ।
महासुदस्सनो नाम, चक्कवत्ती' महब्बलो ॥
२९. 'तत्थाहं दिवसे तित्थत्तुं, घोसापेमि तहि तहि ।
को किं इच्छति पत्थेति, कस्स किं दीयतू धनं ॥
३०. को छातको को तसितो, को मालं को विलेपनं ।
नानारत्तानि वत्थानि, को नग्गो परिदहिस्सति ॥
३१. को पथे छत्तमादेति, कोपाहता मुदु सुभा ।
'इति सायं च पातो च, घोसापेमि तहि तहि ॥
३२. 'न तं दसमु ठानेसु, न पि ठानसतेसु वा ।
अनेकसतठानेसु, पटियत्तं याचके धनं ॥

15

B. 388

20

३३. 'दिवा वा यदि वा रत्ति', यदि एति वनिव्यको^१ ।
 लब्धा यदिच्छकं भोगं, पूरहत्थो व गच्छति ॥
३४. 'एवरूपं महादानं, अदासि यावज्जीविकं ।
 न पाहं देस्सं धनं दम्मि, न पि नत्थि निचयो मयि ॥
३५. 'यथा पि आतुरो नाम, रोगतो परिमृत्तिया ।
 धनेन वेज्जं तप्पेत्वा, रोगतो परिमुच्चति ॥
३६. 'तथेवाहं जानमानो, परिपूरेतुमसेसतो ।
 ऊनमनं^२ पूरयितुं, देमि दानं वनिव्यके ।
 निरालयो अपच्चासो^३, सम्बोधिमनुपत्तिया ति ॥

५. महागोविन्दचरिया

- R. 76 10 ३७. 'पुनापरं यदा होमि, सत्तराजपुरोहितो ।
 पूजितो नरदेवेहि, महागोविन्दब्राह्मणो ॥
३८. 'तदाहं सत्तरज्जेसु, यं मे आसि उपायनं ।
 तेन देमि महादानं, अवसोव्भं^४ सागरूपमं ॥
- B. 389 15 ३९. 'न मे देस्सं धनं धज्जे, न पि नत्थि निचयो मयि ।
 सम्बज्जुतं पियं मय्हं, तस्मा देमि वरं धनं ति ॥

६. निमिराजचरिया^५

४०. 'पुनापरं यदा होमि, मिथिलायं पुरुत्तमे ।
 निमि नाम महाराजा, पण्डितो कुसलत्थिको ॥
४१. 'तदाहं मापयित्वान, चतुस्सालं चतुम्मुखं ।
 तत्थ दानं पवत्तेमि, मिगपक्खिनरादिनं^६ ॥
४२. 'अच्छादतं च सयनं^७, अन्नं पानं च भोजनं ।
 अव्वोच्छिन्नं करित्वान, महादानं पवत्तयि ॥
४३. 'यथा पि सेवको सामि, धनहेतुमुपागतो ।
 कायेन वाचा मनसा, आराधनीयमेसति ॥

१. रत्ति - रो० । २. वनिव्यके - मी०; वनीपको - रो० । ३. ऊनमनं - रो० ।
 ४. अपच्चासो - रो० । ५. अवसोव्भं - स्या० । ६. निमिराजचरियं - स्या० । ७. मिग-
 पक्खिनरारिणं - रो० । ८. सयनं च - मी० ।

४४. 'तथेवाहं सच्चभवे, परियेसिस्सामि बोधिजं ।
दानेन सत्ते तप्पेत्वा, इच्छामि बोधिमुत्तमं ति ॥

७. चन्दकुमारचरिया

४५. 'पुनापरं यदा होमि, एकराजस्स अत्रजो ।
नगरे पुप्फवतिया, कुमारो चन्दसव्हयो ॥ R. 77
४६. 'तदाहं यजना मुत्तो, निक्खन्तो यञ्जवाटतो' ।
संवेगं जनयित्वान, महादानं पवत्तयि ॥ 5
४७. 'नाहं पिवामि खादामि, न पि भुञ्जामि भोजनं ।
दक्खिणेय्ये अदत्त्वान, अपि छप्पञ्च रत्तियो ॥
४८. 'यथा पि वाणिजो नाम, कत्वान भण्डसञ्चयं ।
यत्थ लाभो महा होति, तत्थ^१ तं हरति' भण्डकं ॥ B. 390 10
४९. 'तथेव सकमुत्ता^२ पि, परे दिन्नं महप्फलं ।
तस्मा परस्स दातव्वं, सतभागो भविस्सति ॥
५०. 'एतमत्थवसं ज्ञत्वा, देमि दानं भवाभवे ।
न पटिक्कमामि दानतो, सम्बोधिमनुपत्तिया ति ॥

८. सिविराजचरिया

५१. 'अरिट्टसव्ह्ये नगरे, सिवितामासि खत्तियो ।
निसज्ज पासादवरे, एवं चिन्तेसहं तदा ॥ 15
५२. यं किञ्चि मानुसं दानं, अदिन्नं मे न विज्जति ।
यो पि याचैय्य मं चक्खुं, ददेय्यं अविकम्पितो ॥
५३. 'मम सङ्कप्पमञ्जाय, सक्को देवानमिस्सरो ।
निसिन्नो देवपरिसाय, इदं वचनमब्रवि ॥ 20
५४. निसज्ज पासादवरे, सिविराजा महिद्धिको ।
चिन्तेन्तो विविधं दानं, अदेय्यं सो न पस्सति ॥
५५. तथं नु वितथं नेतं, हन्द वीमंसयामि तं ।
मुहुत्तं आगमेय्याथ, याव जानामि तं मनं ॥

१. यञ्जवाटतो - सी०; यञ्जवाटको - रो० । २-२. तत्थ नं - सी०; तत्था-
हरति - रो० । ३. सकमुत्तं - स्पा० ।

५६. 'पवेधमानो पलितसिरो', वलितगत्तो^३ जरातुरो ।
अन्धवण्णो व^४ हुत्वान, राजानं उपसङ्गमि ॥

५७. 'सो तदा पग्गहेत्वान, वामं दक्खिणवाहु^५ च ।
सिरस्मि अञ्जलि कत्वा, इदं वचनमब्रवि ॥

५८. याचामि तं महाराज, धम्मिक रट्ठवड्डुन ।
तव दानरता कित्ति, उग्गता देवमानुसे ॥

५९. उभो पि नेत्ता नयना, अन्धा उपहृता मम ।
एकं मे नयनं देहि, त्वं पि एकेन यापय ॥

६०. 'तस्साहं वचनं सुत्वा, हट्ठो संविग्गमानसो ।
कतञ्जली वेदजातो, इदं वचनमब्रवि ॥

६१. इदानीहं चिन्तयित्वान^६, पासादतो इघागतो ।
त्वं मम चित्तमञ्जाय, नेत्तं याचितुमागतो ॥

६२. अहो मे मानसं सिद्धं, सङ्कप्पो^७ परिपूरितो ।
अदिन्नपुब्बं दानवरं, अज्ज दस्सामि याचके ॥

६३. एहि सिक्क उट्ठेहि, मा दन्धयि मा पवेधयि ।
उभो पि नयनं^८ देहि, उप्पाटेत्वा वणिब्बके ॥

६४. 'ततो सो चोदितो मय्हं, सिक्को वचनं करो ।
उट्ठरित्वान पादासि, तालमिञ्जं व याचके ॥

६५. 'ददमानस्स देन्तस्स, दिन्नदानस्स मे सतो ।
चित्तस्स अञ्जथा नत्थि, बोधियायेव कारणा ॥

६६. 'न मे देस्सा उभो चक्खु, अत्ता न^९ मे न देस्सियो ।
सच्चञ्जुतं पियं मय्हं, तस्मा चक्खुं अदासहंति ॥

६. वेस्सन्तरचरिया

६७. 'या मे अहोसि जनिका, फुस्सती^१ नाम खत्तिया ।
सा अतीतामु जातीसु, सक्कस्स^२ महेसी पिया^३ ॥

१. फलितसिरो — रो० । २. वलितगत्तो — सी०, रो० । ३. च — स्या० ।
४. दक्खिणवाहु — स्या० । ५. चिन्तयित्वा — सी० । ६. सङ्कप्पो मे — स्या० । ७. नयने
— सी०, रो० । ८. पि — स्या० । ९. फुस्सती — सी० । १०-१०. सक्कस्स च महेसिया —
सी०, रो०; सक्कस्स महेसी मिया — स्या० ।

६८. 'तस्सा आयुक्खयं जत्वा', देविन्दो एतदब्रवि ।
ददामि ते दस वरे, वर भद्दे यदिच्छसि ॥
६९. 'एवं वुत्ता च सा देवी, सक्को पुनिदमब्रवि ।
किं नु मे अपराधत्थि, किं नु देस्सा अहं तव ।
रम्मा चावेसि मं ठाना, वातो व धरणीरुहं ॥
७०. 'एवं वुत्तो च^१ सो सक्को, पुन तस्सिदमब्रवि ।
न चेव ते कतं पापं, न च मे त्वंसि अप्पिया ॥
७१. एतकंयेव ते आयु, चवनकालो भविस्सति ।
पटिग्गण्ह मया दिप्पे, वरे दस वरत्तमे ॥
७२. 'सक्केन सा दिप्पवरा, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ।
ममं अब्भन्तरं कत्वा, फुस्सती दसवरे वरी ॥
७३. 'ततो चुता सा फुस्सती, खत्तिये उपपज्जथ ।
जेतुत्तरमिह नगरे, सज्जयेन समागमि ॥
७४. 'यदाहं' फुस्सतिया कुच्छि, ओक्कन्तो पियमातुया ।
मम तेजेन मे माता, सदा दानरता अहु ॥
७५. 'अधने आतुरे जिण्णे, याचके अट्ठिके^२ जने ।
समणे ब्राह्मणे खीणे, देति दानं अकिञ्चने ॥
७६. 'दस मासे धारयित्वान, करोन्ते पुरं पदक्खिणं ।
वेस्तानं बीथिया मज्जे, जनेसि फुस्सती ममं ॥
७७. 'न मय्हं मत्तिकं' नामं, न पि पेट्तिकसम्भवं ।
जातेत्थं वेस्सवीथिया^३, तस्मा वेस्सन्तरो अहु ॥
७८. 'यदाहं' दारको होमि, जातिया अट्ठवस्सिको ।
तदा निसज्ज पासादे, दानं दातुं विचिन्तयि ॥
७९. हृदयं ददेय्यं चक्खुं, मंसं पि रुधिरं^४ पि च ।
ददेय्यं कायं सावेत्वा^५, यदि कोचि^६ याचये ममं ॥

5

B. 392

R. 79

10

15

20

25

१. दिस्वा - सी०, स्वा०, रो० । २. व - स्वा० । ३. यदाहं - सी० । ४. पट्टिके - सी०; पट्टिके - रो० । ५. मत्तिकं - सी० । ६. जातमिह - सी०, रो० । ७. वेस्स-
बीथियं - स्वा० । ८-८. रुधिरं - रो० । ९. सावेत्वा - रो० । १०. को - स्वा० ।

८०. 'सभावं चिन्तयन्तस्स, अकम्पितमसण्ठितं' ।
अकम्पि तत्थ पथवी^१, सिनेख्वनवटंसका ॥
८१. 'अन्वद्धमासे^२ पन्नरसे, पुण्णमासे उपोसथे ।
पच्चयं नागमारुहं, दानं दातुं उपागमि ॥
८२. 'कलिङ्गरट्टविसया, ब्राह्मणा उपगञ्छु मं ।
अयाचुं मं हत्थिनागं, धञ्जं मङ्गलसम्मत्तं ॥
८३. 'अवुट्टिको^३ जनपदो, दुब्भिक्खो छातको महा ।
ददाहि पवरं नागं, सब्बसेतं गजुत्तमं ॥
८४. ददामि न विकम्पामि, यं मं याचन्ति ब्राह्मणा ।
सन्तं नप्पतिगूहामि^४, दाने मे रमते^५ मनो ॥
८५. न मे याचकमनुप्पत्ते, पटिक्खेपो अनुच्छवो ।
मा मे भिज्जि समादानं, दस्सामि विपुलं गजं ॥
८६. 'नागं गहेत्वा सोण्डाय, भिङ्गारे रतनामये ।
जलं हत्थे आकिरित्वा, ब्राह्मणानं अदं गजं ॥
८७. 'पुनापरं ददन्तस्स, सब्बसेतं गजुत्तमं ।
तदा पि पथवी कम्पि, सिनेख्वनवटंसका ॥
८८. 'तस्स नागस्स दानेन, सिवयो कुद्धा समागता ।
पव्वाजेसुं सका रट्ठा, वड्ढं गच्छतु पव्वतं ॥
८९. 'तेसं तिच्छुभमानानं, अकम्पित्वमसण्ठितं' ।
महादानं पवत्तेतुं, एकं^६ वरमयाचिसं^७ ॥
९०. 'याचिता सिवयो सब्बे, एकं वरमदंसु मे ।
सावयित्वा^८ कण्णभेरि, महादानं ददामहं ॥
९१. 'अथेत्य वत्तती सद्दो, तुमुलो^९ भेरखो महा ।
दानेतिमं^{१०} नीहरन्ति, पुन दानं ददातयं^{११} ॥

१. अकम्पितम ० - स्या० । २. पठवी - सी०, स्या०, रो० । ३. अन्वद्धमासे - स्या०; अद्धदमासे - रो० । ४. अवुट्टिको - रो० । ५. नप्पतिगूहामि - स्या० । ६. रमते - सी०, स्या०, रो० । ७. अकम्पितमसण्ठितं - स्या०, रो० । ८-९. एकं वरमयाचिसं - सी०, रो०; एकवरमयाचिहं - स्या० । १०. सावयित्वा - सी०; सायाचयित्वा - रो० । ११. तिमुलो - स्या० । १२. दानेतिमं - सी०, रो० । १३. ददामहं - सी०, रो० ।

६२. 'हत्वि' अस्से रथे दत्त्वा, दासि दासं गवं धनं ।
महादानं ददित्वान, नगरा निवस्वमि तदा ॥
६३. 'निवस्वमित्वान नगरा, निवत्तित्वा' विलोकिते ।
तदा पि पथवी कम्पि, सिनेरुवनवटंसका ॥
६४. 'चतुर्वाहि रथं दत्त्वा, ठत्वा चातुम्महापथे' ।
एकाकियो' अदुतियो, मद्दिदेवि इदमव्वि ॥ 5
६५. त्वं मद्दि कण्हं गण्हाहि, लहुका एसा कनिट्टिका' ।
अहं जालि गहेस्सामि', गरुको भातिको हि सो ॥
६६. 'पदुमं पुण्डरीकं व, मद्दी कण्हाजिनगही ।
अहं सुवण्णविम्बं व, जालि खत्तियमगहि ॥ B. 394
६७. 'अभिजाता सुखुमाला, खत्तिया चतुरो जना ।
विसमं समं अव्वकमन्ता, वड्डं गच्छाम पव्वतं ॥ 10
६८. 'ये केचि मनुजा एन्ति, अनुमग्गे पटिप्पथे' ।
मग्गन्ते पटिपुच्छाम, कुहि वड्डन्तपव्वतो' ॥
६९. 'ते तत्थ अम्हे पस्सित्त्वा, करुणं गिरमुदीरयुं ।
दुक्खं ते पटिवेदेन्ति, दूरे वड्डन्तपव्वतो ॥ 15
१००. 'यदि पस्सन्ति पवने, दारका फलिने' दुमे ।
तेसं फलानं हेतुम्हि, उपरोदन्ति दारका ॥
१०१. 'रोदन्ते दारके दिस्वा, उव्विद्धा' विपुला दुमा ।
सयमेवोणमित्वान, उपगच्छन्ति दारके ॥ 20
१०२. 'इदं अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं' लोमहंसनं ।
साहुकारं पवत्तेसि, मद्दी सब्वङ्गसोभणा ॥
१०३. अच्छेरं वत लोकिस्मि, अब्भुतं लोमहंसनं ।
वेस्सन्तरस्स तेजेन, सयमेवोणता दुमा ॥
१०४. 'सङ्घिपिसु पथं यक्खा, अनुकम्पाय दारके ।
निक्खन्तदिवसेनेव', चेतरेदुमुपागमुं ॥ 25

१. हत्वी - स्या०, रो० । २. निवत्तेत्वा - स्या० । ३. चतुर्माहापथे - स्या० ;
चातुर्माहापथे - रो० । ४. एकाकिको - स्या० । ५. कनिट्टिका - स्या०, रो० । ६. गहिस्सामि
- स्या० । ७. पटिपथे - स्या०, रो० । ८. वड्डन्त - सी०, स्या०, रो० । ९. फलिते -
सी०, स्या०, रो० । १०. उव्विग्गा - सी०; उव्विग्गा - स्या० । ११. अब्भुतं - स्या० ।
१२. निक्खन्तदिवसेनेव - सी० ।

१०५. 'सद्विराजसहस्सानि, तदा वसन्ति मातुले' ।
सव्ये पञ्जलिका हुत्वा, रोदमाना उपागमुं ॥
१०६. 'तत्थ वत्तेत्वा सल्लापं, चेतेहि चेतपुत्तेहि ।
ते ततो निवस्समित्वान, वङ्कं अगमु पव्वतं ॥
१०७. 'आमन्तयित्वा देविन्दो, विस्सकम्मं' महिद्धिकं ।
अस्समं सुकतं रम्मं, पण्णसालं सुमापय ॥
१०८. 'सक्कस्स वचनं सुत्वा, विस्सकम्मो महिद्धिको ।
अस्समं सुकतं रम्मं, पण्णसालं सुमापयि ॥
१०९. 'अज्झोभाहेत्वा पवनं, अप्पसहं निराकुलं ।
चतुरो जना मयं तत्थ, वसाम पव्वतन्तरे ॥
११०. 'अहं च महिदेवी च, जाली कण्हाजिना चुभो ।
अज्झमज्झं सोकनुदा, वसाम अस्समे तदा ॥
१११. 'दारके अनुरक्खन्तो, असुज्जो' होमि अस्समे ।
मही फलं आहरित्वा', पोसेति सा तयो जने ॥
११२. 'पवने वसमानस्स, अद्धिको' मं उपागमि ।
आयाचि पुत्तके मग्गं, जालि कण्हाजिनं चुभो ॥
११३. 'याचकं उपगतं दिस्वा, हासो मे उपपज्जथ ।
उभो पुत्ते गहेत्वान, अदासि ब्राह्मणे तदा ॥
११४. 'सके पुत्ते चजन्तस्स, जूजके' ब्राह्मणे यदा ।
तदा पि पथवी कम्पि, सिनेख्वनवटंसका ॥
११५. 'पुनदेव सक्को ओरुह, हुत्वा ब्राह्मणसन्निभो ।
आयाचि मं महिदेवि, सीलवन्ति' पतिव्वतं ॥
११६. 'महि हत्थे गहेत्वान, उदकज्जलि पूरिय' ।
पसन्नमनसङ्कुप्पो, तस्स महि अदासहं ॥
११७. 'महिधा दीयमानाय, गगने देवा पभोदिता ।
तदा पि पथवी कम्पि, सिनेख्वनवटंसका ॥

१. मातुला - स्या०, रो० । २. विमुकम्मं - स्या०, रो० । ३. असुज्जे - स्या० ।
४. आहरति - सी०, स्या०, रो० । ५. अतिविको - स्या० । ६. याचके - रो० । ७. सील-
वति - स्या० । ८. पूरय - स्या०, रो० ।

११८. 'जालि कण्हाजिनं धीतं', महिदेवि पतिव्रतं ।
चजमानो न चिन्तेसि, बोधियायेव कारणा ॥
११९. 'न मे देस्सा उभो पुत्ता, महिदेवी न देस्सिया ।
सव्वञ्जुतं पियं मय्हं, तस्मा पिये अदासहं ॥
१२०. 'पुनापरं ब्रह्मारब्धे, मातापितुसमागमे ।
करुणं परिदेवन्ते, सल्लपन्ते सुखं दुखं' ॥
१२१. 'हिरोत्तप्पेन गह्मा', उभिन्नं उपसङ्कुमि ।
तदा पि पथवी कम्पि, सिनेरुवनवटंसका ॥
१२२. 'पुनापरं ब्रह्मारब्धा, निवसमित्वा सञ्जातिभि ।
पविसामि पुरं रम्मं, जेतुत्तरं पुरुत्तमं ॥
१२३. 'रतनानि सत्त वस्सिसु, महामेधो पवस्सथ ।
तदा पि पथवी कम्पि, सिनेरुवनवटंसका ॥
१२४. 'अचेतनायं पथवी, अविज्झाय सुखं दुखं ।
सा पि दानवला मय्हं, सत्तवस्सत्तुं पक्कम्पथा' ति ॥

5

B. 396

10

१०. ससपण्डितचरिया

१२५. 'पुनापरं यदा होमि, ससको पवनचारको' ।
तिणपण्णसाकफलभवत्तो, परहेठनविवज्जितो ॥
१२६. 'भवकटो च सिङ्गालो च, उद्दपोतो^१ चहं तदा ।
वसाम एकसामन्ता^२, सायं पातो च^३ दिस्सरे^४ ॥
१२७. 'अहं ते अनुसासामि, किरिये^५ कल्याणपापके ।
पापानि परिवज्जेथ, कल्याणे अभिनिविस्सथ ॥
१२८. 'उपोसथमिह दिवसे, चन्दं दिस्वान पूरितं ।
एतेसं तत्थ आचिक्खि, दिवसो अज्जुपोसथो ॥
१२९. 'दानानि पटियादेथ, दक्खिणेर्यस्स दातवे ।
दत्त्वा दानं दक्खिणेर्ये, उपवस्सथुपोसथं ॥

15 R. 82

20

१. धीतु - स्या० । २. दुखं - सी०, स्या०, रो० । ३. गहनं - स्या० ।
४-४. सत्तवस्सत्तुमक्कम्पथा - स्या० । ५. पवनचारिको - सी०, स्या०, रो० । ६. सुत्त० -
न०, स्या० । ७. एकसामन्ता - स्या० । ८-८. पदिस्सरे - सी०, रो० । ९. किरिये - स्या० ।

१३०. 'ते मे साधू ति वत्वान, यथासत्ति यथावलं ।
दानानि पटियादेत्वा, दक्खिण्यं गवेसिस्सुं ॥

१३१. 'अहं निसज्ज' चिन्तेसि, दानं दक्खिणनुच्छवं ।
यदिहं लभे दक्खिण्यं, किं मे दानं भविस्सति ॥

१३२. न मे अत्थि तिला मृगा, मासा^१ वा^२ तण्डुला घतं ।
अहं तिणेन यापेमि, न सक्का तिण दातवे ॥

B. 397

१३३. यदि कोचि^३ एति दक्खिण्यो, भिक्खाय मम सन्तिके ।
दज्जाहं सकमत्तानं, न सो तुच्छो गमिस्सति ॥

१३४. 'मम सङ्कुप्पमज्जाय, सक्को ब्राह्मणवणिग्गना ।
आसयं मे उपागच्छि, दानवीमंसनाय मे ॥

10

१३५. 'तमहं दिस्वान सन्तुट्ठो, इदं वचनमब्रवि ।
साधु खोसि अनुणत्तो, धासहेतु ममन्तिके ॥

१३६. अदिन्नपुब्बं दानवरं, अज्ज दस्सामि ते अहं ।
तुवं सीलगुणूपेतो, अयुत्तं ते परहेठनं^४ ॥

15

१३७. एहि अग्गि पदीपेहि, नानाकट्टे समानय^५ ।
अहं पचिस्समत्तानं, पक्कं त्वं भक्खयिस्ससि ॥

१३८. 'साधू ति सो हट्ठमनो, नानाकट्टे समानयि ।
महन्तं अक्कासि चित्तकं^६, कत्वा^७ अङ्गारगव्भकं^८ ॥

१३९. 'अग्गि तत्थ पदीपेसि^९, यथा सो खिप्पं महाभवे ।
फोटेत्वा रजगते गत्ते, एकमन्तं उपाविसि^{१०} ॥

20

१४०. 'यदा महाकट्ठपुञ्जो^{११}, आदित्तो धमधमायति^{१२} ।
तदुप्पतित्वा पपति^{१३}, मज्जे जालसिखन्तरे ॥

R. 83

१४१. 'यथा सीतोदकं नाम, पविट्ठं यस्स कस्सचि ।
समेति दरथपरिळाहं, अस्सादं देति पीति च ॥

25

१४२. 'तथेव जलितं अग्गि, पविट्ठस्स ममं तदा ।
सव्वं समेति दरथं, यथा सीतोदकं विय ॥

१. निपज्ज - स्या० । २-२. न मासा - स्या० । ३. रो० पीत्यके नत्थि ।
४. परहेठनं - स्या० । ५. समानयि - सी० । ६. चित्तकं - स्या० । ७-७. कत्वा-
नङ्गारगव्भकं - स्या० । ८. पदीपेति - रो० । ९. उपाविसि - रो० । १०. महाकट्ठपुञ्जो -
रो० । ११. धमधमायति - सी०; धूमधमायति - रो० । १२. पपति - स्या० ।

१४३. 'अवि' चम्मं मंसं न्हाइं, अट्ठि हृदयवन्धनं ।
केवलं सकलं कायं, ब्राह्मणस्स अदासहं ति ॥

अकित्तिवग्गो पठमो ।

तस्सुदानं

अकित्तिब्राह्मणो^१ सङ्खो, कुरुराजा धनञ्जयो ।
महामुदस्सतो राजा, महागोविन्दब्राह्मणो ॥
निमि चन्दकुमारो च, सिबि वेस्सन्तरो ससो ।
अहमेव तदा आसि, यो ते दानवरे अदा ॥
एते दानपरिक्खारा, एते दानस्स पारमी ।
जीवितं याचके दत्त्वा, इमं^२ पारमि^३ पूरयि ॥
भिक्षाय उपगतं दिस्वा, सकत्तानं परिच्चजि ।
दानेन मे समो नत्थि, एसा मे दानपारमी ति ॥

B. 398

[5

10

दानपारमिनिद्देशो निद्रितो ।

—:०:—

२. हत्थिनागवग्गो^१

१. मातुपोसकचरिया^२

B. 399, -
R. 84

१. 'यदा अहोसि^३ पवने, कुञ्जरो मातुपोसको ।
न तदा अत्थि महिया, गुणेन मम सादिसो ॥
२. 'पवने दिस्वा वनचरो, रज्जो मं पटिवेदधि ।
तवानुच्छवो महाराज, गजो वसति^४ कानने ॥
३. न तस्स परिक्खायत्थो, न^५ पि अल्लककामुया^६ ।
सह^७ गहिते^८ सोण्डाय, सयमेव इधेहि^९ति ॥
४. 'तस्स तं वचनं सुत्वा, राजा पि तुट्ठमानसो ।
पेसेसि हत्थिदमकं, छेकाचरियं सुसिक्खितं ॥
५. 'गत्त्वा सो हत्थिदमको, अहस पदुमस्सरे ।
भिसमुल्लाले^{१०} उद्धरन्तं, यापनत्थाय मातुया ॥
६. 'विज्जाय मे सीलगुणं, लक्खणं उपधारयि ।
एहि पुत्ता ति पत्तवान, मम सोण्डाय अग्गहि ॥
७. 'यं मे तदा पाकतिकं, सरीरानुगतं बलं ।
अज्ज नागसहस्सानं, बलेन समसादिसं ॥
८. 'यदिहं तेसं पकुप्पेय्यं, उपेतानं^{११} गहणाय मं ।
पटिवलो भवे तेसं, याव रज्जं पि मानुसं ॥
९. 'अपि चाहं सीलरक्खाय, सीलपारमिपूरिया ।
न करोमि^{१२} चित्ते अज्जाथत्तं, पक्खिपन्तं ममाल्लके^{१३} ॥
१०. 'यदि ते मं तत्थ कोट्टेय्युं^{१४}, फरसूहि तोमरेहि च ।
नेव तेसं पकुप्पेय्यं, सीलखण्डभया ममा ति ॥

१. सीलपारमिता - स्या०, रो० । २. पठ १ मातुपोसकचरियं - स्या० । ३. अहोसि - रो० । ४. वसति - स्या० । ५-५. नपियाल्लककामुया - सी०; न पि अल्लककामुया - स्या० । ६-६. सयं गहिते - सी०; समागहिते - स्या०, रो० । ७. भिसमुल्ल - रो० । ८. उपेत - सी०, स्या०, रो० । ९. करोम - स्या० । १०. ममाल्लके - सी०, स्या०; ममाल्लके - रो० । ११. कोट्टेय्युं - स्या० ।

२. भूरिदत्तचरिया

११. 'पुनापरं यदा होमि, भूरिदत्तो महिद्धिको ।
विरूपक्खेन महारज्जा, देवलोकमगच्छहं ॥
१२. 'तत्थ पस्सित्वाहं' देवे, एकन्तं सुखसमप्पिते ।
तं सम्मगमनत्थाय, सीलव्वतं समादयि^३ ॥
१३. 'सरीरकिच्चं कत्वान, भूत्वा यापनमत्तकं ।
चतुरो अङ्गे अधिद्वाय, सेमि वम्मिकमुद्धनि ॥
१४. 'छविया चम्मेन मंसेन, नहारुअट्टिकेहि' वा ।
यस्स एतेन करणीयं, दिन्नयेव हरातु सो ॥
१५. 'संसितो अकतञ्जुना, आलम्पायनो^४ ममग्गहि ।
पेळाय पक्खपित्वान, कीळेति मं तहिं तहि ॥
१६. 'पेळाय पक्खपन्ते पि, सम्मद्दन्ते^५ पि पाणिना ।
आलम्पायने न कुप्पामि, सीलखण्डभया मम ॥
१७. 'सकजीवितपरिच्चागो, तिणतो^६ लहुको मम' ।
सीलवीतिक्कमो मय्हं, पथवी^७ उप्पतनं^८ विय ॥
१८. 'निरन्तरं जातिसतं, चजेय्यं मम जीवितं ।
नेव सीलं पभिन्देय्यं, चतुद्दीपान^९ हेतु पि ॥
१९. 'अपि चाहं सीलरक्खाय, सीलपारमिपूरिया ।
न करोमि चित्ते अञ्जवत्तं, पक्खपन्तं पि पेळकेति ॥

B. 400,
R. 85

5

10

15

३. चम्पेय्यनागचरिया

२०. 'पुनापरं यदा होमि, चम्पेय्यको महिद्धिको ।
तदा पि धम्मिको आसि, सीलव्वतसमप्पितो ॥
२१. 'तदा पि मं धम्मचारि, उपवुत्थं उपोसथं ।
अहितुण्डको गहेत्वान, राजद्वारमिह कीळति ॥

20

१. पस्सित्वाहं - सी० । २. समादयि - म० । ३. न्हारुहि० - स्वा० ।

४. आलम्बणो - सी०; आलम्बानो - स्वा०; आलम्पानो - रो० । ५. मं मद्दन्ते - स्वा० ।

६-८. तिणतोपि लहुको मवि - स्वा० । ७-९. पठवी उप्पतना - सी०, रो०; पठवी उव्वतना - स्वा० । ८. चतुन्नं दीपान - स्वा० । ९. चम्पेय्यवरियं - स्वा० ।

- B. 401 २२. 'यं यं सो वृष्णं चिन्तयि, नीलं व पीतलोहितं ।
तस्स चित्तानुवत्तन्तो^१, होमि चिन्तितसन्निभो ॥
- R. 85 २३. 'थलं करेय्यमुदकं, उदकं पि थलं करे ।
यदिहं तस्स पकुप्पेय्यं^२, खणेन द्वारिकं करे ॥
- 5 २४. 'यदि चित्तवसी हेस्सं, परिहायिस्सामि सीलतो ।
सीलेन परिहीनस्स, उत्तमत्थो न सिज्जति ॥
२५. 'कामं भिज्जतुयं कायो, इधेव विकिरीयतु ।
नेव सीलं पभिन्देय्यं^३, विकिरुत्ते भूसं वियाति ॥

४. चूलबोधिचरिया

२६. 'पुत्तापरं यदा होमि, चूलबोधिं सुसीलवा ।
10 भवं दिस्वान भयतो, नेक्खम्मं अभिनिक्खमि ॥
२७. 'या मे दुतियिका आसि, ब्राह्मणी कनकसन्निभा ।
सा पि वट्ठे अनपेक्खा, नेक्खम्मं अभिनिक्खमि ॥
२८. 'निरालया छिन्नवन्धु, अनपेक्खा कुले गणे ।
चरन्ता गामनिगमं, वाराणसिमुपागमुं ॥
- 15 २९. 'तत्थ वसाम निपका, असंसट्ठा कुले गणे ।
निराकुले अण्णसट्ठे, राजुय्याने वसामुभो ॥
३०. 'उय्यानदस्सनं गत्वा, राजा अद्दस ब्राह्मणि ।
उपगम्मं ममं^४ पुच्छि, तुय्हेसा का^५ कस्स भरिया ॥
३१. 'एवं वृत्ते अहं तस्स, इदं वचनमब्रवि ।
20 न मय्हं भरिया एसा, सहधम्मा एकसासनी ॥
३२. 'तिस्सा^६ सारत्तगधितो, गाहापेत्त्वान चेटके ।
निप्पीळयन्तो बलसा, अन्तेपुरं पवेसयि ॥
- B. 402 ३३. 'ओदपत्तकिया मय्हं, सहजा^७ एकसासनी ।
आकट्ठित्वा नयन्तिया, कोपो मे उपपज्जथ ॥

१. चित्तानुवत्तन्तो - सी०, स्था० । २. कुप्पेय्यं - स्था० । ३. पि भिन्देय्यं - स्था० ।

४-५. उपगम्मं मं - स्था० । ५. सी० पीत्तवके नस्ति । ६. तस्सा - सी०, स्था०, रो० ।

७. सारत्ताविपत्तो - सी०, रो० । ८. सहजाता - स्था० ।

३४. 'सह कोपे समुप्पन्ने, सीलव्वतमनुस्सरि ।
तत्थेव कोपं निग्गण्हि, नादासि वड्डितुपरि' ॥
३५. 'यदि नं' ब्राह्मणि कोचि, कोट्टेय्य तिण्हसत्तिया ।
नेव सीलं पभिन्देय्यं, बोधियावेव कारणा ॥
३६. 'न मेसा ब्राह्मणी देस्सा, न पि मे वलं न विज्जति ।
सव्वञ्जुतं पियं मय्हं, तस्मा सीलानुरक्खिसं' ति ॥

3

५. महिंसराजचरिया

३७. 'पुत्तापरं यदा होमि, महिसो वनचारको' ।
पवड्डकायो बलवा, महन्तो भीमदस्सनो ॥
३८. 'पव्वभारे गिरिदुग्गे च, एक्खमुल्ले दकासये ।
हीतेत्य ठानं महिसानं, कोचि कोचि तहि तहि ॥
३९. 'विचरन्तो ब्रह्मारब्बे, ठानं अदस भद्दकं ।
तं ठानं उपगन्त्वान, तिट्ठामि च सयामि च ॥
४०. 'अथेत्य कपिमागन्त्वा, पापो अनरियो लहु ।
खन्धे नलाटे भमूके, मुत्तेति ओहनेतितं ॥
४१. 'सकिं पि दिवसं दुत्तियं, तत्तियं चतुत्थं पि च ।
दुसेति मं सव्वकालं, ते न होमि उपद्दुतो ॥
४२. 'ममं उपद्दुतं दिस्वा, यक्खो मं इदमब्रवि ।
नासेहेतं अवं पापं, सिज्जेहि च खुरेहि च ॥
४३. 'एवं वुत्ते तदा यक्खे, अहं तं इदमब्रवि ।
किं त्वं मक्खेसि कुणपेत्त, पापेत्त अनरियेत्त मं ॥
४४. 'यदिदं तस्स पकुप्पेय्यं, ततो हीनतरो भवे ।
सीलं च मे पभिज्जेय्य, विञ्जू च गरहेय्यु मं ॥
४५. 'हीळिता जीविता वा पि, परिसुद्धेत्त मत्तं वरं ।
क्याहं जीवितहेत्तुं पि, काहामि परहेठनं' ॥

R. 87

10

13

20

B. 403

१. वड्डितुपरि - सी०; वड्डितुं परि - रो० । २. तं - स्वा० । ३. सीलानुरक्खिसं - सी०, स्वा०, रो० । ४. महिंसराजचरियं - स्वा० । ५. पवनचारको - सी०; पवनचारको - स्वा०; पवनचारको - म० । ६. परहेठनं - स्वा० ।

४६. 'भमेवायं* मञ्जुमानो, अञ्जे पेवं करिस्सति ।
तेव तस्स^१ वधिस्सन्ति, सा मे मुत्ति भविस्सति* ॥
४७. 'हीनमज्झिमउक्कट्टे, सहन्तो अबमानितं ।
एवं लभति सणञ्जो, मनसा यथा पत्थितं ति ॥

६. रहुराजचरिया^३

- 5 ४८. 'पुनापरं यदा होमि, सुतत्तकनकसन्निभो ।
मिगराजा रुह नाम, परमसीलसमाहितो ॥
४९. 'रम्मे पदेसे रमणीये, विवित्ते अमनुस्सके ।
तत्थ वासं उपगञ्छि, गङ्गाकूले मनोरमे ॥
- R. 88 ५०. 'अथ उपरि गङ्गाय, धनिकेहि परिपीळितो ।
10 पुरिसो गङ्गाय पपति^४, जीवामि वा मरामि वा ॥
५१. 'रत्तिन्दिवं सो गङ्गाय, वृद्धमानो महोदके ।
रवन्तो करुणं रवं^५, मज्जे गङ्गाय गच्छति ॥
५२. 'तस्साहं सद्दं सुत्वान, करुणं परिदेवतो ।
गङ्गाय तीरे ठत्वान^६, अपुच्छि कोसि त्वं नरो ॥
- 15 ५३. 'सो मे पुट्ठो च^७ व्याकासि, अत्तनो करुणं तदा ।
धनिकेहि भीतो तसितो, पक्खन्दोहं^८ महानदि ॥
५४. 'तस्स कत्वान कारुञ्जां, चजित्वा मम जीवितं ।
पविसित्वा नीहरि तस्स, अन्धकारमिह रत्तिया ॥
५५. 'अस्सत्थकालमञ्जाय^९, तस्साहं इदमब्रवि ।
20 एको तं वरं याचामि, मा मं कस्सचि पावद ॥
- B. 404 ५६. नगरं गन्त्वान आचिविख, पुच्छितो धनहेतुको ।
'राजानं सो गहेत्वान, उपगञ्छि ममन्तिकं ॥

-. स्या० पोत्थके नत्थि । १. तत्थ - सी०, रो० । २. रहमिगवरियं - स्या० । ३. पत्ति - स्या०, रो० । ४. रावं - सी० । ५. ठत्वा - स्या० । ६. स्या० पोत्थके नत्थि । ७. कारणं - सी०, स्या०, रो० । ८. पक्खन्तोहं - सी०, रो०; पक्खन्तो मं - स्या० । ९. अस्सत्त ० - सी० ।

५७. 'यावता करणं सत्त्वं, रञ्जो आरोचितं मया ।
राजा सुत्वान वचनं, उंसुं तस्स पक्कप्पयि^१ ।
इवेव घातयिस्सामि^२, मित्तदुब्धि^३ अनारियं ॥
५८. 'तमहं अनुरक्खन्तो, निम्मिनि मम अत्तना ।
तिट्ठतेसो महाराज, कामकारो भवामि ते ॥
५९. 'अनुरक्खि मम सीलं, नारक्खि मम जीवितं ।
सीलवा हि तदा आसि, बोधियायेव कारणा ति ॥

७. मातङ्गचरिया

६०. 'पुनापरं यदा होमि, जटिलो उग्गतापनो ।
मातङ्गो नाम नामेन, सीलवा सुसमाहितो ॥
६१. 'अहं च ब्राह्मणो एको, गङ्गाकूले वसामुभो ।
अहं वसामि उपरि, हेट्ठा वसति ब्राह्मणो ॥
६२. 'विचरन्तो अनुकूलमिहि, उद्धं मे अस्समद्दस ।
तत्थ मं परिभासेत्वा^४, अभिसपि मुद्धफालनं ॥
६३. 'यदिहं तस्स पक्कुप्पेय्यं, यदि सीलं न गोपये ।
ओलोकेत्वानहं तस्स, करेय्यं छारिकं विय ॥
६४. 'यं सो तदा मं अभिसपि, कुपितो दुट्ठमानसो ।
तस्सेव मत्थके निपति, योगेन तं पमोचयि ॥
६५. 'अनुरक्खि मम सीलं, नारक्खि मम जीवितं ।
सीलवा हि तदा आसि, बोधियायेव कारणा ति ॥

८. धम्मदेवपुत्तचरिया

६६. 'पुनापरं यदा होमि, महापक्खो^१ महिद्धिको ।
धम्मो नाम महायक्खो, सत्त्वलोकानुकम्पको ॥
६७. 'दसकुसलकम्मपथे, समादपेन्तो महाजनं ।
चरामि गामनिगमं, समित्तो सपरिज्जनो ॥

१. विकप्पयि - सी०, रो० । २. घातयिस्सामि - स्वा०, रो० । ३. मित्तदुब्धि - सी० । ४. परिभानित्वा - सी०, स्वा० । ५. महेशक्को - सी०; महेशक्को - स्वा०; महा-यक्को - रो० ।

६८. 'पापो कदरियो यक्खो, दीपेन्तो दस पापके' ।
सो पेत्य महिया चरति, समित्तो सपरिज्जनो ॥
६९. 'धम्मवादी अधम्मो च, उभो पच्चनिका मयं ।
धुरे धुरं घट्टयन्ता', समिम्हा पटिपथे उभो ॥
७०. 'कलहो वत्तती भेस्मा', कल्याणपापकस्स च ।
मग्गा ओक्कमनत्थाय, महायुद्धो उपट्ठितो ॥
७१. 'यदिहं तस्स कुप्पेय्यं', यदि भिन्दे तपोगुणं ।
सहपरिजनं तस्स, रजभूतं करेय्यहं ॥
७२. 'अपि चाहं सीलरक्खाय, निव्वापेत्वान मानसं ।
सह जनेनोक्कमित्वा, पथं पापस्स दासहं ॥
७३. 'सह पथतो ओक्कन्ते', कत्वा नित्तस्स निव्वुत्ति ।
विवरं अदासि पथवी, पापयक्खस्स तावदेति ॥

६. अलीनसत्तुचरिया'

७४. 'पञ्चालरुद्धे नगरवरे, कपिलायं' पुरुत्तमे ।
राजा जयदिसो' नाम, सीलगुणमुपागतो ॥
७५. 'तस्स रज्जो अहं पृत्तो, सुतधम्मो सुसीलवा ।
अलीनसत्तो गुणवा, अनुरक्खपरिजतो' सदा ॥
७६. 'पिता मे मिगवं गन्त्वा, पोरिसादं उपागमि ।
सो मे पितुमगाहेसि, भक्खोसि मम मा चलि ॥
७७. 'तस्स तं वचनं सुत्वा, भीतो तसितवेधितो ।
ऊरुक्खम्भो' अहं तस्स, दिस्वान पोरिसादकं ॥
७८. 'मिगवं गहेत्वा मुञ्चस्सु, कत्वा आगमनं पुन ।
ब्राह्मणस्स धनं दत्वा, पिता आमन्तयी ममं ॥
७९. 'रज्जं पुत्त पटिपज्ज, मा पमज्जि' पुरं इदं ।
कतं मे पोरिसादेन, मम आगमनं पुन ॥

१. पापके - रो० । २. घट्टयन्तो - सी०; घट्टयन्ता - स्या० । ३. धस्मा - रो० ।
४. कुप्पेय्यं - सी०, स्या०, रो० । ५. उक्कन्तो - स्या०; ओक्कन्तो - रो० । ६. जय-
दिस्तावरियं - स्या०, रो० । ७. कपिल्लायं - सी०; कपिल्लायं - स्या०, रो० । ८. जयदिसो -
स्या० । ९. अनुरक्खपरिजतो - रो० । १०. उक्कम्भो - रो० । ११. पमज्जि - स्या० ।

८०. 'मातापितृ' च वन्दित्वा, निम्मिनित्वान् अत्तना^१ ।
 निक्खिपित्वा^२ धनुं खगं, पोरिसादं उपागमि ॥
८१. 'ससत्थहत्थूपगतं, कदाचि सो तत्तिस्सति ।
 तेन भिज्जिस्सति सीलं, परित्तासं कते^३ मयि ॥
८२. 'सीलखण्डभया मय्हं, तस्स देस्सं न व्याहरि ।
 मेत्तचित्तो हित्वादी, इदं वचनमब्रवि ॥
८३. उज्जालेहि^४ महाअग्नि, पपत्तिस्सामि खखतो ।
 त्वं पक्ककालमञ्जाय^५, भक्खय मं^६ पितामह^७ ॥
८४. 'इति सीलव्रतं हेतु, नारक्खि मम जीवितं ।
 पब्बाजेसि^८ चहं^९ तस्स, सदा पाणात्तिपातिकं ति ॥

5

10

१०. सङ्क्षपालचरिया

८५. 'पुनापरं यदा होमि, सङ्क्षपालो महिद्धिको ।
 दाठावुधो^१ धोरविसो, द्विजिब्बो उरगाधिभू^२ ॥
८६. 'चतुप्पथे महामग्गे^३, नानाजनसमाकुले ।
 चतुरो अज्जे अधिद्वाय, तत्थ वासमकप्पयि ॥
८७. 'द्धविया चम्मेन मंसेन, नहारुअट्टिकेहि वा ।
 यस्स एतेन करणीयं, दिन्नयेव हरातु सो ॥
८८. 'अद्दसंमु भोजपुत्ता, खरा लुद्धा^४ अकारुणा ।
 उपगञ्छुं ममं तत्थ, दण्डमुग्गरपाणिनो ॥
८९. 'नासाय विनिविज्जित्वा, नङ्गुट्ठे पिट्टिकण्टके^५ ।
 काजे आरोपयित्वान, भोजपुत्ता हरिसु मं ॥
९०. 'ससागरन्तं पथवि, सकाननं सपच्चतं ।
 इच्छमानो चहं तत्थ, नासावातेन^६ ज्ञापये ॥

R. 91

15

B. 407

20

१. मातुपितु - सी०; मातुपितु - स्या०; माता पितु - रो० । २. अत्तनं - स्या०, रो० । ३. निक्खिपित्वा - स्या०; निक्खिपेत्वा - रो० । ४. गते - सी० । ५. उज्जलेहि - सी०, स्या०, रो० । ६. सुपक्ककालमञ्जाय - स्या०; सम्यक्तकालमञ्जाय - रो० । ७. त्वं - स्या०, रो० । ८. पितामहा - सी०, स्या० । ९-९. पब्बाजेसिमहं - सी०, स्या०; पब्बाजेसि चाहं - रो० । १०. दाठावुधो - स्या० । ११. उरगाधिभू - स्या० । १२. महापथे - स्या० । १३. लुद्धा - स्या० । १४. पिट्टिकण्टके - स्या० । १५. नासावातेन - स्या०, रो० ।

६१. 'सूलेहि विनिविज्जन्ते', कोट्टयन्ते पि सत्तिभि ।
भोजपुत्ते न कुप्पामि, एसा मे सीलपारमी ति ॥

हत्थिनागवग्गो दुतियो ।

तस्सुदानं

हत्थिनागो भूरिदत्तो, चम्पेय्यो बोधि महिसो^१ ।
रुह मातङ्गो धम्मो च, अत्रजो च जयदिसो ॥
एते नव^२ सीलवला, परिक्खारा पदेसिका ।
जीवितं परिरक्खित्वा, सीलानि अनुरक्खियं^३ ॥
सङ्खपालस्स मे सतो^४, सब्बकालं पि जीवितं ।
यस्स कस्सचि निय्यत्तं^५, तस्मा सा सीलपारमी ति ॥

सीलपारमिनिद्देशो निट्ठितो ।

— १० —

१. विज्जयन्ते पि - सी०, स्वा०, रो० । २. माहिती - सी०, स्वा०, रो० ।
३. सब्बे - सी०, स्वा०, रो० । ४. अनुरक्खित्तं - सी०, स्वा०, रो० । ५. सतो - सी० ।
६. नीयन्तं - सी०, रो०; निय्यन्तं - स्वा० ।

३. युधञ्जयवग्गो

१. युधञ्जयचरिया

१. 'यदाहं अमितयसो, राजपुत्तो युधञ्जयो ।
उत्सावविन्दुं सुरियातपे, पतितं दिस्वान संविजि ॥
२. 'तञ्जेवाधिपति कत्वा, संवेगमनुवृहयि ।
मातापितू च वन्दित्वा, पव्वञ्जमनुयाचहं' ॥
३. 'याचन्ति मं पञ्जलिका, सनेगमा सरट्ठका ।
अञ्जेव पुत्त पटिपञ्ज, इद्धं फीतं महामहि ॥
४. 'सराजके सहोरोधे', सनेगमे सरट्ठके ।
करुणं परिदेवन्ते, अनपेक्खो व' परिच्चजि' ॥
५. 'केवलं पथवि' रज्जं, जातिपरिजनं यसं ।
चजमानो न चिन्तेसि, बोधियायेव कारणा ॥
६. 'माता पिता न मे देस्सा, न पि मे' देस्सं' महायसं' ।
सव्वञ्जुतं पियं मय्हं, तस्मा रज्जं परिच्चजि ति ॥

B. 408,
R. 92

5

10

२. सोमनस्सचरिया

७. 'पुनापरं यदा होमि, इन्दपत्थे पुहत्तमे ।
कामितो दयितो पुत्तो, सोमनस्सो ति विस्सुतो ॥
८. 'सीलवा गुणसम्पन्नो, कल्वाणपटिभानवा ।
बुद्धापचायी हिरीमा, सज्जहेसु च कोविदो ॥
९. 'तस्स रज्जो पतिकरो, अहोसि' कुहकतापसो ।
आरामं मालावच्छं' च, रोपयित्वान जीवति' ॥
१०. 'तमहं दिस्वान कुहकं, थुसरसि व अतण्डुलं ।
दुमं' व अन्तो' सुसिरं, कदलि व असारकं ॥

15

R. 93

20

१. पव्वञ्जमनुयाचहं - सी०, स्या० । २. सहोरोधे - स्या० । ३-३. परिच्चजि - सी०, स्या०; हि पव्वजि - रो० । ४. पठजी - सी०, स्या०; पठवि - रो० । ५. सी०, रो० पौल्वकेसु नत्ति । ६-६. देस्सा महायसा - स्या० । ७. आसि - रो० । ८. मालावच्छं - स्या० । ९. सो जीवति - रो० । १०-१०. दुमं अन्तो च - सी०, रो० ।

११. 'नत्थिमस्स सतं धम्मो, सामञ्जापगतो अयं ।
हिरिसुक्कधम्मजहितो, जीवितवृत्तिकारणा ॥
१२. 'कुपितो अहु^१ पच्चन्तो, अटवीहि परन्तिहि ।
तं निसेधेतुं गच्छन्तो, अनुसासि पिता मम^२ ॥
- ५ १३. मा पमज्जि^३ तुवं तात, जटिलं^४ उग्गतापनं^५ ।
यदिच्छकं पवत्तेहि, सञ्चकामददो हि सो ॥
१४. 'तमहं गन्त्वानुपट्ठानं, इदं वचनमब्रवि ।
कच्चि ते गहपति कुसलं, किं वा ते आहरीयतु ॥
१५. 'तेन सो कुपितो आसि, कुहको माननिस्सितो ।
१० घातापेमि तुवं अज्ज, रट्ठा पब्बाजयामि वा ॥
१६. 'निसेधयित्वा पच्चन्तं, राजा कुहकमब्रवि ।
कच्चि ते^६ भन्ते खमनीयं^७, सम्मानो ते पवत्तितो ॥
१७. 'तस्स आचिक्खती पापो, कुमारो यथा नासियो^८ ।
तस्स तं वचनं सुत्वा, आणापेसि महीपति ॥
- १५ १८. सीसं तत्थेव छिन्दित्वा, कत्तवान चतुखण्डिकं ।
रथिया रथियं दस्सेथ, सा गति जटिलहीळिता ॥
१९. 'तत्थ कारणिका^९ गन्त्वा, चण्डा लुहा अकारुणा ।
मानु अद्धे निसिन्नस्स, आकडित्वा नयन्ति मं ॥
२०. 'तेसाहं : एवमवचं, बन्धतं गाब्हबन्धनं ।
२० रज्ज्वो दस्सेथ मं खिण्णं, राजकिरियानि अत्थि मे ॥
२१. 'ते मं रज्ज्वो दस्सरियिसु, पापस्स पापसेविनो ।
दिस्वान तं सञ्जापेसि, ममं च वसमानयि ॥
२२. 'सो मं तत्थ खमापेसि, महारज्जमदासि मे ।
सोहं तमं दालयित्वा, पब्बजि अनगारियं ॥
२३. 'न मे देस्सं महारज्जं, कामभोगो न देस्सियो ।
२५ सञ्चञ्जुतं पियं मय्हं, तस्मा रज्जं परिच्चजि ति ॥

१. अहोसि - सी०, रौ०; यासि - स्वा० । २. मम - स्वा० । ३. पमज्ज - स्वा० ।
४-४. जटिलं उग्गतापने - स्वा० । ५-५. तमनीयं तव - स्वा० । ६. नास्ति - रौ० ।
७. ते करणी - स्वा० ।

३. अयोधरचरिया

२४. 'पुनापरं यदा होमि, कासिराजस्स अत्रजो ।
अयोधरम्हि संवड्ढो, नामेनासि अयोधरो ॥
२५. 'दुक्खेन जीवितो' लद्धो, सम्पीळे पतिपोसितो ।
अज्जेव पुत्त पटिपज्ज, केवलं वसुधं^१ इमं ॥
२६. 'सरट्ठकं सनिगमं, सजनं वन्दित्वं^२ खत्तियं ।
अज्जलि पग्गहेत्वान, इदं वचनमब्रवि ॥
२७. "ये केचि महिया सत्ता, हीनमुक्कट्टमज्झिमा ।
निरारक्खा सके गेहे, वड्ढन्ति सकञ्जातिभि^३ ॥
२८. "इदं लोके उत्तरियं, सम्पीळे मम पोसनं ।
अयोधरम्हि संवड्ढो, अण्णभे चन्दसूरिये^४ ॥
२९. पूतिकुणपसम्पुण्णा, मुच्चित्वा^५ मातु कुच्छितो ।
ततो धोरतरे दुक्खे, पुन पक्खित्तयोधरे ॥
३०. यदिहं तादिसं पत्वा, दुक्खं परमदारुणं ।
रज्जेसु यदि रज्जामि^६, पापानं उत्तमो सियं ॥
३१. उक्कण्ठितोम्हि कायेन, रज्जेनम्हि अनत्थिको ।
निव्वुत्ति परियेसिस्सं, यत्थ मं मच्चु न महिये ॥
३२. 'एवाहं चिन्तयित्वान, विरवन्ते^७ महाजने^८ ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, पाविसि^९ काननं वनं ॥
३३. 'माता पिता न मे देस्सा, न पि मे देस्सं महायसं ।
सव्वञ्जुत्तं पियं मय्हं, तस्मा रज्जं परिच्चजि ति ॥

B. 410,
R. 97,

5

10

15

20

४. भित्तचरिया^{१०}

३४. 'पुनापरं यदा होमि, कासीनं पुरवरुत्तमे ।
भगिनी च^{११} भातरो सत्त, निव्वत्ता सोत्थिये कुले ॥

१. जीविहो - रो० । २. वसुधं - स्वा० । ३. वन्दित्वा - सी०, स्वा०, रो० ।

४. सहजातिहि - सी०; सकञ्जातिहि - स्वा०; सहजातिभि - रो० । ५. चन्दसूरिये - रो० ।

६. मुच्चित्वा - स्वा० । ७. रज्जामि - सी०, स्वा० । ८-८. विरवन्तं महाजनं - सी०,

रो०; विवरन्ते - स्वा० । ९. पाविसि - रो० । १०. भित्तचरिया - स्वा० । ११. सी०,

रो० पोत्थकेसु नत्थि ।

- B. 411 ३५. 'एतेसं पुब्बजो आसि, हिरोसुक्कमुपागतो ।
भवं दिस्वान भयतो, नेक्खम्माभिरतो अहं ॥
- R. 95 ३६. 'मातापितूहि पहिता', सहाया एकमानसा ।
कामेहि मं निमन्तेन्ति, कुलवंसं धरेहि' ति ॥
- 3 ३७. 'यं तेसं वचनं वुत्तं, गिहीधम्मो सुखावहं ।
तं मे अहोसि कटिनं, तत्तफालसमं विय ॥
३८. 'ते मं तदा उक्खिपन्तं, पुच्छिमु पत्थितं मम ।
किं त्वं पत्थयसे' सम्म, यदि कामे न भुञ्जसि ॥
३९. 'तेसाहं एवमवचं, अत्थकामो हितेसिनं ।
नाहं पत्थेमि गिहीभावं, नेक्खम्माभिरतो अहं ॥
- 10 ४०. 'ते मय्हं वचनं सुत्वा, पितु मातु च सावयुं ।
माता पिता एवमाहु, सब्बे व' पब्बजाम भो ॥
४१. 'उभो माता पिता मय्हं, भगिनी च' सत्त भातरो ।
अमितघनं छड्डयित्वा, पाविसिम्हा' महावनं ति ॥

५. सोणपण्डितचरिया'

- 15 ४२. 'पुनापरं यदा होमि, नगरे ब्रह्मवड्ढने' ।
तत्थ कुलवरे सेट्ठे, महासाले अजायहं' ॥
४३. 'तदा' पि' लोकं दिस्वान, अन्धीभूतं' तमोत्थटं ।
चित्तं भवतो पतिकुटति, तुत्तवेगहतं विय ॥
४४. 'दिस्वान विविधं पापं, एवं चिन्तेमहं तदा ।
कदाहं गेहा निक्खम्म, पविसिस्सामि काननं ॥
- 20 ४५. 'तदा पि मं निमन्तेसु', कामभोगेहि जातयो ।
तेसं पि छन्दमाचिक्खि, मा निमन्तेथ तेहि मं ॥

१. पहितो - मी० । २. धारेही - स्या० । ३. पत्थयसि - मी०, स्या०, रो० ।
४. पि - मी०, स्या०, रो० । ५. मी०, स्या० पोट्ठकैसु नत्वि । ६. पविसिम्हा - मी० ।
७. सोणनन्दपण्डितचरियं - स्या० । ८. ब्रह्मवड्ढने - स्या० । ९. अजायिहं - स्या० ।
१०-१०. तदासि - स्या० । ११. अन्धीभूतं - मी०, स्या०, रो० । १२. निमन्तिसु - मी०,
स्या०, रो० ।

४६. 'यो मे कनिट्टको भाता, नन्दो नामासि पण्डितो ।
सो पि मं अनुसिक्खन्तो, पव्वज्जं समरोचयि' ॥
४७. 'अहं सोणो च नन्दो च, उभो माता पिता मम ।
तदा पि भोगे छट्ठेत्वा, पाविसिम्ह महावनं ति ॥

६. तेमियचरिया^१

४८. 'पुनापरं यदा होमि, कासिराजस्स अत्रजो ।
मूगपक्खो ति नामेन, तेमियो ति वदन्ति मं ॥
४९. 'सोल्लसित्थिसहस्सानं, न विज्जति पुमो तदा^२ ।
अहोरत्तानं अच्चयेन, निव्वत्तो अहमेकको ॥
५०. 'किच्छा लद्धं पियं पुत्तं, अभिजातं जुतिन्धरं ।
सेतच्छत्तं धारयित्वान, सयने पोसेति^३ मं पिता ॥
५१. 'निदायमानो सयनवरे, पव्वज्जित्वानहं तदा ।
अदसं पण्डरं छत्तं, येनाहं निरयं गतो ॥
५२. 'सह दिट्ठस्स^४ मे छत्तं, तासो उप्पज्जि भेरवो ।
विनिच्छयं समापन्नो, कथाहं^५ इमं मुच्चिस्सं^६ ॥
५३. 'पुव्वसालोहिता मय्हं, देवता अत्थकामिनी ।
सा मं दिस्वान दुक्खितं, तीसु ठानेसु योजयि ॥
५४. 'मा पण्डिच्चयं^७ विभावय, बालमतो^८ भव सब्बपाणिनं^९ ।
सब्बो^{१०} तं जनो^{११} ओचिनायतु^{१२}, एवं तव अत्थो भविस्सति ॥
५५. 'एवं वृत्तायहं तस्सा, इदं वचनमब्रवि ।
करोमि ते तं वचनं, यं त्वं^{१३} भणसि देवते ।
अत्थकामासि मे अम्म, हितकामासि देवते ॥
५६. 'तस्साहं वचनं सुत्वा, सागरे व थलं लभि ।
हट्ठो संविग्गमानसो, तयो अङ्गे अधिट्ठहि ॥

5 R. 96

10

15

20

१. समरोचसि - स्या० । २. मूगपक्खचरियं - स्या० । ३. सदा - सो० । ४. पोसेति -
स्या० । ५. दिट्ठस्स - स्या० । ६. कथाहं - स्या०, रो० । ७. मुच्चिस्सं - रो० ।
८. पण्डिच्चं - रो० । ९-१०. बहुमतं सप्पाणिनं - रो० । १०-११. सब्बो जनो - सी०, रो० ।
११. ओचिनायतु - सी० । १२. मं - स्या० ।

B. 413

५७. 'मृगो अहोसि बधिरो, पक्खो गतिविवज्जितो ।
एते अज्जे अधिद्वाय, वस्सानि' सोळसं वसि ॥

५८. 'ततो मे हत्थपादे च, जिह्मं सोतं च मद्दिय ।
अनूनतं मे पस्सित्वा, काळकण्णी ति निन्दिसुं ॥

3 ५९. 'ततो जातपदा' सव्वे, सेनापतिपुरोहिता ।
सव्वे एकमना हुत्वा, छड्डुनं अनुमोदिसुं ॥

६०. 'सोहं तेसं मतिं सुत्वा, हट्ठो संविग्गमानसो ।
यस्सत्थाय तपो चिण्णो, सो मे अत्थो समिज्जथ ॥

10 ६१. 'ग्हापेत्वा अनुत्तिम्पित्वा, वेठेत्वा राजवेठनं ।
छत्तेन अभिसिञ्चित्वा, कारेसुं पुरं पदक्खिणं ॥

६२. 'सत्ताहं धारयित्वान, उग्गते रविमण्डले ।
रथेन मं नीहरित्वा, सारथी वनमुपागमि ॥

R. 97

६३. 'एकोकासे रथं कत्वा, सज्जस्सं हत्थमुच्चितो' ।
सारथी खण्णती कासुं, निखातुं' पथविद्या ममं ॥

15 ६४. 'अधिद्वितमधिद्वानं, तज्जेन्तो विविधकारणा ।
न भिन्दि तमधिद्वानं', बोधिमायेव कारणा ॥

६५. 'माता पिता न मे देस्सा, अत्ता मे न च देस्सियो ।
सव्वञ्जुतं पियं मग्गं, तस्मा वत्तमधिद्वहिं ॥

६६. 'एते अज्जे अधिद्वाय, वस्सानि सोळसं वसि ।

20 'अधिद्वानेन मे' समो नत्थि, एसा मे अधिद्वानपारमी ति ॥

७. कपिराजचरिया'

६७. 'यदा अहं कपि आसि, नदीकूले दरीसये ।
पीळितो सुंसुमारें', गमनं न लभामहं ॥

B. 414

६८. 'यम्होकासे अहं ठत्वा, ओरा पारं पतामहं ।
तत्थच्छि सत्तु वधको, कुम्भीलो लुद्दस्सनो ॥

१. वस्सानं - रो० । २. जनपदा - रो० । ३. हत्थमुच्चितो - सी०, स्या०;
हत्थमुच्चितं - रो० । ४. निखातुं - स्या० । ५. वत्तमधिद्वानं - सी०, स्या०, रो० ।
६. सी०, स्या०, रो० बोत्थकेणु नत्थि । ७. कपिराजचरियं - स्या० । ८. सुंसुमारें - म०

६६. 'सो मं असंसि एही ति, अहं' पेमी ति तं वति' ।
तस्स मत्थकमक्कम्म, परकूले पतिट्ठहि ॥
७०. 'न तस्स अलिकं भणितं, यथा वाचं अकासहं ।
सच्चेन मे समो नत्थि, एसा मे सच्चपारमी ति ॥

८. सच्चतापसचरिया^१

७१. 'पुनापरं यदा होमि, तापसो सच्चसब्बहो ।
सच्चेत लोकं पालेसि, समग्गं जनमकासहं ति ॥

5

९. वट्टपोतकचरिया^२

७२. 'पुनापरं यदा होमि, मग्गधे वट्टपोतको ।
अजातपक्खो तरुणो, मंसपेसि कुलावके ॥
७३. 'मुखतुण्डकेनाहरित्वा', माता पोसयती ममं ।
तस्सा फस्सेन जीवामि, नत्थि मे कायिकं बलं ॥
७४. 'संवच्छरे गिम्हसमये, दवडाहो' पदिप्पति ।
उपगच्छति अम्हाकं, पावको कण्हवत्तनी ॥
७५. 'धमधमा' इति एवं, सदायन्तो महासिखी ।
अनुपुब्बेन ज्ञापेन्तो, अग्नि मममुपागमि ॥
७६. 'अग्निवेगभयातीता', तसिता माता पिता मम ।
कुलावके मं छड्ढेत्वा, अत्तानं परिमोचयुं ॥
७७. 'पादे पक्खे पज्जहामि, नत्थि मे कायिकं बलं ।
सोहं अगतिको तत्थ, एवं त्रिन्तेसहं तदा ॥
७८. 'येसाहं उपधावेय्यं, भीतो तसितवेधितो ।
ते मं ओहाय पक्कन्ता, कथं मे अज्ज कातवे ॥
७९. अत्थि लोके सीलगुणो, सच्चं सोचेय्यनुदया ।
तेन सच्चेन काहामि, सच्चकिरियमुत्तमं ॥

R. 98

10

15

B. 415

20

१-१. अहमेमीति तं वदि - सी०; अहमेमीति तं वदि - स्था०; अहमेमीति तं वदि - रो० । २. सच्चसब्बपण्डितचरियं - स्था० । ३. वट्टपोतकचरियं - स्था० । ४. मुख-
तुण्डेनाहरित्वा - सी० । ५. दवडाहो - स्था०, रो० । ६-६. धूमधूमजनौत्वेवं - सी०,
रो०; धमधमं - स्था० । ७. अग्निवेगभया भीता - सी०, स्था०, रो० ।

८०. 'आवेज्जेत्वा धम्मबलं, सरित्वा पुब्बके जिने ।
सच्चबलमवस्साय, सच्चकिरियमकासहं ॥
८१. सन्ति पक्खा अपतना, सन्ति पादा अवञ्चना ।
माता पिता च निक्खन्ता, जातवेद पटिकम ॥
८२. 'सहसच्चे कते मय्हं, महापज्जलितो सिखी ।
वज्जेसि सोळसकरीसानि, उदकं पत्वा यथा सिखी ।
सच्चेन मे समो नत्थि, एसा मे सच्चपारमी ति ॥

१०. मच्छराजचरिया

- R. 99 ८३. 'पुनापरं यदा होमि, मच्छराजा महासरे ।
उण्हे सुरियसन्तापे, सरे उदकं खीयथ ॥
- 10 ८४. 'ततो काका च गिज्जा च, कड्ढा^१ कुललसेनका ।
भक्खयन्ति दिवारत्ति, मच्छे उपनिसीदिय ॥
८५. 'एवं चिन्तेसहं तत्थ, सह आतीहि पीळितो ।
केन नु खो उपायेन, आती दुक्खा पमोचये ॥
- 15 ८६. 'विचिन्तयित्वा^२ धम्मत्थं, सच्चं अहस^३ पस्सयं ।
सच्चे ठत्वा पमोचेसि, आतीनं तं अतिक्खयं ॥
८७. 'अनुस्सरित्वा सतं^४ धम्मं, परमत्थं विचिन्तयं ।
अकासि सच्चकिरियं, यं लोके धुवसस्सतं ॥
- B. 416 ८८. यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विञ्जुतं ।
नाभिजानामि सच्चिच्च, एकपाणं पि हिसितं ॥
- 20 ८९. एतेन सच्चवज्जेन, पज्जुन्नो अभिवस्सतु ।
अभित्थनय पज्जुन्न, निधिं काकस्स नासय ।
काकं सोकाय रन्धेहि, मच्छे सोका पमोचय ॥
९०. 'सहकते सच्चवरे, पज्जुन्नो अभिगज्जिय ।
थलं निन्नं च पूरेन्तो, खणेन अभिवस्सथ ॥

१. उदकं - सो०, स्वा०, रो० । २. काका - सो०, रो० । ३. चिन्तयित्वा - स्वा० ।
४. अहसं - स्वा० । ५-६. सद्धम्मं - सो०, रो० ।

६१. 'एवरूपं सच्चवरं, कत्वा विरियमुत्तमं ।
वस्सापेसि महामेधं, सच्चतेजबलस्सितो ।
सच्चेन मे समो नत्थि, एसा मे सच्चपारमी ति ॥

११. कण्हदीपायनचरिया

६२. 'पुनापरं यदा होमि, कण्हदीपायनो इसि ।
परोपञ्जासवस्सानि, अनभिरतो चरि अहं ॥ ५
६३. 'न कोचि एतं जानाति, अनभिरतिमनं मम ।
अहं हि' कस्सचि नाचिक्खि, अरति मे चरति' मानसे' ॥
६४. 'सब्रह्मचारी मण्डव्यो, सहायो मे महा इसि ।
पुच्चकम्मसमायुत्तो, सुलमारोपनं लभि ॥ R. 100
६५. 'तमहं उपट्टुहित्वान, आरोग्यमनुपापयि ।
आपुच्छित्वान आगच्छि, यं मय्हं सकमस्समं ॥ 10
६६. 'सहायो ब्राह्मणो मय्हं, भरियं आदाय पुत्तकं ।
तयो जना समागन्त्वा, आगच्छुं पाहुनागतं ॥
६७. 'सम्मोदमानो तेहि सह, निसिन्नो सकमस्समे ।
दारको वट्टमनुक्खिपं, आसीविसमकोपयि ॥ 15
६८. 'ततो सो वट्टगतं मगं, अन्वेसन्तो कुमारको ।
आसीविसस्स हत्थेन, उत्तमङ्गं परामसि ॥
६९. 'तस्स आमसने कुट्ठो, सप्पो विसबलस्सितो ।
कुपितो परमकोपेन, अडंसि दारकं खणे ॥ B. 417
१००. 'सह दट्ठो आसीविसेन', दारको पपति' भूमियं ।
तेनाहं दुक्खितो आसि, मम वाहसि' तं' दुक्खं ॥ 20
१०१. 'त्याहं अस्सासयित्वान, दुक्खिते सोकसल्लिते' ।
पठमं अकासि किरियं, अगं सच्चं वरुत्तमं ॥
१०२. सत्ताहमेवाहं पसन्नचित्तो,
पुञ्जत्थिको अचरि ब्रह्मचरियं ।
अथापरं यं चरितं ममेदं,
वस्सानि पञ्जाससमाधिकानि ॥ 25

१. पि - स्या०, रो० । २-२. रति० - रो० । ३. अतिविसेन - स्या०, रो० ।

४. पतति - रो० । १-५. वा हसितं - स्या०, रो० । ६. सोकसल्लिते - स्या० ।

१०३. अकामको वाहि अहं चरामि,
एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु ।
हतं विसं जीवतु यञ्जदत्तो ॥

१०४. 'सह सच्चे कते मय्हं, विसवेगेन वेधितो ।
अवुज्झित्वान बुट्ठासि, अरोगो' चासि' माणवो ।
सच्चेन मे समो नत्थि, एसा मे सच्चपारमी ति ॥

१२. सुतसोमचरिया

१०५. धुनापरं यदा होमि, सुतसोमो महीपति ।
गहितो पोरिसादेन, ब्राह्मणे सङ्गरं सरि ॥

१०६. 'खत्तियानं एकसतं, आवुणित्वा करत्तले' ।
एतेस' पमिलापेत्वा', यञ्जत्थे उपनयी ममं ॥

R. 101

१०७. 'अपुच्छि' मं पोरिसादो, कि त्वं इच्छसि निस्सजं' ।
यथामति ते काहामि, यदि मे त्वं पुनेहिसि ॥

B. 418

१०८. 'तस्स पटिस्सुणित्वान, पण्हे' आगमनं मम ।
उपगन्त्वा पुरं रम्मं, रज्जं नित्थ्यादयि तदा ॥

१०९. 'अनुस्सरित्वा सतं धम्मं, पुव्वकं जिनसेवितं ।
ब्राह्मणस्स धनं दत्त्वा, पोरिसादं' उपागमि ॥

११०. 'नत्थि मे संसयो तत्थ, चातयिस्सति वा न वा ।
सच्चवाचानुरक्खन्तो, जीवितं चजितुमुपागमि ।
सच्चेन मे समो नत्थि, एसा मे सच्चपारमी ति ॥

१३. सुवण्णसामचरिया

१११. 'सामो यदा वने आसि, सक्केन अभिनिम्मितो ।
पवने सीहव्यग्घे च', मेत्तायमुपनामयि ॥

११२. 'सीहव्यग्घेहि दीपीहि, अच्चेहि महिसेहि च ।
पसदमिगवराहेहि, परिवारेत्वा वने वसि ॥

१. आरोगो - सी०, रो० । २. चासि - स्पा० । ३. करत्तले - सी०, स्पा०, रो० ।
४-४. एते सम्मज्झापेत्वा - स्पा० । ५. अपुच्छि - स्पा० । ६. निस्सज्ज - रो० ।
७. पण्हे - स्पा० । ८. हि - स्पा० ।

११३. 'न मं कोचि उत्तसति, न पि' भायामि कस्सचि ।
मेत्ताबलेनुपत्थद्धो, रमामि पवने तदा ति ॥

१४. एकराजचरिया

११४. 'पुनापरं यदा होमि, एकराजा ति विस्सुतो ।
परमं सीलं अधिद्धाय, पसासामि महामहि ॥
११५. 'दस कुसलकम्मपथे, वत्तामि अनवसेसतो ।
चतूहि सङ्गहवत्थूहि, सङ्गण्हामि महाजनं ॥
११६. 'एवं मे अप्पमत्तस्स, इव लोके परत्थ च ।
दब्बसेनो उपगन्त्वा^१, अच्छिन्दन्तो पुरं मम ॥
११७. 'राजूपजीवे निगमे, सबलद्धे सरट्ठके ।
सब्बं हत्थगतं कत्वा, कासुया निखणी^२ ममं ॥
११८. 'अमच्चमण्डलं रज्जं, फीतं अन्तेपुरं मम ।
अच्छिन्दित्वान गहितं, पियं पुत्तं व पस्सहं ।
मेत्ताय मे समो नत्थि, ऐसा मे मेत्तापारमी ति ॥

5

R. 102

B. 419

10

१५. महालोमहंसचरिया

११९. 'मुसाने सेय्यं कप्पेमि, छवट्टिकं उपनिधायहं ।
गामण्डला^३ उपागन्त्वा, रूपं दरसेन्तिनप्पकं ॥
१२०. 'अपरे गन्धमालं^४ च, भोजनं विविधं वहं ।
उपायनानूपनेन्ति^५, हट्ठा संविग्गमानसा ॥
१२१. 'ये मे दुक्खं उपहरन्ति^६, ये च देन्ति सुखं मम ।
सब्बेसं समको होमि, दया कोपो न विज्जति ॥
१२२. 'सुखदुक्खे तुलाभूतो, यसेसु अयसेसु च ।
सब्बत्थ समको होमि, ऐसा मे उपेक्खापारमी^७ ति ॥

15

20

युधञ्जयवग्गो ततियो ।

१. पिहं - स्या० । २. उपागन्त्वा - सी०, स्या०, रो० । ३. निखणी - स्या० ।

४. मोमण्डला - सी०; गामण्डला - स्या० । ५. गन्धं च मालं - सी०, स्या०, रो० ।

६. उपायनानि उपेन्ति - स्या०; उपायनान्युपनेन्ति - रो० । ७. उपेक्खति - सी०, रो० ।

तत्सुद्धानं

B. 430

R. 103

5

10

15

20

युधञ्जयो सोमनस्सो, अयोधरभिसेन च ।
 सोणनन्दो मूगपक्खो, कपिराजा सच्चसव्हयो ॥
 बट्टको मच्छराजा च, कण्हदीपायनो इसि ।
 सुतसोमो पुन' आसि', सामो च एकराजहु' ।
 उपेक्खापारमी आसि, इति वुत्थं' महेसिना ॥
 एवं बहुव्विधं दुक्खं, सम्पत्ती' च बहुव्विधा' ।
 भवाभवे अनुभवित्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
 दत्त्वा दातव्वकं दानं, सीलं पूरेत्वा असेसतो ।
 तेक्खम्मै' पारमिं गत्त्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
 पण्डिते परिपुच्छित्वा, विरियं' कत्त्वान मुत्तमं ।
 खन्तिया पारमिं गत्त्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
 कत्वा दब्धमधिद्धानं, सच्चवाचानुरक्खिय ।
 मैत्ताय पारमिं गत्त्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
 लाभालाभे यसायसे, सम्माननावमानने ।
 सम्बत्थ समको हुत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
 कोसज्जं भयतो दिस्वा, विरियारम्भं च खेमतो ।
 आरद्धविरिया होथ, एसा बुद्धानुसासनी ॥
 विवादं भयतो दिस्वा, अविवादं च खेमतो ।
 समग्गा सखिला' होथ, एसा बुद्धानुसासनी ॥
 पमादं भयतो दिस्वा, अप्पमादं च खेमतो ।
 भावेयदुङ्गिकं' मग्गं, एसा बुद्धानुसासनी ॥

इत्थं सुदं भगवा अत्तनो पुव्वचरियं सम्भावयमानो बुद्धापदानियं
 नाम धम्मपरिचयं अभासित्था ति ।

— 101 —

चरियापिटकं तिद्धितं ।

१-१. पुदे आसि - स्वा० । २. एकराजा च - स्या० । ३. वुत्तं - सी०, स्या०,
 रो० । ४-४. सम्पत्ति च बहुविधा - सी०; सम्पत्ति च बहुविधं - स्या० । ५. निक्खम्म -
 स्या०; निक्खमे - रो० । ६. विरियं - म० । ७. अखिला - रो० । ८. भावे यदुङ्गिकं - रो० ।

विसेसपदानं

अनुवकमणिका

अ	अनुवकमणिका	अनुवकमणिका	अनुवकमणिका
अकमिदु, देवता	३६६	अमसावको, सरणो	३३०, ३४६
अकिति, तापसो	३८७	- सालो	३३६
अकमनस्सिदं, फलं	३४	- सुवातो	३४२, ३४४
अग्गदानस्सिदं, फलं	२४, १६६	- सुदसनी	३४६
अग्गपुग्गलो, सयम्भू	६८, १७७	- सुदेवो	३२७, ३४६
अग्गसावको, अनीमो	३३७	- सुनेत्तो	३३४
- अभिभू	३६७	- सुमङ्गलो	३२१
- उत्तरो	३७७, ३७४	- सुमित्तो	३५७
- उदयो	३६०	- सुरकिखतो	३६२
- उपतिस्सो	३७७, ३८१	- सोणी	३७०
- उपसन्तो	३५३	अमसाविका, अगुळा	३७८
- उपसालो	३३६	- अमिता	३४४
- कोलितो	३७७, ३८१	- असमा	३४४
- खण्डो	३६५	- असोका	३२७
- कितमित्तो	३४१	- उत्तरा	३४१, ३७४, ३८१
- तित्तो	३२१, ३६५, ३७८	- उपजाला	३६२
- देवलो	३४४	- उपतिस्सा	३२४
- धम्मसेनो	३२७, ३६२	- उपसोणा	३३०
- निमभो	३३७	- उपपलवणा	३७७, ३८१
- पदुमो	३५५	- खेमा	३५५, ३७७, ३८१
- पालितो	३५१	- चन्दमिता	३६५
- फुस्सदेवो	३५५	- चन्दा	३६५
- ब्रह्मदेवो	३३२, ३६०	- चम्पा	३७२
- भट्टसालो	३४१	- चाला	३६२
- भट्टो	३२४	- तित्सा	३२४
- भावित्तो	३३०	- धम्मदिस्सा	३५१
- भिय्यसो	३७४	- धम्मा	३५३
- वरणो	३३२	- नकुला	३३४, ३३५
- सन्तो	३५३	- नन्दा	३२१
- सज्जकामो	३४६	- नामसमाला	३४६
- सज्जदस्सी	३५१	- नागा	३४६
- सम्बलो	३५७	- पदुमा	३६७
- सम्भवो	३६७	- फग्गुनी	३४१
		- फुस्सा	३६०
		- भट्टा	३३२

अग्निपट्टिका, राधा	३३६
— रामा	३४६, ३७०
— सखिला	३६७
— शच्चनामा	३५५
— समाला	३७०
— समुदा	३७४
— सामा	३७२
— सीवला	३२७, ३५८
— सुजाता	३३४, ३५१
— सुवता	३६०
— सुषम्मा	३५३
— सुनन्दा	३२१
— सुन्दरी	४३७
— सुभदा	३३२
— सुमना	४३७
— मुराधा	४३६
— मुरामा	३४६, ३५८
— सोणा	४३०

अग्निपट्टिका, तपुन्नाभलिका

अग्निपट्टिका, अच्युता	३७२
— अक्षमो	४३६
— अगारिन्दो	३४२
— अगो	३७४
— उपसोणो	३२४
— उखेला	३४७
— कटिस्तो	३५६
— कुञ्जरो	४३२
— घटिकारी	३७८
— चित्तो	३४६, ३६४, ३७७
— तिलो	३४४
— धनञ्जयो	३६२
— धम्मको	३५१
— मकुलो	३५४
— नन्दिवद्दो	३३७
— नन्दो	३२७, ३६७
— नागो	३६५
— निसमो	३५४
— पटुमो	३३२
— पुनव्वमुमिलो	३६५

अग्निपट्टिका, भिख्यो	३३६
— वसवा	३४७
— रम्मो	३३५, ३७०
— वरुणो	३३०
— वसभो	३४२
— वित्तिणो	३४४
— विस्तालो	३२७, ३६२
— सन्धको	३५१
— समुदो	३५८
— सम्बलो	३६०
— सरणो	३३०
— सिरिमा	३६०
— सिरिवद्दो	३३७, ३६७
— सुवतो	३३५, ३४६
— सुणियो	३५८
— सुभदो	३५६
— सुमङ्गलो	३७८
— सोणो	३२४
— सोत्थिको	३७०
— तोमदेवो	३७४
— हत्थाळवको	३६४, ३७७, ३८१

अग्निपट्टिका, अनुला

अनुला	३२७
— इन्दावरी	३४२
— उत्तरा	३६४, ३६५, ३७७
— उगाला	३३०
— उपसेना	३६०
— उपपला	३३७
— कळिया	३५६
— किरापोतमी	३६०
— गौतमी	३७०
— बाला	३३०
— चित्ता	३३५, ३६७
— धम्मदिशा	३५२
— नन्दरामा	३३६
— नन्दमाता	३६४
— नन्दा	३२४, ३७२
— नागा	३६२
— पटुमा	३३७, ३४६, ३६२
— भकिला	३५४

अग्गुपट्टिका, धसवती	३३२	अवजो, नन्दुत्तरो	३४१
— यत्तोचरा	३४७	— पुञ्जवज्जुनो	३५५
— रम्मा	३५८	— पुनव्वसु	३४६
— रुचि	३३६	— रम्भो	३३६
— विचित्ता	३४४	— राहुलो	३८०
— विसाखा	३५२	— वरुणो	३३२
— सामा	३७४	— विजितसेनो	३७८
— साळिया	३५६	— सत्थवाहो	३७४
— सिरिमा	३२४, ३३२, ३४७, ३६४, ३७०	— समवत्तवसन्धो	३६५
— सीवला	३७४	— सुण्वुदो	३६६
— सुगुत्ता	३६७	— सेजो	३५३
— सुतना	३२७	अनन्तपट्टिभानवा, भगवा	१४७
— सुनन्दा	३५४, ३७२	अनाथपिण्डिनो	२८६
— सुभदा	३४६	अनुरुद्धो, उपट्टाको	३२४
— सुरम्मा	३५८	अनुळा, अग्गसाविका	३७८
— हट्ठा	३४४	अनुपमो, अवजो	३२६, ३५७, ३६२
अग्गुपासिका, नन्दमाता	३८१	अनोमदस्ती, भगवा	५०, ५१, ३३६, ३३७, ३८२
अञ्जुतो, अग्गुपट्टको	३७२	अनोमा, जनिका	३४१
अजपालकव्वमूलस्मि	३०६	अनोमो, अग्गसावको	३३४, ३३७
अजातसत्तुत्ता	३८३	अपमारो	३
अञ्जुनो, सम्बुद्धो	८६	अव्वञ्जवत्तस्सिदं, फलं	६६
अञ्जनसक्को, पिता	२१०	अभयो, उपट्टाको	३५३
अट्टानिसंसे	१३	अभिभु, अग्गसावको	३६७
अट्टिमे, विमोक्खा ४, ६५, ११०, १६६, १८३, २३६		अभिरूपनन्दा, भिक्खुनी	२८७
अट्टकासि, भिक्खुनी	२८८	अमरगिरिसुगिरिवाहना, तयो पासादमुत्तमा	३५३
अट्टुत्तस्सिदं, फलं	७४	अनरिकं, नदि	७६
अतिदेवो, ब्राह्मणो	३३१	अनरो, नगर	३०५
अतुलो, अवजो	३२६, ३६३, ३६७	अमितयसो	३४८
अत्थदस्ती, भगवा	६४, ३५२, ३८२	अमिला, अग्गसाविका	३४४
अवजो, अतुलो	३६७	अम्बजम्बुविभीतकं	२२
— अनुपमो	३५७, ३६२	अम्बपालि, भिक्खुनी	२६१
— आनन्दो	३५६	अयोधरो	४११
— उत्तमो	३४४	अरजो, पासादमुत्तमो	३५५
— उत्तरो	३७२	अरणी	३८४
— उपवाणो	३३७	अरिटुसब्बये, नगरे	३६१
— उपसेनो	३४६	अरिन्दमो, क्षत्रियो	३३१, ३६६
— कञ्चनाबेलो	३५१	अरुणवती, नगर	१८७, २७८, ३६७
— कासिराजस्स	४११, ४१३	अरुणो, क्षत्रियो	१८७, २७८, ३६७
		अस्तावुत्त, इदं फलं	१६

सन्तीतसतो	४०६
मल्लकण्ठके	३८३
सन्तीसु	३८४
सन्ती	३६०
सन्तसमो	३४८
सन्तो, वनिका	३३६, ३४४
सन्तो, धम्मपट्टको	३३४, ३३६
सन्तोका, धम्मसाविका	३२७
सन्तोको, उपट्टाको	३६५
सन्तान्थो, बोधि	३६४, ३७७
सन्तलायनो, गिता	१२७

आ

आकासायतनं	२१२
आकिञ्चं	२१२
आवरियो, मौग्गल्लानी	१२७
आनन्दराहुलानं	२०१
आनन्दो	६६, २०५, ३१०, ३२३
- उपट्टाको	३७७, ३८१
- अन्नो	३५६
- खत्तियो	३४४
- उपट्टाको	३६४
आनन्द, सुतसागरं	२१३
आभस्सरा	२६६
आमण्डस्स, इदं फलं	१०३
आमलकं	२२
आयस्मा, अक्कमनदायको थेरो	३४
- अन्नैलफलदायको थेरो	८७
- अज्जुनपुण्डियो थेरो	६३
- अपरउत्तरो थेरो	१७१
- अन्नज्जनदायको थेरो	६६
- अभयो थेरो	१५५
- अमोदकलियो थेरो	८७
- अम्वपिण्डियो थेरो	२३
- अम्वफलियो थेरो	२४
- अम्वटकदायको थेरो	२१
- अम्वटकियो थेरो	२८
- अम्वटफलियो थेरो	४०, ८५
- आमण्डफलदायको थेरो	१०३

आयस्मा, उक्कवासतिको थेरो	४८
- उच्छुल्लिफिको थेरो	२१
- उत्तरो थेरो	१७१
- उत्तलिपुण्डियो थेरो	२७
- उदकदायको थेरो	७५
- उपहुत्तदायको थेरो	७४
- उपवान्तथेरो	१७७
- उरुवैनकस्सपो थेरो	१३२
- एकद्वितियो थेरो	३६
- एकधम्मस्सवणियो थेरो	११
- एकपत्तदायको थेरो	८५
- एकसङ्खियो थेरो	१६
- एकासनदायको थेरो	८
- कङ्कारेवतो थेरो	१४२
- कपित्थफलदायको थेरो	६१
- कलम्बदायको थेरो	२१
- कामुमारफलियो थेरो	८५
- कालदायी थेरो	१५३
- किमिलो थेरो	१६७
- किमुक्कपुण्डियो थेरो	७३
- कुटजपुण्डियो थेरो	६३
- कुमारकस्सपो थेरो	१२२
- कुम्मासदायको थेरो	४६
- कुसट्टकदायको थेरो	४६
- केल्लपुण्डियो थेरो	६१
- कोरण्डपुण्डियो थेरो	६, ७३
- कोलदायको थेरो	२६
- कोसम्बफलियो थेरो	६१
- गन्धपूजको थेरो	३७
- गयाकस्सपो थेरो	१६७
- गिरिनेलपूजको थेरो	१०१
- गिरिपुत्रागियो थेरो	५०
- घटमण्डदायको थेरो	१०, ७४
- घोससञ्जाको थेरो	६४
- चन्दनमालियो थेरो	६१
- चित्तकनिष्ठापको थेरो	३६
- चित्तपूजको थेरो	३८
- चूलमुगन्धो थेरो	१६२
- जगतिदायको थेरो	३२

प्रायस्मा, जातिपुण्ड्रको धेरो	३६
- ज्ञानत्यविको धेरो	२०, ५६
- तरणियो धेरो	६६
- तालफलदायको धेरो	८८
- तिकणिकारपुण्ड्रको धेरो	८४
- तिकिङ्कणपुण्ड्रको धेरो	७१
- तिणमुट्टिदायको धेरो	६८
- तिणूकधारियो धेरो	३४
- वण्डदायको धेरो	१००
- वव्वमल्लपुत्तो धेरो	१२०
- वम्मरुचियो धेरो	६८
- वानुपूजको धेरो	६१
- वदीकस्सपो धेरो	१६६
- वन्दको धेरो	१५१
- वळकुट्टिदायको धेरो	७६
- वळमालियो धेरो	४५
- नागपुण्ड्रको धेरो	६२
- तालिकेरफलदायको धेरो	८८
- निमित्तव्याकरणियो धेरो	४३
- पट्टिपुण्ड्रको धेरो	३७
- पदुमधारिको धेरो	६६
- पाटिहीरसञ्जको धेरो	१६
- पादपीठियो धेरो	२६
- पादफणियो धेरो	८६
- पातधिदायको धेरो	५२
- पियालफलदायको धेरो	७६
- पिलकलफलदायको धेरो	४१
- पुलिनचङ्कमियो धेरो	५२
- पुलिनपूणियो धेरो	७८
- पुलितुप्पादको धेरो	६४
- पंसुकूलपूजको धेरो	७२
- पंसुकूलसञ्जको धेरो	५३
- विल्लियो धेरो	२६
- वुडसञ्जको धेरो	५५
- बोधिवरदायको धेरो	३१
- बोधिसम्मज्जको धेरो	१०३
- भट्टि धेरो	१७२
- भत्तातदायको धेरो	२७
- निसदायको धेरो	५६
धे०२ - ५४	

प्रायस्मा, मञ्जुदायको धेरो	६८
- मणिपूजको धेरो	४७
- महाकल्पायत्तो धेरो	११०
- महाकणियो धेरो	११६
- महाकोट्टिको धेरो	१५८
- मातुलूङ्गफलदायको धेरो	८६
- मोवराना धेरो	१३७
- मोरुहत्तियो धेरो	३३
- यत्तो धेरो	१६६
- रट्टपालो धेरो	१७८
- राधो धेरो	१३४
- लकुण्डभट्टियो धेरो	१४०
- लवुवफलदायको धेरो	४१
- लोमसकङ्कियो धेरो	१५८
- पक्कलि धेरो	११३
- वङ्गीसो धेरो	१४६
- वङ्गीपुत्तो धेरो	१६८
- वनकोरुट्टिको धेरो	३५
- वतवच्छो धेरो	१५६
- वल्लिकारफलदायको धेरो	५०
- विभीतकमिञ्जियो धेरो	२५
- वेदिकारको धेरो	३०
- सत्तकदम्बपुण्ड्रको धेरो	८
- सब्बफलदायको धेरो	६६
- सयंपटिमानियो धेरो	४५
- सरणमनियो धेरो	६८
- सानमण्डियो धेरो	७०
- सिक्को धेरो	१७३
- सीवलित्थेरो	१४५
- सीहासनीजियो धेरो	३३
- सीहासनीको धेरो	२६
- सुगन्धो धेरो	१०७
- सुचिन्तितो धेरो	१४
- सुपट्टदायको धेरो	१००
- सुमनतालवट्टियो धेरो	४०
- सुमनबीजियो धेरो	४६
- सेतुदायको धेरो	३६
- शोणकोन्तरिको धेरो	१६
- सोवण्णकिङ्कणियो धेरो	१५

आयस्मा, हरीतकदायको खेरो	३३	उपज्जा, सारिपुत्तो	१४४
आलवको, उपासको	६६	— सारिसम्भवो	१२७
इ		उपट्ठाको, अनुबडो	३२४
इन्द्रपत्तपुरे	३८४, ४०६	— अनोमो	३३४
इन्द्रावरी, अग्गुपट्टिका	३४२	— अशयो	३५३
इन्द्रियेसु, पञ्चसु	६३	— असोको	३६५
इसि, कण्हूदीपायनो	४१७	— आनन्दो	३६४, ३७७, ३८१
इतिपत्तने, आराणसियं	३८१	— उदेतो	३३०
इतिव्हयं	१५३	— खेमज्जकरो	३६७
उ		— षट्ठिकारो	३७६
उक्कदानस्सिदं, फलं	३४	— नारदो	३४६
उक्कपारस्सिदं, फलं	४८	— पालितो	३९७
उल्ला	२५७	— बुद्धिजो	३७२
उग्गतो, शस्तियो	३४६	— रेवतो	३५७
— राजा	३३३	— वरुणो	३३७, ३३६
उग्गरिण्वो, अग्गुपट्टिको	३४२	— वासेट्ठो	३४१
उग्गो, अग्गुपट्टिको	३७४	— सव्वमित्तो	३७८
उच्छुल्लप्पस्सिदं, फलं	२०	— सभियो	३६२
उत्तमो, अश्वजो	३४४	— समज्जो	३६०
उत्तरा	३१०, ३२३	— सम्भवो	३३२
— अम्मसाविका	३४१, ३७४, ३८१	— सागरो	३४६
— अग्गुपट्टिका	३६४, ३६५, ३७७	— मुनेत्तो	३५५
— जतिका	३२६, ३७४	— सुमनो	३४४
— नारी	३३६	— सोत्थिजो	३७४
उत्तरो, अम्मसावको	३७०, ३७४	— सोमित्तो	३५१
— अश्वजो	३७२	उपट्ठानस्सिदं, फलं	१८
— खस्तियो	३२६	उपट्टिका, कोणा	३२१
— माणवो	३४६	— तिरिमा	३२१
उत्तर, नगरं	३२६	उपतिस्सा, अम्मसाविका	३२४
उदकदायिका, भिक्षुनी	१६१	उपतिस्सी	६६, ३१०, ३२३
उदङ्गणो, पञ्चत्तो	७१	— अग्गसावको	३६४, ३७७, ३८१
उदयो, अग्गसावको	३६०	उपवाणो, अश्वजो	३३७
उदायित्वेरो	१५६	उपवानो, सत्थुसावको	१७६
उदायि, सत्थुसावको	१५२	उपसन्तो, अम्मसावको	३५३
उदेनो, शस्तियो	३५७	उपसानो, अम्मसावको	३३६
— उपट्ठाको	३३०	उपसिरि, पासादमुत्तमो	३३६, ३४६
उपवाजा, अम्मसाविका	३६२	उपसेना, अग्गुपट्टिका	३६०
— अग्गुपट्टिका	३३०	उपसेतो, अश्वजो	३४६
		उपसोणा, अग्गसाविका	३३०

उपसोणी, अग्गुपट्टको	३२४
उपालि	३०३
उपोसथस्सिदं, फलं	१६३, १६४
उपोसथं	४०१
उप्पलदायिका, भिक्षुनी	२८०
उप्पलवण्णा	६६, २१८, २३६, २४०, २४४, ३१०, ३२३
— अगमायिका	३६४, ३७७, ३८१
— भिक्षुनी	२२३, २३१
उप्पलसव्हुया	२२४
उप्पला, अग्गुपट्टिका	३३७
उरुवेला, अग्गुपट्टको	३४७
उरुवेळकस्सपो	१३१
उरुवेळनिवासिको, कस्सपो	१३१
उरुवेळा, अगमायिका	३७८
उरुवेळायं	१३१
उत्तमक्खन्धो	३२१

ए

एकहुस्तस्सिदं, फलं	४
एकपिण्डपातदायिका, भिक्षुनी	१८६
एकराजा	४१६
एकासनदायिका, भिक्षुनी	१६७
एकासनस्सिदं, फलं	१६६, १६७
एकूपोसविका, भिक्षुनी	१६४

ओ

ओरतो	३८२
------	-----

क

ककुधो	१८७, ३५१
ककुसम्भो	२५, ३४, १६७, २८८, ३७०-३७२, ३८३
कङ्कासीत	६५
कञ्चनावेळो, अन्नजो	३५१
कटक्खुभिक्षादायिका, भिक्षुनी	१८७
कटिस्सहो, अग्गुपट्टको	३५६
कणिकारो	३५८
कण्ड	३
कण्हुदीपायनो, इति	४१७

कपिलवत्थु, नगरं	१४१, १४२, १४६, १४८, २१०, ३८०, ३८३
कपिलव्हुयं	१५३, १५६, २८६
कपिलायं, पुरुत्तमे	४०६
कप्पिनो, सत्थु सावको	११४
करवीकस्तो	१७, १२६
कलिङ्गराजितो	३८४
कस्सपो	१७, ४६, १०३, ११८ ...
— उरुवेळनिवासिको	१३१
— लोकनायको	३७८
— सत्थु सावको	१२६
कळम्बस्स, इदं फलं	२१
कळिया, अग्गुपट्टिका	३५६
काम-कामवण्ण-काममुद्धिनामा, तयो	
पासादमुत्तमा	३७२
कामगुणे, पञ्च	५६, ८३, १७६
काशिको, सत्था	१५१, १७१, ३८३
कासिकगामके	२५७
कासिकं, नगरं	३०, ३६१
कासिपोत्तो, दिजो	२५८
कासिराजा, किकी	१३६, १८२, २१८, २२७, २३१, २३६, २४०, २४३
कासीसु	२०६, २५८, २८७, ४११
किकी, लत्तियो	३७८
किस्सनाय, इदं फलं	४२, ६४, १५५
किलासो	३
किसागोतमी	२१८, २२७, २३१, २३६, २४०, २४२, ३६२, ३६३
किमुकस्स, इदं फलं	७३
कुक्कुटो, पञ्चतो	८
कुञ्जरो, अग्गुपट्टको	३३२
— मातुपोसको	४००
कुट्ट	३
कुण्डला	२१८, २२७, २४०, २४४
कुमारकस्सपो	११६, १२१, १२२
कुमारो, चन्दसव्हुवो	३६१
कुमुदो, पानादमुत्तमो	३३४
कुम्भा	६५
कुम्भीलो	४१४

कुम्भामस्ता, एवं फलं	४६, १७३
कुले, खत्तिमे	१३६
- सोत्तिमे	४११
कुसट्टकस्सिदं, फलं	४६
कुसावतिमिह, नगरे	३८६
कुसिनारायं	११६, ३८३
कुहकत्तापसो	४०६
केट्टुभविह	१५४
केनियजातिषं	११४
कोकामुपलकोकनदा, तयो पासादमुत्तमा	३५७
कोट्टिको, सत्थु सावको	१२७
कोणा, उपट्टिका	३२१
कोणागमनो	१८१, १८३, २१७, २८३, २८८, ३७३, ३७५, ३८३
कोण्डग्रन्थो, नायको	३२२-३२४, ३८१
कोरणं	८, ७२
कोलदानस्सिदं, फलं	२६, १६७
कोलितो	६६, ३१०, ३२३, ३६४, ३७७, ३८१
कोलियजातिषा	२५८
कोलिये, पुरे	१४१
कोलं	२२
कोसलो	१२१, ३८४
कोसिको, भगवा	४७
कोसिनारके	३८३

ख

खण्डो, धम्मसावको	३६५
खत्तिवा, फुस्सती	३६२
खत्तिपे, कुले	१३६
खत्तियो, खरिन्दमो	३६६
- अरुणो	१८७, २७८, ३६७
- असमो	३३६
- आनन्दो	३४४
- उगल्लो	३४६
- उत्तरो	३२६
- उदेनो	३५७
- किकी	३७८
- खेमो	३७१
- जममन्थो	३५६
- जयसेनो	३३३, ३६१

खत्तियो, खत्तिवो	३७३
- बन्धमा	१८५, १६४, ३६४
- घग्गवा	३३६
- विजितावी	३२३, ३६१
- विपुलो	३३२
- सरणो	३५५
- सागरो	३५३
- सिबिनामा	३६१
- सुजातो	३५६
- मुदत्तो	३२६, ३४६, ३५१
- मुदस्सनी	३६६
- मुदेवो	३४१
- मुग्गम्भो	३३४
- सुनन्दो	३२४
- लोभो	३७४

खिहारतिषा	८२
खिपी, लोकगन्नायको	२०६
खुज्जा	१६७
खुज्जुत्तरो	६६
खेमकस्सकस्स	२८६
खेमकं, नगरं	३५६, ३७१
खेमककरो, उपट्टाको	३६७
खेमा, भिक्खुनी	६६, १८१, २०१, २१६, २१८, २२३, २२७, २३१, २३६, २४०, २४४, ३१०, ३२३, ३५५, ३६४, ३७७, ३८१
खेमो, खत्तियो	३०१

ग

गङ्गाकले	४०४, ४०५
गण्डो	३
गन्धोदकस्सिदं, फलं	३६
गयाकस्सपो	१३१
गच्छपक्खहंससुवण्णभारा, तयो पासादमुत्तमा	३६२
गिज्झाकूटं	११२, ३०१
गिरि, पासादमुत्तमो	३६
गिरि, भगवो	१५३
गृहासेलनारिस्सयत्तिषमा, तयो पासादमुत्तमा	३५६
गोतमी	२०६-२१२, २४४, २५६, २६०, ३७०
गोतमो, सत्था	५१, ५८, १११...

घ	लृङ्मिञ्जा	१८, २५, ३२, ११०, १५३, १६६, १८३, २३६
घटिकारी, अग्निपट्टिको	३७६, ३७८	
घतमण्डलसिद्ध, फल	६, ७४	
घरदानसिद्ध, फल	३१	
घोषसञ्ज्ञायिद्ध, फल	६३	
च	जगतिदानसिद्ध, फल	३२
चतस्रो, पटितस्मिन्वा	४, १८, २५, ३२, ११०, १५३, १६६, १८३, २३६	
चतुरासीतिश्राद्धाणकञ्जाभिक्षुनीसहस्सानि	२७८	
चतुरो, दीपा	६५	
चतुसर्च	१०, ६३, १२०	
चत्तारो, महानमुद्रा	६, ७४, २२४	
— लोकापाला	२१३	
चन्दनी, देवपुत्रो	१५६	
चन्दभागानदीतीरे	६२, १८४, १६४, १६६	
चन्दमिता, अग्निसाविका	३६५	
चन्दवती, नगर	३३६	
— माता	१२७	
चन्दसङ्ख्यो, कुमारी	३६१	
चन्दा, अग्निसाविका	३६५	
चन्दो, प्रासादमुत्तमो	३२६	
चम्पको, बांधि	३५३	
चम्पक, नगर	३३६	
चम्पा, अग्निसाविका	३७२	
चम्पेय्यको, महिद्रिको	४०१	
चम्पवासी	६६	
चातुदीपा	६, ७४	
चाला, अग्निसाविका	३६२	
— अग्निपट्टिका	३३०	
चित्तपूजायिद्ध, फल	३७	
चित्ता, अग्निपट्टिका	३३५, ३६७	
चित्तो, अग्निपट्टिको	३४६, ३६४, ३७७, ३८१	
— उपासको	६६, ३१०, ३२३	
चूळबीधि, सुमीलवा	४०२	
चैलापिका	१६७	
छ	जङ्घाविहार	१३८, १५४
	जटिलो, नारदो	७५
	— रट्टिको	२७७, ३४३
	जनसन्धो, क्षत्तियो	३५६
	जनिका, अनोमा	३४१
	— असमा	३३६
	— उत्तरा	३२४, ३७४
	— खन्दा	३५१
	— जनवती	३७८
	— पट्टमा	३५६
	— गभावती	३६७
	— माया	३१०, ३२३, ३७७, ३८०
	— विपुला	३३२
	— विसासा	३७१
	— सिरिमा	३२६, ३६१, ३७७, ३८०
	— सुजाता	३४४
	— सुदत्ता	३४६
	— सुदस्सना	३५३
	— सुधम्मा	३३४
	— सुनन्दा	३५५
	— सुफस्सा	३५७
	— सुभेधा	३२१
	जपदिसो, राजा	४०६
	जयसेनो, क्षत्तियो	३३३, ३६१
	जाली	३६६
	जितमिता, अग्निसाविका	३४१
	जिनपोसिका, धौतमी	२५६
	जिनो, कीणागमनो	३७३
	— वापडकरो	२६७, ३०७, ३०८
	जिनो, धनुमुत्तरो	४, १०, १६, ४५, १०३ ...
	— सिद्धिन्धयो	३६६
	जुजके, ब्राह्मणे	३६६
	जेतवन	१४५
	जमुत्तरमिह, नगरे	३६३
	जोतिपालो, माणवको	३७६
छतदानसिद्ध, फल	३५	

ज

ज्वाणत्ववामिदं, फलं २०

ड

डंसा २१

त

तथागतो ११४, १४७, १५२, ३०७,

३०६, ३३८, ३६४, ३७६

तपुस्समल्लिका, अग्न्युपद्रुको ३२१

तपो पाप्मादमुत्तमा, अमरगिरिमुगिरिवाहना ३५३

— क मकामवण्णकाममुद्धिनामा ३७२

— कौकामुण्णकोकनेदा ३१७

— गरुडपयस्वहंसमुवण्णभारा ३६२

— गृहासेलनारिसयनिसभा ३१६

— सुमितसन्तुमितसन्तुद्रा ३७४

— सुनिम्मलविमलगिरिमुहा ३५१

तापधो, अकिति ३८७

— देवलो ६२

— मज्जलो ३५७

— तत्त्वसङ्गहो ४१५

तालवण्टत्सिदं, फलं ३६

तावतिर्न १३३, १३८, १४१, १४३

तिट्टमुट्टे, इदं फलं ६७

तिदसं १८४

तिस्सनामस्स, सत्पुनो ८, १८६

तिस्सस्स, भगवतो ३३

तिस्सा, अग्गसाविका ३२४

तिस्सो ५३, ८७, ३८२

— अग्नसावको ३२१, ३६५, ३७८

— अग्न्युपद्रुको ३४४

— लोकगन्तावको ८, १८६, ३१८, ३५६

— विज्जा ४, १८, २२, ३२, ३८, ११०, १६६, १८२, २३६

तीणि, पदानि ८

तुमितसन्तुमितसन्तुद्रा, तपो पाप्मादमुत्तमा ३७४

तुमिता, देवा २६८, २६९, ३०३

तुसितं ६०, ६३, ११४, १७२, १८२, १८४, २१६, २१७, २३५, २७६

तेमियो ४१३

तेविज्जो, ब्राह्मणो २५६

थ

धूपकारस्सिदं, फलं १८३

धेरी, नळमालिका १८५

धेरो, आयस्सा अक्कमनदायको ३४

— अवेनिफलदायको ८७

— अज्जुनपुण्डियो ६३

— अपरउत्तरो १७१

— अभयो १५५

— अभोदफलियो ८७

— अभ्रपिण्डियो २३

— अभ्रफलियो २४

— अभ्राटकदायको २१

— अभ्राटकियो २८

— अवटफलियो ४०, ८५

— उक्कासतिको ४८

— उच्छुसाण्डिको २१

— उत्तरो १७१

— उत्तनिपुण्डियो २७

— उदकदायको ७५

— उपद्रुदुस्सदायको ७४

— उपवानो १७७

— उरुवेळकस्सपो १३२

— एकच्छतियो ३६

— एकधम्मस्सवणियो ११

— एकपत्तदायको ८५

— एकसात्त्वियो १६

— एकासनदायको ८

— कट्ठारेवतो १४२

— कपित्थफलदायको ६१

— कळम्बदायको २१

— कानुमारफलियो ८५

— किमिलो १६७

— किमुवपुण्डियो ७३

— कुटजपुण्डियो ६३

— कुम्मासदायको ४६

— कुसट्टकदायको ४६

— केतकपुण्डियो ६१

— कौरण्डपुण्डियो ६, ७३

धैरो, आयस्मा कीलदायको	२६
- कोसम्बफलियो	६१
- गन्धपूजको	३७
- मयाकस्सपो	१६७
- धतमण्डदायको	१०, ७४
- घोमसञ्जको	६४
- चन्दनभालियो	६१
- चितकमिञ्चापको	३६
- चितपूजको	३८
- चूळसुगन्धको	१६२
- जगतिदायको	३२
- जातिपुण्डियो	३६
- ज्ञाणत्विको	२०, ५६
- तरणियो	६६
- तालफलदायको	८८
- तिकणिकारपुण्डियो	८४
- तिकिङ्कणपुण्डियो	७१
- तिणुक्कवारियो	३४
- धम्मरुचियो	६८
- घातुपूजको	६१
- नदीकस्सपो	१६६
- नन्दको	१५१
- नळकुटिदायको	७६
- नळभालियो	४५
- नागपुण्डियो	६२
- नाळिकेरफलदायको	८८
- निमित्तव्याकरणियो	४३
- पटिपुण्डियो	३७
- पटुमधारिणो	६६
- पाटिहारसञ्जको	१६
- पादपीठियो	२६
- पादफलियो	८६
- पातधिदायको	५२
- पिसालफलदायको	७६
- पिलवत्तफलदायको	४१
- पुलिनवत्तकमियो	५२
- पुलिनवृषियो	७८
- पुलिनुप्पादको	६४
- पंसुकूलपूजको	७२

धैरो, आयस्मा पंसुकूलसञ्जको	५३
- किल्लियो	२६
- बोधिधरदायको	३१
- भद्रजि	१७२
- भल्लातदायको	२७
- भिमदायको	५६
- मणिपूजको	४७
- मातुलुङ्गफलदायको	८६
- मोषराजा	१३७
- मोरहन्वियो	३३
- मसो	१६६
- रटुपालो	१७८
- राधो	१३४
- लकुण्डभदियो	१४०
- लवङ्गफलदायको	४१
- लोमसकज्जियो	१५८
- मज्जिपुत्तो	१६८
- वनकोरण्डियो	३५
- वनवत्तो	१५६
- चल्लिकारफलदायको	५०
- विभीतकमिञ्जियो	२५
- वेदिकारको	३०
- सत्तकदम्बपुण्डियो	८
- सव्यफलदायको	६६
- सपण्डिभानियो	४२
- सालमण्डपियो	७०
- सीवको	१७३
- सावलि	१४५
- सीहासनवीजियो	३३
- सीहासनिको	२६
- सुचिन्तितो	१४
- सुमततालवण्डियो	४०
- सुमनवीजनियो	४६
- सेतुदायको	३६
- सोणकोन्तरिको	१६
- सोवण्णकिङ्कणियो	१५
- हरीतकदायको	२२

द

दण्डदानस्त्रिदं, फलं	१००
वदुः	३
दण्डो, सावको	११७
दसपारमिपूरिया	३०४, ३२६, ३३१ ...
दसबलं	१५३
दिवो, धन्वगोतो	१५८
बीपलकरो	६६, २६३, २६४, २७१, ३०६, ३१०, ३२०, ३२३, ३८१

— जिनो २६७, ३०७, ३०८

दीपा, जतुरो	६५
दीपानि, धन्व	१६८
दीपदानस्त्रिदं, फलं	२४७
देवता, चकनिट्टा	२६६
— तुसिता	२६६
देवपुतो, चन्दनो	१५६
देवराजा, सुदस्सनो	३५०
देवसो, अग्गसावको	३४४
— तापसो	६२
देवानमिस्सरो, सक्को	३६१
देवा, निम्मानरतिनो	२६६
— निम्मिता	२६८
— तुसिता	२६८
— वगवत्तिनो	२६६
देविन्दो	३६३
देहपूजापिदं, फलं	३६
दीणसङ्खो, बाह्मणो	३८३
दोहळो	१५६

ध

धजदानस्त्रिदं, फलं	१७६, १७७
धञ्जवती, नगरं	३४१
धनञ्जयो, अग्गुपटुको	३६२, ३८८
धमञ्जानी, भिक्खुनी	१८१, २१७
धनवती, जमिका	३७८
धम्मको, अग्गुपटुको	३५१
धम्मदस्सी, महायसो	३२, ३५४, ३८२
धम्मदिना, अग्गसाविका	३५१
— निक्खुनी	२१८, २२७, २३१, २३६, २४०, ३५२

धम्मरुचि	९७
धम्मसेतो, अग्गसावको	३२७, ३६३
धम्मस्सवनस्त्रिदं, फलं	११
धम्मा	२२७, २३१, २३६, २४०, २४४, ३५३
धम्मिको, पञ्चतो	३०७
धम्मो, महायसो	४०५
धातुपूजापिदं, फलं	१७१

न

नकुला, अग्गसाविका	३३४, ३३५
नकुलो, अग्गुपटुको	३५४
नगरं, अमरं	३०५
— अरिट्टसङ्खं	३६१
— अरणवती	१८७, २७८, ३६७
— उत्तरं	३२६
— कपिलवत्थु	३८०
— कासिकं	२६१
— कुसावती	३८६
— खेमकं	३५६
— खेमावती	३७१
— चन्दवती	३३६
— चम्पकं	३३६
— जेतुत्तरं	३६३
— धञ्जवती	३४१
— पुण्डवती	३६१
— बन्धुमती	२०, ४०, ८८, ६६, १८५, १६०, १६३, १६५, ३६४
— बहवद्वनं	४१२
— मेखलं	३२६
— रम्मवती	३२१, ३२४
— वैभारं	६०, ३५७
— सरणं	३५५
— सुदस्सनं	३४५, ३४६
— सुधञ्जवती	३३२
— सुधञ्जं	३५१
— सुधम्मं	३३४
— सुमङ्गलं	३४७, ३४६
— सोमणं	३५३
— सोमवती	३७४

नगरे, हंसवती	४, ११, ७३, ८४, १७५,
	१८८, १९५, १९७, ३४४
— हंससन्ध्या	११३, १४२
नदि, अमरिकं	७६
नदीकस्सापसब्धो	१३१
नन्दको, सत्पु सावको	१५०
नन्दमाता, अम्गुपासिका	६६, ३१०, ३२३,
	३६४, ३७७, ३८१
नन्दरामा, अम्गुपट्टिका	३३६
नन्दा, भिक्षुनी	२४६, २५२, २८६, ३२१,
	३२४, ३३६, ३७२
नन्दारामवने	१३८
नन्दिबड्ढो, अम्गुपट्टको	३३७
नन्दुत्तरो, अवजो	३४१
नन्दो	२०५, २५८, ३२७, ३४६,
	३६५, ३६७, ४१३
नरवाहनो, पासादमुत्तमो	३४४
नवसस्सासिदं, फलं	१३, १४
नळकुट्टिविदं, फलं	७१
नळमालाविदं, फलं	२००
नळमालिका, भिक्षुनी	१८५, २००
नागराजं, महादोणं	३४०
नागस्वको	३२७
नागसमाला, अम्गसाविका	३४६
नागा, अम्गसाविका	३४६, ३६२
नागो, अम्गुपट्टको	३६५
— वेरोचनो	३४१
नाटपुत्तेन	१५५
नायको, कस्सपो	३८३
— कोण्डञ्जो	३८१
— नारदो	३०२
— पटुमुत्तरो	३०२
— मङ्गलो	३२५, ३२७, ३८२
— रेवतो	३३०
— विपस्ती	११८, २२७, २५६, २८३,
	२८५, ३८३
— सिद्धत्थो	३५६
— नुजातो	३४७
— सुमतो	३२८
वे०२ - ५५	

नायको, सुमधो	३४५
— सोभितो	३३३
— नारदो	७५, ७८, ३४०-३४२, ३४६, ३८२
नारी, उत्तरा	३३६
— कित्तागोतमी	३६२
— भट्टकञ्चना	३८०
— मणिला	३३४
— पसवती	३२७
— वचिगता	३७४
— वचिदेवी	३२४
— रोचिनी	३७२
— वसुदत्ता	३४४
— विचिकोळि	३५५
— विजितसेना	३४१
— विमला	३५१
— विमला	३५३
— सन्धकामा	३६७
— सिरिनन्दा	३४६
— सिरिमा	३३७
— सुचिता	३६६
— सुदस्सना	३३२, ३६५
— सुनन्दा	३७८
— सुमदा	३५६
— सुमना	३४६
— सौमनस्सा	३५७
निगण्डेन	१५५
निघोषो, वोधि	३७८
निघण्डुम्हि	१५४
निमि, महाराजा	३६०
निम्मानरत्तिनो, देवा	१८२, २१६, २३५, २६६
निम्मिता, देवा	२६८
निरुत्तिवा	१५४
निसभो, अम्गसावको	३३७
— अम्गुपट्टको	३३७, ३५४
नेरञ्जराय	३०६, ३६४, ३७६
नेवमञ्जं	२१२

प

पक्कुसाति	११६
पच्चेकनायके, भट्ट	२५६

पञ्चापति, भोतमी	२६०	पारमी, बल	३०४
पञ्चदीपदायिका, भिक्खुनी	१६०, १६६	पारिच्छक	२६६, ३५२, ३५०
पञ्चदीपानिदं, फलं	१६०	पालितो, अग्गसावको	३२७, ३५१
पञ्चवर्गिये	१५३	पावेय्यके	३८३
पञ्च, सीले	१२८, १३२, १३४, ३१६, ३४३	पासादमुत्तमो, अरजो	३५५
पञ्चावरुदु	४०६	— उपसिरी	३३६, ३४६
पटावारा, भिक्खुनी	२१८, २२७, २३१, २३३, २४०, २४४	— कुमुतो	३३४
पटिसम्मिदा, चतस्सो ४, १८, २५, ३२, ११०, १५३, १६६, १८३, २३६		— गिरि	३६७
पटुमं	३८८	— चन्दो	३२६
पत्तदाननिदां, फलं	८४	— नन्दा	३३६
पदपूजायिदं, फलं	६, ७२	— नन्दो	३४६, ३६५
पदानि, लोपि	८	— नरवाहनो	३४४
पटुमा, जनिका	३२१, ३३७, ३४६, ३५६, ३६२, ३६७	— पटुमो	३३४
पटुमुत्तरो, भगवा	४, १०, १६, २८, ३०	— माळिनी	३३४
पटुमो, अग्गसावको	३३२, ३३७, ३५५	— पसवा	३२७
— पासादमुत्तमो	३३४	— पसो	३४४
पटुमं	२६६, ३०८	— रम्मो	३८०
पञ्चतो, उदङ्गणो	७१	— वटंत्तो	३२६
— कुम्भकुटो	८	— वड्ढो	३३६
— धम्मिको	३०७	— वसमो	३६७
— वसको	७५	— वसवत्ती	३४४
— राससो	६६	— वसु	३३६
— लम्बको	६७	— बिरजो	३५५
— वसलो	६३	— सिरिमा	३२७, ३६५
— हात्तिो	७८	— सिरी	३३६, ३४६
पञ्चते, हिमवन्तम्मिह	६२	— सुचन्दको	३६७
पभावती, जनिका	३४६, ३६७	— सुचन्दो	३२६
परविम्मिता	२६८	— सुचिमा	३२७
पवनचारको, महिसो	४०३	— सुदस्सतो	३५५
पहीनदरघो, वुडो	२२	— सुनन्दो	३६५
पाटलि, बोधि	३६५	— सुभको	३००
पाटलिपुल्लपुरम्मिह	३८४	— सुरम्मो	३८०
पाटिहीरं	३०२	पासादो, मङ्गलो	३१
पादपीठान्निदं, फलं	२६	पिण्डपातस्तिदं, फलं	१८६, २७६, २८०
पादमूले, महेशिस्स	११२	पिता, अञ्जनासवको	२१०
पानपिस्ता, इदं फलं	५१	— अस्सलायनो	१२७
		— कोमिगोत्तो	२५८
		— महात्ति, लिच्छवि	१४४
		— मुद्धोदनो	३१०, ३२३, ३६४, ३७७, ३८०

पिण्फली, बोधि	३२१
पियदस्सी, भगवा	६८, ३५१, ३८२
पुञ्जकम्मस्सिदं, फलं	२६, १६७, १८३
पुञ्जकम्माभिनिव्वत्ता	३३२
पुञ्जावहुनो, अश्वजो	३५५
पुण्णिका, भिक्खुनी	२६०
पुण्णो, मन्तानिया पुत्तो	३०३
पुनव्वसु, अश्वजो	३४६
पुनव्वसुमित्तो, अग्गुपट्ठको	३६५
पुष्कपूजायिदं, फलं	१८५
पुष्कवतिया, नगरे	३६१
पुष्कं, मन्दारवं	२६६, ३०८
पुरुत्तमे, इन्दपत्थे	४०६
- कपिलायं	४०६
पुरे, कोलिये	१४१
- राजगहे	२५६
पुलिनस्सा, इदं फलं	५२
पूजित्वा अरहद्दजं	७२
पेसला, भिक्खुनी	२६२

फ

फग्गुनी, अग्गसाविका	३४१
फलदानस्सिदं, फलं	२३, २६, ५०, ७६, ८५, ८८, ६०, ६१, ६४, ६६, १६८
फलं, अग्गदानस्सिदं	१६६
- उपोसथस्सिदं	१६३, १६४
- एकासनस्सिदं	१६६, १६७
- कुम्मासुत्ता इदं	१७३
- कोलदानस्सिदं	१६७
- गृपकारस्सिदं	१८३
- दकदानस्सिदं	१६१
- दीपदानस्सिदं	२४७
- धजदानस्सिदं	१७६, १७७
- धातुपूजायिदं	१७१
- तज्जमालायिदं	२००
- पञ्चदीपानिदं	१६०
- पिण्डपातस्सिदं	१८६, २७६, २८०
- पुञ्जकम्मस्सिदं	१६७, १८३

फलं, पुष्कपूजायिदं	१८५
- बुद्धपूजायिदं	८, १४, १५, १८...
- भिक्खादानस्सिदं	१८७
- भित्तदानस्सिदं	१७२
- सत्तुप्पलस्सिदं	१८८
- सध्वदानस्सिदं	१६५
- सम्मज्जनायिदं	३, ४
- सोमनस्सकत्तं	२८०
फुत्सकौकिली	१३८
फुत्सती, खत्तिया	३६२
फुत्सदेवो, अग्गसावको	३५५
फुत्सा, अग्गसाविका	३६०
फुत्सो, लोकग्गनायको	२६०, ३६०-३६२, ३८२

ब

बन्धुमतिया, नगरे	२०, ४०, ८८, १४३, १८५, १६०, १६३, १६५, २५६, २८३, २८५, ३६३, ३६४
बन्धुमती, माता	३६४
बन्धुमा, खत्तियो	१८५, १६४, ३६४
वात्तिमलक्खणा, बुद्धा	३२
वाराणसियं	११४, १२६, १३१, १४४, १६०, २१७, २५६, २५७, २७८, ३८१
वावरिस्स, विजग्गस्सा	१३६
वाहियो, सत्तु सावको	११६, १२२
बिम्बिजालो	३५५
बिम्बिसारो, राजा	१५५, २१६
बिल्लं	२२
बीजमिज्जस्सिदं, फलं	२५
बीजनाय, इदं फलं	३३, ४८
बुद्धपूजायिदं, फलं	८, १४, १५, १८...
बुद्धवण्णस्सिदं, फलं	१०७
बुद्धसज्जनायिदं, फलं	१६, ५५
बुद्धा, सत्त	८
बुद्धिजो, उपट्ठको	३७२
बुद्धो, कारुणिको	३८३
- दीपज्जकरो	६६
- पहीनवरयो	२२
- विनायको	१५२

बुद्धो, सम्बुद्धो	२६
— सिद्धी	२५
— मुद्यत्सानी	२३
बोधि	३४१, ३४४, ३४६, ३४१, ३४३, ३४५, ३४८, ३६०, ३६३-३६५, ३७७, ३७८
बोधिपूजाधिदं, फलं	२७
व्याकरणस्तिदं, फलं	४३
ब्रह्माधिका	२६८
ब्रह्मचक्रकण्यवत्तानी	१०४
ब्रह्मदत्तो	२५८
ब्रह्मदेवो, अगमावको	३३२, ३६०
ब्रह्मसन्धु	२८७, २६१
ब्रह्मा, लोकाधिपति	२६७
ब्राह्मणे, अजके	३६६
ब्राह्मणो, अग्निदत्तो	३७१
— अतिदेवो	३३१
— कत्सपो	३५१
— सेविज्जो	२५६
— दौणसम्भूतो	३८३
— ब्रह्मवत्तो	३७८
— यज्जदत्तो	३७४
— वरुणो	२४
— वेदपारणु	१४१
— सत्त्वसन्ध्यो	३८८
— साधुसम्भतो	१४६
— सुजातो	३३४
— सुमेवो	२६३, २७१, ३०५

भ

भगवति, कौणागमने	१८१
भगवतो, ककुमन्धस्स	३७१
— पट्टमुत्तरस्स	२८, ३०
— विपरिस्सो	३, १८, ३६, ४६, ६८, १८४, २८८
— सिद्धत्थस्स	३०, ३४, ३६, १८३
भगवां, अत्थवत्सी	६४
— अनन्तादिभासवा	१४७
— अनोमदस्सी	४०, ४१

भगवा, कौमिको	४७
— तित्तो	४३
— पियदस्सी	६८
— सत्तरंसी	४०, ८७
— सहस्सरंसी	८५, १६७
— सिक्खीनिकवसमण्णो	१३२
भट्टकञ्चना, नारी	३००
भट्टकापिलानी, भिक्खुनी	२५६
भट्टसालो, अगमावको	३४१
भट्टा, अगमाविका	३३२
भट्टाकुण्डलकेसा, भिक्खुनी	२३५, २३६
भट्टियो, सत्त्वु सावको	१३८
भट्टो, अगमावको	३२४
भट्टलातकं	२२, २७
भारद्वाजो, अगमावको	३७८
भावित्तो, अगमावको	३३०
भिक्षादानस्तिदं, फलं	१८७
भिक्षुतो, वादिमुदस्स	१४७
भिक्षुदायिका	२२७, २३१, २३६, २४०, २४४
भिक्षुदायी	२३६
भिक्षुनी	२२७, २३१, २३६, २४०, २४४
— अत्रुकासि	२८८
— अभिरूपनन्दा	२८७
— उदकदायिका	१६१
— उण्णलदायिका	२८०
— उण्णलवण्णा	२२३, २३०
— एकपिण्डपातदायिका	१८६
— एकासनदायिका	१६७
— एकूपोसधिका	१६४
— कटच्छुभिक्षादायिका	१८७
— किमापोतमी	२४२
— खेमा	२२३
— वम्मदित्रा	२४५
— नन्दा	२५२
— नल्लमालिका	२००
— पञ्चदीपदायिका	१६०, १६६
— पटानारा	२३३
— पुण्णिका	२६०
— पेसला	२६२

भिक्षुनी, भद्रकापिलानी	२५६	मन्दारवं, पुष्प	२६६, ३०१, ३०८, ३५३, ३५६
— भद्राकुण्डलकेसा	२३५, २३६	मल्लेसु	११६, ३८३
— मण्डपदायिका	१८३	महाकस्सपत्न्या	२०१
— महागोतमी	२००	महाकस्सपो, मत्था	१२२, ३७६
— मेखलादायिका	१८३	महागोतमी, भिक्षुनी	२००
— मोदकदायिका	१६५	महागोविन्दशाह्याणो	३६०
— यशोधरा	२६१, २६७	महाजैतवनं	६७
— सकुला	२४७	महादीर्घ, नागराजं	३४०
— सज्जमनत्था	१८४	महानीपो, बोधि	३४६
— सत्तुप्पलमालिका	१८८	महापजापति, गोतमी	२१५
— सज्जलपुष्पिका	१६५	महामुनि, अनोमदस्सी	३२७
— सिञ्जालमाता	२८३	— बीपङ्करो	३२१
— सुक्का	२८५	— धियदस्सी	३५१
— सुमेधा	१८३	— फुस्सो	२६०
— सोणा	२५४	महायक्खो, धम्मो	४०५
भिव्वसो, अम्मसावको	३७४	महायसो, अत्यदस्सी	३५२
भिव्वो, अम्मुपट्टको	३३६	— धम्मदस्सी	३५४
भिसदानस्सिदं, फलं	५६, १७२	महाराजा, निमि	३६०
भुम्मा, महाराजिका	२६८	— सुदोदनो	२६०
भूरिदत्तो, महिद्धिको	४०१	महाराजिका, भुम्मा	२६८
भैसज्जस्स, इदं फलं	२२	महालि, लिच्छवि पिता	१४४
म		महावीरो, ककुत्सन्धो	२५
		महावेळु, बोधि	३४६
मकमा	६५	महासमुद्धा, चत्तारो	६, ७४, २२४
मकिला, अम्मुपट्टिका	३५४	महासरे, मच्छराजा	४१६
मगधे, गिरि	१५३	महासालो, बोधि	३७०
मङ्गलो, नायको	३२५-३२७, ३५७, ३८२	महामुदस्सतो	३८६
— पासावो	३१	महासोणो	३३६, ३४१
मन्वुराजा	१३६	महिद्धिको, चम्पेय्यको	४०१
मच्छराजा, महासरे	४१६	— भूरिदत्तो	४०१
मच्छो, तिमिञ्जलो	६७	— मोग्गल्लानो	१४४
मञ्चवानस्सिदं, फलं	६८	— सङ्खपालो	४०७
मणिपूजायिदं, फलं	४७	— सिविराजा	३६१
मणिना, नारो	३३४	— सुत्तसोमो	४१८
मण्डपदायिका, भिक्षुनी	१८३	महिंसो, गवननारको	४०३
मण्डपस्स, इदं फलं	६६	महेसिनो, फुस्सस्स	३६१, ३६२
महिदेवी	३६५, ३६६	— सिखिस्स	३६७
मधुकारा	६५	महेसिस्स, पादमूले	११२
मन्तानिया पुत्तो, पुण्णो	३०३	माणवको, जोतिपालो	३७६

माणवो, उत्तरो	३४६	र	
मातङ्गो	५५		
माता, चन्दवती	१२७	रुद्रपात्रो, सत्यु सावको	१७८
— वभावती	३४६	रुद्रिको, जटिलो	२७७, ३४३
— बन्धुमती	३६५	रत्निवकुलो, पासादमुत्तमो	३६६
— यशवती	३६६	रम्भवती, नगरं	३२१, ३२४
— यसीधरा	३३६	रम्भा, अग्न्युपद्रिका	३५८
— सुप्पवासा	१४४	रम्भो	३३५, ३३६, ३७०
सुमनदेवी	२५८	— पासादमुत्तमो	३८०
— मुलस्वणा	२१०	राजगद्दे	१२१, १४७, २५६, २८४, २८५
मातृपोसको, कुञ्जरो	४००	राजपुत्तो, मुधञ्जयो	४०६
माता, नत्त	=	रत्ना, अरिन्दमो	३३१
माडिलो, पासादमुत्तमो	३३४	— उगगतो	३३३
मिथराजा, रुद्र	४०४	— जयद्वितीयो	४०६
मिथिलाध	३८४, ३६०	— जनञ्जयो	३८८
मुनि, रेवती	३३१	— नन्दो	२५८
मृगपञ्चमो	४२३	— बिम्बिसारो	२१६
मेखलादायिका, भिक्षुनी	१८३	— सुदस्सनो	१८
मेखलं, नगरं	३२६	— सुदोयनो	३८०
मेयो	६६	राधा, अग्न्युपद्रिका	३३६
मेलेयो	३८३	राधो, सत्यु सावको	१३३
मोगल्लानो, भावरियो	१२७, १४४	रामगामिन्दि	३०३
मोथराजा	१३६	रामा, अग्न्युपद्रिका	३४६, ३७०
मोदकदायिका, भिक्षुनी	१६५	राहुलभद्रो	२०५
मोरहृत्स्वस्तिवं, फलं	३३	राहुलानन्दनन्दानं	२००
		राहुलो	२२४, ३८०
		रत्नि, अग्न्युपद्रिका	३२४, ३३६
		रत्निगता, नारी	३७४
		रत्नि, पासादमुत्तमो	३६६
		रेवती, सत्यु सावको	१४१, १४५, ३३३, ३५७, ३८२
		— लोकगनावको	३३०—३३२
		रोचिनी, नारी	३७२
		रोमसो, पञ्चतो	६६
		— सम्बुद्धो	२१
		ल	
		लम्बको, पञ्चतो	६७
		लुम्बिनिकानने	१५२
		लोकगनावको, जिपी	२०६
		— तिस्ती	=, १८६, ३५८, ३६०

य

ल

लोकनायको, कुस्तो	३६०, ३६२
— खिली	२६०, ३६६, ३६७
लोकनायको, ककुसन्धो	३७१
— कस्तपो	३७८
— कोण्डञ्जो	३२२, ३२३
— नारदी	३४१
— रेवतो	३३१, ३३२
— विपस्सी ६६, १४३, १६४, २१६, २६५	
— वेस्तमू	३७०
— मयम्भू	३५०
— सिद्धत्यो	३५७
— मुजातो	३४६
— मुमनो	३२६, ३३०
— सुमेधो	१६४, ३४६
— सोभितो	३३४
लोकपाला, चत्तारो	२१३
लोकविदू, दीपञ्जको	३१०
लोकाधिपति, ब्रह्मा	२२७

व

वक्कलि	११२
वङ्गीसो, सत्यु सावको	१४७, १४८
वच्छगोत्तो, दिजो	१५८
वटंसिका, नारी	३२६
वटंसो, पासादमूत्तमो	३२६
वटपोतको	४१५
वड्डी, पासादमूत्तमो	३६
वनकम्मिको	८
वन्दनाय, इदं फलं	५३
वरुणो, उपट्टाको ६८, ३३०, ३३२, ३३७, ३३६	
— ब्राह्मणो	६४
वलिन्कारफलं	५०
वसभो, अग्गुपट्टको	३४२
— पासादमूत्तमो	३६७
वसलो, पञ्चतो	६३
वसवत्तिनो, देवा	२७६, २६६
वसवत्तिपुरं	१८२, २१६, २३५
वसवत्ती, पासादमूत्तमो	३४४
वसुदत्ता, नारी	३४४

वसु, पासादमूत्तमो	३३६
वागीसी	१४६
वाविसूदनो	१४६
वाविसूदस्स, भिक्खुनो	१४७
वासेट्टो, उपट्टाको	३४१
विचिकोळि, नारी	३५५
विचित्ता, अग्गुपट्टिका	३४४
विजितसेना, नारी	३४१
विजितसेनो	३२४, ३७८
विजितावी, क्षतियो	३२३, ३६१
विज्जा, तिस्सो ४, १८, २२, ३२, ३८, ११०, १६६, १८२, २३६	
विज्जानापावतनं	२१२
वितन्निद्धका	३
वितिण्णो, अग्गुपट्टको	३४४
विधुरो, अग्गुपट्टको	३७२
विनतानदिवा, तीरं	६४, ४
विनावको, ककुसन्धो	३७१, ३७२
— बुद्धो	१५२
विपस्सिनो, भगवतो ३, १८, ३६, ४८, ४६, ६८, १८४, २१७, २५६, २८३, २८५, २८८	
विपस्सी, लोकनायको ६६, ११८, १६४, २२७, ३६३, ३६५, ३८५	
विपुला, जनिका	३३२
विपुलो, क्षतियो	३३२
विमत्ता, नारी	२२५, ३५१
विमोक्खा, अट्टिमे ४, ६५, ११०, १६६, १८३, २३६	
विरुजो, पासादमूत्तमो	३५५
विसाखा, अग्गुपट्टिका २१८, २२७, २३१, २३६, २४०, २४४, ३५२, ३५३	
— जविका	३७१
विस्तारो, अग्गुपट्टको	३२७, ३६२
वेठदीपके	३८३
वेदिकाय, इदं फलं	३०
वेमारपञ्चते	३४३
वेभारं, नगरं	६०, ३५७
वेरोवनी, नागो	३४१
वेतालियं	२००, ३८३
वेस्तमू २८, ३६, २८८, ३६८, ३७०, ३८३	

बेहफला	२६६	सत्य सावकी, बज्जीमी	१४७
बेष्टुवन	२१६	— सोवलि	१४३
स		सत्य साविका, किसानोतमी	२४०
		— गोटमी	२०६
सकुषा, सुपण्णा	६५	— नन्दा	२४२
सकुला, सत्य साविका	२४६, २४७	— पटाचारा	२३१
सक्की, देवानमिस्सरो	३६१	— भद्राकुण्डलकेसा	२३५
सखिला, अगसाविका	३६७	— सकुला	२४६
सङ्कमन्तत्था, भिक्षुनी	१८४	— सिङ्गातकस्स माता	२८१
सङ्गपाली, महिदिकी	४०७	— सोणा	२५२
सङ्गसङ्गुहो, बाह्मणो	३८८	सतिपण्डुसकेटुभे	५३
सङ्गवापिका २२७, २३१, २३६, २४०, २४४		सन्तो, अगसावकी	३५३
सच्चन्तामा, अगसाविका	३५५	सन्वकी, अगुपट्टकी	३५२
सन्वसङ्गुहो, तापसो	४१५	सण्णञ्जा	२२७
सञ्जीवी, अगसावकी	३७२	सव्वकामा, नारी	३६७
सतरसी, भगवा	४०, ८७	सव्वकामी, अगसावकी	३४६
सत्त, बुद्धा	८	सव्वदस्सी, अगसावकी	३५१
— माला	८	सव्वदानस्सिदं, फलं	१६५
सत्तराजपुरोहितो	३६०	सव्वमित्तो, उपट्टाको	३७८
सत्तुप्पलभालिका, भिक्षुनी	१८८	सभियो, उपट्टाको	११६, ३६२
सत्तुप्पलस्सिदं, फलं	१८८	समङ्गो, उपट्टाको	३६०
सत्त्ववाहो, अत्रजो	३७४	समणगुत्ता २२७, २३१, २३६, २४०, २४४	
सत्था, महाकस्सपी	३७६	समणो २२७, २३१, २३६, २४०, २४४	
— काणिको	१५१, १७१	समवत्तकस्सुहो, अत्रजो	३६५
— गोटमी १४७, १५०, १५२, १६५, १७६,		समाला, अगसाविका	३७०
१७८, २०६, २१६, २३१,		समुद्धा, अगसाविका	३७४
२३४, २३६, २४३, २४६,		समुद्धो, अगुपट्टकी	३५८
२४८, २५२, २५४, २८१		सम्बली, अगुपट्टकी	३५७, ३६०
सत्तुनी, तिससनामस्स	८, १८६	सम्बुद्धो, अज्जुनी	८६
सत्य सावकी, उदायि	१५२	— कोणागमनी	३७५
— उपवानो	१७६	— तिसो	६७
— कण्णिनी	११४	— रोमसी	२१
— कुमारकस्सपी	१२१	— सुमनी	५०
— कीट्टिकी	१२७	— सुमेवो २६, ८१, १६८	
— मन्दको	१५०	— सुवण्णवण्णो ८६, ६०, ६२	
— बाहियो	१२२	— सोभितो	४६
— भड्ढि	१३८	सम्भवो, अगसावकी	३६७
— रट्टपाली	१७८	— उपट्टाको	३३२
— रावो	१३३	— बुद्धो	६६
— रेवतो	१४१		

सम्मज्जनाधिदं, फलं	३, ४	सिरिमा, अग्गुपट्टको	३६०
सयम्भू, अग्गुपुग्गलो	६८, १७७	- अग्गुपट्टिका	३२१, ३२४, ३२६, ३३२, ३३७, ३४७, ३६१, ३६५, ३७०
- नारदी	७८	- पासादमुत्तमो	३२७, ३६५
- लोकनायको	३५०	सिरिवद्धो, अग्गुपट्टको	३३७, ३६७
सरणगमने, फलं	६८	सिरी, पासादमुत्तमो	३३६, ३४६
सरणो, अग्गुपट्टको	३३०, ३४६	सिवको	३६२
- खत्तियो	३५५	सिविराजा, महिद्धिको	३६१
सरणं, नगरं	३५५	सीलपारमिपूरिया	४००, ४०१
सळलो	३४४	सीलेसु, पञ्चसु	३१६
सहस्तरंसी, भगवा	८५, १६७	सीवला, अग्गसाविका	३२७, ३५८, ३७४
सळलपुष्पिका, भिक्षुनी	१६५	सीवति, सत्थु सावको	१४३
सागतो, उपट्टाको	३२१	सीवल्लो	३२७
सागरो, खत्तियो	३४६, ३५३	सीहासनस्सिदं, फलं	२८
साधुसम्मतो, ब्राह्मणो	१४६	सीहो	३३४
सामा, अग्गुपट्टिका	३७२, ३७४	सुक्का, भिक्षुनी	२८५
सानो	४१८	सुमुत्ता, अग्गुपट्टिका	३६७
सारिपुत्तो	१३३, १३४, १४४, १४७, ३०१, ३०४	सुचन्दो, पासादमुत्तमो	३२६, ३६७
सालो अग्गसावको	३३६	सुचिण्णस्स, इदं फलं	१२७
सावको, उपतिस्सो	३६४	सुचित्ता, नारो	३६६
- इब्बो	११७	सुचिमा, पासादमुत्तमो	३२७
- वरणो	६८	सुजाता, अग्गसाविका	३३४, ३५१
- सुजातो	७३	सुजातो, अग्गसावको	७३, २४२, ३३४, ३४२, ३४४, ३४७-३५०, ३५६
सावत्थियं	७७, १११, १२४, १२५, १४०, १५०, १६१, १७०, २३२, २४१, २५३, २८६, २६१	सुतना, अग्गुपट्टिका	३२७
साविका, उपलवण्णा	३६४	सुतसागरं, आनन्द	२१३
- खेमा	३६४	सुतसोमो, महोपति	४१८
साळिया, अग्गुपट्टिका	३५६	सुदत्ता, अग्गसाविका	३४६, ३६०
सिखी, लोकगनायको	२५, २८८, २६०, ३६६, ३६७, ३८३	सुदत्तो, खत्तियो	३२६, ३३५, ३४६, ३४६, ३५१
सिङ्गालकस्स माता, सत्थु साविका	२८१-२८३	सुदस्सना, नारो	३३२, ३५३, ३६५
सिङ्गीनिकखसवण्णो	२८४	सुदस्सनो, खत्तियो	१८, ३४६, ३५०, ३६६
सिङ्गीनिकखसम्पभो	१३२	- बुद्धो	६३
सिद्धत्थस्स, भगवतो	३०, ३४, ३६, १५२, १८३, ३५६, ३५७	- पासादमुत्तमो	३५५
सिनेरुपञ्चमुत्तमे	२६६	सुदस्सनं, नगरं	३४५, ३४६
सिनेरुवनवटसका, पथवी	३६४-३६६	सुदिन्नो, साटको	२५६
सिरिनन्दा, नारो	३४६	सुदेवो, खत्तियो	३२७, ३४१, ३४६
सिरिनन्दो, पासादमुत्तमो	३७८	सुद्धावासे	११६
		सुद्धोदनघरं	२१०
		सुद्धोदनो, पिता	६६, १५२, १५६, २६०, ३१०, ३२३, ३६४, ३७७, ३८०

गाथायो

अ

अकरि आनन्तरियं ...	६७
अकामको बाहि अहं चरामि ...	४१८
अकालो च पदे दिस्वा ...	८, ७२
अकमित्वान मं बुद्धो ...	३०६
अकमित्वान सिरसि ...	१८४
अकतोसि दुदुचित्ताहं ...	२८७
अकलदस्सो तदा आसि ...	११३
अकलन्ते नाम खल्लब्धं ...	२०४
अखिलो च विसल्लो च ...	१०५
अगघो विप सज्जत्य ...	१६०
अगारा अभिनिक्खम्म ...	५८
अगारा निक्खमन्तो पि ...	५१
अगारं पजहित्वान ...	२२६, २६८, २७८
अगारं वसन्ते अम्हे ...	२७८
अगारं विजहित्वान ...	२६६, २७२
अग्गफलं गहेत्वान ...	२३, १६६
अग्गिचन्दुरियान ...	३५२
अग्गिदावे नीहरित्वा ...	५७
अग्गिवेगभयातीता ...	४१५
अग्गो सद्धाधिमुत्तानं ...	१११
अग्गं सद्धाधिमुत्तानं ...	२८१
अग्गि तत्प पदीपेसि ...	३६८
अङ्गगते अतल्लकारे ...	२६२, २७०
अङ्गपञ्चङ्गसम्पन्नो ...	१०१
अङ्गारजाता पथवी ...	३५
अचिरं गतमत्तस्स ...	६७
अचेतनाय पठवी ...	३६७
अचुतो च सुमनो च ...	३७२
अच्छरानं सहस्सस्स ...	१६१
अच्छरा सतसहस्सा ...	१६३
अच्छादनं च सयनं ...	३६०
अच्छेरं वत लोकास्मि ...	३६५
अजपालश्चत्तमूलस्मि ...	३४६, ३६४
अजपालश्चत्तमूले ...	३७६
अजिनचम्मवत्थोहं ...	१६६
अजिनेन निवत्थोहं ...	२५

अजिनं मे गहेत्वान ...	५४
अज्जुनो नाम सम्बुद्धो ...	८६
अज्जेव किञ्चमातप्यं ...	१५७
अज्जायको मन्तधरो ...	५३, ३०५
अज्जोग्गहं हिमवन्तं ...	८१
अज्जोग्गहेत्वा पवनं ...	३६६
अज्जोग्गहेत्वा सालवनं ...	६८
अज्जोग्गहेत्वा हिमवन्तं ...	४२, ४७, १६८
अज्जलि पग्गहेत्वान ...	१६५, २२२, ३०२
अज्जा न्होपेन्ति भोजेन्ति ...	१६७
अज्जं वा पि कर्तं कम्मं ...	२६८
अट्ट उप्पसहत्थानि ...	२६३
अट्टज्जवचनसम्पन्नो ...	३७२
अट्टदोससमाकिण्णं ...	३०७
अट्टनवुत्तिसहस्सानं ...	३५३
अट्टपण्णासरतनं ...	३३५, ३३७, ३३६, ३४४, ३६२
अट्टवस्ससहस्सानि ...	३५५, ३६५
अट्टसट्ठिसतसहस्सानं ...	३६३
अट्टसतसहस्सानं ...	३३६
अट्टसत्तविस्साहं ...	२६०
अट्टसत्तिसतसहस्सानं ...	३५३
अट्ट सारीरिका शूपा ...	३८३
अट्ट हेतुहि सम्फुत्तं ...	४३
अट्टारससहस्सानि ...	१७७, २६८, २६६
अट्टारसे कप्पसते ...	१५, २७, ३२, ४१, ६५, ६६, ७०, १६५, ३८२
अट्टासीतिरतनानि ...	३२७, ३४२, ३४७
अतिक्कन्ता गणनपथं ...	३३१
अतिक्कन्ते च सत्ताहे ...	२१६
अतीतकप्पे चरितं ...	३८७
अतीतबुद्धानं जिनानं देसितं ...	३०४
अतीतो विसयं तेसं ...	५६
अतीतं नान्दागमेय्य ...	१५७
अतीव पत्थिता चासि ...	२२६
अतुलासि पभातस्स ...	३२५
अमुलं दस्सेत्वा ओभासं ...	३५४
अतोळारानि भण्डानि ...	३०
अत्तदीपा ततो होथ ...	२१५

अस्तनो अभिसम्बोधि ...	२६१	अनाकानं भवो नाथो ...	१४६
अस्तनो पुण्ड्रचरिषं ...	१२५	अनाविलं मम चित्तं ...	३
अत्यदस्ती जिनवरो ...	३५४	अनासवा भीतरागा ...	३१०, ३६४, ३७७, ३८०
अत्यदस्ती नु भगवा ...	१४, ६४	अनिच्छा वत सङ्गारा ...	११
अत्यधम्मनिवृत्तीसु ...	१२८, २१५, ३२३, २२५, २३६, २४२, २६२, २७०, २७६, २८०, २८२, २८५-२६२	अनिट्टगन्धो पक्कमति ...	३१२
अत्थि लोके सीलगुणी ...	४१५	अनिट्ठिते ममोकासं ...	३०८
अत्थि हेहिति सो मग्गो ...	३०५	अनिमित्तं च भावेहि ...	२२१
अत्थे धम्मं च नेरुते ...	२११	अनिवत्तमानसं ज्ञत्वा ...	३६६
अथ उपरि नङ्गाम ...	४०४	अनुजानि न नो तातो ...	२१८, २२७, २३६, २४०, २४३
अथ निब्बिन्दहं काये ...	२८७	अनुकम्पको कारुणिको ...	२७, ३५, ११७, १२६, १३२, १३४, २४८, ३४३
अथ रूपा अरूपा च ...	१२५	अनुकम्पितको तेन ...	५६, १७२
अथेत्थं कथिमागत्त्वा ...	४०३	अनुपलितो लोकेन ...	१६०
अथेत्थं वसती सद्दी ...	३६४	अनुपपन्नसं ममस्स ...	१४६, २४५
अथो जातिक्खवं पत्तो ...	२५६	अनुपपन्नजन्तसम्पत्तो ...	१०३, १५६
अदस्सनेन विभोगा ...	२२२	अनुपपन्नजन्तसम्पन्नं ...	३६८
अदासि तत्सं भं तातो ...	२३६	अनुभोत्वा यसं सब्बं ...	२७५
अदानि मे तदा राजा ...	२७६	अनुभोत्वा भुत्वं दुक्खं ...	२२८
अदासि मे महाराजा ...	१८५	अनुभोमि सक्कं पुब्बं ...	११
अदानिं हट्ठचित्तोहं ...	१३६	अनुभग्गेन सम्बुद्धो ...	२६३, २७१
अदिल्लपुब्बं दानवरं ...	३६८	अनुसोदि महावीरो ...	१६, १७७, २३५
अदंसु ते ममोकासं ...	३०८	अनुसोदिस्सु मे वाक्यं ...	६३
अदत्तम्हं तदारब्धे ...	११६	अनुरक्तिं मम सीलं ...	४०५
अदत्ताहं इमं इद्धि ...	२२६	अनुरुद्धो उपट्ठको ...	६८
अदत्तंसु भोजपुत्ता ...	४०७	अनुस्सरित्वा सतं धम्मं ...	४१६, ४१८
अदेज्जवचना बुद्धा ...	३१३	अनूठा उल्लेखा च ...	३७८
अधने प्रातुरे जिण्णे ...	३६३	अनूतत्तिससहस्सानि ...	३६६
अधिकारं बहू मग्गं ...	२६३, २७१	अनूतसोढमसहस्सानि ...	३७५
अधिकारं महा मग्गं ...	२६५, २६६	अनेकजातिसमारं ...	२६८
अधिकारं ससङ्खमसं ...	११७	अनेकसतक्कत्तुं च ...	५८
अधिगच्छि तदा पीति ...	४०, ८८	अनेज्जो अचलो धीमा ...	१०४
अधिच्च्नुप्पत्तिका बुद्धा ...	५४	अनोकासं न पस्सामि ...	६६
अधिद्वित्तमधिद्वानं ...	४१४	अतोमदस्सिस्सा अपरेन ...	३३७
अधिता वेदनुं सब्बं ...	४२	अतोमदस्सी जिनो मत्वा ...	३३७
अधिप्पायविदू जातो ...	११०	अतोमदस्सी पदुमो ...	३८२
अनन्तादीनवो कायो ...	११२	अतोमदस्सी भगवा ...	५०, ५१
अनागतम्हं अद्धाने ...	१४७	अतोमं नाम नगरं ...	३६६
		अतोवट्ठेन उदकं ...	३१२

अन्तलिक्कम्हि आकासे...	३७१	अग्हे ब्राह्मणचीता तु...	२७५
अन्धकारं पकासं च...	१५६	अग्हं सन्धपति होहि...	२६७
अन्नं पानं खादनीयं...	१६४, २२५	अघोघनहतस्मेव...	२१५
अन्नं पानं पट्टपेत्वा...	१६५	अघं पच्छिमको जाति...	१३
अन्वद्धमासे पञ्चरसे...	३६४	अघं पच्छिमको मग्ह...	२२, ३६, ७०, १६७
अपरिमेयितो कण्ये...	३८१	अघं बुद्धो अतगन्तमो...	१२
अपरिमेय्ये इतो कण्ये...	५१, २६४, २७२	अघं मे पच्छिमा जाति...	३५
अपरे गन्धमालं च...	४१६	अघं लोको परो लोको...	१३६
अपरेन च कालेन...	२८४	अरणी च मिथितायं...	३८४
अपरं पि गुणं तस्स...	१०१, १०२	अरहा आसि मां धेरो...	११६
अपरं पि धम्मं देसेत्ते...	३६६	अरिदुस्सज्जये नगरे...	३६१
अपि चाहं सीलरक्खाय...	४००, ४०१, ४०६	अरियं च संबोमयन्ता...	३८०
अपुच्छि म पीरिसादो...	४१८	अलाकुनोदकं गग्ह...	१५
अप्पकिच्चा अनोलुप्पा...	५४	अलं पुत्ता विरादेन...	२१२
अप्पतिट्ठं अनालम्बं...	११५	अवचामि तदा तेसं...	४३
अप्पतद्गमताकिण्णं...	२१६	अवसेसेमु कण्येमु...	६४
अप्प वस्ससत्तं आपु...	३८१	अविज्जं मय्यं पदालेत्वा...	३६३
अवमन्तरा च बाहिरा...	१०२	अविदूरे हिमवन्तस्स...	४५
अवभुतो वत नो अज्ज...	३००	अवीतरागा तं मुत्वा...	२०२
अभब्बट्ठाने वज्जेत्वा...	२२५, २६२, २७०	अवुट्टिका दिसा नत्थि...	१६१
अभिजाता मुखमाला...	३६५	अवुट्टिको जनपदो...	३८६, ३६४
अभिज्जापारमि पत्तो...	६५	असत्तिव्यानि दीपाणि...	१८६, १६८
अभिज्जावलप्पत्तानं...	३४८	असत्तचित्तो निकलेसो...	१७
अभित्थवित्ता पदमुत्तराहं...	१५५	असत्तचित्तो सव्वत्थं...	१६०
अभित्तिक्खम्म भवता...	१६४	अतन्विट्ठं त्रिवाकासि...	१२८
अभिनु सम्भवो चेव...	३६७	असमो च मुनेत्तो च...	३३४
अभिभोन्ति न तस्सामा...	१७५	असम्भीता च ते बुद्धा...	६२
अभिरूपसम्पदं पि...	२८६	असीतिकोटिधो मग्हं...	१४
अभिरुद्धतु मं बुद्धो...	६५	असीतिकोटि छहेत्वा...	१७६
अभिरुह महावीर...	५०	असीतिदेवराजूनं...	१८६, १६६, १६८
अभिवादनं धोमनं च...	३०१	असीतिभिक्षुसहस्सानं...	३६२, ३६८
अभिवादिव सम्बुद्धं...	२५२	असीतिसत्तसहस्सानं...	३५६
अभिसम्मतको गग्ह...	१७६	असीतिहत्थमुच्चैधो...	३२१, ३६५
अमच्चमण्डनं रज्जं...	४१६	असुभाय चित्तं भावेहि...	२२१, २८६
अमत्तं परमस्सारं...	१७	असंसर्गं बुद्धसेट्ठो...	४३
अमिता च असमा च...	३४४	अस्माभि परिचिण्णोमि...	२११
अम्बपिण्डं गहेत्वाणं...	२३	अस्मि कण्ये समुद्दिह...	६७
अम्बरा पुण्डवस्सो मे...	३६	अस्तत्वकालमज्जाय...	४०४
अग्हे अज्जे च मानुजा...	२७७	अस्तमस्साविदूरमि...	६३

इतो ह्येनवते कथं ...	१२२	इमास्मिन्नेव कथमिह ...	२५, २६, २७...
इतो सतसहस्रमिह ...	११०, १२०, १२२	इमस्म जनिका माता ...	६६, ३१०, ३२३, ३६४, ३७७
इत्थिकानं च पञ्चज्व ...	२०४	इमाह कटु निस्साय ...	७७
इत्थियो नाम लोकम् ...	२०४	इमिना एकदुस्तेन ...	५
इत्थियो पुरिसा जेव ...	२७७	इमिना पणिपातेन ...	११४
इत्थी नाम मय देव ...	२७६	इमिना बुद्धतरणेन ...	६५
इत्थी पुमा कुमारा च ...	२७७	इमिना मे अधिकारेन ...	३०६
इवानाहं चिन्तामित्रान ...	३६२	इमिना मोरहत्वेन ...	३३
इवानाहं राजगहे ...	१२१	इमिनासनदानेन ...	७
इवानि पि मुनिन्देन ...	१२१	इमं अस्तेन पानेन ...	१२३
इदानी ये एतरहि ...	३००	इमं साद इमं भुञ्ज ...	१२, ८३, १७०
इदं अचच्छरिणं दिस्वा ...	३६५	इमं त्वं मद्रुमं ताव ...	३१६
इदं ततियं तव भूरिपञ्ज ...	१५७	इमं त्वं चतुर्थं ताव ...	३१५
इदं पञ्चिमकं मरुहं ...	२११	इमं त्वं छद्रुमं ताव ...	३१६
इदं पि ते सुभं कथं ...	२५०	इमं त्वं ततियं ताव ...	३१५
इदं मे साटकं एकं ...	४	इमं त्वं दसमं ताव ...	३१७
एदं लोके उत्तरियं ...	४११	इमं त्वं दुतियं ताव ...	३१४
इदं बत्तान सम्मुद्धो ...	५, ७, २२, ४६, ५५, ६०, १७२, १८६	इमं त्वं नवमं ताव ...	३१७
इदं सुत्तान वचनं ...	६६, ३१०, ३२३, ३६४, ३७७	इमं त्वं पञ्चमं ताव ...	३१५
इदं सुवण्णकेयूरं ...	२३७	इमं त्वं षष्ठमं ताव ...	३१४
इडिपादेसु कुसला ...	१८८	इमं त्वं सप्तमं ताव ...	३१६
इडिया अभिनिमित्ता ...	२२६	इमे धम्मे सम्मसत्तो ...	३१८
इडिवरं पुञ्जवरं ...	३६५	इदि गहेत्वा पुष्फानि ...	२६४
इडि चा पि निदस्सेव ...	२६६	इसिच्छुपं गमित्वान ...	१५३
इडि चा पि निदस्सेहि ...	२२३, २६१		
इड्डी अनेका दस्सेसि ...	२२६		
इड्डी अनेका दस्सेसु ...	२१०		
इड्डी च आदेसनानुससती ...	२६८		
इड्डीसु च वसी आसि ...	२१५		
इड्डीसु च वसी आसि ...	२२२		
इड्डीसु च वसी होम ...	२११, २७०, २७६		
इड्डीसु च वसी होमि ...	२२४, २३३, २३८...		
इध नच्चं च गीतं च ...	६६		
इध सञ्चितकुसला ...	१८१		
इमेवाहं एतरहि ...	३७६		
इन्दनीलं महानीलं ...	१७४		
इन्द्रियबलवीज्जलं ...	३२२		
इममिह भइके कथे ...	१७, १०३		
		ई	
		ईदिसा ते महानागा ...	६३
		ईदिसे विपिने रम्मे ...	२२०
		उ	
		उक्कण्ठितोमिह कायेन ...	४११
		उक्का पतिमु नमसा ...	११८
		उक्कासते गहेत्तान ...	४७
		उक्कासितं च विपितं ...	३०२
		उक्कुट्टिसहा पवतन्ति ...	३७७
		उक्कुट्टिसहा वतन्ति ...	३१०, ३२३
		उग्गाच्छन्तो च मूरिये ...	६६
		उग्गतो नाम सो राजा ...	३३३
		उग्गारिन्दो वसभो च ...	३४२

उम्गो व सोमदेवो व...	३७४	उपसङ्गकमिता पस्सन्ति...	३०२
उम्पादेत्वा सञ्चभवं...	३७०	उपसङ्गकमिता सम्बुद्धं...	३६३
उच्चत्तमेन सो बुद्धो...	३३०, ३३२, ३६७, ३७५, ३७८	उपसम्मादयी बुद्धो...	८३, १७०
उच्चनीचमयं कम्म...	२७४	उपस्सये यापिकत्वा...	२०१
उच्चं कुले पजायामि...	२८०	उपहृता भवा सञ्चे...	२७५
उच्चज्ञेन पुलितं गम्ह...	५२	उपात्तमानो वमहं...	७५
उच्चुषण्डिकमादाय...	२०	उपेच्च तं महावीरं...	१४६
उज्जालेहि महापणि...	४०७	उपेच्च पादमूलम्हि...	१५८
उड्ढाय अभिनिक्खम्म...	१७५	उपेच्च सन्तिकं तस्स...	१०८
उट्ठितो व महाभिक्षो...	२३२	उपेत्वा तं महावीरं...	२१६, २३०, २३५, २४८
उण्हीसं चत्तसो दाटा...	३८३	उपेत्वा लोकमरणं...	२४४
उण्हीसं सीहले झीपे...	३८४	उपोसथम्हि दिक्खे...	७७, ३६७
उण्हे वातात्तेपे तस्स...	१०१	उप्पज्जन्ता व सम्बुद्धा...	६३
उण्हं वा परिद्धाहो वा...	१६१	उप्पज्जन्ते व जायन्ते...	३०७
उत्तमं पवरं मेहुं...	३६०	उप्पत्ते व कते कम्मे...	२७४
उत्तरन्तस्स अक्कांति...	२८६	उप्पलस्सेव मे वण्णो...	१८८, २२४, २७६
उत्तरा कम्पुनी चैव...	३४१	उप्पादे दाएणे दिम्वा...	११८
उत्तरित्वान सम्बुद्धो...	६५	उच्चत्तयित्वा पर्यवि...	२२४
उत्तरं नाम नगरं...	३२६	उच्चिग्मा तसिता भीता...	३१८
उत्तानकला नदिका...	७६	उभतो व्यूहसङ्गामे...	३०
उत्तिण्णचिचिकिच्छो सो...	१४६, २४५	उभो पि नेता नयता...	३६२
उदका अभिनिक्खम्म...	६५	उभो पुञ्जं व पापं व...	११६
उदके वोक्कमित्वान...	१०	उभो पुत्ता कालकृता...	२३२
उदग्गन्तिता सुमना...	१८७, २४७	उभो माता पिता मय्हं...	४१२
उदहारी ग्रहं सीते...	२८६	उप्पानदस्सने गत्वा...	४०२
उपकारा व यो नारी...	२६५, २७२	उय्याने वस्सरे नाम...	३२८
उपकारा ममं गुम्हे...	२७५	उय्युत्तो परकिण्णेषु...	१७
उपमच्छति यं योनि...	१६५	उरगो व तचं जिण्णं...	३३६
उपगन्तवान सम्बुद्धं...	६४	उरुवेला वसवा च...	३४७
उपगन्त्वा महावीरं...	२८५	उसभो व मही नदति...	६३
उपज्जा तारिपुत्तो मे...	१४४	उळारो भगवा नेसो...	१७५
उपहाको महेत्तस्स...	१८२, २१८, २३०, २३१, २३६, २४०, २४३	ए	
उपट्ठितो मया बुद्धो...	१४५		
उपट्ठित्वान सम्बुद्धं...	१८	एककं मं बिहरन्तं...	५६
उपतिस्सो कोपितो व...	६६	एककं गुह्यमासीनं...	२२०
उपतिस्साप विहरं...	७८	एकवस्सन्तो पवट्ठित्वा...	३४६
उपरिच्छद्वं आभि...	१६५	एकतिसे इतो कप्पे...	२१, २६, २८...
उपसङ्गकमन्तो नरासम...	३४८	एकतिसे व कप्पम्हि...	२८३
		एकदा लोकपञ्चोत्तो...	२००
		एकनववित्तो कप्पे...	४, १६, २०, ३६ ..

एकपञ्चासकस्तु च...	६, ७४	एवाभिवक्तव्यदस्तावि...	१३६
एकपुत्तपसूताहं...	२३२	एवाहं चिन्तयित्वान...	४, २७६, ३०७, ३०८, ४११
एकरत्ति वसन्तोहं...	५७	एवं किलेसपरिरुद्धो...	३०६
एकवीसतिफलतुं च...	१०	एवं किलेसव्याघोहि...	३०६
एकसत्ततिकस्तुं च...	१५	एवं किलेसमनधोव...	३०६
एकसत्ततिमे कपे...	१८	एवं चिन्तेमहं तत्त्व...	४१६
एकस्मि समये रम्मे...	२५६	एवं तेनानुमिदोहं...	११२
एका दाढा तिदसपुरे...	३८४	एवं बेरो बिपाकासि...	१२५
एकासनं ददित्वान...	७	एवं वम्मे सुचिण्णानं...	२६६
एकिका अभिनिम्मित्वा...	२०८	एवं निराकुलं आसि...	११७, १२६, १२८, १३२, १३४, २४८, ३४४
एकूनतिसवस्सानि...	३८०	एवं पब्बजितो चाहं...	१०४
एकूनतियो वयसा...	१५२	एवं पवेदगातेमु...	१५१
एको अजातसत्तुस्त...	३८३	एवं बहुविधं दुक्खं...	२२८, २६७, २७३
एकोकामे रवं कत्वा...	४१४	एवं मे छप्पमतस्स...	४१६
एको च रामगाममिह...	३८३	एवं मे सिद्धिपत्तस्स...	३०७
एकोसि अग्निपातो मे...	३८०	एवं वृत्ता च मा देवी...	३६३
एकं दुस्सं ददित्वान...	४	एवं लोके ध्वेक्खन्तो...	१३६
एतमत्वक्खं जत्वा...	३६१	एवं विहरमानोहं...	६६
एते अज्जे अबिद्वाय...	४१४	एवं विहरमानं मे...	७६
एतेन सच्चवज्जेन...	४१६	एवंविहारि आतापि...	१५७
एतेनेव उपासेन...	६०	एवं वृत्तायहं तस्सा...	४१३
एतेसं चित्तमञ्जाय...	३०३	एवं वृत्ते अहं तस्स...	४०२
एतेसं देवदेवानं...	२६५, २६६	एवं वृत्ते तदा पक्खे...	४०३
एतेसं धम्मराजूनं...	३८३	एवं वृत्ते महावीरो...	१११
एतेसं पुब्बजो आसि...	४१२	एवं वृत्तो च सो सक्को...	३६३
एतकायेव ते लोके...	३१७	एवं सच्चगुणेतं...	३०१
एतकंयेव ते धायु...	३६३	एवं सम्मा विमृत्तानं...	२१५
एथ गत्त्वान पच्चन्तां...	१३०	एत खीणासवो बुद्धो...	१०४
एथ सव्वे गमिस्साम...	३०२	एत सो भगवा बुद्धो...	१०४
एवमहं संसरित्वा...	३७७	एसनाय चरन्तस्स...	४६, १७३
एवमादीहि सम्बुद्धं...	१४७, १५४	एसा अन्तरधायामि...	२२६
एवमेतेन योगेन...	३२८	एसाहं उपधावेव्यं...	४१५
एवमेतं ध्वेक्खन्ती...	२५१, २८६	एसो अनागतज्ञाने...	१११
एवमेव अयं कायो...	३०७	एसो पत्थयते ठानं...	१२२, १२६
एवमेव मयं सव्वे...	३१०, ३२३, ३७७	एसो पत्थेति त ठानं...	१३५
एवमेवाहं इमं कार्यं...	३०६	एसो हि सङ्खरततो...	३७६
एवमेवाहं पुञ्जाकामो...	३८८	एसो हि सम्भासम्बुद्धो...	३७६
एवरूपं महादानं...	३६०	एहि अग्नि पदीपेहि...	३६८
एवरूपं सच्चवरं...	४१७	एहि तं उपगृह्णस्सं...	२३७
		एहि सिक्क उट्ठेहि...	३६२

ओ

ओक्कन्ति मे शमी नत्थि...	३०३
ओक्काकचंसरसं वगो...	२०२
ओगच्छं वं पोक्खरणि...	४५, १७१
ओचिनिस्त्वान सठ्ठनं...	१६४
ओदपत्तकिया मण्हं...	४०२
ओदुम्बारिकपुष्पं व...	५४
ओभासिता च पयवी सदेवका...	२६८
ओभासं दस्सयित्वान...	३४६
ओरतो च सुजातस्स...	३८२
ओरमा मूखतो जाता...	२२६
ओरोपयस्सु कल्पाणी...	२३७
ओरोहित्वान गगना...	२१०
ओरोहित्वान नम्बुद्धो...	२७
ओवदित्वा बहू सत्ते...	३६२
ओवादको विज्ज्यापको...	११६, १२६, १२८, १३२, १३४, २४८, ३४३
ओवादकस्स भिक्खुनं...	११३
ओवादं अनुत्तिट्ठि च...	३३४
ओवादं नादिपित्वान...	१३०
ओवादं पि न गच्छामि...	२८६
ओसणीतिणवासी च...	६५

क

ककुषो विलसन्तो व...	१८७
ककुषं विलसन्तं व...	४१, ६१
ककुसन्धस्स अपरेण...	३७३
ककुसन्धसा भगवतो...	३७१
ककुसन्धस्स मुनिगो...	३४
ककुसन्धो विनवरो...	३७३
ककुसन्धो महावीरो...	२५
ककुसन्ध उपागम्म...	२६
कक्षा मे बहुला आनि...	१४१
कच्चानस्स गृणं सुत्वा...	१०६
कच्च्यासतसहस्सपमुत्ता...	२६१
कटच्छुभिक्षं दत्तवान्...	१८६
कटच्छुभिक्षं पादासि...	१३३
कट्ठित्वास्समये...	३३८
कणिकारं व जलितं...	२०, ८६
कणिकारं व जीतत्तं...	७, ७१, ८५

कत्तवान कुसलं कम्मं...	२६
कदम्बं पुष्पितं दिस्वा...	८
कदाचि नोयमानाय...	१८८, १६१
कदाचि पितुना सद्धि...	२०८
कदाचि सो कारुणिको...	२५८
कदाचि सो तरादिच्चो...	२१८
कदाचि सो तरादिच्चं...	२५४
कप्पसतसहस्समिहं...	१७६, १७८, ३८२
कप्पिनो नामहं आसि...	११५
कप्पे च सतसहस्से...	२६३, २६७, २७३, ३०५
कमण्डलूधरा सध्वे...	५४
कमण्डलुं ठपेत्त्वान...	२०
कम्पितो मेकराजा पि...	२१२
करवीकस्तो नावो...	१७
करित्वा पटिसम्भारं...	५६
करित्वा पुलिनं धूपं...	७६
करित्वा हट्टचित्तोहं...	१४
करेहि उरं पण्त्ता...	२१२
करोतोपधिकं पुञ्जं...	१२
कलहो वत्तती भेस्सा...	४०६
कलिङ्गरुद्विसया...	३८६, ३८४
कल्लत्थिका ये गस्सन्ति...	६
कस्सचि देति सामञ्जां...	३२०
कस्सचि वरसमापत्तियो...	३२०
कस्सपस्स च बुद्धस्स...	२८८
कस्सपस्स भगवतो...	४६, ३७६
कस्सपो नाम गोतेन...	१३१
कस्स बाह्वाण त्वं भीतो...	२८६
काचि पञ्चजिता अरिषि...	२७५
काचि हत्वपरिकम्मं...	२७७
काननं पविमित्वा पि...	७
काननं वनमोगच्छ...	१००
कामधातुमल्लिकम्म...	२६१, २६६
कामं भिज्जतुयं कायो...	४०२
कायस्स दोसं दिस्वान...	१३६
कालो लो ते महावीर...	३०३
कायाव ब्रह्मलोके च...	३८४
कासिकं नाम नगरं...	३६१
कासिरञ्ज्यो महेसीहं...	२२८
कासीनु सेट्टिकुलजा...	१

ग

गच्छ पस्त महामर्गे ...	२१६
गच्छमाना च ते बुद्धा ...	६२
गच्छमाना च भुगता ...	६२
गच्छिता कालमेषो च ...	३०२
गता उदकहारिणं ...	२८६
गन्त्वा सो हृत्विदमको ...	४००
गन्धतेलेन पूरेत्वा ...	२४५
गन्धञ्चा च समामन्त्वा ...	१७५
गन्धञ्चा च समामन्त्वा ...	१७५
गन्धं विलेपने मालं ...	२६८
गमिस्सामी ति चित्तेत्वा	२६०
गरुचितं उपद्वेत्वा ...	१८६, १८८
गर्वेत्मानो तं वीरं ...	७७
गायन्ति मेलेन्ति च वादयन्ति च ...	३०१
गुणत्ववत्स सञ्चलं ...	१०६
गुणधामबहुतरं ...	१२२
गुणानेकस्मिन् वाक्येन ...	१३०
गुणानं प्राकरो वीरो ...	१६०
गुणानं श्रयतिभूतो ...	११३
गुणेहि एवमादीहि ...	१०५
गुणं च मे पक्तिरिति ...	१४७
गुणं बुद्धस्तं संज्ञानं ...	१०६
गुणं वदन्तो बुद्धस्तं ...	१०६
गौतमीयादिक्का तामो ...	२११
गौतमी निधनं याता ...	२१४
गौतमाधिकृतिकाहि ...	१६६

घ

घटानेकसहस्रानि ...	३१८
घटं गृहेत्वा गच्छन्ती ...	२४२
घनकाञ्चनविस्मयेन ...	२५८
घरतो नि समित्वानं ...	१८४
घरमेकेन वस्त्रेन ...	२५६
घरेबाहं तिष्ठे जस्ते ...	२५६
घोसे चित्तं पसादीस ...	६३

च

चक्रकडुसंयज्ञादिष्वे ...	२०३
चक्रवर्तिमयी ताम ...	३४७

चक्रवर्तिस्म संतस्त ...	१७७
चक्रवर्ति सपरितं ...	२०८
चक्रवाळगिरि तुण्डं ...	२६१, २६६
चक्रवाळममं कामं ...	२६६, २६६
चक्रवाळममं धारिणं ...	२२४
चक्रवाळ उगादाय ...	५
चक्षुः श्रावणं च पञ्चा च ...	२६१
चक्रमे चक्रमन्तो व ...	३०४
चक्रमं तत्थ मापेसि ...	३०७
चतुज्जातेन गन्धेन ...	२५७
चतुर्तितितितितुं च ...	७८
चतुदण्डं ठपेत्वा ...	६८
चतुदीपे महारज्जं ...	३४८
चतुद्दसेषु कणेषु ...	७८
चतुर्दिशा दुन्दुभियो	११८
चतुर्दारेषु सोमन्ति ...	२५५
चतुर्भुजितो कण्ये ...	८, ६, २१, २२
चतुर्पञ्चानसहस्रानि ...	१७७
चतुर्पाकास्परिक्रितं ...	४७
चतुष्पथे महामगे ...	४०७
चतुर्वासं यदा बुद्धो ...	३७५
चतुर्भोजनमूर्ध्वेधो ...	१७४
चतुरासीतिसहस्रानि ...	३६३
चतुर्वर्णपरिवृतं ...	३५६
चतुर्वर्णसहस्रानि ...	३७२
चतुर्वाहि रथं दत्त्वा ...	३६५
चतुर्वीससहस्रानि ...	३६७
चतुस्रं पकासेन्तो ...	१२०
चतुस्रं पकासेन्तं ...	६३
चतुस्रं द्विदेवराजं ...	१६३
चत्तारि सत्तसहस्रानि ...	३२०
चत्तारीतसत्तसहस्रानं ...	३६१
चत्तारीसहस्रानि ...	३८०
चत्तारो च पटिपद्मा ...	१२
चत्तारो वे असंख्येया ...	३०३
चत्तारो सोकपाला ते ...	२१३
चत्तारीसत्तानि ...	३७२
चत्तारीसमा वन्ता ...	३८४
चत्तारीसहस्रानं ...	३७१
चन्दनो देवपुत्तो मे ...	१५७

चन्दपम्मा सुरिषपम्मा ...	३३६
चन्दभागानदीतीरे ...	२६, ६२, १८४, १६४, १६६
चन्दो च चन्दमिता च ...	३६५
चन्दो व विमलो सुद्धो ...	३४७
चम्पकं नाम नगरं ...	३३६
चम्पकं सरलं नीपं ...	३०८
चरणेन च सम्पन्नो ...	१३८
चलती रवती पथवी ...	२७१, ३१८
चकित्वा तुलित्वा काया ...	४३
चातुर्दीपा महावक्त्रा ...	१५६
चाला च उपचाला च ...	३६२
चित्तकानि करित्वान ...	२१४
चित्तकं परिवारेत्वा ...	६४
चित्तानु कुरुमानु ...	३७
चित्तास्मि वसीभूतामिह ...	२२६
चित्तो च हृत्पादवको ...	३१०, ३२३, ३६४, ३७७, ३८१
चिरकालसमज्ञितो तया ...	६७
चिरप्पभुति यं मय्हं ...	२०२
चिरानुगतं दधितं ...	२६४
चीवरं पिण्डपातं च ...	२३०, २६७, २७२, २७४, २७८, २७९
चुतो च उपपत्ति च ...	३१३
चुत्तासीतिसहस्सानि ...	१५, ३१, ६२, २७५
चेतियस्स पमाणं यं ...	१४०
चेतियानि च कारेत्वा ...	२५८
चोदितो ताय संविग्गो ...	१२३
चोदितोहं तदा तेन ...	१५७
चोरं वचत्थं नीयन्तं ...	२३६

छ

छ च वस्ससहस्सानि ...	३३२, ३६६
छट्ठा तस्सासहं धीता ...	२४३
छत्तिसक्खत्तुं देविन्दो ...	५, ६२
छत्तिसदेवराज्जुन ...	१८४, २००
छन्नं सतसहस्सानं ...	३३६
छब्बीसतिकप्पसते ...	६०
छविषा चम्मेन मत्तेन ...	४०१, ४०७
छवि चम्मं मंसं न्हावं ...	३६६
छहि मायाहि सव्वञ्जुं ...	५८

छठभिञ्जानु योजेसि ...	१५३
छट्ठसीतिसहस्सानि ...	४६, ५६, १७२
छिन्नं गय्हं समीगे मे ...	२३८

ज

जह्वा मणिमया साप्ति ...	१७३
जह्वाविहारं विचरं ...	१०४, १५४
जटाभारं भरितो ...	६२
जतकायमतिकम्म ...	५७
जनसन्निपातो अतुलो ...	३५०
जनेत्थानप्पकं पीति ...	२३६
जम्बुतो फलमानेत्वा ...	३५७
जरावसानं योज्वञ्जं ...	२४६
जलन्तं दीपवक्कं च ...	३०१, ३०२
जाति स्त्रीणा जरा व्याधि ...	२६८
जातिधम्मो जराधम्मो ...	३०५
जातिथा पञ्चवस्सेन ...	६१
जातिथा सत्तवस्साहं ...	१६०, १६४, १६६
जातिथा सत्तवस्सेन ...	११, ७७
जानन्ती वत मं भोति ...	२८६
जालि कण्ठाजिनं धीतं ...	३६७
जिनो तस्मि गुणे तुट्ठो ...	११६, १५३, २२३, २३०, २३३, २४२, २४४, २८२
जिनो ते तित्थिकाकिण्णे ...	१०६
जेट्ठो भग्ता तिलोकम्मो ...	२४६
जेत्वा ससेनकं मारं ...	१५२
जोतयित्वान सद्धम्मं ...	३२२

झ

झायमानस्स भगवतो ...	३८
झापिनीनं भिक्षुनीनं ...	२४८
झावि ज्ञानरतां वीरं ...	१४१

ञ

ञपयित्वान धम्मवक्कं ...	३८१
ञपेसि एतदग्गमिह ...	१२६
ञितो पव्वतपादमिह ...	११२

ट

तञ्जन्वाधिपति कत्वा ...	४०६
ततो मज्झमता तुरिया ...	१८

ततो सत्यं पञ्चज्यं...	१३४	ततो देवा च ब्रह्मा च...	२१३
ततो अथोच भगवा...	१४३	ततो धम्ममदेनेसि...	२८४
ततो अथोच मं सत्त्वा...	२३३, २४६	ततो नावा अभिजित्...	१२३
ततो अथोच लोकागो...	१२६	ततो पदस्मरणं कत्वा...	३१०, ३६४, ३७७
ततो अथोचुं नरदेवचन्दितो...	१२४	ततो परं अभिसमये...	३३६
ततो अहं चरित्तवान्...	२३	ततो परं नववृत्तिकोटो...	३४१
ततो धामन्तयो सत्त्वा...	१२५	ततो परं पि देसेन्ते...	३२२, ३३३, ३७६
ततो उट्ठाय संविग्धा...	२३८	ततो परं पि वस्सन्ते...	३३६, ३४३
ततो कलितचित्तं मं...	२२१	ततो परं सन्निपाते...	३२६
ततो काका च गिज्जा च...	४१६	ततो भिक्षुसहस्रसामि...	११६
ततो गोतमिधानूनि...	२११	ततो भिसं गहेत्त्वान्...	५६
ततो च मं भिक्षुनियो...	२४३	ततो मम जिनो आह...	२१६
ततो चरित्वा तिस्रं...	१५६	ततो मयं अथोचुम्ह...	१३०
ततो चित्तं पनुच्चि मे...	१२३	ततो मयं लद्धवरा...	१३०
ततो चित्तं विमुच्चि मे...	२३८	ततो मय्हुं अकामाय...	२५३
ततो चुता जनपदे...	२२८	ततो महाकार्ष्णिको...	२४७, २४०
ततो चुता मनुस्सत्ते...	१८२, २१६, २४६	ततो मे अज्जी माता...	१५८
ततो चुता मनुस्सेसु...	२२७, २३६	ततो मे अय्यको तुट्ठो...	२४३
ततो चुता मयं सत्त्वा...	२१८	ततो मे असन्निपातो...	५६, १७२
ततो चुता आगमयं...	१८२, २१६, २३५, २४६	ततो मे आसि संवेगो...	२२१
ततो चुतारिदुपुरे...	२२७	ततो मे चित्तमज्झाय...	१२३
ततो चुता सन्नुसितं...	१३०, १५६	ततो मे नामि आगन्त्वा...	२३२
ततो चुता सत्त्वा पि ता...	२०६	ततो मे हृत्थपादे च...	४१४
ततो चुता सा फुस्सती...	३६३	ततो मं व्याकरि बुद्धो...	१२२
ततो चुताहं तुसिते...	१०५, १३६	ततो मं भगवा आह...	१३२
ततो चुताहं तुसितं...	२१७	ततो मं सुगतो आह...	२४३, २८१
ततो चुताहं मनुजे...	२२६	ततो विक्कुब्बनं कत्वा...	३७३
ततो चुतो अरज्जमिह्...	१५८	ततो विनयपारीनं...	२३०
ततो चुतो अहं राजा...	२५८	ततो वीमंसनत्वं मे...	१४८
ततो चुतो महातित्थे...	२५८	ततो बुट्ठां निम्ब्यायि...	२१२
ततो चुतो यं मनुजो...	६६	ततो सत्तं गहेत्त्वान्...	१८
ततो जराभिभूता सा...	२२०	ततो सा अनुसावेत्त्वा...	२०५
ततो जानपदा सज्जे...	४१४	ततो सा ता विस्सज्जित्वा...	२१२
ततो जितस्स वचनं...	१४३	ततो सीसं ममज्जे सा...	३५०
ततो जेतवर्नं गत्वा...	११६	ततो सो बोदितो मय्हुं...	३६२
ततो ज्ञानरतं विस्वा...	१४२	ततोहं असिसविग्धा...	२५२
ततो तेसं अदं यागुं...	२२८	ततोहं तिण्णसंसारो...	१४१
ततो तेसं विसेसेन...	१४५	ततोहं तुषटं गन्त्वा...	१२४
ततो वोरणकत्तुस्मि...	२२३	ततोहं बाहियो जातो...	१२३
ततो तं उग्गहेत्वाहं...	२३८	ततोहं विनयं सव्वं...	२३३

ततोहं सुकरं कारं...	११४	तथैव मे कृतं कर्म...	७७
तत्थ कारणिका गन्त्वा...	४१०	तथैव याचके दिस्वा...	३१४
तत्थ चित्तं पसादेत्वा...	३, ३६, ६२, १७६	तथैव सकमुत्ता पि...	३६१
तत्थ आणवसुपिज्ज...	३४०	तथैवाधिपतेय्येन...	२०६
तत्थ ठत्वा विचिन्तेसि...	३०८	तथैवाहं जानमानो...	३६०
तत्थ दस्सामहं दानं...	१२	तथैवाहं सव्यभवे...	३६१
तत्थ दिज्जेहि नच्चेहि...	६६, ६४	तथैविदं पत्तदानं...	८४
तत्थइदं पटिपथे...	३८८	तथैविदं बुद्धलोत्तं...	६५
तत्थइदं पंसुकूलं...	५३	तथैविमं पुत्तिकार्यं...	२०६
तत्थ नच्चेहि गीतेहि...	१६६	तथं नु कित्तयं नेतं...	३६१
तत्थ पञ्चमिका चेव...	१७३	तदन्नं छद्दुयित्वा...	२५७
तत्थ पस्सित्वाहं देवे...	४०१	तदस्स सुत्वा वचनं...	१२४
तत्थप्पधानं पदहि...	३०७	तदहं व्रह्म जातो...	१५२
तत्थप्पमतो विहरन्तो...	३२४, ३२६, ३४६, ३४६, ३६१	तदा भज्यापि सिद्धयो...	१५२
तत्थ भुत्वा पिपित्वा च...	८२, १६६	तदा अञ्जतरो पुगो...	१४३
तत्थ मे वसमानस्स...	२६	तदा अदन्तवमको...	२४८
तत्थ मे सुकतं व्यम्हं...	१२, ७८, ८१, १६८, १८६, १६३, १६६, १६८	तदा अमतरमेरि सो...	३२८
तत्थ वत्तेत्वा सत्त्वार्यं...	३६६	तदा अबोच परिसं...	१२६
तत्थ वसाम निपका...	४०२	तदा अबोच भगवा...	१३५, १४७
तत्थ सव्वकिलेवानि...	३४०	तदा अबोच नं सत्था...	२०१, २३१
तत्थाप्पमतो विहरं...	१५६	तदा अहं सत्तसारो...	२७७
तत्थासि वत्थो यत्थिपुत्तो...	३४०	तदा अमन्तपी सत्था...	२१३
तत्थाहं दिवसे तिक्खत्तु...	३८६	तदा उदकमाहित्वा...	२५३
तत्थेव कित्तको सन्तो...	५५, १७१	तदा उपासको सो मं...	२४४
तत्थेव मण्डकप्पम्हि...	३४७, ३५२, ३५४, ३६०, ३६८	तदा उपासिका तत्थ...	२११
तथा पञ्चसतानं पि...	२०१	तदा उपेच्च मं बुद्धो...	१३१
तथा मव्वजिता सन्ती...	२४१	तदा एकचरो हुत्वा...	१०८
तथेव जलितं आग्नि...	३६८	तदा एकेन सन्दिट्ठा...	२४१
तथेव त्वं चत्तुसु भूमीसु...	३१४	तदा ओवदि नो थेरो...	११६
तथेव त्वं पि अधिट्ठाने...	३१७	तदा किम्मा च गण्डु च...	२३३
तथेव त्वं पि सच्चेसु...	३१६	तदा कोलियपुत्तानं...	२५८
तथेव त्वं पि सव्वेसं...	३१६	तदा खोणसवस्सेव...	१४८
तथेव त्वं सव्वकालं...	३१५	तदागन्त्वा भिक्खुनिषो...	२५३
तथेव त्वं सव्वभवे...	३१५	तदा गमित्वा सावर्त्थ...	२४१
तथेव त्वं सुसङ्कुल्ले...	३१७	तदा चतस्सो गावायो...	१५४
तथेव त्वं हिताहिते...	३१७	तदा च भिक्खुनि वीरो...	२३६
तथेव भट्ठकापिलानी...	२५६	तदा चवित्वा तुमिता...	६३
		तदा जिनस्स मालुब्धा...	२००
		तदा निनो विवाकाखि...	१४१
		तदा ततो निववमित्तान...	१२५

तदा तपस्विनो बुद्धा...	१४४	तदा बुद्धो वियाकासि...	१३८
तदा तस्म महेसीहं...	२५६	तदा भिक्षु समानेत्वा...	१३३
तदात्तिमान्तिनो सक्वा...	१५६	तदा मधुरनिग्धोसो...	२२२
तदातिविम्विता सक्वा...	२०८, २२४	तदा ममत्वे सक्वानं...	२८६
तदा ते क्षत्तिया सक्वे...	१५६	तदा मयि कुञ्चिद्वगते...	१२१
तदा ते भोजमित्वान...	३१६	तदा महाकाशिको...	१५०, २२१, २३५, २५१
तदा ते मम वाक्येन...	१३६	तदा महापरिसत्ति...	१२६
तदा ते विमला भिक्षु...	३३८	तदा महेसि याचित्वा...	१५३
तदा तं फुल्लविपिनं...	२१६	तदा मातरमपुच्छं...	१५७
तदा दसहि दानेहि...	२८६	तदा मुदितचित्ताहं...	२३०
तदा दिस्वा मुनि आह...	६७	तदा मुदितचित्तोहं...	१२०
तदा देवमनुस्मानं...	३४०	तदा मुदितचित्तं मं...	१३६
तदा देवो पणीतेहि...	१४५	तदा मुनिवरो आह...	१२०
तदा द्वे भातरो मग्हं...	१३१	तदा मे चित्तमञ्जाय...	१३६
तदा धम्मकवे कत्वा...	२८३	तदा मे नगरं आसि...	४८
तदानन्दो निरानन्दो...	२१३	तदा म उपतेजेन...	३८७
तदा निपति पादेसु...	२११	तदा मं विनतं पादे...	१४२
तदा निमल्लमित्वान...	२४८	तदायं पथवी सक्वा...	११८
तदा पटिग्गहि सो मं...	११२	तदायं बन्धुमत्तियं...	२५६, २८३, २८५
तदा पणम्म सिरसा...	२२२	तदा राजा भवित्वान...	२५८
तदा पमुत्ति तेताहं...	११२	तदाएणपुरे रम्मे...	२६०
तदा पमुदितो नाथो...	१५०	तदा वनं पविट्ठोहं...	१५७
तदा परिसत्ति तापो...	१३५	तदा विजातदुस्सनेन...	२३२
तदा पसन्नो मुगते...	१२७	तदा विपुलपेमेन...	१५८
तदा पाहं अरमममं...	३४१	तदा सतसहस्सेहि...	२७७
तदा पिण्डाय गच्छन्तं...	१३६	तदा स राजा मुगतं...	२२३
तदा पि तम्हि पुञ्जाम्हि...	२५८	तदा सुद्धोदनेताहं...	१५३
तदा पि तस्साहं आसि...	२५६	तदा सेट्ठिकुले जाता...	२४२
तदा पि तं बुद्धधम्मं...	३३२	तदा सो धम्मकविकं...	२४३
तदा पि तं बुद्धवरं...	३३६	तदा सो गम्बजी धीरो...	२५६
तदा पि धम्मदेसने...	३२८	तदा सो लोकपज्जोतो...	१३८
तदा पि गम्बजित्वान...	२८३, २८४	तदा सो सावकं वीरो...	१२६
तदा पि मं धम्मचारि...	४०१	तदाहमेवं चिन्तेत्वा...	१४४
तदा पि मं निमन्तेसुं...	४१२	तदाहं स महावीरो...	११७
तदा पि लोकं दिस्वान...	४१२	तदा हि त्थो बुद्धाय...	१२३
तदा पि सो महावीरो...	३३८	तदा हि धाराणसियं...	१०४, १२६, २१७
तदा धीतिमनुब्रूहन्तो...	३२६	तदा हि सो लोकगर...	२४६
तदा पुनपुनं बुद्ध...	१२४	तदाहं हंसवत्तियं...	२५४
तदा बुद्धानुभावं तं...	१५७	तदाहं षण्णवलि कत्वा...	२५६
		तदाहं अनुजानेत्वा...	२४४

तदाहं कारं कृत्वा...	१३२	तमहं विम्विता दिस्वा...	२५०
तदाहं खत्तिगो आसि...	१४२	तमिहं काले सिखी बुद्धो...	२५
तदाहं चन्दनो चैव...	१५६	तपि सदाय ते वीर...	१२६
तदाहं तं गृहेत्वा...	१४४	तस्मा सदां च सीतं च...	२८१
तदाहं नागभक्षना...	३२६	तस्मि चङ्कमने धीरो...	२६६
तदाहं पणमित्वा...	२३७	तस्मि महाकारुणिके...	१००
तदाहं पञ्चवित्वा...	१५८, २८७	तस्मि सो समये बुद्धो...	२७१
तदाहं परिसं गत्वा...	२८२	तस्मा आचिद्वस्ती पापो...	४१०
तदाहं पातयित्वा...	२३७	तस्मा प्रागत्ते कुद्धो...	४१७
तदाहं बन्धुमतिषं...	१४३	तस्मा कृत्वा कारुज्जं...	४०४
तदाहं बाराणसिषं...	१६०	तस्मा कम्मस्स तेजेन...	१०१
तदाहं ब्राह्मणो हत्वा...	१२०	तस्मा कम्मस्स सुकतस्स...	२६५, २७२
तदाहं माणवो आसि...	६६	तस्मा गिलानपुच्छाय...	३३१
तदाहं मापयित्वा...	३६०	तस्मा तमिहं गुणे तुद्धो...	१३५
तदाहं मुदिता हत्वा...	२३१, २४६, २८०	तस्मा ते अनुकम्पन्ती...	२६४
तदाहं यजना मुत्तो...	३६१	तस्मा तं वचनं सुत्वा...	४००, ४०६
तदाहं बाधमित्वा...	१२३	तस्मा दत्वा आरामं...	३५१
तदाहं विम्वितो हत्वा...	१०१	तस्मा दत्वाहं पणं...	३८७
तदाहं सत्तरज्जेसु...	३६०	तस्मा देसयतो धम्मं...	२८२
तदाहं सन्धवि वीरं...	१४६	तस्मा धम्मेषु दायादा...	२०६, २१६, २३१...
तदाहं हंससमभोगो...	११४	तस्मा धम्मेषु दायादो...	५१, ६६, १०६...
तदाहं हंसवतिषं...	१११, ११७, १२६...	तस्मा धम्मं सुणित्वा...	१२५, ३५१
तदुपसम्पदत्वाय...	२८८	तस्मा धम्मं सुणित्वाहं...	२३८, २६०
तदेकिका विचिन्तेसि...	२५३	तस्मा धीता चतुत्थासि...	२३६
तदेतरा भिक्खुनियो जिनगं...	२०४, २१०	तस्मा नागस्मा दानेन...	३६४
तपुस्सभल्लिका नाम...	३२१	तस्मा नागे पदित्रमिहं...	३८६
तमन्धकारं नसित्वा...	४१	तस्मा पटिस्तुणित्वा...	४१८
तमन्धकारं विषमित्वा...	३५८	तस्मा पभा असमसमा...	३५०
तमन्धकारं विषमं...	२०	तस्मा पाकतिका रसो...	३५४
तमहं अनुरक्खन्तो...	४०५	तस्मा पुद्धो विषाकासि...	३०४
तमहं उपट्ठित्वा...	४१७	तस्मा बुद्धस्मा असमस्स...	३६६
तमहं उपसङ्कम्म...	३२६	तस्मा बुद्धस्मा भानुच्छा...	२०६
तमहं एहि सुमने...	२५०	तस्मा व्यामप्पभा काया...	३४२
तमहं गन्त्वानुपट्ठानं...	४१०	तस्मा दायं पक्तिन्तेतो...	३३३
तमहं दिस्वान कुहकं...	४०६	तस्मा रज्ज्यो अहं पुत्तो...	४०६
तमहं दिस्वान सन्नुट्ठी...	३६८	तस्मा रज्ज्यो पतिकरो...	४०६
तमहं पटिपथे दिस्वा...	३८८	तस्मा वाचं सुणित्वाहं...	५६
तमहं पूजयिस्सामि...	५६	तस्मा सम्मत्ततो धम्मं...	३१८
तमहं लोकनायकं...	२१७	तस्मा सरीरे निव्वत्ता...	३३२

तस्म सीलं समाधिं च...	३३१	तस्म महाभियत्तं हुत्वा...	१८२
तस्या ध्यायन्त्यर्थं ज्ञत्वा...	३३३	तस्म सोकपहानत्वं...	२०२
तस्या पि अतुलतेजसः...	३३८, ३४०, ३४४, ३४६, ३६०	तिक्कहासत्तहुप्पञ्णे...	१५५
तस्या पि अतुला इद्धि...	३४८	तिक्कतारीससहस्सानि...	३४१, ३४४, ३४५, ३६५
तस्या पि अभिसमया तीणि...	३४५	तिक्कत्वारं पञ्जापेत्वा...	२७
तस्या पि असमं सीलं...	३३८	तिक्कियानं यसे हन्ति...	११३
तस्या पि देवदेवसः...	३५२, ३५४, ३७३, ३७६	तिक्कये अभिमदन्तो...	३२२
तस्या पि नरवीरसः...	२८४	तिक्कमी निम्बुत्ता मन्हुं...	३३, ५८
तस्या पि व्यामप्यभा काया...	३६७	तिरिक्कं योजनं आसि...	३१
तस्या पि भागिनी आसि...	२५८	तिरोकुहुं तिरोसेलं...	२४७
तस्या पि लोकनाथसः...	३५२	तिसोळिससहस्सानि...	३४६, ३५७, ३७८
तस्या पि वचनं मुत्वा...	३२६, ३२६, ३३१...	तिससस्साहं भगवतो...	३३
तस्याभिसमया तीणि...	३३१	तिससा च उपतिससा च...	३२४
तस्या मे अप्यमत्ताय...	२८६	तिससा सारत्तमधितो...	४०२
तस्यासि जेट्टिका धीता...	२१८	तिससत्थियो निदस्सेसि...	२८६
तस्यासि सतिपा धीता...	२३१	तिससो च भास्साजो च...	३७८
तस्यासि दुतिपा धीता...	२२७	तिससो जिनवरो बुद्धो...	३६०
तस्यासुं सस धीतरो...	१८२	तिससो नामासि भगवा...	५३
तस्याहं भरिया आसि...	२५८	तिससत्थिसहस्सानि...	३६२
तस्याहं वचनं मुत्वा...	३२४, ३६४, ३६७...	तिसकप्पसहस्सम्हि...	२६, ३१, ५८, ६१, ८३, १६५, १७०, ३८२
तस्याहं सद्दं मुत्वा...	४०४	तिसकप्पसहस्सानि...	१०, १७६
तस्याहं सुप्पिया आसि...	२१६	तिसकप्पानि देविन्दो...	३५, ६६
तस्सेव नरवीरसः...	११८	तिसवस्ससहस्सानि...	३७५
तहि कुसुमवस्सो मे...	३६	तिसानं देवराजूनं...	१८५
ता एवमनुसासित्वा...	२०३	तीणि किङ्कणिपुप्फानि...	७१
तादिमग्गेन गच्छामि...	३	तीणि वस्ससहस्सानि...	३७४
तादिसो होमहं वीर...	१५२	तीणि सत्तसहस्सानि...	३२१, ३२४
तानि च अतुलतेजानि...	३८१	तुद्धहट्ठो पमुदितो...	३०७
ताव परिसाय सम्बुद्धो...	३३३	तुलपण्णे ओत्तवान...	५७
तायेव मणिपूजाय...	४७	तुजामह्हाटानुवग्गा...	२६६
तापो दिस्वा मुसविग्गा...	२८६	तुवं सत्था च केतु च...	५७, ३००
तारणीये तारयित्वा...	३३०	तुसिता काया चवित्तवान...	३०३
तारागणा विरोचन्ति...	३१२	तुसितं उपपन्नोम्हि...	३०
तारेता अत्थकारेता...	१०५	तुत्तिका विवत्तिकाहि...	१६६
तावात्तसा च यामा च...	२६६	ते च लीणारावा भिक्खु...	३३०
तावात्तसेसु देवसेसु...	२०६	ते चेषण्णे च बहवो...	१३१
तावात्तस गतो सन्तो...	१६७	ते तत्थ अम्हे पस्सित्वा...	३६५
तावत्तिसं च भवनं...	२७६	तेतियक्कत्तुं देविन्दो...	७३

तेत्तिसा च सहस्मानि ...	३३२, ३३६, ३५३	तेसं चम्मकथं कत्वा ...	६३
तेत्तिसासहस्मानि ...	३५१	तेसं निच्छेदमानानं ...	३६४
तेन कम्माविपाकेन ...	१२७, १५२, २७७, २८४	तेसं बुद्धो विद्याकासि ...	२७१
तेन कम्माविसेसेन ...	१११, १३५	तेसं लात्तणमानानं ...	६४
तेन कम्माविसेसेन ...	१३५, २८७	तेसं सङ्कल्पमञ्ज्वाय ...	१५६
तेन कम्मेन देविन्दो ...	१६६	तेहि कम्मेहि सुकतेहि ...	२१८, २२७, २३२, २३६, २४०, २४४
तेन कम्मेन द्विपदिन्दं ...	२३, ४७	तेहि धुत्तप्पसत्थो ...	३१६
तेन कम्मेन सुकतेन ...	८-१०, ६७, ७१ ...	तेहि भिक्खूहि परिबुत्तो ...	३०२
तेन कालेन सहम्ह ...	२७१	तेहि सब्बेहि परिबुत्तो ...	१६२
तेन कालेन मे केचि ...	१७५	तं च अप्पट्टिवानीयं ...	२८५
तेन कालेन सो आसि ...	२६३, २७१	तं च आणं धत्तुमित्तं ...	३३०
तेन कालेनहं आसि ...	२६३	तं च लद्धं महावीर ...	२०३
तेन चित्तप्पसादेन ...	१००	तं दिस्वा विमिहत्तो हत्वा ...	१२७, १४८
तेन आणेन सब्बञ्चू ...	२०	तं पि दानं सहादासि ...	२५७
तेन दीपं पदीपेत्वा ...	२४६	तं मे बुद्धो विद्याकासि ...	१७७
तेन सा मिगराजेन ...	१२१	तं विदित्वा महोपालो ...	१२१
तेन सो कुपितो आसि ...	४१०	तं वीरं सरणं गन्त्वा ...	२६१
तेनानुसिद्धा मिगयूषणेन ...	१२१	तं समेच्च निपच्चाहं ...	१२४
तेनेव एकदुरसेन ...	५	तं सुत्वा पमोदित्वा ...	२०६
तेनेव सुक्कमूलेन ...	२७४	तं सुत्वा मुदित्वा हत्वा ...	२१६, २३४, २४०, २४३, २५२, २८१
तेनेवाहं सतगुणतो ...	३८८	तं सुत्वा मुदितो हत्वा ...	१३३, १३५, १३८, १४७, २५४
ते पि नागा अप्पमेय्या ...	३२५	तं सुत्वा मुनिनो वाक्यं ...	२३३
ते पि सब्बे भमितयसा ...	३४७	तं सुत्वा वनसमिद्धं ...	२१६
ते मय्हं वचनं सुत्वा ...	४१२	तं सुत्वाहं पमुदितो ...	२८१
तेमासं तप्पयित्वा ...	२५८	तं सुत्वाहं पमुदितो ...	१५०
तेमासं भोजयित्वा ...	११४	त्याहं अस्सासयित्वा ...	४१७
ते मे पुट्टा विपाकंसु ...	३०८	त्वं यदि कण्हं गण्हाहि ...	३६५
ते मे साधु ति वत्थान ...	३६८		
ते मं तदा उक्खिपन्तं ...	४१२		
ते मं रञ्जो दस्तयिमु ...	४१०		
तेविज्जल्लोभिञ्जेहि ...	३४७		
तेविज्जा इद्धिपत्ता च ...	६५		
तेविज्जामूसनं दत्त्वा ...	३७६		
तेदीसतिसहस्मानि ...	३३७, ३४६		
तेसट्टिचक्कवतीनं ...	१८८		
तेसट्टिसतसहस्मानि ...	३२६		
ते सब्बे अनुमोत्थान ...	३१		
तेसाहं एवमवचं ...	४१०, ४१२		
तेसं तदा सञ्जयैसि ...	३१८		
		थ	
		धत्तजा दकजा पुप्फा ...	३११
		धत्तं करेय्यमुदकं ...	४०२
		धीनं भदासि पञ्चज्जं ...	२०३
		धीनं सतसहस्मानं ...	२६१, २६६
		धूपस्स परिचिण्णत्ता ...	७७
		धूपस्स वैदियो तिस्रो ...	२५५
		धूपं करोष पूजेय ...	१२५

द

दक्षिणा ताय कौ वत्ता ...	१४३
दक्षिणे हिमवन्तस्स ...	४६
दक्षिणे च सरं पिच्छं ...	२६१, २६६
दत्त्वा सत्ताहिकं दानं ...	१२२
दत्त्वा ससङ्गमुनिगो ...	१३०
ददमानस्स देवस्स ...	३६२
ददामि न विक्कम्पामि ...	३६४
इत्तो इत्तोहि सह पुराणवटिलेहि	२८४
इत्तो इमेता मन्तो न ...	१०४
दग्धमाने सरीरग्ध ...	३६
इरितो पब्बसत्तो वा ...	३२
इसकुसलकम्भपये ...	४०५, ४१६
इसकोटिसहस्सानि ...	२२५
इसपस्सु सत्तस्सत्तुं ...	१८१
इसजातिसहस्सानि ...	२६०
इस दिसा पभासेत्वा ...	३८१
इस धम्मे पूरयित्वा न ...	३७३
इस मागवर्लं काये ...	३०१
इसार्धं चक्कवत्तीनं ...	२००
इस पारमी तप्पा धीर ...	३०४
इस माते धारयित्वा न ...	३६३
इसगोबनधायामं ...	३०
इसवत्ससहस्सानि ...	३२१, ३२४, ३३६, ३३६, ३४४, ३४३, ३४७
इसवीससहस्सानं ...	३२०, ३८०
इससहस्सपोक्खरञ्जो ...	४८
इससहस्सी अतिक्कम्म ...	२६६
इससहस्सीलोकधातुया ...	२६६, ३००
इससहस्सी लोकधातु ...	३११
इसहि सदेहि अवित्तं ...	३०५
इस्सनेत्वाप बुद्धस्स ...	२८२
इस्सनेन पि तं बुद्धं ...	३३५
इस्सनेय्यं सन्वजनं ...	३७०
इस्सने मे अतिक्कन्ते ...	३११
इस्सन्ति चन्दसूरिया ...	२१४
इस्सयित्वा बुद्धवर्लं ...	३३३
इस्सेत्वा पाटिहीरानि ...	२१०
इस्सेत्वा रूपमनुत्तं ...	१५६

इस्सेत्वा विविधा इद्धी ...	२०८
इस्सेन्ति चन्दसूरिये ...	२७६
इहं पग्गण्ह वीरियं ...	३१३
इनानि पाटिमादेय ...	३६७
इने च गहणे चेव ...	२५७
इनं इत्वा महाभोगो ...	१६१
इनं सीलमयं सब्बं ...	२६७
इनं सीतं च नेक्कम्मं ...	३०४
इरुके अनुरक्खन्तो ...	३६६
इरुकेनेव सत्तेन ...	७८
इरुवीरं निवासित्वा ...	१२३
इरणं निरयं गत्वा ...	२६०
इसीगणं दासगणं ...	१३, ८२, १७०
इट्ठिगहनपक्खन्दा ...	२२१
इव्वचक्खु विमुद्धं मे ...	८३, ८८, १७०, १६०, १६६
इव्वचक्खूनं यो अग्गो ...	३०३
इव्वमुत्तं असङ्खियं ...	२७७
इव्वं चन्दं धुण्णं च ...	३०८
इव्वं मन्दारवं पुष्पं ...	२६६, ३०८, ३५३, ३५६
इवसं चेव रत्तिं च ...	४७
इवसं द्वे तपो चेव ...	२७६
इवा वा यदि वा रत्तिं ...	१६, १६७, ३६०
इस्वा आदीनवं लोके ...	२५६
इस्वा चित्तं पसादेत्वा ...	६, ७४, २०८
इस्वा जलन्तं मससा ...	२४७
इस्वा लभेयं चिन्तेमि ...	२२०
इस्वा देवातिदेवं तं ...	१०४
इत्थानं तं पाटिहीरं ...	६४
इत्थानं वस्सनीयं मं ...	२८७
इत्थानं पम्भारगतं ...	२२
इत्थानं विविधं पापं ...	४१२
इस्वा पल्लेकसम्बुद्धं ...	२२८
इस्वा बुद्धानुभावं तं ...	२८४
इस्वा महाकाण्ठिको ...	१३३
इस्वा मं वाणिजा भीता ...	६७
दीपङ्ककस्स अपरेन ...	३२२, ३८१
दीपङ्ककस्स भगवतो ...	३८२
दीपङ्ककरो जिनो सत्वा ...	३२२
दीपङ्ककरो महावीरो ...	२६७

दीपङ्करो लोकविद् ...	३०६, ३१०	देवा भनुस्मा भमुरा ...	१०२
दीपसतसहस्रानि ...	१६०, १६६	देवा मनुस्मे यस्मिन्ति ...	३०८
दुक्खस्सन्तकरं बुद्धं ...	१०६	देवा सत्ताहि रत्तेहि ...	१७३
दुक्खेन जीवितो लडो ...	४११	देवे महिद्धिका पट्टम्ह ...	१८१
दुक्खेन दुक्खित्ता होमि ...	२५१	देवेषु देवसोभमं ...	११४
दुक्खित्तो उपवदि ...	११८	देवेहि ठपितो यस्वो ...	१७५
दुत्तियो कोटिसत्तसहस्रानं ...	३२६	देसनं तं महस्सादं ...	१६१
दुत्तियो नवुत्तिकोटीनं ...	३५८	देवेति मधुरं धम्मं ...	१०८
दुत्तिषं पि तत्तियं पि ...	३८७	देसेन्ती जनमग्गेहं ...	२८८
दुब्बलानि किलेसानि ...	१५४	देसेन्तो पवरं धम्मं ...	३४७
दुवे उत्तरा मइवी ...	१७८	देसेन्तो पवरं धम्मं ...	१४६
दुवे कुले पजायामि ...	८२, १०६, १२७, १५५, १६६, १६७	देसेन्तो विरजं धम्मं ...	१७, १५४
दुवे भवे संसरन्तो ...	८२	दोमनस्सं न जानामि ...	१६७
दुवे भवे संसरामि ...	७, १०६, १२७, १६६, १६१, १६७	द्वत्तिसलक्खणधरो ...	१६०
दुवं वस्ससहस्रानि ...	३७८	द्वत्तिसलक्खणूपेतं ...	२०४
दुस्सेहच्छादयित्वात् ...	१२६	द्वारेण हंसवतिया ...	२७६
देति कस्सचि सो धीरो ...	१५३	द्वे गतियो पजानामि ...	२८०
देय्यधम्मो च मे तत्ति ...	१६१	द्वेनवुत्ते इतो कप्पे ...	६, ३३, ४३, ५३ ...
देवकञ्जा मनुस्मा च ...	२७१	द्वे सतानि कनिहुस्स ...	१३१
देवता देवकञ्जा च ...	३००		
देवभूतो मनुस्सो वा ...	२२, १११, १२२	ध	
देवमानुसरञ्जानि ...	११४	धञ्जाहं ते महावीर ...	२०५
देवलोका इयामन्त्वा ...	६५, ६६	धञ्जं मज्झसम्पन्नं ...	३८६
देवलोका चवित्तान ...	८३, ६७, १०१, १७७, १७६, १७८, १६०, १६८	धनञ्जयो विसाखो च ...	३६२
देवलोके मनुस्सो च ...	१०२	धनधञ्जापरिल्लागं ...	२६३, २७०
देवलोके मनुस्सो वा ...	२८, ५१, १०१	धमममा इति एवं ...	४१५
देवलोके महारज्जं ...	१५५	धम्मचक्रं पवत्तेत्वा ...	३६३
देवलोके वसन्तस्स ...	६६	धम्मचक्रं पवत्तेन्ते ...	३२२, ३६१, ३६६, ३६८, ३७१, ३७३, ३७५
देवलोके वसित्तान ...	३३४	धम्मचोति मनुस्सेत्वा ...	३७५
देवलोके गतो सन्तो ...	१४	धम्मतळाकं मापयित्वा ...	३७८
देवलो च सुजातो च ...	३४४	धम्मदस्सिस्स अपरेण ...	३५६
देवा च सञ्चगग्गेहि ...	१६२	धम्मदस्सिस्स मुनिनो ...	३२
देवा तत्थ समागन्त्वा ...	१७३	धम्मदस्सी महावीरो ...	३५६
देवा दिब्बेहि गग्गेहि ...	२१४	धम्मदिग्धा यथा धीरा ...	२४४
देवा दिब्बेहि तुरियेहि ...	३०८	धम्मपासादमारुहं ...	७८
देवा नागामुरा बह्मा ...	२१२	धम्ममेवं पवत्तेत्वा ...	३६८
		धम्मवादी धम्मो च ...	४०६
		धम्मविमलमादासं ...	३७८

धम्मा चेव मुधम्मा च...	३५३	नगरं बन्धुमती नाम...	३६४
धम्मापणं पसारित्वा...	३७२	नगरं बाराणसी नाम...	३७८
धम्मानिष्ठस्यो तस्मा...	३३६	नगरं मेखलं नाम...	३२६
धम्मोक्तं धारयित्वा...	३२७	नगरं रम्भवती नाम...	३२१, ३२४
धम्मं अभितमेत्तस्मा...	६६	नगरं सच्चङ्गसम्पन्न...	३०५
धम्मं च तस्मा अस्तोसि...	२३६	नगरं सुषङ्गवती नाम...	३३२
धम्मं चरे सुचरितं...	२६६, २७२	नगरं सोभवती नाम...	३७४
धम्मं वित्पारिकं कत्वा...	३७०	नगरं हंसवती नाम...	३४४
धरणीरिव सीमेन...	१०३, १६०	न गामधम्मो निगमस्स धम्मो...	२४१
धरण्युपमो समनेन...	३२२	न च मे बन्दनं वीर...	२११
धाता धृता च सन्ति च...	१०५	नचिरेनेव कामेन...	१५०, १५४, २५०, २५६, २८२
धातियो मं उपट्टन्ति...	१६७	नच्छर्त्तं नप्पतिकम्...	११
धातु आवेणिका नत्थि...	१७३	न जरा मच्चु वा यत्थ...	२०१
धातुवित्पारिकं आसि...	३८४	नतङ्गा दण्डदुतिद्या...	२२०
धिरत्थु सङ्गत्तं लीलं...	२०५	न तत्थ चन्दिमा भाति...	१२५
धीता तुम्हं महावीर...	२२४	न तम्हि नगरे अत्थि...	४७
धीताहं बुद्धमेदुस्स...	२२४	न तस्स अलिकं भणितं...	४१४
धुन्तलो पसुकूलानि...	५५, १७१	न तस्स कण्टका ह्रीन्ति...	३४६
न		न तस्स दानं दयमानो...	३८८
न कम्बवित्तोह वीर...	१४६	न तस्स परिकल्पापरथो...	४००
नकुला च नृजाता च...	३३४	न तित्तिपुञ्चं तव दस्सनेन...	२०४
नकुलो च निसमो च...	३५४	न ते पस्सन्ति तं वक्खं...	१७५
न केचि तेन समयेन...	३४२	न तं दसगु ठानेगु...	३८६
न कोचि एतं जानाति...	४१७	नत्थि जाति जरा ध्याधि...	२६०
नगरा निक्खमन्तो तं...	१२५	नत्थिमस्स सत्तं धम्मे...	४१०
नगरे अनरवतिद्या...	३०५	नत्थि मे संसयो तत्थ...	४१८
नगरे अरुणवतिद्या...	१८७, २७८	नदतो परिखापं ते...	२०५
नगरे बन्धुवतिद्या...	२०, ४०, ८८, ८५, १६०, १६३, १६५	नवि अमरिक्कं नाम...	७६
नगरे हंसवतिद्या...	४, ११, ७३, ८४, १७५, १८८, १८४, १८७	नदीसकालं भाता मे...	१३१
नगर अरुणवती नाम...	३६७	नदीसीतपटिभागा...	५४
नगरं कपिलवत्थु मे...	३८०	ननु नाम गह्वरेन...	२२०
नगरं खेमावती नाम...	३७	नन्दा चेव मुनन्दा च...	३२१
नगरं गन्धान आचिक्खि...	४०४	नन्दारामवने तस्स...	१३८
नगरं चन्दवती नाम...	३३६	नन्दिबद्धो सिखिबद्धो...	३३७
नगरं चङ्गवती नाम...	३४१	नन्दो चेव बिसालो च...	३२७
नगरं पविस्सतो यस्स...	४२	नन्दो राहुलभदो च...	२०५
नगरं पविस्सन्तस्स...	१६	न पञ्चकालो मुभमे...	२५०
		न मय्हं मत्तिकं नाम...	३६३
		न मे अत्थि तिला मुग्धा...	३६८

न मे श्रोत्रादको श्रुतिः ...	७५	नागं गृहेत्वा सोमदाय ...	३८६, ३६४
न मे चोरा विहेतुः ...	३२	नामाकलिमलाकिणी ...	२०५
न मे तप्यच्चया श्रुतिः ...	३८७	नामाचितोहि पुणोहि ...	१२०
न मे देव्यधम्मो श्रुतिः ...	६	नामादिता नमस्तन्त ...	२८२
न मे देस्ता उभो चक्षू ...	३६२	नामारतनपञ्जोतं ...	१२०
न मे देस्ता उभो पुता ...	३६७	नामाविकुञ्चनं कत्वा ...	२२४, २७६
न मे देस्तं धनं धञ्जं ...	३६०	नामाविषं बहु दुस्खं ...	२६३, २७१
न मे देस्तं महारज्जं ...	४१०	नाभितन्दित्थ सो दानं ...	२१७
न मे याचकमनुप्यते ...	३८६, ३६४	नायकानं वरो सत्था ...	१५१
न मेता ब्राह्मणी देस्ता ...	४०३	नारदस्स अपरेन ...	३४२, ३८२
न मोघं तं कतं मय्हं ...	७	नारदस्स भगवतो ...	३८२
नमो ते पुरिसावज्ज ...	६१, ८४	नारदो जिनवसभो ...	३४२
नमो ते भारमथत ...	१४६	नारदो नाम नामेन ...	६, ७५
नमो ते वादिमहन् ...	१४६	नारोचेंसि पतिं मय्हं ...	२३२
नमो ते सब्बदस्सावी ...	२२१	नासाय विनिविज्जित्वा ...	४०७
न मं कोचि उत्तसति ...	४१६	नाहं एवमिधेकज्जं ...	१०८
न मं सीतं वा उण्हं वा ...	१३	नाहं पितामि आतामि ...	३६१
नमिह देवो न गन्धव्वो ...	५६	नाहं सुणोमि सम्बुद्धं ...	५७
नरदेवस्स थक्खस्स ...	३७१, ३७६	नाळिकेरफलं गम्ह ...	८८
नववत्थं नवफलं ...	१३, ८३, १७०	निकममित्वात्त नगरा ...	३६५
नववस्ससहस्सानि ...	३२६, ३३४, ३४१, ३४६ ...	निघोषमेव सेवेय्य ...	१२१
नवसस्सं च सम्पन्नं ...	१२	निघोषे ह्रितोभासे ...	२७
नवसस्सं ददित्वात्त ...	१३	निज्जित्वा किलेसे सो ...	३२८
न विज्जन्ते मता यस्मि ...	२४१	निद्रिते च महापूमे ...	१८३
नवुत्तिवस्ससहस्सानि ...	३२७, ३३०, ३३५, ३४२ ...	निद्रिते च महादाने ...	१४४
नवुत्तिसत्तसहस्सान ...	३६१	नित्तिण्णघोषं सम्बुद्धं ...	१५
न सन्ति पुत्ता तापाय ...	२३३	नित्तिण्णकज्जो निम्मानो ...	१०५
न सोचिया परेसं सा ...	२१५	नित्तिण्णा जातिसंसारं ...	२२३
न हि तं प्रौरकं मज्जे ...	१८	निदायमानो सयनचरे ...	४१३
नहि सन्वेमु ठानेमु ...	२३७	निद्रिद्रो नु मत्तपदे ...	६२
न हेते एत्तकायेव ...	३१४-३१७	निश्चादिता तदा भूमि ...	१५१
न हेते जानन्ति सपेवमानुसा ...	२६७	निपच्च पादमूलमिह ...	२०८
न होति अरती सत्तानं ...	३१२	निपच्च पादमूलेहं ...	१५२
नळमानं गृहेत्वात्त ...	४५	निपच्च मुनिवरं तं ...	२३६
नळायारं करित्वात्त ...	७८	निपच्च सिरसा तस्स ...	१११
नागा च नागननाया च ...	३४६	निपच्च सिरसा पादे ...	१४६, १४८, २०१, २५४
नागा च समागन्त्वा ...	१७४	निपत्तन्ति खणतीता ...	११६
नागानं गवरं पुण्हं ...	२२६	निपत्तित्वा महेसिस्स ...	२२१
नागासुरा च ब्रह्मानो ...	२१४	निप्यपञ्चो निरालम्बो ...	१७
		निर्व्यत्ति एकतो होति ...	२२४

निष्वालाय वदन्तीति ...	२०१	म्हापेत्वा अनुतिमित्वा ...	४१४
निष्वालाय वदन्तीति ...	२७३		
निष्वाले गीतमो वाति ...	२०२	प	
निष्वापिन्वति धम्मन्तो ...	११८	पकरणे सत वेसेत्तो ...	३७३
निष्वापिस्साम इन्वेत्त ...	२११	पक्कन्ते भारिकं रुद्धे ...	३६८
निष्विन्दित्वा धगारम्हा ...	२७४	पक्कन्ति सेलपक्कम्हारे ...	११२
निष्विन्दित्वा धगारेह ...	२७६	पक्खिपित्वा पदीपेत्वा ...	२५७
निष्विन्दित्वा ससारे ...	२६६	पक्खन्तदेमविसये ...	२७१, ३०७, ३६३
निष्विन्दिय ततो रूपे ...	११२	पक्खयाकारकुसला ...	२१७
निष्विन्ना सक्खसङ्गारे ...	२२२	पक्खयानं तदा लाभी ...	१२३
निष्कृते ककुसन्धम्हि ...	१६७	पक्खुग्गमना वत्तन्ति ...	३०८
निष्कृते तम्हि लोकम्मे ...	१३६, १५५	पक्खुप्पन्नं च यो धम्मं ...	१५७
निष्कृते लोकनाथम्हि ...	६१, १७१	पक्खेकबुद्धा वीतरामा ...	२६६
निष्कृतो तिप्पसंसारो ...	११६	पक्खेकबुद्धं दिस्वान ...	२५७
निमन्तयित्वा सत्ताहं ...	१४२	पक्खेकं बुद्धसेट्ठस्स ...	१७४
निमन्तयित्वा सुगतं ...	२४३	पक्खिमे च भवे दानि ...	१०६, १४०, १४१
निमन्तत्वा च सुगतं ...	१४६	पक्खिमे च भवे सम्पत्ते ...	६०
निमित्ते चतुरो दित्वा ...	३२१, ३२४, ३२७ ...	पक्खिमे भवे सम्पत्ते ...	७७, १२७, १३१, १३३
निरन्तरं अकुटितं ...	३२८	पञ्च कामसुणे हित्वा ...	५६, ८३, १००
निरन्तरं जातिसत्तं ...	४०१	पञ्चकोटिसत्ता बुद्धा ...	२६५
निरये पि दससहस्से ...	३१२	पञ्चङ्गिकेहि तुरियेहि ...	१६५
निरालया छिन्नबन्धु ...	४०२	पञ्च जातिसत्तानेव ...	१३५
निरुत्तिया च कुसलो ...	१५४	पञ्चदाससत्तानूना ...	२०६
निबत्ता उक्कुसो हामि ...	२३२	पञ्चमं भिक्खुसत्तानं ...	३०१
निसज्ज पासायजरे ...	३६१	पञ्चपञ्जासकप्पम्हि ...	४७
निसभो च अनोभो च ...	३३७	पञ्चभिक्खुसत्ता सज्जे ...	३०२
निसिद्धो कत्थमुत्तम्हि ...	२२०	पञ्चमी तस्स धीतासि ...	२४०
निसिद्धं सद्दं बुद्धं ...	११५	पञ्चवीसे कप्पसत्ते ...	६०
निसिद्धं जनकापम्हि ...	२५६	पञ्चसट्ठिम्हितो कप्पे ...	३०
निसौदनत्थं बुद्धस्स ...	६७	पञ्च हत्वा तव हीनु ...	२६४
निसौदि तत्त्व भगवा ...	६, ६०	पञ्चालरुद्धे नगरवरे ...	४०६
निसौदि तत्त्व समणी ...	१६६	पञ्चासत्तमासनमिदं ...	१६६
निसेषयित्वा पक्खन्तं ...	४१०	पञ्जापेत्तं महावीरं ...	१३२
निस्सानी मुखगन्धो च ...	१०५	पञ्जासकत्तं देविन्दो ...	७, १७८
नीहरन्ते सरीरम्हि ...	३६	पञ्जासरतनो प्राप्ति ...	३७६
नेककोटिसहस्सानि ...	२६२, २७०	पञ्जासं चक्खवतीनं ...	१८६
नेकपापसहस्मानं ...	२८४	पञ्जासं देवराजानं ...	१६१
नेकानं नागकीटीनं ...	३६३	पाटका उस्सित्तानेका ...	२१४
नेपुञ्चो दससने वीरो ...	५७	पाटिकच्चापुसङ्गारं ...	२०१
नेरञ्जराय तीरम्हि ...	३०६, ३६४, ३७६	पाटिकधनसालायं ...	१३५
नीनीतमुखमालं मे ...	१११		

पटिगण्हातु मे बुद्धो...	५५, १७१	पटुमुत्तरो महावीरो...	२७७
पटिगण्हि मम भिक्षं...	५५, १७१	पटुमुत्तरो लोकविदू...	४, १२, ४६, १३२
पटिगहेत्वा तत्त्वेव...	२४२	पटुमो कुञ्जरो चेव...	३३२
पटिगहेत्वा सम्बुद्धो...	१८६, १६४	पटुमो जिनवरो सत्त्वा...	३४०
पटिपूवेन्ति पुत्तिने...	६३	पटुमो फुत्तदेवो च...	३५५
पटिभानवत्तं प्रणो...	१४६	पटुमं पुण्डरीकं च...	३६५
पटिभानवत्तं अग्गं...	१४६	पदेसरज्जं विपुलं...	५, ७, ३५, ७३, ८२, २७६
पटिभानेन चित्तेन...	१४६	पधानचारं चरित्त्वा...	३२१
पटिलोभेन ज्ञानानि...	२१२	पधानपहिततो सो...	१७८
पटिसम्मिदा प्रनुपत्तो...	८३, १७०	पधानपहिततोहं...	२३, ६५
पटिसम्मिदा चत्तसो...	४, ५, ७-११, १४-१६...	पधानं पदहित्त्वा...	६६, ३२३, ३२६
पटिसल्लीनको सन्तो...	७५	पनादिता दुन्दुभियो...	२१२
पट्टुअं चीनपट्टं च...	३७४	पन्थमिह मरणं दित्वा...	१६५
पठमा कञ्चनमया...	१७३	पब्बजित्वाचिरेनेव...	२६२
पठमाभिसम्पे बुद्धो...	३२०, ३३८	पब्बजित्वा तथागतं...	२८६
पठमं तवसस्समिह...	१४	पब्बजित्वा तदा चाहं...	२२२
पणमामि नरादिच्च...	२०४	पब्बजित्वा तदा पाहं...	१७
पणिधाय सुगन्धत्तं...	१६१	पब्बजित्वा धम्मवरा...	२८३
पण्डरं छत्तामादाय...	३५	पब्बजित्वा न कायेन...	५६, २८१
पण्डितासि महापञ्चा...	२१५	पब्बजित्वा न सुगतेन...	१४८
पतितो दन्वपुञ्जमिह...	११६	पब्बजित्वा मुनिमतं...	२८३
पतितं पादमूले मे...	११४, १२०	पब्बज्जं न लभे वीर...	१३३
पति छेत्वा सेसा मे...	२४०	पब्बतग्गे तदा भासि...	८१
पत्तचीवरमादाय...	२६०	पब्बतग्गे दुमग्गे वा...	७५, १६१
पत्तपारिणि अलोलस्मि...	१२४	पब्बतग्गे यथा अग्नि...	१६८
पत्तं च चीवरं दत्त्वा...	३७१	पब्बते हिमवन्तमिह...	६२
पत्तयि ते पि पत्थेसु...	२२८	पब्बाज्जेति न मं कोचि...	१३३
पत्तान बोधिमत्तुलं...	३२५	पम्भारे गिरिदुग्गे च...	४०३
पथविणं निपशस्स...	३०६	पमा निद्धावते तस्स...	६७
पटुद्धारे पटुद्धारे...	५	पमाहि अनुरज्जत्तो...	१४६
पटुमस्स अपरेण...	३४०	पमिअं वदनं वा पि...	२५१
पटुमाकारवदतो...	११०	पमोदिताहं सुमना...	२२६
पटुमुत्तरनाथं च...	१४५	परक्कमं तं सफलं...	२६४
पटुमुत्तरबुद्धस्स...	२३, ३३, ७५, २४२	परम्मुखा निसोदित्वा...	१८६, १६८
पटुमुत्तरभगवतो...	७३	परिक्खारा अवसेसा...	६८४
पटुमुत्तरस्स अपरेण...	३४५	परिक्खीणं अतीतं च...	२६७, २७३
पटुमुत्तरस्स भगवतो...	२८, ३०, १६६, १७७, ३४२	परिचिण्णो मया सत्त्वा...	२०२, २३०, २३३, २३८, २४२, २४४, २४७
पटुमुत्तरो जिनो बुद्धो...	३४५	परिज्जातं मया दुक्ख...	२०२
पटुमुत्तरो नाम जिनो...	४, ६, १०, १६, ४५...	परिनिब्बानुमिच्छामि...	२०३

परिनिवृत्ते भगवति...	३६, ३८	पापी कदरियो यक्यो...	४०६
परिपक्कमानसे सत्ते...	३३६	पारेवता राजहस्ता...	१६४
परिपक्को बसो मय्हं...	२६०	पालितो सब्बदस्सी च...	३५१
परिज्वाजिकितो आसि...	२४६	पासादा सिक्का वय्हं...	५१
परिद्धमं भवाभवे...	१२१	पिण्डवारं चरन्तस्स...	१८६
परिहारेण महता...	११४	पिण्डाय विचरन्ते ते...	२४६
परिवृता पाणकोटीहि...	२२१	पिण्डाय विचरन्तं तं...	१४८
परितोहि च चतुहि...	२२५	पिता अञ्जनसक्को मे...	२१०
पल्लवकाभुजने मय्हं...	३११	पिता मे भिगवं गत्वा...	४०६
पल्लवकेन निसीदित्वा...	३११	पितुमेहे निसीदित्वा...	११
पवना आभत्तं पणा...	३८७	पितुना सह गत्स्वान...	२८०
पवने दित्वा वनचरो...	४००	पियकारो जनस्सा पि...	१०६
पवने वसमानस्स...	३६६	पियदस्सी च भगवा...	६८
पवेधमानो पलितसिरो...	३६२	पियदस्सी मुनिवरो...	३५२
पसप्रचित्ता सुमना...	१८४, १८६	पियालफलमादाय...	७६
पसप्रचित्तो सुमनो...	२८, ४५, ४६, ६०, ८५, ६२	पीतिपाभोज्जजननं...	३०४
पसप्रनेत्तो सुमुखा...	३४५	पीतिपाभोज्जबहुलं...	१२०
पसीदस्सु महाभोगे...	२०२	पीतिपसप्रवदनं...	१२५
पस्सथ इम तापसं...	३०६, ३५७	पुच्छित्वा निपुणं मय्हं...	११५
पस्सयेत्तं माणवकं...	१११	पुञ्जितं लोकसारं च...	२५०
पस्सयेत्तं मुनिवरं...	१०६	पुञ्जाकम्मेन सञ्जुतो...	५६, १७२
पस्सन्ति तं देवसङ्घा...	२६६, ३००	पुञ्जापापपरिक्खीणो...	१३६
पस्सन्ति निरयं चेतो...	६३	पुटकन्तं गहेत्स्वान...	६४
पस्सित्वा जनसम्मज्जे...	२६४	पुण्णभावे यथा चन्दो...	३१६
पहाय रज्जं सामच्चो...	११४	पुत्तो च राजुलो ताम...	२२४
पहीनदरमो बुद्धो...	२२	पुत्तो तिरिट्ठिचच्छस्स...	१०६
पहुत्तेनपपातेन...	१६५	पुत्तो सिङ्गाणको ताम...	२८२
पाटनिपुत्तपुरम्हि...	३८४	पुप्फुज्जो वयो सन्तो...	१५४
पाटिहोरो करोन्ते च...	३७३	पुन कस्सपवीरस्स...	१२१, १२३, २५७
पाणसन्तारणत्वाय...	१८४	पुन चारिकं पक्कन्ते...	३४३
पाणिना तानि पग्गय्हु...	२१५	पुनदेव सक्को ओरुव्हु...	३६६
पात्रियो परिभुज्जामि...	८४	पुन नारदकूटम्हि...	३२०
पादपक्खालनेनाहं...	२३८	पुनञ्चमुमित्तो नामो च...	३६५
पादमुले महेसिस्स...	११२	पुनापरं समितपसो...	३४५, ३६३
पादे पक्खे पज्जामि...	४१५	पुनापरं कुम्भकण्णं...	३४५
पानधि सक्तं मय्हं...	५०	पुनापरं श्दन्तस्स...	३६४
पानधीनं पवामेत्तं...	५१	पुनापरं दसबलो...	३४५
पापमित्तवसं गत्वा...	१५५	पुनापरं देवकूटे...	३४५
पापुणित्वानं सम्बुद्धो...	३४७	पुनापरं पुरगणो...	३३४
पापुणित्वानं सम्बोधि...	३४०	पुनापरं ब्रह्मरञ्जो...	३६७
		पुनापरं ब्रह्मरञ्जे...	३६७

पुनापरं भीमस्ये ...	३५६
पुनापरं यदा बुद्धो ...	३५२, ३५५
पुनापरं यदा होमि ...	३८८, ३९०, ३९१ ...
पुनापरं राजपुत्रो ...	३३३
पुनापरं सन्निपाते ...	३४८
पुनापरं सो नरासभो ...	३३८
पुनाहं बाराणसियं ...	१४४
पुनो निमल्लयिवान ...	२५६
पुनो पत्तं गहेत्वान ...	२५७
पुनो पि धम्मं देसेति ...	११३
पुनो सञ्चे मनुस्सत्तं ...	११५
पुण्णवत्सं च सुरभि ...	१६१
पुण्णस्य हेट्ठा तिट्ठामि ...	८२, १६६
पुण्णं कुटजमादाय ...	६३
पुण्णं हेमवन्तं गच्छ ...	६३
पुण्णकम्मं गवेसन्तो ...	६१
पुण्णकम्मं सरत्तस्स ...	४६
पुण्णदक्खिणपच्छामु ...	२१३
पुण्णसञ्जं सरित्त्वान ...	६७
पुण्णसालोहिता मय्हं ...	४१३
पुण्णानं लोकनाथानं ...	२६२, २७०, २७६
पुण्णेनिवासमञ्जासि ...	२१५
पुण्णेनिवासं जानाम ...	२११, २७०, २७६
पुण्णेनिवासं जानामि ...	२२२, २२४, २३३ ...
पुरतो देवमनुजा ...	२१४
पुरप्पवेसे सुगतं ...	१४०, १५०
पुरिमानं जिनग्गानं ...	२२५
पुरिणं कुसलं कम्मं ...	२७४
पुरेहं बोधिया पत्तं ...	१०२
पुलिनेन कतो भूषो ...	६२
पूमा हत्वा व सञ्चायी ...	२०६
पूजेत्वा लोकसरणं ...	१०८
पूजं एतादिसं रम्मं ...	२५५
पूतिकुणपसम्पुण्णा ...	४११
पूरयित्वा परमसं ...	१८५
पूरयित्वा विसेसेन ...	१३०
पूरत्वा परमं सत्तं ...	२७६
पूरत्ती ऊनकसत्तं ...	२८६
पेळाय पक्खिपन्ते पि ...	४०१

फ

फलदानेन बुद्धस्स ...	१४०
फलमाकङ्क्षमानानं ...	३८०
फलहत्तो भहं दिस्वा ...	४०, ८५, ८७, १६७
फले चत्तारि सामञ्जे ...	३२८
फलं बुद्धस्स दत्तान ...	६०
कुल्लारविन्दसङ्कासे ...	२०४
कुस्सस्स च अपरेन ...	३६३
कुस्सा जेव सुदत्ता च ...	३६०
कुस्सो जिनवरो सत्त्वा ...	३६२

ब

बन्धनारक्खनेन मय्हं ...	२०३
बलं च वत मे लीणं ...	१४, ६३
बहुदेवमनुस्सानं ...	३६५
बहुस्सुतस्स धम्मधरा ...	२८८
बहुस्सुता धम्मधरा ...	२८३
बहुस्सुतो महाज्जाणी ...	१०६
बहुं दुस्सवरं दत्त्वा ...	३६६
बात्तिसलक्खणा बुद्धा ...	६२
बाराणसियं इतिपत्तने ...	३८१
बातं धादाय अतारि ...	२३२
बिम्बिसारी तदा राजा ...	२१६
बिलासया दरीसया ...	३१२
बीजमिञ्जं गहेत्वान ...	२५
बुद्धपञ्चेकबुद्धानं ...	२७४
बुद्धमाता ति पञ्जात्ति ...	२१३
बुद्धरूपरतिं ज्ञत्वा ...	११२
बुद्धवण्णेन सत्तानं ...	१०७
बुद्धसेट्ठस्स उपरि ...	१०
बुद्धसेट्ठस्स भिक्खुस्स ...	१२७
बुद्धसेट्ठं नमस्सामि ...	१६
बुद्धस्स आनुभावेन ...	१६, ८१, १६८
बुद्धस्स गिरिमञ्जाय ...	५१
बुद्धस्स दत्त्वानलानुं ...	१६
बुद्धस्स परिनिब्बाना ...	२०१
बुद्धस्स परिनिब्बानं ...	२००, २१४
बुद्धस्स रसिं दिस्वान ...	१८७
बुद्धस्स वचनं सुत्वा ...	२२६, ३१३, ३१८
बुद्धे पसन्ना धम्मे च ...	२८१

बुद्धो तस्स च सद्धम्मो...	२०२	भवा सख्ये परिकस्तीणा...	२७४
बुद्धो ति तस्सं सुत्तान...	३००	भवे गिब्वत्तमागोहं...	८४
बुद्धो ति वचनं सुत्ता...	३०८	भवे भवे संसरन्तो...	१६६
बुद्धो बुद्धस्स निब्बाने...	२१४	भावनाय महापञ्चा...	२६०
बुद्धो लोके समुत्पन्नो...	४४, ११५	भिक्षाया नामं गच्छते...	२२८
बोधनेय्यं जनं दिस्वा...	३२०	भिक्षुनी उपलवण्णा व...	२२३
बोधनेय्यं पजे दिस्वा...	१५४	भिक्षुनीनिलयो मुत्थो...	२०२
बोधियापटिकं गच्छ...	७७	भिक्षुनीनं बोधवने...	१५०
बोधिया आसनं कत्वा...	२८	भिक्षुनीनं धम्मकथं...	१५०
व्याहृता तित्थिया सख्ये...	३४३	भिक्षुनीहि विमुत्ताहि...	२००
व्याहृतं पुनरुत्तं वा...	१५४	भिक्षुमङ्गस्स वा मज्जे...	१४
व्याहरत्तास्स बुद्धस्स...	४२	भिक्षुसङ्घे तिसीदित्वा...	१६५
ब्रह्मचरियमसेविसं...	२६०	भिक्षुसत्तसहस्रानं...	३६६
ब्रह्मदेवो उदयो च...	३६०	भिर्यसो उत्तरो नाम...	३७४
ब्रह्मदेवं च सम्बुद्धं...	२६३, २७१	भिर्यो चित्तं पसादेसि...	२६४
ब्रह्मवर्णं च मापेत्वा...	२६२	भिर्यो चेव असमो च...	३३६
ब्रह्मा च लोकाधिपति...	२६७	भुञ्जित्वान् सम्बुद्धो...	२२६
ब्रह्मानो काचि इस्सन्ति...	२७६	भुम्मा महाराजिको...	२६८
ब्रह्मणा यावित्ति सत्तो...	३२४, ३२७, ३३०...	भूमिचालो तदा यासि...	२०१
ब्राह्मणो समिदत्तो च...	३७१	भूमियं पतितं दन्तं...	१२५
ब्राह्मणो ब्रह्मदत्तो व...	३७८	भूमि उदुक्कलं कत्वा...	२२४
ब्राह्मणो यञ्जदत्तो च...	३७४	भोगवा पसवा होमि...	१०२
ब्राह्मणो समणो नाथो...	१०५	भोजयित्वान् सत्ताहं...	२३१

भ

भगवति कोणागमने...	१८१
भगवा तस्मि समवे...	४१, ४७, ६८, १६६, १७१, ३०४
भइसानो जितमित्तो...	३४१
भट्टा चेव सुमट्टा च...	३३२
भट्टो चेव सुभट्टो च...	३२४
भयं तदा न भवति...	३१२
भवना धमिनिक्खम्म...	४५
भवना तिस्रमित्त्वान...	८२, ६६, १६६
भवनेत्ति धमिज्जा व...	२७५
भवसोत्ते मचे बुद्धो...	११५
भवामवे संसरन्तो...	१६६
भवामवे संसरन्तो...	१३, ८२
भवामवे संसरित्वा...	२८०
भवामि तेन कस्मेन...	२१७

म

मकुल्लारकाकारा...	२५१
मकटो च सिङ्गाली च...	३६७
मग्गञ्जु च मग्गाविट्ठ...	१५०, २४५
मग्गो फले सागमे च...	१०२
मग्गं च पटिगादेसि...	२२५
मङ्गलस्स अपरेन...	३२८
मङ्गलो च सुमनो च...	३८२
मच्चुब्बाधिजराभीतो...	१३१
मच्छरुच्छसञ्जत्ता...	१६४
मज्झान्हिकम्हि सूरि...	१६६
मज्जे घट्टुकुम्भीन...	२५५
मणिमयस्मि पत्तज्जे...	२२६
मणिमुत्ता वायुकाकिण्णा...	२६६
म डक पी व सो यासि...	३४२
मण्डपे लब्धमूले वा...	१६०, १६७, १६६

मत्तञ्जुनी च असने...	२८७	महाकस्तपो जिनो सत्वा...	३७६
मदनिम्मदनं सोकनुद...	३०४	महाकस्तपो पि च धैरो...	३०२
मद्दिवा दीयमानाय...	३६६	महाकार्णिको सत्वा...	३४५
मद्दि हत्वे गह्वरात्...	३६६	महागोतमो जिनवरो...	३८३
मधुगन्धस्स पुप्फेत्त...	६१	महाजना धमागम्म...	१७३
मधुरानि पहड्डानि...	२०५	महाजेतवर्त्तं गत्वा...	६७
मनूजामरत्तागानं...	१४२	महादानं ददित्वा...	१२६, २२७
मनुस्सत्तं लिङ्गसम्पत्ति...	३०६	महादानं पवसेत्वा...	३६६
मनुस्सयोनिसागन्त्वा...	५६, १७२	महादिट्ठि विनोदेन्तो...	३६८
मनोभावनीयं बुद्ध...	१५	महादीणं नागराज...	३६०
मन्दारकैहि सञ्चरन्ता...	१६४	महाधनसेट्ठिकुले...	२२८
मन्धातादिनरिन्दात्...	२०३	महानेलस्सा द्वादत्तं...	१८८
मम अञ्छरियं दिस्वा...	३७६	महापरितभाव स्म...	१३१
मम अञ्ज्जतरो सिस्सो...	५४	महापरिसमज्जेह...	१०४
मम आसयसामन्ता...	६, ७२	महाभित्तपं कटुकं...	१८५, २७६
मम कम्मं पकित्तं...	६०	महाभिसक्कसज्जकात्तो...	१६१
मम धम्मकथं कत्वा...	१६४	महाभिसक्को तस्मिं भे...	१३६
मम निज्जायमानस्स...	२३, २७	महामत्तो महावीरो...	१४१
मम पुत्तोभित्तकखम्म...	२१०	महामुनि तौसयित्वा...	७०
मम सज्जकपमञ्जाय...	६, ३०, ६५, ७५, ३६१, ३६८	महारज्जसुखं पत्तो...	११५
मम सीत्ते भाणि गह्व...	४६	महारहं च सयन...	८२, १६६
ममेवार्यं सञ्जमानो...	४०४	महावाता न वापन्ति...	३११
ममं उपद्दुत्तं दिस्वा...	४०३	महावातो बुद्धित्वा...	५६, ३११
ममं च चित्तमञ्जाय...	२२६	महावितासो तस्म जना...	३७५
मया पि सुकत्तं कम्म...	२६	महासमुदा चत्तारो...	६, ७४
मया भिक्षुनियो वीर...	२०४	महासमुद उदक...	५८
मयि पब्बजिते मन्ते...	३५६	महासमुदे चतुरो...	२२४
मयं सहा च निक्खन्ता...	२०१	महासमुदा आभुवन्ति...	३१२
मय्हं पि सुकत्तं कम्म...	४६	महासमुदं आगच्छ...	१६४
मरीचियोत्वटा भूमि...	३५	महाहितं वरदं...	२२२
मल्लेशु कुसिवाराय...	११६	महिद्विका महापञ्जा...	२६०
महता च पयस्सेन...	२५०	महोरगो महानागो...	२२५
महता जनकायेन...	२११	मातरं पितरं चाहं...	२१६
महता परिवारेन...	१२६, १३६, १६०, २१६	माता चन्दवर्त्ता चाहं...	१२७
महन्ता पञ्च नाळियो...	३८४	माता पिता न मे देस्सा...	४०६, ४११, ४१४
महन्ता मुग्गमत्ता च...	३८३	मातापितु च बन्दिता...	४०७
महन्ता सुवण्णवण्णा च...	३८४	मातापितुहि पहिता...	४१२
महा अञ्छरियं दिस्वा...	३६८	मातुकुल्लिगतं मयि...	६१
महाकस्तपमागम्म...	१२२	मातुच्छा ते महावीर...	२०८

मातु मे दीहटो आसि...	१५८	यथा उद्धृहि मगनं...	३४२
मातुलुङ्गफलं गम्ह...	८६	यथा कोमुदिके मासे...	६४
मानाचमानतो मुत्ता...	६३	यथा चित्तं नभे जेहू...	३१३
मानुस्सका च दिब्बा च	३११	यथा मूकगती पुरिसो...	३०६
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह...	१७४	यथा तुम्हं महुवीर...	३०१
मा नो सरणदे नाथे...	२१२	यथा निक्खन्तमयनस्स...	३१३
मा पण्डित्तपं विभावय...	४१३	यथा पि क्षातुरो नाम...	३६०
मा पमज्जि तुवं तात...	४१०	यथा पि उण्हे विज्जन्ते...	३०५
मायाकारो यथा रज्जे	१३०	यथा पि उदकं नाम...	३१७
भारस्सेनं पमदित्वा...	३६६	यथा पि घोसधी नाम...	३१६
मिगलुदे पुरे आसि... ५२, ७६, ६०, ६३, ६७, १००		यथा पि कुणपं पुरिसो...	३०६
मिगलं गहेत्वा मुञ्चस्सु...	४०६	यथा पि कुम्भी सम्पुण्णो...	३१४
मुखगन्धो सदा मग्धं...	१०६	यथा पि चमरी बालं...	३१४
मुखतुण्डकेनाहरित्वा...	४१५	यथा पि दुक्खे विज्जन्ते...	३०५
मुञ्चन्ति पुण्णे पत्तं पञ्चवणिकं...	२६६	यथा पि पयवी नाम...	३१६, ३१७
मुत्तचागा सीलवती...	२८५	यथा पि पञ्चतो सेलो...	३१७
मुहुका भद्वा म्निद्धा...	१०१	यथा पि पापे विज्जन्ते...	३०५
मुनिनो गन्धकुट्टिमा...	१६१	यथा पि पुरिसो चोरेहि...	३०६
मुहुत्तं तण्हागमणं...	२०३	यथा पि बलवा पोसो...	७७
मूगो अहोसि बभित्तो	४१४	यथा पि व्याधितो पुरिसो...	३०६
मेत्तचित्तो कारुणिको...	१५८	यथा पि भण्डतामुमां...	२६४
मोरहत्वं गहेत्वान...	३२	यथा पि भद्दके खेत्ते...	६५, ८४
य		यथा पि भिक्खु भिक्खन्तो...	३१५
		यथा पि वाणिजो नाम...	३६१
यक्खा तत्त्वं नगागल्वा...	१७४	यथा पि सम्बसत्तानं...	३१३
यतो कुत्रोचि गतीमु...	१०१	यथा पि समये पत्ते...	३१६
यतो सरासि अत्तानं...	५८, ६५, २३७, ४१६	यथा पि सागरं ऊमी...	१४५, ३२७, ३५०
यतो हरीतकं दिजं...	२२	यथा पि सागरो नाम...	३२५
यत्थ आपो च पथवी...	१२५	यथा पि मीहो भिगराजा...	३१५
यत्थ नाम जिनस्साय...	२०५	यथा पि सेवको सामि...	३६०
यत्थ यत्थ निजिजाह...	२५२	यथा मनुस्सा नदि तरन्ता...	३१०, ३२३, ३७७
यत्थ यत्थपपज्जामि...	१८१, १८२, २१६...	यथा या काचि नदियो...	३१६
यत्थ यत्थपपजाह...	२१७	यथा ये केचि सम्मुद्धा...	३१६
यथा अन्दुचरे पुरिसो...	३१५	यथा रत्तिक्खये पत्ते...	३१३
यथा अमच्चो मञ्जुकागो...	३८८	यथा सत्तिवसेनाह...	१०६
यथा अरीहि परिहट्ठो...	३०६	यथा सौतोदकं नाम...	३६८
यथा आपन्नसत्तानं...	३१४	यथा सुकुल्लं पवनं...	३३५
यथा इदं तथा एतं...	२२१, २५१	यथा अरिन्दमं राजं...	३३१
यथा इमे वना मज्जे...	१४४	यथा अहोसि पवने...	४००
यथा उच्चारद्धान्दि...	३०६	यथा अहं कपि आसि...	४१४

यदा ग्रहं ब्रह्मरन्ध्रे...	३८७	यदाहं कुत्सतिया कुच्छि...	३६३
यदा इच्छामि गमनं...	१६६	यदाहं मातुकुच्छितो...	३०३
यदा उदायित्वेरेन...	१५६	यदाहं योज्वनं पत्ता...	२१८
यदा कपिलवधुस्मि...	१४१	यदाहं लोकसरणं...	२२२
यदा कस्तको पुरिसो...	३८८	यदाहं विष्णुसं पत्तो...	१४७
यदा किलेसा जायन्ति...	७६	यदि कोचि एति वक्त्रिण्यो...	३६८
यदा च तरुणो भद्रो...	१६२	यदि चित्तवसी हेस्तं...	४०२
यदा च देवभवनमिह...	३२०	यदि ते मं तत्प कोट्ट्यु...	४००
यदा च पदुमो बुद्धो...	३३८	यदि ते रुचितं ग्रन्थे...	२०१
यदा च पिण्डाय मुनि...	२१६	यदि ते कञ्चते राज...	२२२
यदा च मातुकुच्छिभ्रा...	१६१	यदिहं तस्स पकुप्पेय्यं...	४०३
यदा च योज्वनपत्ता...	२५३	यदि नं ब्राह्मणि कोचि...	४०३
यदा च योज्वनूपेता...	२३२	यदि पस्सन्ति पक्के...	३६५
यदा ते योज्वनपत्ता...	२२८	यदि बुद्धस्स सोवेथ...	३०८
यदा दीपञ्जरो बुद्धो...	६६	यदि बुद्धो अमितगुणो...	१८६, १६८
यदा देवा मनुस्सा च...	३२८	यदिमस्स लोकनायस्स...	३१०, ३२३, ३७७
यदा दोणमुत्तं हत्थि...	३५०	यदि मासं पि द्वेमासं...	३८७
यदा पब्बजिता आसि...	२५६	यदि सन्तिगमो मग्गो...	११५
यदा पब्बजितो चाहं...	१६२	यदिहं तस्स कुप्पेय्यं...	४०६
यदा बुद्धा सुतमती...	२२८	यदिहं तस्स पकुप्पेय्यं...	४०५
यदा बुद्धो अत्यदस्सी...	३५२	यदिहं तादिसं पत्ता...	४११
यदा बुद्धो असमसमो...	३४३	यदिहं तेसं पकुप्पेय्यं...	४००
यदा बुद्धो धम्मदस्सी...	३५४, ३५५	यन्नमिमं पूतिकार्यं...	३०५
यदा बुद्धो धम्मं देसेसि...	३५६	यमकपादिहारियं च...	३६६
यदा बुद्धो पापुणित्वा...	३४५	यमहं अञ्ज व्याकासि...	३१८
यदा बुद्धो बुद्धगुणं...	३४०	यमिहं आपुप्पमाणमिह...	१०२
यदा भिक्षुसहस्रेण...	२८४	यमिहं काले महावीरो...	३२०, ३२८, ३४०, ३४३
यदा महाकट्टपुञ्जो...	३६८	यमिहोकासे ग्रहं ठत्ता...	४१४
यदा रूपगुणूपेता...	२४४	यसग्गपत्तो सिरिमा...	१४६, २४५
यदा वेरोचनो नागो...	३४१	यसस्सो सुमितो कन्तो...	१०६
यदा सक्को उपागच्छि...	३५४	यसोधरा ग्रहं वीर...	२६१, २६२
यदा सक्को देवराजा...	३२६	यसोधरा मयं वीर...	२६६
यदा सुजातो अमितयसो...	३४८	यसोधरा महावीर...	२६६
यदा सुजातो असमसमो...	३४८	यसो नदीकस्सपो च...	१७८
यदा सुनन्दो चक्कवत्ती...	३२९	यस्सञ्जलि करित्वान...	४२
यदा सो तरुणो भद्रो...	२४१	यस्सत्थाय पब्बजिता...	२०२, २३०, २३३,
यदाहं अमितयसो...	४०६		२३८, २४२, २४४, २४७
यदाहं तुसिते काये...	३०३	यस्सत्थि मुगते सदा...	२१३
यदाहं दारको होमि...	३६३	या काचि कट्ठा इथ वा दुरं वा...	१४१

याचकं उपगतं दिव्वा...	३६६	ये तत्प्राप्तुं जिनपुत्ता...	३१०
याचन्ति मे पञ्चवल्गिका...	४०६	ये ते अहेतुं सम्बुद्धा...	७६
याचामि ते महाराज...	३६२	येन योगेन जनकाय...	३२०
याचिता सिन्धो सज्जं...	३६४	येन वेळूवन दिट्ठं...	२१६
याचित्वा सत्त्वपट्टानं...	१३०	ये पि दीषायुका नागा...	६५, ३००
या चे मे परिवारिनु...	२१२	ये फलट्टा बुद्धपुत्ता...	६५
या तया वणिग्ता वीर...	२३१	ये बासा विमति पत्ता...	१०७
या ददन्ति सकत्तानं...	२७३	य मे दुक्ख उपहरन्ति...	४१६
या ददाति सकत्तानं...	२६७	ये रागरत्तानुपवन्ति सोत्त...	२२१
या पद्मानतमा ताम...	२१२	यो च जप्पति अर्थ...	२३७
या पुण्वे बोधिसत्तानं...	३११	यो च वस्ससत्तं जीवे...	२४१, २५३
या मे अहोसि जनिका...	३६२	यो चे बुद्धो बहरो वा...	२८६
या मे दुक्खिका आसि...	४०३	याज्जनं ते पि बद्धेतु...	१७४, १७५
याव अट्टासि सम्बुद्धो...	३२७	यानिसो पञ्चवेक्खित्वा...	१६२
या बहुमि पप्रत्तेन...	२१३	यो धानाणि मे धवासि...	५१
यावता अभिक्खामि...	१८६, १८८	यो पि पञ्चाप असमो...	३३१
यावता करणं सज्जं...	४०५	यो पि मे भवते भत्ता...	२१७
यावता खेत्ता विज्जन्ति...	८४	यो मे कनिट्ठिको भाता...	४१३
यावता चतुरो वीपा...	६५	यो मे आण पक्तिसे...	५८
यावता निरया नाम...	३१३	यो मं अन्नेन पानेन...	१६५
यावता परिसा अत्थि...	२२३	यो यं गन्धकुटिभूमि...	१६१
यावता परिसा आसि...	३१८	यो रसिफुसितावेळो...	२६०
यावता परिसा तस्स...	६६	यो सज्जत्ताकस्स गह...	१५४
यावता परिसा नाम...	२६०	यो सो तया सत्त्ववितो...	१११
यावता बुद्धभणितं...	३७६	यो सो महत्तरो तन्धो...	२१५
यावता ब्रह्मलोकतो...	४२	यो हि पस्सति सद्धम्मं...	११२
यावता मे पत्तिगणा...	६५	यं अग्हे पटिमन्तेसि...	२७०
यावताय वसित्वान...	१०, ७६	यं अग्हेहि कत्तं कम्म...	२७६
यावता वत्ते चित्तं...	६५	यं अग्हे पूरितं कम्म...	२७०
यावता वनसण्डम्मि...	६४, ६५	यं किञ्चि मानुस दान...	३६१
याव हेट्ठा अज्जीचितो...	३३३	यं तेसं वचनं वुत्तं...	४१२
या सत्तहुं धमोवेमि...	२०६	यं पक्तिसे सम्बुद्धं...	६३
युगमत्तं पेक्खमाना...	५४	यं मया पूरितं कम्म...	२२५
युवतीनं च मय्वासं...	२४६	यं मय्ह पाटमन्तेसि...	२६३
यूपो तत्त्व सुभो आसि...	६७	यं मय्ह पूरितं कम्म...	२६२, २७६
ये अप्पमत्ता आजिता...	३२८	यं मं तदा पाकतिकं...	४००
ये केचि तेन समयेन...	३२१	यं यं जनपदं यामि...	१८३
ये केचि मनुज्जा एत्थि...	३६५	यं यं दिसें पक्कमामि...	२६
ये केचि महिषा सत्ता...	४११	यं यं यानुपपज्जामि...	५, ७, ६, १८, ३२
ये केचि लोका वन्दनेय्या...	३०१	यं यं सो वण्यं चिन्तयि...	४०२

यं वदन्ति सुमेधो ति ...	५८, १६५	रूपादिवसहज्जेहि ...	१५६
यं सो तदा मं अभिसिपि ...	४०५	रूपेन किं तत्त्वनेन ...	२११
र		रूपे सीले समाधिम्हि ...	३०१
		रैवतस्य क्षपरेन ...	३३३
रजनीयेन रज्ज्वा मि ...	४	रैवतो यमधरो बुद्धो ...	३३३
रजोनुद्धंसति उद्धं ...	३१२	रैवतं दत्तनत्थाय ...	१४५
रज्जं पि मे ददे सत्त्वं ...	३८६	रोगा तदुपसम्मान्ति ...	३१२
रज्जं पुत्त पटिमज्ज ...	४०६	रोदन्ते दारके दिस्वा ...	३६५
रज्जो माता महेशी ति ...	२०३	रोमसो नाम सम्बुद्धो ...	२१
रद्धपालो एकसर्त ...	१७८	रसिजालपरिक्लिप्तो ...	१६०
रत्नमयं मण्डपं ...	२२५	ल	
रत्नानन्दुपञ्चासं ...	११७, १२६, १२८, १३२, १३४, २४८		
रत्नानि सत वस्त्रिमु ...	३६७	लवणशे इतिहासे च ...	३७६
रत्तिन्दिवं सो गङ्गाय ...	४०४	लत वा यदि वा क्वत्वा ...	३११
रत्तसकुपसंख्याना ...	२२०	लकुज फलमादाय ...	४०
रथा वाजञ्जसमुत्ता ...	५१	लहं च वत क्षिप् च ...	२३७
रथिवाय वज्रन्तिमो ...	२०२	लामग्गेन यस पत्ता ...	२६८
रम्भे पदेसे रमणीये ...	४०४	लाभा अम्हं सुलढा नो ...	१६४
रम्भो चेव सुवत्तो च ...	३३५	लाभा तसं सुलढं च ...	४६
रम्भं वेळुवन येन ...	२१६	लाभा तसं सुलढं वो ...	२६
रहोगता निसीदित्वा ...	१८५, २७८	लाभा मम्हं सुलढं मे ...	५१
रहोगतो निसीदित्वा ...	३०५	लाभालाभेन सन्नुद्धो ...	५७
रागो तदा तनुं ह्योति ...	३१२	लामिधो अन्नपानान ...	२६८
राजकञ्ज्याहि सहिता ...	२४६	लामो विपुललामान ...	१४३
राजपुञ्ज्मेन निव्वत्तं ...	२१६	लामीन सीवली अम्भो ...	१४५
राजानं उपसङ्कम्म ...	१८५	लाम सिलाक सक्कार ...	२६५, २७२
राजा पि रज्जं छहेत्वा ...	१६३	लोकजेट्ठो च निम्मानो ...	११०
राजुव्यानं तदा गत्वा ...	१३६	लोकविस्सुत्तकित्ति च ...	१६०
राजपुत्रीवे निगमे ...	४१६	लोकप्पसादनं नाम ...	३०२
राधा चेव सुराधा च ...	३३६	लोके अन्धरियं दिस्वा ...	३४८
रामा चेव समाला च ...	३७०	व	
रामा चेव सुरामा च ...	३४६		
राहुमुत्तो यथा सूरियो ...	३१६	वज्जे जातो ति वज्जीसो ...	१४७
राहुलो च अर्हं चेव ...	२२४	वचनाभाय बोधेति ...	११३
रूपभोगयसे चेव ...	२७८	वजिराय भगवतो ...	३८४
रूपवती भोगवती ...	२६५, २७२, २७४	वज्जणा यमवा होमि ...	१३
रूपया गुणसम्पन्नो ...	५	वति चक्कं महावीर ...	३२१
रूपसहेहि गन्धेहि ...	२०२	वदनेन गुणवेन ...	११०
रूपाचारगुणूपेता ...	२६१, २६६	वनकम्मिको पुरे धामि ...	८, ७२

वनग्या निवसामित्वान...	८१, १६८	विनिपातगतो सन्तो...	६७
वनगो गच्छमानस्त...	६	विनीवरणसङ्कण्यो...	१५८
वनन्तरे बुद्धं दिस्वा...	४१	विपस्सिनो भगवतो...	३, १८, ३६, ४८, ९८
वनालयं भावनीयं...	१५६	विपस्सिस्त प्रपरेत्...	३६६
वन्दित्वान महामन्त्रो...	११६	विपस्सिस्त भगवतो...	१८४
वन्दित्वा मुनिनो पादे...	२७१	विपस्सो जिनधरो बुद्धो...	३६५
वन्दित्वा मिरसा पादे...	३३८	विपाकं एकदुस्सस्त...	५
वयमिह पञ्चमे काले...	२६०	विपाकं कित्तयित्वान...	६६
वरगन्धं च मालं च...	१६४	विपिने बुद्धं दिस्वान...	२१
वरुणो चैव सरणो च...	३३०	विपुलं पत्रं इस्सयित्वा...	३५८
वरुणो नाम नामेत्...	६४	विमलो होति मूरियो...	३१२
वरुणो ब्रह्मदेवो च...	३३२	विमोक्खे मट्ठ कुसित्वा...	६५
वत्ताहको व अनिलेत्...	३६०	विमिहता ता जिनधरं...	२५३
वसते तत्प खेमे पुरे...	३७१	विरतोस्मि महावीरो...	१५४
वसन्तिया तमिह नगरे...	२५६	विरागसहितं वाक्पं...	१४८
वसोसतसहस्सेहि...	४१	विरागो विमलो ब्रह्मा...	१०५
वसोसतसहस्सानि...	११७, १२६, १३२...	विरियं मे धुरधोरहं...	६४, १७८, १८८
वसोसतसहस्सानं...	१२८	विरुद्धा ये पावचने...	१७५
वस्तं वृत्त्यस्त भगवतो...	३२६	विरोचन्ति परिकित्ता...	२५५
वापिता रोपिता मय्ह...	३०७	विरोचमानो विमलो...	३८०
वारिमन्त्रगतो सन्तो...	७	विलपन्ता मुक्कणं...	२०१
वासवं विम वसन्तं...	२०८	विसट्टकन्तवचनं...	१०४
वितक्कवसिको हुत्वा...	६६	विसट्टो होहि मा भायि...	६
विचरन्ती धम्मज्झिस्तं...	२१६	विसुद्धनयना होमि...	२४७
विचरन्तो अनुकूलमिह...	४०५	विसुद्धमनसा प्रज्ज...	१६१
विचरन्तो ब्रह्मरञ्ज्यो...	४०३	विसुद्धसीलो सम्पञ्ज्यो...	१२३
विचित्तपुष्पदुस्सानं...	१२१	विहाय मन्दनं देवा...	२१६
विचित्तपुष्पा गगना...	३१२	वीथिया गच्छतो यस्त...	४२
विचिनन्तो तथा वसित्...	३१४-३१६	वीथि सम्मज्जनं कत्वा...	२७७
विचिनं ग्रहं पुष्पं...	१६८	वीमलनत्थं बुद्धस्त...	१०६
विचिनं नहं पुष्पं...	४६	वीरज्जक्का वसिनो...	१२६
वित्तित्तयित्वा धम्मत्थं...	४१६	वीरो कमलपत्तक्खो...	१०८
विजयी व महायोधो...	१६०	वीरो पटुमपत्तक्खो...	११०
विज्जाधरो तदा आसि...	८१, १६८	वीरो सूर्यो च विकन्तो...	१०४
विज्जाय मे सीलगुणं...	४००	वीसफोटिसता बुद्धा...	२६५
वित्तिण्यो चैव तिस्रो च...	३४४	वीसतिवस्सगहस्सानं...	६७८
वित्तिसज्जननो मय्ह...	४०, ८८	वीसानं चक्कवत्तीनं...	१८६
वित्तिारिकं बाहुवज्जं...	३२०, ३८०	बुद्धितं कोसिकं बुद्धं...	४७
विनतानविद्या तीरे...	६१	वृत्तं हेतं भगवता...	२६५, २७२
विनतं अनुमादाय...	५३	वेदजातं जनं दिस्वा...	३०७

वेदयन्ति च ते सौत्वि ...	३१६	सङ्काराममदासिम्ह ...	२१७
वेदिमज्जा व मुस्सोणि ...	२५१	सङ्घिकेमु विहारिमु ...	१३६
वेदियो सत्त कत्तवान ...	१७५	सङ्घे पसासो वस्सत्वि ...	२८१
वेनेय्ये विनयन्तो सो ...	१५३	सङ्घो चे तिण्णकन्तारी ...	११५
वेभारं नाम तगरं ...	६०, ३५७	मचे मयि दया सत्वि ...	२०३
वेसारज्जेहि सम्पन्नो ...	१४६	सञ्चङ्खितं कुलमूलं ...	३७५
वेसिका व घनाचारा ...	२६०	सद्धि कप्पाणि देविन्दो ...	४६
वेस्सभुस्स धपरेन ...	३७०	सद्धिकोटिसता बुद्धा ...	२६५
वेस्सभू जिनवरो सत्था ...	३७०	सद्धिसुरियसहस्सानि ...	१५, १८, १६४, १६६, १७६
वेस्समुद्दकुले जाता ...	२७५	सद्धिभिक्षुसहस्सानं ...	३६६
स		सद्धिरतनमुखेवो ...	३७०
		सद्धिराजसहस्सानि ...	३६६
		सद्धिवस्ससहस्सानि ...	३३२, ३७०
		सद्धिसतसहस्सानं ...	३६१
		सण्डासेन च केसे मे ...	२३७
		सतरंसी नाम भगवा ...	४०, ८७
		सतसहस्सवत्सानि ...	३२२
		सतसहस्सातिक्कन्ते ...	२७७
		सतसहस्सितो कप्पे ...	५, ७, ११, १४, १६, ...
		सतसहस्से कर्तं कम्मं ...	११६, १४२, १४६, १५१, १७७
		सतानि पञ्चनूतानि ...	१५०, २५८
		सतानं तीणिक्कत्तुं च ...	१३, ७६, ११७, १२७, १३३
		सतानं पञ्चनत्तुं च ...	६४, ८२, १६६
		सतिपट्टानकुसला ...	१८८
		सतिफलकं दत्तवान ...	३७६
		सं तं हउणुणं सुद्धो ...	१३३
		सत सहस्सानं प पुत्तकान ...	२५६
		सत्त उप्पन्नपुप्फानि ...	१८७
		सत्ततिदेवराजून ...	१८८
		सत्ततिभिक्षुसहस्सानं ...	३६६
		सत्ततिवस्ससहस्सानि ...	३६७
		सत्ततिससहस्सानि ...	३३४
		सत्तनेत्तमनाहारी ...	१०८
		सत्तपातिसहस्सानि ...	२५७
		सत्तमालं गहत्तवान ...	१८७
		सत्तवाज्जनमुखेवो ...	१७५
		सत्तयोजनिकं पुंयं ...	१३६, २५५
		सत्त रत्तिविचं तत्थ ...	१६८, १६६
सकजीवितपरिच्चागी ...	४०१		
स कदाचि तिलोकम्पी ...	१४१		
स कदाचि महावीरो ...	१०४, ११०, १५१		
सकसकम्हि भवने ...	३००		
सकं चित्तं पसादेत्वा ...	२६, ५०, १६६		
सकि पि दिवसं दुतियं ...	४०३		
सके धरे निसीदित्वा ...	५		
सकेन आनुभावेन ...	२५०		
सके पुत्ते चज्जत्तस्स ...	३६६		
सके सिस्सेनुसासित्वा ...	६४		
सक्कच्चं मुनिनो वाक्यं ...	१३४		
सक्कता पूजिता चेव ...	२२६		
सक्कस्सं वचनं सुत्वा ...	३६६		
सक्का थेवे कुसम्मेन ...	५७		
सक्काय वूपकासो मे ...	१७		
सक्केन सा दिन्नवरा ...	३६३		
सखिला च पटुपा च ...	३६७		
सगग्गं तं विदित्वान ...	१२१		
सग्गा चूता मनुस्सेसु ...	१५८		
सङ्कारकूटा आहिक्वा ...	१३६, २४२		
सङ्गा च पणवा चेव ...	३००		
सङ्गारणं सभावाक्यं ...	३२७		
सङ्खित्तकण्ठा सेतक्खी ...	२२०		
सङ्खित्तेन मया वृत्तं ...	१०८		
सङ्खिप्पिसु पयं यक्खा ...	३६५		
सङ्गीतिगो पवत्तेति ...	३००		
सङ्गुतो उद्दिसित्वान ...	१२		

सत्त्वसत्तहस्तानि ...	३५६, ३६७	सम्बन्ध विहता नन्दी ...	२३०
सत्तसत्तहस्तानि ...	२५५	सम्बन्ध मुक्तितो हृत्वा ...	१२७
सत्तसत्तहस्तानि ...	३३६	सम्बन्धपरिसम्भूतं ...	११२, २८२
सत्तसत्ति कर्माणि ...	५८	सम्बन्धपरिग्रहं ...	१८६
सत्तसारवरे तस्मि ...	१०५	सम्बन्धविद्विद्वातो ...	१४७
सत्तसारैर्भिनिक्रान्ते ...	५८	सम्बन्धवेरभ्यातीतो ...	७८
सत्ताहमेवाहं पञ्चभक्तितो ...	४१७	सम्बन्धोसितवोद्वाना ...	१६०, १६६
सत्ताहं चारयित्वान ...	६८, ४१४	सम्बन्धो ह्यदितं ह्यसि ...	२१४
सत्ताहं पटिसत्त्वाना ...	३३१	सम्बन्धसोष्णमयं धरं ...	३१
सत्ताहं वरसमापत्तिया ...	३३८	सम्बन्धकारेण भासतो ...	३६३
सत्ताहं सालच्छदन्तं ...	६८	सम्बन्धकारं पक्वमिष ...	४३
सत्तिमुलूपमा कामा ...	१२१	सम्बन्धो ता पि भिक्षुनियो ...	२१३
सत्तुतनो अनधिवरो विनायको ...	२१८	सम्बन्धो पुरतो नीता ...	२१४
सदर्थे वायवेव्याध ...	६४	सम्बन्धसवपरिक्लोषो ...	१०७
सदेवकं च पस्सन्तो ...	२६७	सम्बन्धोतिपो विषयान्तु ...	३१६
सदेवगन्धर्वमनुस्सरस्वसे ...	२६८, २६९	सम्बन्धे अकंसु वृद्धधूप ...	१७५
सदेवामुरनगेहि ...	१४५	सम्बन्धे जना समागन्त्वा ...	४२
सद्धम्मपण्डरच्छत्तं ...	३७६	सम्बन्धे जना समागम्मा ...	४३
सद्धम्मस्सवने पुत्ते ...	२४३	सम्बन्धे तत्त्व समागन्त्वा ...	३४३
सद्धाधिमुत्तो सुमति ...	११०	सम्बन्धे देवा पदिस्तन्ति ...	३१३
सद्धा परिचरित्वान ...	१३०	सम्बन्धे मं अगचाधन्ति ...	१३
सद्धापीति उपगन्त्वा ...	३६६	सम्बन्धे सिस्सा समागन्त्वा ...	६३
सद्धा माता पिता सध्वं ...	७७	सम्बन्धे सोष्णमया हक्ता ...	१६४
सद्धाय धनिनिष्काम्य ...	१५	सम्बन्धं मणिमयं ह्यसि ...	१७४
सत्तत्ता कुपिता भुमि ...	१६६	सम्बन्धं मणिमयं धूप ...	१७४
सन्तं यम भगवतो ...	१०६	सम्बन्धं तरीरसञ्जातं ...	२५१
सन्तारेत्वा बहुजनं ...	३४५	सद्वाचारी मण्डव्यो ...	४१७
सन्ति यक्खा अपतन्ता ...	४१६	समावं चित्तपित्वान ...	३६४
सन्ति गता च आसुं ते ...	२६०	समचित्ता समकम्मा ...	२६४
सन्तो च उपसन्तो च ...	३५३	समचित्तो समसमो ...	१०५
सन्धको धम्मको चैव ...	३५२	समणब्राह्मणा चैव ...	१४३
सन्निपाता तपो आसुं ...	३२०, ३२२, ३२६	समणो समणगुता च ...	२१८, २२७, २३१, २३६, २४०
सन्धकम्पं परिक्लोषं ...	२८८	समणो तापसो विप्रो ...	१५८
सन्धकालं पि पयवि ...	२७८	समर्तसत्तहस्तानि ...	३२७, ३५६, ३७२
सन्धज्जलेन जाणेन ...	१५१	समाविपित्वा वृद्धगुणं ...	३१८
सन्धज्जुतं यवेसन्तो ...	३७४	समाधिगोचरा सत्त्वा ...	२७५
सन्धज्जुतं कुलितं दिव्या ...	२२६	समाधीनु न मज्जासि ...	३
सन्धत्थं पूजितो होमि ...	८३, १७०	समानित्वान ते सन्धे ...	२५६
		समुदा उत्तरा चैव ...	३७०

समुद्धरसिं लोके...	२०	सह गाथावसानेन...	१३६
सम्पत्तिं तं करित्वान...	१६५	सह गार्थं मुणित्वान...	११
सम्पत्तिं अनुभोतवान...	१८२, १८६, २१७, २३६, २४६	सह तस्मा निपातेन...	२५०
सम्पन्नविज्जाचरणस्य तादिनी...	२६७	सह ददुो प्रासीविसेन...	४१७
सम्बलो च सिरिमा च...	३६०	सह दिट्ठस्स मे श्रुतं...	४१३
सम्बलो च मुमितो च...	३५७	सह दिस्वानहं थपं...	७७
सम्बुद्धदस्मनं गत्वा...	३७३	सह पथतो धोक्कन्ते...	४०६
सम्बुद्धमुहिसित्वान...	१०२	सह पुञ्ञास्स कत्तारो...	२१०
सम्बुद्धे उपपज्जन्ते...	४३	सह मे जातमतम्हि...	२१८
सम्बुद्धो बोधयं सत्ते...	१०८	सह वाचाम सज्जे पि...	११६
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा...	२६१, २६२	सह सज्जे कतं मग्गं...	४१६, ४१८
सम्बुद्धं पट्टिमानेल्लो...	१०७	सहस्सकण्ठं सतमेण्डु...	८१, १६६
सम्मज्जनिं गहेत्वान...	३	सहस्सत्तवत्तुं राजा च...	५१, १७६
सम्मखा विम सम्बुद्धं...	१४	सहस्सदेवराजूनं...	२७६
सम्मोदमानो तेहि सह...	४१७	सहस्सपरिवारेन...	११४, १३१
सपम्भुनो पञ्चसता...	२०६	सहस्समपि चे गाथा...	१२५
सरदुक्कं मनिगमं...	४११	सहस्समपि दत्तवान...	१४४
सरणागमने कच्चि...	३१६	सहस्सरंसी भगवा...	८५, १६७
सरणागमने किच्चि...	१५३	सहस्साराणि चककानि...	५६
सरणो भावितत्तो च...	३३०	सहस्सियम्हि लोकम्हि...	३११
सरणो सच्चकामो च...	३४६	सहावो ब्राह्मणो मग्गं...	४१७
सरणे नाम नगरं...	३५५	सहा व सेट्ठिना तेन...	२५५
सराजके सहोरोषे...	४०६	सा कञ्ञा कनकामासा...	२२०
सरीरकिच्चं कत्तवान...	१७३, ४०१	साकियम्हि कुले जाता...	२४६
सरीरगन्धो च सदा...	१६२	साकियानीहि धीराहि...	२१०
सरेन मधुरेताहं...	१४०	सागरो व असह्मभो...	३३५
सरेन रजनीयेन...	१०, १३६	सा च अलुलिया जिनस्स इडि...	३२५
सत्तकत्तो महावीर...	६	सा च इडि सो च यसो...	३२२
सत्तत्थहत्थुपगतं...	४०७	सा चला चलिता भूमि...	२०१
सत्तागरन्तं पयवि...	४०७	साटकं पर्वाहं तत्थ...	३०७
सत्तावकं तं विमतं...	१११	साधु साधु कतञ्जुसि...	१३४
सत्तावकं महानामि...	१४२	साधू ति ते पटिस्सुत्वा...	३०२
सत्तिस्से निब्बुते नाथे...	११८	साधू ति सो हट्टमानो...	३६८
सत्ति व तारासहितं...	११५	साधू तिहं पटिस्सुत्वा...	१६
सह आवाज्जिते थपे...	७६	सा पवेदितसच्चञ्जी...	२५१
सह आवाज्जितं मग्गं...	१८६, १८८	सामञ्ञाफलसम्पन्नो...	१४०
सह कते सच्चवरे...	११५, ४१६	सामञ्ञं मे अनुपत्तं...	१६५
सह कोपे समुपपन्ने...	४०३	सामा च चम्पानामा च...	३७२
		सामो यदा वने प्राप्ति...	४१८
		सायपातं नमस्सामि...	७६

सारिपुत्तो तदाबोच...	१३३	सीहहनु ब्रह्मगिरो...	१४०
सारिपुत्तो महापञ्चो...	३०१, ३०२, ३०४	सीहा व्यस्था च दीपी च...	६५
सालकल्याणिकं पुष्पं...	६०	सीहासनस्स सामन्ता...	२६
सालो च उपसालो च...	३३६	सुकते मत्तिकापत्तं...	८४
सावको तस्स बुद्धस्स...	११७	सुखदुक्खे तुलामूतो...	४१६
सावको वरुणो नाम...	६८	सुखदुक्खेनुमोत्वान...	२७२
सावकं धुतवादानं...	२५४	सुखदुक्खेनुमोत्वाहं...	२६५
सावत्थिनगरं गन्त्वा...	२३२	सुखप्पत्तानुमोदाम...	२७१
सावत्थियं कोसलमन्दिरे जिनो...	१२४	सुखप्पत्तानुमोदामि...	२६३
सावत्थियं पुरे वरे...	२६१	सुखितो सज्जितो हत्वा...	७५६
सा धीसवस्ससत्तिका...	२०८	सुखी भवस्तु दीघायु...	१३२
सासनं विनाम्हाकं...	११६	सुखी होतु महापञ्चो...	५५, १७२
सासनं जेतयित्वान...	११८, २५४	सुत्तमनिपुणत्वपटिविद्धो...	३०३
सासनं जेतयित्वा सो...	१३६	सुखेधित्ता च ते सब्बे...	२५३
सा सह ताहि गन्त्वान...	२११	सुखेन सुखितो होमि...	३११
साहं तमत्वं पुच्छिस्सं...	२३८	सुगतेन विना भूतो...	११२
साहं तेहि विनाभूता...	२२८	सुगन्धदेहं सब्बत्थं...	१६१
साहं सुत्वान सद्धम्मं...	२८८	सुगन्धं वेणुवं दिस्वा...	२६
साहं सुत्वानिमा गाथा...	२४१	सुचिरं विहततमो मया...	६७
सिक्खी मुनिवरो बुद्धो...	३६८	सुचिरं सत्पुञ्जलक्षणं...	६७
सिद्धत्वस्सा अपरेन...	३५८	मुजातस्स अपरेन...	३५०
सिद्धत्वस्स भगवतो...	३०, ३४, ३६, १८३	मुजाता धम्मदिग्धा च...	३५१
सिद्धत्थो नाम सम्बुद्धो...	५४	मुजातो जिनवरो बुद्धो...	३५०
सिद्धत्थो मुनिवरो बुद्धो...	३५८	मुञ्जाकान्ति विदित्वान...	२२०
सिरिया रूपिणि दिस्वा...	२४६	मुञ्जातो लोके प्रवेक्षस्सु...	१३६
सिरिवद्दो च नन्दो च...	३६७	मुणित्वा तमहं हट्ठा...	२४६
सीतं उण्हं न जानामि...	८३, १७०	मुतो बुद्धस्स वायादो...	२५६
सीतं उण्हं विहनन्तं...	३५	मुत्तन्तं विनयं वा पि...	३२४, ३२६, ३४६, ३४८, ३६१
सीतं व्यपगतं होति...	३११	मुत्वा च विमलं वाचं...	१०६
सीतकञ्चुकं दत्त्वान...	३७६	मुत्वा तं मुनिनो वाचं...	२६१
सीतल्लण्डभया मण्हं...	४०७	मुत्वा दत्त्वा महादानं...	२०८
सीतवा गुणसम्पन्नो...	४०६	मुत्त्वान तं धम्मवरं...	१५१, १६१
सीलेसु संवृता हत्वा...	२८५	मुत्त्वान धम्मं विमलं...	११६
सीलं तस्स प्रसङ्गेय्यं...	१४२	मुत्त्वान पञ्च सीलानि...	४३
सीलं समाधिपञ्चं च...	१६२	मुत्त्वान वचनं तस्सा...	२६०
सीवला च प्रसोका च...	३२७	मुत्वा पतीतो सुमनो...	११४
सीवला च सुरामा च...	३५८	मुत्वा सुत्तन्तसेट्ठं तं...	२२१
सीस तत्त्वेव छिन्दित्वा...	४१०	मुत्वाहं मातु वचनं...	२५०
सीहनादमसम्भीतं...	१४६		
सीहव्यम्बोहि दीपीहि...	४१८		

मुदतो चेव चित्तो च...	३४६	मुवण्णवण्णं सम्बुद्धं...	२६, ४५, ८५, ८७, ६०, ६३...
मुदस्सना मुपिया च...	२६४	मुवत्थितोहं निवत्थन्तो...	१४४
मुदस्सतो देवराजा...	३५०	मुत्तम्पन्नं तदा खेतं...	११
मुदस्सतो मुदेवो च...	३४६	मुसाने सेव्यं कप्पामि...	४१६
मुदस्सत्तं नाम नगरं...	३४५, ३४६	मुसीला तज्जिवो चेव...	२८४
मुदिन्नं मे दानवरं...	१८६	सूलेहि विनिवज्जान्ते...	४०८
मुदुद्दसं मुनिपुणं...	६५	सेट्ठिधीता तदा हत्वा...	२२७
मुदुरद्धा पि तं मुत्वा...	२१३	सेट्ठिनो अनुकम्पाय...	८५४
मुदेवो धम्मसेनो च...	३२७	सेट्ठि ततोनुजानित्वा...	२८६
मुद्धे अन्ते मम भिक्खुसङ्घे...	२०४	सेतच्छतोपसोभितो...	१७७
मुद्धोदनो महाराजा...	२६०	सेतुविहारे कारेत्वा...	२७७
मुधञ्जं नाम नगरं...	३५१	सेनासनानि भिक्खुनं...	११७
मुधम्मा देवपुरे रम्मे...	३७५	सेनासनं पञ्जापेभि...	११६
मुधम्मं नाम नगरं...	३३४	सेसभागानि ङ्खिमु...	२१४
मुधोतं रजकेनाहं...	१७६	सेसा सक्ककुले जाता...	२१०
मुनन्दस्सानुवरा जनता...	३२६	सो अट्ठामीति हत्वानि...	३२४
मुन्दरी च सुमना च...	३३७	सोकट्टा धीनघटना...	२४१
मुपण्णा नाम सकुणो...	६५	सोका च परिदेवो च...	३
मुपुत्ता तस्स सिस्सा च...	११५	सो च कायो रतननिभो...	३३३
मुपुप्फितग्गं उपगम्म...	२२६	सो च बुद्धो असमसमो...	३३५, ३४२, ३५०
मुपुप्फितं पावचनं...	३२१, ३३७	सो च हक्खो धनक्खन्धो...	३४६
मुपुप्फितं सालवनं...	२८	सो च सत्था अमितघसो...	३३७
मुपियो च समुदो च...	३५८	सो च सब्बं तमं हत्वा...	१२६
मुफुल्लो सालराजा च...	३५६	सो छेत्वा बन्धनं सब्बं...	३३५
मुफुल्लं सालराजं च...	३०१	सो जिनो सकोहेहिम्ह...	३३३
मुमदो कटिस्सहो चेव...	३५६	सोणा च उपसोणा च...	३३०
मुमङ्गलो घटिकारो च...	३७८	सोणो च उत्तरो चेव...	३७०
मुमङ्गलो च तिस्सो च...	३३१	सोणो च उपसोणो च...	३२४
मुमङ्गलं नाम नगरं...	३४६	सोणकिङ्कणिपुप्फानं...	१५, ७६
मुमनस्स अपरेन...	३३०	सोणमया मणिमया...	४६, ८१, १६६, १६६
मुमनो नाम सम्बुद्धो...	२६, ५०, ५७, ८१, १६८	सोणमया रूपिमया...	२८
मुमनो असवरो बुद्धो...	३३०	सोणमयं रूपिमयं...	१६३
मुमहापरिसमज्जे...	११३	सोणाननो जिनवरो...	१६०
मुमेधो जिनवरो बुद्धो...	३४७	सो तदा पग्गहेत्वान...	३६२
मुरक्खितो धम्मसेनो...	३६२	सो तदा लोकपज्जोतो...	१६१
मुरत्तं मुकत्तं चित्तं...	२५५	सो नूनं बुद्धिमज्जि...	१०७
मुरिन्देवमवने...	३२५	सो ते इज्जातु सङ्गकप्पो...	४६
मुवण्णरत्तिसङ्कासं...	२०३	सोत्थिको चेव रम्भो च...	३७०
मुवण्णवण्णा हत्वान...	१६३	सो दानि अमत्तं पत्तो...	१५
मुवण्णवण्णो हत्वान...	८३, १७०		

सो पच्छा पञ्चजित्वा ...	१७८	संसारसोतं विन्दित्वा ...	३०६
सो पि धम्मं पक्कसेसि ...	३३१	संसारे संसरन्तिया ...	२२३
सो पि पत्तानं सम्मोधि ...	३५६	संसारे संसरतीहं ...	२०६
सो पि बुद्धो अमिषयसो ...	३५०, ३५२	संसितो अकलञ्चना ...	४०१
सो पि बुद्धो अममसो ...	३५२, ३५४, ३५६, ३५८	स्वकलातो भिक्खवे धम्मो ...	११६
सो पि बुद्धो मरामसो ...	३५४	स्वागतं वत्तं नो आसि ...	२१०, २७४
सो पि बुद्धो पक्कसेसि ...	३२४	स्वागतं वत्तं मे आसि ...	४, ५, ७-११, १४...
सो पि मं तवा व्याकासि ...	३३६, ३४१		
सो पि मं बुद्धो व्याकासि ...	३२३, ३२६, ३२८...		
सो पि सत्त्वं तमं हत्त्वा ...	३६१		
सो बुद्धो चक्कवत्तिस्स ...	३४०		
सो बुद्धो दमसहस्सिम्ह ...	३५८		
सो बुद्धो सट्ठिरतत्तं ...	३५६, ३६०		
सोमणं नाम नगरं ...	४८, ३५३		
सोमिहस्स अपरेण ...	३३५, ३८२		
सोमिहो नाम सम्बुद्धो ...	४६		
सोमिहो वरसम्बुद्धो ...	३३५		
सो मे कथेसि आनन्दो ...	१७६		
सो मे धम्ममदेसेसि ...	१५८, २३८		
सो मे बुद्धो च व्याकासि ...	४०४		
सो मे भुत्तलोमेण ...	२३६		
सो मं अस्मि एही ति ...	४१५		
सो मं तत्त्वं समपेसि ...	४१०		
सो पाचितो देववरेण चक्कुमा ...	२६८		
सोयं कमलपत्तक्खो ...	११७		
सो हेतु च सो पम्बो ...	१८२		
सोहं तेषं यतिं सुत्वा ...	४१४		
संवच्छरे गिम्हसमये ...	४१५		
सवद्वितीयं सुगतं ...	२०३		
सविसद्धो भवित्वाहं ...	६६		
सबुत्तो पात्तिमोक्खस्मि ...	६६		
संसारित्वा च संसारे ...	२६०		
संसारित्वा भवे सव्वे ...	५८		
संसारसोतं तरणाय ...	३४२		
		ह	
		हत्थिअस्सरया पत्ती ...	१७६
		हत्थियानं अस्सयानं ...	७, १३, ८२, १६६, १६२
		हत्थियानं निम्मिनित्वा ...	३६६
		हत्थिराजा तदा आसि ...	२३
		हत्थिवण्णं तथेयस्सं ...	२६१, २६६
		हत्थि अस्से रथे दत्त्वा ...	३६५
		हत्थी अस्सा गवा चापि ...	२६३
		हृदयं ददेयं चक्खुं ...	३६३
		हृदं बुद्धकरो धम्मो ...	३१४
		हृदमेतं गथेसिस्सं ...	१०
		हृन्दाहं दस्सयिस्सामि ...	२६८
		हरितकं आमलकं ...	२२
		हा योगा विष्णुयोगिना ...	२१२
		हा सन्ति गोतमी याति ...	२०५
		हासं सुपण्णनयनं ...	१०६
		हिक्कारा सावुकारा च ...	३०१
		हिताय सब्बसत्तार्तं ...	१४६, २४५
		हिमवन्तस्साविहारे ...	६, ८, ७५, ७८...
		हिरोत्तप्पेण गह्वा ...	३६७
		हीनमज्झिमउक्कट्टे ...	४०४
		हीळिता जीविता वा पि ...	४०३
		हेमजालाभिस्सञ्ज्झा ...	१५
		हेमदीपाभसवना ...	२२०
		हेमयं दोषचित्तं ...	१२२
		हेमवण्णं महाबाहं ...	१२६
		हंसारायमुपेच्चाहं ...	१५२

उपमायो

अगधो विय सव्वत्थ, किलेनविमनासको	१६०	करेहि उरं पहन्ता, छिन्नमूला यथा जता	२१२
अच्छरा विय देवेसु, अहोसि कम्मज्झदा	२८७	काया निच्छरति रस्मि, रत्तिं व पव्वते सिखी	३७०
अतिरोचन्ति वण्णेन, सरदे व दिवाकरो	२५५	कुमारो कनकसेव, कम्मज्झस्स मुसिक्खितो	२१०
अदसं कोसिकं वृद्धं, पुण्णमायेव चन्दिमं	४७	कुवादगच्छद्दहनो, अग्निक्खन्धो व सोमसि	१६०
अनिच्चा वत सङ्गारा, यथापं विलयं गता	२१२	कुवित्तके विनोदेसि, तागो तुत्तट्ठितो यथा	७६
अनुपलितो पदुमं व, तोयमिह सम्पवड्डितं	३६६	गच्छति न चिरेनेव, अग्निरिव निरिन्धनो	२०५
अनुपलितो लोकेन, तोयेन दुमं यथा	१६०	गज्जिता कालमेघो व, नीलुप्पलसमसादिसो	३०२
अनुव्यञ्जनसम्पन्नो, सालराजा व फुल्लितो	१६०	गन्धमादनसेतो व, गुणगन्धविभूषितो	१६०
अनुपमो असदिसो, हिमवा विय विस्सति	३६०	गुणान् आकरो धीरो, रतनानं व सागरो	१५०
अन्धकारो व पदीपेन, निव्वृतो सो ससावको	३६०	गुणानं आपतिभूतो, रतनानं व सागरो	११३
अभिन्वमाने उदके, अगच्छि महिषा यथा	२०७	चक्रवर्तिमणी नाम, यथा तपति योजनं	३४७
असङ्गचित्तो सव्वत्थ, अनिलो विय नायको	१६०	चक्रवर्ती व सो राजा, बोज्जङ्गरतनिस्सरो	१६०
असम्मीतो च ते वृद्धा, मिगराजा व केसरो	६२	चन्दसुरसहस्सानि, आवेल्लमिव वारयि	२०७
अतीतिहत्वमुख्येणो, सालराजा व विस्सति	३५२	चन्दो व विमलो मुद्धो, सतरंसी व पतापवा	३४७
अस्सासेता यथा चन्दो, सूरियो व पभञ्जकरो १०३, १६०		चवि चन्दो व गगने, निव्वृतो सो ससावको	३५६
आकासो विय पञ्चाय, असङ्को अतितो		चित्तं मुज्जं यथा नाम, लुच्चि कोमारको युवा	२२४
यथा १०३, १६०		इस्सुरोदयकालेव, लोकं चाकासि भूमिकं	२०७
इडो अनेका दस्सेसु, पिळ्ळन्धविकरति यथा	२१०	छाया विय सरीरेन, सह तेनेव संसरि	२५६
इन्दीवरं व जलितं, आदितं व हुतात्तनं	४५	जलन्तं दीपक्खनं व, तदणसुरिवं व उगगतं	३०१
उक्कामुक्खे यथा कम्बु, एवं रंसीहि मण्डितो	३०५	जलन्तं दीपक्खनं व, बिज्जुं व गगने यथा	३०२
उदितो अजडाकासे, रवी व सरदम्बरे	११३	जलन्तं सतरंसी व, सालराजं व फुल्लितं	२५५
उद्धरित्वान् पादांसि, तालमिज्जं व याक्के	३६२	जलन्तं हेमसेलं व, दीपक्खनं व जोतितं	११५
उपनेन्ति बहू अग्ने, सागरस्से व ऊमियो	२७२	जलित्वा अग्निक्खन्धो व, निव्वृतो सो ससावको ३२२,	
उपनेन्ति बहू जता, सागरेयेव ऊमियो	२६७	३४५, ३६०, ३६५	
उपेच्च कम्ममस्सोसि, अमतं व मनोहरं	१६०	जलित्वा अग्निक्खन्धो व, सम्बुद्धो परिनिव्वृतो १७३	
उरगो व तच्च विण्णं, वड्डपत्तं व पादपो	३३६	जलित्वा अग्निक्खन्धो व, गुरियो अय्वज्जतो यथा ३२७	
उत्तमो व मही नदति, मिगराजा व कुबजि	६३	जलित्वा भूमकेतू व, निव्वृतो सो ससावको ३२७	
एवं पावचनं तस्म, अरहन्तेहि नित्तितं	१४५	ततो वृताहं तिदिवं, अगं समवनं यथा २८३	
ओदुम्बरिकपुष्पं व, चन्दमिह तसकं यथा	५४	ततो वृद्धाप निब्बायि, दीपक्खो व निरासवा २१२	
ओमासेति दिसा सव्वा, इन्दकेतु व उगगतो ३३२		तदातिविम्बिता सव्वा, सिरसा व कतञ्जली २२५	
ओमासेति दिसा सव्वा, चन्दो तारगणे यथा ३४७		तदेतरा भिक्खुनियो जिनम्मं, तारा व चन्दानुगता	
ओमासेति दिसा सव्वा, सतरंसी व उगगतो १७४,		सुमेरुं २०४	
२६६, ३३५		तमहं दिस्वान कुहकं, थुसरसि व अतण्डुलं ४६०	
ककुधो विलसन्तो व, मिगराजा व केसरो १८७		तम्हा पापा न मुच्चिस्सं, भुत्वा दुदुबिंसं यथा २६०	
ककुधं विलसन्तं व, देवदेवं नरासभं ६१		तस्स आचिक्खती पापो, कुमारो यथा नासियो ४१०	
कणिकारं व जलितं, पुण्णमायेव चन्दिमं ८६		तस्साहं वचनं सुत्वा, सागरे व यत्तं लभि ४१३	
कण्ठितो मेहराजा पि, रज्जमज्जे यथा नटो २१२		ताथो पि अनुपादाना, दीपच्चि विय निव्वृता २१२	
करुणापुण्णहृदयो, नुणेन विय सागरो १६०		तित्थियानं वसे हन्ति, खज्जोताभा यथा रवि ११३	

तेजयन्ते यथा चक्रां, एवं कम्पति मेदनी	३१८	मज्झन्हिके व सूरियं, धस्सन्ति जीकतायकं	३०२
तेन हत्थगतं चेव, खिहो कीमारको यथा	३२४	मज्झं मतो पि चादिच्चो, न तापेति मसो यथा	३१४
दवामि पत्थितं सच्चं, मणी व सव्वकामदो	३८०	महतो सारवन्तस्स, यथा वल्लस्स तिट्ठतो	३१५
दम दिसा पसासेत्वा, सतरसी व छप्पमा	३८१	मिगं उण्णा यथा एवं, तदाहं सत्तुकं वधि	३३७
दुमं व भन्तो सुत्तिरे, कदलि व असारकं	४०६	मुच्चते सत्तुसम्बावा, तदाहं सत्तुका यथा	३३७
दोळावोला व ते कण्णा, वेवणां समुपागतो	३४१	यथा अन्तुवरे पुरिसो, चिरवत्तो दुसट्ठितो	३१५
द्वीतिसत्तकखण्वरो, मनक्खतो व चन्दिमा	१६०	यथा धमच्चो मुहिकामो, रज्जो अन्तेपुरे जने	३८८
धम्मदिता यथा धीरा, एवं धारेव भिक्खवो	३४४	यथा अरोहि परिकुटो, विज्जन्ते गमनम्पवे	३०६
धरणीरिव सीलेन, हिमवा व ममाधिना	१०३, १६०	यथा अहु पमा तस्स, असमत्त महेंसितो	३५२
धरणूपमो जमनेन, सीलेन सागरूपमो	३२२	यथा आपन्नतत्तानं, भारमोरोपनं धुवं	३१४
नदित्वा सीहनादं व, निच्चतो सो सत्तावको	३७२	यथा उच्चारद्वान्मिह, करोसं नरनारियो	३०६
नदीसत्तेहि व सह, गङ्गा पञ्चहि सागरं	२०२	यथा उज्झहि गगनं, विचित्तं उपसोभति	३४२
नभे अच्युगत धीरे, चन्दं व गगने यथा	३०२	यथा वित्तं नभे लेह्हु, धुवं पतति भूमियं	३१३
नभे व अच्युगतचन्द्रमण्डलं ..	२६६	यथा गगनमुज्झहि, एवं सो उपसोभय	३२५
नभं अच्युगामी धीरो, हंसराजा व अम्बरे	१८६	यथा गूयगतो पुरिसो, तळाकं दिस्वान पूरितं	३०६
नळमो विमं जीतन्तो, रततेहेव सत्तहि	२५५	यथा च तथ्णा भदो, पठमं पोव्वने ठितो	१६२
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवा	१८२, २१०, ३३६, ३७२, ३७४, ३६२	यथा निक्खन्तसयवत्ता, सीहत्त नदनं धुवं	३१३
नागो व बन्धनं छेत्वा, पत्तो सम्वाचिमुत्तमं	३६८	यथा पि उण्हे विज्जन्ते, अपरं विज्जति सीतलं	३०५
नागो व बन्धनं छेत्वा, पाविसि काननं वनं	४११	यथा पि उदकं ताम, कत्थागे पापके जने	३१७
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो	८३, ६०, ११०, १४०, १६५	यथा पि ओत्तथी नाम, तुलाभूता सदेवके	३१६
निव्वापेता यथा मेघो, सागरो व गुणाकरो	१०३, १६०	यथा पि कुणप पुरिसो, कण्ठे बन्धं जिगुच्छियं	३०६
निमित्तं अहसं वृद्ध, उदेत्तं व पम्भककं	११५	यथा पि कुम्भो सम्पुण्णो, यस्स कस्सचि यथो	कतो ३१४
निसीदि तत्त्व भगवा, सीहो व गिरिगम्भरे	६०	यथा पि जमरी वाल, किस्मिच्चि पटिलमित्तं	३१४
निहन्तिता तमं सच्चं, सुरियो अच्युगतो यथा	३१६	यथा पि जज्जरं नाधं, पत्तुगं उदगाहिनि	३०६
पञ्चमोरेव वृत्तानि, धम्ममेवेन वस्सति	११३	यथा पि दुक्खे विज्जन्ते, सुखं ताम पि विज्जति	३०५
पत्तिट्ठा सव्वभूतानं, मही व मुनिसत्तमो	१६०	यथा पि पयवी नाम, निमित्तं असुचि सुचि	३१७
पटुमुत्तरमन्धो व, तस्मा सो पटुमुत्तरो	११०	यथा पि पयवी नाम, सुचि पि असुचि पि च	३१६
पव्वतन्ने यथा धमि, पुण्णमापेव चन्दिमा	८१, १६८	यथा पि पव्वतो सेतो, अचलो सुण्णतिट्ठितो	३१७
पमातकाले व्यसनं ज्ञातानं, दिस्वान निव्याति व	चन्दलेषा	यथा पि पापे विज्जन्ते, कत्थाणमपि विज्जति	३०५
पमाते विमं तारायो, न दिस्सन्ति जिगोरस्ता	२०४	यथा पि पुरिसो चोरोहि, गच्छन्तो भण्डमादियं	३०६
पमा मिद्धावती तस्स, सतरसी व उगगतो	२०२	यथा पि बलवा पोसो, अण्णव तरितुस्सहे	७७
परिनिव्वापि सम्भुजो, उज्जराजा व अत्थमि	३३७	यथा पि व्याधितो पुरिसो, विज्जमाने	तिकिच्छके ३०६
पुण्णमापे यथा चन्दो, परितुट्ठो विरोचति	३३०	यथा पि भण्डसामुगं, अनुरक्खति सामिनो	२६४
व्यामणभापरिवृतो, सतरसी दिवाकरो	३१६	यथा पि भदके खेत्ते, बीजं ग्रणं पि रोपितं	६५, ८४
मुनियं पतितं दन्त, इन्दकेतु व पातितं	१६०	यथा पि भिक्खु भिक्खन्तो, हीनमुक्कट्टमज्जिमे	३१५
मज्झन्हिके व सूरियो, एवं सो उपसोभय	१२५	यथा पि बाणिजो नाम, कत्थानं भण्डसज्जयं	३७१
मज्झन्हिके व सूरियं, धोलीकेति नरासभं	३५७	यथा पि सव्वतत्तानं, मरणं धुवत्तस्सतं	३१३
	३०१		

यथा पि समये पत्ते, पुष्कन्ति पुष्फिनो दुमा	३१६	बिरोचेसि दिसा मब्बा, उदयं सुरियो यथा	५६
यथा पि सागरे ऊमि, गगने बिज तारका	१४५, ३५०	बीरो पदुमपत्तकतो, कन्तो न पदुमं यथा	११०
यथा पि सागरे ऊमी, न सकका ता गणेतुये	३२७	बैदिमब्बा व मुस्सोणी, सुता व नीतकिब्बिसा	२५१
यथा पि सागरो नाम, दस्सेनेन अतप्पियो	३३५	वेसिका व अत्ताचारा, जिनसासनदुसिका	२६०
यथा पि सीहो मिगराजा, निस्सज्जद्वानचङ्कमे	३१५	सपुणीव यथाकासे, पल्लङ्गेन कमी तदा	२०७
यथा पि सेवको सामि, धनहेतुमुपागतो	३६०	सन्ति गता व आसु ते, दीपच्ची व निरासवा	२६०
यथा मनुस्सा नदि तरन्ता, पटितित्थं		सब्बा नो अपचायन्ति, देवता विष मानुसा	२६६
विरज्जिय ३१०, ३२३, ३७७		सब्बा मं अपचायन्ति, देवता विष मानुसा	२६१
यथा या काचि नदियो, ओसरन्ति महोर्ध्व	३१६	समाधिना मेरुपमां, आप्णेन गगनूपमो	३२२
यथा ये केचि सम्बुद्धा, धम्मचक्कं पवत्तयुं	३१६	समानमुखदुक्खता, देवता बिम तन्दने	२६१
यथा ये केचि सम्बुद्धा, पूरयुं दस पारमी	३१६	सल्लकत्तो यथा वेज्जो, दिट्ठिगण्डविफालको	१६१
यथा ये केचि सम्बुद्धा बोधिमण्डहि वुक्खरे	३१६	ससि व तारासहितं, सावकेहि पुरत्तत्तं	११५
यथायं भिक्खु वज्जीसो, एवं धारेय भिक्खवो	१४६	सागरो व सत्तोको व, विनदी कर्ण गिरं	११८
यथा रत्तिस्सये पत्ते, सूरियुग्गमनं भुवं	३१३	सागरो व असब्बोभो, पब्बतो व दुरासदो	३३५
यथा सीतोदकं नाम, पविट्ठं यस्स कस्सचि	३६८	सा गोतमो गता सन्ति, ताया व सूरियोदये	२१३
यथा सुफुल्लं पवनं, नालागन्धोहि धूपितं	३३५	सासपारिव सब्बानि, एकेनगाहि मुट्ठिना	२०७
यथा सुबद्धो सोरहत्थो, एवं सोभति सो दुमो	३४६	सिनेरं मुसलं कत्वा, महि कोमारिका यथा	२२४
यससा वित्थतो बीरो, आकासमदिसो मुनि	१६०	सिन्धु व वनराजीनं, किलेसमलहारको	१९०
युगन्ते बिज लोकं सा, जालामालाकुलं अका	२०७	सीहो व पञ्जरं भेत्वा, पत्तो सम्बोधिभुत्तमं	३७०
रत्तञ्जु भिक्खुनीनं सा, एवं धारेय भिक्खवो	२१५	सीहो व पञ्जरं भेत्वा, पापुणिससि बोधियं	२६४
रम्मा चाबेसि मं ठाना, वातो व धरणीरुहं	३६३	मुल्लं मे तादिसं नत्थि, फुट्ठे पावतले यथा	६५
रहदमिव विण्णसन्नं, सुफुल्लं पदुमं यथा	३०२	सुफुल्लो सालराजा व, विज्जु व गगने यथा	३५६
राहुमुत्तो यथा सुरियो, तापेन अतिरोचति	३१६	सुफुल्लं सालराजं व, चन्दं व गगने यथा	३०१
रसिजालपरिक्खित्तो, दित्तो व कनकाचलो	१६०	सुत्तानमिव बोमन्धं, रमन्ते यत्थ वालिसा	२५१
लडा यदिच्छकं भोगं, पूरहत्थो व गच्छति	३८६	सुसुमारो व सज्जति, किं विपाको भविस्सति	६३
लोकविस्सुतकित्ति च, सिनेरु व नमुत्तमो	१६०	सोण्णाननो जिनवरो, समणी व सिनुच्चयो	६०
वनं प्रोभासते बुद्धो, सालराजा व फुल्लितो	१६८	सो पि बुद्धो अमितयसो, आदिच्चो व बिरोचति	३५
वलाहको व अनिलेन, सुरियेन विष उस्सवो	३६०	सोभति दीपकत्तो व, सालराजा व फुल्लितो	३२१
वसं वत्तेसि कायेन, पापं ब्रह्मनिवेसनं	२०७	सोभते उल्लाराजा व, सुरियो मज्झन्हिक्के यथा	३२४
वायसानं यथा खीरं, दुल्लभो लोकनायको	५४	सोभते सत्तरसो व, उल्लाराजा व पूरितो	३६२
वासवं विष वस्सन्तं, देसनाजलदन्तरं	११५	सोभते सालराजा व, उल्लाराजा व पूरितो	३५
वासिता विष वायथ	१६१	सो हज्ज्यते मन्दमति, बीरो व गिरिगन्धरे	२३७
विजयी व मद्दायोवो, मारसेनावमद्दो	१६०	संगता विष तारायो, बिरोचिमु महिद्धिका	२१०
विज्जुपातं व दस्सेत्वा, निब्बुता ते महायसा	३२५	हत्थिवण्णं तथैवस्सं, पब्बतं जलपि तथा	२६१, २६६
विज्जुलट्ठो व आकासे, चन्दो व महपूरितो	३७८		

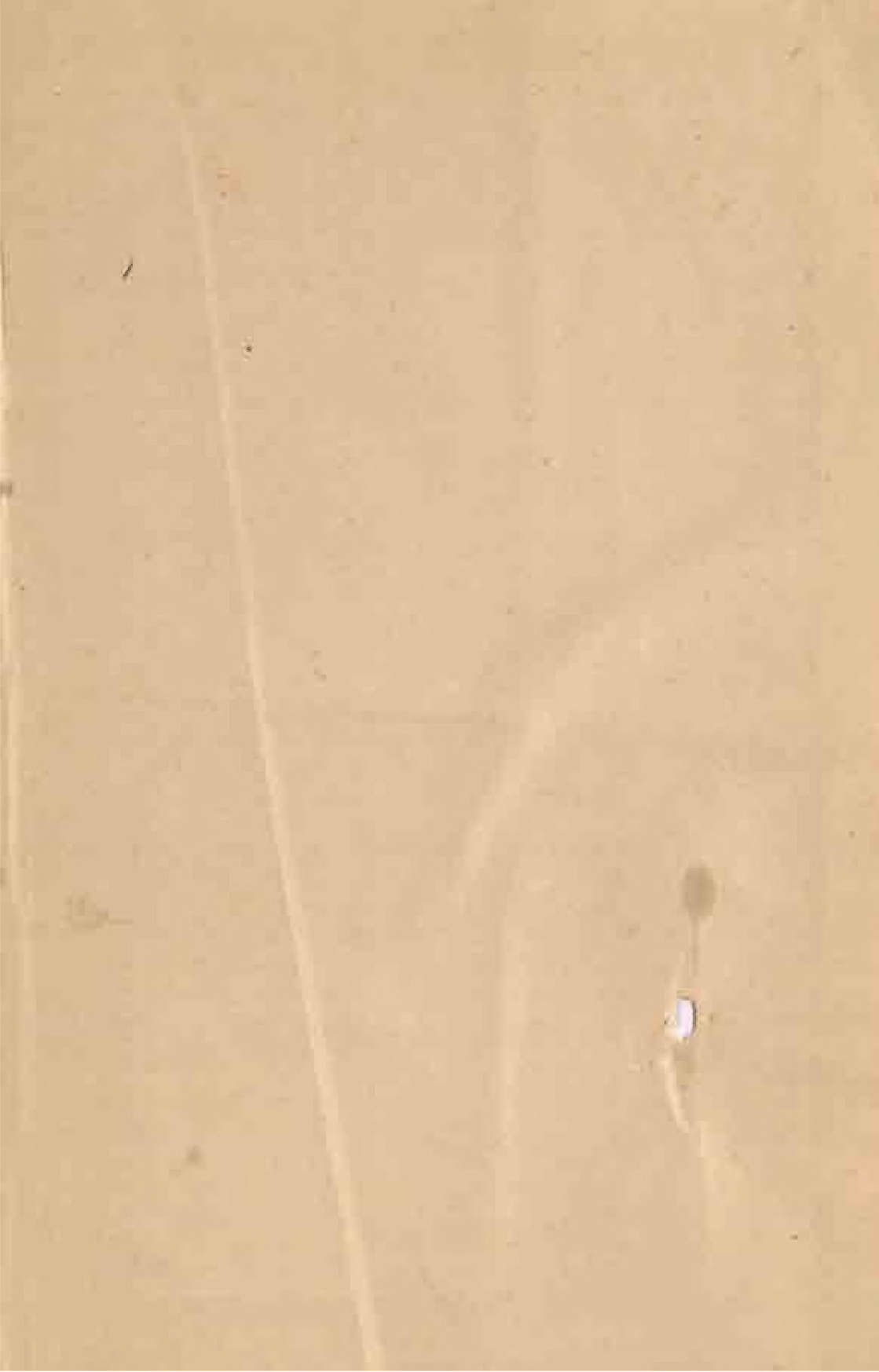
सुद्धिपणं

पिठे	पत्तिव	असुद्धपाठो	सुद्धपाठो	पिठे	पत्तिव	असुद्धपाठो	सुद्धपाठो
१८	२३	अनुभूत्वान	अनुभूत्वान	२२२	१५	समहीपति	स महीपति
३८	१	जलुत्तम०	जलुत्तम०	२२३	६	एतन्मो	एतदन्मो
४३	२२	इमा	इमा गावायो	२२४	११, १३	पत्तिव पि	पत्तिवपि
४५	(सिरो)	नळमालिबग्गा	नळमालिबग्गो	२२६	६	अद्दुसाहं	अद्दुसाहं
"	१२	अनुपपता	अनुपपता	२४०	(उपरि)	धरी०	धेरी०
४८	३	सोमर्ण	सोमर्ण	२६३	१३	गोतम	गोतम
५७	१८	न त्वञ्जो	न त्वञ्जो	२६६	१०	मानसा	मानुसा
६२	२४	चत्तमेन्ति	च वम्मेन्ति	२७६	(अधो)	कुलालं	कुलालयं
६३	१६	० धूपसन्तिके	० धूपसन्तिके	२८२	(अधो)	सब्बासे	सब्बासवे
६४	१५	धुरधोरहं	धुरधोरहं	२८३	१	गाथाया	गाथायो
६२	२४	चत्तसो	चत्तसो	२८८	१६	गाथायो	गाथायो
६३	७	अञ्जलि	अञ्जलि	३१६	१४	पुब्बकेहि	पुब्बकेहि
१००	७	कण	कण्ये	३१८	१	इम	इमे
१०६	१२	तत्थूपपत्ता	तत्थूपपत्तो	३२०	(अधो)	पञ्चामिञ्जामु	पञ्चामिञ्जामु
"	"	तेनं	तेन	३३३	१२	धम्मदसने	धम्मदेतने
१३३	१७	पब्बाजति	पब्बाजेति	३५५	(सिरो)	अनामदग्गी०	अनामदग्गी०
१४८	(अधो)	सच्चं वज्जीस	सच्चं वज्जीस	३६६	१४	अभिजा०	अभिज्जा०
१५५	६	पच्छिमं	पच्छिमे	"	१७	त	तं
१५७	१८	यदतीत	यदतीतं	३४६	२	धनं	धनं
१६०	६	सत्तकसतो	सत्तकसतो	३८१	६	व्यामप्यभा	व्यामप्यभा
१६८	२३	देसं	देहं	३८७	१२	पण्णसाळकं	पण्णसाळकं
१७२	२१	अनासवा	अनासवो	३६०	१४	धञ्जे	धञ्जं
१६७	१	दुवे	दुवे	३६१	२१	सिरिरावा	सिरिरावा
१६८	२१	दट्ठं	दट्ठं	४०३	१६	ते न	तेन
२००	२४	० युगस्से	० युगस्स				

—:०:—

प्रकाशक : निक्षु जगदीश काश्यप, मन्त्री, पालि प्रकाशन मण्डल,
बिहार, तालन्दा (पटना)

मुद्रक : श्री कुण्णचन्द्र बेरी, विद्यामन्दिर प्रेस प्राइवेट लिमिटेड,
डी० १५/२४, मानमन्दिर, वाराणसी-१.

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.